

Finansdepartementet

Finansmarknadsavdelningen

Fi2021/03722

En paneuropeisk privat pensionsprodukt

November 2021

Innehållsförteckning

Finansdepartementet	1
1 Promemorians huvudsakliga innehåll	6
2 Lagförslag	7
2.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)	7
2.2 Förslag till lag om ändring i föräldrabalken	22
2.3 Förslag till lag om ändring i ärvdabalken	27
2.4 Förslag till lag om ändring i äktenskapsbalken	29
2.5 Förslag till lag om ändring av socialförsäkringsbalken	34
2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt	35
2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel	37
2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor	45
2.9 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	46
2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål	49
2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	50
2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler	51
2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	52
2.14 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	53
2.15 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)	55
2.16 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	56
2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder	63
2.18 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution	64
3 Ärendet	65
4 En paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)	65
5 EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)	66
5.1 Bakgrund	66
5.2 Syfte med förordningen	67
5.3 Centrala termer och uttryck i förordningen	67
5.4 Registrering och avregistrering av PEPP-produkter	69

5.5	Gränsöverskridande tillhandahållande och portabilitet	71
5.6	PEPP-faktablad.....	77
5.7	Tillsyn.....	78
5.8	Det fortsatta arbetet inom EU.....	79
6	Allmänna utgångspunkter	80
6.1	Åtgärder med anledning av PEPP-förordningen	80
6.2	Behörig myndighet.....	82
6.3	Hänvisningar till EU-förordningar	83
7	Verksamhet som rör PEPP-produkter	84
7.1	PEPP-sparinstitut.....	84
7.2	PEPP-distributörer.....	88
7.3	Förvaringsinstitut.....	93
7.4	Krav på kunskap och kompetens vid rådgivning och offentliggörande av kriterier för bedömning av sådan kunskap och kompetens.....	94
8	Utökad anmälningsförfarande vid gränsöverskridande verksamhet	95
9	PEPP-faktablad och marknadsföringsmaterial	98
9.1	Språk i PEPP-faktablad	98
9.2	Marknadsföringslagen	99
9.3	Skadestånd.....	100
10	Sparande i en PEPP-produkt	105
10.1	Inledande av och inbetalningar till ett PEPP-sparande.....	105
10.2	Utbetalning av PEPP-förmåner och inlösen av ett PEPP-sparande	109
10.3	Förmånstagarförordnande och andra förfoganden över ett PEPP-sparande	114
10.4	Bodelning	120
10.5	Förhållandet till PEPP-spararens borgenärer	121
11	Byte av PEPP-sparinstitut	123
12	Information till PEPP-kunder.....	126
13	Klagomålshantering	128
14	Alternativ tvistlösning.....	128
15	Penningtvättslagen	129
16	Finansinspektionens tillsyn	130
16.1	Tillsynens omfattning	130
16.2	Rätt att få tillgång till dokument och information	132
16.3	Rätt att utföra platsundersökningar.....	134
16.4	Produktingripanden	135
17	Ingripanden	136
17.1	Straffrättsliga sanktioner införs inte	136
17.2	Överträdelse som ska kunna leda till ingripanden.....	137

17.3	Ingripanden mot svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut	139
17.4	Ingripanden mot vissa företrädare för svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut	142
17.5	Beräkning av sanktionsavgift	145
17.6	Omständigheter som ska vara styrande vid ett beslut om ingripande och vid utövandet av tillsynsbefogenheter	148
17.7	Ingripanden mot utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut	152
17.8	Finansinspektionens skyldighet att offentliggöra beslut och lämna uppgifter till Eiopa.....	154
17.9	Betalning, preskription och verkställighet.....	156
18	Finansinspektionens samarbete med andra tillsynsmyndigheter och Eiopa.....	157
19	Behandling och skydd av vissa uppgifter.....	158
19.1	Behandling av personuppgifter.....	158
19.2	Sekretess.....	160
19.3	Tystnadsplikt	163
19.4	Uppgiftsskyldighet, meddelandeförbud och straffrättsligt ansvar för brott mot ett meddelandeförbud	166
20	Avgifter.....	167
21	Överklagande m.m.	169
22	Skatterättsliga frågor	174
22.1	Beskattning av sparande i en PEPP-produkt	174
22.2	Sparande i en PEPP-produkt ska avkastningsbeskattas	176
22.3	Sparande i en PEPP-produkt ska inte inkomstbeskattas	179
22.4	Avräkning av utländsk skatt, förhandsbesked och skatteförfarandet.....	181
23	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	183
24	Förslagens konsekvenser	184
25	Författningskommentar.....	189
25.1	Förslaget till lag om lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk pensionsprodukt (PEPP-produkt).....	189
25.2	Förslaget till lag om ändring i föräldrabalken	234
25.3	Förslaget till lag om ändring i ärvdabalken	238
25.4	Förslaget till lag om ändring i äktenskapsbalken	238
25.5	Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	242
25.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt	243

25.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel	244
25.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor	252
25.9	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	252
25.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål	255
25.11	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	256
25.12	Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler	256
25.13	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	257
25.14	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	258
25.15	Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)	259
25.16	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	260
25.17	Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder	266
25.18	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution	267
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)	268
Bilaga 2	Rättelse till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)	330

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) antogs den 20 juni 2019. Förordningen trädde i kraft den 14 augusti 2019 och ska tillämpas fr.o.m. den 22 mars 2022.

Genom förordningen fastställs enhetliga regler för registrering, utveckling, distribution och tillsyn när det gäller privata pensionsprodukter som distribueras inom Europeiska unionen under beteckningen paneuropeisk privat pensionsprodukt eller PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en individuell pensionsprodukt som inte är tjänstepensionsbaserad och som en PEPP-sparare frivilligt tecknar sig för i pensionssyfte. Produkten ska möjliggöra en långsiktig ackumulering av kapital med det uttryckliga syftet att tillhandahålla inkomst vid pensionering och med begränsade möjligheter till förtida uttag. Förordningen innehåller bestämmelser om vad som ska gälla för en PEPP-produkt.

Förordningen behöver kompletteras med nationella bestämmelser, bl.a. om villkor för in- och utbetalningar och om Finansinspektionens tillsyn och ingripandemöjligheter. I promemorian lämnas förslag till sådana bestämmelser. Det lämnas även förslag till hur ett sparande i en PEPP-produkt ska beskattas. De nya bestämmelserna föreslås ingå i en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Därutöver föreslås ändringar i flera lagar främst på familjerättens och skatterättens områden samt på finansmarknadsområdet.

Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

2 Lagförslag

2.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt), i denna lag kallad EU-förordningen.

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

Behörig myndighet

2 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt EU-förordningen.

Avgifter

3 § För att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag och EU-förordningen ska de företag som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt EU-förordningen.

Beslut om AIF-förvaltares möjligheter att tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES

4 § Om Finansinspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att till behörig myndighet i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) lämna över de uppgifter som en svensk AIF-förvaltare har gett in enligt artikel 15.1 i EU-förordningen för att få tillhandahålla en PEPP-produkt i det landet, ska inspektionen meddela beslut om det inom den tidsfrist som anges i artikel 15.2 första stycket i förordningen.

Kunskaps- och kompetenskrav vid rådgivning

5 § Den som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter ska ha den kunskap och kompetens som krävs för att fullgöra sina skyldigheter enligt EU-förordningen.

Tystnadsplikt

6 § Den som är eller har varit knuten till ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut som anställd eller uppdragstagare får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon i anställningen eller under uppdraget har fått veta om någon annans personliga förhållanden.

Inte heller får han eller hon obehörigen röja uppgifter i en anmälan eller en utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som Finansinspektionen utövar tillsyn över enligt denna lag, om uppgiften kan avslöja anmälarens eller den utpekade personens identitet.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Uppgiftsskyldighet

7 § Ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör och ett förvaringsinstitut som avses i 6 § är skyldiga att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till företaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledaren eller om det begärs av åklagare i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål, på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol, eller i ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder. Uppgifterna ska lämnas ut utan dröjsmål och i elektronisk form.

Meddelandeförbud

8 § Den undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter enligt 7 § får besluta att PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören och förvaringsinstitutet samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående att uppgifter har lämnats enligt 7 § eller att det pågår en förundersökning, ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder.

Ett sådant förbud får meddelas om det krävs för att en utredning om brott inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

Förbudet ska vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder får dock förbudet tidsbegränsas bara om den stat eller mellanfolkliga domstol som ansökt om rättslig hjälp eller den utländska myndighet som har utfärdat utredningsordern samtycker till detta.

Om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förbudet ska upphöra.

Straff

9 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot ett meddelandeförbud enligt 8 §.

Bemyndiganden

10 § Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 3 §.

11 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken kunskap och kompetens som krävs enligt 5 §.

2 kap. Information till PEPP-kunder

Bestämmelser i EU-förordningen

1 § I EU-förordningen finns det bestämmelser om information som PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska lämna till PEPP-kunder.

Påföljd vid utebliven information

2 § Om information som enligt EU-förordningen ska framgå av PEPP-faktablad och marknadsföringsmaterial inte tillhandahålls på det sätt och i den form som följer av förordningen ska även marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

Skadestånd

3 § Ett PEPP-sparinstitut ska ersätta ren förmögenhetsskada som institutet uppsåtligt eller av oaksamhet orsakar en PEPP-sparare genom att ett PEPP-faktablad innehåller uppgifter som är felaktiga, vilseledande eller står i strid med avtalshandlingarna. Detsamma gäller om faktabladet inte har den form eller det innehåll som krävs enligt artikel 28 i EU-förordningen.

Reklamation och preskription

4 § Den som vill göra anspråk på skadestånd enligt 3 § ska underrätta PEPP-sparinstitutet om detta inom skälig tid efter det att han eller hon märkt eller borde ha märkt att skada har uppkommit.

Om underrättelse inte görs inom skälig tid, faller rätten till skadestånd enligt denna lag bort. Detsamma gäller om talan inte väcks inom tio år från det att PEPP-spararen har fått del av PEPP-faktabladet.

Bemyndigande

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. att PEPP-sparinstitut ska förse PEPP-sparare med ytterligare prognoser för pensionsförmåner och om innehållet i sådana prognoser, och
2. på vilket språk ett PEPP-faktablad enligt artikel 26 i EU-förordningen ska upprättas.

3 kap. Ingående av ett avtal om och inbetalningar till ett PEPP-sparande

När ett avtal om PEPP-sparande får ingås

1 § Ett avtal om sparande i en PEPP-produkt får inte ingås före 18 års ålder. Ett avtal får inte heller ingås efter 59 års ålder.

Inbetalningar till ett PEPP-sparande

2 § Inbetalningar till ett PEPP-sparande ska göras under en period om minst fem år. Under denna period ska inbetalningarna som lägst uppgå till 3 600 kronor per år.

De sammanlagda inbetalningarna under ett år får inte överstiga 100 000 kronor.

Dröjsmål med inbetalningar

3 § Om inbetalningar till ett PEPP-sparande inte sker i rätt tid och ett sådant dröjsmål inte är av ringa betydelse, får PEPP-sparinstituet säga upp sparandet för upphörande eller begränsning av ansvaret i enlighet med villkoren i PEPP-avtalet.

4 kap. Utbetalningar från och inlösen av ett PEPP-sparande

Utbetalning av PEPP-pensionsförmåner

1 § PEPP-pensionsförmåner får inte betalas ut före den månad då PEPP-spararen fyller 65 år.

Inlösen av ett PEPP-sparande

2 § En PEPP-sparare får lösa in sitt PEPP-sparande om det totala värdet av sparandet inte överstiger ett prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. En sådan inlösen ska avse hela sparandet.

En sparare får även lösa in hela sitt PEPP-sparande om han eller hon är på obestånd och genom inlösen av sparandet kan få en varaktig lösning på sina ekonomiska problem eller om det finns andra synnerliga skäl.

En begäran om inlösen ska prövas av PEPP-sparinstituet.

Bestämmelserna i detta kapitel hindrar inte återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken av spararens tillgodohavande.

5 kap. Byte av PEPP-sparinstitut

Rätt till byte

1 § En PEPP-sparare får byta PEPP-sparinstitut på de sätt som anges i artiklarna 52–55 i EU-förordningen.

Formkrav vid byte

2 § En begäran om byte av PEPP-sparinstitut ska vara egenhändigt undertecknad av PEPP-spararen. Om begäran ges in på elektronisk väg ska

den vara undertecknad med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Det mottagande PEPP-sparinstitutet ska ge spararen en kopia av en godtagen begäran om byte.

6 kap. En PEPP-sparares förfoganden över sparandet

Rätten att göra, ändra och återkalla ett förmånstagarförordnande

1 § En PEPP-sparare har rätt att själv förfoga över sitt PEPP-sparande genom ett förmånstagarförordnande.

Det som sägs i 13 kap. 2 och 3 §§ ärvdabalken om ett testaments ogiltighet gäller också i fråga om ett förmånstagarförordnande.

För ett förmånstagarförordnande till den som inte är född eller avlad när förordnandet ska tillämpas första gången gäller lagen (1930:106) om vissa rättshandlingar till förmån för ofödda.

2 § En PEPP-sparare får ändra eller återkalla ett förmånstagarförordnande. Detta gäller dock inte om spararen gentemot förmånstagaren har utlovat att förordnandet ska stå fast (oåterkalleligt förmånstagarförordnande).

Formkrav för ett förmånstagarförordnande

3 § Ett förmånstagarförordnande och en återkallelse eller ändring av ett sådant förordnande ska för att vara gällande göras genom ett egenhändigt undertecknat meddelande till PEPP-sparinstitutet.

Ett förmånstagarförordnande kan också göras genom att det tas in i PEPP-avtalet. Ett sådant förordnande förlorar sin verkan om ett nytt förordnande görs enligt första stycket.

Första och andra styckena gäller också ett villkor enligt 7 kap. 2 § 5 äktenskapsbalken om att PEPP-förmåner ska vara förmånstagarens enskilda egendom och en återkallelse eller ändring av sådant villkor.

Tolkning av ett förmånstagarförordnande

4 § Vid tolkning av ett förmånstagarförordnande gäller 5 och 6 §§ om inte annat med hänsyn till omständigheterna får anses framgå av förordnandet.

5 § Kan ett förmånstagarförordnande inte verkställas i fråga om en viss förmånstagare, gäller förordnandet till förmån för dennes avkomlingar, om de i fråga om arv efter PEPP-spararen hade haft rätt att träda i förmånstagarens ställe. Om sådana avkomlingar saknas men det finns andra förmånstagare, tillfaller hela PEPP-sparandet dem.

6 § Om en PEPP-sparare utan att namnge förmånstagaren använt någon av nedan angivna beteckningar, anses detta innebära följande:

1. Med *make* avses den som är gift med PEPP-spararen när förordnandet tillämpas. Om det pågår mål om äktenskapsskillnad mellan makarna, gäller inte förordnandet.

2. Med *registrerad partner* avses den som är registrerad partner med PEPP-spararen när förordnandet tillämpas. Om det pågår mål om upplösning av partnerskapet, gäller inte förordnandet.

3. Med *sambo* avses den som är sambo med PEPP-spararen när förordnandet tillämpas.

4. Med *barn* avses PEPP-spararens bröstavingar, med fördelning av PEPP-sparandet efter vad som gäller i fråga om arvsrätt efter spararen.

5. Med *make och barn* avses att PEPP-spararens make är förmånstagare till halva PEPP-sparandet och spararens bröstavingar till återstoden. Om spararen efterlämnar bara make eller bara bröstavingar, tillfaller hela sparandet maken eller bröstavingarna.

6. Med *avingar* avses de som har arvsrätt efter PEPP-spararen, med fördelning av PEPP-sparandet efter vad som gäller för arvsrätten.

Ett förmånstagarförordnandes verkan mot dödsbodelägare

7 § Om en förmånstagare är insatt, ska PEPP-förmåner som utfaller efter en PEPP-sparares död inte ingå i spararens kvarlåtenskap.

I 7 kap. finns bestämmelser om ett förmånstagarförordnandes verkan mot PEPP-spararens borgenärer.

Jämkning av ett förmånstagarförordnande

8 § Om tillämpningen av ett förmånstagarförordnande skulle leda till ett resultat som är oskäligt mot en make eller bröstavinge efter PEPP-spararen, kan förordnandet jämkas så att PEPP-förmånerna helt eller delvis tillfaller maken eller bröstavingen. Vid prövningen ska man särskilt beakta skälen för förordnandet samt förmånstagarens och makens eller bröstavingens ekonomiska förhållanden.

Om en PEPP-sparares dödsfall har inträffat sedan det har dömts till äktenskapsskillnad mellan PEPP-spararen och spararens make eller sedan talan om äktenskapsskillnad väckts men innan bodelning har förrättats, gäller i stället följande. Om maken vid bodelningen inte kan få ut sin andel därför att PEPP-förmånerna tillfaller någon annan som förmånstagare, är förmånstagaren skyldig att avstå det som fattas.

Den som vill begära jämkning ska väcka talan mot förmånstagaren inom ett år från det att bouppteckning efter PEPP-spararen avslutades eller dödsboanmälan gjordes. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till jämkning förlorad.

En förmånstagarers förfoganderätt

9 § En förmånstagare får inte under PEPP-spararens livstid förfoga över den rätt som förordnandet medför, vare sig genom överlåtelse, pantsättning eller på något annat sätt.

Efter en PEPP-sparares dödsfall får en förmånstagare inte göra betalningar till PEPP-kontot, ändra vad som bestämts i PEPP-avtalet om utbetalningarnas storlek och utbetalningstid eller själv förordna förmånstagare.

Om flera samtidigt är förmånstagare får ändring av investeringsalternativ eller byte av PEPP-sparinstitut göras bara med samtliga förmånstagares samtycke.

En PEPP-sparares rätt att förfoga över PEPP-sparandet på annat sätt än genom ett förmånstagarförordnande

10 § En PEPP-sparare har rätt att förfoga över PEPP-sparandet genom överlåtelse, pantsättning eller på annat sätt än genom förmånstagarförordnande.

Om ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande gäller för sparandet, ska spararen anses ha utfäst sig att inte utan förmånstagarens samtycke förfoga över sparandet på ett sätt som inskränker dennes rätt.

Verkan av ett förfogande till förmån för flera

11 § Om en PEPP-sparare genom överlåtelse, pantsättning eller oåterkalleligt förmånstagarförordnande förfogar över PEPP-sparandet till förmån för flera, gäller ett tidigare förfogande framför ett senare. Ett senare förfogande gäller dock framför ett tidigare, om meddelande om det senare förfogandet kommer in till PEPP-sparinstitutet först och den till vars förmån förfogandet skett då är i god tro.

När ett förmånstagarförordnande förfaller vid en överlåtelse

12 § Om PEPP-sparandet överläts förfaller ett tidigare förmånstagarförordnande som inte är oåterkalleligt, om inte annat har avtalats eller får anses förutsatt vid överlåtelsen.

En pantsättning av sparandet medför inte att ett förmånstagarförordnande förfaller.

En panthavares rätt

13 § Om PEPP-sparandet pantsätts får panthavaren rätt att få så mycket av utfallande PEPP-förmåner som svarar mot pantfordringen. Detta gäller även om pantfordringen inte är förfallen till betalning.

En panthavare får under de förutsättningar som anges i 4 kap. 2 § första stycket också kräva inlösen av ett PEPP-sparande. Inlösen får dock ske bara om panthavaren har underrättat PEPP-spararen och denne inte inom två månader har återlöst panten genom att betala det belopp som panthavaren kan få ut från PEPP-sparinstitutet.

Ett förbehåll om rätt att göra panträtten gällande på annat sätt är ogiltigt mot PEPP-spararen.

Förlust av rätten till ett PEPP-sparande

14 § Om någon genom brott som avses i 15 kap. ärvdabalken har dödat PEPP-spararen eller en förmånstagare, eller medverkat till sådant brott, gäller det som föreskrivs där om förlust av rätt att ta arv eller testamente beträffande rätten till PEPP-sparandet och PEPP-förmånerna.

En makes rätt till ett PEPP-sparande till följd av bodelning

15 § Om rätten till ett PEPP-sparande vid bodelning har fördelats till en PEPP-sparares make, gäller bestämmelserna i 9 § andra stycket om förmånstagare för maken.

7 kap. Förhållandet till PEPP-spararens borgenärer

1 § Ett PEPP-sparande och förmåner som betalas ut från det får tas i anspråk för PEPP-spararens och någon annan berättigads skulder i enlighet med detta kapitel och lagstiftningen i övrigt.

Verkan av förmånstagarförordnande m.m.

2 § Ett PEPP-sparande eller PEPP-förmåner som tillfaller en förmånstagare till följd av ett förordnande som har kunnat återkallas får tas i anspråk för PEPP-spararens skulder, om fordringen har uppkommit innan förmåner har börjat betalas ut och inte kan betalas ur spararens förmögenhet eller kvarlåtenskap.

Ett PEPP-sparande eller PEPP-förmåner som tillfaller en förvärvare, panthavare eller en förmånstagare till följd av ett oåterkalleligt förordnande får inte tas i anspråk för PEPP-spararens skulder efter det att ett meddelande om förfogandet har kommit in till PEPP-sparinstituted.

Ett PEPP-sparande eller PEPP-förmåner som tillfaller en förmånstagare får aldrig tas i anspråk för PEPP-spararens skulder, om ansökan görs mer än tre år från det att förmånstagarrens rätt inträdde.

Utmätning av ett PEPP-sparande för spararens skulder

3 § Innan PEPP-pensionsförmåner har börjat betalas ut får ett PEPP-sparande utmätas för PEPP-spararens skulder bara i den mån det under något av de senaste tio åren har betalats in belopp som är mer än dubbelt så stort som genomsnittet av de årliga inbetalningar som har gjorts under den tiden eller den kortare tid under vilken sparandet pågått.

Om prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken har ändrats efter inbetalningen, ändras det belopp som får utmätas i proportion till ändringen av prisbasbeloppet.

4 § Sedan PEPP-pensionsförmåner har börjat betalas ut får ett PEPP-sparande och pensionsförmåner som utfaller från det inte utmätas för PEPP-spararens skulder i den mån pensionsförmånerna tillfaller någon som själv behöver dessa för sin försörjning eller för en underhållsskyldighet. Om pensionsförmånerna tillfaller någon annan än PEPP-spararen, gäller dock detta förbud bara om spararen har försörjt eller varit skyldig att försörja den berättigade. När pensionsförmånerna betalas ut i form av livränta, gäller förbudet bara rätten till livräntan.

Ett sammanlagt belopp som motsvarar sex gånger det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för dödsåret ska, från vad som efter en PEPP-spararens död på grund av förmånstagarförordnande tillfaller spararens make eller spararens eller makens barn som vid dödsfallet inte fyllt 25 år, för varje berättigad alltid undantas från

utmätning. Detta gäller även för en sparares sambo eller sådan sambos barn.

Återkrav vid en PEPP-sparares konkurs m.m.

5 § Om PEPP-spararen eller dödsboet efter denne försätts i konkurs och spararen senare än tre år före den fristdag som anges i 4 kap. 2 § konkurslagen (1987:672) har gjort inbetalningar till PEPP-sparandet med belopp som vid betalningstillfället inte stod i skäligt förhållande till spararens villkor, får konkursboet kräva tillbaka mellanskillnaden från tillgodohavandet hos PEPP-sparinstitutet. Om spararen eller en panthavare inte har lämnat sitt samtycke till återbetalningen, ska konkursboet för prövning av dess rätt väcka talan mot denne. Vid en sådan talan tillämpas 4 kap. 19 och 20 §§ konkurslagen.

Om PEPP-förmånerna har betalats ut, är den som har tagit emot beloppet skyldig att till konkursboet betala tillbaka det belopp som konkursboet annars hade kunnat kräva av PEPP-sparinstitutet. Om beloppet har mottagits av en förmånstagare, gäller detta dock bara om utbetalningen har skett senare än sex månader före fristdagen. Återbetalningsskyldigheten kan jämkas om det finns synnerliga skäl. Också vid en talan mot den som har uppburit PEPP-förmånerna tillämpas 4 kap. 19 och 20 §§ konkurslagen.

Första och andra styckena tillämpas också i fråga om offentligt ackord vid företagsrekonstruktion. Vid en talan med anledning av ackordsförhandling tillämpas 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

Krav enligt denna paragraf får inte göras gällande till nackdel för förmånstagare med oåterkalleligt förordnande.

Utmätning av ett PEPP-sparande för den berättigades skulder

6 § Sedan PEPP-pensionsförmåner har börjat betalas ut får ett PEPP-sparande och förmåner som utfaller från det inte utmätas för den berättigades skulder utom i de fall som framgår av 4 §.

Ett pensionsförmånsbelopp som inte hålls avskilt efter utbetalningen får alltid utmätas för den berättigades skulder. När två år har gått från det att beloppet skulle betalas, får också det som hålls avskilt utmätas till den del beloppet inte behövs för den berättigades försörjning eller för att fullgöra en underhållsskyldighet som denne har.

Om det har skett ett byte av PEPP-sparinstitut

7 § Vid tillämpning av bestämmelserna i 1–6 §§ ska, om det har skett ett byte av PEPP-sparinstitut enligt artikel 53 i EU-förordningen, en överföring av motsvarande belopp eller faktiska tillgångar från ett PEPP-konto hos det överförande sparinstitutet till ett PEPP-konto hos det mottagande sparinstitutet inte anses som en inbetalning.

Prövningen av tidpunkten för PEPP-avtalets ingående och den tid som sparandet har pågått ska ske utifrån det ursprungliga avtalet.

8 kap. Tillsyn

Tillsynens omfattning

1 § Finansinspektionen har tillsyn över att PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut följer bestämmelserna i

1. EU-förordningen, och
2. denna lag och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Finansinspektionens tillsyn över svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut ska inte omfatta underkonton för andra länder inom EES.

Finansinspektionens tillsyn över utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut gäller bara underkonton för Sverige.

Begäran om att lämna uppgifter

2 § För tillsynen enligt 1 § får Finansinspektionen begära

1. att en fysisk eller juridisk person ska tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och
2. att den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken ska inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Platsundersökning

3 § Finansinspektionen får när det är nödvändigt för tillsynen enligt 1 § genomföra en undersökning i verksamhetslokalerna hos ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut.

Produktgripanden

4 § Bestämmelser om Finansinspektionens rätt att förbjuda eller begränsa marknadsföringen eller distributionen av en PEPP-produkt finns i artikel 63 i EU-förordningen.

Bemyndigande

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. produktgripanden enligt artikel 63 i EU-förordningen, och
2. information som ett PEPP-sparinstitut ska lämna enligt artikel 40.1 i EU-förordningen.

9 kap. Ingripanden

Ingripanden mot PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut

1 § Finansinspektionen ska ingripa mot ett PEPP-sparinstitut som

1. har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 18–48, 50 och 52–56 i EU-förordningen,
2. inte har

- följt villkoren för in- och utbetalningar i 3 och 4 kap.,
- uppfyllt formkraven för byte i 5 kap.,
- följt en begäran enligt 8 kap. 2 §, eller
- gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 8 kap. 3 §,

3. har åsidosatt sina skyldigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, eller

4. tillhandahållit eller distribuerat en PEPP-produkt som inte är registrerad enligt artikel 5.1 i EU-förordningen eller har erhållit en sådan registrering genom att lämna falska uppgifter eller på annat otillbörligt sätt.

2 § Finansinspektionen ska ingripa mot en PEPP-distributör som

1. har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 22–26, 29, 33, 34, 50 och 67.2 b i EU-förordningen,

2. inte har följt en begäran enligt 8 kap. 2 § eller inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 8 kap. 3 §, eller

3. har åsidosatt sina skyldigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

3 § Finansinspektionen ska ingripa mot ett förvaringsinstitut som

1. inte har fullgjort sina övervakningsplikter enligt artikel 48 i EU-förordningen, eller

2. inte har följt en begäran enligt 8 kap. 2 § eller inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 8 kap. 3 §.

4 § Ett ingripande enligt 1, 2 eller 3 § mot ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut sker genom beslut om

1. föreläggande att inom viss tid vidta en viss åtgärd eller upphöra med ett visst agerande, eller

2. anmärkning.

Ett ingripande får inte ske om överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och en ansökan om utdömmande av vitet har gjorts.

I 23 § finns bestämmelser om ingripanden mot utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut.

5 § Om ett beslut om anmärkning enligt 4 § har meddelats, får Finansinspektionen besluta att den som har gjort sig skyldig till överträdelsen ska betala en sanktionsavgift.

6 § I artikel 8 i EU-förordningen finns bestämmelser om avregistrering av en PEPP-produkt vid bland annat allvarliga eller systematiska överträdelser av förordningen.

Vid andra överträdelser av EU-förordningen gäller bestämmelserna om ingripanden i denna lag.

Ingripanden mot vissa företrädare för svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut

7 § Om ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter i ett fall som

anges i 1, 2 eller 3 §, ska Finansinspektionen ingripa mot den som ingår i dess styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem. Ett sådant ingripande sker genom en eller båda av följande sanktioner:

1. beslut att den fysiska personen under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, i ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

Ett ingripande enligt första stycket får ske bara om överträdelsen är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Sanktionsföreläggande

8 § Frågor om ingripande mot fysiska personer enligt 7 § tas upp av Finansinspektionen genom ett sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktion som är bestämd till tid eller belopp.

När ett sanktionsföreläggande har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i sanktionsföreläggandet är utan verkan.

9 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgift om

1. den fysiska person som föreläggandet avser,

2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,

3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och

4. den sanktion som föreläggs personen.

Sanktionsföreläggandet ska också innehålla en upplysning om att ansökan om sanktion kan komma att ges in till domstol, om sanktionsföreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

10 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att en sanktion ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören eller förvaringsinstitutet för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

11 § En sanktion som anges i 7 § får beslutas bara om sanktionsföreläggandet har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Sanktionsavgifter

12 § Sanktionsavgiften för ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör som är en juridisk person eller ett förvaringsinstitut i ett fall som anges i 1, 2 eller 3 § ska som högst fastställas till det högsta av

1. ett belopp som per den 14 augusti 2019 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro,

2. tio procent av PEPP-sparinstitutets, PEPP-distributörens eller förvaringsinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

3. två gånger den vinst som PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören eller förvaringsinstitutet gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Avgiften får inte bestämmas till ett belopp som är så stort att PEPP-sparinstitutet därefter inte kan fullgöra sina åtaganden mot PEPP-spararna.

Om en överträdelse har skett under PEPP-sparinstitutets, PEPP-distributörens eller förvaringsinstitutets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas när den högsta sanktionsavgiften ska beräknas.

13 § Sanktionsavgiften för en fysisk person i ett fall som anges i 1, 2 eller 3 § ska som högst fastställas till det högsta av

1. ett belopp som per den 14 augusti 2019 i svenska kronor motsvarade 700 000 euro, eller

2. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

14 § Sanktionsavgifter enligt 12 eller 13 § tillfaller staten.

Val av ingripande

15 § Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, överträdelsens inverkan på PEPP-spararnas intressen, skador som uppstått och graden av ansvar hos den som har begått överträdelsen.

16 § Utöver det som anges i 15 § ska det i försvårande riktning beaktas om den som har begått överträdelsen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om den som har begått överträdelsen

1. i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. snabbt upphört med överträdelsen eller snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

17 § När sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 15 och 16 §§ samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och, om det går att bestämma, den vinst som gjorts till följd av överträdelsen.

18 § Finansinspektionen får avstå från ingripande, om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig,
2. den juridiska eller fysiska personen i fråga gör rättelse,
3. den fysiska personen har verkat för att den juridiska personen gör rättelse,
4. någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot den juridiska eller fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
5. det finns andra särskilda skäl.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

19 § En sanktionsavgift enligt 12 eller 13 § ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller ett sanktionsföreläggande har godkänts, eller efter den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet.

20 § Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsokningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 19 §.

21 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 19 §, ska Finansinspektionen lämna avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

22 § En sanktionsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Ingripanden mot utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut

23 § Ett ingripande enligt 1, 2 eller 3 § mot ett utländskt PEPP-sparinstitut, en utländsk PEPP-distributör eller ett utländskt förvaringsinstitut sker genom beslut om föreläggande att inom viss tid vidta en viss åtgärd eller upphöra med ett visst agerande.

Finansinspektionen får under de förutsättningar som anges i artikel 16.3 och 16.4 i EU-förordningen förbjuda ett utländskt PEPP-sparinstitut eller en utländsk PEPP-distributör att bedriva PEPP-verksamhet i Sverige.

Vite

24 § Ett beslut om föreläggande enligt denna lag får förenas med vite.

10 kap. Överklagande, beslut som ska gälla omedelbart och åtgärder om handläggningen försenas

Rätt att överklaga

1 § Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande enligt denna lag får inte överklagas.

Andra beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut som kan gälla omedelbart

2 § Finansinspektionen får bestämma att följande beslut ska gälla omedelbart:

1. beslut om föreläggande enligt 9 kap. 4 § första stycket 1, 7 § första stycket 1 eller 23 § första stycket,

2. beslut om avregistrering av en PEPP-produkt enligt artikel 8.1 i EU-förordningen, eller

3. förbud att bedriva PEPP-verksamhet i Sverige enligt 9 kap. 23 § andra stycket.

Åtgärder om handläggningen försenas

3 § Om Finansinspektionen i ett ärende om ansökan om registrering av en PEPP-produkt inte meddelar beslut inom tre månader från det att en fullständig ansökan gavs in, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

4 § Om Finansinspektionen inte lämnar över de uppgifter som en AIF-förvaltare har lämnat enligt artikel 15.1 i EU-förordningen för att få tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES inom den tidsfrist som anges i artikel 15.2 första stycket i förordningen och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt 1 kap. 4 §, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

5 § En begäran om en förklaring som avses i 3 eller 4 § ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

6 § Om Finansinspektionen inte har meddelat ett beslut som avses i 3 § inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits.

Om de uppgifter som avses i 4 § inte har lämnats över inom tio arbetsdagar från det att en förklaring har lämnats, ska beslut enligt 1 kap. 4 § anses ha meddelats.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.2 Förslag till lag om ändring i föräldrabalken

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 1 och 4 §§, 11 kap. 8 §, 12 kap. 1 §, 13 kap. 2 § och 16 kap. 11 § föräldrabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §

Den som är under arton år (underårig) är omyndig och får inte själv råda över sin egendom eller åta sig förbindelser i vidare mån än som följer av vad som *skall* gälla på grund av lag eller villkor vid förvärv genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring *eller* pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

Den som är under arton år (underårig) är omyndig och får inte själv råda över sin egendom eller åta sig förbindelser i vidare mån än som följer av vad som *ska* gälla på grund av lag eller villkor vid förvärv genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid

- försäkring,
- pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande, *eller*
- *sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).*

4 §

Om en underårig har fått egendom genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring *eller* pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande under villkor att den underårige själv *skall* få råda över egendomen, *skall* 3 § andra stycket tillämpas också beträffande sådan egendom. Överförmyndarens samtycke krävs dock bara om den underårige har fyllt sexton år. Innan samtycke lämnas *skall* överförmyndaren ge fångesmannen eller hans arvingar tillfälle att yttra sig, om det kan ske utan påtagligt besvär eller större tidsförlust.

Om en underårig har fått egendom genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring, pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande *eller sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238*, under villkor att den underårige själv *ska* få råda över egendomen, *ska* 3 § andra stycket tillämpas också beträffande sådan egendom. Överförmyndarens samtycke krävs dock bara om den underårige har fyllt sexton år. Innan samtycke lämnas *ska* överförmyndaren ge fångesmannen eller hans arvingar tillfälle att yttra sig, om det kan ske

utan påtagligt besvär eller större tidsförlust.

11 kap.

8 §

Trots ett förvaltarförordnande enligt 7 § har den som avses med förordnandet rätt att själv

1. sluta avtal om tjänst eller annat arbete,
2. förfoga över vad han eller hon genom eget arbete har förvärvat efter det att förvaltare har förordnats, liksom avkastningen av sådan egendom och vad som har trätt i egendomens ställe samt

3. förfoga över vad han eller hon efter det att förvaltare har förordnats får genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring *eller* pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande under villkor att egendomen inte *skall* omfattas av förvaltarens rådighet.

3. förfoga över vad han eller hon efter det att förvaltare har förordnats får genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring, pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande *eller sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238* under villkor att egendomen inte *ska* omfattas av förvaltarens rådighet.

Om det finns särskilda skäl för det, får dock rätten föreskriva att förvaltaruppdraget *skall* omfatta även förhållanden som avses i första stycket.

Om det finns särskilda skäl för det, får dock rätten föreskriva att förvaltaruppdraget *ska* omfatta även förhållanden som avses i första stycket.

12 kap.

1 §

Förmyndare *skall* förvalta omyndigas tillgångar och företräda dem i angelägenheter som rör tillgångarna.

Detta gäller inte i fråga om tillgångar som omyndiga enligt lag själva råder över eller som de har förvärvat genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring *eller* pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande med villkor att egendomen *skall* stå under förvaltning av någon annan än förmyndaren, utan bestämmanderätt för förmyndaren, och med angivande av vem som *skall* utöva förvaltningen (särskild förvaltning). Är särskild förvaltning an-

Förmyndare *ska* förvalta omyndigas tillgångar och företräda dem i angelägenheter som rör tillgångarna.

Detta gäller inte i fråga om tillgångar som omyndiga enligt lag själva råder över eller som de har förvärvat genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring, pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande *eller sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238* med villkor att egendomen *ska* stå under förvaltning av någon annan än förmyndaren, utan bestämmanderätt för förmyndaren, och med angivande av vem som *ska* utöva

ordnad, *skall* den som utövar förvaltningen årligen lämna redovisning över förvaltningen till förmyndaren.

Förmyndaren företräder i övrigt den omyndige när detta inte enligt lag *skall* göras av någon annan.

förvaltningen (särskild förvaltning). Är särskild förvaltning ordnad, *ska* den som utövar förvaltningen årligen lämna redovisning över förvaltningen till förmyndaren.

Förmyndaren företräder i övrigt den omyndige när detta inte enligt lag *ska* göras av någon annan.

13 kap.

2 §²

När värdet på en omyndigs tillgångar, som ska förvaltas av föräldrarna, genom arv, gåva, värdestegring eller på något annat sätt har kommit att överstiga åtta gånger gällande prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken, tillämpas bestämmelserna i 3–7 §§ för förvaltningen.

Dessa bestämmelser gäller även egendom som, under villkor om att förvaltningen av den ska stå under överförmyndarens kontroll (särskild överförmyndarkontroll), har tillfallit den omyndige

1. genom arv eller testamente,

2. genom gåva, under förutsättning att givaren skriftligen har anmält gåvan till överförmyndaren, eller

3. genom förmånstagarförordnande vid försäkring med anledning av dödsfall *eller* vid pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

3. genom förmånstagarförordnande vid

– försäkring med anledning av dödsfall,

– pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande, *eller*

– *sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238.*

Med egendom som anges i andra stycket jämställs egendom som har trätt i stället för sådan egendom samt avkastning av egendomen.

16 kap.

11 §³

När en omyndig på grund av arv eller testamente har fått pengar till ett värde *överstigande* ett prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken eller med villkor om särskild överförmyndarkontroll, ska den som ombesörjer utbetalningen från dödsboet för den

När en omyndig på grund av arv eller testamente har fått pengar till ett värde *som överstiger* ett prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken eller med villkor om särskild överförmyndarkontroll, ska den som ombesörjer utbetalningen från dödsboet för den

² Senaste lydelse 2010:1203.

³ Senaste lydelse 2014:323.

omyndiges räkning sätta in medlen hos bank eller kreditmarknadsföretag, med uppgift om att medlen inte får tas ut utan överförmyndarens tillstånd.

Vad som nu sagts om skyldighet att betala till bank eller kreditmarknadsföretag ska även gälla

1. försäkringsgivare vid utbetalning av försäkringsbelopp som den omyndige har rätt till,

2. pensionssparinstitut vid utbetalning enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande,

3. Brottsoffermyndigheten vid utbetalning av ersättning enligt brottsskadelagen (2014:322),

4. huvudman vid utbetalning av skadestånd enligt 6 kap. 12 § skollagen (2010:800), och

5. myndighet som betalar ut ersättning med anledning av skadeståndsanspråk mot staten.

Om betalningen avser en periodisk förmån, gäller skyldigheten att betala till bank eller kreditmarknadsföretag endast när den första utbetalningen görs.

När utbetalning enligt första eller andra stycket görs, ska den som ombesörjer utbetalningen genast göra anmälan till förmyndaren och överförmyndaren. En sådan anmälan ska också göras om en omyndig på grund av arv eller testamente har fått värdehandlingar till ett värde som överstiger i första stycket *nämnt belopp* eller med villkor om att värdehandlingarna ska stå under särskild överförmyndarkontroll.

Bestämmelserna i första–fjärde styckena gäller inte vid utbetalning av medel som den omyndige får förvalta själv. Andra–fjärde styckena gäller inte heller om utbetalning görs från försäkring som har tagits inom ramen för en rörelse.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller också vid betalning eller utgivande av värdehandlingar till någon för vilken det har förordnats god man med uppgift att förvalta egendom eller för vilken det har förordnats förvaltare.

omyndiges räkning sätta in medlen hos bank eller kreditmarknadsföretag, med uppgift om att medlen inte får tas ut utan överförmyndarens tillstånd.

Skyldigheten att betala till bank eller kreditmarknadsföretag ska även gälla

3. *PEPP-sparinstitut vid utbetalning från sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238.*

4. Brottsoffermyndigheten vid utbetalning av ersättning enligt brottsskadelagen (2014:322),

5. huvudman vid utbetalning av skadestånd enligt 6 kap. 12 § skollagen (2010:800), och

6. myndighet som betalar ut ersättning med anledning av skadeståndsanspråk mot staten.

När utbetalning enligt första eller andra stycket görs, ska den som ombesörjer utbetalningen genast göra anmälan till förmyndaren och överförmyndaren. En sådan anmälan ska också göras om en omyndig på grund av arv eller testamente har fått värdehandlingar till ett värde som överstiger *det belopp som anges* i första stycket eller med villkor om att värdehandlingarna ska stå under särskild överförmyndarkontroll.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.3 Förslag till lag om ändring i ärvdabalken

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 5 § ärvdabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

5 §²

Är efter den döde testamente eller, om han var gift, äktenskapsförord angående förmögenhetsordningen, *skall* det *intagas* i bouppteckningen eller i bestyrkt *avskrift* fogas *därvid* såsom bilaga.

Bouppteckningen *skall* också innehålla uppgift om livförsäkringar *och* tillgångar på pensionskonto enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande som till följd av att förmånstagare insatts, inte ingår i kvarlåtenskapen.

Är bland delägarna laglotsberättigad arvinge, *skall, där delägare begär* det, i bouppteckningen *uppgift lämnas* om vad arvinge eller hans avkomling *av den döde* mottagit i förskott eller *eljest* såsom gåva, *så ock* om gåva som den efterlevande maken, dennes avkomling eller universell testamentstagare mottagit *av den döde; och skall tillika uppgivas* vad arvinge i förskott *erhållit* av efterlevande makens giftorättsgods. Vad nu är sagt *skall ej gälla, där fråga är om* sedvanliga skänker *vilkas värde icke står i* missförhållande till givarens villkor.

Om det efter den döde *finns ett* testamente eller, om han *eller hon* var gift, *ett* äktenskapsförord angående förmögenhetsordningen, *ska* det *tas in* i bouppteckningen eller i bestyrkt *kopia* fogas *till bouppteckningen som* bilaga.

Bouppteckningen *ska* också innehålla uppgift om livförsäkringar, tillgångar på pensionskonto enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande *och sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)* som till följd av att förmånstagare insatts, inte ingår i kvarlåtenskapen.

Om det bland delägarna *finns en* laglotsberättigad arvinge *ska* det, *på begäran av en delägare, anges* i bouppteckningen vad *en* arvinge eller hans *eller hennes* avkomling *har* mottagit *från den avlidne* som förskott eller som gåva. Detta *gäller också gåva som den efterlevande maken eller hans eller hennes avkomling eller en universell testamentstagare mottagit av den avlidne samt för* vad *en* arvinge *har fått i förskott från den efterlevande makens giftorättsgods. Vad som nu angetts gäller dock inte för* sedvanliga gåvor vars värde *inte* står i missförhållande till givarens förhållanden.

¹ Balken omtryckt 1981:359.

² Senaste lydelse 1993:932.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.4 Förslag till lag om ändring i äktenskapsbalken

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 2 §, 10 kap. 3–5 §§, 11 kap. 4 § och 13 kap. 4 § äktenskapsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

2 §¹

Enskild egendom är

1. egendom som till följd av äktenskapsförord är enskild,
 2. egendom som en make har fått i gåva av någon annan än den andra maken med det villkoret att egendomen *skall* vara mottagarens enskilda,
 3. egendom som en make har erhållit genom testamente med det villkoret att den *skall* vara mottagarens enskilda,
 4. egendom som en make har ärvt och som enligt testamente av arvlåtaren *skall* vara mottagarens enskilda,
 5. egendom som en make erhållit genom förmånstagarförordnande vid livförsäkring, olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring *eller* pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande som tecknats av någon annan än den andra maken med det villkoret att egendomen *skall* vara mottagarens enskilda,
 6. vad som har trätt i stället för egendom som avses i 1–5, om inte annat har föreskrivits genom den rättshandling på grund av vilken egendomen är enskild.
- Avkastning av enskild egendom är giftorättsgods, om inte annat har föreskrivits genom en sådan rättshandling som avses i första stycket.

2. egendom som en make har fått i gåva av någon annan än den andra maken med det villkoret att egendomen *ska* vara mottagarens enskilda,

3. egendom som en make har erhållit genom testamente med det villkoret att den *ska* vara mottagarens enskilda,

4. egendom som en make har ärvt och som enligt testamente av arvlåtaren *ska* vara mottagarens enskilda,

5. egendom som en make erhållit genom förmånstagarförordnande vid livförsäkring, olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring, pensions-sparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande *eller sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)* som tecknats av någon annan än den andra maken med det villkoret att egendomen *ska* vara mottagarens enskilda, *och*

¹ Senaste lydelse 1993:933.

10 kap.

3 §²

Rättigheter som inte kan överlåtas eller som i annat fall är av personlig art *skall* inte ingå i bodelning om det skulle strida mot vad som gäller för rättigheten. Dessutom *skall* pensionsrättigheter, även om de inte är av sådant slag som avses i första meningen, undantas från bodelning enligt vad som sägs i andra och tredje styckena.

Vid bodelning med anledning av en makes död *skall* en rätt till pension som den efterlevande maken har på grund av pensionssparavtal enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande inte ingå i bodelningen. Detsamma gäller en rätt till pension som den efterlevande maken har på grund av en försäkring, om det belopp som *skall* betalas ut *skall* beskattas som inkomst. Om pensionsparkontot eller försäkringen ägdes av den avlidna maken, tillämpas i stället bestämmelserna i lagen om individuellt pensionssparande eller försäkringsavtalslagen (2005:104).

Vid bodelning med anledning av äktenskapsskillnad *skall* en rätt till pension som någon av makarna har på grund av pensionssparavtal enligt lagen om individuellt pensionssparande helt eller delvis undantas från bodelningen, om det med hänsyn till makarnas ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt skulle vara oskäligt att hela

Rättigheter som inte kan överlåtas eller som i annat fall är av personlig art *ska* inte ingå i bodelning om det skulle strida mot vad som gäller för rättigheten. Dessutom *ska* pensionsrättigheter, även om de inte är av sådant slag som avses i första meningen, undantas från bodelning enligt vad som sägs i andra och tredje styckena.

Vid bodelning med anledning av en makes död *ska* en rätt till pension som den efterlevande maken har på grund av pensionssparavtal enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande *eller ett sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238* inte ingå i bodelningen. Detsamma gäller en rätt till pension som den efterlevande maken har på grund av en försäkring, om det belopp som *ska* betalas ut *ska* beskattas som inkomst. Om pensionsparkontot, *PEPP-sparandet* eller försäkringen ägdes av den avlidna maken, tillämpas i stället bestämmelserna i lagen om individuellt pensionssparande, *lagen (2022:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)* eller försäkringsavtalslagen (2005:104).

Vid bodelning med anledning av äktenskapsskillnad *ska* en rätt till pension som någon av makarna har på grund av pensionssparavtal enligt lagen om individuellt pensionssparande *eller sparande i en PEPP-produkt* helt eller delvis undantas från bodelningen, om det med hänsyn till makarnas ekonomiska förhållanden och omständigheterna i

pensionsrätten ingick. Detsamma gäller rätt till pension på grund av en försäkring, om det belopp som *skall* betalas ut *skall* beskattas som inkomst och försäkringen gäller rätt till

övrigt skulle vara oskäligt att hela pensionsrätten ingick. Detsamma gäller rätt till pension på grund av en försäkring, om det belopp som *ska* betalas ut *ska* beskattas som inkomst och försäkringen gäller rätt till

1. ålderspension eller sjukpension, eller
2. efterlevandepension om det finns en rätt till utbetalning av pensionen vid bodelningen.

4 §³

Egendom som har gjorts till enskild genom äktenskapsförord, liksom vad som har trätt i stället för sådan egendom samt avkastning av denna som är enskild egendom, *skall* ingå i bodelning om makarna kommer överens om det vid bodelningen. Detsamma gäller sådan rätt till pension på grund av försäkring *eller* pensionssparavtal som avses i 3 § andra stycket.

Egendom som har gjorts till enskild genom äktenskapsförord, liksom vad som har trätt i stället för sådan egendom samt avkastning av denna som är enskild egendom, *ska* ingå i bodelning om makarna kommer överens om det vid bodelningen. Detsamma gäller sådan rätt till pension på grund av försäkring, pensionssparavtal *eller sparande i en PEPP-produkt* som avses i 3 § andra stycket.

Har makarna kommit överens om att enskild egendom *skall* ingå i bodelningen, *skall* sådan egendom vid bodelningen anses utgöra giftorättsgods.

Har makarna kommit överens om att enskild egendom *ska* ingå i bodelningen, *ska* sådan egendom vid bodelningen anses utgöra giftorättsgods.

En sådan rätt till pension på grund av försäkring *eller* pensionssparavtal som avses i 3 § tredje stycket *skall* inte ingå i bodelning, om makarna kommer överens om det vid bodelningen.

En sådan rätt till pension på grund av försäkring, pensionssparavtal *eller sparande i en PEPP-produkt* som avses i 3 § tredje stycket *ska* inte ingå i bodelning, om makarna kommer överens om det vid bodelningen.

5 §⁴

Om försäkring eller försäkringsbelopp som vid försäkringstagarens död tillfaller en förmånstagare finns bestämmelser i försäkringsavtalslagen (2005:104).

Bestämmelser om försäkring eller försäkringsbelopp som vid försäkringstagarens död tillfaller en förmånstagare finns i försäkringsavtalslagen (2005:104).

Om förmånstagares rätt enligt pensionssparavtal finns bestämmelser i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

Bestämmelser om förmånstagares rätt enligt pensionssparavtal finns i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

³ Senaste lydelse 1998:619.

⁴ Senaste lydelse 2005:107.

Bestämmelser om förmånstagares rätt enligt ett PEPP-sparande finns i lagen (2022:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en pan-europeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

11 kap.

4 §⁵

Har den ena maken utan den andra makens samtycke inom tre år innan talan om äktenskapsskillnad väcktes i inte obetydlig omfattning genom gåva minskat sitt giftorätts gods eller använt sitt giftorätts gods till att öka värdet av sin enskilda egendom, *skall* den andra makens andel vid bodelning med anledning av äktenskapsskillnad beräknas som om gåvans värde eller värdet av det använda giftorätts godset alltjämt hade ingått i den förstnämnda makens giftorätts gods. Dennes del i det sammanlagda giftorätts godset *skall* minskas i motsvarande mån.

Vad som *sägs* i första stycket om enskild egendom *skall* även gälla sådana rättigheter som enligt 10 kap. 3 § inte *skall* ingå i bodelning. Därvid *skall* med ökning av värdet av en sådan rättighet jämsställas förvärv av rättigheten. Vidare *skall*, om en makes användning av sitt giftorätts gods har medfört att värdet av egen pensionsförsäkring *eller* eget pensionsparkonto ökat eller att maken förvärvat förmån på grund av sådan försäkring *eller* på grund av *pensionsavtal*, bestämmelserna i första stycket tillämpas även om den andra maken har samtyckt till åtgärden.

Om den ena maken utan den andra makens samtycke inom tre år innan talan om äktenskapsskillnad väcktes i inte obetydlig omfattning genom gåva *har* minskat sitt giftorätts gods eller använt sitt giftorätts gods till att öka värdet av sin enskilda egendom, *ska* den andra makens andel vid bodelning med anledning av äktenskapsskillnad beräknas som om gåvans värde eller värdet av det använda giftorätts godset alltjämt hade ingått i den förstnämnda makens giftorätts gods. Dennes del i det sammanlagda giftorätts godset *ska* minskas i motsvarande mån.

Det som *anges* i första stycket om enskild egendom *ska* även gälla sådana rättigheter som enligt 10 kap. 3 § inte *ska* ingå i bodelning. Därvid *ska* med ökning av värdet av en sådan rättighet jämsställas förvärv av rättigheten. Vidare *ska*, om en makes användning av sitt giftorätts gods har medfört att värdet av egen pensionsförsäkring, eget pensionsparkonto *eller* *sparende i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238* ökat eller att maken förvärvat förmån på grund av sådan försäkring, på grund av *pensions-sparavtal* *eller på grund av sparende i en PEPP-produkt*, bestämmelserna i första stycket

tillämpas även om den andra maken har samtyckt till åtgärden.

13 kap.

4 §⁶

Har en makes andel enligt 11 kap. 4 § andra stycket beräknats som om värde av en pensionsförsäkring hade ingått bland tillgångarna och *kan* maken vid bodelningen inte få ut sin andel är försäkringsgivaren skyldig att av försäkringstagarens tillgodohavande betala tillbaka vad som fattas. Återbetalningen får göras direkt till försäkringstagarens make. Vad som nu *sagts skall* tillämpas *på motsvarande sätt* i fråga om tillgångar på pensionssparkonto.

Om en makes andel enligt 11 kap. 4 § andra stycket *har* beräknats som om värde av en pensionsförsäkring hade ingått bland tillgångarna och maken vid bodelningen inte *kan* få ut sin andel, är försäkringsgivaren skyldig att av försäkringstagarens tillgodohavande betala tillbaka vad som fattas. Återbetalningen får göras direkt till försäkringstagarens make. Vad som nu *angetts ska också* tillämpas i fråga om tillgångar på pensionssparkonto eller ett tillgodohavande vid sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

⁶ Senaste lydelse 1993:933.

2.5 Förslag till lag om ändring av socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 97 kap. 10 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

97 kap.

10 §

Vid beräkningen av ett barns förmögenhet ska sådana tillgångar undantagsvis som barnet har förvärvat genom

1. gåva eller testamente,
2. förmånstagarförordnande vid försäkring *eller* pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande, och
2. förmånstagarförordnande vid försäkring, – försäkring, – pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande, *eller* – *sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt), och*
3. avkastning av och sådant som trätt i stället för sådan egendom som avses i 1 eller 2.

Ett undantag enligt första stycket förutsätter dock att förvärvet har skett från någon annan än barnets förmyndare och att det är förenat med villkor – som innebär att egendomen ska stå under förvaltning av någon annan än förmyndaren, utan bestämmanderätt för denne, och – som anger vem som i stället ska utöva förvaltningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 1 och 2 §§ lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §¹

Skattskyldig enligt 2 § första stycket 1–3 och 5 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel har genom avräkning av utländsk skatt rätt att få nedsättning av sådan avkastningsskatt. Om inte annat följer av 3 §, ska avräkning ske av utländsk skatt som har betalats under kalenderåret närmast före beskattningsåret och som belöper på sådan avkastning, på den skattskyldiges utländska tillgångar, som vid beräkning av avkastningsskatt på pensionsmedel ingår i kapitalunderlaget för beskattningsåret.

Skattskyldig enligt 2 § första stycket 4 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel har, till den del den statliga och kommunala inkomstskatten sammanlagt understiger vad som enligt 2 kap. får avräknas, genom avräkning av utländsk skatt rätt att till denna del få nedsättning av sådan avkastningsskatt.

2 §²

Innehav i en delägarbeskattad juridisk person som avses i 5 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) anses som en utländsk tillgång till den del som tillgångarna i den delägarbeskattade juridiska personen hade ansetts som utländska om de i stället innehafts direkt av den som är skattskyldig till avkastningsskatt enligt 2 § första stycket 1–3 eller 5 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Motsvarande gäller vid indirekta innehav av delägarbeskattade

Innehav i en delägarbeskattad juridisk person som avses i 5 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) anses som en utländsk tillgång till den del som tillgångarna i den delägarbeskattade juridiska personen hade ansetts som utländska om de i stället innehafts direkt av den som är skattskyldig till avkastningsskatt enligt 2 § första stycket 1–3, 5, 11 och 12 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Motsvarande gäller vid indirekta innehav av delägarbeskattade

¹ Senaste lydelse 2011:72.

² Senaste lydelse 2011:72.

juridiska personer genom sådana juridiska personer genom sådana
personer. personer.

Om den delägarbeskattade juridiska personen har betalat utländsk skatt, ska sådan skatt anses ha betalats av den som är skattskyldig till avkastningsskatt för andelen. Av den delägarbeskattade juridiska personens sammanlagda utländska skatter anses så stor del belöpa på den som är skattskyldig till avkastningsskatt som motsvarar den andel som denne beskattas för.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

Härigenom föreskrivs att 2, 3 a–3 d, 9, 10 a och 12 §§ lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Skattskyldiga till avkastningsskatt är

1. svenska livförsäkringsföretag,
2. utländska livförsäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse från fast driftställe i Sverige och utländska tjänstepensionsinstitut som bedriver med försäkringsverksamhet jämförbar tjänstepensionsverksamhet från fast driftställe i Sverige,
3. pensionsstiftelser enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och utländska tjänstepensionsinstitut som från fast driftställe i Sverige meddelar avtal om tjänstepension med villkor som innebär att institutet kan likställas med en pensionsstiftelse enligt samma lag,
4. arbetsgivare som i sin balansräkning redovisar pensionsutfästelse under rubriken *Avsatt till pensioner* enligt lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. eller i sådan delpost som avses i 8 a § samma lag,
5. obegränsat skattskyldiga som innehar pensionssparkonto,
6. obegränsat skattskyldiga och svenska handelsbolag som innehar pensionsförsäkring som är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, eller försäkring som anses som pensionsförsäkring enligt 58 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229),
7. obegränsat skattskyldiga och svenska handelsbolag som under beskattningsåret innehåft en kapitalförsäkring som är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige,
8. obegränsat skattskyldiga och svenska handelsbolag som innehar ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut i en verksamhet som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, under förutsättning att avtalet är jämförbart med en pensionsförsäkring,
9. obegränsat skattskyldiga och svenska handelsbolag som under beskattningsåret innehåft ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut i en verksamhet som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, under förutsättning att avtalet är jämförbart med en kapitalförsäkring,
10. obegränsat skattskyldiga och svenska handelsbolag som ingått ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut i en verksamhet som inte bedrivs från ett fast driftställe i Sverige, om avtalet innehåller villkor som innebär att tjänstepensionsinstitutet kan likställas med en pensionsstiftelse
10. obegränsat skattskyldiga och svenska handelsbolag som ingått ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut i en verksamhet som inte bedrivs från ett fast driftställe i Sverige, om avtalet innehåller villkor som innebär att tjänstepensionsinstitutet kan likställas med en pensionsstiftelse

¹ Senaste lydelse 2014:283.

enligt lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

enligt lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,

11. svenska företag som tillhandahåller PEPP-produkter och som inte omfattas av 1,

12. utländska företag som tillhandahåller PEPP-produkter i en verksamhet som bedrivs från fast driftställe i Sverige och som inte omfattas av 2,

13. obegränsat skattskyldiga som under beskattningsåret innehåft ett avtal om sparande i en PEPP-produkt med ett företag som tillhandahåller PEPP-produkter i en verksamhet som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige.

Om en sådan kapitalförsäkring som avses i första stycket 7 inte innehas av någon som är obegränsat skattskyldig eller ett svenskt handelsbolag, ska den som har panträtt i försäkringen anses inneha den.

Bestämmelserna i första stycket 6 och 7 omfattar inte försäkring som enbart avser olycks- eller sjukdomsfall eller dödsfall senast vid 70 års ålder och som inte är återköpsbar. Detsamma gäller ett motsvarande avtal om tjänstepension.

Vad som sägs i denna paragraf om svenska handelsbolag gäller också i fråga om europeiska ekonomiska intressegrupperingar med säte i Sverige.

3 a §²

För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–3 utgörs kapitalunderlaget av värdet av den skattskyldiges tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 2 och sådana utländska tjänstepensionsinstitut som avses i 2 § första stycket 3 medräknas dock endast sådana tillgångar och skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna försäkringsrörelsen eller tjänstepensionsverksamheten.

Vid beräkning av kapitalunderlag enligt första stycket ska det bortses från den del av tillgångar och skulder som

1. inte förvaltas för försäkrings-tagarnas räkning,

För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–3 utgörs kapitalunderlaget av värdet av den skattskyldiges tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 2 och sådana utländska tjänstepensionsinstitut som avses i 2 § första stycket 3 medräknas dock endast sådana tillgångar och skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna verksamheten.

1. inte förvaltas för försäkrings-tagarnas eller spararnas räkning,

2. är hänförlig till avgångsbidragsförsäkringar meddelade enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer,

3. är hänförlig till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar, eller

4. avser sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass 1 och 2 enligt 2 kap. 11 § första stycket försäkringsrörelselagen (2010:2043) och försäkringsklass I b och IV enligt 2 kap. 12 § samma lag eller 2 kap. 11 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

Andra stycket gäller också i tjänstepensionsverksamhet i fråga om avtal som är jämförbara med personförsäkring.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 4 utgörs av avsättningsbeloppet vid ingången av beskattningsåret avseende sådana pensionsutfästelser för vilkas tryggnad avdragsrätt föreligger vid inkomstbeskattningen.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 5 utgörs av värdet av de tillgångar som vid ingången av kalenderåret är hänförliga till pensionssparkontot. Avdrag får ske för obetald skatt enligt denna lag som är hänförlig till kontot.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6 och 7 utgörs av värdet vid beskattningsårets ingång av sådana försäkringar som anges där. Detta värde beräknas enligt sjunde och åttonde styckena.

Som värde av försäkringen tas upp dess på försäkringstekniska beräkningsgrunder framräknade återköpsvärde med tillägg för beräknad upplupen andel i livförsäkringsrörelsens överskott.

I fråga om försäkringsavtal som ingåtts före den 1 januari 1997 ska endast den del av försäkringens värde tas upp som överstiger värdet vid denna tidpunkt. Till det värde som undantas från skatteunderlaget får tillägg göras för årlig värdestegring beräknad enligt 3 d § första och fjärde styckena. Denna begränsning gäller dock inte om försäkringen övergått till ny innehavare efter utgången av år 1996 på annat sätt än genom arv, testamente, gåva, bodelning eller, såvitt gäller försäkring som har samband med tjänst, överlåtelse mellan arbetsgivare på grund av anställds byte av tjänst.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 8–10 utgörs av värdet vid beskattningsårets ingång av de tillgångar som är hänförliga till avtalet om tjänstepension.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 11 och 12 utgörs av värdet av den skattskyldiges tillgångar vid ingången av beskattningsåret, efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt, som är hänförliga till verksamheten att tillhandahålla PEPP-produkter. För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 12 medräknas dock endast sådana tillgångar och finansiella skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna verksamheten.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 13 utgörs av värdet vid beskattningsårets ingång av de tillgångar som är hänförliga till avtalet om sparande i en PEPP-produkt.

Vid tillämpning av andra stycket 1 ska tillgångar som svarar mot konsolideringsfond enligt 11 kap. 19 §, 12 kap. 70 § eller 13 kap. 22 § försäkringsrörelselagen anses förvaltade för försäkringstagarnas räkning till den del fonden enligt bolagsordningen får användas för återbäring till försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

3 b §³

För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1, 2, 7 och 9 ska även värdet av de sammanlagda premier som har betalats under beskattningsåret till kapitalförsäkring eller till sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring ingå i kapitalunderlaget. Vid beräkning av detta värde ska premier som har betalats under den andra halvan av beskattningsåret beräknas till halva värdet.

För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1, 2, 7, 9 och 11–13 ska även värdet av de sammanlagda premier eller inbetalningar som har betalats under beskattningsåret till kapitalförsäkring, till sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring eller till PEPP-produkt ingå i kapitalunderlaget. Vid beräkning av detta värde ska premier och inbetalningar som har betalats under den andra halvan av beskattningsåret beräknas till halva värdet.

Vid beräkning av kapitalunderlag enligt första stycket ska det, för skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1 och 2, bortses från premiebetalningar som

1. är hänförliga till avgångsbidragförsäkringar meddelade enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer,
2. är hänförliga till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar, eller
3. avser sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass 1 och 2 enligt 2 kap. 11 § första stycket försäkringsrörelselagen (2010:2043) och försäkringsklass I b och IV enligt 2 kap. 12 § samma lag eller 2 kap. 11 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

3 c §⁴

Vid överlåtelse under beskattningsåret av en kapitalförsäkring eller ett avtal om tjänstepension

Vid överlåtelse under beskattningsåret av en kapitalförsäkring, ett avtal om tjänstepension som är

³ Senaste lydelse 2019:785.

⁴ Senaste lydelse 2011:1278.

som är jämförbart med en kapitalförsäkring som avses i 2 § första stycket 7 och 9 ska kapitalunderlaget som beräknas enligt 3 a och 3 b §§ fördelas mellan överlåtare och förvärvare enligt andra och tredje styckena.

Den överlåtare som vid beskattningsårets ingång innehade en kapitalförsäkring *eller* ett avtal om tjänstepension ska ta med det värde som avses i 3 a § sjätte–nionde styckena i kapitalunderlaget.

Överlåtare och förvärvare ska i kapitalunderlaget ta med premiebetalningar enligt 3 b § som görs till försäkringen *respektive* avtalet om tjänstepension under den tid då överlåtare *respektive* förvärvare innehaft försäkringen *respektive* avtalet om tjänstepension.

jämförbart med en kapitalförsäkring *eller ett avtal om sparande i en PEPP-produkt* som avses i 2 § första stycket 7, 9 *eller* 13 ska kapitalunderlaget som beräknas enligt 3 a och 3 b §§ fördelas mellan överlåtare och förvärvare enligt andra och tredje styckena.

Den överlåtare som vid beskattningsårets ingång innehade en kapitalförsäkring, ett avtal om tjänstepension *eller ett avtal om sparande i en PEPP-produkt* ska ta med det värde som avses i 3 a § sjätte–*elfte* styckena i kapitalunderlaget.

Överlåtare och förvärvare ska i kapitalunderlaget ta med premiebetalningar *eller inbetalningar* enligt 3 b § som görs till försäkringen, avtalet om tjänstepension *respektive avtalet om sparande i en PEPP-produkt* under den tid då överlåtare, förvärvare *respektive sparare* innehaft försäkringen, avtalet om tjänstepension *respektive avtalet om sparande i en PEPP-produkt*.

3 d §⁵

Skatteunderlaget är kapitalunderlaget enligt 3 a §, multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, om inte annat anges i andra eller tredje stycket. Skatteunderlaget är dock lägst 0,5 procent av kapitalunderlaget. För skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 1 och 2 ingår inte den del av kapitalunderlaget som ska tas med vid beräkning av skatteunderlag enligt andra eller tredje stycket.

Skatteunderlag som avser kapitalförsäkring är kapitalunderlaget enligt 3 a §, som är hänförligt till kapitalförsäkring, samt enligt 3 b och 3 c §§, multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret ökad med en procentenhet. Skatteunderlaget är dock lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

Andra stycket gäller även för skatteunderlag som avser sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring.

Andra stycket gäller även för skatteunderlag som avser

1. sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring,

⁵ Senaste lydelse 2017:1251.

2. *tillhandahållande av PEPP-produkter, och*

3. *avtal om sparande i en PEPP-produkt.*

Skatteunderlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

9 §⁶

Skatten uppgår till 15 procent av skatteunderlaget enligt 3 d § första och fjärde styckena om inte annat följer av andra, fjärde, sjätte och sjunde styckena.

Skatten uppgår till 30 procent av skatteunderlaget enligt 3 d § andra–fjärde styckena som avser kapitalförsäkring *eller* sådant tjänstepensionsavtal som är jämförbart med kapitalförsäkring.

Skatten uppgår till 30 procent av skatteunderlaget enligt 3 d § andra–fjärde styckena som avser kapitalförsäkring, sådant tjänstepensionsavtal som är jämförbart med kapitalförsäkring *eller PEPP-produkt.*

Med pensionsförsäkring likställs i denna paragraf sådana avtal om tjänstepension som uppfyller villkoren i 58 kap. 1 a § första stycket 2 inkomstskattelagen (1999:1229).

I det fall beskattningsåret är längre eller kortare än 12 månader ska skattesatsen jämkas i motsvarande mån. Sådan jämkning ska också göras om

1. hela behållningen på ett pensionssparkonto avskattas enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen eller avsättning som avses i 3 a § fjärde stycket helt upplöses under beskattningsåret,

2. det kapital som hänför sig till en pensionsförsäkring avskattas enligt 58 kap. 19 eller 19 a § inkomstskattelagen eller 5 § första stycket 6, 6 a eller 7 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, eller

3. en försäkring ska anses som en kapitalförsäkring enligt 58 kap. 2 § tredje stycket inkomstskattelagen.

Överläts ett helt försäkringsbestånd från ett livförsäkringsföretag som är skattskyldigt enligt denna lag till ett annat sådant företag eller sker fusion mellan sådana företag inträder det övertagande företaget i det överlåtande företags skattemässiga situation.

Överläts ett försäkringsbestånd helt eller delvis från ett livförsäkringsföretag som är skattskyldigt enligt denna lag till ett företag som inte är det, ska det överlåtande livförsäkringsföretaget betala avkastningsskatt för den del av året som företaget innehåft försäkringsbeståndet. Skattesatsen ska då jämkas i motsvarande mån. Detsamma gäller också vid överlåtelse genom fusion.

För den som efter överlåtelsen inträder som skattskyldig beräknas skatteunderlaget som om försäkringen innehafts hela året. Skattesatsen ska dock jämkas med hänsyn till den tid som skattskyldighet förelegat.

10 a §⁷

Skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6–10 har rätt till nedsättning av skatten på försäkring och avtal om tjänstepension med belopp som motsvarar den utländska skatt eller den skatt enligt kupongskattelagen (1970:624) som är hänförlig till försäkringen eller tjänstepensionsavtalet och som försäkringsgivaren, tjänstepensionsinstitutet eller den skattskyldige har betalat. Nedsättning för utländsk skatt medges bara om rätt till avräkning enligt lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt saknas. Med utländsk skatt avses dels sådan skatt som anges i 1 kap. 3 § nämnda lag, dels punktskatt och förmögenhetsskatt. Avräkningsbar skatt som kvarstår outnyttjad får räknas av senare år mot skatt enligt denna lag vilken avser samma försäkring eller samma tjänstepensionsavtal.

Skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6–10 och 13 har rätt till nedsättning av skatten på försäkring, avtal om tjänstepension och avtal om sparande i en PEPP-produkt med belopp som motsvarar den utländska skatt eller den skatt enligt kupongskattelagen (1970:624) som är hänförlig till försäkringen, tjänstepensionsavtalet eller avtalet om sparande i en PEPP-produkt och som försäkringsgivaren, tjänstepensionsinstitutet, företaget som tillhåller PEPP-produkten eller den skattskyldige har betalat. Nedsättning för utländsk skatt medges bara om rätt till avräkning enligt lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt saknas. Med utländsk skatt avses dels sådan skatt som anges i 1 kap. 3 § nämnda lag, dels punktskatt och förmögenhetsskatt. Avräkningsbar skatt som kvarstår outnyttjad får räknas av senare år mot skatt enligt denna lag vilken avser samma försäkring eller samma tjänstepensionsavtal.

Den skattskyldige ska lämna de uppgifter som behövs för prövningen av begäran om nedsättning av skatt. Om det framgår att det finns förutsättningar för nedsättning, trots att den skattskyldige inte kan lämna samtliga de uppgifter som är nödvändiga för tillämpning av nedsättningsreglerna, får nedsättning ske med skäligt belopp.

12 §⁸

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (1999:1229).

Beskattningsåret för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6–10 ska dock alltid vara kalenderåret. Beskattningsåret för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6–10 och 13 ska dock alltid vara kalenderåret.

Beskattningsåret för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 4 och som är svenska handelsbolag eller europeiska ekonomiska intressegrupperingar ska vara räkenskapsåret.

⁷ Senaste lydelse 2015:773.

⁸ Senaste lydelse 2014:283.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller förhandsbesked om

1. skatt eller avgift som avses i
 - a) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
 - b) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel för dem som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–10 i den lagen,
 - c) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
 - d) lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
 - e) inkomstskattelagen (1999:1229), och
 - f) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift,
2. punktskatt som avses i 3 kap. 15 § skatteförfarandelagen (2011:1244),
3. skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200),
4. taxering enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), och
5. skatt enligt kupongskattelagen (1970:624).

Förhandsbesked lämnas av Skatterättsnämnden efter ansökan av en enskild eller det allmänna ombudet hos Skatteverket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse 2015:885.

2.9 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹
dels att 2 kap. 1 §, 8 kap. 14 § och 44 kap. 40 § och rubrikerna närmast före 8 kap. 14 § och 44 kap. 40 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas tre nya paragrafer, 2 kap. 37 §, 15 kap. 12 § och 16 kap. 38 §, och närmast före 2 kap. 37 §, 15 kap. 12 § och 16 kap. 38 § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §²

I detta kapitel finns definitioner av vissa begrepp samt förklaringar till hur vissa termer och uttryck används i denna lag. Det finns definitioner och förklaringar också i andra kapitel.

Bestämmelser om betydelsen av följande begrepp, termer och uttryck samt förklaringar till hur vissa termer och uttryck används finns i nedan angivna paragrafer:

pensionssparkonto i 58 kap. 21 §

PEPP-produkt i 37 §

personaloption i 10 kap. 11 §

PEPP-produkt

37 §

Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2019:787.

8 kap.

Ersättningar på grund av kapitalförsäkring **Ersättningar på grund av kapitalförsäkring eller PEPP-produkt**

14 §

Ersättningar som betalas ut på grund av kapitalförsäkring är skattefria.

Av 44 kap. 40 § framgår att en kapitalvinst vid avyttring av en kapitalförsäkring inte ska tas upp.

Ersättningar som betalas ut på grund av kapitalförsäkring eller PEPP-produkt är skattefria.

Av 44 kap. 40 § framgår att en kapitalvinst vid avyttring av en kapitalförsäkring eller en PEPP-produkt inte ska tas upp.

15 kap.

PEPP-produkter

12 §

Inkomster som är hänförliga till tillgångar och skulder i en PEPP-produkt som förvaltas för spararens räkning ska inte tas upp. Detsamma gäller inbetalningar till sådant sparande.

Om en intäktspost ska delas upp mellan olika delar av verksamheten, ska fördelningen göras på skäligt sätt.

I lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel finns bestämmelser om avkastningsskatt för företag som tillhandahåller PEPP-produkter.

16 kap.

PEPP-produkter

38 §

Utgifter som är hänförliga till sådana inkomster som inte ska tas upp enligt 15 kap. 12 §, får inte dras av.

Om en kostnadspost ska delas upp mellan olika delar av verksamheten, ska fördelningen göras på skäligt sätt.

44 kap.

Undantag från skatteplikt för kapitalförsäkringar

Undantag från skatteplikt för kapitalförsäkringar och PEPP-produkter

40 §

En kapitalvinst som uppkommer vid avyttring av en kapitalförsäkring ska inte tas upp.

En kapitalvinst som uppkommer vid avyttring av en kapitalförsäkring eller en PEPP-produkt ska inte tas upp.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 10 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2021:901

Föreslagen lydelse

5 kap.

10 §

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i

- 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument,
- 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
- 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,
- 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
- 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster,
- 19 kap. 46 § försäkringsrörelselagen (2010:2043),
- 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
- 8 kap. 25 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
- 6 kap. 11 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag,
- 16 kap. 37 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag, *och*
- 1 kap. 7 § lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering, *och*
- 16 kap. 37 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag,
- 1 kap. 7 § lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering, *och*
- 1 kap. 7 § lagen (2022:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en pan-europeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

I de lagar som anges i första stycket finns även bestämmelser om meddelandeförbud och ansvarsbestämmelser för den som bryter mot ett sådant förbud.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹
dels att nuvarande 1 kap. 5 a § ska betecknas 1 kap. 5 b §,
dels att rubriken närmast före nuvarande 1 kap. 5 a § ska sättas närmast
före den nya 1 kap. 5 b §,
dels att det ska införas en ny paragraf, 1 kap. 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 a §

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) finns bestämmelser om att ett fondbolag får utveckla och distribuera PEPP-produkter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563
1 kap. 5 a § 2018:542
rubriken närmast före 1 kap. 5 a § 2018:542.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 7 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

7 §²

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet (ångerrätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 8 § (ångerfrist). Vid avtal om livförsäkring *eller* privat individuellt pensionssparande är ångerfristen dock 30 dagar.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet (ångerrätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 8 § (ångerfrist). Vid avtal om livförsäkring, privat individuellt pensionssparande *eller sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)* är ångerfristen dock 30 dagar.

Om konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt har lämnat eller sänt ett meddelande enligt första stycket, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2014:14.

² Senaste lydelse 2014:14.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska införas en ny paragraf, 2 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 a §

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) finns bestämmelser om att ett värdepappersbolag som har tillstånd enligt 1 § 4 får utveckla och distribuera PEPP-produkter.

I förordningen finns det även bestämmelser om att ett värdepappersbolag som har tillstånd enligt 1 § 5 får distribuera PEPP-produkter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.14 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 4 b § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

4 b §¹

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet eller med avseende på pensionsstiftelser för uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet.

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet enligt lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument, lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter, lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution *eller* lagen (2019:414) med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i en anmälan eller utsaga, om

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet enligt lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument, lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter, lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, lagen (2019:414) med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning *eller* lagen (2022:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en pan-europeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i en anmälan eller utsaga, om

1. anmälan eller utsagan avser en överträdelse av bestämmelse i lag eller annan författning som gäller för

- a) värdepapperscentralers verksamhet,
- b) kreditinstituts verksamhet,
- c) verksamhet i värdepappersinstitut, börser och leverantörer av data-rapporteringstjänster,
- d) den som utvecklar, ger råd om eller säljer en Priip-produkt,
- e) försäkringsdistributörens verksamhet, *eller* e) försäkringsdistributörens verksamhet,

¹ Senaste lydelse 2020:908.

f) den som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1129 av den 14 juni 2017 om prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad, och om upphävande av direktiv 2003/71/EG, och

f) den som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1129 av den 14 juni 2017 om prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad, och om upphävande av direktiv 2003/71/EG, eller

g) den som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt), och

2. uppgiften kan avslöja den anmäldes identitet och det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att denne lider skada eller men.

Sekretessen enligt andra stycket gäller inte beslut om sanktioner eller sanktionsförelägganden.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.15 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Härigenom föreskrivs att det i försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska införas en ny paragraf, 4 kap. 4 a §, och närmast före 4 kap. 4 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

Utvecklande och distribution av PEPP-produkter

4 a §

Ett försäkringsföretag som har tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse enligt 2 kap. 12 § får utveckla och distribuera sådana PEPP-produkter som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.16 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 4 §, 14 kap. 1 §, 22 kap. 1 och 12 §§, 23 kap. 5 §, 29 kap. 1 §, 56 kap. 3 §, 65 kap. 6 och 9 §§ och rubriken närmast före 22 kap. 12 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

3 kap.

4 §¹

Vad som avses med beskattningsår framgår av följande uppställning:

<i>För</i>	<i>avses med beskattningsår</i>
1. skatt enligt a) inkomstskattelagen (1999:1229), b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, c) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–4, och d) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader, samt avgift enligt e) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift	beskattningsår enligt 1 kap. 13–15 §§ inkomstskattelagen eller, för svenska handelsbolag, räkenskapsåret
2. skatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 6–10	det kalenderår som skatten ska betalas för eller det beskattningsår då skatteunderlag för avkastningsskatt ska tas upp enligt 13 § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel
3. skatt enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta och lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.	det kalenderår då ersättningen betalas ut
4. skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) som ska redovisas för redovisningsperioder	beskattningsår enligt 1 kap. 14 § mervärdesskattelagen
5. annan mervärdesskatt	det kalenderår då den felaktiga debiteringen har gjorts, eller förvärvet eller omsättningen har skett
6. punktsskatt som ska redovisas för redovisningsperioder	beskattningsår enligt 1 kap. 14 § mervärdesskattelagen

7. punktskatt enligt
- a) beslut som avses i 53 kap. 5 §,
 - b) 27–28 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
 - c) 26–27 §§ lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
 - d) 4 kap. 2–2 b §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi, eller
 - e) 8 a § lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik
8. annan punktskatt
9. övriga skatter
10. arbetsgivaravgifter och avgifter som ingår i slutlig skatt
- Med beskattningsår för fysisk person avses dock i fråga om preliminär skatt alltid kalenderår.
- det kalenderår under vilket beslutet om återbetalning eller kompensation, eller beslutet om beskattning vid oegentlighet eller felaktiga uppgifter, har meddelats
- det kalenderår då den händelse som medför skattskyldighet har inträffat
- det kalenderår som skatten ska betalas för
- det kalenderår som avgiften ska betalas för.

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 §

Vad som avses med beskattningsår framgår av följande uppställning:

<i>För</i>	<i>avses med beskattningsår</i>
1. skatt enligt	beskattningsår enligt 1 kap.
a) inkomstskattelagen (1999:1229),	13–15 §§ inkomstskattelagen eller, för svenska handelsbolag, räkenskapsåret
b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,	
c) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–4, 11 och 12, och	
d) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader, samt avgift enligt	
e) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift	
2. skatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 6–10 och 13	det kalenderår som skatten ska betalas för eller det beskattningsår då skatteunderlag för avkastningsskatt ska tas upp enligt 13 § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel
3. skatt enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta och lagen (1991:591)	det kalenderår då ersättningen betalas ut

om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

4. skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) som ska redovisas för redovisningsperioder

5. annan mervärdesskatt

6. punktskatt som ska redovisas för redovisningsperioder

7. punktskatt enligt

a) beslut som avses i 53 kap. 5 §,

b) 27–28 §§ lagen (1994:1563)

om tobaksskatt,

c) 26–27 §§ lagen (1994:1564)

om alkoholskatt,

d) 4 kap. 2–2 b §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi, eller

e) 8 a § lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik

8. annan punktskatt

9. övriga skatter

10. arbetsgivaravgifter och avgifter som ingår i slutlig skatt

Med beskattningsår för fysisk person avses dock i fråga om preliminär skatt alltid kalenderår.

beskattningsår enligt 1 kap. 14 § mervärdesskattelagen

det kalenderår då den felaktiga debiteringen har gjorts, eller förvärvet eller omsättningen har skett beskattningsår enligt 1 kap. 14 § mervärdesskattelagen

det kalenderår under vilket beslutet om återbetalning eller kompensation, eller beslutet om beskattning vid oegentlighet eller felaktiga uppgifter, har meddelats

det kalenderår då den händelse som medför skattskyldighet har inträffat det kalenderår som skatten ska betalas för

det kalenderår som avgiften ska betalas för.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

1 §²

Kontrolluppgifter ska lämnas för andra än uppgiftslämnaren själv till ledning för

1. bestämmande av underlag för att ta ut skatt eller avgift enligt

a) inkomstskattelagen (1999:1229),

b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,

c) lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

d) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–10 den lagen,

d) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–13 den lagen,

e) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,

f) lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,

g) lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, och

h) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift,

2. bestämmande av underlag för att ta ut egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),
3. registrering av skatteavdrag,
4. bestämmande av skattereduktion,
5. beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt 59 kap. socialförsäkringsbalken,
6. beskattning enligt
 - a) lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, och
 - b) lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., och
7. beskattning utomlands.

22 kap.

1 §³

I detta kapitel finns bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om

- överlåtelse av privatbostadsrätt och andelar i vissa bostadsföretag (2 och 3 §§),
- samfällighet (5 och 6 §§),
- räntebidrag (7 §),
- pensionsförsäkringar och pensionssparkonton (8 och 9 §§),
- avskattning av pensionsförsäkring (10 §),
- tjänstepensionsavtal (11 §),
- underlag för avkastningsskatt på livförsäkringar (12 §),
- underlag för avkastningsskatt på livförsäkringar *och sparande i en PEPP-produkt* (12 §),
- skattereduktion för förmån av hushållsarbete (13 §),
- elcertifikat (14§),
- utsläppsrätter, utsläppsminskningenheter och certifierade utsläppsminskningar (15 §),
- schablonintäkt vid innehav av ett investeringssparkonto (16 §),
- schablonintäkt vid innehav av andelar i värdepappersfonder, fondföretag, specialfonder och utländska specialfonder (17–21 §§),
- gåva (22§),
- investeraravdrag (23 och 24 §§),
- skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el (25 §), och
- utnyttjande av vissa personaloptioner (26 §).

Underlag för avkastningsskatt på livförsäkringar

Underlag för avkastningsskatt på livförsäkringar *och sparande i en PEPP-produkt*

12 §⁴

Kontrolluppgift ska lämnas om sådan försäkring *eller* sådant avtal om tjänstepension som avses i 2 § första stycket 6–10 lagen

Kontrolluppgift ska lämnas om sådan försäkring, sådant avtal om tjänstepension *eller sådant sparande i en PEPP-produkt* som

³ Senaste lydelse 2019:455.

⁴ Senaste lydelse 2019:741.

(1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Kontrolluppgift ska lämnas för juridiska personer och fysiska personer av försäkringsgivare och tjänstepensionsinstitut.

I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om kapitalunderlag för försäkringen *respektive* avtalet om tjänstepension beräknat enligt 3 a–3 c §§ lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Av kontrolluppgiften ska det framgå om försäkringen är en pensionsförsäkring eller en kapitalförsäkring respektive om avtalet om tjänstepension är jämförbart med en pensionsförsäkring eller en kapitalförsäkring. I fråga om en pensionsförsäkring och ett sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med en pensionsförsäkring ska kontrolluppgiften även innehålla nödvändiga identifikationsuppgifter för dessa.

avses i 2 § första stycket 6–10 och 13 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Kontrolluppgift ska lämnas för juridiska personer och fysiska personer av försäkringsgivare, tjänstepensionsinstitut och företag som tillhandahåller PEPP-produkter.

I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om kapitalunderlag för försäkringen, avtalet om tjänstepension *respektive sparandet i PEPP-produkten* beräknat enligt 3 a–3 c §§ lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Av kontrolluppgiften ska det framgå om försäkringen är en pensionsförsäkring, en kapitalförsäkring eller en PEPP-produkt respektive om avtalet om tjänstepension är jämförbart med en pensionsförsäkring eller en kapitalförsäkring. I fråga om en pensionsförsäkring och ett sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med en pensionsförsäkring ska kontrolluppgiften även innehålla nödvändiga identifikationsuppgifter för dessa.

23 kap.

5 §⁵

Utländska företag som driver bankverksamhet, värdepappersrörelse, fondverksamhet, finansieringsverksamhet eller försäkringsverksamhet i Sverige utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering i landet, ska innan verksamheten inleds ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter i enlighet med bestämmelserna i denna lag. Detsamma gäller en utländsk AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond eller som marknadsför

Utländska företag som driver bankverksamhet, värdepappersrörelse, fondverksamhet, finansieringsverksamhet eller försäkringsverksamhet eller som tillhandahåller PEPP-produkter i Sverige utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering i landet, ska innan verksamheten inleds ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter i enlighet med bestämmelserna i denna lag. Detsamma gäller en utländsk AIF-förvaltare som förvaltar en

en utländsk specialfond i Sverige enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. specialfond eller som marknadsför en utländsk specialfond i Sverige enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Skyldigheten att lämna en sådan förbindelse gäller inte ett utländskt företag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som på grund av bestämmelser i den staten är förhindrat att lämna kontrolluppgifter. Skyldigheten gäller inte heller försäkringsgivare inom EES som bara meddelar pensionsförsäkring enligt 58 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

29 kap.

1 §⁶

Inkomstdeklaration ska lämnas till ledning för

1. bestämmande av underlag för att ta ut skatt eller avgift enligt
 - a) inkomstskattelagen (1999:1229),
 - b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
 - c) 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
 - d) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i de fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–10 den lagen,
 - e) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
 - f) lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
 - g) 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
 - h) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift, och
 - i) lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,
2. bestämmande av underlag för att ta ut egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),
3. bestämmande av skattereduktion, samt
4. beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt 59 kap. socialförsäkringsbalken.

56 kap.

3 §⁷

I beslut om slutlig skatt ska Skatteverket fastställa underlaget för att ta ut skatt eller avgift enligt

1. inkomstskattelagen (1999:1229),
2. lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
3. lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–10 den lagen,
3. lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–13 den lagen,
4. lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,

⁶ Senaste lydelse 2018:1896.

⁷ Senaste lydelse 2011:1289.

5. lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift, och
6. lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift.

65 kap.

6 §⁸

Om en slutskatteberäkning enligt 56 kap. 9 § visar att slutlig skatt ska betalas, ska kostnadsränta, om inte annat följer av 4 § andra stycket, beräknas från och med den 13 i andra månaden efter beskattningsåret. Kostnadsränta ska beräknas till och med den dag då betalning senast ska ske.

Innan kostnadsräntan beräknas ska avräkning göras för

1. särskilda avgifter, och	
2. skatt enligt 2 § första stycket 6–9 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.	2. skatt enligt 2 § första stycket 6–9 och 13 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

9 §⁹

Om debiterad preliminär skatt ska betalas den 12 i andra månaden efter beskattningsåret eller senare eller slutlig skatt ska betalas, ska kostnadsränta beräknas från och med den 13 i andra månaden efter beskattningsåret, om inte annat följer av 4 § andra stycket.

För skatt enligt 2 § första stycket 6–9 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel gäller dock 8 §.	För skatt enligt 2 § första stycket 6–9 och 13 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel gäller dock 8 §.
--	---

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

⁸ Senaste lydelse 2011:1289.

⁹ Senaste lydelse 2011:1289.

2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 2 b § och 6 kap. 6 a §, och närmast före 6 kap. 6 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 b §

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) finns bestämmelser om att en AIF-förvaltare får utveckla och distribuera PEPP-produkter.

6 kap.

Tillhandahållande av PEPP-produkter i ett annat land inom EES

6 a §

I artikel 15.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 finns bestämmelser om uppgifter som en AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § ska lämna till Finansinspektionen första gången en sådan förvaltare avser att tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.18 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution ska införas en ny paragraf, 2 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 a §

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) finns bestämmelser om att en försäkringsförmedlare som har tillstånd enligt 1 § får distribuera PEPP-produkter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

3 Ärendet

Europaparlamentet och rådet antog den 20 juni 2019 förordningen (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt), i det följande benämnd PEPP-förordningen. Förordningen finns i *bilaga 1*. En rättelse av förordningen finns i *bilaga 2*. PEPP-förordningen trädde i kraft den 14 augusti 2019 och ska tillämpas fr.o.m. den 22 mars 2022.

Genom PEPP-förordningen införs en ny sparform, sparande i en PEPP-produkt. Det är en produkt för frivilligt privat pensionssparande som är standardiserad inom EU. I förordningen finns det även bestämmelser om vilka tillsyns-, utrednings- och ingripandebefogenheter som de behöriga myndigheterna ska ha.

PEPP-förordningen kräver för sin tillämpning att vissa nationella lagstiftningsåtgärder vidtas. I denna promemoria lämnas förslag till sådana nationella lagstiftningsåtgärder.

4 En paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)

Genom PEPP-förordningen skapas en ny europeisk sparform, sparande i en PEPP-produkt. En PEPP-produkt är en privat pensionsprodukt (artikel 2.2). Med privat pensionsprodukt avses bl.a. en produkt som möjliggör en långsiktig kapitalackumulering med det uttryckliga syftet att tillhandahålla inkomst vid pensionering och med begränsade möjligheter till förtida uttag före denna tidpunkt (artikel 2.1 b). I förordningen betonas att PEPP-produkter inte ska ersätta befintliga nationella pensionssystem. PEPP-produkter ska i stället utgöra en ytterligare och kompletterande pensionsprodukt (skäl 10). Det anges också att en befintlig privat pensionsprodukt kan registreras som en PEPP-produkt, om produkten uppfyller de villkor som fastställs i förordningen (skäl 25).

Det som särskilt kännetecknar en PEPP-produkt är portabiliteten (artiklarna 17–21), dvs. möjligheten för spararen att ta med sig PEPP-produkten från en medlemsstat till en annan. Den innebär att en PEPP-sparare kan byta bosättningsort och flytta från en medlemsstat till en annan, men behålla sitt PEPP-sparande i ett och samma PEPP-sparinstitut (skäl 33). Sparandet kan således fortsätta även efter flytt till en annan bosättningsmedlemsstat.

För en PEPP-produkt bör det finnas olika investeringsalternativ (artikel 42.1 och 42.2). Ett investeringsalternativ ska vara den s.k. bas-PEPP-produkten. Detta alternativ ska enligt förordningen (artikel 45.1) utformas av ett PEPP-sparinstitut på grundval av antingen

- en garanti för det kapital som är inestående i början av utbetalningsfasen och, om det är tillämpligt, under utbetalningsfasen, eller
- en riskreduceringsteknik som är förenlig med målet att PEPP-spararen ska få tillbaka sitt kapital.

För andra investeringsalternativ än bas-PEPP-produkten är det tillräckligt att det finns en riskreduceringsteknik som ska säkerställa att det finns ett tillräckligt skydd för PEPP-sparare (artikel 42.3 jämförd med artikel 45.1). Samtliga riskreduceringstekniker ska dock säkerställa att investeringsstrategin för PEPP-produkten är utformad för att bygga upp en stabil och adekvat individuell framtida pensionsinkomst från PEPP-produkten (artikel 46.1).

Flera olika typer av finansiella företag, t.ex. kreditinstitut, värdepappersföretag och försäkringsföretag, får utveckla, registrera och distribuera PEPP-produkter och i och med det bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut (artikel 6.1). Därutöver får bl.a. försäkringsförmedlare och värdepappersföretag med tillstånd för investeringsrådgivning distribuera PEPP-produkter. För PEPP-sparinstitut gäller att de ska investera tillgångar som motsvarar PEPP-produkten i enlighet med bl.a. aktsamhetsprincipen (artikel 41.1). Det finns även bestämmelser om att ett PEPP-sparinstitut ska lämna information till PEPP-spararen om institutets investeringspolicy (se t.ex. artiklarna 35.6 c och 36.1 l).

PEPP-förordningen innehåller inte några avtals- och skatterättsliga bestämmelser (se även skäl 23). I stället är det upp till de enskilda medlemsstaterna att bestämma de närmare villkoren för in- och utbetalningar från och till ett PEPP-sparande samt hur sparandet ska beskattas (se t.ex. artiklarna 47.1 och 57.1).

5 EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)

5.1 Bakgrund

I Europeiska kommissionens förslag till PEPP-förordning (COM(2017) 343 final) uttalades bl.a. följande om bakgrunden till förslaget.

Inom den Europeiska unionen sparar enskilda som vill komplettera sin inkomst efter pensioneringen på en rad olika sätt. Sparande kan t.ex. ske genom investeringar i fastigheter, i livförsäkringar och i andra långsiktiga investeringsprodukter. Privata pensionsprodukter är ytterligare ett alternativ till ett långsiktigt sparande. De privata pensionsmarknaderna är emellertid ojämnt utvecklade i de olika medlemsstaterna och privata pensionsprodukter är inte lika ekonomiskt överkomliga överallt inom Europeiska unionen.

Marknadsfragmenteringen gör att privata pensionssparinstitut inte kan maximera riskspridning, innovation och stordriftsfördelar. Detta minskar valmöjligheterna och attraktiviteten för spararna och leder i förlängningen till ökade kostnader. Det bidrar också till en brist på likviditet och djup på kapitalmarknaden i unionen jämfört med i andra jurisdiktioner, t.ex. USA, där pensionsfonderna spelar en större roll som institutionella investerare. Dessutom är egenskaperna hos vissa befintliga privata pensionsprodukter otillfredsställande och deras tillgänglighet och gränsöverskridande flyttbarhet är begränsad. Den gränsöverskridande verksamheten bland

pensionssparinstitut och sparare är idag i stort sett obefintlig inom unionen.

5.2 Syfte med förordningen

I skälen i PEPP-förordningen behandlas förordningens syfte bl.a. i följande uttalanden.

Sparandet hos hushållen i Europeiska unionen är bland det högsta i världen. Merparten av detta sparande hålls dock på kortfristiga bankkonton (skäl 1). Huvuddelen av ålderspensionen tillhandahålls genom allmänna pensionssystem, vilka faller under medlemsstaternas exklusiva behörighet. Tillräckliga inkomster vid pensionering och de nationella pensionssystemens finansiella hållbarhet är likväl avgörande för unionens stabilitet i allmänhet. Genom att kanalisera en större del av hushållens pensionssparande till långsiktiga investeringsprodukter, t.ex. frivilliga pensionsprodukter med ett långsiktigt pensionsändamål skapas gynnsammare effekter för både enskilda, som drar nytta av högre avkastning och bättre pensioner, och för ekonomin i stort (skäl 4).

I PEPP-förordningen fastställs enhetliga regler för registrering, utveckling, distribution och tillsyn när det gäller privata pensionsprodukter som distribueras i unionen under beteckningen paneuropeisk privat pensionsprodukt eller PEPP-produkt (artikel 1). Harmoniseringen gör det möjligt att skapa en privat pensionsprodukt som har ett långsiktigt pensionsändamål och i största möjliga mån beaktar miljö-, sociala- och bolagsstyrningsfaktorer (s.k. ESG-faktorer). En sådan produkt kommer att, så långt som möjligt, vara enkel, säker, rimligt prissatt, transparent, konsumentvänlig och flyttbar i hela unionen och komplettera de befintliga systemen i medlemsstaterna (skäl 8).

5.3 Centrala termer och uttryck i förordningen

5.3.1 PEPP-produkt

I förordningen definieras en PEPP-produkt som en privat pensionsprodukt för långsiktigt sparande enligt ett PEPP-avtal, som erbjuds av ett finansiellt företag som är godkänt enligt artikel 6.1, och som en PEPP-sparare, eller en oberoende sammanslutning av PEPP-sparare på dess medlemmars vägnar, tecknar sig för inför sin eller deras pensionering, utan eller med mycket begränsade möjligheter till förtida uttag, och som är registrerat i enlighet med denna förordning (artikel 2.2). I artikel 6.1 anges vilka finansiella företag som får ansöka om registrering av en PEPP-produkt (se nedan).

Med en privat pensionsprodukt avses enligt förordningen (artikel 2.1) en produkt som

a) grundar sig på ett frivilligt avtal mellan en enskild sparare och en enhet och som kompletterar lagstadgade pensions- eller tjänstepensionsprodukter,

b) möjliggör långsiktig kapitalackumulering med det uttryckliga syftet att tillhandahålla inkomst vid pensionering och med begränsade möjligheter till förtida uttag före denna tidpunkt,

c) varken är en lagstadgad pensions- eller tjänstepensionsprodukt.

Ett PEPP-avtal är ett avtal mellan en PEPP-sparare och ett PEPP-sparinstitut som uppfyller särskilda villkor enligt förordningen (artikel 2.4).

Vidare bör en PEPP-produkt omfatta nationella underkonton som vart och ett ska ha de egenskaper för privata pensionsprodukter som gör att inbetalningarna till eller utbetalningarna från PEPP-produkterna kan omfattas av incitament, om det finns sådana, som erbjuds i de medlemsstater för vilka ett underkonto har gjorts tillgängligt av PEPP-sparinstitutet (skäl 34). Ett underkonto är en nationell sektion som öppnas inom varje PEPP-konto och som omfattas av de rättsliga krav och villkor som fastställts på nationell nivå för eventuella incitament för investeringar i en PEPP-produkt i den medlemsstat där PEPP-spararen är bosatt (artikel 2.23). Sådana bestämmelser och eventuella incitament behandlas i avsnitten 5.5.5, 10 och 22. Underkontot används för att registrera de inbetalningar som gjorts under intjänandefasen och de utbetalningar som gjorts under utbetalningsfasen och som följer rätten i den medlemsstat för vilken underkontot öppnats (skäl 34).

PEPP-produkter och då särskilt villkor för inledande av ett sparande i en sådan produkt, inbetalningar till ett sådant sparande samt när och hur sparade medel får betalas ut behandlas i avsnitten 10.1 och 10.2.

5.3.2 PEPP-sparare

En PEPP-sparare är enligt förordningen en fysisk person som har ingått ett PEPP-avtal med ett PEPP-sparinstitut (artikel 2.3). I förordningen används även begreppet PEPP-kunder, vilket också omfattar presumtiva PEPP-sparare och PEPP-förmånstagare (artikel 2.7).

5.3.3 PEPP-sparinstitut

Ett PEPP-sparinstitut är ett finansiellt företag enligt artikel 6.1 i förordningen, som har tillstånd att utveckla en PEPP-produkt och att distribuera denna PEPP-produkt (artikel 2.15).

I artikel 6.1 anges de finansiella företag, t.ex. kreditinstitut och försäkringsföretag med tillstånd att driva direkt livförsäkringsrörelse, som får ansöka om registrering av en PEPP-produkt.

PEPP-sparinstitut behandlas i avsnitt 7.1.

5.3.4 PEPP-distributörer

Enligt förordningen (artikel 2.16) är en PEPP-distributör

1. ett finansiellt företag som har tillstånd att distribuera PEPP-produkter som det själv inte har utvecklat,
2. ett värdepappersföretag som erbjuder investeringsrådgivning eller

3. en försäkringsförmedlare enligt definitionen i artikel 2.1 punkt 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution.

PEPP-distributörer behandlas i avsnitt 7.2.

5.4 Registrering och avregistrering av PEPP-produkter

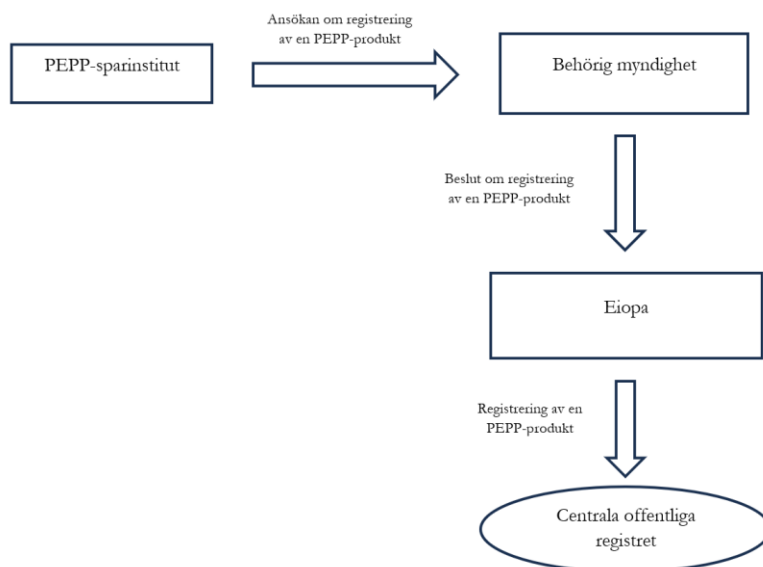
I PEPP-förordningen finns det bestämmelser för registrering av PEPP-produkter. En PEPP-produkt får endast tillhandahållas och distribueras om produkten har registrerats i Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndighetens (Eiopa) centrala offentliga register (artikel 5.1). Det centrala registret ska vara allmänt tillgängligt i elektronisk form och hållas uppdaterat. I registret ska anges varje PEPP-produkt som har registrerats enligt PEPP-förordningen, PEPP-produktens registreringsnummer, det PEPP-sparinstitut som erbjuder PEPP-produkten, de behöriga myndigheterna för PEPP-sparinstitutet, dagen för registrering av PEPP-produkten, en fullständig förteckning över de medlemsstater i vilka PEPP-produkten erbjuds och en fullständig förteckning över de medlemsstater för vilka PEPP-sparinstitutet erbjuder ett underkonto (artikel 13). En registrering gäller i alla medlemsstater och ger PEPP-sparinstitutet rätt att erbjuda PEPP-produkten. Även PEPP-distributörer ges i och med registreringen en rätt att distribuera PEPP-produkten (artikel 5.2, se även skäl 25).

I förordningen anges vilka finansiella företag som har rätt att ansöka om registrering av en PEPP-produkt (artikel 6.1). Dessa företag benämns PEPP-sparinstitut. Enligt förordningen får bl.a. försäkringsföretag med tillstånd att driva direkt livförsäkringsrörelse ansöka om registrering av en PEPP-produkt och i och med det bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut. PEPP-sparinstitut behandlas utförligt i avsnitt 7.1.

Registreringen sker genom ett samspel mellan de nationella tillsynsmyndigheterna och Eiopa. En ansökan om registrering ska ges in till den behöriga myndighet som utövar tillsyn över PEPP-sparinstitutet (artikel 6.2). Ett svenskt PEPP-sparinstitut, t.ex. ett försäkringsföretag, som vill tillhandahålla en PEPP-produkt ska lämna in en ansökan till Finansinspektionen (se figur 5.4). En sådan ansökan ska enligt förordningen (artikel 6.2) bl.a. innehålla

- de standardavtalsvillkor för PEPP-avtalet som kommer att erbjudas PEPP-sparare,
- sökandes namn,
- uppgifter om arrangemang avseende portföljförvaltning, riskhantering och administration vad gäller PEPP-produkten,
- en förteckning över medlemsstater där det sökande PEPP-sparinstitutet avser att marknadsföra PEPP-produkten,
- PEPP-basfakta, dvs. uppgifter om grundläggande villkor och bestämmelser för PEPP-produkten, och
- en förteckning över de medlemsstater för vilka det sökande PEPP-sparinstitutet omedelbart kommer att kunna öppna ett underkonto.

Figur 5.4 Registrering av en PEPP-produkt

Ansökningsförfarande för ett PEPP-sparinstitut som vill tillhandha en PEPP-produkt.

Den behöriga myndigheten ska först bedöma om en ansökan är fullständig (artikel 6.3). När ansökan är fullständig ska den behöriga myndigheten pröva om PEPP-produkten ska registreras. Registrering får endast ske om sökanden är godkänd att tillhandahålla PEPP-produkter (artikel 6.1) och om de uppgifter och dokument som lämnats i ansökan om registrering (se artikel 6.2) följer de krav som anges i förordningen (artikel 6.4). Om den behöriga myndigheten beslutar om registrering ska beslutet tillsammans med viss information och handlingar som getts in tillsammans med ansökan vidarebefordras till Eiopa. För de fall den behöriga myndigheten inte beviljar registrering ska det utfärdas ett motiverat beslut som kan överklagas (artikel 6.5).

När Eiopa har fått del av ett beslut om registrering ska Eiopa registrera PEPP-produkten i det centrala offentliga registret (artikel 7.1). Den egentliga prövningen görs därmed av den behöriga myndigheten, medan Eiopas roll är mer formell. I PEPP-förordningen anges även att Eiopa inte ska ansvara för eller hållas ansvarig för beslut om registrering som fattas av behöriga myndigheter (artikel 6.5 andra stycket). Särskild vikt läggs dock vid Eiopas registrering i det centrala offentliga registret. Från och med dagen för registrering i det registret får PEPP-sparinstitutet erbjuda en PEPP-produkt, och PEPP-distributörer distribuera den (artikel 7.3).

I PEPP-förordningen finns det även bestämmelser om avregistrering av en PEPP-produkt (artikel 8). Liksom i fråga om registrering är det den behöriga myndigheten som prövar och beslutar om en PEPP-produkt ska avregistreras (artikel 8.1). Den behöriga myndigheten ska meddela Eiopa om ett beslut om avregistrering (artikel 8.2), varvid Eiopa ska avregistrera PEPP-produkten (artikel 8.3). Från och med dagen för avregistreringen i det centrala offentliga registret får PEPP-sparinstitutet inte längre erbjuda PEPP-produkten, och PEPP-distributörer inte längre distribuera den (artikel 8.5).

Den behöriga myndigheten ska enligt förordningen (artikel 8.1) besluta om avregistrering av en PEPP-produkt

- när PEPP-sparinstitutet uttryckligen avsäger sig registreringen,
- när PEPP-sparinstitutet har beviljats registrering efter att ha lämnat falska uppgifter eller på annat sätt har använt otillbörliga metoder,
- när PEPP-sparinstitutet har överträtt PEPP-förordningen på ett allvarligt eller systematiskt sätt, eller
- om PEPP-sparinstitutet eller PEPP-produkten inte längre uppfyller villkoren för beviljandet av registreringen.

Eiopa har rätt att initiera en prövning av avregistrering. Om Eiopa får information om att ett PEPP-sparinstitut har beviljats registrering efter att ha lämnat falska uppgifter eller på annat sätt har använt otillbörliga metoder eller att PEPP-sparinstitutet har överträtt PEPP-förordningen på ett allvarligt eller systematiskt sätt, ska Eiopa begära att PEPP-sparinstitutets behöriga myndighet kontrollerar om sådana omständigheter föreligger. Den behöriga myndigheten ska lämna sina slutsatser och motsvarande information till Eiopa (artikel 8.6). Innan den behöriga myndigheten och Eiopa fattar ett beslut om avregistrering av en PEPP-produkt ska de göra sitt bästa för att säkerställa att PEPP-spararens intressen skyddas (artikel 8.7).

5.5 Gränsöverskridande tillhandahållande och portabilitet

5.5.1 Inledning

Genom PEPP-förordningen harmoniseras vissa av PEPP-produktens grundläggande egenskaper. Det gäller särskilt i fråga om gränsöverskridande tillhandahållande och portabilitet, vilket avses medföra att spelreglerna blir mer lika för tillhandahållare av privata pensioner och bidra till förverkligandet av kapitalmarknadsunionen och integreringen av den inre marknaden för privat pensionssparande (skäl 21).

PEPP-förordningens bestämmelser om gränsöverskridande tillhandahållande rör finansiella företags möjligheter att tillhandahålla PEPP-produkter i en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten. Med hemmedlemsstat avses hemmedlemsstat enligt definitionen i den relevanta lagstiftningsakt som anges i artikel 6.1 i PEPP-förordningen (artikel 2.19). Definitionen av hemmedlemsstat skiljer sig åt mellan de olika lagstiftningsakterna. Vanligtvis avses den medlemsstat där företaget har beviljats auktorisation, har sitt huvudkontor eller har sitt säte (se t.ex. artikel 3.1.39 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, i det följande benämnt kapitaltäckningsdirektivet).

För att ett företag ska få tillhandahålla en PEPP-produkt i en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten krävs att företaget dels följer det regelverk som gäller för det, dels har anmält sin avsikt att öppna ett underkonto

för den aktuella medlemsstaten (artikel 14 i PEPP-förordningen). Gränsöverskridande tillhandahållande och anmälan av underkonto behandlas i avsnitten 5.5.2, 5.5.3 och 8.

Portabilitet innebär en möjlighet för den enskilda PEPP-spararen att fortsätta sitt befintliga PEPP-sparande även efter ett byte av bosättningsort (skäl 33). Portabiliteten är uppbyggd kring ett system med PEPP-konto och underkonton. Detta behandlas utförligt i avsnitten 5.5.4–5.5.7.

5.5.2 Gränsöverskridande tillhandahållande av PEPP-produkter

En särskild egenskap för en PEPP-produkt är det gränsöverskridande tillhandahållandet (skäl 21 i PEPP-förordningen). För PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska det vara möjligt att tillhandahålla och distribuera PEPP-produkter i olika medlemsstater.

Delvis gäller olika regler beroende på vilken typ av finansiellt företag som uppträder som PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributör (artikel 14 jämförd med artikel 15). Kreditinstitut, försäkringsföretag med tillstånd att bedriva direkt livförsäkringsrörelse, värdepappersföretag med tillstånd för portföljförvaltning, investeringsbolag, förvaltningsbolag (benämns fondbolag i svensk rätt när det är fråga om svenska bolag), försäkringsförmedlare och värdepappersföretag med tillstånd för investeringsrådgivning får tillhandahålla respektive distribuera PEPP-produkter inom en värdmedlemsstat om de följer de relevanta regler och förfaranden som fastställs genom eller enligt den unionsrätt som är tillämplig på dem. Enligt svensk rätt är det inte möjligt att bilda investeringsbolag. Sådana bolag med hemvist i andra medlemsstater får dock enligt PEPP-förordningen bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut och kan i och med det tillhandahålla PEPP-produkter till svenska sparare. Ett PEPP-sparinstitut måste dock ha anmält sin avsikt att öppna ett underkonto för värdmedlemsstaten i enlighet med artikel 21 (artikel 14.1). I artikel 21 finns det särskilda bestämmelser om en sådan anmälan. Detta behandlas i avsnitt 5.5.3. För tjänstepensionsinstitut och förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) gäller ett utökat anmälningsförfarande (artikel 14.2). Detta särskilda förfarande behandlas i avsnitt 8.

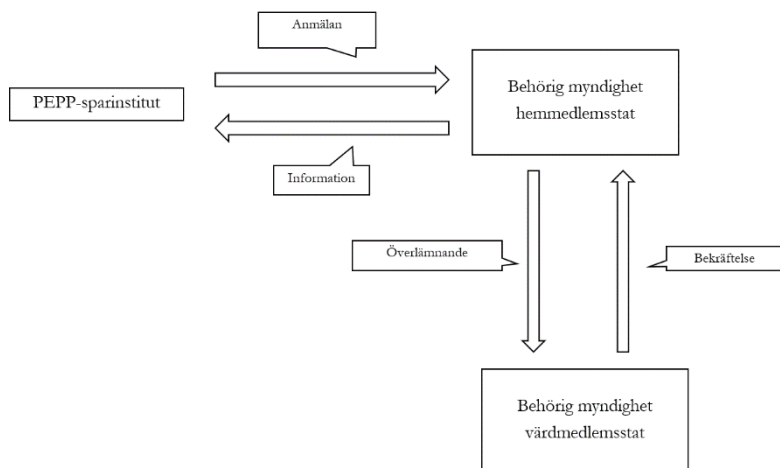
5.5.3 Anmälan av underkonto

Underkonton utgör en central del av portabiliteten och är en förutsättning för en PEPP-produkts gränsöverskridande egenskaper. Ett nytt underkonto ska anmälas till den behöriga myndigheten och för detta gäller ett särskilt förfarande.

Ett PEPP-sparinstitut som för första gången önskar öppna ett nytt underkonto för en värdmedlemsstat ska anmäla detta till den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten (artikel 21.1). Ett svenskt PEPP-sparinstitut, t.ex. ett försäkringsföretag, som för första gången vill öppna ett nytt underkonto för Danmark, ska ge in en anmälan till Finansinspektionen (se figur 5.5.3). En sådan anmälan ska enligt förordningen (artikel 21.2) innehålla följande uppgifter och dokument:

- Standardavtalsvillkoren för PEPP-avtalet, inklusive bilagan för det nya underkontot.
- PEPP-faktabladet med de specifika kraven för det underkonto som motsvarar det nya underkontot.
- PEPP-pensionsbeskedet, dvs. det särskilda dokumentet med grundläggande information för varje PEPP-sparare som tar hänsyn till nationella pensionssystemens särart och all relevant rätt (se artikel 35.1).
- I tillämpliga fall, information om kontraktuella arrangemang.

Figur 5.5.3 Anmälan av underkonto

Anmälningsförfarande för ett PEPP-sparinstitut som för första gången vill öppna ett nytt underkonto för en annan medlemsstat än institutets hemmedlemsstat.

Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska kontrollera att den inlämnade dokumentationen är fullständig och inom tio arbetsdagar från mottagandet av den fullständiga dokumentationen överlämna den till värdmedlemsstatens behöriga myndighet (artikel 21.3). Den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten ska utan dröjsmål bekräfta mottagandet av de uppgifter och dokument som getts in i samband med anmälan (artikel 21.4). Därefter ska den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten informera PEPP-sparinstitutet om att informationen har mottagits av den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten och att PEPP-sparinstitutet kan öppna underkontot för den medlemsstaten. Om det inte föreligger något mottagningsbevis från den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten inom tio arbetsdagar från den dag då anmälan med tillhörande handlingar översändes, ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten informera PEPP-sparinstitutet om att underkontot för den medlemsstaten kan öppnas (artikel 21.5).

Vid ändring av de uppgifter och dokument som har lämnats tillsammans med en anmälan ska PEPP-sparinstitutet underrätta den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten om ändringen senast en månad innan ändringen genomförs. Hemmedlemsstatens behöriga myndighet ska informera värdmedlemsstatens behöriga myndighet om ändringen så snart som möjligt och senast en månad efter mottagandet av underrättelsen (artikel 21.6).

5.5.4 Portabilitet

Grundläggande för en PEPP-produkt är portabilitet. Med portabilitet avses att en PEPP-sparare ska kunna byta bosättningsort, från en medlemsstat till en annan, men behålla sitt PEPP-sparinstitut (skäl 33 i PEPP-förordningen). En PEPP-sparare ska ha rätt att använda en möjlighet till portabilitet som ger honom eller henne rätt att fortsätta att betala in till sina befintliga PEPP-konton när han eller hon byter bosättningsort till en annan medlemsstat (artikel 17.1). Om en PEPP-sparare utnyttjar portabiliteten har spararen rätt att behålla alla fördelar och incitament som har beviljats av PEPP-sparinstitutet och som är knutna till de fortlöpande investeringarna i PEPP-produkten (artikel 17.2).

PEPP-sparinstitut ska erbjuda PEPP-sparare en möjlighet till portabilitet om spararen har ett PEPP-konto hos institutet och begär det (artikel 18.1). När ett PEPP-sparinstitut eller en PEPP-distributör erbjuder en PEPP-produkt ska en presumtiv PEPP-sparare ges information om portabilitetsmöjligheten och om vilka underkonton som är omedelbart tillgängliga (artikel 18.2). Inom tre år från PEPP-förordningens första tillämpningsdatum, dvs. tre år räknat från den 22 mars 2022, ska varje PEPP-sparinstitut på begäran kunna erbjuda nationella underkonton för minst två medlemsstater (artikel 18.3).

5.5.5 PEPP-konto och underkonton

Portabiliteten hos en PEPP-produkt vilar på ett system med ett PEPP-konto med möjlighet till flera underkonton. Med PEPP-konto avses ett privat pensionskonto i en PEPP-sparares eller PEPP-förmånstagares namn som används för att registrera transaktioner som gör det möjligt för spararen att regelbundet sätta in pengar inför pensionen och för PEPP-förmånstagaren att erhålla PEPP-förmåner (artikel 2.5 i PEPP-förordningen). Ett underkonto är en nationell sektion som öppnas inom varje PEPP-konto och som omfattas av de rättsliga krav och villkor som fastställts på nationell nivå för eventuella incitament för investeringar i en PEPP-produkt i den medlemsstat där PEPP-spararen är bosatt (artikel 2.23). Dessa nationella krav och villkor kan vara mer eller mindre förmånliga i förhållande andra sparformer och i och med det utgöra incitament för att välja sparande i en PEPP-produkt framför en annan sparprodukt. I förordningen anges inte närmare vad som kan utgöra ett sådant incitament. Det torde dock röra sig regler inom områden som i huvudsak inte regleras av förordningen, främst civil- och skatterättsliga regler. Svenska civil- och skatterättsliga bestämmelser för sparande i en PEPP-produkt behandlas utförligt i avsnitten 10 och 22. En enskild person kan således vara PEPP-sparare eller PEPP-förmånstagare inom varje underkonto, beroende på de rättsliga kraven för intjänandefasen och utbetalningsfasen (artikel 2.23). Med PEPP-förmånstagare avses en fysisk person som uppbär PEPP-förmåner (artikel 2.6)

Ett PEPP-sparinstitut som erbjuder PEPP-sparare en möjlighet till portabilitet ska säkerställa att ett nytt underkonto som öppnas inom ett PEPP-konto uppfyller de rättsliga krav och villkor som fastställts på nationell nivå för intjänande- och utbetalningsfasen för PEPP-produkten av den nya medlemsstat där PEPP-spararen är bosatt. Alla transaktioner på PEPP-

kontot ska föras in i ett motsvarande underkonto. Inbetalningar till och uttag från underkontot kan vara föremål för separata avtalsvillkor (artikel 19.1).

5.5.6 PEPP-sparinstitutens ansvar för portabiliteten

PEPP-sparinstitutet får ett stort ansvar för portabiliteten och utnyttjandet av den. Detta gäller särskilt information till PEPP-spararna men också den faktiska hanteringen av underkonton och att inbetalningar och utbetalningar sker i enlighet med det som gäller för underkonton för en viss medlemsstat.

När ett PEPP-sparinstitut får information om att en PEPP-sparare har bytt bosättningsort ska institutet informera spararen om möjligheten att öppna ett nytt underkonto inom sitt PEPP-konto (artikel 20.1 i PEPP-förordningen). Om PEPP-spararen vill utnyttja möjligheten att öppna ett nytt underkonto ska PEPP-spararen informera PEPP-sparinstitutet om i vilken medlemsstat PEPP-spararen har sin nya bosättningsort, vilken dag inbetalningarna ska överföras till det nya underkontot och information som är relevant för andra villkor för PEPP-produkten (artikel 20.2).

För det fall ett nytt underkonto inte finns tillgängligt ska PEPP-sparinstitutet informera PEPP-spararen om rätten att utan dröjsmål och utan kostnad byta PEPP-sparinstitut samt om möjligheten att fortsätta spara i det senaste underkonto som öppnats (artikel 20.1 tredje stycket).

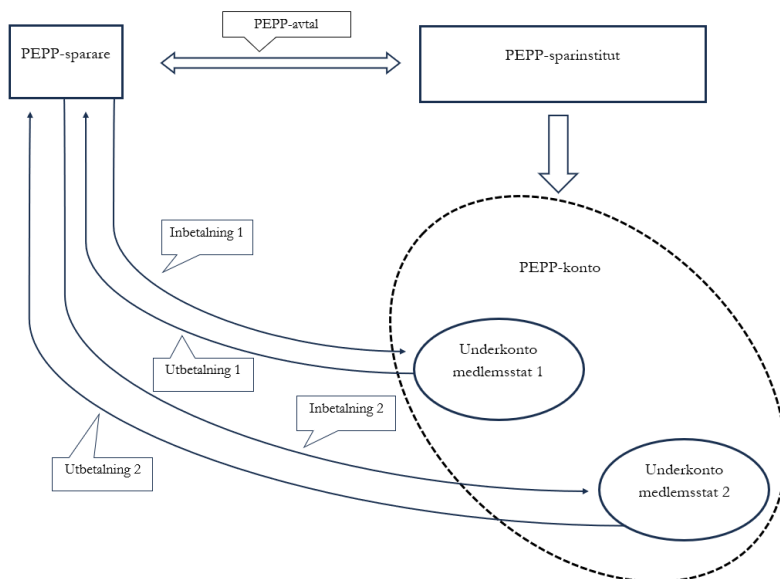
PEPP-sparinstitutet måste även erbjuda PEPP-spararen en personlig rekommendation som förklarar huruvida det skulle vara mer fördelaktigt att öppna ett nytt underkonto inom PEPP-spararens PEPP-konto och göra inbetalningarna till det nya underkontot än att fortsätta att betala in till det senaste underkonto som öppnats (artikel 20.4).

5.5.7 En PEPP-sparare som utnyttjar portabiliteten

I detta avsnitt ges ett exempel på hur ett PEPP-sparande fungerar när en PEPP-sparare utnyttjar portabiliteten vid byte av bosättningsort, från en medlemsstat till en annan (se figur 5.5.7). Ett PEPP-sparande inleds först och främst genom ett avtal mellan en PEPP-sparare och ett PEPP-sparinstitut, det s.k. PEPP-avtalet (artiklarna 2.4 och 4 i PEPP-förordningen). PEPP-sparinstitutet öppnar ett PEPP-konto för PEPP-spararen och inom det ett underkonto för den medlemsstat där PEPP-spararen har sin bosättning när PEPP-sparandet inleds (se skäl 34). För underkontot gäller nationella bestämmelser för intjänandefasen och utbetalningsfasen (artikel 2.23).

Om PEPP-spararen är bosatt i Sverige när PEPP-sparandet inleds görs inbetalningarna till underkontot för Sverige (i figur 5.5.7 underkonto medlemsstat 1) och det är på det underkontot som själva sparandet sker. För underkontot för Sverige gäller svenska nationella bestämmelser (se t.ex. förslagen om in- och utbetalningar och beskattningen i avsnitten 10.1, 10.2 och 22.1–22.3). PEPP-sparinstitutet registrerar varje inbetalning på PEPP-kontot (artikel 19.1).

Figur 5.5.7 PEPP-konto och underkonton

En PEPP-sparare som utnyttjar möjligheten till portabilitet vid byte av bosättningsmedlemsstat, från medlemsstat 1 till medlemsstat 2, och i och med det öppnar upp ett nytt underkonto inom PEPP-kontot.

Om PEPP-spararen flyttar till en annan medlemsstat, t.ex. Danmark, och i och med det byter bosättningsmedlemsstat, kan spararen fortsätta PEPP-sparandet hos ett och samma PEPP-sparinstitut. Om PEPP-sparinstitutet erbjuder ett underkonto för Danmark (i figur 5.5.7 underkonto medlemsstat 2) kan PEPP-spararen byta till det underkontot. Efter bytet görs inbetalningarna till underkontot för Danmark (artikel 20.2 b) och det aktiva sparandet sker fortsättningsvis på det underkontot. Det görs inte några ytterligare inbetalningar till underkontot för Sverige. För det danska underkontot gäller de nationella bestämmelser för intjänandefasen och utbetalningsfasen som Danmark infört med stöd av artiklarna 47 och 57 i PEPP-förordningen. Sparandet förändras således vid byte av underkonto och efter bytet gäller nya bestämmelser för det. Inbetalningar ska nu ske i enlighet med vad som gäller enligt danska bestämmelser. Ett ursprungligt PEPP-avtal ändras om PEPP-spararen väljer att byta till ett nytt underkonto (artikel 20.6).

Som anges ovan är portabilitet en möjlighet för en PEPP-sparare (se avsnitt 5.5.4) och en sparare har alltid rätt att fortsätta betala in till det senaste underkonto som öppnats (artikel 20.3). PEPP-spararen i figur 5.5.7 kan därmed, även efter en flytt till medlemsstat 2, fortsätta betala in till underkontot för medlemsstat 1. Ett sådant sparande kommer, trots bytet av bosättningsort bara att omfattas av svenska bestämmelser för inbetalnings- och utbetalningsfasen.

Det är inte möjligt att göra inbetalningar till mer än ett underkonto åt gången och för att för första gången få göra inbetalningar till ett underkonto för en viss medlemsstat krävs att PEPP-spararen vid den tidpunkten är bosatt i den medlemsstaten. En PEPP-sparare som är bosatt i Sverige när PEPP-avtalet ingås måste alltså flytta till Danmark för att ha möjlighet

att spara på underkontot för Danmark. Annars ska sparandet ske på underkontot för Sverige.

Utbetalningar görs från respektive underkonto, dvs. samma underkonto som det har gjorts inbetalningar till. I likhet med det som gäller för inbetalningar styrs detta av de nationella bestämmelser som gäller för underkonton för den medlemsstaten. Utbetalningsformerna kan därmed variera från underkonto till underkonto inom ett och samma PEPP-sparande (artikel 58.2). De bestämmelser som föreslås i avsnitt 10.2 gäller således bara för utbetalningar från ett underkonto för Sverige (i figur 5.5.7 utbetalningar från underkonto medlemsstat 1 om Sverige är medlemsstat 1). För utbetalningar från ett underkonto för ett annan medlemsstat gäller de bestämmelser som den medlemsstaten har valt att införa med stöd av artikel 57 i PEPP-förordningen.

För ett sparande som det i figur 5.5.7 kommer skilda bestämmelser att gälla för utbetalningar från underkontot för medlemsstat 1 respektive underkontot för medlemsstat 2. Det är således möjligt att utbetalningar från det ena underkontot sker genom annuiteter, dvs. genom belopp som med bestämda mellanrum betalas ut som avkastning på en investering under en period som till exempel kan vara PEPP-förmånstagarens liv eller ett visst antal år (artikel 2.13 i PEPP-förordningen), medan det från det andra underkontot sker genom uttag eller engångsbelopp. Detta styrs av de nationella bestämmelser som gäller för respektive underkonto. En PEPP-sparare har dock viss möjlighet att påverka detta. Bland annat gäller att spararen ska välja form av utbetalningar när spararen ingår ett PEPP-avtal och när spararen begär öppnande av ett nytt underkonto (se artikel 58.2). I förordningen finns även bestämmelser om vilka utbetalningsformer som ska erbjudas (artikel 58.1, se även avsnitt 10.2).

5.6 PEPP-faktablad

Inom EU har det gjorts flera insatser för att öka insynen och öppenheten beträffande finansiella produkter. Detta gäller särskilt för produkter som tillhandahålls till icke-professionella investerare, dvs. konsumenter. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter), i det följande benämnd Priip-förordningen, utgör en del av detta arbete. Enligt förordningen ska utvecklare av Priip-produkter upprätta faktablad om sina produkter (artikel 5.1). Personer som ger råd om eller säljer sådana produkter ska se till att faktabladet tillhandahålls till icke-professionella investerare innan investeraren har ingått något avtal om produkten (artikel 13.1). Priip-förordningen gäller dock inte för privata pensionsprodukter (se artikel 2.1 och skäl 7 i den förordningen, se även skäl 38 i PEPP-förordningen).

I PEPP-förordningen finns det flera bestämmelser som i huvudsak överensstämmer med motsvarande bestämmelser i Priip-förordningen. Det handlar bl.a. om bestämmelser om PEPP-faktablad (artiklarna 26–33 i PEPP-förordningen jämförda med artiklarna 5–14 i Priip-förordningen).

Vidare anges i skälen i PEPP-förordningen att PEPP-faktabladet bör ersätta och vara en anpassning av faktabladet för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare enligt Priip-förordningen, vilket alltså inte behöver tillhandahållas för PEPP-produkter (skäl 38 i PEPP-förordningen).

Det är PEPP-sparinstitutet som ska ta fram PEPP-faktabladet. Detta ska ske innan en PEPP-produkt föreslås för en PEPP-sparare. PEPP-sparinstitutet ska dessutom publicera PEPP-faktabladet på sin webbplats (artikel 26.1). Ett PEPP-faktablad ska utgöra informationsunderlag före ingående av ett avtal om PEPP-sparande (artikel 26.2). I förordningen anges även att PEPP-spararen ska få del av PEPP-faktabladet innan avtal ingås (artikel 33.1). Faktabladet ska vara fristående och klart åtskilt från marknadsföringsmaterial (artikel 26.3 första stycket).

För marknadsföringsmaterial gäller att det inte får innehålla några uttalanden som strider mot informationen i PEPP-faktabladet eller minskar dess betydelse, om marknadsföringsmaterialet innehåller specifik information om PEPP-produkten. Marknadsföringsmaterialet ska i sig innehålla uppgifter om att det finns ett PEPP-faktablad och om hur och varifrån, inbegripet från PEPP-sparinstitutets webbplats, detta kan erhållas (artikel 29). Marknadsföringslagen och dess tillämpning vid marknadsföring av PEPP-produkter behandlas i avsnitt 9.2.

Det ställs särskilda krav på vad ett PEPP-faktablad ska innehålla. Bestämmelser om detta finns i PEPP-förordningen (artikel 28). Språk i ett PEPP-faktablad och bestämmelser om det behandlas i avsnitt 9.1.

Ett PEPP-faktablad ska regelbundet ses över. Detta ska ske minst varje år (artikel 30.1). Ett PEPP-sparinstitut kan i vissa fall bli skadeståndsskyldigt vid brister i ett PEPP-faktablad. Detta behandlas i avsnitt 9.3.

5.7 Tillsyn

5.7.1 Behöriga myndigheter

Med behörig myndighet avses enligt PEPP-förordningen de nationella myndigheter som har utsetts av en medlemsstat för att utöva tillsyn över PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut eller utföra de uppgifter som föreskrivs i förordningen (artikel 2.18). Även om den löpande tillsynen av PEPP-sparinstitut ska utövas av respektive behöriga myndigheter bör Eioa samordna tillsynen av PEPP-produkter för att garantera en konsekvent tillämpning av en enhetlig tillsynsmetod och därmed främja den paneuropeiska karaktären och långsiktiga pensionsändamål för PEPP-produkten (skäl 73).

5.7.2 Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten

Eioa är en av EU:s tre tillsynsmyndigheter (de s.k. ESA-myndigheterna) inom det finansiella området med särskilt ansvar för försäkrings- och

tjänstepensionsområdet. I PEPP-förordningen anges att Eiopa bör samarbeta med de behöriga myndigheterna, dvs. de nationella tillsynsmyndigheterna, och underlätta samarbetet och enhetligheten mellan dem.

I det sammanhanget bör Eiopa ha en roll när det gäller de behöriga myndigheternas rätt att besluta om tillsynsåtgärder genom att lägga fram bevis för överträdelser av regler som rör PEPP-produkter. Eiopa bör även tillhandahålla bindande medling vid tvister mellan behöriga myndigheter i gränsöverskridande situationer (skäl 75).

Den behöriga myndigheten ska först bedöma om en ansökan är fullständig (artikel 6.3). När ansökan är fullständig ska den behöriga myndigheten pröva om PEPP-produkten ska registreras. Registrering får endast ske om sökanden är godkänd att tillhandahålla PEPP-produkter (artikel 6.1) och om de uppgifter och dokument som lämnats i ansökan om registrering (artikel 6.2) följer de krav som anges i förordningen (artikel 6.4).

Om den behöriga myndigheten beslutar om registrering ska beslutet och viss information och handlingar som har getts in tillsammans med ansökan vidarebefordras till Eiopa. För det fall den behöriga myndigheten inte beviljar registrering ska det utfärdas ett motiverat beslut som kan överklagas (artikel 6.5). När Eiopa fått del av ett beslut om registrering ska Eiopa registrera PEPP-produkten i det centrala offentliga registret som ska föras av Eiopa (artikel 7.1).

Den egentliga prövningen görs därmed hos den nationella tillsynsmyndigheten. Eiopas roll är i huvudsak administrativ och i PEPP-förordningen anges även att Eiopa inte ska ansvara för eller hållas ansvarigt för beslut om registrering som fattas av behöriga myndigheter (artikel 6.5 andra stycket). Särskild vikt läggs dock vid registreringen i det centrala registret. Det är från och med dagen för den registreringen som PEPP-sparinstitut får erbjuda PEPP-produkten och PEPP-distributörer får distribuera den (artikel 7.3).

5.8 Det fortsatta arbetet inom EU

5.8.1 Ytterligare bestämmelser

I PEPP-förordningen ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter inom vissa områden (artikel 72.1). Detta gäller bl.a. inom områdena för tillsynsrapportering (artikel 40.9), kostnader och avgifter för bas-PEPP-produkten (artikel 45.4) och Eiopas befogenheter att ingripa mot PEPP-produkter (65.9).

Kommissionen har antagit följande delegerade akter:

– Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/473 av den 18 december 2020 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 vad gäller tekniska tillsynsstandarder som specificerar kraven för faktablad, för kostnader och avgifter som ingår i kostnadstaket och för riskreduceringstekniker för den paneuropeiska privata pensionsprodukten.

– Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/895 av den 24 februari 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 vad gäller produktinriparanden.

– Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/896 av den 24 februari 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 vad gäller ytterligare information som ska lämnas i syfte att uppnå konvergens i tillsynsrapporteringen.

Kommissionen har även antagit en genomförandeförordning:

– Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/897 av den 4 mars 2021 om fastställande av tekniska genomförandestandarder för tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 med avseende på formatet för tillsynsrapportering till behöriga myndigheter och samarbete och informationsutbyte mellan behöriga myndigheter och med Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

5.8.2 Kommande utvärdering

Fem år efter det att PEPP-förordningen har börjat tillämpas, och därefter vart femte år, ska kommissionen genomföra en utvärdering av förordningen och, efter samråd med Eiopa och i tillämpliga fall de övriga ESA-myndigheterna (Europeiska bankmyndigheten, Eba, och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Esma), lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten för Europaparlamentet och rådet. Denna rapport ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag (artikel 73.1). I PEPP-förordningen anges även vad denna rapport särskilt ska innehålla. Detta gäller t.ex. hur förfarandet för registrering av PEPP-produkter fungerar och portabiliteten, särskilt de underkonton som är tillgängliga för PEPP-sparare, och spararens möjlighet att fortsätta att betala in till det senast öppnade underkontot (artikel 73.2).

6 Allmänna utgångspunkter

6.1 Åtgärder med anledning av PEPP-förordningen

Promemorians förslag: De bestämmelser som är nödvändiga till följd av PEPP-förordningen ska tas in i en ny lag, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

Skälen för promemorians förslag

En ny lag

En EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat. Till skillnad från ett EU-direktiv ska en EU-förordning inte, och får inte heller, genomföras i nationell rätt. Några särskilda åtgärder för att genomföra EU:s förordning om en paneuropeisk pensionsprodukt (PEPP-produkt) med svensk rätt bör därför inte vidtas. Förordningen förutsätter dock att vissa nationella bestämmelser införs (se t.ex. artiklarna 47 och 57 om in-tjänande- och utbetalningsfasen). Medlemsstaterna ska även i enlighet

med nationell rätt se till att de behöriga myndigheterna har befogenhet att vidta vissa åtgärder i särskilt angivna situationer (se t.ex. artikel 67.3).

Genom PEPP-förordningen införs en ny sparform och i Sverige finns det i dag inte någon lagstiftning som uttryckligen reglerar denna typ av sparande. PEPP-förordningen ska tillämpas både i förhållande till utvecklare och distributörer av PEPP-produkter (se avsnitten 7.1 och 7.2). Den ska även tillämpas i förhållande till förvaringsinstitut (se avsnitt 7.3). Enligt förordningen ska PEPP-produkter kunna utvecklas och distribueras av ett flertal olika aktörer på finansmarknaden, t.ex. försäkringsföretag, och fondbolag (se artiklarna 6 och 10). Samtliga dessa finansiella företag omfattas enligt gällande svensk rätt av rörelsereglering som innehåller bestämmelser bl.a. om tillsynsbefogenheter och administrativa sanktioner vid överträdelse av relevanta regelverk. I vissa fall finns även omfattande civilrättsliga bestämmelser för den produkt som företaget tillhandahåller (se t.ex. försäkringsavtalslagen [2005:104]). Bestämmelser om tillsynsbefogenheter och administrativa sanktioner finns bl.a. i 17 och 18 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) och i 10 och 12 kap. lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

Tillsyns- och ingripandebestämmelserna i dessa regelverk har i huvudsak samma uppbyggnad och överensstämmer i mångt och mycket med varandra (se t.ex. 17 kap. 2 § försäkringsrörelselagen jämförd med 10 kap. 1 § lagen om värdepappersfonder). Bestämmelserna i de olika rörelseregelverken torde i huvudsak tillgodose kraven i PEPP-förordningen. Vissa skillnader finns dock, t.ex. för sanktionsavgifter där maximibeloppen skiljer sig åt liksom de ytterligare omständigheter som ska beaktas när avgiften bestäms (18 kap. 17 § försäkringsrörelselagen jämförd med artikel 67.3 d i PEPP-förordningen).

För att Finansinspektionen ska kunna utöva de befogenheter som en behörig myndighet ska ha enligt PEPP-förordningen krävs att det införs särskilda bestämmelser i svensk rätt (se avsnitten 16 och 17). Det behöver även införas särskilda nationella bestämmelser som rör intjänande- och utbetalningsfasen samt byte av PEPP-sparinstitut (se avsnitten 10.1, 10.2 och 11).

Ett alternativ är att införa särskilda bestämmelser i varje rörelseregelverk för företag som får utveckla och distribuera eller bara distribuera PEPP-produkter. En sådan lagstiftningsmodell blir dock svår att överblicka och resultatet blir att olika bestämmelser gäller för en och samma verksamhet utifrån vilket grundläggande rörelsetillstånd som ett enskilt företag har. De olika rörelseregelverken är också redan i dag mycket omfattande och ytterligare bestämmelser torde inte bidra till en bättre förståelse av dem. Detta gäller särskilt då PEPP-verksamhet är en ny typ av verksamhet (se avsnitten 7.1 och 7.2).

Alternativet är att införa en lag som särskilt reglerar PEPP-verksamhet. Denna lagstiftningsmetod har använts i anslutning till andra EU-förordningar på finansmarknadsområdet (se t.ex. prop. 2018/19:4 och prop. 2019/20:37). På så sätt gäller samma bestämmelser oavsett vilken typ av finansiellt företag som bedriver en verksamhet som rör PEPP-produkter.

Med en sådan lagstiftningsmodell uppkommer i och för sig viss dubbelreglering. Två bestämmelser kan då täcka en och samma situation, t.ex. i fråga en viss ingripandeåtgärd. Detta är dock något som redan i dag före-

kommer på finansmarknadsområdet (se t.ex. 18 kap. 1 § försäkringsrörelselagen och 8 kap. 3 § lagen [2018:1219] om försäkringsdistribution, se även prop. 2017/18:216 s. 90 f.). Tillsynsmyndigheten, Finansinspektionen, har då möjlighet att välja vilken bestämmelse som den ska lägga till grund för sin åtgärd. Även om det inte krävs ett särskilt rörelsetillstånd för verksamhet som rör PEPP-produkter finns krav i PEPP-förordningen på att en PEPP-produkt ska registreras. Det borde därmed vara möjligt att särskilja verksamhet som rör PEPP-produkter från ett företags övriga verksamhet som i första hand regleras av det tillämpliga rörelseregelverket.

Sammantaget får fördelarna med en särskild lag anses överväga nackdelarna. Detta leder fram till slutsatsen att en ny lag bör införas där de nationella svenska bestämmelser samlas som krävs med anledning av PEPP-förordningen.

Den nya lagens utformning

Den nya lagen bör utformas efter förebild av andra lagar som kompletterar EU-förordningar, t.ex. lagen (2019:414) med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning. Lagen bör således ha ett inledande kapitel med mer grundläggande bestämmelser om bl.a. lagens syfte, behörig myndighet och avgifter. Det bör även finnas kapitel med bestämmelser om tillsyn, ingripanden och överklagande.

I avsnitten 10 och 11 föreslås flera bestämmelser om sparade i en PEPP-produkt och byte av PEPP-sparinstitut. Dessa bestämmelser är i huvudsak civilrättsliga och bör samlas i ett sammanhang i den nya lagen. Detta bör ske i kapitel om ingående av avtal om och inbetalningar till ett PEPP-sparande, utbetalningar och inlösen av ett PEPP-sparande, byte av PEPP-sparinstitut, en PEPP-sparares förfoganden över ett PEPP-sparande, förhållandet till PEPP-spararens borgenärer. Bestämmelserna bör ges samma ordning som motsvarande avsnitt i PEPP-förordningen med beaktande av den liknande regleringen i försäkringsavtalslagen.

Det är av stor vikt att PEPP-kunder får kunskap om dels vilken information som de har rätt till enligt förordningen, dels möjligheten till skadestånd om informationen är bristfällig eller felaktig. För att underlätta detta bör bestämmelser om information samlas i ett kapital i lagen även om det rör sig om såväl närings- som civilrättsliga bestämmelser.

6.2 Behörig myndighet

<p>Promemorians förslag: Finansinspektionen ska vara behörig myndighet enligt PEPP-förordningen.</p>

Skälen för promemorians förslag: PEPP-produkter kommer att kunna tillhandahållas av flera olika typer av finansiella företag (se artikel 6.1 i PEPP-förordningen och avsnitt 7.1). De ifrågavarande företagen omfattas enligt gällande svensk rätt redan av sektorspecifik rörelsereglering som innehåller bestämmelser om bl.a. tillsynsbefogenheter och administrativa sanktioner vid överträdelse av relevanta regelverk (se t.ex. för kreditinstitut lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse och för försäkringsföretag försäkringsrörelselagen). Även de finansiella företag

som bara får distribuera PEPP-produkter omfattas av särskilda rörelse-regler (se t.ex. för försäkringsförmedlare lagen om försäkringsdistribution och för värdepappersbolag lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden).

Finansinspektionen utövar i dag tillsyn över samtliga finansiella företag som enligt PEPP-förordningen får uppträda som PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer och i och med det utveckla och distribuera eller bara distribuera PEPP-produkter (artikel 2.18). Det finns inte någon annan myndighet som utövar en sådan tillsyn som avses i förordningen. Finansinspektionen är därmed behörig myndighet enligt PEPP-förordningen och således krävs inte att det särskilt anges att inspektionen som enda behörig myndighet ska ansvara för registreringsförfarandet och för kommunikationen med Eiopa (artikel 6.6).

I förordningen finns det flera uppgifter som ska utföras av den behöriga myndigheten. Detta gäller t.ex. registrering av en PEPP-produkt och anmälan om ett nytt underkonto för en medlemsstat (se artiklarna 6 och 21). Med behöriga myndigheter avses enligt förordningen de nationella myndigheter som utsetts av en medlemsstat för att utöva tillsyn över PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut, beroende på vad som är tillämpligt, eller utföra de uppgifter som föreskrivs i denna förordning (artikel 2.18). Som anges ovan är Finansinspektionen den myndighet som enligt de olika regelverken är utsedd att utöva tillsyn över svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut. PEPP-förordningen är direkt tillämplig i Sverige. Finansinspektionen bör därmed som tillsynsmyndighet enligt de olika rörelseregelverken även vara skyldig att utföra de uppgifter som enligt PEPP-förordningen ska utföras av den behöriga myndigheten. Grunderna för och omfattningen av Finansinspektionens tillsyn behandlas i avsnitt 16.1.

6.3 Hänvisningar till EU-förordningar

Promemorians förslag: Hänvisningar till PEPP-förordningen ska vara dynamiska, dvs. avse förordningen enligt den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Hänvisningen till eIDAS-förordningen ska vara statisk och avse förordningen i den ursprungliga lydelsen.

Skälen för promemorians förslag: Hänvisningar till EU-rättsakter kan göras antingen statiska eller dynamiska. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i en viss angiven lydelse. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten enligt den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

I några av de bestämmelser som föreslås i denna promemoria torde det krävas en hänvisning till PEPP-förordningen. För att eventuella ändringar i den förordningen ska få omedelbart genomslag i den svenska lagstiftningen är det lämpligt att hänvisningarna i den nya kompletteringslagen till förordningen är dynamiska. När det gäller EU-förordningar är det också den hänvisningstekniken som ofta har använts i senare tids lagstiftning på finansmarknadsområdet (se t.ex. prop. 2016/17:22 s. 95 f., prop. 2020/21:66 s. 48 f. och prop. 2020/21:206 s. 49).

I avsnitt 11 föreslås att en begäran om byte ska få undertecknas med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i det följande benämnd eIDAS-förordningen. Bestämmelser om elektroniska underskrifter finns i bl.a. 11 § andra stycket skuldsaneringslagen (2016:675) och 2 kap. 5 § tredje stycket lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden. I de lagarna är hänvisningarna till eIDAS-förordningen statiska (se även prop. 2020/21:139 s. 90). Om kvalitetskraven för de elektroniska underskrifter som omfattas av den förordningen skulle ändras, är det inte givet att en sådan ändring automatiskt ska gälla för underskriftskrav i svensk rätt som hänvisar till förordningen. Det bör i stället vara upp till lagstiftaren att överväga om den svenska författningen behöver ändras när EU-rättsakten ändras. Hänvisningen till eIDAS-förordningen i den nya kompletteringslagen bör, som i andra lagar som hänvisar till den förordningen, vara statisk.

7 Verksamhet som rör PEPP-produkter

7.1 PEPP-sparinstitut

Promemorians förslag: I lagen om värdepappersfonder ska det införas en upplysningsbestämmelse om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om att ett fondbolag får utveckla PEPP-produkter.

I lagen om värdepappersmarknaden ska det införas en upplysningsbestämmelse om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om att ett värdepappersbolag som har tillstånd för portföljförvaltning får utveckla PEPP-produkter.

I försäkringsrörelselagen ska det införas en bestämmelse om att ett försäkringsföretag som har tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse får utveckla sådana PEPP-produkter som avses i PEPP-förordningen.

I lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska det införas en upplysningsbestämmelse om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om att en AIF-förvaltare får utveckla PEPP-produkter.

Promemorians bedömning: Kreditinstitut får enligt gällande rätt utveckla PEPP-produkter när PEPP-förordningen börjar tillämpas.

Tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser bör inte få utveckla PEPP-produkter.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

PEPP-förordningen

I PEPP-förordningen finns det bestämmelser om vilka finansiella företag som får ansöka om registrering av en PEPP-produkt (artikel 6.1). Dessa företag benämns PEPP-sparinstitut. PEPP-sparinstitut får också distribuera en PEPP-produkt som de själva har utvecklat (artikel 2.15).

Distribution av en PEPP-produkt som ett annat företag har utvecklat behandlas i avsnitt 7.2.

De finansiella företag som får ansöka om registrering av en PEPP-produkt är:

- Kreditinstitut som auktoriserats i enlighet med kapitaltäckningsdirektivet.

- Försäkringsföretag som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i det följande benämnt Solvens II-direktivet, och som är verksamma inom direkt livförsäkring enligt artikel 2.3 i och bilaga II till det direktivet.

- Tjänstepensionsinstitut som har auktoriserats eller registrerats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut, i det följande benämnt andra tjänstepensionsdirektivet, som enligt nationell rätt är auktoriserade och även får tillhandahålla privata pensionsprodukter.

- Värdepappersföretag som har auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU, i det följande benämnt MiFID II, och som tillhandahåller portföljförvaltning.

- Investeringsbolag eller förvaltningsbolag som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i det följande benämnt UCITS-direktivet.

- EU-baserade förvaltare av alternativa investeringsfonder (EU-baserad AIF-förvaltare) som är auktoriserade i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010, i det följande benämnt AIFM-direktivet.

Uppräkningen av finansiella företag är uttömmande och det är därmed endast dessa företag som får ansöka om registrering av en PEPP-produkt (se artikel 6.1).

Nationella rörelsergelverk

Som anges ovan får endast vissa typer av finansiella företag registrera en PEPP-produkt. Dessa företag omfattas av olika regelverk. Detta gäller dels på EU-nivå, dels på nationell nivå. I PEPP-förordningen anges de tillämpliga EU-direktiven. Dessa är i Sverige genomförda i huvudsak enligt följande:

- Kapitaltäckningsdirektivet – lagen om bank- och finansieringsrörelse (se prop. 2013/14:228).

- Solvens II-direktivet – försäkringsrörelselagen (se prop. 2015/16:9).

- Andra tjänstepensionsdirektivet – lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag och lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. (se prop. 2018/19:158 och prop. 2018/19:159).

- MiFID II – lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2016/17:162).
- UCITS-direktivet – lagen om värdepappersfonder (se prop. 2010/11:135).
- AIFM-direktivet – lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (se prop. 2012/13:155).

Även om det rör sig om olika regelverk och skilda typer av finansiell verksamhet så finns det flera grundläggande likheter. I samtliga fall krävs tillstånd för att bedriva den verksamhet som omfattas av regelverken. Det finns bestämmelser om vad ett tillstånd omfattar och som begränsar den typ av verksamhet som ett företag med tillstånd får bedriva. I vissa fall får företaget i fråga bara bedriva en viss typ av verksamhet. Ett kreditinstitut får t.ex. bara driva finansiell verksamhet och verksamhet som har ett naturligt samband med den (7 kap. 1 § första stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse, se även prop. 2002/03:139 s. 292–299). Som utvecklas nedan får ett kreditinstitut under vissa förutsättningar dock driva såväl värdepappersrörelse som försäkringsdistribution.

Motsvarande gäller i huvudsak för försäkringsföretag även om bestämmelsen i försäkringsrörelselagen är utformad som ett förbud mot främmande verksamhet. Ett försäkringsföretag får inte driva annan rörelse än försäkringsrörelse och därmed sammanhängande verksamhet (4 kap. 4 § försäkringsrörelselagen, se även prop. 2009/10:246 s. 444).

För att få driva värdepappersrörelse krävs tillstånd av Finansinspektionen. Ett sådant tillstånd kan bl.a. avse portföljförvaltning (2 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden). Efter tillstånd från Finansinspektionen får ett värdepappersbolag också tillhandahålla sidotjänster (2 kap. 2 §) och driva annan verksamhet, s.k. sidoverksamhet (2 kap. 3 § första stycket). Ett värdepappersbolag får bedriva vissa typer av verksamhet utan tillstånd enligt lagen om värdepappersmarknaden (se t.ex. 2 kap. 3 § tredje stycket och 4 §, se även prop. 1992/93:187 s. 95–98 och 200 och prop. 2006/07:115 s. 320–328 och 560 f.). I lagen om värdepappersfonder anges vilken typ av verksamhet som ett fondbolag får driva (1 kap. 3–5 §§, se även prop. 2002/03:150 s. 142 f.). Också i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder anges vilken typ av verksamhet som en AIF-förvaltare får driva (3 kap. 1 §, se även prop. 2012/13:155 s. 204–206 och 437).

Svenska finansiella företag som får bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut

Genom PEPP-förordningen införs det en ny sparform (se avsnitt 4). Det finns visserligen likheter mellan en PEPP-produkt och vissa sparprodukter som i dag tillhandahålls av sådana finansiella företag som enligt förordningen får registrera PEPP-produkter, t.ex. en kapitalförsäkring med traditionell förvaltning. Trots det måste utvecklande och tillhandahållande av en PEPP-produkt anses utgöra verksamhet som i huvudsak hittills inte har rymts inom ett finansiellt företags rörelsetillstånd, t.ex. att driva försäkringsrörelse eller därmed sammanhängande verksamhet.

PEPP-förordningen är direkt tillämplig. På EU-nivå får förordningen anses innebära en utvidgning av den verksamhet som de olika företagen får bedriva. Till exempel får ett försäkringsföretag med tillstånd för sådan

verksamhet som regleras av Solvens II-direktivet med stöd av förordningen bedriva ytterligare verksamhet, en verksamhet som bl.a. omfattar utveckling av PEPP-produkter. Distribution av PEPP-produkter behandlas i avsnitt 7.2.

Som berörs ovan finns det i de nationella rörelseregelverken som genomför EU-direktiven olika begränsningar för den typ av verksamhet som får bedrivas.

För försäkringsföretag bör förbudet mot främmande verksamhet i försäkringsrörelselagen (4 kap. 4 §) strida mot bestämmelserna i PEPP-förordningen om att sådana företag med tillstånd för direkt livförsäkring ska få utveckla PEPP-produkter. I den lagen bör det tas in en bestämmelse om att försäkringsföretag får utveckla PEPP-produkter på de sätt som anges i PEPP-förordningen. I enlighet med förordningen bör detta gälla bara för försäkringsföretag med tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse (artikel 6.1 b).

I lagen om värdepappersmarknaden, lagen om värdepappersfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder finns det inte några uttryckliga förbud mot främmande verksamhet, utan i dessa lagar anges i stället verksamhet som värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare får driva. Värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare bör även utan ändringar i respektive rörelseregelverk få utveckla PEPP-produkter på de sätt som anges i förordningen. För värdepappersbolag gäller det dock bara när bolaget har tillstånd för portföljförvaltning (artikel 6.1 d i förordningen). I dessa tre rörelselagar bör det dock tas in upplysningsbestämmelser om att värdepappersbolag med tillstånd för portföljförvaltning, fondbolag och AIF-förvaltare får utveckla PEPP-produkter på de sätt som anges i PEPP-förordningen.

I lagen om bank- och finansieringsrörelse anges att ett kreditinstitut bara får driva finansiell verksamhet och verksamhet som har ett naturligt samband med den (7 kap. 1 § första stycket). Den verksamhet som regleras i PEPP-förordningen bedöms utgöra finansiell verksamhet enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse. Ett kreditinstitut får därmed enligt gällande rätt utveckla en PEPP-produkt när PEPP-förordningen börjar tillämpas.

Svenska tjänstepensionsinstitut – tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser

Tjänstepensionsinstitut har enligt PEPP-förordningen möjlighet att ansöka om registrering av PEPP-produkter. Detta gäller dock bara för tjänstepensionsinstitut som enligt nationell rätt är auktoriserade och även får tillhandahålla privata pensionsprodukter (artikel 6.1 c första meningen).

Tjänstepensionsinstitutets verksamhet styrs av andra tjänstepensionsdirektivet. I det direktivet anges bl.a. att ett tjänstepensionsinstitut är ett institut som, oavsett sin rättsliga form, förvaltar fonderade medel och som är etablerat oberoende av uppdragsgivande företag eller branschorganisation utifrån syftet att tillhandahålla pensionsförmåner i samband med yrkesutövning, på grundval av en överenskommelse eller ett avtal som slutits enskilt eller kollektivt mellan arbetsgivare och arbetstagare eller deras respektive företrädare eller med egenföretagare, enskilt eller kollektivt, i enlighet med rätten i hem- och värdmedlemsstaten, och som bedriver verksamheter som direkt föranleds av dessa (artikel 6.1).

Andra tjänstepensionsdirektivet har i Sverige genomförts i två olika rörelseregelverk, dels i lagen om tjänstepensionsföretag, dels i lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. (se prop. 2018/19:158 och prop. 2018/19:159). Det finns således två olika typer av svenska tjänstepensionsinstitut, tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser. De tidigare tjänstepensionskassorna är antingen under omvandling till tjänstepensionsföretag eller har trätt i likvidation (se prop. 2018/19:158 s. 191 och 663).

Det finns, liksom för andra finansiella företag, bestämmelser som begränsar den verksamhet som ett tjänstepensionsföretag får bedriva. För tjänstepensionsföretag gäller ett förbud mot främmande verksamhet. Tjänstepensionsföretag får inte driva annan verksamhet än tjänstepensionsverksamhet avseende tjänstepensionsförsäkringar och därmed sammanhängande verksamhet (4 kap. 5 § lagen om tjänstepensionsföretag, se även prop. 2018/19:158 s. 223 f.). Förbudet innebär att ett tjänstepensionsföretag inte får tillhandahålla privat pensionssparande, dvs. en produkt som inte har något samband mer yrkesutövning.

Även pensionsstiftelser omfattas av bestämmelser som begränsar deras verksamhet. I lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. anges att en pensionsstiftelse inte får utfästa pension och att en sådan utfästelse är ogiltig (12 §).

Bestämmelserna i lagen om tjänstepensionsföretag och i lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. hindrar tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser från att tillhandahålla privata pensionsprodukter.

På EU-nivå får PEPP-förordningen anses innebära en utvidgning av den verksamhet som tjänstepensionsinstitut får bedriva (jfr ovan). Ett sådant institut får i och med det, i vart fall på EU-nivå, bedriva annat än tjänstepensionsverksamhet. Medlemsstaterna har genom förordningen getts möjlighet att låta tjänstepensionsinstitut bedriva både tjänstepensionsverksamhet och privat pensionsverksamhet (artikel 6.1 c första meningen, se även skäl 27). I sådana fall ska alla tillgångar och skulder som hänför sig till verksamheten avseende PEPP-produkter hållas fullständigt åtskilda, utan någon möjlighet att överföra dem till institutets övriga pensionsverksamhet (artikel 6.1 c andra meningen).

Tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser får i dag inte tillhandahålla privata pensionsprodukter. För pensionsstiftelser gäller t.o.m. ett generellt förbud mot att stiftelsen utfäster pension. Detta bör gälla även i fortsättningen. Tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser bör därför inte få ansöka om registrering av en PEPP-produkt.

7.2 PEPP-distributörer

Promemorians förslag: I lagen om värdepappersfonder ska det införas en upplysningsbestämmelse om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om att ett fondbolag får distribuera PEPP-produkter.

I lagen om värdepappersmarknaden ska det införas upplysningsbestämmelser om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om att ett värdepappersbolag som har tillstånd för portföljförvaltning eller investeringsrådgivning får distribuera PEPP-produkter.

I försäkringsrörelselagen ska det införas en bestämmelse om att ett försäkringsföretag som har tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse får distribuera sådana PEPP-produkter som avses i PEPP-förordningen.

I lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska det införas en upplysningsbestämmelse om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om att en AIF-förvaltare får distribuera PEPP-produkter.

I lagen om försäkringsdistribution ska det införas en upplysningsbestämmelse om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om att en försäkringsförmedlare som har tillstånd för försäkringsförmedling får distribuera PEPP-produkter.

Promemorians bedömning: Kreditinstitut får enligt gällande rätt distribuera PEPP-produkter när PEPP-förordningen börjar tillämpas.

Tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser bör inte få distribuera PEPP-produkter.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

PEPP-förordningen

I PEPP-förordningen finns det bestämmelser om distribution av PEPP-produkter (se t.ex. artiklarna 23 och 24).

Med PEPP-distribution avses att ge råd om, föreslå eller utföra annat förberedande arbete inför ingåendet av avtal för att tillhandahålla en PEPP-produkt, att ingå sådana avtal eller att bistå vid förvaltning och fullgörande av sådana avtal, inbegripet tillhandahållande av information om ett eller flera PEPP-avtal i enlighet med kriterier som PEPP-kunder väljer på en webbplats eller via andra medier och sammanställande av en rankinglista över PEPP-produkter med pris och produktjämförelser eller en rabatt på PEPP-produktens pris, när PEPP-kunden direkt eller indirekt kan ingå ett PEPP-avtal på en webbplats eller via andra medier (artikel 2.8).

Endast vissa företag får distribuera PEPP-produkter och i och med det uppträda som PEPP-distributörer. Med PEPP-distributörer avses enligt förordningen (artikel 2.16)

– ett finansiellt företag enligt artikel 6.1, dvs. ett kreditinstitut, ett försäkringsföretag som är verksamt inom direkt livförsäkring, ett tjänstepensionsinstitut som får tillhandahålla privata pensionsprodukter, ett värdepappersföretag som tillhandahåller portföljförvaltning, ett investeringsbolag eller förvaltningsbolag eller en EU-baserad AIF-förvaltare, som har tillstånd att distribuera PEPP-produkter som det själv inte har utvecklat,

– ett värdepappersföretag som erbjuder investeringsrådgivning, eller

– en försäkringsförmedlare enligt definitionen i artikel 2.1.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution, i det följande benämnt försäkringsdistributionsdirektivet.

Det görs i förordningen en uppdelning mellan distribution av egna och annans PEPP-produkter. De finansiella företag som anges i artikel 6.1 får först och främst distribuera PEPP-produkter som de själva har utvecklat (artikel 10.1 första meningen). I vissa fall får de även distribuera annans PEPP-produkter, dvs. produkter som de inte själva har utvecklat. För detta krävs att företagen följer den relevanta sektorslagstiftningen i enlighet med

vilken de tillåts att distribuera produkter som de inte själva har utvecklat (artikel 10.1 andra meningen). Försäkringsförmedlare som är registrerade i enlighet med försäkringsdistributionsdirektivet och värdepappersföretag som auktoriserats i enlighet med MiFID II för tillhandahållande av investeringsrådgivning får enligt förordningen distribuera PEPP-produkter som de själva inte har utvecklat (artikel 10.2).

PEPP-sparinstituts distribution av egna PEPP-produkter

PEPP-förordningen är direkt tillämplig i Sverige. Liksom för utvecklande av PEPP-produkter (se avsnitt 7.1) får förordningen i fråga om distribution anses innebära en utvidgning av den verksamhet som de aktuella företagen får bedriva. Till exempel får ett försäkringsföretag med tillstånd för sådan verksamhet som regleras av Solvens II-direktivet med stöd av förordningen bedriva ytterligare verksamhet, en verksamhet som bl.a. rör distribution av PEPP-produkter. I första hand rör detta produkter som företaget har utvecklat, dvs. egna PEPP-produkter (artikel 10.1 första meningen i PEPP-förordningen). Distribution av andra företags PEPP-produkter behandlas nedan.

Liksom i fråga om utvecklande av PEPP-produkter bör förbudet mot främmande verksamhet för försäkringsföretag i försäkringsrörelselagen (4 kap. 4 §) strida mot bestämmelserna i PEPP-förordningen (se avsnitt 7.1). I den lagen bör det tas in en bestämmelse om att försäkringsföretag får distribuera egna PEPP-produkter på de sätt som anges i PEPP-förordningen. I enlighet med förordningen bör detta gälla bara för försäkringsföretag med tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse (artikel 6.1 b).

I lagen om värdepappersmarknaden, lagen om värdepappersfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder finns det inte heller i fråga om distribution några uttryckliga förbud mot främmande verksamhet (se avsnitt 7.1). Värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare bör även utan ändringar i respektive rörelseregelverk få distribuera egna PEPP-produkter på de sätt som anges i förordningen. För värdepappersbolag gäller det dock bara när bolaget har tillstånd för portföljförvaltning (artikel 6.1 d). I dessa tre rörelselagar bör det dock tas in upplysningsbestämmelser om att värdepappersbolag med tillstånd för portföljförvaltning, fondbolag och AIF-förvaltare får distribuera PEPP-produkter på de sätt som anges i PEPP-förordningen.

I lagen om bank- och finansieringsrörelse anges att ett kreditinstitut bara får driva finansiell verksamhet och verksamhet som har ett naturligt samband med den (7 kap. 1 § första stycket). Som anges i avsnitt 7.1 får den verksamhet som regleras i PEPP-förordningen anses utgöra finansiell verksamhet enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse. Ett kreditinstitut får därmed även utan ändringar i den lagen distribuera en PEPP-produkt när PEPP-förordningen träder i kraft.

Svenska tjänstepensionsinstitut får inte bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut (se avsnitt 7.1). Sådana företag, dvs. tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser, får således inte utveckla PEPP-produkter. Därför kan det för deras del inte heller kan bli aktuellt med distribution av egna PEPP-produkter.

PEPP-sparinstituts distribution av andras PEPP-produkter

Som behandlas ovan får de finansiella företag som avses i artikel 6.1 i PEPP-förordningen distribuera PEPP-produkter som de har utvecklat (artikel 10.1 första meningen). Sådana företag får också distribuera PEPP-produkter som de inte har utvecklat, dvs. andra företags produkter, förutsatt att de följer den relevanta sektorslagstiftningen i enlighet med vilken de tillåts distribuera produkter som de inte har utvecklat (artikel 10.1 andra meningen).

Kreditinstituts och värdepappersbolags distribution av försäkringar, dvs. produkter som sådana företag inte själva har utvecklat, har berörts i tidigare lagstiftningsärenden (se prop. 2004/05:133 s. 93 prop. 2006/07:115 s. 327). De ärendena rör i och för sig försäkringsförmedling och lagen (2005:405) om försäkringsförmedling. Även om den lagen numera har ersatts av lagen om försäkringsdistribution och termen försäkringsförmedling ersatts av termen försäkringsdistribution, bör ställningstaganden som gjorts i tidigare lagstiftningsärenden fortsatt gälla (se prop. 2017/18:216 s. 88–92 och 168–172).

För värdepappersbolag och kreditinstitut krävs således tillstånd enligt lagen om försäkringsdistribution för att få distribuera försäkringsprodukter. Detta skiljer sig från det som gäller för försäkringsföretag som även utan tillstånd enligt lagen om försäkringsdistribution får bedriva försäkringsdistribution (samma prop. s. 463).

Investeringsrådgivning får utföras av ett värdepappersbolag som har tillstånd för det (2 kap. 1 § 5 lagen om värdepappersmarknaden, se även nedan). Kreditinstitut får efter tillstånd enligt lagen om värdepappersmarknaden driva värdepappersrörelse (7 kap. 1 § andra stycket 13 lagen om bank- och finansieringsrörelse och 3 kap. 10 § lagen om värdepappersmarknaden). Ett sådant tillstånd kan avse investeringsrådgivning (2 kap. 1 § 5 lagen om värdepappersmarknaden). Fondbolag och AIF-förvaltare får också i vissa fall, och efter tillstånd, lämna råd utanför fondverksamheten. Ett fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument får efter tillstånd från Finansinspektionen lämna investeringsråd (7 kap. 1 § första stycket 3 lagen om värdepappersfonder). Också en AIF-förvaltare med tillstånd till diskretionär förvaltning av investeringsportföljer får efter tillstånd av Finansinspektionen lämna investeringsråd (3 kap. 2 § andra stycket 4 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

Ett tillstånd att bedriva försäkringsdistribution enligt lagen om försäkringsdistribution omfattar distribution av PEPP-produkter (artikel 10.2 i PEPP-förordningen, se även nedan). På motsvarande sätt får ett företag med tillstånd för investeringsrådgivning enligt lagen om värdepappersmarknaden distribuera PEPP-produkter (artikel 10.2, se även nedan). För svenska företag får bestämmelserna i PEPP-förordningen anses innebära att om ett företag får bedriva försäkringsdistribution eller utföra investeringsrådgivning får de även distribuera PEPP-produkter som de inte har utvecklat. Ovan föreslås bestämmelser om företags distribution av egna PEPP-produkter. De bestämmelserna bör utformas så att de omfattar både egna och andras PEPP-produkter. Försäkringsföretag som har tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse ska därmed få distribuera PEPP-produkter på de sätt som anges i PEPP-förordningen. På motsvarande sätt

ska det i upplysningsbestämmelserna i lagen om värdepappersmarknaden, lagen om värdepappersfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder anges att värdepappersbolag som har tillstånd för portföljförvaltning, fondbolag och AIF-förvaltare även utan ändringar i respektive rörelseregelverk bör få distribuera PEPP-produkter på de sätt som anges i förordningen.

Svenska tjänstepensionsinstitut, dvs. tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser, ska inte få bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut (se förslagen i avsnitt 7.1). För deras verksamhet gäller dessutom särskilda begränsningar, för tjänstepensionsföretag ett förbud mot främmande verksamhet (4 kap. 5 § lagen om tjänstepensionsföretag) och för pensionsstiftelser ett förbud mot att utfästa pension (12 § lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.). Tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser bör mot bakgrund av dessa verksamhetsbegränsningar inte heller få distribuera andras PEPP-produkter.

Försäkringsförmedlare

Försäkringsdistributionsdirektivet har i Sverige genomförts genom lagen om försäkringsdistribution (se prop. 2017/18:216 s. 88–91). I den lagen finns bestämmelser om bl.a. tillståndsplikt och vad ett tillstånd får avse. Som utgångspunkt får en svensk försäkringsförmedlare bedriva försäkringsdistribution endast efter tillstånd av Finansinspektionen (2 kap. 1 § första stycket). Enligt lagen om försäkringsdistribution (2 kap. 2 § första stycket) får tillstånd att bedriva försäkringsdistribution avse

- alla slag av försäkringar,
- bara livförsäkringar, eller
- bara skadeförsäkringar.

På samma sätt som för PEPP-sparinstitut får PEPP-förordningen anses innebära en utvidgning av den verksamhet som en försäkringsförmedlare får bedriva (se avsnitt 7.1). Således får en försäkringsförmedlare som har tillstånd enligt lagen om försäkringsdistribution med stöd av förordningen bedriva ytterligare verksamhet, distribution av PEPP-produkter (artikel 10.2).

Med försäkringsdistribution avses enligt lagen om försäkringsdistribution (1 kap. 1 § första stycket) en verksamhet som består i att

- ge råd om eller föreslå försäkringsavtal eller utföra annat förberedande arbete innan ett försäkringsavtal ingås,
- ingå ett försäkringsavtal, eller
- bistå vid förvaltning eller fullgörande av ett försäkringsavtal.

Distribution av PEPP-produkter kan inte anses som försäkringsdistribution enligt lagen om försäkringsdistribution (jfr artikel 2.8 i PEPP-förordningen). I den lagen finns det dock inte något uttryckligt förbud mot annan verksamhet. Det bör därmed vara tillräckligt att det i lagen tas in en upplysningsbestämmelse om att försäkringsförmedlare med tillstånd för försäkringsförmedling får distribuera PEPP-produkter på de sätt som anges i PEPP-förordningen.

Värdepappersbolag med tillstånd för investeringsrådgivning

Liksom för försäkringsförmedlare (se ovan) får PEPP-förordningen anses innebära en utvidgning av den verksamhet som ett värdepappersbolag som

har tillstånd för investeringsrådgivning får bedriva. Sådana värdepappersbolag får därmed med stöd av förordningen bedriva ytterligare verksamhet, distribution av PEPP-produkter (artikel 10.2).

De grundläggande reglerna för den verksamhet som värdepappersbolag driver finns i MiFID II. Det direktivet har i Sverige genomförts i huvudsak genom ändringar i lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2016/17:162 s. 238–242). I den lagen finns bestämmelser om tillståndsplikt. För att få driva värdepappersrörelse krävs som huvudregel tillstånd av Finansinspektionen. Ett sådant tillstånd kan avse investeringsrådgivning (2 kap. 1 § 5 lagen om värdepappersmarknaden).

Med investeringsrådgivning avses i lagen om värdepappersmarknaden ett tillhandahållande av personliga rekommendationer till en kund i fråga om en eller flera transaktioner som avser finansiella instrument (1 kap. 4 c §). Finansiella instrument betyder överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, andelar i företag för kollektiva investeringar, finansiella derivatinstrument och utsläppsrätter (1 kap. 4 §). En PEPP-produkt bedöms inte vara ett finansiellt instrument enligt lagen om värdepappersmarknaden (jfr artikel 2.2 i PEPP-förordningen).

Distribution av PEPP-produkter kan inte anses som investeringsrådgivning enligt lagen om värdepappersmarknaden (jfr artikel 2.8 i PEPP-förordningen). Det finns dock inte något uttryckligt förbud mot annan verksamhet i lagen. Liksom i lagen om försäkringsförmedling (se ovan) bör det vara tillräckligt att det i lagen om värdepappersmarknaden tas in en upplysningsbestämmelse om att värdepappersbolag som har tillstånd för investeringsrådgivning får distribuera PEPP-produkter på de sätt som anges i PEPP-förordningen.

7.3 Förvaringsinstitut

Promemorians bedömning: Bestämmelserna i PEPP-förordningen om förvaringsinstitut kräver inte några lagstiftningsåtgärder.
--

Skälen för promemorians bedömning: I PEPP-förordningen finns det bestämmelser om förvaringsinstitut. Med förvaringsinstitut avses ett institut som har fått i uppdrag att förvara tillgångar och övervaka att fondbestämmelser och tillämplig rätt efterlevs (artikel 2.26). Tjänstepensionsinstitut, investeringsbolag eller förvaltningsbolag och EU-baserade AIF-förvaltare ska utse ett eller flera förvaringsinstitut för förvaring av tillgångar i samband med PEPP-verksamheten och övervakningsplikter (artikel 48.1). För utseendet av förvaringsinstitutet, utförandet av dess uppgifter i samband med förvaring av tillgångar och förvaringsinstitutets ansvar samt förvaringsinstitutets övervakningsplikter ska kapitel IV i UCITS-direktivet tillämpas (artikel 48.2 i PEPP-förordningen).

Såväl fondbolag som AIF-förvaltare, men inte svenska tjänstepensionsinstitut, ska kunna bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut (se avsnitt 7.1). För sådana företags verksamhet som PEPP-sparinstitut gäller enligt PEPP-förordningen de nyss nämnda bestämmelserna om förvaringsinstitut. Förordningen är till alla delar bindande och direkt tillämplig i samtliga medlemsstater. Fondbolag och AIF-förvaltare omfattas därmed av kraven i PEPP-förordningen om att de ska utse förvaringsinstitut

(artikel 48.1). I och med hänvisningen till UCITS-direktivet omfattas de även av bestämmelserna i det direktivet om utseende av förvaringsinstitutet, utförandet av dess uppgifter i samband med förvaring av tillgångar och förvaringsinstitutets ansvar samt förvaringsinstitutets övervakningsplikter (artikel 48.2). Den reglering som krävs finns alltså redan i PEPP-förordningen. Bestämmelserna om förvaringsinstitut i PEPP-förordningen kräver därför inte några svenska lagstiftningsåtgärder.

7.4 Krav på kunskap och kompetens vid rådgivning och offentliggörande av kriterier för bedömning av sådan kunskap och kompetens

Promemorians förslag: Den som ger rådgivning om PEPP-produkter ska ha den kunskap och kompetens som krävs för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt PEPP-förordningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilken kunskap och kompetens som krävs vid sådan rådgivning.

Promemorians bedömning: Kravet i PEPP-förordningen om offentliggörande av de kriterier som använts för att bedöma om de fysiska personer som ger rådgivning om PEPP-produkter har tillräcklig kunskap och kompetens tillgodoses genom gällande svensk rätt.

Skälen för promemorians förslag och bedömning: PEPP-förordningen innehåller förhållandevis detaljerade regler om den rådgivning som PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer är skyldiga att tillhandahålla innan ett PEPP-avtal ingås (artikel 34.1–34.5). Sparinstitutet eller distributören är bl.a. skyldig att på grundval av uppgifter som begärts och erhållits från den presumtiva PEPP-spararen specificera hans eller hennes pensionsrelaterade krav och behov. Rådgivaren ska lämna objektiv information om PEPP-produkten på ett begripligt sätt så att spararen kan fatta ett välgrundat beslut. Varje PEPP-avtal som föreslås ska vara förenligt med PEPP-spararens pensionsrelaterade krav och behov, med beaktande av hans eller hennes intjänade pensionsrättigheter. Sparinstitutet eller distributören ska även ge den presumtiva PEPP-spararen en personlig rekommendation som förklarar varför en viss PEPP-produkt, inbegripet ett visst investeringsalternativ om så är tillämpligt, bäst motsvarar hans eller hennes krav och behov (artikel 34.1, 34.2 och 34.4, jfr även 5 kap. 11 och 12 §§, 6 kap. 10 § och 7 kap. 1 § lagen om försäkringsdistribution).

Utan att det påverkar strängare tillämplig sektorslagstiftning ska PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer säkerställa och på begäran visa för de behöriga myndigheterna att de fysiska personer som ger rådgivning om PEPP-produkterna har den kunskap och kompetens som krävs för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt förordningen. Medlemsstaterna ska vidare offentliggöra de kriterier som använts för att bedöma denna kunskap och kompetens (artikel 34.6).

PEPP-förordningen innehåller inte några uttryckliga krav på kunskap och kompetens hos dem som ska tillhandahålla rådgivning om PEPP-produkter. För de finansiella företagen som väljer att bedriva PEPP-verksamhet

gäller de krav på bl.a. kunskap och kompetens som följer av respektive sektorsspecifik rörelsereglering. Sådana krav finns t.ex. i lagen om försäkringsdistribution (2 kap. 7 och 8 §§) och lagen om värdepappersmarknaden (8 kap. 15 §). Kunskaps- och kompetenskraven i de olika rörelseregelverken överensstämmer dock inte fullt ut. Utifrån PEPP-spararnas perspektiv är det angeläget att samma krav på kunskap och kompetens gäller för de olika aktörer som ska tillhandahålla rådgivning om PEPP-produkter. I kompletteringslagen bör det därför införas ett allmänt krav på att den som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter ska ha den kunskap och kompetens som krävs för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt PEPP-förordningen. Det är inte lämpligt att i lag slå fast vad som ska anses utgöra tillräcklig kunskap och kompetens. Mer detaljerade regler om vad som ska gälla i fråga om sådana krav bör i stället anges i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (jfr t.ex. Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2018:10] om försäkringsdistribution). Ett bemyndigande som möjliggör meddelandet av sådana föreskrifter bör införas i den nya kompletteringslagen.

Som nämns ovan är medlemsstaterna skyldiga att offentliggöra de kriterier som använts för att bedöma denna kunskap och kompetens (artikel 34.6). I lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar anges att lagar och vissa andra författningar ska kungöras, dvs. offentliggöras (1 §). Detta ska ske i särskilda författningssamlingar (se 4 och 6 §§). I vissa fall ska författningssamlingen även publiceras elektroniskt på en särskild webbplats (5 §). Genom dessa bestämmelser säkerställs att texterna till lagar och andra författningar offentliggörs. Kravet på offentliggörande i PEPP-förordningen får därför anses uppfyllt genom gällande svensk rätt.

8 Utökat anmälningsförfarande vid gränsöverskridande verksamhet

Promemorians förslag: Om Finansinspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att till den behöriga myndigheten i ett annat land inom EES översända de uppgifter som en svensk AIF-förvaltare har lämnat till inspektionen, i syfte att få tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES, ska inspektionen meddela beslut om det inom den tidsfrist som anges i artikel 15.2 första stycket i PEPP-förordningen.

I lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska det tas in en upplysningsbestämmelse om att en AIF-förvaltare enligt PEPP-förordningen ska lämna vissa uppgifter till Finansinspektionen första gången en sådan förvaltare vill tillhandahålla PEPP-produkter i ett annat land inom EES.

Promemorians bedömning: Bestämmelserna i PEPP-förordningen om tjänstepensionsinstitutets verksamhet i ett annat land inom EES kräver inte några lagstiftningsåtgärder.

Möjligheten att utse en annan behörig myndighet än Finansinspektionen för det utökade anmälningsförfarandet bör inte utnyttjas.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

PEPP-förordningen

För tjänstepensionsinstitut och AIF-förvaltare gäller enligt PEPP-förordningen delvis särskilda bestämmelser om de vill tillhandahålla en PEPP-produkt i en annan medlemsstat. I likhet med andra finansiella företag ska de anmäla sin avsikt att öppna ett underkonto för en viss medlemsstat (artikel 14.1 jämförd med artikel 15.1). Tjänstepensionsinstitut och AIF-förvaltare ska dessutom till den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten lämna uppgift om institutets namn och adress samt om den medlemsstat där institutet har för avsikt att tillhandahålla eller distribuera PEPP-produkten (artikel 15.1). Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska därefter inom tio arbetsdagar från mottagandet av anmälan översända uppgifterna till värdmedlemsstaten tillsammans med en bekräftelse på att PEPP-sparinstitutet är ett sådant sparinstitut som avses i artikel 6.1 i förordningen, dvs. antingen ett tjänstepensionsinstitut som är registrerat eller auktoriserat och enligt nationell rätt i sin hemmedlemsstat får tillhandahålla privata pensionsprodukter eller en auktoriserad EU-baserad förvaltare av alternativa investeringsfonder. Informationen ska lämnas till den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten, såvida inte den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten har skäl att tvivla på den administrativa strukturens lämplighet med avseende på tillhandahållandet av PEPP-produkter eller den finansiella situationen för PEPP-sparinstitutet (artikel 15.2 första stycket).

Om den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten nekar till att översända uppgifterna till värdmedlemsstatens behöriga myndighet, ska den underrätta PEPP-sparinstitutet i fråga om skälen till detta inom en månad från mottagandet av alla uppgifter och dokument. Ett sådant nekande, eller en underlåtenhet att lämna besked, ska kunna prövas av domstol i PEPP-sparinstitutets hemmedlemsstat (artikel 15.2 andra stycket). Den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten ska inom tio arbetsdagar bekräfta mottagandet av den informationen från den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten. Därefter ska den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten informera PEPP-sparinstitutet om att de har mottagit informationen och att PEPP-sparinstitutet kan inleda tillhandahållandet av PEPP-produkter till PEPP-sparare i den medlemsstaten (artikel 15.3).

Om det inte föreligger något mottagningsbevis från den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten inom tio arbetsdagar från den dag då informationen översändes, ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten informera PEPP-sparinstitutet om att PEPP-sparinstitutet kan börja tillhandahålla tjänster i den värdmedlemsstaten (artikel 15.4). Vid ändring av de uppgifter som PEPP-sparinstitutet tidigare lämnat ska institutet underrätta behörig myndighet i hemmedlemsstaten om ändringen senast en månad innan det genomför ändringen. Behörig myndighet i hemmedlemsstaten ska i sin tur informera behörig myndighet i värdmedlemsstaten om ändringen så snart som möjligt och senast en månad efter mottagandet av underrättelsen (artikel 15.5). Värdmedlemsstaterna får inom ramen för

detta förfarande utse andra behöriga myndigheter än de som avses i artikel 2.18 för att utöva de befogenheter som tilldelats de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten. De ska underrätta kommissionen och Eiopa om detta, med uppgift om eventuell ansvarsuppdelning (artikel 15.6).

Prövning av en anmälan

Finansinspektionen utövar i dag tillsyn över såväl tjänstepensionsinstitut som AIF-förvaltare i Sverige och bör som anges i avsnitt 6.2 vara behörig myndighet enligt PEPP-förordningen. Det finns inte någon annan myndighet i Sverige som utövar en liknande tillsyn. Möjligheten i PEPP-förordningen att utse en annan myndighet än Finansinspektionen till behörig myndighet för delar av det utökade anmälningsförfarandet bör inte utnyttjas.

Både tjänstepensionsinstitut och AIF-förvaltare omfattas av PEPP-förordningens bestämmelser om ett utökat anmälningsförfarande (artikel 15.1). Svenska tjänstepensionsinstitut får dock inte tillhandahålla PEPP-produkter (se avsnitt 7.1). När det gäller Sverige är bestämmelserna om ett utökat anmälningsförfarande därmed bara relevanta för AIF-förvaltare.

PEPP-förordningen är direkt tillämplig i alla medlemsstater och därmed behövs det inte några ytterligare bestämmelser för att Finansinspektionen ska kunna pröva en AIF-förvaltares anmälan om underkonto i en annan medlemsstat. Finansinspektionen kan tillämpa PEPP-förordningens bestämmelser direkt.

För AIF-förvaltares övriga verksamhet finns det särskilda bestämmelser för gränsöverskridande verksamhet. Om Finansinspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att godkänna en sådan verksamhet ska inspektionen meddela ett särskilt beslut (6 kap. 2 § fjärde stycket och 5 § fjärde stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). Också i fråga om PEPP-produkter bör det anges att Finansinspektionen ska fatta ett särskilt beslut om inspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att översända de uppgifter som en AIF-förvaltare har lämnat. Genom en sådan bestämmelse tillgodoses kraven i PEPP-förordningen om att ett nekande besked, eller en underlåtenhet att lämna besked, ska kunna prövas av domstol (se artikel 15.2 andra stycket). Att ett sådant beslut ska motiveras följer av 32 § förvaltningslagen (2017:900). Överklagande av Finansinspektionens beslut och om vad som ska gälla om inspektionen inte fattar något beslut inom den föreskrivna tiden behandlas i avsnitt 21.

För tydlighets skull bör det i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder tas in en upplysningsbestämmelse om att en AIF-förvaltare enligt PEPP-förordningen ska lämna vissa uppgifter till Finansinspektionen första gången AIF-förvaltaren avser att tillhandahålla PEPP-produkter i ett annat land inom EES.

9 PEPP-faktablad och marknadsföringsmaterial

9.1 Språk i PEPP-faktablad

Promemorians förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om på vilket språk ett PEPP-faktablad ska upprättas.

Skälen för promemorians förslag: I PEPP-förordningen finns det bestämmelser om på vilket språk ett PEPP-faktablad ska upprättas. Ett PEPP-faktablad ska vara avfattat på de officiella språk som används i den del av medlemsstaten där PEPP-produkten distribueras eller på åtminstone ett av dem, eller på ett annat språk som godtas av de behöriga myndigheterna i den medlemsstaten, eller översättas till något av dessa språk om det har avfattats på ett annat språk (artikel 27.1 första stycket).

I Sverige är svenska huvudspråk. Svenska är därmed samhällets gemensamma språk, som alla som är bosatta i Sverige ska ha tillgång till och som ska kunna användas inom alla samhällsområden (4 och 5 §§ språklagen [2009:600]). Ett PEPP-faktablad ska således upprättats på svenska, om inte Finansinspektionen godtar något annat språk.

Bestämmelser om språk finns även i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1129 av den 14 juni 2017 om prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad, och om upphävande av direktiv 2003/71/EG, i det följande benämnd EU:s prospektförordning. De bestämmelserna påminner om bestämmelserna i PEPP-förordningen (artikel 27.1–27.3 i EU:s prospektförordning jämförd med artikel 27.1 första stycket i PEPP-förordningen).

EU:s prospektförordning har kompletterats med svenska nationella bestämmelser, bl.a. ett bemyndigande om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om på vilket språk ett prospekt, tillägg till prospekt eller universellt registreringsdokument eller andra dokument som i vissa fall får användas i stället för prospekt ska upprättas (2 kap. 7 § 3 lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning).

Som skäl för införande av det bemyndigandet anfördes i huvudsak följande. Bestämmelserna i EU:s prospektförordning om på vilket språk ett prospekt ska upprättas är visserligen direkt tillämpliga. Eftersom språkraven i förordningen är utformade på så sätt att ett prospekt i vissa fall ska avfattas på ett språk som en behörig myndighet ”godtar” bör det språk som ska godtas av Finansinspektionen bestämmas i svensk rätt. Vilket språk som godtas bör inte bestämmas i varje enskilt fall utan bör regleras i föreskrifter, även om sådana föreskrifter också kan ge utrymme för undantag i enskilda fall. Att prospekt enligt EU:s prospektförordning ska avfattas på ett språk som godtas av den behöriga myndigheten torde inte hindra att det anges i lag vilket språk som är godtagbart. Mot bakgrund av att bestämmelserna kan behöva ändras och anpassas efter utvecklingen på finansmarknaderna är det dock lämpligt att språkraven anges i föreskrifter på lägre nivå än lag (prop. 2018/19:83 s. 133–136).

Samma modell bör tillämpas även i fråga om på vilket språk ett PEPP-faktablad ska upprättas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om på vilket språk ett PEPP-faktablad ska upprättas. Sådana föreskrifter kan, liksom när det gäller prospekt, även ge utrymme för undantag i enskilda fall.

Om bestämmelserna i PEPP-förordningen och eventuella föreskrifter om språk inte följs kan Finansinspektionen ingripa med stöd av de bestämmelser som föreslås i avsnitt 17. Den delegering av föreskriftsrätt som föreslås är i och med det möjlig enligt svensk rätt (jfr 8 kap. 2 § första stycket 2 regeringsformen, se även prop. 2018/19:83 s. 135).

9.2 Marknadsföringslagen

Promemorians förslag: Bestämmelserna i marknadsföringslagen, med undantag för bestämmelserna om marknadsstörningsavgift, kan tillämpas om information som ska framgå av PEPP-faktablad och marknadsföringsmaterial inte tillhandahålls på det sätt och i den form som följer av PEPP-förordningen. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt den lagen.

Skälen för promemorians förslag: I PEPP-förordningen finns det flera bestämmelser om information som ska lämnas innan ett avtal om PEPP-sparande ingås (se avsnitt 5.6). Det finns även krav på marknadsföringsmaterial. För marknadsföringsmaterial gäller bl.a. att om sådant material innehåller specifik information om PEPP-produkten, får det inte innehålla några uttalanden som strider mot informationen i PEPP-faktabladet eller minskar dess betydelse. Marknadsföringsmaterial ska innehålla uppgifter om att det finns ett PEPP-faktablad och om hur och varifrån, inbegripet från PEPP-sparinstitutets webbplats, detta kan erhållas (artikel 29).

Bestämmelser om marknadsföring finns främst i marknadsföringslagen (2008:486). I flera regelverk på finansmarknadsområdet finns det hänvisningar till den lagen. Hänvisningar finns t.ex. i lagen om värdepappersfonder (4 kap. 20 § tredje stycket), i lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter (2 §) och i lagen om försäkringsdistribution (5 kap. 23 §). I hänvisningarna anges att marknadsföringslagen är tillämplig om den föreskrivna informationen i respektive lag inte lämnas vid marknadsföring. Informationen i fråga ska anses vara sådan väsentlig information som inte får utelämnas enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen. Konsumentombudsmannens befogenheter att vidta åtgärder enligt marknadsföringslagen innebär bl.a. att en näringsidkare som inte följer informationsbestämmelserna kan åläggas vid vite att fullgöra sina skyldigheter. Detta har ansetts skapa en större tydlighet för näringsidkarna och man undviker situationer där två myndigheter samtidigt utövar tillsyn över samma marknadsföring (prop. 2012/13:155 s. 326 f.). Bestämmelserna i marknadsföringslagen kan ses som ett komplement till de sanktioner som Finansinspektionen kan använda enligt respektive rörelsereglering mot ett finansiellt företag som inte följer de regler som gäller för dess verksamhet (se prop. 2017/18:216 s. 313 f.).

För PEPP-sparare bör det finnas ett starkt skydd. Detta särskilt då sparande i en PEPP-produkt har det uttryckliga syftet att tillhandahålla inkomst efter pensionering. Skyddet för en PEPP-sparare bör åtminstone motsvara det skydd som vanligtvis gäller för andra sparare inom det finansiella området. Som för andra finansiella produkter bör bestämmelserna i marknadsföringslagen, med undantag för bestämmelserna om marknadsstörningsavgift, vara tillämpliga om den föreskrivna informationen inte lämnas vid marknadsföring av en PEPP-produkt. Den föreskrivna informationen ska vidare anses utgöra sådan väsentlig information som inte får utelämnas enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen. En bestämmelse om detta bör införas i den nya kompletteringslagen och utformas efter förebild av motsvarande bestämmelse i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter (2 §).

9.3 Skadestånd

Promemorians förslag: Ett PEPP-sparinstitut ska ersätta ren förmögenhetsskada som institutet uppsåtligen eller av oaktsamhet orsakar en PEPP-sparare genom att ett PEPP-faktablad innehåller uppgifter som är felaktiga, vilseledande eller strider mot uppgifterna i avtalshandlingarna. Detsamma gäller om PEPP-faktabladet inte har den form eller det innehåll som krävs enligt PEPP-förordningen.

Den som vill göra anspråk på skadestånd ska underrätta PEPP-sparinstitutet om detta inom skälig tid efter det att han eller hon har märkt eller borde ha märkt att skada har uppkommit.

Om en underrättelse inte görs inom skälig tid, faller rätten till skadestånd bort. Detsamma ska gälla om talan inte väcks inom tio år från det att PEPP-spararen har fått del av PEPP-faktabladet.

Promemorians bedömning: Det bör inte införas några ytterligare bestämmelser om skadeståndsansvar i anslutning till PEPP-förordningen än de som förordningen kräver. Bestämmelsen i förordningen om att skyldigheterna i fråga om skadestånd varken får begränsas eller frångås genom avtalsvillkor kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

PEPP-förordningen

I PEPP-förordningen finns det en bestämmelse om skadeståndsansvar. Ett PEPP-sparinstitut ska inte kunna hållas skadeståndsansvarigt endast på grund av PEPP-faktabladet, eller översättningar av detta, såvida det inte är vilseledande, innehåller felaktigheter eller är oförenligt med relevanta delar av rättsligt bindande handlingar med informationsunderlag inför ingående av avtal eller avtalshandlingar, eller med kraven i artikel 28 (artikel 31.1). I artikel 28 finns krav på innehållet i ett PEPP-faktablad, t.ex. viss grundläggande information som namnet på PEPP-produkten, huruvida det är en bas-PEPP-produkt eller inte, PEPP-sparinstitutets namn och kontaktuppgifter. I artikeln finns också krav på mer detaljerad information om PEPP-produktens karaktär och huvuddrag, t.ex. om bas-PEPP-

produkten ger en garanti för kapitalet eller har formen av en risk-reduceringsteknik som är förenlig med målet att PEPP-spararen ska kunna få tillbaka sitt kapital och en beskrivning av PEPP-pensionsförmånerna, särskilt eventuella former av utbetalningar och rätten att ändra den typ av utbetalningar. Om en PEPP-sparare visar att en förlust uppkommit till följd av att denne förlitat sig på ett faktablad, under de förhållanden som avses i artikel 31.1, vid ingåendet av ett PEPP-avtal för vilket PEPP-faktabladet tagits fram, kan denne kräva skadestånd från PEPP-sparinstitutet för denna förlust i enlighet med nationell rätt (artikel 31.2).

Begrepp som förlust eller skadestånd som avses i artikel 31.2 men som inte har definierats i PEPP-förordningen ska tolkas och tillämpas i enlighet med tillämplig nationell rätt enligt tillämpliga regler i internationell privaträtt (artikel 31.3). Bestämmelserna i förordningen utgör inte hinder för ytterligare skadeståndskrav i enlighet med nationell rätt (artikel 31.4). Skyldigheterna enligt förordningen får dock varken begränsas eller från-gås genom avtalsvillkor (artikel 31.5).

Det bör införas en särskild bestämmelse om skadeståndsansvar

Även i Priip-förordningen finns det en bestämmelse om skadeståndsansvar (artikel 11.1). Den bestämmelsen överensstämmer i huvudsak med motsvarande bestämmelse i PEPP-förordningen (artikel 31).

När det vidtogs kompletterande lagstiftningsåtgärder med anledning av Priip-förordningen infördes det en särskild bestämmelse om skadeståndsansvar för Priip-produktutvecklare. Som skäl angavs i huvudsak följande.

Genom hänvisningen till marknadsföringslagen klargörs att den lagens sanktionssystem, med vissa undantag, kan komma att tillämpas om informationskraven i Priip-förordningen inte följs. Det får dock anses tveksamt om en Priip-produktutvecklare kommer att kunna hållas skadeståndsansvarig för felaktigheter i faktablad enligt marknadsföringslagens skadeståndsbestämmelse (37 §). En tillämpning av den bestämmelsen förutsätter nämligen att faktabladet har använts i avsättningsfrämjande syfte. I Priip-förordningen anges att ett faktablad klart ska skilja sig från och vara åtskilt från allt marknadsföringsmaterial (skäl 20 och artikel 6.2). Utifrån de krav som ställs upp i förordningen på faktabladens utformning går det inte att utesluta att ett faktablad faller utanför marknadsföringslagens definition av marknadsföring. Det är således oklart om skadeståndsbestäm-melsen i marknadsföringslagen kan tillämpas vid felaktigheter i ett fakta-blad. Därutöver gäller skadeståndslagen (1972:207) om inte annat är sär-skänt föreskrivet eller föranleds av avtal eller i övrigt följer av regler om skadestånd i avtalsförhållanden (1 kap. 1 §). Både tvingande och dispositiva kontraktsrättsliga regler har företräde framför skadeståndslagen. Reg-lerna om skadestånd i avtalsförhållanden är inte i alla delar lagfästa och det är inte alltid givet hur de ska tolkas och i vilken mån de kan tillämpas i de situationer som kan aktualiseras i de nu aktuella fallen. Ansvaret för uppgifterna i faktabladet får även anses vara skilt från ansvaret för de upp-gifter som framgår av avtalshandlingar (se prop. 2016/17:78 s. 39–41).

Ett PEPP-faktablad har i huvudsak samma syfte och egenskaper som ett Priip-faktablad (artikel 28 i PEPP-förordningen jämförd med artikel 8 i Priip-förordningen). I likhet med det som gäller för Priip-produkter förel-sås att delar av marknadsföringslagen ska vara tillämplig för PEPP-

produkter (avsnitt 9.2). Också för ett PEPP-faktablad gäller dock att det ska vara klart åtskilt från marknadsföringsmaterial (artikel 26.3 första stycket första meningen i PEPP-förordningen jämförd med artikel 6.2 första meningen i Priip-förordningen). Det är därmed tveksamt om skadeståndsbestämmelsen i marknadsföringslagen är tillämplig vid brister i ett PEPP-faktablad. I den nya lag med kompletterande bestämmelser till PEPP-förordningen som föreslås i denna promemoria bör det därför också tas in en särskild bestämmelse om skadeståndsansvar. Den bör utformas efter förebild av den bestämmelse som finns i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter (21 §).

I artikel 31.5 i PEPP-förordningen anges att skyldigheterna enligt artikel 31 varken får begränsas eller frångås genom avtalsvillkor. Förordningen är direkt tillämplig i Sverige och bestämmelserna i artikeln gäller därmed även om det inte särskilt anges i en svensk författning, t.ex. i den nya kompletteringslag som nu föreslås. Det bör därför inte vidtas någon lagstiftningsåtgärd med anledning av artikel 31.5 i PEPP-förordningen.

Brister i PEPP-faktabladet

I PEPP-förordningen anges att PEPP-sparinstituten endast ska kunna hållas skadeståndsansvarigt för det fall PEPP-faktabladet, eller översättningar av detta, är vilseledande, innehåller felaktigheter eller är oförenligt med relevanta delar av rättsligt bindande handlingar med informationsunderlag inför ingående av avtal eller avtalshandlingar, eller med kraven i artikel 28 (artikel 31.1).

Ett PEPP-sparinstitut kan således bli skadeståndsansvarigt om ett PEPP-faktablad innehåller uppgifter som är felaktiga, vilseledande eller står i strid med avtalshandlingarna. Skadeståndsansvar kan också bli aktuellt om faktabladet inte har den form eller det innehåll som krävs enligt PEPP-förordningen (artikel 28). Detta bör anges i lag, som skett i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter (21 §).

Vidare anges i PEPP-förordningen att bestämmelserna i förordningen inte utgör hinder för ytterligare skadeståndskrav i enlighet med nationell rätt (artikel 31.4). Ett PEPP-sparinstitut kan bli skadeståndsansvarigt enligt befintliga svenska skadeståndsrättsliga regler. Det har inte framkommit att det finns skäl för att införa ytterligare bestämmelser om skadeståndsskyldighet utöver dem som följer av PEPP-förordningen.

Uppsåt eller vållande som orsakar ren förmögenhetsskada

I PEPP-förordningen (artikel 31.2) anges att en PEPP-sparare kan kräva skadestånd från PEPP-sparinstituten för en förlust i enlighet med nationell rätt, om PEPP-spararen visar att förlusten har uppkommit till följd av att denne förlitat sig på ett PEPP-faktablad vid ingåendet av ett PEPP-avtal för vilket PEPP-faktabladet tagits fram, under de förhållanden som avses i artikel 31.1, dvs. om faktabladet är vilseledande, innehåller felaktigheter eller är oförenligt med relevanta delar av rättsligt bindande handlingar med informationsunderlag inför ingående av avtal eller avtalshandlingar. Det anges även att begrepp som förlust eller skadestånd som inte har definierats i förordningen ska tolkas och tillämpas i enlighet med

tillämplig nationell rätt enligt tillämpliga regler i internationell privaträtt (artikel 31.3).

Det är således upp till de enskilda medlemsstaterna att närmare bestämma när skadeståndsansvar kan bli aktuellt vid brister i ett PEPP-faktablad. I svensk rätt görs en uppdelning mellan olika typer av skador. Dessa är vanligtvis personskada, sakskada och ren förmögenhetsskada. Person- eller sakskador torde inte uppkomma vid brister i ett PEPP-faktablad. Ren förmögenhetsskada torde däremot kunna uppkomma vid brister i ett PEPP-faktablad. Med ren förmögenhetsskada avses en ekonomisk skada som uppkommit utan samband med att någon lider person- eller sakskada (1 kap. 2 § skadeståndslagen).

I skadeståndslagen anges att den som vållar ren förmögenhetsskada genom brott ska ersätta skadan (2 kap. 2 § skadeståndslagen). Utgångspunkten är således att ren förmögenhetsskada bara kan leda till skadeståndsansvar om skadan uppkommit genom brott.

Ansvar för ren förmögenhetsskada går dock längre enligt vissa regelverk på finansmarknadsområdet. I lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter anges t.ex. att en Priip-produktutvecklare ska ersätta ren förmögenhetsskada som denne uppsåtligt eller av oaktsamhet orsakar en icke-professionell investerare genom att ett faktablad innehåller uppgifter som är felaktiga, vilseledande eller står i strid med avtalshandlingarna (21 §). Bestämmelser med skadeståndsansvar för ren förmögenhetsskada, oavsett om skadan har uppkommit genom brott eller inte, finns även i lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter (6 §) och i lagen om försäkringsdistribution (4 kap. 16 §). Också vid brister i ett PEPP-faktablad bör det kunna bli aktuellt med skadeståndsansvar för ren förmögenhetsskada, även om skadan inte har uppkommit genom brott.

För skadeståndsansvar gäller i svensk rätt vanligtvis att skadan ska ha orsakats av uppsåt eller oaktsamhet. Detta gäller även enligt vissa regelverk på finansmarknadsområdet (se t.ex. 21 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter, 6 § lagen om finansiell rådgivning till konsumenter och 4 kap. 16 § lagen om försäkringsdistribution). Också för skadeståndsansvar vid brister i ett PEPP-faktablad bör gälla att skadan ska ha orsakats av uppsåt eller oaktsamhet.

Reklamation

En skadelidande har inte alltid rätt till ersättning trots att det har inträffat en skada som i sig bör leda till skadeståndsansvar. Rätten till ersättning kan i vissa situationer falla bort, t.ex. på grund av att en skadelidande inte underrättar en skadevällare om en skada i skälig tid. Detta kallas för reklamation.

Bestämmelser om reklamation finns bl.a. i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter (22 §), lagen om finansiell rådgivning till konsumenter (7 §) och lagen om försäkringsdistribution (4 kap. 17 §).

En skada som uppkommit till följd av en brist i en finansiell produkt är inte alltid en gång för alla bestämd. I stället kan skadan komma att öka

eller minska med tiden. Väl valda åtgärder som vidtagits i rätt tid kan komma att minska skadan. Samtidigt kan mindre lämpliga andra åtgärder eller inga åtgärder förvärpa en skada som redan uppkommit. Om ett PEPP-sparinstitut uppmärksammas om brister i ett PEPP-faktablad ökar möjligheterna för institutet att förhindra ytterligare skada för den skadelidande. Detta kan även minska risken för att andra PEPP-sparare gör ofördelaktiga sparandeåtgärder enbart på grund av den aktuella bristen i PEPP-faktabladet. Också ur ett allmänt intresse är det angeläget att frågor om skadeståndsansvar avgörs så snabbt som möjligt. Så länge som ett PEPP-sparinstitut måste räkna med risken att en PEPP-sparare kräver skadestånd, påverkas institutets möjlighet att ekonomiskt planera sin verksamhet.

Vid en skada som har uppkommit på grund av en brist i ett PEPP-faktablad bör det därför krävas att den skadelidande agerar när han eller hon upptäcker skadan. En skadelidande bör reklamera en skada. Detta bör ske inom skälig tid från det att den skadelidande märkt eller borde ha märkt att skada uppkommit. Om det inte sker en reklamation inom skälig tid, bör den skadelidande inte ha rätt till skadestånd, dvs. rätten till skadestånd bör då falla bort. Bestämmelser av denna innebörd bör tas in i den nya kompletteringslagen till PEPP-förordningen.

Preskription

Vid sidan om rättsföljden enligt särskilda bestämmelser om en under rättelseplikt för den som lidit en skada, kan en fordran på skadestånd även falla bort på grund av preskription. Preskription utgör en bortre gräns inom vilken ett skadeståndskrav måste framställas. Allmänna bestämmelser om preskription finns i preskriptionslagen (1981:130). Som utgångspunkt gäller enligt den lagen att en fordran preskriberas tio år efter tillkomsten, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan (2 § första stycket).

Preskriptionslagen gäller endast om annat inte är särskilt föreskrivet. Särskilda bestämmelser om preskription finns i flera regelverk på finansmarknadsområdet. I lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter anges t.ex. att rätten till skadestånd faller bort om talan inte väcks inom tio år från investeringstillfället (22 § andra stycket andra meningen). Motsvarande bestämmelser finns i lagen om finansiell rådgivning till konsumenter (7 § andra stycket andra meningen) och i lagen om försäkringsdistribution (4 kap. 17 § andra stycket andra meningen).

De särskilda preskriptionsbestämmelserna i lagen om finansiell rådgivning till konsumenter och i lagen om försäkringsdistribution har motiverats med att man vill undvika den ettåriga preskriptionstiden för syssломannaupdrag (18 kap. 9 § handelsbalken, se även prop. 2002/03:133 s. 34 f., prop. 2004/05:133 s. 107 f. och prop. 2017/18:216 s. 260 f.).

Delvis gäller detta även för bestämmelsen i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter. I förarbetena till den lagen (prop. 2016/17:78 s. 43 f.) anfördes bl.a. följande.

Eftersom det är Priip-produktutvecklaren som kan bli skadeståndsskyldig bör bestämmelserna om syssломannaskap i handelsbalken inte bli tillämpliga. Samtidigt kan det vara så att Priip-produktutvecklaren också är en försäkringsförmedlare eller den som lämnar råd enligt lagen om finansiell rådgivning till konsumenter. Det kan därför finnas anledning till

att ha en likartad yttersta preskriptionstid i fråga om en Priip-produktutvecklarens skadeståndsansvar som i lagen om finansiell rådgivning till konsumenter och i lagen om försäkringsförmedling.

Detta bör gälla även i fråga om PEPP-sparinstitut som också de får dels utveckla, dels distribuera PEPP-produkter (se avsnitten 7.1 och 7.2). Också i den nya lag som kompletterar PEPP-förordningen bör det tas in en bestämmelse om preskription.

I flera lagar på finansmarknadsområdet utgår preskriptionstiden från en bestämd tidpunkt. Detta gäller t.ex. enligt lagen om finansiell rådgivning till konsumenter (7 § andra stycket andra meningen) och enligt lagen om försäkringsdistribution (4 kap. 17 § andra stycket andra meningen). I dessa lagar börjar preskriptionstiden löpa vid den skadegörande handlingen (se prop. 2002/03:133 s. 36 f. och prop. 2017/18:9 s. 206). Även i den nya kompletteringslagen bör preskriptionstiden börja löpa vid denna tidpunkt. Frågan är då vad som ska anses utgöra den skadegörande handlingen. Den nu aktuella skadeståndsbestämmelsen rör skadestånd på grund av brister i ett PEPP-faktablad. I PEPP-förordningen anges att en PEPP-sparare ska få del av faktabladet innan ett avtal om PEPP-sparande ingås (artikel 33.1). Den skadegörande handlingen bör i och med det sammanfalla med när PEPP-spararen har fått del av PEPP-faktabladet.

Det finns ingen anledning att avvika från den tioåriga preskriptionstid som följer av de allmänna reglerna i preskriptionslagen och som också gäller enligt de särskilda bestämmelserna på finansmarknadsområdet (2 § första stycket preskriptionslagen, 22 § andra stycket andra meningen lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter, 7 § andra stycket andra meningen lagen om finansiell rådgivning till konsumenter och 4 kap. 17 § andra stycket andra meningen lagen om försäkringsdistribution). Preskriptionstiden ska därför vara tio år även enligt den nya kompletteringslagen.

I preskriptionslagen anges flera olika sätt för att avbryta preskription, t.ex. genom att borgenären väcker talan eller framför ett skriftligt krav (se 5 § 2 och 3). Enligt de särskilda bestämmelserna på finansmarknadsområdet kan preskription bara avbrytas genom att talan väcks (se ovan). Detta bör även gälla för det skadeståndsansvar som kan följa vid brister i ett PEPP-faktablad. En bestämmelse av den innebörden bör tas in i den nya kompletteringslagen.

10 Sparande i en PEPP-produkt

10.1 Inledande av och inbetalningar till ett PEPP-sparande

Promemorians förslag: Det ska införas särskilda bestämmelser om inledandet av ett PEPP-sparande och inbetalningar till ett PEPP-sparande.

Ett PEPP-sparande ska inte få inledas före 18 års ålder eller efter 59 års ålder. Inbetalningar till ett PEPP-sparande ska göras under en period om minst fem år. Under denna period ska inbetalningarna som

lägst uppgå till 3 600 kronor per år. Inbetalningar till ett PEPP-sparande ska inte få överstiga 100 000 kronor per år.

Vid distansavtal eller avtal utanför affärslokaler ska ångerfristen för ett avtal om PEPP-sparande vara 30 dagar.

Ett PEPP-sparinstitut ska vid dröjsmål med inbetalningar få säga upp PEPP-sparandet för upphörande eller begränsning av ansvaret enligt vad villkoren i PEPP-avtalet föreskriver. Detta ska dock bara gälla om dröjsmålet inte är av ringa betydelse.

Promemorians bedömning: Det bör inte införas några särskilda bestämmelser om hur ett avtal om PEPP-sparande ingås. Bestämmelserna i lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler gäller för avtal om PEPP-sparande.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

PEPP-avtalet

Ett sparande i en PEPP-produkt har sin grund i ett frivilligt avtal mellan en PEPP-sparare och ett PEPP-sparinstitut. Detta avtal benämns PEPP-avtal (artikel 2.1 a och 2.4 i PEPP-förordningen). Ett PEPP-avtal ska fastställa parternas rättigheter och skyldigheter och inbegripa en uppsättning viktiga egenskaper hos produkten (skäl 24).

I förordningen anges även ett minimiinnehåll för avtalet (skäl 21 och artikel 4). Först och främst ska ett PEPP-avtal innehålla specifika bestämmelser för PEPP-produkten i enlighet vad som anges i PEPP-förordningen, relevant sektorsspecifik unionsrätt, de lagar som antagits av medlemsstaterna för tillämpningen av relevant sektorsspecifik unionsrätt och genomförande av åtgärder som specifikt avser PEPP-produkter och annan nationell rätt som är tillämplig på PEPP-produkter. Ett PEPP-avtal ska även innehålla information om PEPP-produkten och de särskilda villkoren för sparandet. Detta gäller bl.a. en beskrivning av bas-PEPP-produkten, inbegripet information om garantin för det investerade kapitalet eller den investeringsstrategi som är inriktad på att säkerställa kapitalskyddet, och villkoren för intjänande- och utbetalningsfasen för underkontot i den medlemsstat som PEPP-spararen är bosatt i.

PEPP-förordningen påverkar inte tillämpningen av nationell avtalsrätt (skäl 23). Hur ett PEPP-avtal ingås styrs därmed av tillämplig svensk nationell avtalsrätt, t.ex. lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden. Det har inte framkommit att det finns anledning att införa särskilda bestämmelser om hur ett PEPP-avtal ingås. Kraven i förordningen (artikel 4) torde i och för sig innebära att ett PEPP-avtal måste vara skriftligt, men det saknas skäl att reglera den saken i lag.

I lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler finns det en särskild bestämmelse om ångerrätt. Lagen omfattar bl.a. avtal om finansiella tjänster (3 kap. 1 §). Ett avtal utgör en finansiell tjänst om avtalets huvudsakliga innehåll berör pengar, andra betalningsmedel eller finansiella risker eller säkerheter (se prop. 2004/05:13 s. 146 f.). Ett avtal om sparande i en PEPP-produkt utgör en finansiell tjänst enligt den lagen. Bestämmelserna gäller därmed, utan att det särskilt anges, också för avtal

som rör sparande i en PEPP-produkt. Vid avtal om livförsäkring och individuellt pensionssparande finns det en särskild bestämmelse om förlängd ångerfrist (3 kap. 7 §). För sådana finansiella tjänster uppgår ångerfristen till 30 dagar. Vid andra tjänster är ångerfristen 14 dagar. Ett sparande i en PEPP-produkt är liksom ett avtal om livförsäkring eller individuellt pensionssparande ett långsiktigt avtal. Även för ett avtal om sparande i en PEPP-produkt bör ångerfristen därför uppgå till 30 dagar, vilket bör anges i lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

Det ska införas bestämmelser för intjänandefasen

I PEPP-förordningen finns det flera bestämmelser om intjänandefasen. Med intjänandefasen avses den period då tillgångar ackumuleras på ett PEPP-konto och som under normala omständigheter löper fram till dess att PEPP-utbetalningsfasen börjar (artikel 2.11). När det gäller intjänandefasen finns också bl.a. bestämmelser om investeringsregler för PEPP-sparinstitut (artikel 41) och investeringsalternativ för PEPP-sparare (artiklarna 42–46).

De villkor som rör intjänandesfasen av de nationella underkontona ska dock fastställas av medlemsstaterna, såvida de inte närmare anges i förordningen (artikel 47.1). Sådana villkor får i synnerhet innefatta åldersgränser för när intjänandefasen kan börja, intjänandefasens minimilängd, högsta och lägsta inbetalningsbelopp och deras regelbundenhet (artikel 47.2). Bestämmelserna i PEPP-förordningen bör därför kompletteras med nationella bestämmelser om särskilda villkor för intjänandefasen.

Vad bör bestämmelser för intjänandefasen omfatta?

En PEPP-produkt ska vara en privat pensionsprodukt (artikel 2.2). Med detta avses bl.a. en produkt som möjliggör en långsiktig kapitalackumulering med det uttryckliga syftet att tillhandahålla inkomst vid pensionering och med begränsade möjligheter till förtida uttag före denna tidpunkt (artikel 2.1 b). Dessa grundläggande egenskaper för en PEPP-produkt bör utgöra en yttre ram för de nationella svenska bestämmelserna om intjänandefasen.

De nationella bestämmelserna om intjänandefasen bör ligga i linje med tanken att det rör sig om ett långsiktigt sparande i syfte att ersätta tidigare förvärvsinkomster. Som utgångspunkt bör sparandet finansieras med förvärvsinkomster. Intjänandefasen bör därför inte få inledas före 18 års ålder. Inte heller bör ett sparande kunna inledas efter en viss ålder. Sparandet bör fortgå under minst fem år för att kunna anses som långsiktigt. Eftersom utbetalningar inte ska få ske före 65 års ålder (se förslagen i avsnitt 10.2), bör intjänandefasen inte få inledas efter 59 års ålder. I den nya kompletteringslagen bör det tas in en bestämmelse om att ett avtal om sparande i en PEPP-produkt inte får ingås före 18 års ålder och inte heller efter 59 års ålder.

Det bör införas en bestämmelse om kortaste tid för inbetalningar till ett PEPP-sparande. Genom en sådan bestämmelse kommer det även till uttryck att det rör sig om ett långsiktigt sparande. Inbetalningar till en PEPP-produkt bör därför göras under i vart fall fem år.

Det bör även införas bestämmelser om lägsta och högsta inbetalningsbelopp. Sådana bestämmelser markerar att sparandet i första hand ska

finansieras med förvärvsinkomster. I och med det minskar också graden av investering och spekulation till förmån för ett rent sparande.

Under den inledande intjänandefasen, de första fem åren bör de sammanlagda årliga inbetalningarna som minst uppgå till 3 600 kronor. Enligt förslaget i avsnitt 10.2 ska utbetalningar inte få ske före 65 års ålder. Eftersom sparandet får inledas redan vid 18 års ålder kan det uppkomma mycket långa intjänandefaser. Även om sparandet i en PEPP-produkt ska vara långsiktigt bör det kunna beaktas att en sparares ekonomiska situation kan förändras under den tid som sparandet fortgår. En PEPP-sparare och ett PEPP-sparinstitut bör ges möjlighet att komma överens om att pausa sparandet, dvs. inte göra inbetalningar under en viss tid. Ett krav om att inbetalningarna till ett sparande som lägst ska uppgå till ett visst belopp årligen bör därför gälla bara under den inledande femårsperioden.

En PEPP-sparare och ett PEPP-sparinstitut bör ges möjlighet att själva avtala om de närmare villkoren för inbetalningarna, t.ex. om de ska göras månadsvis, kvartalsvis eller på annat sätt. Även möjligheten att pausa och därefter återuppta ett sparande och hur detta ska påverka en rätt till framtida ersättning, t.ex. garantier, bör regleras i det enskilda PEPP-avtalet.

De sammanlagda årliga inbetalningarna till ett PEPP-sparande bör inte få överstiga 100 000 kronor. Denna gräns markerar att det så långt möjligt ska röra sig om ett renodlat sparande, i första hand finansierat med förvärvsinkomster. En sådan gräns bör även underlätta för PEPP-sparinstitutet som då mer långsiktigt kan planera hur medlen ska placeras för att ge den bästa framtida avkastningen. Till skillnad från minimibeloppet bör detta gälla under hela intjänandefasen.

Det bör införas bestämmelser i den nya kompletteringslagen i enlighet med det som nu har sagts. Det har däremot inte framkommit något behov av ytterligare nationella svenska bestämmelser om intjänandefasen. Möjligheten i PEPP-förordningen (artikel 47) att införa sådana bestämmelser bör därför inte utnyttjas.

Dröjsmål med inbetalningar

Ovan föreslås grundläggande bestämmelser om inbetalningar till ett PEPP-sparande. En PEPP-sparare och ett PEPP-sparinstitut ges även möjlighet att inom ramen för dessa bestämmelser komma överens om de närmare villkoren för hur inbetalningar ska ske. Detta gäller t.ex. om inbetalningar ska ske månadsvis, kvartalsvis eller med annan periodicitet. De ges även möjlighet att inom givna gränser närmare bestämma storleken på sparandet, dvs. vilket belopp som ska betalas in varje år.

Vid ett PEPP-sparande är spararen skyldig att göra inbetalningar i enlighet med de grundläggande bestämmelserna för inbetalningar och de närmare villkoren som han eller hon och PEPP-sparinstitutet har kommit överens om. Ett PEPP-sparinstitut bör vid PEPP-spararens dröjsmål med inbetalningar ha möjlighet att säga upp sparandet. Detta bör dock, i likhet med det gäller vid dröjsmål med betalning av försäkringspremier, bara gälla om dröjsmålet inte är av ringa betydelse (se 13 kap. 2 § första stycket försäkringsavtalslagen). Ett PEPP-sparinstitut bör i ett sådant fall få säga upp sparandet för upphörande eller för begränsning av ansvaret i enlighet med villkoren i PEPP-avtalet. Den närmare innebörden av en begränsning

av ansvaret får avgöras utifrån avtalsvillkoren för den enskilda PEPP-produkten, t.ex. förekomst av garantier.

En PEPP-sparare bör efter en uppsägning fortsatt ha rätt till det samlade värdet av sparandet. Detta innebär dock inte att sparandet omedelbart får betalas ut till PEPP-spararen. Bestämmelserna för utbetalning och inlösen gäller även efter ett sparande har sagts upp (se avsnitt 10.2). Ett sparande får således vid en uppsägning bara betalas ut om de grundläggande villkoren för utbetalning eller inlösen är uppfyllda. I en motsvarande situation med en kapitalförsäkring läggs försäkringen vanligtvis i s.k. fribrev. Med detta avses att det inte längre görs några premiebetalningar till försäkringen som fortsatt gäller med ett lägre försäkringsbelopp än det som ursprungligen har avtalats. Utifrån de enskilda avtalsvillkoren bör detta också kunna ske vid ett sparande i en PEPP-produkt som sägs upp på grund av dröjsmål med inbetalningar.

10.2 Utbetalning av PEPP-förmåner och inlösen av ett PEPP-sparande

Promemorians förslag: Det ska införas bestämmelser för utbetalning och inlösen av ett PEPP-sparande.

PEPP-pensionsförmåner ska inte få betalas ut innan PEPP-spararen har fyllt 65 år.

Ett PEPP-sparande ska dock alltid kunna betalas ut om värdet på sparandet inte överstiger ett prisbasbelopp, om PEPP-spararen är på obestånd och genom inlösen av sparandet kan få en varaktig lösning på sina ekonomiska problem eller om det finns andra synnerliga skäl. Detta ska benämnas inlösen. Inlösen ska avses hela sparandet och får ske efter begäran från spararen. En sådan begäran ska prövas av PEPP-sparinstitutet.

Bestämmelserna om utbetalning och inlösen ska inte hindra återbetalning i samband med bodelning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken av PEPP-spararens tillgodohavande.

Promemorians bedömning: Det bör inte införas bestämmelser om villkor för återbetalning av beviljade förmåner och incitament.

Utöver bestämmelserna om inlösen bör det inte införas några bestämmelser om hur PEPP-pensionsförmåner ska få betalas ut.

Möjligheten att fastställa villkor för återbetalning av beviljade förmåner och incitament bör inte utnyttjas.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

Det ska införas bestämmelser för utbetalningsfasen

I PEPP-förordningen finns det flera bestämmelser om utbetalningsfasen. Med utbetalningsfasen avses den period då de tillgångar som ackumulerats på ett PEPP-konto kan användas för att finansiera pensionering eller annat behov av inkomst (artikel 2.12). Liksom för intjänandefasen gäller att villkor som rör utbetalningsfasen och utbetalningarna från de nationella underkontona ska fastställas av medlemsstaterna, såvida de inte närmare

anges i förordningen (artikel 57.1). Sådana villkor får i synnerhet omfatta fastställande av minimiålder för starten på utbetalningsfasen, av en maximal period före uppnådd pensionsålder för anslutning till en PEPP-produkt, samt villkor för inlösen före minimiåldern för starten på utbetalningsfasen, särskilt i fall av särskilt svåra omständigheter (artikel 57.2).

Bestämmelserna i PEPP-förordningen bör därför kompletteras med svenska bestämmelser om särskilda villkor för utbetalningsfasen.

När ska PEPP-pensionsförmåner få betalas ut?

Det uttryckliga syftet med sparande i en PEPP-produkt ska vara att tillhandahålla inkomst efter pensionering (artikel 2.1 b i PEPP-förordningen). Nationella bestämmelser för utbetalningsfasen bör ligga i linje med detta syfte. För pensionsförsäkringar och individuellt pensionssparande finns det särskilda bestämmelser om när sparade medel som tidigast får betalas ut (se t.ex. 58 kap. 10 och 24 §§ inkomstskattelagen [1999:1229]). I de bestämmelserna anges bl.a. att ålderspension inte får börja betalas ut innan den försäkrade eller pensionsspararen fyller 55 år. Inte heller PEPP-pensionsförmåner bör få betalas ut innan PEPP-spararen uppnår en viss ålder.

Det finns inte någon enhetlig pensionsålder i Sverige, utan den varierar utifrån respektive regelverk och de förmåner de rör sig om. Som anges i avsnitt 10.1 bör ett PEPP-sparande i första hand finansieras med förvärvsinkomster. Även om det finns stor spridning har medelpensioneringsåldern de senaste åren legat strax före 65 års ålder (se Pensionsmyndighetens svar på uppdrag i myndighetens regleringsbrev för 2020, Pensionsåldrar och arbetslivets längd [S2020/03935]). Detta bör utgöra en riktning för när PEPP-pensionsförmåner ska få betalas ut. Utbetalning av PEPP-pensionsförmåner bör därför inte få ske före den månad då PEPP-spararen fyller 65 år. Bestämmelser bör införas i den nya kompletteringslagen i enlighet med det som nu sagts.

Hur ska PEPP-pensionsförmåner få betalas ut?

Ett PEPP-sparinstitut ska erbjuda en PEPP-sparare utbetalningar i form av annuiteter, engångsbelopp, uttag eller kombinationer av sådana utbetalningsformer (artikel 58.1 i PEPP-förordningen). Med annuitet avses belopp som med bestämda mellanrum betalas ut som avkastning på en investering under en period som t.ex. kan vara PEPP-förmånstagarens liv eller ett visst antal år (artikel 2.13). Med uttag avses diskretionära belopp som PEPP-förmånstagaren kan ta ut upp till en viss gräns under en period (artikel 2.14). En PEPP-sparare ska välja form för utbetalningar när han eller hon ingår ett PEPP-avtal och när han eller hon begär ett öppnande av ett nytt underkonto (artikel 58.2).

Om inget annat anges bör det vara upp till PEPP-spararen och PEPP-sparinstitutet att komma överens om hur PEPP-pensionsförmåner ska betalas ut. Detta är också det som gäller för kapitalförsäkringar. Medlemsstaterna torde i och för sig ha möjlighet att bestämma hur PEPP-pensionsförmåner ska betalas ut (artikel 57.1, se även skäl 23). I förordningen anges t.ex. att medlemsstaterna får anta åtgärder till förmån för vissa utbetalningsformer (artikel 58.3, se även skäl 70).

Syftet med ett PEPP-sparande är att tillhandahålla inkomst vid pensionering (artikel 2.1 b). Inkomst från förvärvsarbete betalas vanligtvis ut månadsvis. Som utgångspunkt gäller detta även för allmän pension och tjänstepension. För pensionsförsäkringar och individuellt pensions-sparande finns det särskilda bestämmelser för utbetalningstakten. Ålderspension får t.ex. inte betalas ut under kortare tid än fem år. Under de första fem åren ska sådan pension betalas ut med samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande belopp (se 58 kap. 11 och 25 §§ inkomstskattelagen).

En medlemsstat får, som återges ovan, anta åtgärder till förmån för vissa utbetalningsformer. Som exempel anges att sådana åtgärder får omfatta kvantitativa gränser för engångsbelopp (artikel 58.3 i PEPP-förordningen). Det är oklart vilka andra åtgärder som får vidtas och om det är möjligt att förbjuda en eller flera utbetalningsformer, t.ex. genom en bestämmelse om att utbetalningar alltid ska ske med annuiteter. Ett krav om månadsvisa utbetalningar med samma eller stigande belopp torde i och för sig, som i fråga om pensionsförsäkringar och individuellt pensions-sparande, betona pensionsändamålet. Bestämmelserna för de sparformerna har dock även till syfte att motverka skatteundraganden (se prop. 1992/93:187 s. 136).

Det bör inte införas en bestämmelse om att PEPP-pensionsförmåner bara får betalas ut på ett visst sätt om det inte finns skäl för det. Pensionsändamålet får även mindre betydelse när intjänandefasen, dvs. sparandet, har avslutats och de sparade medlen ska betalat ut. Det föreslås inte någon uppskjuten beskattning av ett PEPP-sparande (se avsnitten 22.1–22.3) och därmed finns det inte några skattemässiga skäl för införande av en sådan bestämmelse. Därutöver gäller att en PEPP-sparare ska välja utbetalningsform när PEPP-avtalet ingås eller då ett nytt underkonto öppnas. Det finns således inte behov att införa en bestämmelse om vad som ska gälla om annat inte har avtalats. Förutom det som föreslås i fråga om inlösen (se nedan), bör det därför inte införas några bestämmelser om hur PEPP-pensionsförmåner ska betalas ut.

Inlösen av ett PEPP-sparande – förtida uttag och utbetalning genom en engångsutbetalning

En PEPP-produkt ska vara en sparandeprodukt utan eller med mycket begränsade möjligheter till förtida uttag (artikel 2.2 i PEPP-förordningen). Ovan föreslås att möjligheterna till förtida uttag ska begränsas genom en bestämmelse om att PEPP-pensionsförmåner inte får betalas ut före den månad då PEPP-spararen fyller 65 år. Denna bestämmelse ska vara tvingande och om det inte anges något annat i den nya kompletteringslagen kommer det inte att finnas någon möjlighet till förtida uttag av ett PEPP-sparande.

För pensionsförsäkringar och individuellt pensions-sparande finns det vissa, om än begränsade, möjligheter till förtida uttag. Detta kallas återköp respektive avslutning av konto i förtid. En pensionsförsäkring får återköpas om det tekniska återköpsvärdet uppgår till högst ett prisbasbelopp (58 kap. 18 § första stycket inkomstskattelagen). För ett individuellt pensions-sparande gäller att ett pensionssparkonto får avslutas genom en utbetalning i förtid, om behållningen uppgår till högst ett prisbasbelopp

(58 kap. 32 § första stycket inkomstskattelagen). I vissa fall kan även Skatteverket medge återköp och att kontot avslutas genom en utbetalning i förtid (58 kap. 18 § andra stycket och 32 § andra stycket inkomstskattelagen). Även för sparande i en PEPP-produkt bör det finnas vissa möjligheter till förtida uttag. Sådana förtida uttag bör benämnas inlösen.

I PEPP-förordningen görs en skillnad mellan PEPP-pensionsförmåner och PEPP-förmåner. Med PEPP-pensionsförmåner avses förmåner som betalas ut med anledning av uppnådd pensionsålder eller förväntat uppnående av pensionsålder, i en av de i förordningen omnämnda utbetalningsformerna (artikel 2.9). PEPP-förmåner är ett något vidare begrepp och avser både PEPP-pensionsförmåner och andra ytterligare förmåner som en PEPP-förmånstagare är berättigad till i enlighet med PEPP-avtalet, särskilt för de strikt begränsade möjligheterna till förtida uttag eller om PEPP-avtalet täcker biometriska risker (artikel 2.10).

En bestämmelse om inlösen bör som utgångspunkt avse det vidare begreppet PEPP-förmåner. För tydlighetens skull bör uttrycket inlösen av ett PEPP-sparande användas i den nya kompletteringslagen. En bestämmelse om inlösen kommer därmed, om det inte anges något annat, att gälla såväl innan som efter det att PEPP-pensionsförmåner har börjat betalas ut.

I likhet med det som är fallet för pensionsförsäkringar och vid individuellt pensionssparande bör inlösen vara möjlig om sparandet inte överstiger ett visst belopp. Detta belopp bör, liksom för återköp av en pensionsförsäkring och avslutande i förtid av ett individuellt pensionssparande, bestämmas till ett prisbasbelopp. Ett förtida uttag bör därmed vara möjligt om PEPP-sparandet inte överstiger ett prisbasbelopp, vilket bör anges i kompletteringslagen.

Medlemsstaterna får anta åtgärder till förmån för vissa utbetalningsformer. Sådana åtgärder får omfatta kvantitativa gränser för engångsbelopp för att ytterligare främja andra former av utbetalningar (artikel 58.3). Det är alltså möjligt att begränsa de fall då PEPP-pensionsförmåner får betalas ut som engångsbelopp. Som utvecklas ovan torde PEPP-pensionsförmåner vanligen betalas ut månadsvis, dvs. med annuitet. För att främja denna utbetalningsform bör PEPP-pensionsförmåner, dvs. utbetalningar som vanligtvis sker efter det att spararen har fyllt 65 år, bara få betalas ut som engångsbelopp om det samlade värdet av sparandet inte överstiger ett prisbasbelopp. Även en sådan utbetalning av ett engångsbelopp bör benämnas inlösen av ett PEPP-sparande. Detta tydliggörs genom att inlösen ska avse hela sparandet.

Inlösen av ett PEPP-sparande bör därutöver kunna ske i vissa särskilt ömmande fall. I likhet med det som gäller för pensionsförsäkringar och vid individuellt pensionssparande bör inlösen vara möjlig om PEPP-spararen är på obestånd och genom en utbetalning kan få en varaktig lösning på sina ekonomiska problem eller om det i övrigt finns synnerliga skäl. För pensionsförsäkringar och vid individuellt pensionssparande krävs då ett särskilt medgivande från Skatteverket (58 kap. 18 § andra stycket första meningen och 32 § andra stycket inkomstskattelagen). Som gäller för de sparformerna bör utbetalning få ske endast i undantagsfall och då en fortsatt inlåsnings av sparandet närmast framstår som stötande (se prop. 1992/93:187 s. 205 och prop. 1993/94:85 s. 52). Sparande i en PEPP-produkt föreslås bli beskattat på ett annat sätt än pensions-

försäkringar och individuellt pensionssparande (se avsnitt 22). Den skatterättsliga hanteringen leder inte till någon uppskjuten beskattning och det bör därför inte krävas tillstånd från Skatteverket för inlösen av ett PEPP-sparande. Inte heller bör det krävas tillstånd från någon annan myndighet. Det får i stället anses tillräckligt att PEPP-sparinstituten, efter en begäran från PEPP-spararen, gör denna prövning. För inlösen i särskilt ömmande fall bör PEPP-spararen tillsammans med sin begäran ge in underlag som visar att det finns sådana omständigheter. Också i dessa fall bör inlösen avse hela sparandet.

Ovan föreslås genom bestämmelserna om inlösen en kvantitativ gräns för utbetalningsformen engångsbelopp. På så sätt utnyttjas möjligheten att gynna vissa utbetalningsformer. Denna möjlighet, som samtidigt begränsar andra utbetalningsformer, bör dock användas med försiktighet. Ett PEPP-sparande bör därför alltid få betalas ut med ett engångsbelopp om PEPP-spararen är på obestånd och genom en utbetalning kan få en varaktig lösning på sina ekonomiska problem eller om det i övrigt finns synnerliga skäl.

Det bör inte införas begränsningar för andra utbetalningsformer än engångsbelopp (artikel 58.1 c i PEPP-förordningen). Till skillnad från det som gäller för pensionsförsäkringar och ett individuellt pensionssparande, bör PEPP-pensionsförmåner, dvs. utbetalningar efter det att spararen fyllt 65 år, kunna ske genom uttag. Med uttag avses enligt förordningen diskretionära belopp som PEPP-förmånstagaren kan ta ut upp till en viss gräns under en period (artikel 2.14). Själva gränsen får avgöras från fall till fall. Efter ett uttag måste det likväl finnas viss del kvar av sparandet för att det inte ska röra sig om en engångsutbetalning. Bestämmelserna om inlösen kommer därmed, när det gäller PEPP-pensionsförmåner, bara att gälla för utbetalningsformen engångsutbetalningar.

Utbetalning i samband med äktenskapsskillnad

Hur ett sparande i en PEPP-produkt ska behandlas vid bodelning behandlas i avsnitt 10.4.

I en särskild bodelningssituation kan det göras utbetalningar från en pensionsförsäkring till den försäkrades make. Detta trots att de grundläggande villkoren för utbetalningar eller återköp inte är uppfyllda och att maken inte är förmånstagare. Motsvarande gäller för ett individuellt pensionssparande. Vid bodelning gäller att om en make utan den andra makens samtycke, en viss tid före talan om äktenskapsskillnad väcktes har använt sitt giftorättsgods till att öka värdet av sin enskilda egendom, ska den andra makens andel vid bodelning med anledning av äktenskapsskillnad beräknas som om gåvans värde eller värdet av det använda giftorättsgodset alltså hade ingått i den förstnämnda makens giftorättsgods (11 kap. 4 § första stycket äktenskapsbalken). Samma gäller för rättigheter som vanligtvis inte ska ingå i bodelning, t.ex. en rätt till pension enligt en försäkring eller ett individuellt pensionssparande. I ett sådant fall ska med ökning av värdet av en sådan rättighet jämställas förvärv av rättigheten. Vidare ska, om en makes användning av sitt giftorättsgods har medfört att värdet av egen pensionsförsäkring eller eget pensionsspar-konto ökat eller att maken förvärvat förmån på grund av sådan försäkring eller på grund av pensionssparavtal ska samma gälla även om den andra

maken har samtyckt till åtgärden (11 kap. 4 § andra stycket äktenskapsbalken). Om en makes andel i en sådan situation har beräknats som om ett värde av en pensionsförsäkring hade ingått bland tillgångarna och kan maken vid bodelningen inte få ut sin andel är försäkringsgivaren skyldig att av försäkringstagarens tillgodohavande betala tillbaka vad som fattas. Motsvarande gäller för ett individuellt pensionssparande. Återbetalningen får då göras direkt till försäkringstagarens make eller maken till den som innehar pensionssparkontot. Detta gäller oavsett om utbetalningar i övrigt får ske (se 58 kap. 18 § tredje stycket och 32 § tredje stycket inkomstskattelagen).

Detta bör gälla även för sparande i en PEPP-produkt. Bestämmelser som begränsar möjligheterna till förtida uttag bör därmed inte hindra en återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken av en PEPP-spararens tillgodohavande.

Villkor för återbetalning av beviljade förmåner och incitament

I PEPP-förordningen anges att medlemsstaterna får fastställa villkor för återbetalning av beviljade förmåner och incitament (artikel 58.4). Begreppen förmåner och incitament förekommer på flera ställen i förordningen (se t.ex. artikel 2.23). I vissa sammanhang bör avses sådana nationella bestämmelser som på ett eller annat sätt ger anledning till att välja ett sparande i en PEPP-produkt framför en annan sparform (se avsnitt 5.5.5). Denna bestämmelse i förordningen finns dock i ett avsnitt som rör utbetalningsfasen och i en artikel som särskilt reglerar olika utbetalningsformer, dvs. hur sparade medel ska betalas ut. I artikeln anges bl.a. att PEPP-sparinstitutet ska erbjuda en PEPP-sparare vissa utbetalningsformer (artikel 58.1) och att PEPP-spararen ska välja utbetalningsform när denne ingår ett PEPP-avtal och när denne begär att ett nytt underkonto ska öppnas (58.2). Bestämmelsen får därmed anses röra ett PEPP-sparinstituts möjlighet att kräva återbetalning av redan utbetalade PEPP-förmåner. Begreppet incitament har enligt den bedömning som görs i denna promemoria inte någon självständig betydelse i detta sammanhang.

Vanligtvis är det i Sverige upp till avtalsparterna att bestämma villkor för återbetalning av beviljade förmåner. På försäkringsområdet förekommer sådana avtalsvillkor. Detta kallas ibland återkrav. Ett sådant villkor kan ha innebörden att om en felaktig utbetalning har gjorts så är mottagaren skyldig att återbetala beloppet till försäkringsgivaren.

Det ser inte ut att finnas något behov av en reglering av villkor för återbetalning av redan beviljade förmåner. Den möjlighet till detta som ges i PEPP-förordningen bör därför inte utnyttjas. Detta hindrar dock inte att ett PEPP-sparinstitut och en PEPP-sparare, på liknande sätt som på försäkringsområdet, avtalar om det.

10.3 Förmånstagarförordnande och andra förfoganden över ett PEPP-sparande

Promemorians förslag: En PEPP-sparare ska till förmån för sina efterlevande kunna förfoga över sitt PEPP-sparande genom ett förmånstagarförordnande. Det ska också vara möjligt att förfoga över ett PEPP-

sparande på andra sätt än genom förmånstagarförordnande, t.ex. genom överlåtelse, belåning och pantsättning. Bestämmelser om detta ska tas in i den nya kompletteringslagen.

Bestämmelserna om förmånstagarförordnanden och andra förfoganden ska i huvudsak överensstämma med det som gäller för försäkringar enligt försäkringsavtalslagen, föräldrabalken och äktenskapsbalken. Bestämmelser om en förmånstagares rätt att förfoga över ett PEPP-sparande ska dock utformas efter förebild av det som gäller för individuellt pensionssparande enligt lagen om individuellt pensionssparande.

Vid beräkning av bostadsbidrag ska det bortses från sådana tillgångar som ett barn får genom ett förmånstagarförordnande vid sparande i en PEPP-produkt. Detta ska dock förutsätta att barnet har förvärvat egendomen från någon annan än barnets förmyndare och att förvärvet är förenat med villkor som dels innebär att förmyndaren är skild från förmögenhetens förvaltning, utan bestämmanderätt för denne, dels anger vem som i stället ska utöva förvaltningen. Detsamma ska gälla avkastning av och sådant som trätt i stället för sådan egendom. Bestämmelser om detta ska införas i socialförsäkringsbalken

En bouppteckning ska innehålla uppgift om ett PEPP-sparande som till följd av att förmånstagarare insatts, inte ska ingå i kvarlåtenskapen. Bestämmelser om detta ska införas i ärvdabalken.

Promemorians bedömning: Det bör inte införas bestämmelser som begränsar rätten att överlåta, belåna och pantsätta ett PEPP-sparande. Inte heller bör kretsen av förmånstagarare begränsas.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

Vad är ett förmånstagarförordnande?

Förmånstagarförordnanden förekommer framför allt vid personförsäkring. Ett förmånstagarförordnande är en särskild del av ett försäkringsavtal vari försäkringstagaren ges möjlighet att bestämma att försäkringsbeloppet ska betalas till en annan person, förmånstagararen. Praktiskt viktigast är s.k. dödsfallsförordnanden. Ett sådant förordnande anger vad som ska gälla med försäkringen efter den försäkrades död. Dödsfallsförordnandet har framför allt två viktiga civilrättsliga rättsverkningar. Dels kan någon annan person få del av försäkringsbeloppet än om det fördelats enligt vanliga regler om bodelning och arv. Beloppet överförs då direkt till förmånstagararen utan att ingå i dödsboförvaltningen. Dels medför ett förordnande, under förutsättning att försäkringen varit fritagen från utmätning under försäkringstagarens livstid, skydd mot dennes borgenärer också efter dödsfallet (prop. 2003/04:150 s. 283–285). Ett förmånstagarförordnande anses vanligtvis vara ett självständigt rättsinstitut. Det finns i och för sig flera likheter med instituten gåva och testamente. I vissa fall är ett förmånstagarförordnande dock snarare att likna vid en ren betalningsanvisning (prop. 2003/04:150 s. 541).

Bestämmelser om förmånstagarförordnanden finns i första hand i 14 kap. försäkringsavtalslagen. De bestämmelserna kompletteras med bestämmelser i bl.a. föräldrabalken (9 kap. 1 och 4 §§, 11 kap. 8 §, 12 kap. 1 § och 13 kap. 2 § och 16 kap. 11 §) och äktenskapsbalken (7 kap. 2 §).

För pensionsförsäkringar finns det ytterligare bestämmelser i inkomstskattelagen (58 kap. 10, 12 och 13 §§). Även för ett individuellt pensionssparande finns det bestämmelser om förmånstagarförordnanden. De bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med dem som gäller för pensionsförsäkringar (4 kap. lagen [1993:931] om individuellt pensionssparande och 58 kap. 26 och 27 §§ inkomstskattelagen, se även prop. 1992/93:187 s. 117–119).

För en försäkring gäller som utgångspunkt att en försäkringstagare har rätt att genom ett förmånstagarförordnande bestämma vem som i hans ställe ska ha försäkringen eller utfallande belopp. Ett förordnande kan gälla till förmån för fysisk eller juridisk person. Förordnandet kan vara avsett att tillämpas vid försäkringsfall, t.ex. livsfall eller dödsfall, och det kan gälla för försäkringstagarens död även om dödsfallet inte är ett försäkringsfall, främst när försäkringen är tecknad på någon annans liv eller hälsa. Det är möjligt att dela upp det egentliga försäkringsbeloppet mellan flera förmånstagare. Rätten att utse förmånstagare är av personlig art och tillkommer försäkringstagaren vid individuell försäkring, dvs. den som har ingått försäkringsavtalet med försäkringsgivaren. En rätt att utse förmånstagare, inbegripet rätten att återkalla eller ändra ett sådant förordnande, kan i och med det inte övergå till t.ex. försäkringstagarens dödsbo eller konkursbo. Den som genom bodelning eller arv eller efter exekution har blivit ny ägare till försäkringen kan dock i denna egenskap ha rätt att utse ny förmånstagare. Rätten enligt försäkringsavtalet kan även övergå till någon annan genom frivillig överlåtelse från försäkringstagaren och genom tillämpning av ett förmånstagarförordnande. Möjligheten till detta kan dock vara begränsad om ett tidigare förordnande är oåterkalleligt (se prop. 2003/04:150 s. 541–543).

Förmånstagarförordnande vid ett PEPP-sparande

I PEPP-förordningen finns det inte några bestämmelser om förmånstagarförordnanden. Frågan är därmed om det bör införas nationella bestämmelser i Sverige om förmånstagarförordnanden inom ramen för ett PEPP-sparande.

PEPP-produkter har flera likheter med vissa försäkringar. Detta gäller särskilt kapitalförsäkringar och pensionsförsäkringar, som på samma sätt som PEPP-produkter lämpar sig för ett mer bundet och långsiktigt sparande. För pensionsförsäkringar finns det även särskilda bestämmelser som markerar att det rör sig sparande för att tillhandahålla inkomst vid pensionering (se t.ex. 58 kap. 11 § inkomstskattelagen om utbetalningar från en pensionsförsäkring).

Vid ett PEPP-sparande har förmånstagarförordnanden främst betydelse för de efterlevandes rättsliga ställning efter en PEPP-sparares död. Som framhölls vid införandet av sparformen individuellt pensionssparande är olika lösningar möjliga och detta oavsett om dödsfallet sker under sparandetiden eller sedan förmåner har börjat utgå men tillgångar fortfarande finns kvar vid spararens död. Den viktigaste frågeställningen är också vid PEPP-sparande huruvida förmånstagarförordnanden ska tillåtas eller om sparandet på vanligt sätt ska ingå i kvarlåtenskapen efter den avlidne (se prop. 1992/93:187 s. 118 f.).

Sparande i en PEPP-produkt avses bli ett alternativ till sådant långsiktigt sparande som i dag främst sker i kapitalförsäkringar och pensionsförsäkringar. Ett individuellt pensionssparande sker, liksom ett PEPP-sparande, i syfte att erhålla inkomst vid pensionering, även om det vid sådant sparande är den enskilda spararen som äger de faktiska tillgångarna. Så långt möjligt bör reglerna för olika sparandeformer överensstämja med varandra om sparformerna har samma syfte och likartade egenskaper. Detta gäller särskilt inom de områden som inte regleras i PEPP-förordningen (se skäl 23). Bestämmelserna om förmånstagarförordnanden reglerar på försäkringsområdet och för individuellt pensionssparande också i väsentliga delar vad som ska gälla familjerättsligt och i förhållande till borgenärer. Även för PEPP-produkter bör det införas bestämmelser om förmånstagarförordnanden. De bör tas in i den nya kompletteringslagen.

Bestämmelserna om förmånstagarförordnanden för PEPP-produkter bör i relevanta delar överensstämja med det som gäller för försäkringar. Det bör därför införas bestämmelser om bl.a. rätt att göra ett förmånstagarförordnande, ett förmånstagarförordnandes form, innehåll, tolkning och verkan (14 kap. 1, 3 och 6–12 §§ försäkringsavtalslagen). Vid livförsäkring finns det framför allt två typer av förmånstagarförordnanden, livsfallsförordnanden och dödsfallsförordnanden. Ett livsfallsförordnande anger hur försäkringsbeloppet ska betalas ut när försäkringsfallet inträffar, vanligtvis när den försäkrade uppnår viss ålder. Försäkringsbeloppet kan då med stöd av ett livsfallsförordnande komma att betalas ut till en förmånstagarare i stället för försäkringstagaren. Ett dödsfallsförordnande anger bara vad som gäller med försäkringen vid den försäkrades död. Om försäkringen tecknats på den försäkrades eget liv innebär ett dödsfallsförordnande att försäkringsbeloppet betalas ut till en förmånstagarare i stället för att ingå i försäkringstagarens dödsbo. Sparande i en PEPP-produkt ska ske för att tillhandahålla inkomst vid pensionering (artikel 2.1 b i PEPP-förordningen). Det rör sig således om ett personligt sparande för att bidra till ökade inkomster för spararen vid hans eller hennes pensionering. Dessutom föreslås särskilda bestämmelser om hur sparandet får betalas ut till spararen (se avsnitt 10.2). Vid sparande i en PEPP-produkt bör det bara vara möjligt med dödsfallsförordnanden, dvs. ett förordnande där PEPP-spararen anger hur ett PEPP-sparande ska betalas ut till hans eller hennes efterlevande. Detta innebär att ett PEPP-sparande inte kommer att ingå i PEPP-spararens kvarlåtenskap om förmånstagarare har förordnats. I likhet med det som gäller för försäkringar bör ett förmånstagarförordnande kunna jämkas (14 kap. 7 § andra–fjärde styckena försäkringsavtalslagen). Det bör också införas en motsvarighet till bestämmelsen i försäkringsavtalslagen om förlust av rätten till ersättning från en livförsäkring om någon genom brott uppsåtligen dödat försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagarare (14 kap. 15 § försäkringsavtalslagen).

Även i fråga om ett PEPP-sparande bör det vara möjligt att förena ett förmånstagarförordnande med en föreskrift om att utfallande belopp ska vara mottagarens enskilda egendom (7 kap. 2 § äktenskapsbalken).

I föräldrabalken finns bestämmelser om vad som ska gälla om en förmånstagarare är omyndig eller står under förvaltare. I likhet med det som gäller för försäkringar och individuellt pensionssparande bör en omyndig eller den som har förvaltare i vissa fall få förfoga över egendom som han eller hon får genom ett förmånstagarförordnande vid ett PEPP-sparande

(9 kap. 1 § och 11 kap. 8 §). Liksom för utbetalningar från försäkringar och individuellt pensionssparande, bör belopp från ett PEPP-sparande inte alltid få betalas ut direkt till föräldrar, förordnade förmyndare, gode män eller förvaltare (16 kap. 11 §). Bestämmelserna om samtycke från överförmyndaren (9 kap. 4 §), förmyndares skyldigheter (12 kap. 11 §) och förvaltningen av en omyndigs egendom (13 kap. 2 §) bör justeras så att de även omfattar förmånstagarförordnanden vid sparande i en PEPP-produkt.

För individuellt pensionssparande gäller att en förmånstigare efter spararens eller en tidigare förmånstigares död får förfoga över pensionssparkontot genom att göra omplaceringar och även flytta kontot till ett pensionssparinstitut enligt de vanliga reglerna för detta. På grund av förordnandets testamentariska karaktär får förmånstigaren däremot inte ändra avtalet i fråga om utbetalningarnas storlek eller utbetalningstiden eller själv sätta in förmånstigare. En förmånstigare till ett individuellt pensionssparande får inte heller själv göra inbetalningar till pensionssparkontot (4 kap. 12 § första stycket lagen om individuellt pensionssparande, se även prop. 1992/93:187 s. 191). Dessa bestämmelser markerar ett förordnandes testamentariska karaktär och att det inte rör sig om ett faktiskt sparande hos en förmånstigare (samma prop. s. 118 f.). Motsvarande bör gälla för förordnanden som rör ett PEPP-sparande.

Andra förfoganden över ett PEPP-sparande

För pensionsförsäkringar finns det vissa bestämmelser som i sig är av civilrättslig karaktär, men som i huvudsak fyller en skatterättslig funktion. Detta gäller t.ex. bestämmelserna som i princip förbjuder överlåtelse av en pensionsförsäkring och som helt förbjuder belåning och pantsättning (58 kap. 16 och 18 §§ inkomstskattelagen). Motsvarande bestämmelser finns för individuellt pensionssparande (58 kap. 30 och 31 §§ inkomstskattelagen). Även bestämmelserna om vem som får motta efterlevandepension torde främst vara av skatterättslig betydelse (58 kap. 13 § inkomstskattelagen för pensionsförsäkringar och 58 kap. 27 § samma lag för individuellt pensionssparande). Liksom i fråga om förmånstagarförordnanden finns det inte några bestämmelser om detta i PEPP-förordningen.

Ett PEPP-sparande ska inte beskattas på samma sätt som en pensionsförsäkring eller ett individuellt pensionssparande (se avsnitten 22.2 och 22.3). För kapitalförsäkringar finns det inte några bestämmelser i lag som begränsar rätten att överlåta, pantsätta eller belåna en sådan försäkring. Inte heller finns det några bestämmelser i lag som begränsar kretsen av möjliga förmånstigare för en kapitalförsäkring. Ett sparande i en PEPP-produkt ska beskattas på motsvarande sätt som ett sparande i en kapitalförsäkring (se avsnitten 22.2 och 22.3). Det bör därför inte införas några bestämmelser för PEPP-produkter som begränsar en PEPP-sparares rätt att förfoga över sparandet på det sätt som gäller för pensionsförsäkringar och vid individuellt pensionssparande.

För ett PEPP-sparande bör det dock införas grundläggande bestämmelser om andra förfoganden än förmånstagarförordnanden. Sådana bestämmelser bör omfatta en PEPP-sparares rätt att förfoga över PEPP-sparandet på annat sätt än genom ett förmånstagarförordnande, verkan av

ett förfogande till förmån för flera, när ett förmånstagarförordnande förfaller vid en överlåtelse, en panthavares rätt och förlust av rätten till ett PEPP-sparande. På så sätt tydliggörs vad som gäller vid dessa förfoganden. Bestämmelserna bör utformas efter förebild av motsvarande bestämmelser för kapitalförsäkringar i försäkringsavtalslagen (14 kap. 9, 10, 12, 13 och 15 §§). Det bör också, efter förebild av det som gäller för ett individuellt pensionssparande, tas in en bestämmelse om en makes rätt till ett PEPP-sparande till följd av bodelning (jfr 4 kap. 16 § lagen om individuellt pensionssparande). En sådan bestämmelse markerar, som för förmånstagare (se ovan), att det inte rör sig om ett faktiskt sparande hos en make.

Beräkning av bostadsbidrag

I 97 kap. socialförsäkringsbalken finns bestämmelser för beräkning av bostadsbidrag. Bostadsbidraget är behovsprövat och familjens samtliga ekonomiska tillgångar som den sökande har någon form av inflytande över ska beaktas. Detta omfattar även ett barns förmögenhet. Däremot undantas förmögenhet som en förälder inte har möjlighet att bestämma över. Så är t.ex. fallet för förmånstagarförordnande vid försäkring eller ett individuellt pensionssparande. Detta gäller dock bara om förmyndaren inte har något inflytande över egendomen (97 kap. 10 § socialförsäkringsbalken, se även prop. 2003/04:96 s. 16–18).

Ovan föreslås att en PEPP-sparare ska till förmån för sina efterlevande kunna förfoga över sitt PEPP-sparande genom ett förmånstagarförordnande. Samma bör gälla för ett sådant förmånstagarförordnande som för förmånstagarförordnande vid försäkring eller individuellt pensionssparande. Vid beräkningen av bostadsbidrag bör därmed undantas sådan egendom som ett barn har förvärvat från någon annan än sin förmyndare genom förmånstagarförordnande vid ett sparande i en PEPP-produkt om förmyndaren saknar bestämmanderätt över förvaltningen och den som förvärvet härleds från har angett vem som i stället ska utöva denna rätt. Samma ska gälla avkastning av och sådant som trätt i stället för sådan egendom.

Bouppteckning

En bouppteckning ska upprättas efter dödsfall (20 kap. 1 § första stycket ärvdabalken). Bouppteckningen ska bl.a. innehålla uppgift om livförsäkringar och tillgångar på pensionssparkonto enligt lagen om individuellt pensionssparande som till följd av att förmånstagare insatts, inte ingår i kvarlåtenskapen (20 kap. 5 § andra stycket ärvdabalken).

Som vid sparformerna försäkring och individuellt pensionssparande ska det vara möjligt att förfoga över ett PEPP-sparande genom ett förmånstagarförordnande (se ovan). En bouppteckning bör i och med det också innehålla uppgift om ett PEPP-sparande som till följd av att förmånstagare insatts, inte ska ingå i kvarlåtenskapen.

10.4 Bodelning

Promemorians förslag: Vid bodelning ska sparande i en PEPP-produkt behandlas på samma sätt som en pensionsförsäkring eller ett individuellt pensionssparande.

Skälen för promemorians förslag: Bestämmelser om förmånstagarförordnanden har en nära anknytning till familjerättsliga bestämmelser. Detta gäller särskilt frågorna om hur ett sparande, med eller utan förmånstagarförordnande, ska hanteras vid en bodelning.

Liksom i fråga om förmånstagarförordnanden och andra förfoganden finns det inte några bestämmelser i PEPP-förordningen om vad som ska gälla vid bodelning.

För pensionsförsäkringar och vid individuellt pensionssparande finns det särskilda bestämmelser om vad som ska gälla vid bodelning. Vid bodelning med anledning av en makes död ska en rätt till pension som den efterlevande maken har på grund av ett individuellt pensionssparande eller en pensionsförsäkring inte ingå i bodelningen (10 kap. 3 § andra stycket äktenskapsbalken, se även prop. 1997/98:106 s. 39 f.). Om en förmånstagare är insatt ska ett individuellt pensionssparande eller en pensionsförsäkring inte ingå i den avlidne makens kvarlåtenskap (4 kap. 6 § lagen om individuellt pensionssparande och 14 kap. 7 § första stycket försäkringsavtalslagen, se även prop. 1992/93:187 s. 117–119 och 190 och prop. 2003/04:150 s. 292–294 och 548 f.). Vid bodelning med anledning av äktenskapsskillnad ska i stället en rätt till pension som någon av makarna har på grund av ett individuellt pensionssparande eller en pensionsförsäkring ingå i bodelningen. En sådan rätt kan dock helt eller delvis undantas från bodelningen, om det med hänsyn till makarnas ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt skulle vara oskäligt att hela pensionsrätten ingick (10 kap. 3 § tredje stycket äktenskapsbalken, se även prop. 1997/98:106 s. 34–38). Det finns även möjlighet att komma överens om att en pensionsrätt på grund av ett individuellt pensionssparande eller en pensionsförsäkring ska ingå respektive undantas från bodelning (10 kap. 4 § första respektive tredje stycket äktenskapsbalken). Om en make har använt sitt giftorättsgods för ökning av det egna individuella pensionssparandet eller en egen pensionsförsäkring ska beräkningen av makarnas andel i boet i vissa fall ske som om åtgärden inte hade vidtagits, s.k. jämkning (11 kap. 4 § äktenskapsbalken).

På samma sätt som i fråga om förmånstagarförordnanden (se avsnitt 10.3) bör ett sparande i en PEPP-produkt ses som ett alternativ till annat långsiktigt sparande. Det bör särskilt beaktas att sparandet ska ske i syfte att erhålla inkomst vid pensionering (artikel 2.1 b i PEPP-förordningen). Så långt som möjligt bör därför ett PEPP-sparande hanteras på motsvarande sätt som en pensionsförsäkring eller ett individuellt pensionssparande. Sparande i en PEPP-produkt bör därmed ingå vid bodelning som sker på grund av äktenskapsskillnad. En efterlevande makes sparande i en PEPP-produkt bör, i likhet med det som gäller för en pensionsförsäkring eller ett individuellt pensionssparande, inte ingå i en bodelning med anledning av andra makens dödsfall. Det bör också för PEPP-sparande finnas möjlighet att komma överens om att ett sådant sparande i vissa fall ska ingå respektive undantas från bodelning. Även jämkning bör kunna ske i

vissa fall. Med pensionskydd enligt äktenskapsbalken bör också avses sparande i en PEPP-produkt (se 6 kap. 7 och 8 §§). Slutligen bör ett PEPP-sparande vid bodelning, i tillämpliga delar, värderas enligt samma principer som gäller för en pensionsförsäkring och ett individuellt pensions-sparande (se prop. 1997/98:106 s. 52–54). Äktenskapsbalken bör ändras i enlighet med det sagda.

10.5 Förhållandet till PEPP-spararens borgenärer

Promemorians förslag: Det ska införas bestämmelser som skyddar ett PEPP-sparande från utmätning och återkrav vid konkurs eller företagsrekonstruktion. Bestämmelserna ska i huvudsak överensstämma med det som gäller för livförsäkringar enligt försäkringsavtalslagen. Med förebild i lagen om individuellt pensionssparande ska det införas en särskild bestämmelse om det som ska gälla i förhållande till PEPP-spararens borgenärer om det har skett ett byte av PEPP-sparinstitut.

Skälen för promemorians förslag: I PEPP-förordningen finns det inte några bestämmelser om vad som ska gälla mellan en PEPP-sparare och dennes borgenärer.

En pensionsförsäkring är en särskilt typ av livförsäkring. För livförsäkringar gäller ett särskilt skydd mot utmätning. Detta skydd ser dock olika ut före respektive efter ett försäkringsfall (15 kap. 3 och 5 §§ försäkringsavtalslagen). Innan något försäkringsfall har inträffat får en livförsäkring som gäller på försäkringstagarens eller försäkringstagarens makes liv utmätas för försäkringstagarens skulder bara i den mån det under något av de senaste tio åren har betalats premie för försäkringen med belopp som överstiger

- 1. för tidsbegränsad försäkring som endast avser dödsfall: fem gånger den premie som beräknas belöpa på det året,
- 2. för livförsäkring där försäkringsbolagets betalningsskyldighet efter försäkringsfall inte längre är beroende av att en viss person lever, om den inte omfattas av 1: dubbla genomsnittet av de premier som betalats under perioden eller den kortare tid under vilken försäkringen gällt,
- 3. för försäkring med periodisk utbetalning där försäkringsbolagets betalningsskyldighet är beroende av att en eller flera personer lever, om den inte omfattas av 1: femton procent av den premie som skulle ha betalats om försäkringen hade tecknats mot engångspremie vid början av det året.

Sedan ett försäkringsfall har inträffat får en livförsäkring och ersättning som utfaller från den inte utmätas för försäkringstagarens skulder i den mån ersättningen tillfaller någon som själv behöver den för sin försörjning eller för en underhållsskyldighet. Om ersättningen tillfaller någon annan än den försäkrade, gäller dock detta förbud bara om den försäkrade har försörjt eller varit skyldig att försörja den berättigade. Från vad som efter den försäkrades död på grund av förmånstagarförordnande tillfaller den försäkrades make eller den försäkrades eller makens barn som vid dödsfallet inte fyllt 25 år ska för varje berättigad alltid undantas från utmätning

ett sammanlagt försäkringsbelopp som motsvarar sex gånger det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för dödsåret.

Även vid konkurs gäller särskilda bestämmelser för livförsäkringar. Om försäkringstagaren eller dödsboet efter honom eller henne försätts i konkurs och försäkringstagaren senare än tre år före fristdagen, vanligtvis dagen då ansökan om gäldenärens försättning i konkurs kom in till tingsrätten (se 4 kap. 2 § konkurslagen [1987:672]), har betalat premie för försäkringen med belopp som vid betalningstillfället inte stod i skäligt förhållande till hans eller hennes villkor, får konkursboet av tillgodohavandet hos försäkringsbolaget kräva åter vad han har betalat för mycket. Har försäkringsbeloppet betalats ut, är den som har uppburit beloppet skyldig att till konkursboet betala tillbaka det belopp som konkursboet annars hade kunnat kräva åter av försäkringsbolaget. Om beloppet har uppburits av en förmånstagare, gäller detta dock bara om utbetalningen har skett senare än sex månader före fristdagen. Krav får dock inte göras gällande till nackdel för en förmånstagare med ett oåterkalleligt förordnande. Med ett oåterkalleligt förordnande avses ett förmånstagarförordnande där försäkringstagaren gentemot förmånstagaren utlovat att förordnandet ska stå fast (14 kap. 2 § försäkringsavtalslagen, se även prop. 2003/04:150 s. 289–291). Bestämmelserna vid konkurs gäller också vid offentligt ackord vid företagsrekonstruktion (15 kap. 8 § försäkringsavtalslagen).

Också för individuellt pensionssparande finns det särskilda bestämmelser om förhållandet mellan en sparare eller en förmånstagare och spararens borgenärer (5 kap. lagen om individuellt pensionssparande). De bestämmelserna är i huvudsak utformade efter mönster av bestämmelserna i den numera upphävda lagen (1927:77) om försäkringsavtal. Vissa anpassningar har gjorts men de grundläggande principerna är desamma. Ett individuellt pensionssparande ges även det ett särskilt skydd om sparandet är långsiktigt och varit någorlunda regelbundet (se prop. 1992/93:187 s. 123–126).

Ett PEPP-sparande bör i huvudsak ske i försörjningssyfte (artikel 2.1 b i PEPP-förordningen). Detta trots att sparandet ska utgöra ett komplement till lagstadgade pensions- och tjänstepensionsprodukter (artikel 2.1 a). Även ett PEPP-sparande bör i vissa fall skyddas från PEPP-spararens borgenärer. Liksom i fråga om livförsäkringar och individuellt pensionssparande bör det framför allt vara ett långsiktigt och i huvudsak regelbundet sparande som skyddas.

Vissa grundläggande skillnader finns mellan de olika sparandeformerna. Vid livförsäkring är det försäkringsföretaget som äger de faktiska tillgångarna medan det vid individuellt pensionssparande är den enskilde spararen som äger tillgångarna. Även formerna för sparandet skiljer sig åt då det vid livförsäkring kan vara upp till försäkringsföretaget att bestämma premien. Vid ett individuellt pensionssparande väljer den enskilde själv hur mycket som ska sparas.

Som anges ovan är bestämmelserna i lagen om individuellt pensionssparande utformade efter förebild av den numera upphävda lagen om försäkringsavtal. Vid ett PEPP-sparande är det, liksom vid livförsäkring, inte den enskilde spararen som äger de faktiska tillgångarna. Den enskilde har därtill stora möjligheter att själv bestämma hur mycket som ska sparas (se avsnitt 10.1). Denna möjlighet finns dock även inom ramen för vissa typer

av livförsäkringar. Sammantaget bör bestämmelserna om förhållandet till borgenärerna vid ett PEPP-sparande utformas efter förebild av det som gäller för livförsäkringar enligt försäkringsavtalslagen.

Ett PEPP-sparande bör, innan förmåner har betalats ut, skyddas om sparandet är långsiktigt och någorlunda regelbundet. Efter att förmåner har betalats ut bör dessa skyddas endast om de tillgodoser ett angeläget försrjningsändamål.

Inbetalningar vid en PEPP-sparares konkurs bör, innan förmåner har betalats ut, kunna återkrävas bara om spararen under de tre senaste åren före fristdagen enligt 4 kap. 2 § konkurslagen eller därefter gjort inbetalningar som inte stod i skäligt förhållande till dennes villkor. Efter att förmåner har betalats ut bör inbetalningar kunna återkrävas från en PEPP-sparare eller dennes förmånstagare. Om förmånerna har uppburits av en förmånstagare, bör återbetalningsskyldigheten dock bara gälla om utbetalningen har skett senare än sex månader före fristdagen. Krav bör dock aldrig kunna göras gällande till nackdel för en förmånstagare med ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande.

En PEPP-sparare har möjlighet att byta PEPP-sparinstitut. Denna möjlighet finns även vid ett individuellt pensionssparande (3 kap. 9 § lagen om individuellt pensionssparande). På samma sätt som gäller för ett individuellt pensionssparande bör, om ett byte av PEPP-sparinstitut har ägt rum, en överföring av tillgodohavande eller tillgångar på ett PEPP-sparkonto till ett nytt konto inte anses som en inbetalning vid tillämpning av de nu aktuella bestämmelserna om borgenärsskydd. Prövningen när det gäller tidpunkten för PEPP-avtalets ingående och sparandetiden bör ske utifrån det ursprungliga avtalet.

Det bör införas bestämmelser i den nya kompletteringslagen i enlighet med det som nu har sagts.

11 Byte av PEPP-sparinstitut

Promemorians förslag: Det ska införas en upplysningsbestämmelse om att en PEPP-sparare får byta PEPP-sparinstitut på de sätt som anges i PEPP-förordningen.

En begäran om byte av PEPP-sparinstitut ska vara egenhändigt undertecknad. Om begäran ges in elektroniskt, ska den vara undertecknad med en avancerad elektronisk underskrift. Det mottagande PEPP-sparinstitutet ska ge PEPP-spararen en kopia av en godtagen begäran om byte.

Promemorians bedömning: Möjligheten att fastställa ett lägre procenttal än 0,5 procent för avgifter och kostnader vid byte av PEPP-sparinstitut bör inte utnyttjas.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

Möjlighet att byta PEPP-sparinstitut

I PEPP-förordningen finns det flera bestämmelser om byte av PEPP-sparinstitut (artiklarna 52–56). Ett PEPP-sparinstitut ska ge en PEPP-sparare möjlighet att byta PEPP-sparinstitut. Ett byte innebär att eventuell behållning, med motsvarande belopp eller i tillämpliga fall de faktiska tillgångarna, förs över från ett PEPP-konto hos det överförande PEPP-sparinstitutet till ett nytt PEPP-konto med samma underkonton som öppnas hos det mottagande PEPP-sparinstitutet (se artikel 2.30). Det tidigare PEPP-kontot avslutas samtidigt som det nya PEPP-kontot öppnas (artikel 52.1 första stycket).

Ett byte får ske till ett PEPP-sparinstitut som är etablerat i samma medlemsstat (icke-gränsöverskridande byte) eller i en annan medlemsstat (gränsöverskridande byte) och kan ske under såväl intjänandefasen som utbetalningsfasen (artikel 52.1 tredje stycket). Ett byte av PEPP-sparinstitut kräver inte ett byte av bosättningsort utan kan ske bara för att få bättre villkor för sparandet (skälen 33 och 62). Under utbetalningsfasen är dock ett PEPP-sparinstitut inte skyldigt att tillhandahålla en bytesmöjlighet om PEPP-spararen mottar utbetalningar i form av livslång livränta (artikel 52.2). En PEPP-sparare får byta PEPP-sparinstitut efter det att minst fem år har gått från det att PEPP-avtalet ingåtts och, vid senare byten, efter fem år från det senaste bytet. PEPP-sparinstitutet får tillåta PEPP-spararen att byta PEPP-sparinstitut oftare än så (artikel 52.3). Oavsett när PEPP-avtalet har ingåtts eller vilken tid som förflutit från senaste bytet får en PEPP-sparare byta PEPP-sparinstitut vid byte av bosättningsmedlemsstat, om institutet inte kan säkerställa öppnande av ett nytt underkonto för den nya bosättningsmedlemsstaten (artikel 20.5 a).

PEPP-förordningen är direkt tillämplig och bestämmelserna om byte gäller därför utan särskilda nationella bestämmelser (se avsnitt 6.1). Bestämmelserna är dock av stor betydelse för de enskilda PEPP-spararna och det får anses vara av särskild vikt att de får kunskap om möjligheten att byta PEPP-sparinstitut. Även i förordningen betonas vikten av att spararna informeras om denna möjlighet (se artikel 56). För att ytterligare understryka detta bör det införas en upplysningsbestämmelse i den nya kompletteringslagen om möjligheten att byta PEPP-sparinstitut och att det i förordningen finns särskilda bestämmelser om det.

Begäran om byte av PEPP-sparinstitut

Ett byte av PEPP-sparinstitut sker genom att PEPP-spararen ger in en begäran om byte till det mottagande PEPP-sparinstitutet, dvs. det institut som spararen vill byta till. Det mottagande PEPP-sparinstitutet ska då begära att det överförande PEPP-institutet, dvs. det institut som spararen vill byta från, för över det inestående beloppet eller, i tillämpliga fall, de faktiska tillgångarna från PEPP-kontot hos det överförande institutet till det nya PEPP-konto som öppnats hos det mottagande PEPP-sparinstitutet (se artikel 53.3–53.5).

Medlemsstaterna får kräva att en PEPP-sparares begäran om ett byte ska vara skriftlig (artikel 53.2 andra stycket). Inom premiepensionssystemet gäller att en begäran om byte av fond ska vara egenhändigt undertecknad av pensionsspararen (64 kap. 25 § tredje stycket socialförsäkringsbalken).

I förarbetena (prop. 2017/18:247 s. 46 f.) angavs som skäl för detta bl.a. följande. Många pensionssparare upplever att de har svårt att själva ta ställning till hur deras premiepensionsmedel ska placeras. Till det kommer att många företag genom sin marknadsföring underblåser uppfattningen att valet av fonder är svårt och komplicerat och något man måste få hjälp med för att få en bra avkastning och en tillräcklig framtida pension. Ett krav på egenhändigt undertecknande motverkar i sig risken för att någon obehörigen ansöker om förmån i annans namn och har genom åren funnits i ett flertal författningar på socialförsäkringsområdet. Det får mot bakgrund av premiepensionssystemets utformning anses ligga ett betydande värde i att pensionsspararna är medvetna om hur deras premiepensionsmedel är placerade.

Motsvarande hänsyn gör sig gällande i fråga om byte av PEPP-sparinstitut. Den möjlighet som ges i förordningen om att kräva att en PEPP-sparares begäran om ett byte ska vara skriftlig bör utnyttjas. Ett sådant krav ska tas in i den nya kompletteringslagen och bör utformas på så sätt att en begäran om byte ska vara egenhändigt undertecknad av PEPP-spararen.

Med egenhändigt undertecknad avses vanligtvis att undertecknandet måste ske med penna på papper (se t.ex. prop. 2000/01:142 s. 70). I dagens samhälle blir det allt vanligare med elektronisk kommunikation. Det gränsöverskridande tillhandahållandet och portabiliteten hos en PEPP-produkt (se avsnitt 5.5) bör underlättas av elektronisk kommunikation och i PEPP-förordningen finns det flera bestämmelser om att information kan lämnas i elektronisk form (se t.ex. artikel 28.4). En möjlighet till en elektronisk begäran om byte av PEPP-sparinstitut bör förenkla förfarandet för den enskilde PEPP-spararen och leda till att hanteringen av bytet blir mindre komplicerad och arbetskrävande. Det bör vara möjligt att begära byte av PEPP-sparinstitut på elektronisk väg. Kravet på egenhändigt undertecknande bör därför kompletteras med en bestämmelse där det framgår att om en ansökan görs på elektronisk väg får den undertecknas med en elektronisk underskrift som uppfyller tillräckliga krav på säkerhet (jfr prop. 2015/16:125 s. 67–69 och prop. 2020/21:139 s. 88–90). Liksom det som gäller för en ansökan om skuldsanering eller stöd ur Allmänna arvsfonden bör med detta avses en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i eIDAS-förordningen (11 § andra stycket andra meningen skuldsaneringslagen och 2 kap. 5 § tredje stycket lagen om Allmänna arvsfonden). En avancerad elektronisk underskrift är en elektronisk underskrift på vilken det ställs höga krav på säkerhet och kryptering. De e-legitimationer som hittills använts i Sverige kan även framställa elektroniska underskrifter som kan anses uppfylla kraven på en avancerad elektronisk underskrift (se prop. 2015/16:72 s. 53 och prop. 2015/16:125 s. 209).

I PEPP-förordningen anges även att medlemsstaterna får kräva att en PEPP-sparare ska få en kopia av en godtagen begäran om byte (artikel 53.2 andra stycket). För att ytterligare stärka medvetenheten hos en PEPP-sparare vid ett byte bör denna valmöjlighet utnyttjas för svensk del. Det bör därför införas en bestämmelse i den nya kompletteringslagen om att det mottagande PEPP-sparinstitutet ska ge PEPP-spararen en kopia av en godtagen begäran om byte av PEPP-sparinstitut.

Avgifter vid byte av PEPP-sparinstitut

Vid byte av bosättningsmedlemsstat ska PEPP-spararen få byta institut utan kostnad, om PEPP-sparinstitutet inte kan säkerställa öppnande av ett nytt underkonto för den nya bosättningsmedlemsstaten (artikel 20.5 a). I andra fall får det överförande PEPP-sparinstitutet ta ut vissa avgifter av PEPP-spararen vid ett byte. Dessa avgifter och kostnader ska begränsas till de faktiska administrativa kostnader som PEPP-sparinstitutet ådragit sig och får inte överstiga 0,5 procent av det överförda belopp eller värdet i pengar av de faktiska tillgångar som ska överföras till det mottagande PEPP-sparinstitutet (artikel 54.3 första stycket).

Medlemsstaterna får fastställa ett lägre procenttal och ett annat procenttal när PEPP-sparinstitutet gör det möjligt för PEPP-sparare att byta PEPP-sparinstitut oftare än det som anges i förordningen (artikel 52.3), dvs. efter minst fem år från och med det att PEPP-avtalet ingåtts och, vid senare byten, efter fem år från det senaste bytet (artikel 54.3 andra stycket).

Omotiverat höga bytesavgifter kan ge upphov till inläsningseffekter som innebär att PEPP-sparare inte använder sin bytesmöjlighet i den utsträckning som det är befogat. En inläsning av PEPP-spararna riskerar att hämma konkurrensen mellan sparinstitut, och i sin tur leda till ett sämre utbud av PEPP-produkter (jfr prop. 2020/21:33 s. 13 f.). Som framgår ovan är dock ett PEPP-sparinstituts rätt att ut avgift i samband med ett byte begränsad till att avse endast faktiska administrativa kostnader. Ett överförande PEPP-sparinstitut får vid ett byte således inte ta ut en avgift för att täcka t.ex. kvarstående anskaffningskostnader. Mot denna bakgrund får den begränsning som anges i förordningen i fråga om sparinstitutens avgiftsuttag anses tillräcklig. Möjligheten att införa strängare avgiftsbegränsningar bör därför inte utnyttjas. Begränsningen om 0,5 procent av överfört belopp eller värdet i pengar av de faktiska tillgångar som ska överföras till det mottagande PEPP-sparinstitutet bör vidare gälla oavsett när bytet sker, dvs. även i de fall ett PEPP-sparinstitut tillåter en PEPP-sparare att byta institut oftare än vart femte år (se artikel 52.3).

12 Information till PEPP-kunder

Promemorians förslag: Det ska införas en upplysningsbestämmelse om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om information som PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska lämna till PEPP-kunder.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att PEPP-sparinstitut ska förse PEPP-sparare med ytterligare prognoser för pensionsförmåner och innehållet i sådana prognoser.

Skälen för promemorians förslag

Bestämmelser i PEPP-förordningen

I PEPP-förordningen finns det flera bestämmelser om information som ska lämnas till PEPP-sparare. Detta gäller även presumtiva PEPP-sparare och PEPP-förmånstagare. Med PEPP-förmånstagare avses en fysisk person som uppbär PEPP-förmåner (artikel 2.6). Tillsammans benämns dessa PEPP-kunder (se artikel 2.7). Information ska först lämnas innan ett avtal träffas om att spara i en PEPP-produkt (artiklarna 26–33). Den information som ska lämnas vid denna tidpunkt rör framför allt den enskilda PEPP-produkten och dess karaktär och huvuddrag. Informationen ska framför allt lämnas genom PEPP-faktabladet och i förordningen finns det detaljerade bestämmelser om vad detta ska innehålla (se bl.a. artikel 28).

Information ska även lämnas under intjänandefasen. Denna information ska lämnas årligen och vara särskilt anpassad för den enskilda spararen och belysa hur sparandet utvecklas. PEPP-spararen ska också informeras om tidigaste datum för utbetalning. Under sparandefasen ska informationen lämnas samlat och i ett särskilt dokument, det s.k. PEPP-pensionsbeskedet (se artiklarna 35 och 36). När utbetalningsfasen närmar sig, eller på PEPP-spararens begäran, ska PEPP-sparinstitutet lämna särskild information om utbetalningsfasen, hur den inleds, möjliga utbetalningsformer och eventuella möjligheter för PEPP-spararen att ändra utbetalningsform (artikel 38.1).

Under utbetalningsfasen ska PEPP-sparinstitutet årligen lämna information om de PEPP-förmåner som ska betalas ut och motsvarande former av utbetalningar (artikel 38.2). I förordningen finns det även bestämmelser om information som ska lämnas vid rådgivning (se artikel 34).

Som anges ovan är förordningen direkt tillämplig i Sverige (se avsnitt 6.1). PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer är i och med detta skyldiga att lämna information till PEPP-sparare enligt det som anges i förordningen.

Det är dock av stor betydelse att PEPP-kunder får kännedom om vilken informationsplikt som åvilar PEPP-sparinstitutet och PEPP-distributörerna. För att främja sådan kännedom bör det i den nya kompletteringslagen införas en upplysningsbestämmelse om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om information som PEPP-sparinstitut ska lämna till presumtiva PEPP-sparare, PEPP-sparare och PEPP-förmånstagare.

Behov av ytterligare bestämmelser

Det huvudsakliga medlet för informationslämnande under intjänandefasen torde vara PEPP-pensionsbeskedet. I förordningen finns detaljerade bestämmelser om detta (artikel 36). PEPP-pensionsbeskedet ska t.ex. innehålla en prognos för pensionsförmånerna (artikel 36.1 d).

I fråga om PEPP-pensionsbeskedet anges att medlemsstaterna, för att möjliggöra jämförelser med nationella produkter, får ålägga PEPP-sparinstitut att förse PEPP-sparare med ytterligare prognoser för pensionsförmåner när reglerna för att fastställa antagandena fastställs av respektive medlemsstat (artikel 37.3).

För PEPP-spararna bör det vara av stor vikt att de informeras om hur sparandet utvecklas och vilken framtida inkomst det kan leda till. Spararna bör även ges möjlighet att jämföra hur ett PEPP-sparande skiljer sig från

andra sparprodukter, t.ex. en kapitalförsäkring eller ett investerings-sparkonto. Sådana jämförelser och prognoser kan ge vägledning för om en PEPP-sparare ska öka eller minska sitt sparande i en PEPP-produkt. Det bör därför finnas utrymme för att meddela ytterligare bestämmelser om att PEPP-sparinstitut ska förse PEPP-sparare med ytterligare prognoser för pensionsförmåner och innehållet i sådana prognoser. Sådana bestämmelser bör dock meddelas i föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om detta.

13 Klagomålshantering

Promemorians bedömning: PEPP-förordningens krav om att behöriga myndigheter ska ha förfaranden för klagomålshantering tillgodoses av gällande rätt.

Skälen för promemorians bedömning: I PEPP-förordningen finns det bestämmelser om klagomålshantering. PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska ha förfaranden för att hantera klagomål från PEPP-kunder (artikel 50.1–50.5). Även behöriga myndigheter ska ha förfaranden för klagomålshantering. Sådana förfaranden ska ge både PEPP-kunder och andra intresserade parter möjlighet att ge in klagomål om PEPP-sparinstituts och PEPP-distributörens påstådda överträdelse av förordningen (artikel 50.6 och 50.7).

I förordningen (2016:1318) om Finansinspektionens rutiner för mottagande av anmälningar om regelöverträdelse anges att förordningen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens rutiner för att ta emot frivilliga anmälningar om misstänkta överträdelse av regelverket på Finansinspektionens ansvarsområde (1 §). Bestämmelserna i den förordningen tillgodoser de krav på klagomålshantering hos en behörig myndighet som finns i PEPP-förordningen.

14 Alternativ tvistlösning

Promemorians bedömning: PEPP-förordningens krav på alternativ tvistlösning för tvister mellan PEPP-kunder och PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer avseende rättigheter och skyldigheter enligt förordningen tillgodoses av gällande rätt.

Skälen för promemorians bedömning: I PEPP-förordningen anges att alternativa tvistlösningsförfaranden för lösning av tvister mellan PEPP-kunder och PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer avseende de rättigheter och skyldigheter som förordningen medför ska fastställas i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den

21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktivet om alternativ tvistlösning), i det följande benämnt tvistlösningsdirektivet. Sådana alternativa tvistlösningsförfaranden ska vara tillämpliga på, och det relevanta tvistlösningsorganets behörighet utökas till att omfatta, de PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer som förfarandena rör (artikel 51.1).

Vid genomförandet i svensk rätt av tvistlösningsdirektivet anfördes bl.a. följande. Sverige har redan i dag ett väl fungerande system för prövning av konsumenttvister utanför domstol, framför allt genom Allmänna reklamationsnämndens verksamhet. Genom vissa ändringar och tillägg i sak samt vissa förtydliganden i Allmänna reklamationsnämndens instruktion beträffande bl.a. avvisningsgrunder och handläggningstider kommer Allmänna reklamationsnämnden att leva upp till samtliga krav som tvistlösningsdirektivet uppställer på ett alternativt tvistlösningsorgan (prop. 2014/15:128 s. 23). För att fullt ut tillgodose direktivets krav om bl.a. utseende av en behörig myndighet som ska godkänna och utöva tillsyn över de alternativa tvistlösningsorganen, skyldighet för näringsidkare att lämna information om alternativ tvistlösning till konsumenter och att medlemsstaterna ska fastställa regler för sanktioner avseende överträdelse av informationsskyldigheten infördes också en särskild lag, lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden (samma prop. s. 24–28).

Ett sparande i en PEPP-produkt har flera likheter med andra finansiella produkter, t.ex. kapital- och pensionsförsäkringar, vilka ryms inom Allmänna reklamationsnämndens verksamhetsområde. En PEPP-kund bör, med stöd av bestämmelserna i lagen om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden och förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden, kunna vända sig till Allmänna reklamationsnämnden för en sådan alternativ tvistlösning som avses i tvistlösningsdirektivet. PEPP-förordningens krav på alternativ tvistlösning tillgodoses därmed av gällande rätt.

15 Penningtvättslagen

Promemorians bedömning: De finansiella företag som får bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Bestämmelser i den lagen som gäller för dessa företag kommer att gälla även för den verksamhet som företagen bedriver som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut.

Skälen för promemorians bedömning: Som redovisas ovan i avsnitten 7.1–7.3 kommer olika typer av finansiella företag att kunna bedriva verksamhet på marknaden för PEPP-sparande. Kreditinstitut, försäkringsföretag, värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare kommer att ha rätt att bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut. Dessa företag kommer även ha möjlighet att distribuera PEPP-produkter som de själva har

utvecklat. De företag som har tillstånd att bedriva försäkringsdistribution enligt lagen om försäkringsdistribution och företag med tillstånd för investeringsrådgivning enligt lagen om värdepappersmarknaden, lagen om värdepappersfonder eller lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder kommer att få distribuera PEPP-produkter som de inte själva har utvecklat.

De företag som kommer att få bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer omfattas i dag av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, i det följande benämnd penningtvättslagen (se 1 kap. 2 §). Det gäller även för de finansiella företag som i vissa fall kommer att utses till förvaringsinstitut av fondbolag och AIF-förvaltare när de företagen bedriver verksamhet som PEPP-sparinstitut (se 1 kap. 1 § 15 lagen om värdepappersfonder och 9 kap. 4 och 5 §§ lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, jämförda med 1 kap. 2 § penningtvättslagen, se även prop. 2012/13:155 s. 294–298).

Penningtvättslagens tillämpningsområde är inte begränsat till de typer av verksamhet som dessa finansiella aktörer bedriver i dag utan gäller för all deras verksamhet. Det innebär att penningtvättslagen även kommer att vara tillämplig på den verksamhet som dessa företag bedriver i egenskap av PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut.

16 Finansinspektionens tillsyn

16.1 Tillsynens omfattning

Promemorians förslag: Finansinspektionen ska ha tillsyn över att PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut följer

1. PEPP-förordningen, och
2. den nya kompletteringslagen och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Finansinspektionens tillsyn över svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut ska inte omfatta underkonton för andra länder inom EES. Inspektionens tillsyn över utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut ska bara avse underkonton för Sverige.

Skälen för promemorians förslag: Enligt PEPP-förordningen ska de behöriga myndigheterna övervaka att PEPP-sparinstitut efterlever förordningen fortlöpande och i enlighet med relevanta sektorsspecifika tillsynsordningar och standarder (artikel 61.1). De behöriga myndigheterna ska även ansvara för att övervaka uppfyllandet av de krav som fastställs i enskilda PEPP-sparinstituts stadgar eller bolagsordning och övervaka huruvida PEPP-sparinstituten har tillräckliga arrangemang och en tillräcklig organisation med hänsyn till de uppgifter som ska utföras för att tillhandahålla PEPP-produkter. Eiopa och de behöriga myndigheterna ska vidare övervaka privata pensionsprodukter som tillhandahålls eller distribueras, i syfte att kontrollera att sådana produkter använder beteckningen

”PEPP-produkt” eller presenteras som PEPP-produkter endast när de registrerats enligt PEPP-förordningen (artikel 61.2).

Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna har alla tillsyns- och utredningsbefogenheter som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt PEPP-förordningen (artikel 62). Den tillsyn som den behöriga myndigheten ska utöva enligt förordningen omfattar inte bara PEPP-sparinstitut utan även PEPP-distributörer och förvaringsinstitut (jfr artiklarna 61 och 67.2 d).

Finansinspektionen utövar redan i dag tillsyn över de företag som enligt PEPP-förordningen har möjlighet att bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer eller utses till förvaringsinstitut (se avsnitt 6.2). De aktuella företagen omfattas av olika regelverk såväl på EU-nivå som på svensk nationell nivå (se avsnitten 7.1–7.3). Inriktningen och omfattningen av tillsynen är dock i huvudsak densamma enligt de olika regelverken.

Genom PEPP-förordningen införs en ny sparprodukt inom EU. I förordningen regleras de grundläggande egenskaperna för en PEPP-produkt och det som gäller för tillhandahållande av sådana produkter. Det är i första hand fråga om en produktreglering, vilket bör beaktas vid den tillsyn som ska utövas. Det bör t.ex. inom ramen för PEPP-förordningen och den kompletteringslag som föreslås inte ske någon fortlöpande finansiell tillsyn över ett PEPP-sparinstitut. Sådan tillsyn bör utföras inom ramen för de redan existerande rörelseregelverken.

Vid gränsöverskridande verksamhet görs i regel en uppdelning av tillsynen mellan tillsynsmyndigheter i olika medlemsstater. Vanligtvis talar man om hemlandstillsyn och värdlandstillsyn. Den närmare innebörden varierar mellan de olika regelverken. Generellt gäller dock att hemlandstillsynen är mer heltäckande och oftast omfattar en finansiell tillsyn, dvs. en tillsyn inriktad på företagets finansiella ställning och förmåga att fullgöra sina åtaganden. Värdlandstillsynen är mer begränsad och mer inriktad på hur företaget uppträder gentemot sina kunder, t.ex. konsumenter och på att de får den information som de enligt lag har rätt till. Hemlandstillsyn utövas vanligtvis över de företag som har sin hemvist i samma medlemsstat som tillsynsmyndigheten, medan värdlandstillsynen utövas över företag som har sin hemvist i en annan medlemsstat.

Finansinspektionens tillsyn bör som utgångspunkt avse PEPP-produkter som på något sätt tillhandahålls i Sverige och i första hand inriktas på att tillhandahållandet av PEPP-produkter sker i enlighet med PEPP-förordningen, den föreslagna kompletteringslagen och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen. Finansinspektionens tillsyn bör således omfatta verksamheten hos svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut, dvs. företag som har sina grundläggande rörelsetillstånd i Sverige och som bedriver någon form av PEPP-verksamhet i Sverige. Tillsynen bör även omfatta utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut, dvs. företag som har hemvist i ett annat land inom EES och som tillhandahåller PEPP-produkter i Sverige.

I de gränsöverskridande fallen bör Finansinspektionens tillsyn omfatta underkonton för Sverige och verksamhet som kan hänföras till dem. På motsvarande sätt bör Finansinspektionens tillsyn över svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut omfatta underkonton för Sverige och verksamhet som kan hänföras till dem. Verksamhet som är

hänförlig till underkonton för en annan medlemsstat bör däremot behörig myndighet i den medlemsstaten ansvara för. Detta torde också vara den mest lämpliga uppdelningen när svenska nationella bestämmelser ska gälla för underkonton för Sverige, utöver PEPP-förordningen och delegerade akter som antas i anslutning till förordningen. För underkonton för andra medlemsstater ska i stället den medlemsstatens nationella bestämmelser gälla. Om de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten har anledning att anse att en PEPP-produkt distribueras inom dess territorium eller att ett underkonto för den medlemsstaten har öppnats med överträdelse av de skyldigheter som följer av de tillämpliga regler som avses i artikel 3 i förordningen finns det bestämmelser i förordningen om hur den myndigheten ska gå till väga (se artikel 16).

Bestämmelserna om de behöriga myndigheternas tillsyn i PEPP-förordningen (artikel 61) riktar sig till myndigheterna och är direkt tillämpliga. Det bör dock för tydlighets skull och i enlighet med det som anges ovan framgå av kompletteringslagen att Finansinspektionen, som är behörig myndighet i Sverige (se avsnitt 6.2), har tillsyn över att de som bedriver PEPP-verksamhet i Sverige följer PEPP-förordningen, den nya kompletteringslagen och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

16.2 Rätt att få tillgång till dokument och information

Promemorians förslag: För tillsynen över att PEPP-förordningen, den nya kompletteringslagen och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen följs ska Finansinspektionen få begära att en fysisk eller juridisk person ska tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat.

Finansinspektionen ska även få besluta att den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken ska inställa sig till förhör.

En begäran om upplysningar eller ett beslut om inställelse till förhör ska få förenas med vite.

En begäran om upplysningar eller ett beslut om inställelse till förhör ska dock inte få strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om information som ett PEPP-sparinstitut ska lämna enligt artikel 40.1 PEPP-förordningen.

Skälen för promemorians förslag: Enligt PEPP-förordningen ska PEPP-sparinstitut till sina behöriga myndigheter lämna den information som är nödvändig för tillsynen, utöver den information som lämnas enligt relevant sektorslagstiftning (artikel 41.1). Denna ytterligare information ska i tillämpliga fall omfatta de uppgifter som krävs för att myndigheterna ska kunna bedöma PEPP-sparinstituts bolagsstyrningssystem, den verksamhet de bedriver, de värderingsprinciper som tillämpas i solvenssammanshang, riskexponering och riskhanteringssystem samt kapitalstruktur, kapitalbehov och kapitalförvaltning och för att de behöriga myndigheterna ska kunna fatta lämpliga beslut till följd av utövandet av

sina tillsynsbefogenheter och tillsynsuppgifter (artikel 40.1). Den behöriga myndigheten ska, utöver sina befogenheter enligt nationell rätt, även ha befogenhet att fastställa art, omfattning och format avseende den information som anges i artikel 40.1 och som myndigheten kräver att PEPP-sparinstitut ska lämna vid i förväg fastställda tidpunkter, när en i förväg fastställd händelse inträffat eller vid en förfrågan om ett PEPP-sparinstituts situation (artikel 40.2 a). Den behöriga myndigheten ska vidare kunna kräva information om avtal som PEPP-sparinstituten har ingått och information från externa experter, t.ex. revisorer och aktuarier (artikel 40.2 b och c). PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska på begäran av den behöriga myndigheten visa att de fysiska personer som ger rådgivning om PEPP-produkterna har den kunskap och kompetens som krävs för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt förordningen (artikel 34.6, se även avsnitt 7.4).

Som anges ovan i avsnitt 6.2 är Finansinspektionen behörig myndighet i Sverige. I avsnitt 16.1 behandlas Finansinspektionens tillsyn och vad den ska omfatta. För tillsynen över att förordningen, den nya kompletteringslagen och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen följs, bör inspektionen få möjlighet att begära in uppgifter och handlingar eller annat. I likhet med det som gäller enligt andra lagar på finansmarknadsområdet bör inspektionen även få kalla den som kan förväntas kunna lämna upplysningar i saken till förhör (se t.ex. 23 kap. 3 § lagen om värdepappersmarknaden, 3 kap. 1 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning och 2 kap. 1 § lagen (2019:1215) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepappersering). Bestämmelserna i den nya kompletteringslagen bör utformas på i huvudsak samma sätt som i de lagarna.

Som nämns ovan ska den behöriga myndigheten ha befogenhet att fastställa art, omfattning och format avseende den information som ett PEPP-sparinstitut i vissa fall ska lämna till myndigheten (se artikel 40.1 och 40.2 a). Mer detaljerade regler om den information som ett PEPP-sparinstitut ska lämna till Finansinspektionen i dessa fall bör meddelas i föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om den information som ett PEPP-sparinstitut ska lämna enligt artikel 40.1 i PEPP-förordningen.

Finansinspektionen har enligt andra lagar på finansmarknadsområdet även möjlighet att förelägga vite (se t.ex. 25 kap. 29 § lagen om värdepappersmarknaden, 3 kap. 10 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning och 4 kap. 3 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepappersering). Det saknas skäl att behandla den nu aktuella situationen på något annat sätt. Finansinspektionen bör därför få motsvarande möjlighet att förelägga vite när den fattar tillsynsbeslut enligt den nya kompletteringslagen.

Enligt PEPP-förordningen ska den behöriga myndigheten utöva sina befogenheter ”i enlighet med nationell rätt” (artikel 68.1). I och med detta finns ett stort utrymme att beakta nationella regler om t.ex. anonymitetskydd och efterforskningsförbud (se prop. 2009/10:217 s. 17). Skyldigheten att tillhandahålla Finansinspektionen information begränsas således av bl.a. tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Det innebär samtidigt att Finansinspektionen är förhindrad att förelägga den som

omfattas av skydd enligt tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. Eftersom det redan följer av principen att grundlag har företräde framför vanlig lag, behöver detta inte anges särskilt (jfr prop. 2011/12:175 s. 19 och prop. 2016/17:22 s. 142).

I likhet med andra lagar på finansmarknadsområdet bör det emellertid i den nya kompletteringslagen tas in en uttrycklig bestämmelse om att en begäran om upplysningar eller ett beslut om inställelse till förhör inte får strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater (se t.ex. 23 kap. 3 § lagen om värdepappersmarknaden, 3 kap. 1 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning och 2 kap. 1 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering).

Det är endast när det gäller advokater som det är befogat att Finansinspektionen har en skyldighet att i samband med föreläggandet beakta tystnadsplikten, eftersom det bör kunna antas att Finansinspektionen känner till att den person som ska föreläggas är advokat eller annan som kan omfattas av den lagreglerade tystnadsplikten för advokater. Något motsvarande antagande kan emellertid inte göras beträffande andra personer som omfattas av en lagstadgad tystnadsplikt (se prop. 2018/19:38 s. 33). Frågan om huruvida den person som omfattas av en sådan tystnadsplikt har en skyldighet att lämna uppgifter till Finansinspektionen får avgöras i det enskilda fallet och beror på vilken tystnadsplikt det är fråga om (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 28 september 2006 i mål nr 4514-06).

16.3 Rätt att utföra platsundersökningar

Promemorians förslag: Om det är nödvändigt för tillsynen, ska Finansinspektionen få genomföra en undersökning i verksamhetslokalerna hos ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut.

Skälen för promemorians förslag: PEPP-förordningen innehåller inte några bestämmelser om att de behöriga myndigheterna ska kunna utföra inspektioner eller undersökningar på plats hos de aktörer som står under tillsyn. Finansinspektionen har enligt andra lagar på finansmarknadsområdet i dag befogenhet att genomföra platsundersökningar (se t.ex. 23 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden, 8 kap. 5 § lagen om försäkringsdistribution, 3 kap. 9 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning och 2 kap. 2 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering).

För att Finansinspektionen ska ha de befogenheter som krävs enligt PEPP-förordningen, bör inspektionen få rätt att genomföra platsundersökningar. I lagar på finansmarknadsområdet gäller i allmänhet att en platsundersökning endast kan avse den person som står under tillsyn och endast göras i en sådan persons verksamhetslokaler (se t.ex. prop. 2006/07:115 s. 493, prop. 2018/19:4 s. 53, prop. 2018/19:83 s. 85 och prop. 2019/20:37 s. 37). Den befogenhet att utföra platsundersökningar som nu föreslås bör utformas på motsvarande sätt. Det innebär att Finansinspektionen, om det är nödvändigt för tillsynen över att ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-

distributör eller ett förvaringsinstitut följer bestämmelserna i PEPP-förordningen, den nya kompletteringslagen och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen, bör få genomföra en undersökning i dennes verksamhetslokaler.

I likhet med det som gäller enligt andra lagar på finansmarknadsområdet saknas anledning att ge Finansinspektionen rätt att använda tvångsmedel för att genomföra den typ av platsundersökningar som beskrivs i detta avsnitt (jfr bl.a. prop. 2006/07:115 s. 494). Ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut har dock en skyldighet att medverka till undersökning och om så inte sker kan ett ingripande komma i fråga (se avsnitten 17.2 och 17.3).

Liksom när det gäller andra åtgärder krävs bl.a. att en platsundersökning aldrig får vara mer långtgående än vad som behövs och att det avsedda resultatet av en sådan undersökning står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för den som undersökningen riktas mot (se 5 § förvaltningslagen).

16.4 Produktingripanden

Promemorians förslag: Det ska införas en upplysningsbestämmelse i den nya kompletteringslagen om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om produktingripanden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om produktingripanden enligt PEPP-förordningen.

Skälen för promemorians förslag: I PEPP-förordningen finns det bestämmelser om produktingripande (artikel 63). Enligt dessa ska behöriga myndigheter få förbjuda eller begränsa marknadsföringen eller distributionen av en PEPP-produkt i eller från sin medlemsstat om samtliga följande villkor är uppfyllda.

a) De behöriga myndigheterna har förvissat sig om att det finns rimliga skäl att anta att PEPP-produkten ger upphov till allvarliga eller upprepade problem kring spararskyddet eller utgör en risk för finansmarknadernas korrekta funktion och integritet eller för stabiliteten i hela eller delar av det finansiella systemet i minst en medlemsstat.

b) Åtgärden är proportionerlig med hänsyn till de identifierade riskernas art, de berörda PEPP-spararnas sofistikeringsgrad och den sannolika effekten av åtgärden för de PEPP-sparare som har ingått ett PEPP-avtal.

c) De behöriga myndigheterna har samrått grundligt med behöriga myndigheter i andra medlemsstater som kan komma att påverkas i betydande grad av åtgärden.

d) Åtgärden får inte någon diskriminerande inverkan på tjänster eller verksamheter som tillhandahålls från en annan medlemsstat.

Motsvarande bestämmelser om produktingripanden finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, i det följande benämnd MiFIR (artikel 42), och i Priip-förordningen (artikel 17).

Bestämmelserna i MiFIR och Priip-förordningen har kompletterats med bemyndiganden om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om produktioningripanden (23 kap. 15 § lagen om värdepappersmarknaden och 24 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter). I förarbetena (prop. 2018/19:3 s. 29–31) uttalades bl.a. följande. Ett beslut om produktioningripanden bör kunna utformas så att det gäller för alla aktörer på marknaden. Beslutet får då verkningar för en obestämd krets adressater, vilket skiljer sig från ett förvaltningsbeslut som bara riktar sig till en eller flera bestämda adressater. Detta innebär att ett sådant beslut om produktinriparande som avses i förordningarna är av den karaktären att det bör meddelas genom föreskrifter.

Ett produktinriparande som rör PEPP-produkter bör också det kunna utformas så att det gäller för alla aktörer på marknaden. Bestämmelserna i PEPP-förordningen bör därför kompletteras med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om produktioningripande. Ett sådant bemyndigande bör även möjliggöra produktioningripanden på det sätt som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088, t.ex. vid vilseledande försäljning eller vilseledande hållbarhetsrelaterade upplysningar (skäl 55, se även propositionen Lagstiftningsåtgärder med anledning av EU:s gröna taxonomiförordning, prop. 2021/22:11 s. 24).

Om ett PEPP-sparinstitut eller en PEPP-distributör inte följer en föreskrift om produktioningripande har Finansinspektionen möjlighet att ingripa mot den enskilda aktören (jfr prop. 2018/19:3 s. 30). Detta kan t.ex. ske genom ett föreläggande att upphöra med en viss åtgärd. Inriparanden mot enskilda aktörer behandlas bl.a. i avsnitten 17.2 och 17.3.

I lagen om värdepappersmarknaden (23 kap. 3 b § andra stycket) och i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter (4 a §) finns det upplysningsbestämmelser om att det i förordningarna finns bestämmelser om produktioningripanden. En motsvarande upplysningsbestämmelse om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om produktioningripanden bör tas in i den nya kompletteringslagen.

17 Inriparanden

17.1 Straffrättsliga sanktioner införs inte

Promemorians bedömning: Det finns inte skäl för att införa bestämmelser om straffansvar för överträdelser av PEPP-förordningen.
--

Skälen för promemorians bedömning: Enligt PEPP-förordningen får medlemsstaterna besluta att inte fastställa regler för administrativa sanktioner för överträdelser som omfattas av straffrättsliga påföljder i deras nationella rätt (artikel 67.1 andra stycket). Det innebär att medlemsstaterna

har ett utrymme att, i stället för administrativa sanktioner och andra åtgärder, besluta om straffrättsliga sanktioner vid överträdelse av PEPP-förordningen.

Svensk rätt innehåller inte någon straffrättslig reglering som tar sikte på de överträdelse som anges i PEPP-förordningen. Frågor om sanktioner på finansmarknadsområdet har varit föremål för överväganden vid genomförandet av eller anpassningen av svensk rätt till en rad EU-rättsakter (se t.ex. prop. 2013/14:228 s. 231–233, prop. 2015/16:10 s. 232–236 och prop. 2015/16:170 s. 84–86). I dessa lagstiftningsärenden har det gjorts bedömningen att det inte är aktuellt för Sverige att använda sig av möjligheten att införa straffrättsliga sanktioner i stället för administrativa sanktioner. Inte heller när det gäller överträdelse av PEPP-förordningen finns det skäl att införa straffrättsliga sanktioner. De sanktioner som bör komma i fråga vid överträdelse av förordningen bör därför vara av administrativt slag.

17.2 Överträdelse som ska kunna leda till ingripanden

Promemorians förslag: Finansinspektionen ska ingripa mot

1. ett PEPP-sparinstitut eller ett förvaringsinstitut som har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av de artiklar i PEPP-förordningen som ska kunna leda till ett ingripande,

2. en PEPP-distributör som har åsidosatt sina skyldigheter enligt förordningen, eller

3. ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut som

a) inte har rättat sig efter en begäran av Finansinspektionen, eller

b) inte har gett inspektionen tillträde till sina verksamhetslokaler.

Finansinspektionen ska ingripa mot ett PEPP-sparinstitut som inte har följt bestämmelserna om in- och utbetalningar och byte av PEPP-sparinstitut i den nya kompletteringslagen.

Finansinspektionen ska även ingripa mot ett PEPP-sparinstitut eller en PEPP-distributör som har åsidosatt sina skyldigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av den nya kompletteringslagen.

Finansinspektionen ska inte ingripa om överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och den överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömning av vitet.

Skälen för promemorians förslag

Överträdelse som ska kunna leda till ett ingripande

Enligt PEPP-förordningen ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna har befogenhet att vidta lämpliga administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som är tillämpliga åtminstone vid överträdelse av vissa i förordningen angivna bestämmelser (artikel 67.2 a–d). De skyldigheter för PEPP-sparinstitut (artikel 67.2 a–c) som behandlas i de uppräknade artiklarna avser krav på registrering av PEPP-produkter

(artiklarna 6 och 7), erbjudande och information om portabilitetsmöjlighet (artiklarna 18–20), krav avseende distributionen och information till kunder (artiklarna 22–41), krav när det gäller sparinstitutens investeringar och investeringsalternativ under intjänandefasen (artiklarna 41–47), klagomålshantering (artikel 50) och krav rörande villkor för utbetalningsfasen och utbetalningsformer (artiklarna 57–60).

Administrativa sanktioner och åtgärder ska även kunna riktas mot förvaringsinstitut som inte har fullgjort sina övervakningsplikter enligt artikel 48 i förordningen (artikel 67.2 d).

De överträdelse som uttryckligen anges i förordningen, och som enligt förordningen ska kunna leda till en sanktion för PEPP-sparinstitut och förvaringsinstitut (artikel 67.2 a–d), bör anges i den nya kompletteringslagen genom hänvisning till de relevanta artiklarna i förordningen. Det bör även anges att Finansinspektionen ska ingripa mot den som har gjort sig skyldig till en sådan överträdelse.

I avsnitten 10 och 11 föreslås att det i den nya kompletteringslagen ska införas nationella bestämmelser om villkor för in- och utbetalningar till och från ett PEPP-sparande och för byte av PEPP-sparinstitut. De bestämmelserna gäller för PEPP-sparinstitut och är av central betydelse när det gäller att få till stånd en reglering som säkerställer att sparande i en PEPP-produkt innebär ett långsiktigt sparande med begränsade möjligheter till uttag före pensionering (jfr artikel 2.1 b i PEPP-förordningen). Bestämmelserna är även av betydelse för att skapa en förutsebar sparprodukt med ett tillräckligt konsumentskydd. Finansinspektionen bör ha möjlighet att ingripa mot ett PEPP-sparinstitut som inte följer dessa grundläggande bestämmelser för sparande i en PEPP-produkt.

Enligt PEPP-förordningen ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna kan rikta sanktioner mot en PEPP-distributör som distribuerar en PEPP-produkt som inte har registrerats i enlighet med kraven i artiklarna 6 och 7 i förordningen (artikel 67.2 b). PEPP-förordningen innehåller i övrigt inga bestämmelser om sanktioner mot PEPP-distributörer. Förordningen innehåller dock specifika regler om krav och skyldigheter för PEPP-distributörer vid distribution av PEPP-produkter (se artiklarna 22–25, 29, 33, 34 och 50). Avsikten får dock anses vara att administrativa sanktioner och åtgärder ska kunna riktas även mot en PEPP-distributör som har åsidosatt dessa skyldigheter enligt förordningen. I kompletteringslagen bör det därför, på motsvarande sätt som för PEPP-sparinstitut och förvaringsinstitut, anges vilka överträdelse som kan leda till administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder för PEPP-distributörers del. Överträdelsekatalogen bör spegla de skyldigheter som en PEPP-distributör har enligt förordningen.

Finansinspektionen ska få begära att fysiska eller juridiska personer ska tillhandahålla uppgifter eller att någon som kan förväntas lämna upplysningar ska inställa sig till förhör (se avsnitt 16.2). Finansinspektionen ska även få genomföra en platsundersökning i verksamhetslokaler som tillhör ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut (se avsnitt 16.3). Rätten att inte belasta sig själv kan inte anses innebära något hinder mot att införa bestämmelser om administrativa sanktioner mot den som inte rättar sig efter ett sådant beslut (se prop. 2018/19:4 s. 47–49). Det är dock lämpligt att begränsa ingripandebefogenheten till de juridiska personer som står under tillsyn, dvs. PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer

som är juridiska personer och förvaringsinstitut. När det gäller fysiska personer som Finansinspektionen förelägger att lämna uppgifter, bedöms det vara tillräckligt att inspektionen kan förelägga vite. Vitets storlek kan anpassas så att det kan utgöra ett tillräckligt påtryckningsmedel mot personen i fråga. Finansinspektionen bör även ha möjlighet att ingripa mot ett PEPP-sparinstitut eller en PEPP-distributör som har åsidosatt sina skyldigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av den nya kompletteringslagen (se bemyndiganden som föreslås i avsnitten 7.4, 9.1, 12, 16.2 och 16.4).

Överträdelsen omfattas av ett föreläggande som förenats med vite

Som konstaterats i flera lagstiftningsärenden får termen straff i den mening som avses i Europakonventionen även anses omfatta t.ex. vite (artikel 4 i sjunde tilläggsprotokollet till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, se prop. 2007/08:107 s. 24 och prop. 2012/13:143 s. 69). Om ett vite har dömts ut bör det därför inte vara möjligt att besluta om en sanktion för samma sak.

I avsnitt 16.2 föreslås att Finansinspektionen ska få förelägga vite vid en begäran om att tillhandahålla uppgifter eller inställa sig till förhör. I avsnitt 17.4 föreslås att ett förbud att vara styrelseledamot eller verkställande direktör eller ersättare för någon av dem ska få förenas med vite. Om ett vite har förelagts och den enskilde inte rättar sig efter inspektionens beslut får Finansinspektionen välja mellan att ansöka om utdömmande av vitet och att ingripa mot överträdelsen (jfr prop. 2016/17:22 s. 228). Att göra båda dera strider mot Europakonventionen. Det bör därför tas in en bestämmelse i den nya kompletteringslagen om att ingripande inte får ske om överträdelsen omfattas av ett förelagt vite och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömmande av vitet.

17.3 Ingripanden mot svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut

17.3.1 Föreläggande att vidta rättelse

Promemorians förslag: Finansinspektionen ska få förelägga ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut som har åsidosatt sina skyldigheter enligt PEPP-förordningen eller den nya kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen att inom viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande. Ett föreläggande ska få förenas med vite.

Skälen för promemorians förslag: Enligt PEPP-förordningen ska den behöriga myndigheten kunna kräva att den fysiska eller juridiska person som är ansvarig för en överträdelse ska upphöra med sitt agerande och inte upprepa det (artikel 67.3 b). Motsvarande bestämmelse finns i flera EUrättsakter på finansmarknadsområdet (se t.ex. artikel 42.2 första stycket a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument

och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014 och artikel 70.6 b i MiFID II).

Finansinspektionen bör även ha möjlighet att ingripa genom föreläggande att vidta rättelse vid överträdelser av PEPP-förordningen eller den nya kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen. Ett sådant föreläggande bör kunna riktas både mot juridiska och fysiska personer. Eftersom en överträdelse även kan bestå i underlåtenhet att uppfylla vissa krav, är det rimligt att Finansinspektionen också kan förelägga den ansvarige att vidta en positiv åtgärd för att uppfylla de aktuella kraven.

Finansinspektionen bör också ha möjlighet att förelägga den som har överträtt bestämmelserna i PEPP-förordningen, den nya kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen att inom viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med ett visst agerande, på motsvarande sätt som inspektionen har enligt annan lagstiftning på finansmarknadsområdet som kompletterar EU-förordningar (se t.ex. 4 kap. 2 § 1 lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden).

I likhet med det som gäller enligt dessa och andra lagar bör ett föreläggande enligt den nya kompletteringslagen få förenas med vite.

Förelägganden mot utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut behandlas i avsnitt 17.7.

17.3.2 Avregistrering och anmärkning

Promemorians förslag: Det ska införas en upplysningsbestämmelse i den nya kompletteringslagen om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om avregistrering av en PEPP-produkt vid bland annat allvarliga och systematiska överträdelser av förordningen. I kompletteringslagen ska anges att lagens bestämmelser om ingripanden gäller vid andra överträdelser av förordningen.

Finansinspektionen ska få besluta om anmärkning mot ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut som har åsidosatt sina skyldigheter enligt PEPP-förordningen eller den nya kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Ett beslut om avregistrering av en PEPP-produkt ska få förenas med ett förbud att fortsätta erbjuda och distribuera den avregistrerade produkten. Ett sådant beslut ska få förenas med vite.

Skälen för promemorians förslag: Enligt PEPP-förordningen ska den behöriga myndigheten besluta om avregistrering en PEPP-produkt bl.a. om ett PEPP-sparinstitut har beviljats registrering efter att ha lämnat falska uppgifter eller på annat sätt ha använt otillbörliga metoder eller när institutet har överträtt förordningen på ett allvarligt eller systematiskt sätt (artikel 8.1 b och c).

Bestämmelserna om avregistrering av en PEPP-produkt får förstås som att de är riktade direkt till den behöriga myndigheten och är direkt tillämp-

liga. Av tydlighetsskäl bör det i den nya kompletteringslagen tas in en upp-lysningsbestämmelse om att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser om avregistrering av en PEPP-produkt (jfr 9 kap. 15 § lagen [1998:1479] om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument). Av kompletteringslagen bör det vidare framgå att lagens bestämmelser om ingripande gäller vid överträdelser som inte föranleder avregistrering.

I linje med det som gäller enligt flera lagar på finansmarknadsområdet i fråga om beslut om återkallelse av auktorisation, bör ett beslut om avregistrering av PEPP-produkt få förenas med ett förbud mot att fortsätta erbjuda och distribuera den avregistrerade produkten (jfr artikel 8.5 i PEPP-förordningen). Ett sådant beslut bör få förenas med vite.

I PEPP-förordningen finns det inga bestämmelser som ger den behöriga myndigheten befogenhet att vid allvarliga överträdelser återkalla verksamhetstillståndet för ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut eller som ett alternativ till återkallelse besluta om varning. Finansinspektionen bör därför inte ges någon sådan befogenhet enligt kompletteringslagen.

I rörelselagarna på finansmarknadsområdet finns det dock ofta en möjlighet att ingripa genom beslut om anmärkning när det är fråga om överträdelser som inte är så allvarliga att det finns förutsättningar att återkalla tillståndet eller besluta om varning (se t.ex. 18 kap. 2 § första stycket försäkringsrörelselagen, se även prop. 2006/07:115 s. 499). Finansinspektionen bör vid överträdelser av PEPP-förordningen, den nya kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen ha möjlighet att besluta om anmärkning även enligt den lagen.

Enligt PEPP-förordningen ska den behöriga myndigheten kunna besluta om ett offentligt utlåtande som namnger den ansvariga fysiska eller juridiska personen och typen av överträdelse (artikel 67.3 a). En möjlighet för Finansinspektionen att meddela ett beslut om anmärkning bedöms uppfylla förordningens krav på att den behöriga myndigheten ska kunna besluta om ett offentligt utlåtande. Förordningens krav tillgodoses i denna del av gällande svensk rätt.

17.3.3 Sanktionsavgift

Promemorians förslag: Finansinspektionen ska få besluta att ta ut sanktionsavgift av ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut som har åsidosatt sina skyldigheter enligt PEPP-förordningen eller den nya kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Skälen för promemorians förslag: PEPP-förordningen innehåller ett uttryckligt krav på att medlemsstaterna ska införa en möjlighet för en behörig myndighet att vid överträdelser av förordningen besluta om sanktionsavgift mot en juridisk person (artikel 67.3 d och e). En möjlighet att besluta om sanktionsavgift mot ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör som är en juridisk person eller ett förvaringsinstitut som åsidosatt sina skyldigheter enligt förordningen, den nya kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen bör därför införas. Beräkning av sanktionsavgifter behandlas i avsnitt 17.5.

17.4 Ingripanden mot vissa företrädare för svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut

Promemorians förslag: Om ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt PEPP-förordningen eller den nya kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen, ska Finansinspektionen ingripa mot en fysisk person som ingår i dess styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem. Ingripande ska få ske genom en eller båda av följande administrativa sanktioner:

1. att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, i ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut, eller

2. sanktionsavgift.

Ett ingripande mot en ledande befattningshavare ska få ske bara om PEPP-sparinstitutets, PEPP-distributörens eller förvaringsinstitutets överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtlig eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Ett förbud att vara styrelseledamot eller verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, ska få förenas med vite.

Frågor om ingripanden mot fysiska personer på grund av en överträdelse från ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributörs eller ett förvaringsinstituts sida ska tas upp av Finansinspektionen genom ett sanktionsföreläggande. Ett godkänt sanktionsföreläggande gäller som ett domstolsavgörande som fått laga kraft.

Det ska införas en bestämmelse om vilka uppgifter ett sanktionsföreläggande ska innehålla.

Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid ska Finansinspektionen få ansöka hos domstol om att en sanktion ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören eller förvaringsinstitutet för samma överträdelse. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

En sanktion mot en fysisk person för ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributörs eller ett förvaringsinstituts överträdelse ska få beslutas bara om sanktionsföreläggandet har delgetts den fysiska personen inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Skälen för promemorians förslag

Ingripande bör kunna ske mot styrelseledamöter, verkställande direktör och ersättare för någon av dem

Som utgångspunkt bör det vara den fysiska eller juridiska person som driver den verksamhet inom ramen för vilken en överträdelse skett som ska bli föremål för ett ingripande. PEPP-förordningen innehåller inte

någon generell regel om att medlemsstaterna ska göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att ingripa även mot personer som ingår i ledningen för ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut som har överträtt förordningen. Det är en skillnad jämfört med flera andra EU-rättsakter på finansmarknadsområdet där det finns krav på att behöriga myndigheter ska kunna ingripa mot personer som ingår i ledningen för ett företag som har gjort sig skyldigt till en överträdelse (se t.ex. artikel 65.2 i kapitaltäckningsdirektivet och artikel 70.2 i MiFID II). Inte heller finns det någon bestämmelse i PEPP-förordningen om att vissa bestämmelser även gäller de fysiska personer som deltar i ett beslut om att genomföra en viss åtgärd för en juridisk persons räkning (jfr artiklarna 8.5 och 12.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG, se även prop. 2016/17:22 s. 98).

Av PEPP-förordningen framgår dock att de behöriga myndigheterna ska ha befogenhet att besluta om ett tillfälligt förbud för varje medlem i det finansiella företagets lednings-, tillsyns- eller förvaltningsorgan eller varje annan fysisk person som hålls ansvarig, att utöva ledningsfunktioner i dessa företag (artikel 67.3 c). Andra EU-rättsakter som innehåller möjligheten till ett sådant ingripande föreskriver även att en medlem av ledningsorganet ska kunna bli föremål för sanktionsavgift (se t.ex. artikel 65.2 i kapitaltäckningsdirektivet och artikel 70.2 i MiFID II). PEPP-förordningen innehåller dock en bestämmelse om sanktionsavgift mot fysiska personer (artikel 67.3 f). I avsaknad av en möjlighet att besluta om sanktionsavgift även mot den som ingår i ledningen för ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut skulle denna bestämmelse endast kunna tillämpas i fall då en försäkringsförmedlare som är en fysisk person är PEPP-distributör och åsidosätter sina skyldigheter enligt förordningen.

Det finns inte något hinder mot att införa ytterligare sanktioner än de som krävs enligt PEPP-förordningen (se artikel 67.3). I likhet med det som gäller enligt annan lagstiftning som genomför och kompletterar EU-rättsakter bör det införas en möjlighet att ingripa mot en medlem av ledningsorganet för den juridiska person som hålls ansvarig för en överträdelse av PEPP-förordningen genom såväl sanktionsavgift som förbud att utöva ledningsuppdrag. Detta även om förordningen inte innehåller någon generell regel om att de behöriga myndigheterna ska kunna ingripa mot ledningspersoner. Finansinspektionen bör kunna ingripa inte bara mot ledningspersoner i ett PEPP-sparinstitut, utan även mot ledningspersoner hos en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut. Det medför att Finansinspektionen får motsvarande möjligheter att ingripa vid överträdelser av PEPP-förordningen som inspektionen har enligt annan lagstiftning på finansmarknadsområdet som kompletterar EU-förordningar (jfr 3 kap. 5 § lagen (2019:277) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning och 3 kap. 7 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering).

Finansinspektionen bör i enlighet med det anförda ha möjlighet att ingripa mot de nyss nämnda kategorierna av ledningspersoner vid överträdelser av PEPP-förordningen eller den nya kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

De fysiska personer som ska kunna bli föremål för förbud mot att inneha ledningsfunktioner anges i PEPP-förordningen på i allt väsentligt samma sätt som i motsvarande regler i andra EU-rättsakter på finansmarknadsområdet, t.ex. kapitaltäckningsdirektivet. Reglerna i det direktivet har genomförts i svensk rätt genom bestämmelser i lagen om bank- och finansieringsrörelse (15 kap. 1 a §) och lagen om värdepappersmarknaden (25 kap. 1 a § första stycket). När kapitaltäckningsdirektivet genomfördes ansågs att den personkrets som kan träffas av administrativa sanktioner och åtgärder bör utgöras av styrelsen, den verkställande direktören och ersättare för dessa (se prop. 2014/15:57 s. 39 f.). Samma ståndpunkt intogs vid genomförandet av MiFID II i fråga om ingripanden mot personer i ledningsorgan för värdepappersinstitut och börser (se prop. 2016/17:162 s. 537). Det finns inte skäl att göra någon annan bedömning när det gäller kretsen av de fysiska personer som bör omfattas av bestämmelserna om ingripande vid en juridisk persons överträdelse av PEPP-förordningen eller den nya kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Förutsättningarna för ingripande mot medlemmar av den juridiska personens styrelse, dess verkställande direktör eller ersättare för dessa genom förbud att utöva ledningsuppdrag eller genom sanktionsavgift bör vara desamma som i annan lagstiftning på finansmarknadsområdet (se t.ex. 15 kap. 1 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 1 c § lagen om värdepappersmarknaden). Det bör därför krävas att överträdelserna är allvarliga och att personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelserna för att ett ingripande ska komma i fråga. Dessa förutsättningar har motiverats bl.a. av att sanktionerna endast bör bli aktuella i särskilt allvarliga fall och att de har straffrättslig karaktär (se samma prop. s. 539–542). Samma hänsyn gör sig gällande vid utformningen av de bestämmelser som föreslås i den nya kompletteringslagen.

I annan lagstiftning på finansmarknadsområdet gäller i allmänhet att ett förbud mot att utöva ledningsfunktioner ska gälla för viss tid, lägst tre och högst tio år (se t.ex. 15 kap. 1 a § tredje stycket i lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 1 c § andra stycket i lagen om värdepappersmarknaden). Detsamma bör gälla även för den möjlighet att besluta om förbud att utöva ledningsfunktioner som nu föreslås. Ett sådant förbud bör få förenas med vite.

Ingripande bör ske genom sanktionsföreläggande

Ingripande mot fysiska personer som ingår i ledningsorganet för ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut bör, i likhet med det som gäller enligt andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. 25 kap. 10 a § lagen om värdepappersmarknaden), ske genom sanktionsföreläggande (se även prop. 2016/17:162 s. 536 och de hänvisningar som görs där). Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna ett ingripande som är bestämt till tid

eller belopp. När föreläggandet har godkänts gäller det som ett domstolsavgörande som har fått laga kraft. Det innebär bl.a. att föreläggandet då kan verkställas enligt utsökningsbalken om avgiften inte betalas (jfr prop. 2014/15:57 s. 61). Ett godkännande som görs efter den tid som anges i föreläggandet är utan verkan.

Ett sanktionsföreläggande bör, i likhet med det som gäller enligt andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. 25 kap. 10 b § lagen om värdepappersmarknaden), innehålla vissa uppgifter. I den nya kompletteringslagen bör det därför anges att ett sanktionsföreläggande ska innehålla en uppgift om den fysiska person som föreläggandet avser, en uppgift om överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den, uppgift de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och om den sanktion som föreläggs personen. Föreläggandet bör också innehålla en upplysning om att ansökan om sanktion kan komma att ges in till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

Beträffande processen för ingripande om ett sanktionsföreläggande inte godkänns, görs samma bedömning som i tidigare lagstiftningsärenden om sanktioner mot fysiska personer som ingår i en juridisk persons ledningsorgan (se t.ex. prop. 2014/15:57 s. 61 f.). Bestämmelserna i den nya kompletteringslagen bör utformas efter förebild av motsvarande bestämmelser i andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. 25 kap. 10 c och 10 d §§ lagen om värdepappersmarknaden). Finansinspektionen bör alltså ha möjlighet ansöka hos domstol om att en sanktion ska beslutas enligt kompletteringslagen. En sådan ansökan bör göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse. Prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätten. Vidare ska en sanktion mot en fysisk person bara få beslutas om sanktionsföreläggandet har delgetts personen inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

17.5 Beräkning av sanktionsavgift

Promemorians förslag: Sanktionsavgiften för ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör som är en juridisk person och ett förvaringsinstitut vid överträdelser av PEPP-förordningen eller den nya kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen ska som högst kunna fastställas till det högsta av

1. ett belopp som per den 14 augusti 2019 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro,

2. tio procent av PEPP-sparinstitutets, PEPP-distributörens eller förvaringsinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

3. två gånger den vinst som PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören eller förvaringsinstitutet gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften för ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör som är en juridisk person och ett förvaringsinstitut ska inte få bestämmas till

ett lägre belopp än 5 000 kronor. Avgiften ska inte få bestämmas till ett belopp som är så stort att PEPP-sparinstitutet därefter inte kan fullgöra sina åtaganden mot PEPP-spararna. Om överträdelsen har skett under PEPP-sparinstitutets, PEPP-distributörens eller förvaringsinstitutets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, ska omsättningen få uppskattas.

Sanktionsavgiften för en fysisk person vid överträdelser av PEPP-förordningen, kompletteringslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen ska som högst kunna fastställas till det högsta av

1. ett belopp som per den 14 augusti 2019 i svenska kronor motsvarade 700 000 euro, eller

2. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgifter ska tillfalla staten.

Skälen för promemorians förslag

Beräkningsgrunderna för avgifterna

PEPP-förordningen innehåller alternativa beräkningsgrunder för sanktionsavgifter (artikel 67.3 d–g). Avgifterna som anges i förordningen är minsta maximibelopp. Medlemsstaterna får därmed fastställa högre nivåer än det som anges i förordningen.

De sanktionsavgifter som ska kunna tas ut vid överträdelser av PEPP-förordningen ska kunna tillämpas på ett antal olika överträdelser, på fysiska personer och företag av olika storlek och med olika ekonomiska resurser och i samtliga medlemsstater. Maximibeloppen är således dimensionerade för att vara tillräckligt effektiva, proportionerliga och avskräckande och för att kunna uppväga eventuella vinster som en person har gjort genom att överträda förordningen.

För PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer som är juridiska personer och förvaringsinstitut finns tre alternativa beräkningsmetoder för avgifterna. Sanktionsavgiften ska kunna uppgå till det som är högst av

– 5 000 000 euro eller, i medlemsstater vars valuta inte är euro, motsvarande värde i nationell valuta den 14 augusti 2019 (artikel 67.3 d),

– 10 procent av den juridiska personens totala årsomsättning enligt den senaste tillgängliga redovisning som har godkänts av ledningsorganet (artikel 67.3 e), eller

– två gånger beloppet för den vinst som erhållits genom överträdelsen, om den kan fastställas (artikel 67.3 g).

Om den juridiska personen är ett moderföretag eller ett dotterföretag som är skyldigt att upprätta koncernredovisning enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG, ska den relevanta totala årsomsättningen vara den totala årsomsättningen eller motsvarande typ av inkomst i enlighet med relevant unionsrätt på redovisningsområdet i den senaste tillgängliga redovisning som godkänts av ledningsorganet för det yttersta moderbolaget (artikel 67.3 e i PEPP-förordningen).

PEPP-förordningen innehåller inte några bestämmelser om den lägsta sanktionsavgift som ska få tas ut vid en överträdelse. Den sanktionsavgift som Finansinspektionen får ta ut av ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut enligt den nya kompletteringslagen bör dock i linje med det som gäller enligt andra lagar på finansmarknadsområdet inte få bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor (se t.ex. 15 kap. 8 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden).

För fysiska personer ska sanktionsavgifterna enligt PEPP-förordningen kunna uppgå till det högsta av

- 700 000 euro eller, i medlemsstater vars valuta inte är euro, motsvarande värde i nationell valuta den 14 augusti 2019 (artikel 67.3 f), eller
- minst två gånger de vinster som erhållits genom överträdelsen, om dessa vinster kan fastställas (artikel 67.3 g).

PEPP-förordningen innehåller inga bestämmelser om försiktighetskrav, dvs. kapitalkrav, som ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut måste uppfylla (jfr t.ex. artikel 11 i EU:s förordning om gräsrotsfinansiering). De som får bedriva en verksamhet som avser PEPP-produkter får dock även bedriva annan verksamhet än den som omfattas av PEPP-förordningen. Sådan verksamhet kan omfattas av krav på tillstånd och innehålla särskilda bestämmelser om skyldighet att inte äventyra soliditet och likviditet (se t.ex. 6 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 8 kap. 3 § lagen om värdepappersmarknaden och 4 kap. 1 § försäkringsrörelselagen).

I andra lagar på finansmarknadsområdet finns det bestämmelser som förhindrar att en sanktionsavgift bestäms till ett så stort belopp att företaget därefter inte uppfyller de krav på soliditet och likviditet som gäller enligt rörelseregleringen (jfr 15 kap. 8 § tredje stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse, 25 kap. 9 § tredje stycket lagen om värdepappersmarknaden, 18 kap. 17 § tredje stycket försäkringsrörelselagen och prop. 2013/14:228 s. 236). Avsikten med detta är att förhindra att uttaget av avgiften medför att auktorisationen måste återkallas (jfr prop. 2006/07:115 s. 640 f.). Som anges ovan finns det inte något särskilt krav på finansiell ställning för de företag som får uppträda som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut. Sådana bestämmelser finns i stället i respektive rörelsereglering. För verksamhet som avser PEPP-produkter bör i stället PEPP-spararnas intressen beaktas när sanktionsavgiften ska bestämmas. Detta gäller särskilt ett PEPP-sparinstituts förmåga att fullgöra sina åtaganden. En sanktionsavgift bör därmed inte få bestämmas till ett så högt belopp att PEPP-sparinstitutet därefter inte kan fullgöra sina åtaganden mot PEPP-spararna, vilket bör anges i den nya kompletteringslagen.

Omräkning från euro till svenska kronor

De belopp som en sanktionsavgift ska kunna uppgå till enligt PEPP-förordningen bör anges på motsvarande sätt i den nya kompletteringslagen som i andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. 25 kap. 19 § lagen om värdepappersmarknaden). Avgiften ska därmed anges i euro. Den högsta sanktionsavgiften ska enligt förordningen kunna uppgå till minst

ett belopp i nationell valuta som per den 14 augusti 2019 motsvarade 5 000 000 euro (artikel 67.3 d).

Vid genomförandet av andra EU-rättsakter har i ett flertal fall hänvisats till den valutakurs som motsvarar den s.k. fixingkurs, i äldre lagstiftningsärenden benämnd mittkurs, som dagligen fastställs av Nasdaq Stockholm AB (se t.ex. prop. 2016/17:162 s. 564 och hänvisningarna där) och publiceras på Riksbankens webbplats. Det är lämpligt att tillämpa denna fixingkurs för omräkning av sanktionsavgiften även enligt PEPP-förordningen. Enligt fixingkursen den 14 augusti 2019 motsvarade 1 euro 10,6708 svenska kronor. Eftersom förordningen knyter det högsta beloppet för sanktionsavgiften till eurons kurs ett visst datum kommer omräkningen mellan euro och svenska kronor inte att förändras.

Omsättning när ett företag ingår i en koncern

Som framgår ovan ska omsättningen när ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut ingår i en koncern, beräknas utifrån koncernredovisningen.

I motsvarande bestämmelser i andra lagar på finansmarknadsområdet preciseras EU-rättsakternas regler om sanktionsavgifter när en juridisk person ingår i en koncern på så sätt att det anges att omsättningen i förekommande fall ska bestämmas utifrån ”motsvarande omsättning på koncernnivå” (se t.ex. 25 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden). Avsikten är att omsättning från verksamhet i koncernen som redovisas utifrån samma redovisningsregler ska ligga till grund för beräkningen av den högsta sanktionsavgiften (se prop. 2016/17:162 s. 600–602). Detta bör även gälla enligt den nya kompletteringslagen.

När uppgifter om omsättningen saknas eller är bristfälliga

I flera lagar på finansmarknadsområdet finns det bestämmelser som tar sikte på en situation där en överträdelse av en juridisk person har ägt rum under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga (se t.ex. 5 kap. 9 § lagen [2016:1306] med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning och 25 kap. 9 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden). I sådana fall får en uppskattning av omsättningen göras. Det är endast i de fall det, av de skäl som anges i bestämmelserna, inte går att beräkna avgiftens storlek som en uppskattad omsättning får läggas till grund för sanktionsavgiftens storlek. En motsvarande bestämmelse bör införas i den nya kompletteringslagen.

17.6 Omständigheter som ska vara styrande vid ett beslut om ingripande och vid utövandet av tillsynsbefogenheter

Promemorians förslag: Vid valet av ingripande och vid utövande av tillsynsbefogenheter enligt den nya kompletteringslagen ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens inverkan på

PEPP-spararnas intressen, överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar för den som har begått överträdelsen.

Finansinspektionen ska i försvårande riktning beakta om PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören, förvaringsinstitutet eller den fysiska personen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna. I förmildrande riktning ska beaktas om den som har begått överträdelsen

1. i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. snabbt upphört med överträdelsen eller snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

De omständigheter som ska vara styrande vid valet av ingripande ska beaktas även vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek. Utöver detta ska särskild hänsyn också tas till PEPP-sparinstitutets, PEPP-distributörens, förvaringsinstitutets eller den fysiska personens finansiella ställning och den vinst som gjorts till följd av överträdelsen, om den går att bestämma.

Finansinspektionen ska i vissa fall få avstå från ingripande om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig,
2. den juridiska eller fysiska personen i fråga gör rättelse,
3. den fysiska personen verkat för att den juridiska personen gör rättelse,
4. någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot den juridiska eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
5. det finns andra särskilda skäl.

Skälen för promemorians förslag

Alla relevanta omständigheter ska beaktas

Enligt PEPP-förordningen ska de behöriga myndigheterna beakta alla relevanta omständigheter när de fastställer typ och nivå på administrativa sanktioner (artikel 68.2). I förordningen finns även en uppräkningslista av omständigheter som ska beaktas (artikel 68.2 a–g). Dessa omständigheter, som inte är en uttömmande uppräkningslista av det som får beaktas, är:

- a) Överträdelsens väsentlighet, allvarlighetsgrad och varaktighet.
- b) Graden av ansvar hos den fysiska eller juridiska personen som gjort sig skyldig till överträdelsen.
- c) Den ansvariga fysiska eller juridiska personens finansiella styrka, såsom den framgår av den ansvariga juridiska personens totala omsättning eller den ansvariga fysiska personens årsinkomst.
- d) Storleken på den vinst som den ansvariga fysiska eller juridiska personen gjort eller den förlust som undvikits, i den mån dessa kan fastställas.
- e) De förluster för tredje parter som har orsakats av överträdelsen, i den mån dessa kan fastställas.

f) Den ansvariga fysiska eller juridiska personens vilja att samarbeta med de behöriga myndigheterna, utan att det påverkar behovet av att säkerställa återbetalning av de vinster som personen erhållit eller förluster som denne undvikit.

g) Den ansvariga fysiska eller juridiska personens tidigare överträdelser. Tidigare överträdelser som den för överträdelsen ansvariga fysiska eller juridiska personen gjort sig skyldig till.

Liknande regler finns bl.a. i MiFID II (artikel 72.2), i EU:s prospektförordning (artikel 39.1) och i EU:s förordning om värdepapperisering (artikel 33.2). De bestämmelserna har i svensk rätt införts i lagen om värdepappersmarknaden (25 kap. 2 § första stycket och 2 a §), lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning (5 kap. 8–11 §§) och lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering (3 kap. 14–17 §§). I dessa lagar anges således vilka omständigheter som ska beaktas vid valet mellan olika sanktioner.

I PEPP-förordningen är regeln, i likhet med i EU:s prospektförordning (artikel 39), utformad så att den är riktad till den behöriga myndigheten. Det skulle därför kunna förstås som att den är direkt tillämplig. Vid införandet av lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning gjordes dock bedömningen att det, för att främja förutsägbarheten och enhetligheten i tillämpningen av bestämmelserna, är en rimlig utgångspunkt att de omständigheter som anges i den förordningen om val av sanktioner anges även i lag (se prop. 2018/19:83 s. 102–104). Samma bedömning gjordes vid införandet av lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering (se prop. 2019/20:37 s. 63).

Det finns inte skäl att nu göra någon annan bedömning än den som gjordes i de tidigare lagstiftningsärendena. De omständigheter som anges i PEPP-förordningen bör därför anges även i den nya kompletteringslagen. För att inte begränsa utrymmet för egna bedömningar och möjligheter att ta hänsyn till särskilda omständigheter i det enskilda fallet bör dock lagtexten utgöra en exemplifierande, inte en uttömmande, uppräkningslista av vilka omständigheter som ska beaktas vid val av sanktion. Det går inte att reglera vilken relativ vikt som ska tillmätas olika omständigheter eller hur de ska vägas i det enskilda fallet. Detta är i stället något som ankommer på tillämpande myndighet eller domstol (se prop. 2013/14:228 s. 237–239).

Den systematik som har valts i tidigare lagstiftningsärendena utgår från att det bör stå klart vad som ska vara utgångspunkten vid val av ingripande. Därutöver bör det anges vilka omständigheter som i vart fall bör tillåtas att inverka på beslutet om vilken form av ingripande som slutligen ska väljas. Med den utgångspunkten kan de omständigheter som räknas upp i PEPP-förordningen delas in i sådana som är hänförliga till själva överträdelsen, och sådana som är att hänföra till den finansiella situationen hos den som begått den aktuella överträdelsen respektive sådana omständigheter som inträffat före eller efter överträdelsen och som är relevanta att beakta.

Med faktorer som är hänförliga till själva överträdelsen bör avses objektiva faktorer som överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, överträdelsens inverkan på PEPP-sparares intressen, överträdelsens allvar och varaktighet och om det finns tredje parter som har orsakats förlust av överträdelsen. Det senare bör, liksom vid tidigare

genomföranden av liknande regler i EU-rättsakter på finansmarknadsområdet, motsvaras av uttrycket ”skador som uppstått” (se t.ex. prop. 2015/16:26 s. 104–106). Vid bedömningen av själva överträdelsen bör hänsyn även tas till sådant som i PEPP-förordningen uttrycks som ”graden av ansvar” (artikel 68.2 b). Med det senare uttrycket avses i huvudsak att någon kan vara mer eller mindre ansvarig för en överträdelse och ha en omfattande eller mer begränsad kännedom om de omständigheter som utgör överträdelsen. Detta innefattar även om överträdelsen är uppsåtlig eller om den har begåtts av oaktsamhet. Om nämnda faktorer bildar utgångspunkt för valet av ingripande kan därefter det slutliga utfallet påverkas av faktorer som inte är att hänföra till själva överträdelsen. Till sådana omständigheter bör hänföras omfattningen av erhållna fördelar till följd av överträdelsen, tidigare överträdelser och agerandet hos den som begått överträdelsen efter det att överträdelsen har avslöjats.

Omständigheter som bör beaktas särskilt vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek

När Finansinspektionen ingriper genom beslut om sanktionsavgift enligt den nya kompletteringslagen bör inspektionen, vid fastställande av storleken på sanktionsavgiften, ta hänsyn till samtliga relevanta omständigheter, inbegripet sådana omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande. I fråga om sanktionsavgiftens storlek är det därutöver särskilt relevant att beakta den aktuella personens finansiella ställning och storleken på den vinst som personen gjort till följd av överträdelsen. Ovan föreslås att de omständigheter som enligt PEPP-förordningen särskilt ska beaktas vid fastställande av val av ingripande ska anges i kompletteringslagen. För att främja förutsägbarheten och enhetligheten bör även de omständigheter som ska beaktas särskilt vid fastställandet av sanktionsavgiftens storlek anges i lagen.

Den ansvariga personens finansiella ställning bör enligt PEPP-förordningen indikeras genom den juridiska personens totala omsättning eller den ansvariga fysiska personens årsinkomst (artikel 68.2 c). Som anges i förarbetena till motsvarande bestämmelser i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning bör andra ekonomiska förhållanden, såsom underhållsskyldighet i fråga om fysisk person och förmögenhetsförhållanden, kunna beaktas (se prop. 2016/17:22 s. 224).

I PEPP-förordningen anges att de vinster som gjorts eller de förluster som undvikits av den fysiska eller juridiska person som är ansvarig för överträdelsen ska beaktas (artikel 68.2 d). I likhet med den bedömning som gjorts i tidigare lagstiftningsärenden av motsvarande bestämmelser i andra EU-rättsakter bör i bestämmelsen i den nya kompletteringslagen enbart vinst anges (se prop. 2016/17:162 s. 602 f.). Den vinst som gjorts avser ett nettobelopp och omfattar de intäkter som erhållits och de förluster som undvikits, dvs. den fördel som erhållits (jfr samma prop. s. 603).

Finansinspektionen ska kunna avstå från ingripande

För att de administrativa sanktionerna ska vara proportionerliga bör det, liksom i annan lagstiftning på finansmarknadsområdet (se t.ex. 25 kap. 2 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden och 18 kap. 3 § andra

stycket försäkringsrörelselagen), i den nya kompletteringslagen anges att Finansinspektionen får avstå från ingripande i vissa situationer.

De omständigheter som ska kunna innebära att inspektionen avstår från ingripande bör vara att överträdelsen är ringa eller ursäktlig, att personen i fråga gör rättelse, att någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga eller att det annars finns särskilda skäl (jfr t.ex. 5 kap. 17 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning).

17.7 Ingripanden mot utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut

Promemorians förslag: Finansinspektionen ska få förelägga ett utländskt PEPP-sparinstitut, en utländsk PEPP-distributör eller ett utländskt förvaringsinstitut som har åsidosatt sina skyldigheter enligt PEPP-förordningen eller den nya kompletteringslagen att inom viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande. Ett föreläggande ska få förenas med vite.

Finansinspektionen ska under de förutsättningar som anges i PEPP-förordningen få förbjuda ett utländskt PEPP-sparinstitut eller en utländsk PEPP-distributör att bedriva PEPP-verksamhet i Sverige.

Skälen för promemorians förslag

Föreläggande att vidta viss åtgärd eller upphöra med ett visst agerande

Som redogörs för i avsnitt 17.3.1 föreslås att Finansinspektionen ska kunna ingripa mot svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut genom föreläggande att vidta rättelse vid överträdelser av PEPP-förordningen eller den nya kompletteringslagen. Som anges i avsnitt 16.1 ska Finansinspektionen utöva tillsyn över både svenska och utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut. Finansinspektionen bör därför även ha möjlighet att förelägga utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut att vidta rättelse.

På motsvarande sätt som föreslås gälla för förelägganden mot svenska aktörer, bör ett sådant föreläggande kunna riktas både mot juridiska och fysiska personer. Finansinspektionen bör även kunna förelägga den ansvarige utländska aktören att vidta en positiv åtgärd för att uppfylla aktuella krav. Även när det gäller utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut bör ett föreläggande få förenas med vite.

Förbud mot att bedriva verksamhet i Sverige

I PEPP-förordningen finns det bestämmelser om befogenhet för värdepappersmyndighetens behöriga myndigheter (artikel 16). Vid ett PEPP-sparinstituts eller en PEPP-distributörs överträdelser i en värdepappersstat gäller följande. Om behörig myndighet i värdepappersstaten har anledning att anse att en PEPP-produkt distribueras inom dess territorium eller

att ett underkonto för den medlemsstaten har öppnats med överträdelse av de skyldigheter som följer av de tillämpliga regler som avses i artikel 3, ska den myndigheten vidarebefordra sina iakttagelser till behörig myndighet i PEPP-sparinstitutets eller PEPP-distributörens hemmedlemsstat (artikel 16.1). Efter att ha bedömt den information som mottagits från behörig myndighet i värdmedlemsstaten ska behörig myndighet i hemmedlemsstaten i tillämpliga fall och utan dröjsmål vidta lämpliga åtgärder för att åtgärda situationen och även underrätta behörig myndighet i värdmedlemsstatens om alla sådana åtgärder (artikel 16.2). Om de åtgärder som vidtagits av behörig myndighet i hemmedlemsstaten visar sig vara otillräckliga eller saknas, och PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören ändå fortsätter att distribuera PEPP-produkten på ett sätt som står i klart motsatsförhållande till värdmedlemsstatens PEPP-sparares intressen eller till den korrekta funktionen för marknaden för privata pensionsprodukter i den medlemsstaten, får behörig myndighet i värdmedlemsstaten, efter att ha informerat behörig myndighet i hemmedlemsstaten, vidta lämpliga åtgärder för att förhindra ytterligare oegentligheter, inbegripet, i den mån det är strikt nödvändigt, hindra PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören från att fortsätta distributionen av PEPP-produkterna inom deras territorium (artikel 16.3 första stycket).

Bestämmelserna i förordningen (artikel 16.1–16.3) ska inte påverka värdmedlemsstatens befogenhet att vidta lämpliga och icke-diskriminerande åtgärder för att förhindra eller bestraffa oegentligheter som begåtts inom dess territorium, i situationer där omedelbara åtgärder är strikt nödvändiga för att skydda konsumenternas rättigheter i värdmedlemsstaten, och om likvärdiga åtgärder i hemmedlemsstaten är otillräckliga eller saknas, eller i fall där oegentligheter strider mot nationella rättsliga bestämmelser till skydd för det allmännas bästa, i den mån det är strikt nödvändigt. I sådana situationer ska värdmedlemsstaten ha möjlighet att hindra PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören från att bedriva ny affärsverksamhet inom deras territorium (artikel 16.4).

Bestämmelserna i artikel 16 PEPP-förordningen riktar sig till den behöriga myndigheten och som anges i avsnitt 6.2 är förordningen direkt tillämplig. Finansinspektionen har i och med det en möjlighet att ingripa mot ett utländskt PEPP-sparinstitut eller en utländsk PEPP-distributör som begår en överträdelse i Sverige. I förordningen anges dock inte hur en behörig myndighet ska få ingripa. Bestämmelser om det bör tas in i den nya kompletteringslagen. Finansinspektionen bör därför i de fall som anges i artikel 16.3 och 16.4 i förordningen få ingripa genom att förbjuda ett utländskt PEPP-sparinstitut eller en utländsk PEPP-distributör att bedriva PEPP-verksamhet i Sverige.

17.8 Finansinspektionens skyldighet att offentliggöra beslut och lämna uppgifter till Eiopa

Promemorians bedömning: Kravet i PEPP-förordningen att den behöriga myndigheten ska offentliggöra beslut om administrativa sanktioner och åtgärder kräver inte någon lagstiftningsåtgärd. Detsamma gäller skyldigheten för den behöriga myndigheten att årligen förse Eiopa med uppgifter om antalet påförda administrativa sanktioner och vidtagna åtgärder.

Skälen för promemorians bedömning

Offentliggörande av beslut

I PEPP-förordningen ställs det krav på att den behöriga myndigheten ska offentliggöra beslut om att påföra en administrativ sanktion eller annan administrativ åtgärd med anledning av överträdelse av förordningen. Besluten ska offentliggöras av den behöriga myndigheten på myndighetens webbplats omedelbart efter att den person som är föremål för beslutet har underrättats om beslutet (artikel 69.1). Offentliggörandet ska omfatta information om överträdelsens typ och art och om vilka personer som är ansvariga och vilka administrativa sanktioner eller andra åtgärder som påförts (artikel 69.2). Den behöriga myndigheten ska även offentliggöra information om att ett beslut har överklagats och all senare information om resultatet av ett sådant överklagande. Även eventuella beslut om ogiltigförklarande av ett tidigare beslut om påförande av en sanktion eller vidtagande av en åtgärd ska offentliggöras (artikel 69.4).

Det som anges om offentliggörande av beslut i PEPP-förordningen bedöms vara direkt tillämpligt eftersom det är formulerat som en skyldighet för de behöriga myndigheterna och inte för medlemsstaterna. Det är därför inte nödvändigt att vidta några lagstiftningsåtgärder för att det som anges i förordningen ska gälla.

En fråga som uppkommer är emellertid om ett sådant offentliggörande som beskrivs i förordningen är tillåtet enligt bestämmelserna om sekretess i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Beträffande Finansinspektionens verksamhet med tillståndsgivning och tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet gäller sekretessen för uppgifter om affärs- och driftförhållanden hos den som inspektionens verksamhet avser och för uppgifter om ekonomiska eller personliga förhållanden för någon som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med denne (30 kap. 4 § OSL). PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut bör omfattas av den bestämmelsen (se avsnitt 19.2).

Det föreligger en presumtion för offentlighet enligt 30 kap. 4 § OSL. PEPP-förordningen förutsätter offentliggörande av beslut om att påföra en administrativ sanktion eller annan administrativ åtgärd men tillåter att besluten offentliggörs anonymiserat, bl.a. om ett offentliggörande skulle utgöra en oproportionerlig åtgärd eller om ett offentliggörande skulle anses äventyra finansmarknadernas stabilitet eller en pågående utredning

(artikel 69.3 b). Det finns också en möjlighet att i vissa fall inte alls offentliggöra beslutet (artikel 69.3 c) eller att senarelägga offentliggörandet (artikel 69.3 a och b). Mot denna bakgrund finns det skäl att dra slutsatsen att den sekretess som föreskrivs i offentlighets- och sekretesslagen inte utgör hinder för att offentliggöra besluten på det sätt som krävs enligt PEPP-förordningen. Samma bedömning har gjorts i tidigare lagstiftningsärenden när det gäller motsvarande regler om offentliggörande av beslut i bl.a. kapitaltäckningsdirektivet och EU:s förordning om värdepapperscentraler (se prop. 2013/14:228 s. 233 f. och prop. 2015/16:10 s. 244 f.).

Eftersom kravet på offentliggörande av beslut också gäller sådana beslut som rör fysiska personer, uppkommer även frågan om gällande regelverk angående hantering av personuppgifter hindrar att kraven i PEPP-förordningen uppfylls. I PEPP-förordningen anges att vid varje behandling av personuppgifter som görs inom ramen för dess tillämpningsområde ska behöriga myndigheter utföra sina uppgifter i enlighet med EU:s dataskyddsförordning (artikel 71 första stycket i PEPP-förordningen). Även den ovan nämnda möjligheten som finns enligt PEPP-förordningen att offentliggöra beslut i anonymiserad form innebär ett skydd för personuppgifter. Detta innebär sammantaget att gällande regelverk angående hantering av personuppgifter inte innebär något hinder för kraven på offentliggörande av beslut (jfr prop. 2020/21:206 s. 92).

Uppgifter till Eiopa

I PEPP-förordningen anges att behöriga myndigheter ska informera Eiopa om alla administrativa sanktioner och andra åtgärder som påförts men inte offentliggjorts i enlighet med artikel 69.3 c, inbegripet alla överklaganden av dessa och resultatet av överklagandena (artikel 70.1). Det ställs också krav på att den behöriga myndigheten årligen ska förse Eiopa med uppgifter i aggregerad form om alla beslut om administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder (artikel 70.2).

Reglerna i förordningen om att den behöriga myndigheten ska informera Eiopa om administrativa sanktioner och åtgärder bedöms vara direkt tillämpliga eftersom bestämmelsen i fråga är formulerad som en skyldighet för de behöriga myndigheterna och inte för medlemsstaterna. Det är därför inte nödvändigt att vidta några lagstiftningsåtgärder för att det som anges i förordningen ska gälla.

De uppgifter som Finansinspektionen ska lämna till Eiopa kan i vissa fall omfattas av sekretess hos inspektionen. Finansinspektionen bör, liksom för det vanliga löpande informationsutbytet (se avsnitt 18) med stöd av 8 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen har goda möjligheter lämna de aktuella uppgifterna till Eiopa.

17.9 Betalning, preskription och verkställighet

Promemorians förslag: En sanktionsavgift som tas ut med stöd av den nya kompletteringslagen ska betalas inom 30 dagar efter det att ett beslut om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet. Om sanktionsavgiften inte betalas inom denna tid, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Sanktionsavgift som beslutats ska falla bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Ett beslut av Finansinspektionen om en sanktionsavgift ska få verkställas enligt utsökningsbalken om den inte har betalats i rätt tid.

Skälen för promemorians förslag: I PEPP-förordningen finns det inte några regler om betalning av sanktionsavgifter, preskription och verkställighet. Medlemsstaterna har således frihet att själva avgöra vad som ska gälla i sådana frågor. Bestämmelserna om betalning, preskription och verkställighet bör i den nya kompletteringslagen utformas efter förebild av motsvarande bestämmelser i andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. 25 kap. 25–28 §§ lagen om värdepappersmarknaden och 9 kap. 22–25 §§ lagen om försäkringsdistribution). Enligt dessa bestämmelser ska en avgift betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att ett beslut om avgiften har fått laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet. Samma ordning bör gälla för beslut om sanktionsavgifter enligt PEPP-förordningen.

Enligt de nyss redovisade regelverken gäller vidare att ett beslut av Finansinspektionen om en sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken. Om avgiften inte betalas inom denna tid, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Innebörden av dessa bestämmelser är att det inte krävs något domstolsavgörande för att driva in avgiften som är obetald och förfallen till betalning och att mål om sanktionsavgift handläggs som allmänt mål hos Kronofogdemyndigheten (se 1 kap. 6 § och 3 kap. 1 § första stycket 6 utsökningsbalken). Samma ordning bör gälla för beslut om sanktionsavgifter enligt PEPP-förordningen. Även ett godkänt sanktionsföreläggande kan verkställas (se avsnitt 17.4).

När det gäller frågan om preskription anges i flera lagar på finansmarknadsområdet att en sanktionsavgift som beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år (se t.ex. 5 kap. 25 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning). Samma preskriptionstid bör gälla för de nu aktuella sanktionsavgifterna. Med verkställighet avses faktiska verkställighetsåtgärder. Preskriptionen är absolut. Det betyder att fullgörande inte kan krävas efter det att fem år har gått sedan beslutet fått laga kraft, även om verkställighet har skett under femårsperioden avseende en del av sanktionsavgiften. Det som preskriberas är den del av avgiften som ännu inte har drivits in (se prop. 2016/17:22 s. 255–257).

18 Finansinspektionens samarbete med andra tillsynsmyndigheter och Eiopa

Promemorians bedömning: Det informationsutbyte som enligt PEPP-förordningen ska ske mellan olika tillsynsmyndigheter och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) kan komma till stånd inom ramen för gällande svensk rätt.

Skälen för promemorians bedömning: I PEPP-förordningen betonas PEPP-produktens paneuropeiska dimension. Denna kan utnyttjas av PEPP-sparinstitut genom möjligheterna till gränsöverskridande verksamhet. Även PEPP-sparare kan utnyttja detta genom att behålla sitt PEPP-sparinstitut vid byte av bosättningsort, från en medlemsstat till en annan (se t.ex. skäl 33). Denna paneuropeiska dimension ställer särskilda krav på samarbete mellan olika tillsynsmyndigheter och i förordningen finns bestämmelser om samarbete, dels mellan behöriga myndigheter i olika medlemsstater, dels mellan behöriga myndigheter och Eiopa. Enligt förordningen (artikel 66.2) ska de behöriga myndigheterna samarbeta med varandra i enlighet med

– Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

- UCITS-direktivet,
- Solvens II-direktivet,
- AIFM-direktivet,
- MiFID II,
- försäkringsdistributionsdirektivet, och
- andra tjänstepensionsdirektivet.

Vidare anges att de behöriga myndigheterna och Eiopa ska samarbeta med varandra för att fullgöra sina respektive uppdrag enligt denna förordning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/79/EG (artikel 66.3 i PEPP-förordningen). Därutöver ska de behöriga myndigheterna och Eiopa ska utbyta all information och dokumentation som krävs för att de ska kunna fullgöra de respektive uppgifter som de tilldelas i PEPP-förordningen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010, särskilt för att konstatera och avhjälpa överträdelser av PEPP-förordningen (artikel 66.4). I PEPP-förordningen anges också att Eiopa, för att fullgöra sina uppgifter enligt förordningen, ska ha tillgång till information som PEPP-sparinstitut lämnat till behöriga myndigheter (artikel 40.7).

I propositionen Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter (prop. 2016/17:78) anfördes följande. Beträffande Finansinspektionens möjlighet att lämna ut uppgifter till utländska myndigheter kan det inledningsvis konstateras att det kan komma att handla om uppgifter som omfattas av sekretess enligt 30 kap. 4 eller 6 § offentlighets- och sekretesslagen. En svensk myndighets möjlighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i

8 kap. 3 § samma lag. Uppgift som är sekretessbelagd enligt offentlighets- och sekretesslagen får enligt bestämmelsen inte lämnas ut till utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation i andra fall än då utlämnandet sker i enlighet med föreskrift i lag eller förordning eller då uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller mellanfolkliga organisationen. En föreskrift i en EU-förordning, t.ex. PEPP-förordningen, är att jämställa med en föreskrift i svensk lag eller förordning (jfr prop. 1998/99:18 s. 41 och prop. 1999/2000:126 s. 160 och 283). Bestämmelsen ger, som konstaterats i flera tidigare lagstiftningsärenden på finansmarknadsområdet, Finansinspektionen goda möjligheter att i sitt arbete lämna ut handlingar och uppgifter till behöriga utländska myndigheter och de Europeiska tillsynsmyndigheterna, t.ex. Eiopa (se bl.a. prop. 2011/12:40 s. 20, prop. 2011/12:175 s. 31 och prop. 2012/13:72 s. 34). Detta bör fortsatt gälla och därmed kan även det informationsutbyte som ska äga rum enligt PEPP-förordningen komma till stånd inom ramen för gällande svensk rätt. Det följer även direkt av förordningen att Finansinspektionen ska samarbeta med de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater och Eiopa.

19 Behandling och skydd av vissa uppgifter

19.1 Behandling av personuppgifter

Promemorians bedömning: EU:s dataskyddsförordning, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning utgör tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som kommer att ske med anledning av PEPP-förordningen och den nya kompletteringslagen. Någon ytterligare reglering om denna behandling behöver således inte införas.

Skälen för promemorian bedömning: I PEPP förordningen (artikel 71 första meningen) anges att när det gäller behandling av personuppgifter inom ramen för förordningen ska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och behöriga myndigheter utföra sina uppgifter inom ramen för denna förordning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i det följande benämnd EU:s dataskyddsförordning, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation).

EU:s dataskyddsförordning utgör den generella regleringen för personuppgiftsbehandling inom EU. Förordningen kompletteras i Sverige av bl.a.

lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Personuppgifter kommer att behandlas till följd av PEPP-förordningen. Detta gäller såväl hos PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer som hos Finansinspektionen.

För PEPP-sparinstitut gäller detta bl.a. vid rådgivning innan ett PEPP-avtal ingås (artikel 34 i PEPP-förordningen) och arbetet med PEPP-pensionsbeskedet (artikel 36 i samma förordning). När det gäller den behandling av personuppgifter som kommer att ske hos PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer kommer behandlingen antingen att vara nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse enligt PEPP-förordningen eller ske för att fullgöra ett avtal i vilket den registrerade är part eller för att vidta åtgärder på begäran av den registrerade innan ett sådant avtal ingås (artikel 6.1 b och c i EU:s dataskyddsförordning).

Finansinspektionen kan bl.a. behöva behandla personuppgifter som är nödvändiga för tillsynen över att förordningen följs, t.ex. namn och kontaktuppgifter till ledningspersoner hos PEPP-sparinstituten och PEPP-distributörerna. Inspektionen kan vidare komma att behandla sådana personuppgifter inom ramen för det samarbete mellan behöriga myndigheter och Eiopa som anges i förordningen (se artikel 66 i PEPP-förordningen och avsnitt 18). Frågan om offentliggörande av personuppgifter i samband med Finansinspektionens beslut om administrativa sanktioner och åtgärder behandlas i avsnitt 17.8. När det gäller Finansinspektionens behandling av personuppgifter är den behandlingen nödvändig för att myndigheten ska kunna utföra sina uppgifter enligt PEPP-förordningen och den nya kompletteringslag som föreslås i denna promemoria. Den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandlingen är alltså att den är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning (artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning). Den rättsliga grunden är fastställd i PEPP-förordningen och den nya kompletteringslagen (jfr artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning). Finansinspektionens ansvar för att utöva tillsyn och samarbeta med andra tillsynsmyndigheter och Eiopa kan också det ses som en rättslig förpliktelse (se artikel 6.1 c i EU:s dataskyddsförordning). Det bör inte bli aktuellt för vare sig PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer eller Finansinspektionen att behandla sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i EU:s dataskyddsförordning (jfr artikel 9).

Den personuppgiftsbehandling som kommer att bli följden av PEPP-förordningen och den nya kompletteringslagen bör sammantaget vara proportionell mot de mål som eftersträvas (jfr artikel 6.3 andra stycket i EU:s dataskyddsförordning).

Mot bakgrund av det anförda bör EU:s dataskyddsförordning, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning utgöra en tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som kommer att ske med anledning av kompletteringslagen och PEPP-förordningen. Någon ytterligare reglering om denna behandling behöver således inte införas.

19.2 Sekretess

Promemorians förslag: Sekretess ska gälla i en statlig myndighets verksamhet för uppgift om en enskilds förhållanden i en anmälan eller utsaga, om denna avser en överträdelse av bestämmelse i lag eller annan författning som gäller för PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörens verksamhet och uppgiften kan avslöja den anmäldes identitet.

Sekretessen i Finansinspektionens verksamhet ska inte gälla beslut om sanktioner eller sanktionsförelägganden.

Sekretessen för uppgift i allmän handling ska gälla i högst femtio år.

Promemorians bedömning: Sekretess gäller för Finansinspektionens verksamhet som avser tillstånd för och tillsyn över PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut. Det finns även skydd för den som anmäler regelöverträdelser hos ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut till Finansinspektionen.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

Tillstånd och tillsyn

I PEPP-förordningen finns det inte några uttryckliga bestämmelser om sekretess. PEPP-sparinstituts, PEPP-distributörens och Finansinspektionens hantering av personuppgifter behandlas i avsnitt 19.1.

Vid verksamhet som avser tillstånd och tillsyn kan det förekomma känsliga uppgifter. Känsliga uppgifter kan skyddas genom bestämmelser om sekretess. Sekretess gäller för vissa uppgifter i Finansinspektionens verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet (30 kap. 4 § OSL). Det som skyddas är uppgift om affärs- eller driftförhållanden för den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs (punkt 1). Skydd finns även för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse med den som myndighetens verksamhet avser (punkt 2). Vidare finns det skydd för uppgift om transaktioner med eller innehav av finansiella instrument, om en börs, ett fondbolag, en förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) eller ett värdepappersinstitut har inhämtat uppgiften på grund av bestämmelser om anmälningsskyldighet (punkt 3).

Tillämpningsområdet har utvidgats sedan sekretessen först infördes. Detta från att endast avse tillsyn över vissa tillståndspliktiga institut till att numera avse tillsyn med avseende på värdepappersmarknaden (se 8 kap. 5 § den numera upphävda sekretesslagen [1980:100] och prop. 1991/92:113 s. 130–133). Begreppet tillsyn ska inte ges en alltför snäv tolkning (prop. 1979/80:2 Del A s. 233). Även verksamhet som syftar till att förhindra problem i bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden och försäkringsväsendet kan klassas som tillsyn (prop. 2015/16:5 s. 708).

Finansinspektionen utövar i dag tillsyn över de finansiella företag som kommer att få registrera, utveckla och distribuera PEPP-produkter, dvs. PEPP-sparinstitut (se avsnitt 6.2). Även de företag som bara kommer att få distribuera PEPP-produkter, dvs. PEPP-distributörer, står i dag under tillsyn av Finansinspektionen (se avsnitt 6.2). PEPP-sparinstitut och

PEPP-distributörer är verksamma inom bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet. Sekretess bedöms därmed gälla redan enligt de nuvarande bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen för vissa uppgifter i Finansinspektionens verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn över PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer (30 kap. 4 §). Även förvaringsinstitut omfattas av denna bestämmelse (se definitionen av förvaringsinstitut i 1 kap. 1 § 15 lagen om värdepappersfonder och kraven för förvaringsinstitut i 9 kap. 4 § första stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

Skydd för visselblåsare

Inom finansmarknadsområdet finns det i flera EU-rättsakter bestämmelser om skydd för den som rapporterar om missförhållanden, s.k. visselblåsare. I Priip-förordningen anges t.ex. att de behöriga myndigheterna ska inrätta effektiva mekanismer för att möjliggöra rapportering till dem om faktiska eller potentiella överträdelser av den förordningen (artikel 28.1). De mekanismerna ska minst omfatta ett identitetsskydd för den person som rapporterar om överträdelser i alla skeden av förfarandet, såvida inte nationell rätt kräver att identiteten röjs i samband med ytterligare utredningar eller efterföljande rättsliga förfaranden (artikel 28.2 c). Motsvarande bestämmelser finns bl.a. i försäkringsdistributionsdirektivet (artikel 35.1 och 35.2 c) och i EU:s prospektförordning (artikel 41.1 och 41.2 c).

I PEPP-förordningen finns det inte någon bestämmelse om skydd för visselblåsare. Dock anges i skälen i förordningen att, för att upptäcka potentiella överträdelser bör de behöriga myndigheterna ha nödvändiga undersökningsbefogenheter och upprätta effektiva system för att möjliggöra rapportering av potentiella eller faktiska överträdelser (skäl 82).

Skydd för visselblåsare har behandlats i flera lagstiftningsärenden inom finansmarknadsområdet (se t.ex. prop. 2016/17:78 s. 54–58). Vid genomförandet i svensk rätt av kapitaltäckningsdirektivet infördes det en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (30 kap. 4 b §, se även prop. 2013/14:228 s. 254–259). Enligt denna gäller sekretess i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet, för uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelse av en bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet. Numera gäller sekretessen också verksamhet med avseende på pensionsstiftelser (se prop. 2018/19:159 s. 79–83).

Finansinspektionen kommer att utöva tillsyn över PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer och dessa företag kommer att driva verksamhet med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet (se avsnitten 6.2, 7.1 och 7.2). Utifrån vilka företag som får utses till förvaringsinstitut står även de under Finansinspektionens tillsyn och driva verksamhet inom bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet (se 1 kap. 1 § 15 lagen om värdepappersfonder och 9 kap. 4 § första stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). Sekretess bedöms därmed gälla enligt de nuvarande bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen för uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse som gäller för

PEPP-sparinstituts, PEPP-distributörers eller förvaringsinstituts verksamhet, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet (30 kap. 4 b § första stycket).

Skydd för den som en anmälan avser

I flera EU-rättsakter på finansmarknadsområdet finns det bestämmelser om skydd för den som en anmälan om en regelöverträdelse avser, dvs. den anmälde. I Priip-förordningen anges t.ex. att de behöriga myndigheterna ska inrätta effektiva mekanismer för att möjliggöra rapportering till dem om faktiska eller potentiella överträdelser av förordningen (artikel 28.1). De mekanismerna ska bl.a. omfatta identitetsskydd för den fysiska person som anklagas för att vara ansvarig för en överträdelse i alla skeden av förfarandet, såvida inte nationell rätt kräver att identiteten röjs i samband med ytterligare utredningar eller efterföljande rättsliga förfaranden (artikel 28.2 c). Motsvarande bestämmelser finns bl.a. i försäkringsdistributionsdirektivet (artikel 35.1 och 35.2 c) och i EU:s prospektförordning (artikel 41.1 och 41.2 c).

I PEPP-förordningen finns det inte någon bestämmelse om skydd för den som en anmälan avser. Liksom i fråga om skydd för visselblåsare gäller dock att de behöriga myndigheterna, för att upptäcka potentiella överträdelser, bör ha nödvändiga undersökningsbefogenheter och upprätta effektiva system för att möjliggöra rapportering av potentiella eller faktiska överträdelser (skäl 82).

För vissa finansiella företag finns det uttryckliga bestämmelser om skydd för den som en anmälan avser. I offentlighets- och sekretesslagen anges att sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i en anmälan eller utsaga, om 1) anmälan eller utsagan avser en överträdelse av bestämmelse i lag eller annan författning som gäller kreditinstituts verksamhet och 2) uppgiften kan avslöja den anmäldes identitet och det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att denne lider skada eller men (34 kap. 4 b § andra stycket 1 b OSL). Motsvarande gäller för värdepappersbolag (34 kap. 4 b § andra stycket 1 c) och försäkringsdistributörer (34 kap. 4 b § andra stycket 1 e).

Kreditinstitut och värdepappersbolag får utveckla och distribuera PEPP-produkter och då bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut (se avsnitt 7.1). Även försäkringsdistributörer får distribuera PEPP-produkter och då bedriva verksamhet som PEPP-distributörer (se avsnitt 7.2). Dessa företag omfattas då av bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen om skydd för den som en anmälan avser (30 kap. 4 b § andra stycket). Fråga är om detta skydd bör gälla för samtliga PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer, t.ex. för försäkringsföretag.

För PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut finns enligt bedömningen i denna promemoria samma behov av identitetsskydd oavsett vilken typ av rörelsetillstånd som ett företag har. Också för dessa företag torde det finnas ett intresse av en enhetlig lagstiftning i fråga om PEPP-produkter. Detta särskilt då ett sådant företag kommer att kunna driva verksamhet både enligt det regelverk som det har sitt grundläggande rörelsetillstånd för och enligt det regelverk som gäller för PEPP-produkter.

Uppgifter om den som anmäls bör därför även i fråga om PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut kunna omfattas av sekretess.

Sekretessen bör överensstämma med det som i övrigt gäller för finansiella företag (se 30 kap. 4 b § tredje och fjärde styckena OSL). Sekretessen för PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut bör därför inte gälla beslut om sanktioner eller sanktionsförelägganden. För uppgift i en allmän handling bör sekretessen även för PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut gälla i högst femtio år.

19.3 Tystnadsplikt

Promemorians förslag: Tystnadsplikt ska gälla för den som är eller har varit knuten till ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut som anställd eller uppdragstagare och omfatta vad han eller hon i anställningen eller under uppdraget har fått veta om någon annans personliga förhållanden. Tystnadsplikten ska även gälla till skydd för en anmälares och den utpekade personens identitet när det gäller regelöverträdelser som rör PEPP-produkter.

I det allmännas verksamhet ska i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen gälla.

Brott mot tystnadsplikt ska kunna föranleda straffrättsligt ansvar.

Skälen för promemorians förslag

Tystnadsplikt – Annans personliga förhållanden

I PEPP-förordningen finns det inte några uttryckliga bestämmelser om tystnadsplikt. PEPP-sparinstituts, PEPP-distributörers och Finansinspektionens hantering av personuppgifter behandlas i avsnitt 19.1.

Flera olika typer av finansiella företag kommer att få utveckla och distribuera eller bara distribuera PEPP-produkter (se avsnitten 7.1 och 7.2). Dessa företag, PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer, omfattas av olika bestämmelser om tystnadsplikt. Detta gäller även de företag som utföra uppgifter som förvaringsinstitut (se definitionen av förvaringsinstitut i 1 kap. 1 § 15 lagen om värdepappersfonder och kraven för förvaringsinstitut i 9 kap. 4 § första stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). Vanligtvis gäller en generell tystnadsplikt för uppgift om någon annans personliga förhållanden. För kreditinstitut gäller t.ex. att enskildas förhållanden till kreditinstitut inte obehörigen får röjas (1 kap. 10 § första stycket första meningen lagen om bank- och finansieringsrörelse). Motsvarande bestämmelser finns för värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare (se 1 kap. 11 § första stycket lagen om värdepappersmarknaden, 2 kap. 19 § första stycket lagen om värdepappersfonder och 8 kap. 24 § första stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). För försäkringsföretag finns det inte någon generell lagstadgad tystnadsplikt. Dock finns bestämmelser om tystnadsplikt för vissa specifika uppgifter, t.ex. uppgifter om genetisk undersökning eller genetisk information som avser en enskild person (4 kap.

16 § försäkringsrörelselagen). Inte heller finns det någon generell tystnadsplikt för försäkringsdistributörer (jfr 8 kap. 8 § första stycket lagen om försäkringsdistribution som behandlas nedan).

De finansiella företag som kan komma att bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut driver vanligtvis en verksamhet där det förekommer uppgifter om enskilda personliga förhållanden. Det kan t.ex. gälla uppgifter om ekonomiska förhållanden, hälsotillstånd, familjeförhållanden och andra förhållanden av personlig art. En del av uppgifterna bör till sin karaktär vara särskilt integritetskänsliga. Denna typ av uppgifter torde också förekomma i verksamhet som rör PEPP-produkter.

Bestämmelser om tystnadsplikt bidrar till att upprätthålla allmänhetens förtroende för finansiella företag. För finansiella företag kan det även vara av särskild vikt att de får tillgång till vissa uppgifter som är mer eller mindre nödvändiga för den verksamhet som de bedriver. Bestämmelser om tystnadsplikt torde underlätta för företagen när det gäller att få tillgång till denna typ av uppgifter. Detta bör även gälla för PEPP-produkter och då särskilt för utvecklandet av dem. PEPP-sparare bör även ha ett befogat intresse av att få samma skydd oavsett vilken typ av finansiellt företag som också bedriver verksamhet som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributör eller förvaringsinstitut.

Sammantaget görs bedömningen att det bör införas bestämmelser om tystnadsplikt för PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut. Bestämmelserna bör tas in i den nya kompletteringslagen. Tystnadsplikten i kompletteringslagen bör gälla bara för enskilda. Offentliga funktionärer bör i stället omfattas av bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (se avsnitt 19.2). På motsvarande sätt som i flera andra lagar på finansmarknadsområdet bör det i den nya kompletteringslagen tas in en erinran om detta (se t.ex. 1 kap. 11 § tredje stycket lagen om värdepappersmarknaden). Tystnadsplikten bör gälla för den som är eller har varit knuten till ett sådant finansiellt företag som anställd eller uppdragstagare och omfatta vad han eller hon i anställningen eller under uppdraget har fått veta om någon annans personliga förhållanden.

Det är inte möjligt att i svensk lagstiftning införa en tystnadsplikt hos PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut med hemvist i andra länder inom EES (prop. 2006/07:41 s. 18). Tystnadsplikten kommer således bara att gälla för svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut, dvs. sådana företag som har hemvist i Sverige. Dock gäller tystnadsplikten både för verksamhet i Sverige och i andra länder inom EES. Ett PEPP-sparinstitut med hemvist i ett annat land inom EES kommer t.ex. på motsvarande sätt inte att omfattas av de bestämmelser som nu föreslås även om företaget driver verksamhet i Sverige. För sådan verksamhet gäller i stället eventuella bestämmelser om tystnadsplikt i PEPP-sparinstitutets hemland.

Tystnadsplikt – Missförhållanden i den egna verksamheten

I avsnitt 19.2 föreslås bestämmelser om skydd för den som rapporterar om missförhållanden (sekretess). Dessa bestämmelser gäller dock bara i det allmännas verksamhet, t.ex. hos Finansinspektionen.

Krav på skydd för den som rapporterar om missförhållanden finns i flera EU-rättsakter på finansmarknadsområdet. Sådana krav har i flera genomföranden ansetts innebära att ett identitetsskydd ska föreligga både vid handläggning vid en myndighet och i ett företags interna rapporteringssystem (se t.ex. prop. 2013/14:228 s. 254 f.). På finansmarknadsområdet och i de regelverk som styr de företag som kan komma att bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut finns det således särskilda bestämmelser om tystnadsplikt. I vissa regelverk omfattas såväl anmälaren som den anmälda (se 1 kap. 10 § första stycket andra meningen lagen om bank- och finansieringsrörelse, 1 kap. 11 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden och 8 kap. 8 § första stycket lagen om försäkringsdistribution). I andra regelverk omfattas bara anmälaren (se 2 kap. 19 § första stycket andra meningen lagen om värdepappersfonder). I en del regelverk finns det dock inte några särskilda bestämmelser om skydd för vare sig anmälaren eller den anmälda (se försäkringsrörelselagen och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

Skyddet för den som rapporterar om missförhållanden i en verksamhet som rör PEPP-produkter bör vara detsamma oavsett vilken typ av finansiellt företag som bedriver verksamhet som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributör eller förvaringsinstitut. För att säkerställa detta bör det införas en bestämmelse i den nya kompletteringslagen om skydd för en anmälares identitet när det gäller regelöverträdelser som rör PEPP-produkter. Detta bör, som för annans personliga förhållanden (se ovan), bara gälla för enskilda och offentliga funktionärer bör i stället omfattas av bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen. I enlighet med det som gäller för flertalet finansiella företag som får utveckla och distribuera, bara distribuera PEPP-produkter eller utföra uppgifter som förvaringsinstitut bör även den utpekade personens identitet skyddas.

Det är inte möjligt att i svensk lagstiftning införa en tystnadsplikt hos PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut med hemvist i andra länder inom EES driver i Sverige (prop. 2006/07:41 s. 18). Tystnadsplikten kommer således bara gälla för svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut, dvs. sådana företag som har hemvist i Sverige. Liksom för uppgifter om annans personliga förhållanden gäller tystnadsplikten både för verksamhet i Sverige och i andra länder inom EES (se ovan).

Straffrättsligt ansvar för brott mot tystnadsplikt

Brott mot tystnadsplikt är vanligtvis straffsanktionerat. Den som röjer en uppgift som han eller hon är skyldig att hemlighålla kan då komma att dömas för brott mot tystnadsplikt (20 kap. 3 § brottsbalken). Detta gäller om inte annat särskilt anges (se t.ex. 1 kap. 10 § tredje stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse).

För de flesta finansiella företag som enligt PEPP-förordningen kommer att kunna bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut finns det inte något särskilt undantag och brott mot tystnadsplikt kan då leda till straffrättsligt ansvar för befattningshavare hos ett sådant företag. Detta bör gälla också när de bedriver verksamhet som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut. Genom att

inget undantag föreslås kan straffrättsligt ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken bli aktuellt för brott mot tystnadsplikt.

19.4 Uppgiftsskyldighet, meddelandeförbud och straffrättsligt ansvar för brott mot ett meddelandeförbud

Promemorians förslag: Svenska PEPP-sparinstitut, svenska PEPP-distributörer och svenska förvaringsinstitut ska vara skyldiga att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till företaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledaren eller om det begärs av åklagare i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål, på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol, eller i ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder. Uppgifterna ska lämnas ut utan dröjsmål och i elektronisk form.

Den undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter ska få besluta att PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören och förvaringsinstitutet samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående att uppgifter har lämnats ut eller att det pågår en förundersökning, ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder, s.k. meddelandeförbud. Ett sådant förbud ska få meddelas om det krävs för att en utredning om brott inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige. Förbudet ska vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder ska förbudet dock få tidsbegränsas bara om den stat eller mellanfolkliga domstol som ansökt om rättslig hjälp eller den utländska myndighet som har utfärdat utredningsordern samtycker till detta. Om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förbudet ska upphöra.

Brott mot ett meddelandeförbud ska kunna föranleda straffrättsligt ansvar.

En hänvisning till bestämmelserna om uppgiftsskyldighet och meddelandeförbud ska läggas till i lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål.

Skälen för promemorians förslag: I PEPP-förordningen finns det inte några bestämmelser om uppgiftsskyldighet, meddelandeförbud och straffrättsligt ansvar för brott mot ett meddelandeförbud. Sådana bestämmelser har dock ett direkt samband med bestämmelser om tystnadsplikt. Bestämmelser om tystnadsplikt behandlas i avsnitt 19.3. I flera regelverk som styr de finansiella företag som har möjlighet att bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributör eller förvaringsinstitut kompletteras också bestämmelser om tystnadsplikt med bestämmelser om upp-

giftsskyldighet, meddelandeförbud och straffansvar för brott mot ett meddelandeförbud (se t.ex. 1 kap. 11–13 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse, 1 kap. 12–14 §§ lagen om värdepappersmarknaden, 2 kap. 20–20 b §§ lagen om värdepappersfonder och 8 kap. 25–27 §§ lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). I dessa fall har det bedömts finnas ett behov av bestämmelser om uppgiftsskyldighet om det finns bestämmelser om sekretess eller tystnadsplikt för finansiell verksamhet (se bl.a. prop. 2002/03:139 s. 484–488 och prop. 2016/17:218 s. 133 f.). Det samma gäller i fråga om straffsanktionerade bestämmelser om meddelandeförbud i förhållande till kunder och andra utomstående (se bl.a. prop. 2004/05:144 s. 184–189 och prop. 2016/17:218 s. 134).

Det finns inte anledning att göra någon annan bedömning beträffande den tystnadsplikt som nu föreslås för PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut (se avsnitt 19.3). Därmed bör det införas bestämmelser om uppgiftsskyldighet och meddelandeförbud i den nya kompletteringslagen. Bestämmelserna bör ges samma omfattning och utformning som motsvarande bestämmelser i de regelverk som styr de finansiella företag som har möjlighet att bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributör eller förvaringsinstitut. Liksom bestämmelserna om tystnadsplikt i den nya kompletteringslagen kommer bestämmelserna om uppgiftsskyldighet i den lagen bara att gälla för svenska företag, dvs. sådana företag som har hemvist i Sverige, och för verksamhet som företagen driver dels i Sverige, dels i andra länder inom EES (se ovan).

Brott mot ett meddelandeförbud bör kunna leda till straffansvar enligt samma straffskala som redan förekommer i andra lagar på finansmarknadsområdet, dvs. ett sådant brott ska straffas med böter. För straffansvar ska det, även i det i likhet med det som i övrigt gäller på finansmarknadsområdet, krävas att brottet begås uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

En hänvisning till bestämmelserna om uppgiftsskyldighet och meddelandeförbud bör läggas till i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål (5 kap. 10 §).

20 Avgifter

Promemorians förslag: Företag som står under Finansinspektionens tillsyn ska med årliga avgifter bekosta inspektionens verksamhet enligt den nya kompletteringslagen och PEPP-förordningen.

Finansinspektionen ska få ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt PEPP-förordningen.

Regeringen ska få meddela föreskrifter om avgifterna.

Skälen för promemorians förslag: Finansinspektionen kommer att få ytterligare arbetsuppgifter i och med PEPP-förordningen (se avsnitt 6.2). I första hand rör det sig om uppgifter i samband med registrering av en PEPP-produkt (se avsnitt 5.4). Finansinspektionen får även vissa uppgifter vid anmälan av underkonto för en annan medlemsstat (se avsnitten 5.5.3 och 8). Till detta kommer övervakning och kontroll över att förordningen och den nya kompletteringslagen följs (se avsnitten 16 och 17). Delvis bör

detta ske tillsammans med de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater och Eiopa (se avsnitt 18).

Med nya arbetsuppgifter följer vanligtvis ökade kostnader, som kräver finansiering. Finansinspektionens verksamhet finansieras i dag dels via anslag på statsbudgeten, dels via avgifter för prövning av ärenden.

De företag som kommer att få registrera och distribuera PEPP-produkter, bara distribuera PEPP-produkter eller utses till förvaringsinstitut står redan under tillsyn som enskilda företag enligt den rörelsereglering som gäller för dem och betalar därmed en årlig avgift till inspektionen (se förordningen [2007:1135] om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet). Sådana avgifter ska stå i proportion till de kostnader som inspektionen har haft för tillsynen och övriga kostnader som inte finansieras på annat sätt. Dessa avgifter får Finansinspektionen inte disponera, utan de ska redovisas mot inkomstitel på statens budget. De årliga avgifterna ska i princip motsvara de medel som årligen anvisas Finansinspektionen på statsbudgeten. För att finansiera Finansinspektionens verksamhet enligt den nya kompletteringslagen och enligt PEPP-förordningen bör Finansinspektionen få ta ut årliga avgifter av de företag som står under Finansinspektionens tillsyn och bedriver sådan verksamhet som regleras i förordningen. En bestämmelse om detta bör tas in i den nya lagen.

I PEPP-förordningen anges att en ansökan om registrering av en PEPP-produkt ska prövas av den behöriga myndigheten (artikel 6.4). Den behöriga myndigheten ges även vissa uppgifter när ett PEPP-sparinstitut för första gången vill öppna ett underkonto för en annan medlemsstat (artikel 21). Ett särskilt förfarande gäller om det är en AIF-förvaltare som vill öppna ett underkonto för en annan medlemsstat (artikel 15). Därutöver ska den behöriga myndigheten besluta om avregistrering av en PEPP-produkt, bl.a. när ett PEPP-sparinstitut uttryckligen avsäger sig registreringen (artikel 8.1 a). Den behöriga myndigheten är för svenskt vidkommande Finansinspektionen (se avsnitt 6.2).

På motsvarande sätt som gäller enligt andra lagar på finansmarknadsområdet bör Finansinspektionens verksamhet som avser prövning av ansökningar och anmälningar enligt PEPP-förordningen finansieras genom avgifter (se t.ex. 23 kap. 12 § lagen om värdepappersmarknaden). En bestämmelse om detta bör tas in i den nya lagen.

Föreskrifter om denna typ av avgifter finns i dag i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen. Dessa avgifter får Finansinspektionen disponera, dvs. avgifter redovisas inte mot inkomstitel på statens budget.

I likhet med det som gäller enligt flera andra regelverk på finansmarknadsområdet bör regeringen få meddela föreskrifter om avgifterna (se t.ex. 23 kap. 12 § lagen om värdepappersmarknaden). Ett bemyndigande som gör det möjligt för regeringen att meddela sådana föreskrifter bör tas in i den nya lagen.

Promemorians förslag: Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande enligt den nya kompletteringslagen ska inte få överklagas. Andra beslut som Finansinspektionen meddelar enligt den lagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen ska få bestämma att beslut om förbud eller förelägganden enligt kompletteringslagen eller avregistrering av en PEPP-produkt ska gälla omedelbart.

Om Finansinspektionen inte har meddelat beslut om att godkänna eller avslå en ansökan om registrering av en PEPP-produkt inom tre månader efter det att en fullständig ansökan gavs in, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta.

Det ska införas särskilda bestämmelser om dröjsmålstalan. Dröjsmålstalan ska kunna väckas om Finansinspektionen inte fattar något beslut med anledning av en ansökan om registrering inom tre månader. Dröjsmålstalan ska också kunna inledas om Finansinspektionen inte lämnar över de uppgifter som en AIF-förvaltare har lämnat för att få tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES och inte heller meddelar ett beslut om att uppgifterna inte ska lämnas över inom tio arbetsdagar. En dröjsmålstalan väcks hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har meddelat ett beslut i fråga om registrering inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska en sådan ansökan anses ha avslagits. Finansinspektionen ska anses ha beslutat att inte översända de uppgifter som en AIF-förvaltare har lämnat för att få tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES, om inspektionen inte har översänt uppgifterna och inte heller har meddelat ett särskilt beslut om det inom tio arbetsdagar från det att en förklaring har lämnats.

Promemorians bedömning: PEPP-förordningens krav om att den behöriga myndigheten ska motivera sina beslut tillgodoses av gällande svensk rätt.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

Motiveringsskyldighet och överklagbarhet för Finansinspektionens beslut

Enligt PEPP-förordningen ska alla beslut om tillämpning av administrativa sanktioner eller andra åtgärder enligt förordningen vara motiverade och omfattas av rätten att överklaga inför domstol (artikel 68.4).

Allmänna bestämmelser om krav på motivering av beslut finns i förvaltningslagen (32 §). De förvaltningsbeslut som kan aktualiseras till följd av förslagen i denna promemoria är t.ex. Finansinspektionens beslut att inte godkänna en ansökan om registrering av en PEPP-produkt eller om ingripanden genom administrativa sanktioner eller åtgärder. För sådana beslut gäller alltså redan enligt gällande rätt ett krav på motivering. Därför krävs

ingen lagstiftningsåtgärd med anledning av PEPP-förordningens krav på motivering av vissa beslut.

Allmänt inom finansmarknadsområdet gäller att beslut av Finansinspektionen får överklagas och prövas av allmän förvaltningsdomstol, med krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. Detta bör även gälla för Finansinspektionens beslut enligt den nya kompletteringslagen. En bestämmelse om rätt till överklagande av Finansinspektionens beslut bör införas i den lagen efter förebild av motsvarande bestämmelser på andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. 26 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden). Enligt PEPP-förordningen fattar behörig myndighet vissa beslut med stöd direkt av förordningen. Det rör sig exempelvis om beslut i enskilda fall om avregistrering av en PEPP-produkt (artikel 8) eller beslut om undantag från kravet att offentliggöra beslut om att ålägga en administrativ sanktion eller annan administrativ åtgärd vid överträdelse av förordningen (artikel 69.3). Möjligheten att överklaga beslut enligt EU-förordningar följer redan av förvaltningslagen (41 §) och någon bestämmelse om det behöver därför inte tas in i den nya kompletteringslagen (jfr prop. 2018/19:38 s. 92).

Ett beslut om sanktionsföreläggande bör inte få överklagas

I avsnitt 17.4 föreslås att Finansinspektionens ingripande mot en fysisk person för en överträdelse av PEPP-förordningen som ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut har gjort sig skyldig till ska ske genom sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna ett ingripande som är bestämt till tid eller belopp. När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att en sanktion ska beslutas (se avsnitt 17.4). Ett beslut om sanktionsföreläggande är således ett förberedande beslut. Ett överklagande av ett sådant beslut skulle kunna fördröja Finansinspektionens utredning i onödan. Ett förberedande beslut förhindrar inte heller en senare slutlig prövning i domstol.

Enligt de lagar på finansmarknadsområdet där det finns möjlighet för Finansinspektionen att ingripa genom sanktionsföreläggande mot vissa fysiska personer på grund av en juridisk persons överträdelse, gäller att ett beslut om sanktionsföreläggande inte får överklagas (se t.ex. 26 kap. 1 § första stycket lagen om värdepappersmarknaden, 6 kap. 1 § första stycket lagen med kompletterande bestämmelser EU:s marknadsmissbruksförordning och 10 kap. 1 § första stycket lagen om försäkringsdistribution.). På samma sätt bör ett beslut om sanktionsföreläggande som Finansinspektionen fattar med stöd av den nya kompletteringslagen inte få överklagas. En fysisk person som har fått ett felaktigt sanktionsföreläggande meddelat mot sig, har möjlighet att ansöka om resning (se prop. 2016/17:162 s. 573 f.).

Vissa beslut ska kunna gälla omedelbart

I flera lagar på finansmarknadsområdet finns det bestämmelser om att Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande, förbud

eller återkallelse av tillstånd ska gälla omedelbart (se t.ex. 26 kap. 1 § fjärde stycket lagen om värdepappersmarknaden, 5 kap. 2 § lagen [2018:2024] med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden och 4 kap. 2 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering). Bestämmelser om att en myndighet i vissa fall kan verkställa ett beslut omedelbart om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det finns numera även i förvaltningslagen (35 §). Förvaltningslagen är subsidiär, vilket innebär att om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från förvaltningslagen, tillämpas den bestämmelsen (4 §).

I förevarande fall bedöms allmänintresset av omedelbar verkställighet vara särskilt stort i vissa fall som gäller ingripanden genom förbud eller föreläggande eller avregistrering av en PEPP-produkt eftersom en aktör annars kan fortsätta att agera på ett sätt som Finansinspektionen anser strider mot den nya kompletteringslagen eller PEPP-förordningen. Det bör därför införas en bestämmelse i kompletteringslagen om att Finansinspektionen får bestämma att vissa beslut om föreläggande eller förbud enligt den lagen och beslut om avregistrering av en PEPP-produkt ska gälla omedelbart.

Bestämmelser om dröjsmålstalan bör införas

I PEPP-förordningen finns det bestämmelser om förfarandet vid registrering av en PEPP-produkt. Den behöriga myndigheten ska inom 15 arbetsdagar efter mottagandet av en ansökan om registrering av en PEPP-produkt bedöma huruvida ansökan är fullständig (artikel 6.3). Om ansökan inte är fullständig ska myndigheten fastställa en tidsfrist inom vilken sökanden ska lämna ytterligare information. När ansökan anses vara fullständig ska den behöriga myndigheten underrätta sökanden om detta. Inom tre månader från den dag då en fullständig ansökan om registrering av en PEPP-produkt mottogs ska den behöriga myndigheten fatta ett beslut om registrering av en PEPP-produkt. Detta gäller dock endast om sökanden är godkänd att tillhandahålla PEPP-produkter enligt förordningen och om de uppgifter och dokument som lämnats i ansökan om registrering följer förordningen (artikel 6.4). Inom fem arbetsdagar efter att ha fattat ett beslut om registrering av PEPP-produkten ska den behöriga myndigheten vidarebefordra beslutet till Eiopa tillsammans med viss information och vissa dokument som ansökan ska innehålla samt informera det sökande PEPP-sparinstitutet. Om den behöriga myndigheten inte beviljar registrering ska det utfärdas ett motiverat beslut som kan överklagas (artikel 6.5).

Bestämmelserna i förordningen riktar sig till den behöriga myndigheten och är i och med det direkt tillämpliga. Ett PEPP-sparinstitut har med stöd av förordningen rätt till domstolsprövning av ett avslagsbeslut från Finansinspektionen (den behöriga myndigheten i Sverige).

Frågan är vad som gäller om Finansinspektionen inte fattar något beslut i ett ärende om registrering inom tre månader. Ett företag får bara tillhandahålla en PEPP-produkt om den är registrerad. Finansinspektionen prövar om en PEPP-produkt uppfyller de krav som anges i förordningen och i och med det ska registreras. I förordningen anges bara att ett beslut om att inte bevilja registrering ska kunna överklagas. Om Finansinspektionen inte fattar något beslut alls, dvs. varken beviljar eller avslår ansökan

om registrering, innebär det i praktiken ett förbud mot att tillhandahålla en PEPP-produkt, såväl i Sverige som i andra länder inom EES. Också en sådan underlåtenhet att pröva en ansökan bör kunna prövas av domstol.

I flera lagar på finansmarknadsområdet ges sökanden i en sådan situation möjlighet att begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls, s.k. dröjsmålstalan (se t.ex. 26 kap. 2 § lagen om värdepappersmarknaden och 16 kap. 2 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). Även i förvaltningslagen finns det bestämmelser om dröjsmålstalan (11, 12 och 49 §§). Som anges ovan är förvaltningslagen subsidiär och gäller om annat inte anges i lag eller förordning (se 4 §). Om ett ärende som har inletts av en enskild part inte har avgjorts i första instans senast inom sex månader gäller enligt förvaltningslagen att parten skriftligen får begära att myndigheten ska avgöra ärendet. Myndigheten ska då inom fyra veckor från den dag då en sådan begäran kom in antingen avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut avslå begäran (12 §).

Finansinspektionen ska som ovan anges pröva en ansökan om registrering av en PEPP-produkt inom tre månader. Om inspektionen inte fattar ett beslut inom denna tid bör ett PEPP-sparinstitut ges möjlighet att inleda en dröjsmålstalan, vilket är flera månader tidigare än möjligheten till det enligt förvaltningslagen (se 12 § första stycket). I den nya kompletteringslagen bör det tas in en bestämmelse om dröjsmålstalan för de fall Finansinspektionen inte prövar en ansökan om registrering inom den tid som anges i förordningen, dvs. tre månader från det att en fullständig ansökan gavs in. Bestämmelsen bör utformas efter förebild av bestämmelser om dröjsmålstalan som i dag finns på finansmarknadsområdet (se 26 kap. 2 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden och 16 kap. 2 § andra stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

I PEPP-förordningen finns det också bestämmelser om förfarandet när en AIF-förvaltare vill tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska inom tio arbetsdagar från mottagandet översända uppgifterna till den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten tillsammans med en bekräftelse på att det rör sig om ett företag som får bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut (artikel 15.2 första stycket). Om den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten nekar till att översända uppgifterna, ska myndigheten underätta PEPP-sparinstitutet om skälen till detta inom en månad från mottagandet av alla uppgifter och dokument. Ett sådant nekande eller underlåtenhet att lämna besked, ska kunna prövas av domstol i PEPP-sparinstitutets hemmedlemsstat (artikel 15.2 andra stycket i PEPP-förordningen).

Också i detta fall är frågan vad som gäller om Finansinspektionen inte överlämnar uppgifterna inom den frist som anges i förordningen. Om Finansinspektionen bedömer att det inte finns förutsättningar för att lämna över de uppgifter som ett PEPP-sparinstitut som också är AIF-förvaltare har lämnat för att få tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES, ska inspektionen meddela ett särskilt beslut (se avsnitt 8). Ett beslut om att lämna över uppgifter bör få karaktären av ett tillståndsbeslut. Det är t.ex. först sedan den behöriga myndigheten i det andra landet inom EES har tagit emot de uppgifter som Finansinspektionen lämnat över som ett svenskt PEPP-sparinstitut får tillhandahålla en PEPP-produkt i det landet (se artikel 15.3 i PEPP-förordningen, jfr även prop. 2012/13:155 s. 384 f.).

Ett beslut om att inte lämna över uppgifter bör också det få karaktären av ett förvaltningsbeslut som kan överklagas i vanlig ordning (se ovan). Enligt förordningen ska dock även en underlåtenhet att lämna över uppgifter till en behörig myndighet kunna prövas i domstol (artikel 15.2 andra stycket andra meningen). Det finns således ett särskilt krav i förordningen på att en underlåtenhet att överlämna uppgifter till en behörig myndighet i ett annat land ska kunna prövas i domstol.

Med underlåtenhet bör avses de fall då Finansinspektionen inte lämnar över uppgifterna och inte heller fattar något särskilt beslut om att inte göra det. För att en underlåtenhet ska föreligga bör krävas att en AIF-förvaltare har lämnat de uppgifter som anges i PEPP-förordningen (artikel 15.1). I ett sådant fall bör en AIF-förvaltare få begära en förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls. Detta bör, liksom för en ansökan om en registrering, kunna ske tidigare än det som gäller enligt förvaltningslagen, dvs. sex månader plus fyra veckor (se 12 § första stycket).

En bestämmelse om dröjsmålstalan för det fall Finansinspektionen inte lämnar över en AIF-förvaltares uppgifter inom viss tid och inte heller fattar ett beslut om att inte göra det bör införas i den nya kompletteringslagen. Bestämmelsen bör utformas efter förebild av motsvarande bestämmelser i andra lagar på finansmarknadsområdet (se 26 kap. 2 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden och 16 kap. 2 § andra stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

I likhet med det som gäller enligt andra lagar på finansmarknadsområdet bör en dröjsmålstalan prövas av allmän förvaltningsdomstol och prövningstillstånd krävas vid överklagande till kammarrätten (se t.ex. 26 kap. 2 § tredje stycket lagen om värdepappersmarknaden och 16 kap. 2 § tredje stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

Vid en dröjsmålstalan prövar domstolen i princip endast om ärendet är färdigt för avgörande och om samtliga handlingar och uppgifter som behövs som underlag för beslutet har lämnats in (se prop. 2006/07:115 s. 523 och prop. 2020/21:206 s. 96). Om domstolen anser att ärendet är färdigt för avgörande börjar en ny period att löpa. Mot bakgrund av att en ansökan om registrering av en PEPP-produkt ska prövas inom tre månader (se artikel 6.4 i PEPP-förordningen) bör den nya perioden för ett sådant ärende bestämmas till tre månader. På motsvarande sätt bör den nya perioden i ett ärende om överlämnande bestämmas till tio arbetsdagar (se artikel 15.2 första stycket). Om Finansinspektionen vid utgången av dessa frister fortfarande inte har fattat något beslut, bör det anses som att en ansökan om registrering eller en begäran om översändande har avslagits (jfr 26 kap. 2 § fjärde stycket lagen om värdepappersmarknaden och 16 kap. 2 § fjärde stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). Först därefter kan sökanden överklaga och få till stånd en prövning i sak.

22 Skatterättsliga frågor

22.1 Beskattning av sparande i en PEPP-produkt

Promemorians bedömning: Sparande i en PEPP-produkt bör beskattas på motsvarande sätt som en kapitalförsäkring.

Skälen för promemorians bedömning

Sparande i en PEPP-produkt bör beskattas på motsvarande sätt som liknande sparformer

Genom PEPP-förordningen införs en ny sparform, sparande i en PEPP-produkt. Förordningen innehåller bestämmelser om vad som ska gälla för en PEPP-produkt. Dessa bestämmelser beskrivs i avsnitt 5. PEPP-förordningen påverkar dock inte nationell skatterätt (skäl 23). I stället är det upp till de enskilda medlemsstaterna att bestämma om och hur ett sparande i en PEPP-produkt ska beskattas.

Sparande i en PEPP-produkt bör så långt möjligt beskattas på motsvarande sätt som liknande sparformer så att det inte uppkommer snedvridande effekter för konkurrensen om sparade medel.

Kapitalförsäkringar och pensionsförsäkringar

I Sverige finns det i dag framför allt två sparformer som är särskilt intressanta för ett långsiktigt sparande till pension – kapitalförsäkring och pensionsförsäkring. Sparande i kapitalförsäkring respektive pensionsförsäkring är indirekt i den meningen att det är försäkringsföretaget som äger de faktiska tillgångarna. Sparandet innehåller vidare alltid någon form av försäkringsmoment. Försäkringsmomentet kan variera mellan olika försäkringar. Hos en kapitalförsäkring finns det dock alltid ett återbetalningsskydd. Ett återbetalningsskydd innebär att om försäkringsstagaren dör, betalas alltid 99–101 procent av försäkringskapitalet ut till den förmånstagare som har satts in eller till dödsboet.

Sparande i kapitalförsäkringar och pensionsförsäkringar beskattas på olika sätt. I 58 kap. inkomstskattelagen, förkortad IL, finns den uppdelning mellan kapitalförsäkringar och pensionsförsäkringar som är av betydelse för beskattningen. Motivet till uppdelningen är att skapa ett system där endast pensionsförsäkringar som tjänar ett verkligt pensioneringsändamål skattesubventioneras (prop. 1975/76:31). Pensioneringssyftet anges inte direkt i lagtexten utan uttrycks i stället genom ett antal kvalitativa villkor som uppställs på en pensionsförsäkring (58 kap. 4, 6 och 8–16 b §§ IL). De kvalitativa villkoren avser bl.a. försäkringens ändamål (ålders-, sjuk- eller efterlevandepension), villkoren för utbetalning samt inläsningen av pensionskapitalet (begränsningar i föfoganderätten). Samtliga villkor måste vara uppfyllda för att försäkringen ska anses vara en pensionsförsäkring. Om något av de kvalitativa villkoren inte är uppfyllt när försäkringsavtalet ingås är försäkringen i skattehänseende att anse som en kapitalförsäkring.

Både sparande i kapitalförsäkringar och pensionsförsäkringar beskattas med avkastningsskatt enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på

pensionsmedel, förkortad AvpL. Avkastningsskatten tas ut på ett schablonmässigt beräknat skatteunderlag. För pensionsförsäkringar är skatteunderlaget kapitalunderlaget multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, dock lägst 0,5 procent av kapitalunderlaget. För kapitalförsäkringar är skatteunderlaget kapitalunderlaget multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret ökad med en procentenhet, dock lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget. Skatten för pensionsförsäkringar uppgår till 15 procent av skatteunderlaget och för kapitalförsäkringar till 30 procent av skatteunderlaget (3 d och 9 §§ AvpL).

Premier för sparande i egna pensionsförsäkringar var t.o.m. den 31 december 2015 avdragsgilla inom vissa ramar. Den 1 januari 2016 slopades rätten att göra avdrag för premier för pensionsförsäkring med ett fast belopp (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.6). Anställda som helt saknar pensionsrätt i anställning eller skattskyldiga som har inkomst av aktiv näringsverksamhet kan fortfarande göra avdrag med ett belopp som motsvarar 35 procent av den avdragsgrundande inkomsten, dock högst 10 prisbasbelopp (59 kap. 1 a och 5 §§ IL). Belopp som betalas ut i pension ska tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst (10 kap. 5 § och 11 kap. 1 § IL). Alla utbetalningar från en pensionsförsäkring är skattepliktiga fullt ut även om försäkringspremierna inte har dragits av i sin helhet på grund av den begränsade avdragsrätten. Premier för kapitalförsäkringar får inte dras av. Å andra sidan är belopp som faller ut på grund av kapitalförsäkringar, inklusive återbäring, skattefria (8 kap. 14 och 24 §§ IL).

Beskattningen av sparande i en PEPP-produkt

En PEPP-produkt är inte en försäkring. Sparande i en PEPP-produkt har dock flera likheter med sparandet i en kapitalförsäkring eller en pensionsförsäkring. PEPP-produkten ska vara utformad på grundval av en garanti för det kapital som är inestående i början av utbetalningsfasen eller en riskreduceringsteknik som är förenlig med målet att spararen ska få tillbaka sitt kapital. Detta bedöms överensstämma med vad som gäller för en kapitalförsäkring eller en pensionsförsäkring där det alltid ska finnas någon form av försäkringsmoment. Ett sparande i en PEPP-produkt bedöms därför ha stora likheter med ett sådant sparande som sker i en pensionsförsäkring eller i en kapitalförsäkring med traditionell förvaltning och förhållandevis lång bindningstid.

Vid valet av om sparandet i en PEPP-produkt ska beskattas som en kapitalförsäkring eller en pensionsförsäkring har utbetalningsvillkoren avgörande betydelse. Sparandet i en PEPP-produkt ska vara långsiktigt och i hög utsträckning ett bundet sparande (artikel 2.1 b i PEPP-förordningen). I PEPP-förordningen ges medlemsstaterna möjlighet att fastställa särskilda villkor för utbetalningsfasen (artikel 57.1). I avsnitt 10.2 föreslås att denna möjlighet ska utnyttjas. PEPP-pensionsförmåner från ett svenskt underkonto föreslås inte få betalas ut före den månad som spararen fyller 65 år. Spararen ska enligt förordningen erbjudas en eller flera särskilt uträknade utbetalningsformer, bl.a. annuiteter, engångsbelopp eller uttag

(artikel 58.1). Denna bestämmelse begränsar medlemsstaternas möjligheter att införa krav på hur sparade medel ska betalas ut. I och för sig ges medlemsstaterna möjlighet att anta åtgärder till förmån för vissa utbetalningsformer (artikel 58.3) och i enlighet med det föreslås bestämmelser om inlösen (se avsnitt 10.2). De bestämmelserna rör utbetalningsformen engångsutbetalningar och det är möjligt med utbetalningar av PEPP-pensionsförmåner genom uttag. Det föreslås inte några bestämmelser om att utbetalningar av ett PEPP-sparande måste ske i viss form. Även om ett PEPP-sparande lämpligen bör betalas ut genom annuiter finns det inga sådana krav.

För kapitalförsäkringar varierar bindningstiden stort mellan olika typer av kapitalförsäkringar. Vid fond- och depåförsäkring finns det ofta inte någon bindningstid alls medan det vid försäkringar med traditionell förvaltning finns stora variationer, från ingen bindningstid alls och upp till 15 år. För såväl kapitalförsäkringar som pensionsförsäkringar styrs detta av de enskilda avtalsvillkoren, men för pensionsförsäkringar är villkoren utformade så att de inkomstskatterättsliga kraven ska vara uppfyllda. Ålderspension får normalt inte betalas ut innan den försäkrade fyller 55 år (58 kap. 10 § IL). Ålderspension får inte heller betalas ut under en kortare tid än fem år (58 kap. 11 § IL). Pensionen ska under de första fem åren betalas ut med samma eller stigande belopp (58 kap. 11 § IL).

Utbetalningsvillkoren för sparandet i en PEPP-produkt, dvs. de villkor som gäller för ett underkonto för Sverige (se avsnitt 10.2), är utformade så att de inte kan anses motsvara de krav som i beskattningshänseende uppställs på en pensionsförsäkring. Sparande i en PEPP-produkt bör därför i stället beskattas på motsvarande sätt som en kapitalförsäkring.

22.2 Sparande i en PEPP-produkt ska avkastningsbeskattas

Promemorians förslag: Sparande i en PEPP-produkt ska avkastningsbeskattas.

Avkastningsskatt ska betalas av

- svenska företag som tillhandahåller PEPP-produkter,
- utländska företag som tillhandahåller PEPP-produkter och som bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige eller
 - obegränsat skattskyldiga som under beskattningsåret innehaft ett avtal om sparande i en PEPP-produkt i en verksamhet som inte bedrivs från ett fast driftställe i Sverige.

Skatteunderlaget för sparande i en PEPP-produkt ska bestämmas på motsvarande sätt som skatteunderlaget för kapitalförsäkring.

Den framräknade schabloniserade avkastningen ska beskattas med en skattesats om 30 procent.

Skälen för promemorians förslag

Skattskyldighet

Skattskyldiga till avkastningsskatt är bl.a. svenska livförsäkringsföretag och utländska livförsäkringsföretag med fast driftställe i Sverige. För försäkringar som meddelats av utländska försäkringsgivare som saknar fast driftställe i Sverige är i stället försäkringstagaren skattskyldig, under förutsättning att försäkringstagaren är obegränsat skattskyldig i Sverige.

På samma sätt som gäller för kapitalförsäkring bör det i första hand vara svenska PEPP-sparinstitut som är skattskyldiga till avkastningsskatt på sparande i PEPP-produkter. Detsamma bör gälla för utländska PEPP-sparinstitut som tillhandahåller PEPP-produkter från ett fast driftställe i Sverige. Sådana svenska och utländska livförsäkringsföretag samt utländska tjänstepensionsinstitut som i dag är skattskyldiga för avkastningsskatt enligt 2 § första stycket 1 och 2 AvpL bedöms bli skattskyldiga även för tillhandahållande av PEPP-produkter enligt den befintliga lagstiftningen. Möjligheten att tillhandahålla PEPP-produkter står dock öppen även för andra finansiella företag (se avsnitt 7.1). Även dessa företag bör bli skattskyldiga för avkastningsskatt på sparande i PEPP-produkter. Skattskyldigheten i 2 § AvpL bör därför utvidgas till att omfatta även dessa företag.

Om ett utländskt livförsäkringsföretag eller utländskt tjänstepensionsinstitut enbart tillhandahåller PEPP-produkter från det fasta driftstället i Sverige bör företaget inte anses bedriva försäkringsrörelse här i landet. I ett sådant fall är dock bedömningen att företaget blir skattskyldigt för verksamheten att tillhandahålla PEPP-produkter (se ovan).

När det gäller utländska PEPP-sparinstitut som inte bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige bör de på samma sätt som gäller i fråga om kapitalförsäkringar inte vara skattskyldiga för avkastningsskatt i Sverige. I stället bör spararen vara skattskyldig för ett sådant sparande under förutsättning att spararen är obegränsat skattskyldig i Sverige. Vilka fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga i Sverige regleras i inkomstskattelagen (3 kap. 3–16 §§).

Ett sparande i en PEPP-produkt ska få pantsättas (se avsnitt 10.3). Även en kapitalförsäkring får pantsättas (14 kap. 9 § försäkringsavtalslagen). Den som har panträtt i en kapitalförsäkring, som inte är meddelad i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige, ska i vissa fall likställas med innehavare av försäkringen och kan därmed vara skyldig att betala avkastningsskatt (2 § andra stycket AvpL). Denna utvidgade skattskyldighet tar sikte på de fall en kapitalförsäkring används för att garantera en pensionsutfästelse (se prop. 2003/04:21 s. 25–27). Detta torde inte bli aktuellt för sparande i en PEPP-produkt. Det saknas därför skäl att utvidga skattskyldigheten till att i vissa fall gälla även den som har panträtt i en PEPP-produkt.

Beskattning med avkastningsskatt

I avsnitt 22.1 görs bedömningen att sparandet i en PEPP-produkt ska beskattas på motsvarande sätt som en kapitalförsäkring. Sparandet i en kapitalförsäkring beskattas med avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Sparande i en PEPP-produkt bör kunna

beskattas med avkastningsskatt enligt samma principer som gäller för avkastningsbeskattning av sparande i en kapitalförsäkring.

Skatteunderlag och skattesats

Skatteunderlaget för en kapitalförsäkring beräknas i två steg. Först beräknas ett kapitalunderlag. Därefter beräknas en schablonmässig avkastning på kapitalunderlaget, ett skatteunderlag, som skattesatsen appliceras på. För svenska livförsäkringsföretag och utländska livförsäkringsföretag med fast driftställe i Sverige är kapitalunderlaget värdet av den skattskyldiges tillgångar vid beskattningsårets ingång efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Utländska försäkringsföretag som är skattskyldiga ska dock endast räkna med sådana tillgångar och skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna försäkringsrörelsen. Kapitalunderlaget för obegränsat skattskyldiga som innehar utländska kapitalförsäkringar är försäkringarnas värde vid beskattningsårets ingång. Detta värde utgörs av försäkringens försäkringstekniska återköpsvärde med tillägg för beräknad upplupen andel i livförsäkringsrörelsens överskott. Även värdet av de premier som har betalats under beskattningsåret till en kapitalförsäkring ska ingå i kapitalunderlaget. Skatteunderlaget beräknas därefter genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan vid utgången av november under föregående kalenderår med tillägg om en procentenhet. Skattesatsen för kapitalförsäkring uppgår till 30 procent.

Skatteunderlaget för sparande i en PEPP-produkt bör bestämmas på motsvarande sätt, dvs. först bör ett kapitalunderlag beräknas och därefter en schablonmässig avkastning. För svenska livförsäkringsföretag och utländska livförsäkringsföretag som bedriver verksamhet från fast driftställe i Sverige bedöms tillhandahållandet av PEPP-produkter omfattas av de nuvarande bestämmelserna om beräkningen av kapitalunderlaget i 3 a § första och andra styckena AvpL. Några mindre justeringar föreslås dock i de nämnda bestämmelserna med hänsyn till att verksamhet att tillhandahålla PEPP-produkter inte kan anses som försäkringsrörelse samt att begreppet PEPP-sparare inte kan anses motsvara begreppet försäkringstagare.

För andra företag som tillhandahåller PEPP-produkter bör kapitalunderlaget utgöras av värdet av tillgångarna med avdrag för finansiella skulder vid ingången av beskattningsåret. Det är dock bara de tillgångar och skulder som är hänförliga till verksamheten att tillhandahålla PEPP-produkter som ska räknas med i kapitalunderlaget. För utländska företag med ett fast driftställe i Sverige medräknas enbart sådana tillgångar och finansiella skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna verksamheten. För obegränsat skattskyldiga som ingått ett avtal om PEPP-sparande med ett utländskt PEPP-sparinstitut som inte bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige bör kapitalunderlaget utgöras av värdet vid beskattningsårets ingång av de tillgångar som är hänförliga till PEPP-sparandet. Det överensstämmer med motsvarande beräkning av kapitalunderlaget avseende kapitalförsäkring (jfr 3 a § sjätte stycket AvpL).

På samma sätt som gäller för kapitalförsäkring bör kapitalunderlaget för sparande i PEPP-produkter ökas med de inbetalningar som gjorts till PEPP-kontot under beskattningsåret (jfr 3 b § AvpL). Vid beräkningen ska inbetalningar som har betalats under den andra halvan av beskattningsåret

tas med till halva värdet. Denna ökning av kapitalunderlaget bör göras oavsett vem som är skattskyldig.

Ett sparande i en PEPP-produkt ska kunna överlåtas (se avsnitt 10.3), vilket också gäller för en kapitalförsäkring (14 kap. 9 § försäkringsavtalslagen). Vid en överlåtelse av en kapitalförsäkring som är meddelad i en försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige ska kapitalunderlaget för det beskattningsår då överlåtelsen sker fördelas mellan överlåtare och förvärvare (3 c § AvpL). Motsvarande bör gälla vid överlåtelse av ett avtal om PEPP-sparande som tecknats med ett företag som tillhandahåller PEPP-produkter i en verksamhet som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige.

Den schablonmässiga avkastningen på kapitalunderlaget bör beräknas som för kapitalförsäkring (jfr 3 d § AvpL). Även skattesatsen för sparande i en PEPP-produkt bör överensstämma med skattesatsen för kapitalförsäkring, dvs. 30 procent (jfr 9 § AvpL).

22.3 Sparande i en PEPP-produkt ska inte inkomstbeskattas

Promemorians förslag: Begreppet PEPP-produkt ska definieras i inkomstskattelagen. En PEPP-produkt är aldrig en försäkring i inkomstskattelagens mening.

Inkomster som är hänförliga till tillgångar och skulder i en PEPP-produkt som förvaltas för spararens räkning ska inte tas upp. Detsamma gäller inbetalningar till sådant sparande. Utgifter som är hänförliga till sådana inkomster eller inbetalningar får inte dras av. Om intäcks- eller kostnadsposter ska delas upp mellan olika delar av verksamheten, ska fördelningen göras på skäligt sätt.

Ersättningar som betalas ut på grund av en PEPP-produkt ska vara skattefria. Kapitalvinst som uppkommer vid avyttring av en PEPP-produkt ska inte tas upp till beskattning.

Skälen för promemorians förslag

Definition och klassificering av PEPP-produkt

I syfte att tydliggöra vad som avses med en PEPP-produkt bör det tas in en definition av detta begrepp i inkomstskattelagen. Med PEPP-produkt bör avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt PEPP-förordningen. Att definitionen även får betydelse vid tillämpning av lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel följer av 12 § första stycket samma lag.

I inkomstskattelagen delas försäkringar in i pensionsförsäkringar och kapitalförsäkringar. En försäkring som uppfyller de villkor som uppställs i 58 kap. 4, 6 och 8–16 b §§ IL är en pensionsförsäkring och om villkoren inte är uppfyllda anses försäkringen vara en kapitalförsäkring (58 kap. 2 § IL). Även om en försäkring inte uppfyller villkoren kan den i vissa fall anses som en pensionsförsäkring enligt 58 kap. 5 § IL. En PEPP-produkt är inte en försäkring. Det gäller oavsett om PEPP-produkten i fråga till-

handahålls av ett svenskt eller ett utländskt PEPP-sparinstitut. Bestämmelserna om klassificering av försäkringar som kapital- eller pensionsförsäkring blir därför inte tillämpliga på PEPP-produkter. En PEPP-produkt ska dock skattemässigt behandlas på motsvarande sätt som en kapitalförsäkring (se avsnitt 22.1).

Inkomstbeskattning av företag som tillhandahåller PEPP-produkter

Som anges i artikel 6.1 i PEPP-förordningen kan PEPP-produkter tillhandahållas av flera olika finansiella företag (se även avsnitt 7.1). Samtliga företag ska avkastningsbeskattas för verksamheten att tillhandahålla PEPP-produkter. De ska därför inte inkomstbeskattas för sådan verksamhet. Inkomster som är hänförliga till tillgångar och skulder i en PEPP-produkt som förvaltas för spararens räkning ska således inte tas upp. Detsamma gäller inbetalningar till sådant sparande. Utgifter som är hänförliga till sådana inkomster som inte ska tas upp, får inte dras av. Om företaget ska dela upp en intäkts- eller en kostnadspost mellan olika delar av sin verksamhet – mellan sådan verksamhet som är undantagen från inkomstbeskattning och sådan som inte är undantagen – ska fördelningen göras på skäligt sätt.

Av 39 kap. 3 § IL framgår att livförsäkringsföretag inte ska ta upp inkomster som hänför sig till tillgångar och skulder som förvaltas för försäkringstagarnas räkning eller inbetalda premier. Utgifter som hänför sig till sådana inkomster och premier får inte dras av. Bestämmelsen bedöms inte omfatta PEPP-produkter som tillhandahålls av livförsäkringsföretag eftersom dessa produkter inte är försäkringar. Den som sparar i en PEPP-produkt är inte en försäkringstagare. När det gäller PEPP-produkter ska även livförsäkringsföretag tillämpa de föreslagna allmänna bestämmelserna om beskattning av sådana produkter.

Inkomstbeskattning av PEPP-sparare

Ersättningar som betalas ut från en kapitalförsäkring är skattefria (8 kap. 14 § IL). Detsamma bör gälla ersättningar som betalas ut från ett sparande i en PEPP-produkt. Inbetalningar som görs till en PEPP-produkt får inte dras av.

Överlåtelse och byte

Ett sparande i en PEPP-produkt ska kunna överlåtas (se avsnitt 10.3). Även en kapitalförsäkring får överlåtas (14 kap. 9 § försäkringsavtalslagen). En kapitalvinst som uppkommer vid avyttring av en kapitalförsäkring ska inte tas upp (44 kap. 40 § IL). En kapitalvinst som uppkommer vid avyttring av ett sparande i en PEPP-produkt bör inte heller tas upp till beskattning.

En sparare ska ha rätt att byta PEPP-sparinstitut (se artiklarna 52–56 i PEPP-förordningen och avsnitt 11). Om det gäller byte mellan PEPP-sparinstitut som erbjuder individuell portföljförvaltning får sparare från välja att överföra de faktiska tillgångarna eller motsvarande belopp. I alla andra fall ska endast överföring av motsvarande belopp tillåtas (artikel 52.4). Inte i något fall bör de sparade medlen betalas ut till PEPP-spararen vid ett byte av PEPP-sparinstitut. Från skattesynpunkt torde detta kunna betraktas som samma PEPP-avtal, vilket överensstämmer med det som i vissa fall gäller vid flytt av försäkrings sparande

(jfr prop. 1998/99:87 s. 326). Ett byte av PEPP-sparinstitut är således inte en händelse som utlöser beskattning och bör därmed varken utgöra en skattepliktig intäkt eller medföra avdragsrätt för en PEPP-sparare.

22.4 Avräkning av utländsk skatt, förhandsbesked och skatteförfarandet

Promemorians förslag: Skattskyldiga till avkastningsskatt ska ha rätt till avräkning av utländsk skatt. Denna rätt ska motsvara den rätt till avräkning av utländsk skatt som gäller för de som är skattskyldiga till avkastningsskatt på kapitalförsäkring.

Förhandsbesked ska kunna lämnas i frågor som avser avkastningsskatt på sparande i en PEPP-produkt.

Bestämmelserna i skatteförfarandelagen om deklarationsskyldighet och kontrolluppgifter för avkastningsskatt ska omfatta avkastningsskatt på sparande i en PEPP-produkt.

Skälen för promemorians förslag

Avräkning av utländsk skatt

Genom PEPP-förordningen harmoniseras vissa grundläggande egenskaper för en PEPP-produkt och i och med det ges PEPP-sparinstitut möjlighet att bedriva gränsöverskridande verksamhet (se skälen 21 och 33). Svenska PEPP-sparinstitut ges möjlighet att bedriva verksamhet i andra medlemsstater. På motsvarande sätt ges utländska PEPP-sparinstitut möjlighet att bedriva verksamhet i Sverige. Förordningen innehåller inte några bestämmelser om hur sparande i en PEPP-produkt ska beskattas. I stället är det upp till de enskilda medlemsstaterna att bestämma hur sparandet ska beskattas (se skäl 23). Vid gränsöverskridande verksamhet kan det finnas en risk för internationell dubbelbeskattning.

Ett sparande i en PEPP-produkt ska avkastningsbeskattas (se avsnitt 22.2). Gränsöverskridande verksamhet förekommer även vid tillhandahållande av andra sparformer som avkastningsbeskattas, t.ex. kapitalförsäkring. Kapitalförsäkringar kan bl.a. tillhandahållas av svenska livförsäkringsföretag eller utländska livförsäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse från ett fast driftställe i Sverige. Svenska livförsäkringsföretag får dessutom tillhandahålla kapitalförsäkringar i andra medlemsstater (se 3 kap. försäkringsrörelselagen). Sådana försäkringsföretag har genom avräkning av utländsk skatt, rätt att få nedsättning av avkastningsskatt som betalats enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel (3 kap. 1 § första stycket lagen [1986:468] om avräkning av utländsk skatt). Motsvarande bör gälla för svenska PEPP-sparinstitut och utländska PEPP-sparinstitut som bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige. Sådana PEPP-sparinstitut ska alltså ha rätt till avräkning av utländsk skatt. Detta bör gälla skatt som har betalats under kalenderåret närmast före beskattningsåret och som belöper på sådan avkastning, på den skattskyldiges utländska tillgångar, som vid beräkning av avkastningsskatt på pensionsmedel ingår i kapitalunderlaget för beskattningsåret (jfr 3 kap.

1 § lagen om avräkning av utländsk skatt). Om det i kapitalunderlaget för beräkning av avkastningsskatt ingår tillgångar som består av innehav i ett svenskt handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering eller en i utlandet delägarbeskattad utländsk juridisk person bör också för PEPP-sparinstitut ett sådant innehav anses som en utländsk tillgång till den del som tillgångarna i den delägarbeskattade juridiska personen hade ansetts som utländska om de i stället innehafts direkt av den som är skattskyldig till avkastningsskatt (jfr 3 kap. 2 § lagen om avräkning av utländsk skatt).

Även utländska PEPP-sparinstitut som inte bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige får tillhandahålla PEPP-produkter i Sverige (se artikel 14 i PEPP-förordningen). I ett sådant fall är PEPP-spararen, om denne är obegränsat skattskyldig i Sverige, skattskyldig för avkastningsskatt (se avsnitt 22.2). Detsamma gäller för obegränsat skattskyldiga som innehar en kapitalförsäkring som är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige. I fråga om kapitalförsäkring har också obegränsat skattskyldiga i en liknande situation, i vissa fall rätt till avräkning av utländsk skatt. Detta sker genom nedsättning av avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel (10 a § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel). Motsvarande bör gälla för obegränsat skattskyldiga vid sparande i en PEPP-produkt som tillhandahålls av ett utländskt PEPP-sparinstitut vars verksamhet inte bedrivs från ett fast driftställe i Sverige. Sådana skattskyldiga ska alltså ha rätt till nedsättning av skatten på sparandet. Detta bör ske med belopp som motsvarar den utländska skatt eller den skatt enligt kupongskattelagen (1970:624) som är hänförlig till sparandet och som PEPP-sparinstitutet eller den skattskyldige har betalat. Nedsättning för utländsk skatt ska medges bara om rätt till avräkning enligt lagen om avräkning av utländsk skatt saknas. Med utländsk skatt ska avses dels sådan skatt som anges i 1 kap. 3 § lagen om avräkning av utländsk skatt, dels punktskatt och förmögenhetsskatt (jfr 10 a § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel).

Förhandsbesked

Ett företag eller en privatperson kan ansöka om förhandsbesked i skattefrågor och på så sätt få ett rättsligt bindande besked om de skatterättsliga konsekvenserna av en transaktion. Även det allmänna ombudet hos Skatteverket får ansöka om förhandsbesked. Bestämmelser om förhandsbesked finns i lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor.

Sparande i en PEPP-produkt ska avkastningsbeskattas (se avsnitt 22.2). För andra sparformer som avkastningsbeskattas finns det möjlighet att ansöka om förhandsbesked. Så är t.ex. fallet för avkastningsskatt på kapitalförsäkring (se 1 § första stycket 1 b lagen om förhandsbesked i skattefrågor tillsammans med 2 § första stycket 1, 2 och 7 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel). Motsvarande bör gälla för sparande i en PEPP-produkt. Det bör därmed finnas möjlighet att erhålla förhandsbesked om avkastningsskatt på sparande i en PEPP-produkt.

Skatteförfarandet

För själva beskattningen av sparande i PEPP-produkter krävs det bestämmelser om förfarandet vid uttag av skatten. Grundläggande

bestämmelser om förfarandet vid uttag av skatter och avgifter finns i skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL.

I avsnitten 22.1 och 22.2 redogörs för att sparande i en PEPP-produkt bör avkastningsbeskattas på motsvarande sätt som gäller för en kapitalförsäkring. Avkastningsskatt föreslås därför betalas av svenska företag som tillhandahåller PEPP-produkter och utländska företag som tillhandahåller PEPP-produkter och som bedriver verksamheten från ett fast driftställe i Sverige. Vidare föreslås obegränsat skattskyldiga, som under beskattningsåret innehåft ett avtal om sparande i en PEPP-produkt i en verksamhet som inte bedrivs från ett fast driftställe, avkastningsbeskattas.

När det gäller kapitalförsäkringar ska en kontrolluppgift lämnas för en obegränsat skattskyldig fysisk eller en juridisk person om en utländsk försäkring är skattepliktig till avkastningsskatt. Kontrolluppgiften ska lämnas av den utländska försäkringsgivaren (se 22 kap. 12 § SFL).

När det gäller sparande i en PEPP-produkt som tillhandahålls av ett utländskt PEPP-sparinstitut, och vars verksamhet inte bedrivs från ett fast driftställe i Sverige, bör det utländska PEPP-sparinstitutet lämna kontrolluppgift om själva kapitalunderlaget. Detta motsvarar den ordning som gäller för utländska försäkringsgivare utan fast driftställe i Sverige som tillhandahåller kapitalförsäkringar. Av kontrolluppgiften bör det framgå att försäkringen är en PEPP-produkt.

Utländska företag som tillhandahåller kapitalförsäkringar utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering i landet ska innan verksamheten inleds, enligt 23 kap. 5 § SFL, ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter i enlighet med bestämmelserna i skatteförfarandelagen. Denna bestämmelse bör utvidgas till att avse även utländska PEPP-sparinstitut vars verksamhet inte bedrivs från ett fast driftställe i Sverige.

För uttag av avkastningsskatt på sparande i en PEPP-produkt bör även i övrigt samma regler gälla som för kapitalförsäkring. Bestämmelserna i skatteförfarandelagen om deklarationsskyldighet och kontrolluppgifter för avkastningsskatt på kapitalförsäkring bör därför justeras så att de även omfattar sparande i en PEPP-produkt.

23 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022.

Promemorians bedömning: Det behöver inte införas några övergångsbestämmelser till lagändringarna.

Skälen för promemorians förslag och bedömning: PEPP-förordningen ska börja tillämpas 12 månader efter offentliggörandet i Europeiska unionens officiella tidning av de delegerade akter om tekniska tillsynsstandarder som Europeiska kommissionen ska anta enligt förordningen (artikel 74 andra stycket). De aktuella delegerade akterna offentliggjordes

den 22 mars 2021 genom kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/473 av den 18 december 2020 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 vad gäller tekniska tillsynsstandarder som specificerar kraven för faktablad, för kostnader och avgifter som ingår i kostnadstaket och för riskreduceringstekniker för den paneuropeiska privata pensionsprodukten.

Till följd av offentliggörandet av den delegerade akten ska PEPP-förordningen tillämpas efter den 22 mars 2022. Det är därför viktigt att den nya kompletteringslagen och övriga lagändringar träder i kraft så snart som möjligt. Tidigaste möjliga tidpunkt för ikraftträdande bedöms vara den 1 juli 2022. Lagändringarna bör därför träda i kraft den 1 juli 2022.

Genom PEPP-förordningen införs en ny sparform, sparande i en PEPP-produkt. Det finns således inte någon tidigare lagstiftning för denna typ av sparande att förhålla sig till. Inte heller finns det några övergångsbestämmelser i PEPP-förordningen. Det finns därmed inte något behov av övergångsbestämmelser till de lagändringar som nu föreslås.

24 Förslagets konsekvenser

Promemorians bedömning: Genom förslagen tillgodoses PEPP-förordningens krav avseende kompletterande reglering i nationell rätt.

Förslagen bedöms inte ha några offentligfinansiella effekter.

Eventuella ökade kostnader för Finansinspektionen och andra myndigheter med anledning förslagen bedöms vara begränsade och rymas inom befintliga ekonomiska ramar.

Företag berörs bara i den mån de väljer att utöka sin befintliga verksamhet och i och med det bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer eller förvaringsinstitut åt PEPP-sparinstitut.

Enskilda sparare ges genom förordningen ytterligare alternativ för långsiktigt sparande.

Skälen för promemorians bedömning

Förslagets syfte och alternativa lösningar

Förslagen i denna promemoria syftar till att komplettera EU:s PEPP-förordning. Förordningen förutsätter att det införs vissa nationella bestämmelser för intjänandefasen och utbetalningsfasen. Det krävs även nationella bestämmelser som ger den behöriga myndigheten, dvs. tillsynsmyndigheten, nödvändiga utrednings-, tillsyns- och sanktionsbefogenheter.

För att ge förordningen genomslag i svensk rätt krävs således att Sverige inför bestämmelser i de relevanta avseendena. Förslagen i denna promemoria innebär att kompletterande bestämmelser till förordningen införs i en ny lag, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Genom förslagen tillgodoses förordningens krav avseende kompletterande reglering i nationell rätt.

I förordningen anges vilka utrednings-, tillsyns- och sanktionsbefogenheter som ska finnas, liksom vissa andra krav på innehållet i nationell rätt. Det bedöms inte finnas några alternativa lösningar som skulle vara lämpliga när det gäller de åtgärder som är nödvändiga för att anpassa den svenska lagstiftningen till förordningen. Om Sverige inte gör nödvändiga anpassningar av lagstiftningen är det sannolikt att Europeiska kommissionen inleder ett förfarande om fördragsbrott. Att inte införa de bestämmelser som nu föreslås utgör alltså inte något alternativ.

Utgångspunkten är att förslagen inte ska gå längre än det som är nödvändigt för att uppfylla kraven i förordningen. I några avseenden föreslås dock kompletterande bestämmelser utöver det som krävs för att uppfylla förordningens krav. Det föreslås t.ex. vissa bestämmelser om sekretess, tystnadsplikt, uppgiftsskyldighet och meddelandeförbud (se avsnitten 19.1–19.3). I vissa fall föreslås bestämmelser som, i enlighet med förordningens grundläggande syfte, har som ändamål att PEPP-sparandet ska få karaktären av ett långsiktigt sparande till inkomst efter pensionering. Detta kommer bl.a. till uttryck i bestämmelserna för utbetalningar och inlösen (se avsnitt 10.2). Vidare föreslås att Finansinspektionen ska ha möjligheter att förbjuda marknadsföring i större utsträckning än vad som krävs enligt förordningen (se avsnitt 9.2). Det föreslås också att inspektionen på samma sätt som enligt annan lagstiftning på finansmarknadsområdet i vissa fall ska kunna besluta om sanktionsavgift mot en fysisk person som ingår i ledningen för ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut om företaget har överträtt förordningen (se avsnitt 17.4).

Berörda aktörer

PEPP-förordningen berör de finansiella företag som väljer att utveckla och distribuera eller bara distribuera PEPP-produkter. Som anges ovan i avsnitten 7.1 och 7.2 kommer flera typer av finansiella företag att få denna möjlighet. Dessa företag bedriver skilda verksamheter och det är svårt att på förhand uppskatta vilka företag som kommer att välja att bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer.

Utifrån de krav som anges i förordningen på PEPP-produkter bedöms det i första hand vara aktuellt för försäkringsföretag med tillstånd att meddela livförsäkringar att utveckla och distribuera PEPP-produkter. Det är även tänkbart att försäkringsdistributörer, dvs. försäkringsföretag och försäkringsförmedlare, vill distribuera PEPP-produkter. Som utvecklas i avsnitt 7.1 ovan ska tjänstepensionsföretag inte få utveckla och distribuera PEPP-produkter. Andra typer av finansiella företag, t.ex. kreditinstitut, driver vanligtvis en verksamhet som inte uppfyller de krav som förordningen ställer på PEPP-produkter, t.ex. i fråga om garantier och riskreduceringstekniker. Dessa företag har dock givetvis möjlighet att ändra sin verksamhet så att de kan utveckla och distribuera eller bara distribuera PEPP-produkter. Det går inte att med någon säkerhet nu uttala sig om i vilken utsträckning det kommer att ske.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Finansinspektionen kommer att vara behörig myndighet enligt PEPP-förordningen. Inspektionen kommer i den egenskapen bl.a. ha att pröva

ansökningar om registrering av PEPP-produkter. Den kommer också att svara för tillsynen över att förordningen följs och får i det syftet utrednings- och tillsynsbefogenheter, liksom befogenheter att ingripa med administrativa sanktioner och andra åtgärder vid överträdelser av förordningen. I egenskap av behörig myndighet ska Finansinspektionen vidare samarbeta med behöriga myndigheter i andra medlemsstater i EU och med Etiopa. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås få meddela föreskrifter om kompetens- och kunskapskrav vid rådgivning om PEPP-produkter (se avsnitt 7.4). Det föreslås även bemyndiganden om språk i PEPP-faktablad och information till PEPP-sparare (se avsnitten 9.1 och 12). Regeringen kommer därmed att kunna bemyndiga Finansinspektionen att meddela sådana föreskrifter.

När det gäller ekonomiska konsekvenser för Finansinspektionen så bedöms promemorians förslag vara begränsade, men en viss justering av Finansinspektionens avgiftsuttag är att vänta. Enligt förslagen i denna promemoria ska Finansinspektionen även få ta ut årliga avgifter av de aktörer som omfattas av det nya regelverket, för att finansiera sin verksamhet.

Finansinspektionens arbete med prövning av ärenden finansieras genom avgifter som disponeras av inspektionen och tas ut av dem som lämnar in avgiftspliktiga ansökningar och anmälningar till inspektionen. Avgifterna regleras i dag i förordningen om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen. De nya ärendeslagen som följer av PEPP-förordningen kommer att innebära behov av justeringar i den förordningen för att möjliggöra uttag av avgifter för prövning av sådana ärenden. De nya avgifterna för prövning av ansökningar enligt förordningen bedöms dock ha en begränsad effekt på Finansinspektionens totala avgiftsuttag.

Finansinspektionens övriga verksamhet finansieras via anslag i statens budget. Huvuddelen av de kostnaderna, bl.a. kostnaderna för arbetet med regelgivning och tillsyn, täcks genom avgifter som tas ut enligt förordningen om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet, som ska uppgå till ett belopp som motsvarar kostnaden för den verksamhet som ska finansieras. Inspektionen redovisar de avgiftsintäkterna mot inkomsttitel på statens budget. Enligt förslagen i denna promemoria ska Finansinspektionen även få ta ut årliga avgifter av de aktörer som omfattas av det nya regelverket, för att finansiera Finansinspektionens verksamhet med tillsyn enligt de nya reglerna.

Då det rör sig om en helt ny sparform är det svårt att bedöma hur många finansiella företag som kommer att vilja driva verksamhet som PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer. Inledningsvis torde det inte röra sig om mer än högst ett fåtal aktörer. Eventuella ökade kostnader för Finansinspektionen med anledning promemorians förslag bedöms därför vara begränsade och rymms inom befintliga ekonomiska ramar.

Konsekvenser för företag

Efterfrågan kommer att styra i vilken omfattning finansiella företag kommer att utveckla och distribuera PEPP-produkter. Detta gäller särskilt då det rör sig om ett frivilligt sparande. I Sverige finns det i dag ett förhållandevis gott utbud av sparprodukter och vissa av dessa är lämpade för ett långsiktigt sparande. Ofta påverkar även den skattemässiga hanteringen vilken efterfrågan som finns för en särskild sparprodukt. För närvarande

är det svårt att se några direkta fördelar med ett PEPP-sparande jämfört med de sparformer som redan finns tillgängliga på den svenska marknaden. Det är således mycket svårt att bedöma vilken efterfrågan det finns i Sverige för PEPP-produkter. Sammantaget torde endast ett begränsat antal finansiella företag vara intresserade av att utveckla och distribuera eller bara distribuera PEPP-produkter, i vart fall under den första tid som PEPP-regelverket är i kraft i Sverige. Om det rör sig om ett fondbolag eller en AIF-förvaltare som vill utveckla och distribuera PEPP-produkter kan kreditinstitut även tänkas utföra uppgifter som förvaringsinstitut.

Konsekvenser för Skatteverket

Skatteverket kan bl.a. behöva ändra informationsmaterial till följd av förslagen. Dessa förändringar kommer att ingå i den anpassning som årligen görs med anledning av ny eller förändrad lagstiftning. Eventuella tillkommande kostnader ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Något behov av särskilda informationsinsatser utöver detta bedöms inte uppstå till följd av förslagen.

Konsekvenser för domstolarna, Kronofogdemyndigheten och Allmänna reklamationsnämnden

De beslut som Finansinspektionens kommer att fatta enligt den nya kompletteringslag som föreslås i denna promemoria och enligt EU:s PEPP-förordning ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol (se avsnitt 21). Mål av nu aktuellt slag kan i och för sig vara förhållandevis komplicerade och tidskrävande, men de nya bestämmelserna förväntas endast leda till domstolsprövning i enstaka fall. I den nya lagen föreslås bestämmelser om dröjsmålstalan för de fall Finansinspektionen inte prövar en ansökan om registrering av en PEPP-produkt eller lämnar över en AIF-förvaltares uppgifter för att få tillhandahålla en produkt i ett annat land inom EES inom de frister som anges i förordningen. Som anges ovan är det svårt att bedöma hur många företag som vill bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut och i och med det ansöka om registrering av en PEPP-produkt eller tillhandahålla en produkt i ett annat land inom EES. Inledningsvis torde det högst röra sig om ett fåtal ansökningar, vilka bör kunna hanteras inom de frister som anges i förordningen, utan risk att en dröjsmålstalan inleds. De eventuella ökade kostnader som kan uppkomma med anledning av förslagen för de allmänna förvaltningsdomstolarnas del kan därför hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslagen i denna promemoria innebär att obetalda sanktionsavgifter ska lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning (se avsnitt 17.9). Antalet sådana mål förväntas bli mycket begränsat. Eventuella ökade kostnader för Kronofogdemyndigheten med anledning av förslagen kan därför hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förordningens krav på alternativ tvistlösning tillgodoses genom Allmänna reklamationsnämnden och dess verksamhet (se avsnitt 14). Tvister som kan uppkomma mellan en PEPP-sparare och ett PEPP-sparinstitut utgör i och för sig en ny kategori av ärenden. De tvister som kan tänkas uppkomma bedöms dock ha stora likheter med tvister som kan uppkomma

om liknande finansiella produkter såsom kapital- och pensionsförsäkringar, tvister som redan i dag handläggs av Allmänna reklamationsnämnden. Eventuella ökade kostnader med anledning av förslagen kan därför hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Konsekvenser för enskilda

Genom PEPP-förordningen införs en ny produkt för långsiktigt sparande. På den svenska marknaden finns det redan i dag flera olika sparformer. Vissa av dessa är lämpade för ett långsiktigt sparande, t.ex. kapital- eller pensionsförsäkringar. Dessa sparformer påverkas inte av de bestämmelser som nu föreslås. I stället ges svenska sparare ett ytterligare alternativ för ett långsiktigt sparande. Detta torde främst vara aktuellt för personer som utnyttjar den fria rörligheten genom arbete i mer än en medlemsstat och som kan utnyttja portabiliteten i en PEPP-produkt (se avsnitt 5.5.7). Utan någon analys av de enskilda avtalsvillkoren, särskilt i fråga om kostnader för sparandet, är det dock svårt att se vilka fördelar som ett PEPP-sparande har i förhållande till andra sparandeformer som i dag finns tillgängliga på den svenska marknaden. I denna del får konsumentorganisationer en viktig roll att belysa eventuella skillnader och möjliggöra jämförelser mellan olika sparandeformer. De jämförelser som görs på t.ex. konsumenternas.se, som är ett samarbete mellan Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas Försäkringsbyrå, kan behöva utvidgas till att även omfatta sparande i PEPP-produkter. Även detta är dock beroende av att finansiella företag faktiskt väljer att tillhandahålla PEPP-produkter i Sverige.

Konsekvenser för de offentliga finanserna

Förslagen innebär att en ny sparprodukt introduceras på den svenska sparmarknaden i form av PEPP-sparande. PEPP-sparandet föreslås beskattas på samma sätt som liknande sparprodukter som redan existerar på marknaden. När det gäller den föreslagna regleringen av PEPP-sparandet i övrigt så kan det, som nämns ovan, i vissa grupper finnas efterfrågan för denna typ av sparprodukt. För flertalet är det dock svårt att se vilka fördelar som ett PEPP-sparande har i förhållande till andra sparformer som redan finns på marknaden och förslagen om PEPP-sparande bedöms inte stimulera till något nysparande. Sammantaget bedöms förslagen inte ge upphov till någon offentligfinansiell effekt.

Ikraftträdande och särskilda informationsinsatser

I avsnitt 21 föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022. Det föreslås inte några övergångsbestämmelser. Sammantaget torde det inte finnas något behov av särskilda informationsinsatser med anledning av förslagen.

I övrigt kan förslagen i fråga om ikraftträdande inte anses medföra några sådana konsekvenser som behöver redovisas enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Förenlighet med EU-rätten

Förslagen bedöms vara förenliga med EU-rätten.

25 Författningskommentar

25.1 Förslaget till lag om lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk pensionsprodukt (PEPP-produkt)

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt), i denna lag kallad EU-förordningen.

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

Paragrafen beskriver lagens innehåll. Övervägandena finns i avsnitten 6.1 och 6.3.

I *första stycket* anges den EU-rättsakt som lagen kompletterar. Det anges även att förordningen i lagen kallas EU-förordningen. Hänvisningarna i lagen till EU-förordningen är utformade på det sätt att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning.

I *andra stycket* klargörs att termer och uttryck i lagen har samma betydelse som i EU-förordningen.

Behörig myndighet

2 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt EU-förordningen.

Paragrafen innehåller en upplysning om vilken myndighet som är behörig myndighet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

I paragrafen anges att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt EU-förordningen. Med behörig myndighet avses enligt förordningen de nationella myndigheter som utsetts av en medlemsstat för att utöva tillsyn över PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer, beroende på vad som är tillämpligt, eller utföra de uppgifter som föreskrivs i förordningen (artikel 2.18). Finansinspektionen är den myndighet som i Sverige utövar tillsyn över PEPP-sparinstitut, dvs. finansiella företag som enligt förordningen får utveckla och distribuera PEPP-produkter (artikel 2.15), och PEPP-distributörer, dvs. företag som bara får distribuera PEPP-produkter (artikel 2.16). Finansinspektionen är även behörig myndighet för de företag som enligt förordningen får utses till förvaringsinstitut, dvs. företag som får ges till uppgift att förvara tillgångar i samband med PEPP-verksamheten och uppfylla vissa övervakningsplikter (artiklarna 2.26 och 48).

Avgifter

3 § För att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag och EU-förordningen ska de företag som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt EU-förordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 20.

I *första stycket* anges att Finansinspektionen får ta ut årliga avgifter av företag som står under Finansinspektionens tillsyn. Detta gäller bl.a. PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer (se artiklarna 6.1 och 10.2 i PEPP-förordningen samt 8 kap. 1 §). Även förvaringsinstitut som fått i uppdrag att förvara tillgångar i samband med PEPP-verksamheten och fullgöra vissa övervakningsplikter omfattas (artikel 48.1 och 8 kap. 1 §). Dessa avgifter ska finansiera Finansinspektionens löpande verksamhet enligt EU-förordningen och denna lag.

I *andra stycket* anges att Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt EU-förordningen. Avgifter får t.ex. tas ut för en ansökan om registrering av en PEPP-produkt (artikel 6.4), en ansökan om avregistrering av en PEPP-produkt (artikel 8.1 a) och anmälningar av underkonto för en annan medlemsstat (artiklarna 15.1 och 21.1).

I 10 § finns ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om avgifter, se författningskommentaren till den paragrafen.

Beslut om AIF-förvaltares möjligheter att tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES

4 § Om Finansinspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att till behörig myndighet i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) lämna över de uppgifter som en svensk AIF-förvaltare har gett in enligt artikel 15.1 i EU-förordningen för att få tillhandahålla en PEPP-produkt i det landet, ska inspektionen meddela beslut om det inom den tidsfrist som anges i artikel 15.2 första stycket i förordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärder som Finansinspektionen ska vidta om en AIF-förvaltare har lämnat in en anmälan om öppnande av nytt underkonto för en annan medlemsstat. Paragrafen, som är utformad efter förebild av bl.a. 5 kap. 2 § fjärde stycket och 5 § fjärde stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, införs för att delvis uppfylla kraven i artikel 15.2 andra stycket andra meningen i PEPP-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 8.

Första gången en AIF-förvaltare vill tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES gäller ett utökat anmälningsförfarande (artikel 15 i PEPP-förordningen). I paragrafen anges att om Finansinspektionen i ett sådant fall bedömer att det inte finns förutsättningar för att lämna över de uppgifter som en AIF-förvaltare har lämnat i syfte att få öppna ett underkonto för en annan medlemsstat, ska inspektionen meddela beslut om detta. Ett sådant beslut ska meddelas inom tio arbetsdagar från mottagandet av uppgifterna. Finansinspektionen ska enligt PEPP-förordningen inte lämna över uppgifterna om de har skäl att tvivla på den administrativa strukturens lämplighet med avseende på tillhandahållandet av PEPP-produkter eller den finansiella situationen för AIF-förvaltaren (se artikel 15.2 första stycket). Ett beslut att inte lämna över uppgifter får överklagas (10 kap. 1 § andra stycket). I 10 kap. 4 § andra stycket anges vad som ska gälla om Finansinspektionen inte lämnar över uppgifterna och inte heller fattar något beslut inom den föreskrivna tiden.

Kunskaps- och kompetenskrav vid rådgivning

5 § Den som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter ska ha den kunskap och kompetens som krävs för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt EU-förordningen.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om krav för rådgivning om PEPP-produkter. Övervägandena finns i avsnitt 7.4.

Paragrafen innehåller en allmän bestämmelse om kunskaps- och kompetenskrav för den som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs i dessa avseenden (se 11 § och författningskommentaren till den paragrafen). Bestämmelser om rådgivning finns i artikel 34 i PEPP-förordningen.

Tystnadsplikt

6 § Den som är eller har varit knuten till ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut som anställd eller uppdragstagare får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon i anställningen eller under uppdraget har fått veta om någon annans personliga förhållanden.

Inte heller får han eller hon obehörigen röja uppgifter i en anmälan eller en utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som Finansinspektionen utövar tillsyn över enligt denna lag, om uppgiften kan avslöja anmälarens eller den utpekade personens identitet.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Paragrafen innehåller bestämmelser om tystnadsplikt. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 1 kap. 11 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och 20 § lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter. Övervägandena finns i avsnitt 19.3.

Enligt *första stycket* ska den som är eller har varit knuten till ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut som anställd eller som uppdragstagare vara bunden av tystnadsplikt för uppgifter om någon annans personliga förhållanden. Detta gäller bara svenska företag. Tystnadsplikten gäller inte bara styrelseledamöter och anställda utan också uppdragstagare kan omfattas, t.ex. revisorer. Bestämmelsen hindrar endast ett obehörigt uppgiftslämnande. Den som lämnar ut uppgifter på grund av skyldighet enligt lag anses inte handla obehörigt. Detsamma gäller om det finns ett samtycke från rättighetsinnehavaren. Den som bryter mot bestämmelsen kan komma att dömas för brott mot tystnadsplikt (20 kap. 3 § brottsbalken).

I *andra stycket* anges att tystnadsplikt också ska gälla för uppgifter i en anmälan eller utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som Finansinspektionen utövar tillsyn över enligt lagen. Tystnadsplikten gäller om uppgiften kan avslöja anmälarens eller den utpekade personens identitet. I likhet med i första stycket gäller tystnadsplikten för anställda och uppdragstagare hos ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut.

I *tredje stycket* finns en upplysning om att bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) tillämpas i det allmännas verksamhet.

Uppgiftsskyldighet

7 § Ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör och ett förvaringsinstitut som avses i 6 § är skyldiga att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till företaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledaren eller om det begärs av åklagare i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål, på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol, eller i ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder. Uppgifterna ska lämnas ut utan dröjsmål och i elektronisk form.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppgiftsskyldighet för svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 1 kap. 12 § lagen om värdepappersmarknaden. Övervägandena finns i avsnitt 19.4.

I paragrafen anges att ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör och ett förvaringsinstitut i vissa fall ska lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till företaget. Detta gäller bara svenska företag (se 6 § och författningskommentaren till den paragrafen). Denna skyldighet gäller om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledaren eller om det begärs av åklagare i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål, på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol, eller i ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder. Uppgifterna ska lämnas ut utan dröjsmål och i elektronisk form.

Meddelandeförbud

8 § Den undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter enligt 7 § får besluta att PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören och förvaringsinstitutet samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående att uppgifter har lämnats enligt 7 § eller att det pågår en förundersökning, ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder.

Ett sådant förbud får meddelas om det krävs för att en utredning om brott inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

Förbudet ska vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder får dock förbudet tidsbegränsas bara om den stat eller mellanfolkliga domstol som ansökt om rättslig hjälp eller den utländska myndighet som har utfärdat utredningsordern samtycker till detta.

Om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förbudet ska upphöra.

Paragrafen innehåller bestämmelser om meddelandeförbud. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 1 kap. 13 § lagen om värdepappersmarknaden. Övervägandena finns i avsnitt 19.4.

En undersökningsledare eller åklagare som begär in uppgifter enligt 7 § får enligt *första stycket* besluta att PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören och förvaringsinstitutet samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående att uppgifter har lämnats eller att det pågår en förundersökning, ett ärende om rättslig hjälp i brottmål

eller ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder.

I *andra stycket* anges att ett sådant förbud som avses i första stycket får meddelas om det krävs för att en utredning om brott inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

Ett förbud ska enligt *tredje stycket* vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder får dock förbudet tidsbegränsas bara om den stat eller mellanfolkliga domstol som ansökt om rättslig hjälp eller den utländska myndighet som har utfärdat utredningsordern samtycker till detta.

I *fyjärde stycket* anges att om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förbudet ska upphöra.

Straff

9 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot ett meddelandeförbud enligt 8 §.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om straffansvar för den som bryter mot ett meddelandeförbud. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 1 kap. 14 § lagen om värdepappersmarknaden. Övervägandena finns i avsnitt 19.4.

I paragrafen anges att den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot ett meddelandeförbud enligt 8 § döms till böter. Bestämmelser om böter, bl.a. lägsta och högsta belopp, finns i 25 kap. 1–8 §§ brottsbalken.

Bemyndiganden

10 § Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 3 §.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 20.

Bemyndigandet avser avgifter enligt 3 §. Med stöd av bemyndigandet får regeringen meddela föreskrifter om avgifter för att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag och PEPP-förordningen. Regeringen får även meddela föreskrifter om avgifter för Finansinspektionens prövning av ansökningar enligt PEPP-förordningen. Det kan t.ex. röra sig om ansökningar om registrering och avregistrering av en PEPP-produkt (artiklarna 6.2 och 8.1) eller en anmälan om att öppna ett nytt underkonto (artikel 21.1).

11 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken kunskap och kompetens som krävs enligt 5 §.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Bemyndigandet är utformat efter förebild av 2 kap. 12 § 4 lagen om försäkringsdistribution. Övervägandena finns avsnitten 7.4 och 9.1.

I paragrafen finns ett bemyndigande att meddela föreskrifter om vilken kunskap och kompetens som krävs hos den som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter (se 5 §). Genom bemyndigandet är det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att införa detaljerade bestämmelser om vilka kunskaps- och kompetenskrav som ska gälla.

2 kap. Information till PEPP-kunder

Bestämmelser i EU-förordningen

1 § I EU-förordningen finns det bestämmelser om information som PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska lämna till PEPP-kunder.

Paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse om att det i PEPP-förordningen finns krav på information som PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska lämna. Övervägandena finns i avsnitt 12.

I PEPP-förordningen finns bestämmelser om vilken information PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska lämna till PEPP-kunder bl.a. i artiklarna 26–39. Med PEPP-kunder avses PEPP-sparare, presumtiva PEPP-sparare eller PEPP-förmånstagare (artikel 2.7 i förordningen).

Påföljd vid utebliven information

2 § Om information som enligt EU-förordningen ska framgå av PEPP-faktablad och marknadsföringsmaterial inte tillhandahålls på det sätt och i den form som följer av förordningen ska även marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om marknadsföringslagens tillämplighet om information som ska framgå av PEPP-faktablad och marknadsföringsmaterial inte tillhandahålls på de sätt som anges i PEPP-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av 2 § lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I paragrafen anges att marknadsföringslagens sanktionssystem, med undantag för bestämmelserna om marknadsstörningsavgift i den lagen, ska tillämpas på marknadsföring av PEPP-produkter. Detta gäller om information som enligt PEPP-förordningen ska framgå av PEPP-faktablad och marknadsföringsmaterial inte tillhandahålls på det sätt och i den form som följer av PEPP-förordningen. Genom att det särskilt anges i paragrafen att information som ska framgå av PEPP-faktablad och marknadsföringsmaterial är att anse som väsentlig information enligt 10 § marknadsföringslagen, kommer utelämnande av informationen i regel att betraktas som sådan otillbörlig marknadsföring som kan föranleda sanktioner enligt den lagen (jfr dock det s.k. transaktionstestet i 8 § första stycket marknadsföringslagen, se prop. 2007/08:115 s. 89). Paragrafen

utgör, tillsammans med bestämmelserna i marknadsföringslagen, ett komplement till de sanktioner som Finansinspektionen enligt denna lag och de olika sektorsregelverken för PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer får använda mot ett institut eller en distributör som åsidosätter sina skyldigheter enligt PEPP-förordningen och denna lag.

Skadestånd

3 § Ett PEPP-sparinstitut ska ersätta ren förmögenhetsskada som institutet uppsåtligt eller av oaktsamhet orsakar en PEPP-sparare genom att ett PEPP-faktablad innehåller uppgifter som är felaktiga, vilseledande eller står i strid med avtalshandlingarna. Detsamma gäller om faktabladet inte har den form eller det innehåll som krävs enligt artikel 28 i EU-förordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skadestånd. Paragrafen, som kompletterar artikel 31 i PEPP-förordningen, är utformad efter förebild av bl.a. 21 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter. Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

I paragrafen anges att ett PEPP-sparinstitut i vissa fall ska ersätta ren förmögenhetsskada som institutet uppsåtligt eller av oaktsamhet orsakar en PEPP-sparare. Med ren förmögenhetsskada avses detsamma som i 1 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207), dvs. en ekonomisk skada som uppkommer utan samband med att någon lider person- eller sakskada. Skadestånd kan bli aktuellt om ett PEPP-faktablad innehåller uppgifter som är felaktiga, vilseledande eller står i strid med avtalshandlingarna. Skadestånd kan även bli aktuellt om PEPP-faktabladet inte har den form eller det innehåll som krävs enligt artikel 28 i PEPP-förordningen. Rätten till skadestånd enligt denna bestämmelse får varken begränsas eller från-gås genom avtalsvillkor (artikel 31.5 i PEPP-förordningen).

Reklamation och preskription

4 § Den som vill göra anspråk på skadestånd enligt 3 § ska underrätta PEPP-sparinstitutet om detta inom skälig tid efter det att han eller hon märkt eller borde ha märkt att skada har uppkommit.

Om underrättelse inte görs inom skälig tid, faller rätten till skadestånd enligt denna lag bort. Detsamma gäller om talan inte väcks inom tio år från det att PEPP-spararen har fått del av PEPP-faktabladet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om reklamation och preskription av skadeståndsanspråk. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 22 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter. Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

I *första stycket* finns en bestämmelse om reklamation. Den som vill göra anspråk på skadestånd enligt 3 § ska underrätta PEPP-sparinstitutet om detta. En sådan underrättelse, s.k. reklamation, ska göras inom skälig tid efter det att den som vill ha skadestånd har märkt eller borde ha märkt att skada har uppkommit.

I *andra stycket* finns det bestämmelser om när skadestånd inte ska utgå, trots att förutsättningarna i 3 § och första stycket är uppfyllda. En rätt till skadestånd faller, enligt *första meningen*, bort om en reklamation inte görs inom skälig tid. Vad som är skälig tid får avgöras med hänsyn till

omständigheterna i det enskilda fallet. Vägledning torde kunna hämtas från motsvarande bestämmelser i andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. prop. 2002/03:133 s. 35 och 55 f.). En rätt till skadestånd faller, enligt *andra mening*en, också bort om talan inte väcks inom tio år från det att PEPP-spararen har fått del av PEPP-faktabladet. Enligt PEPP-förordningen ska ett PEPP-sparinstitut eller en PEPP-distributör ge presumtiva PEPP-sparare de aktuella PEPP-faktabladen när de ger råd om en PEPP-produkt eller erbjuder den till försäljning, i god tid innan dessa PEPP-sparare blir bundna av ett PEPP-avtal eller ett erbjudande som avser det PEPP-avtalet (artikel 33).

Bemyndigande

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. att PEPP-sparinstitut ska förse PEPP-sparare med ytterligare prognoser för pensionsförmåner och om innehållet i sådana prognoser, och
2. på vilket språk ett PEPP-faktablad enligt artikel 26 i EU-förordningen ska upprättas.

Paragrafen innehåller bemyndiganden. Övervägandena finns i avsnitt 12.

I *punkt 1* finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om att PEPP-sparinstitut ska förse PEPP-sparare med ytterligare prognoser för pensionsförmåner och om innehållet i sådana prognoser. Föreskrifter av det slag som kan införas med stöd av bemyndigandet torde t.ex. kunna behandla innehållet i prognoser som lämnas om hur ett sparande i en PEPP-produkt förhåller sig till likvärdiga sparformer, t.ex. kapitalförsäkringar eller pensionsförsäkringar.

I *punkt 2* finns ett bemyndigande att meddela föreskrifter om språk i PEPP-faktabladet. Bemyndigandet är utformat efter förebild av 2 kap. 7 § 3 lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning. Med stöd av bemyndigandet får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om på vilket språk ett PEPP-faktablad ska upprättas. Bestämmelser om PEPP-faktablad och dess innehåll finns bl.a. i artiklarna 26–28 i PEPP-förordningen.

3 kap. Ingående av ett avtal om och inbetalningar till ett PEPP-sparande

När ett avtal om PEPP-sparande får ingås

1 § Ett avtal om sparande i en PEPP-produkt får inte ingås före 18 års ålder. Ett avtal får inte heller ingås efter 59 års ålder.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när ett PEPP-sparande får inledas. Den kompletterar artikel 47.1 i PEPP-förordningen. Bestämmelserna gäller bara för underkonton för Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

I paragrafen anges att ett avtal om sparande i en PEPP-produkt inte får ingås före 18 års ålder. Ett avtal om PEPP-sparande får inte heller ingås efter 59 års ålder. Dessa begränsningar tydliggör att ett PEPP-sparande är

ett långsiktigt sparande med det uttryckliga syftet att tillhandahålla inkomst vid pensionering (se artikel 2.1 b i förordningen).

Inbetalningar till ett PEPP-sparande

2 § Inbetalningar till ett PEPP-sparande ska göras under en period om minst fem år. Under denna period ska inbetalningarna som lägst uppgå till 3 600 kronor per år.

De sammanlagda inbetalningarna under ett år får inte överstiga 100 000 kronor.

Paragrafen innehåller bestämmelser om inbetalningar till ett PEPP-sparande. Den kompletterar artikel 47.1 i PEPP-förordningen. Bestämmelserna gäller bara för underkonton för Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

I *första stycket* finns bestämmelser för den inledande intjänandefasen. Inbetalningar till ett PEPP-sparande ska göras under en period om minst fem år. Detta utgör den kortaste tiden för intjänandefasen, dvs. den period under vilken tillgångar ackumuleras på ett PEPP-konto och som under normala omständigheter löper fram till dess att utbetalningsfasen börjar (artikel 2.11 i förordningen). Det finns inte någon uttrycklig längsta tid för intjänandefasen. En viss begränsning gäller dock genom bestämmelserna om när ett PEPP-sparande får inledas (se 1 § om att ett sparande inte får inledas före spararen fyller 18 år). Under den inledande intjänandefasen om fem år ska inbetalningarna som lägst uppgå till 3 600 kronor per år. PEPP-spararen och PEPP-sparinstitut får komma överens om de närmare villkoren för dessa inbetalningar, t.ex. om inbetalningar ska göras månadsvis, kvartalsvis eller med annan periodicitet. Under de första fem åren måste det dock alltid ske minst en inbetalning per år om i vart fall 3 600 kronor.

I *andra stycket* anges att de sammanlagda inbetalningarna under ett år inte får överstiga 100 000 kronor. Till skillnad från kravet på lägsta årliga inbetalning i första stycket gäller detta krav under hela intjänandefasen, dvs. dels under de första fem åren, dels under tiden därefter.

Dröjsmål med inbetalningar

3 § Om inbetalningar till ett PEPP-sparande inte sker i rätt tid och ett sådant dröjsmål inte är av ringa betydelse, får PEPP-sparinstitutet säga upp sparandet för upphörande eller begränsning av ansvaret i enlighet med villkoren i PEPP-avtalet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärder som ett PEPP-sparinstitut får vidta vid en PEPP-sparares dröjsmål med inbetalningar. Paragrafen är utformad efter förebild av 13 kap. 2 § första stycket försäkringsavtalslagen (2005:104). Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

I paragrafen anges vad som ska gälla om en PEPP-sparare är i dröjsmål med inbetalningar. En PEPP-sparare är skyldig att göra inbetalningar till sitt PEPP-sparande i enlighet med dels de grundläggande villkoren i 2 § första stycket, dels vad spararen och PEPP-sparinstitutet har kommit överens om. Om spararen är i dröjsmål med en inbetalning, får sparinstitutet säga upp sparandet. För detta krävs dock att dröjsmålet inte är av ringa betydelse. Vad som inte är av ringa betydelse får avgöras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Särskild vikt bör dock läggas vid

periodiciteten, dvs. om inbetalningar ska göras månadsvis, kvartalsvis eller årsvis. Ett dröjsmål under en månad bör, även vid månadsvisa inbetalningar, endast i särskilda fall medföra en rätt att säga upp sparandet. PEPP-sparinstitutet får säga upp sparandet till upphörande eller begränsning av ansvaret enligt vad villkoren i PEPP-avtalet föreskriver. I ett sådant fall har spararen rätt till det totala värdet av sparandet. Liksom vid inlösen avses värdet på PEPP-pensionsförmåner och andra ytterligare förmåner som en PEPP-förmånstagare är berättigad till i enlighet med PEPP-avtalet (se 4 kap. 2 § och författningskommentaren till den paragrafen). Beroende på de inbetalningar som gjorts och de enskilda avtalsvillkoren, t.ex. förekomst av garantier, kan detta variera utifrån när sparandet sägs upp. Bestämmelserna om utbetalning och inlösen gäller även om sparandet sägs upp. Sparade medel får, även om sparandet har sagts upp, bara betalas ut om villkoren i 4 kap. 1 eller 2 § är uppfyllda.

4 kap. Utbetalningar från och inlösen av ett PEPP-sparande

Utbetalning av PEPP-pensionsförmåner

1 § PEPP-pensionsförmåner får inte betalas ut före den månad då PEPP-spararen fyller 65 år.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om första tidpunkt för utbetalning av PEPP-pensionsförmåner. Den kompletterar artikel 57.1 i PEPP-förordningen. Bestämmelsen gäller bara för underkonton för Sverige. Paragrafen är utformad efter förebild av 58 kap. 10 och 24 §§ inkomstskattelagen (1999:1229). Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

I paragrafen anges att PEPP-pensionsförmåner inte får betalas ut före den månad då PEPP-spararen fyller 65 år. Därmed tydliggörs att ett PEPP-sparande har till syfte att tillhandahålla inkomst vid pensionering (se artikel 2.1 b i förordningen). Bestämmelsen reglerar bara när PEPP-pensionsförmåner som tidigast får betalas ut. En PEPP-sparare och ett PEPP-sparinstitut har möjlighet att avtala om att utbetalningar ska ske vid en senare tidpunkt.

Inlösen av ett PEPP-sparande

2 § En PEPP-sparare får lösa in sitt PEPP-sparande om det totala värdet av sparandet inte överstiger ett prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. En sådan inlösen ska avse hela sparandet.

En sparare får även lösa in hela sitt PEPP-sparandet om han eller hon är på obestånd och genom inlösen av sparandet kan få en varaktig lösning på sina ekonomiska problem eller om det finns andra synnerliga skäl.

En begäran om inlösen ska prövas av PEPP-sparinstitutet.

Bestämmelserna i detta kapitel hindrar inte återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken av spararens tillgodohavande.

Paragrafen innehåller bestämmelser om inlösen av PEPP-förmåner. Den kompletterar artikel 57.1 i PEPP-förordningen. Bestämmelserna gäller bara för underkonton för Sverige. Paragrafen är utformad efter förebild av 58 kap. 18 och 32 §§ inkomstskattelagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

I *första stycket* anges att ett PEPP-sparande i vissa fall får betalas ut, trots att villkoren för utbetalning i 1 § inte är uppfyllda. Detta benämns inlösen. Med inlösen avses också att förmåner under utbetalningsfasen betalas ut som ett engångsbelopp. Inlösen ska avse hela PEPP-sparandet och får bara ske om det totala värdet av sparandet inte överstiger ett prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Med det totala värdet av sparandet avses värdet på PEPP-pensionsförmåner och andra ytterligare förmåner som en PEPP-förmånstagare är berättigad till i enlighet med PEPP-avtalet (artikel 2.10 i PEPP-förordningen). År 2021 uppgår prisbasbeloppet till 48 600 kronor. Genom att bestämmelsen även gäller under utbetalningsfasen utnyttjas möjligheten i förordningen att anta åtgärder till förmån för vissa utbetalningsformer (se artikel 57.3).

I *andra stycket* anges ytterligare fall då inlösen får ske. När värdet av PEPP-sparandet överstiger ett prisbasbelopp får inlösen ske om PEPP-spararen är på obestånd och genom inlösen av PEPP-sparandet kan få en varaktig lösning på sina ekonomiska problem eller om det i övrigt finns synnerliga skäl. En sådan inlösen ska avse hela PEPP-sparandet. I likhet med det som gäller för pensionsförsäkringar och individuellt pensionssparande bör med varaktig lösning i första hand avses de fall då gäldenären träffar en frivillig överenskommelse med sina fordringsägare eller beviljas skuldsanering. För inlösen krävs inte att gäldenären kan visa att detta är helt avgörande för möjligheterna att träffa en frivillig uppgörelse eller att kunna beviljas skuldsanering. Det måste dock kunna antas att inlösen skulle underlätta en sådan uppgörelse eller ett sådant beslut (jfr prop. 2005/06:124 s. 95). Inlösen kan även ske om det finns andra synnerliga skäl. Synnerliga skäl bör föreligga om det med hänsyn till omständigheterna skulle framstå som stötande att de sparade medlen fortsatt binds i PEPP-sparandet. Vägledning för tillämpningen kan hämtas i vad som kan anses som synnerliga skäl för återköp av en pensionsförsäkring eller avslutande i förtid av ett individuellt pensionssparande (58 kap. 18 eller 32 § inkomstskattelagen, se även prop. 1975/76:31 s. 71 f. och 217 samt prop. 1992/93:187 s. 142 f. och 205). Som för de sparformerna följer av rekvisitet synnerliga skäl att prövningen bör vara starkt restriktiv (se prop. 1992/93:187 s. 205 och prop. 1993/94:85 s. 60).

I *tredje stycket* finns bestämmelser om förfarandet vid inlösen. En begäran om inlösen ska prövas av PEPP-sparinstitutet. Vanligtvis görs en sådan begäran av PEPP-spararen. I vissa fall får även panthavare begära inlösen av ett PEPP-sparande (se 6 kap. 13 § andra stycket). En begäran om inlösen ska prövas av PEPP-sparinstitutet.

I *fjärde stycket* anges ytterligare ett fall då utbetalning får ske från ett PEPP-sparande trots att villkoren i första eller andra stycket eller 1 § inte är uppfyllda. att Bestämmelserna om utbetalning av PEPP-pensionsförmåner och inlösen ett PEPP-sparande hindrar i och med det inte återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken av en PEPP-sparares tillgodohavande (se den paragrafen och tillhörande författningskommentar i avsnitt 25.4).

5 kap. Byte av PEPP-sparinstitut

Rätt till byte

1 § En PEPP-sparare får byta PEPP-sparinstitut på de sätt som anges i artiklarna 52–55 i EU-förordningen.

Paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 11.

I paragrafen finns en upplysning om att PEPP-sparare får byta PEPP-sparinstitut på de sätt som anges i artiklarna 52–55 i PEPP-förordningen. I de bestämmelserna i förordningen anges bl.a. att ett PEPP-sparinstitut ska erbjuda PEPP-sparare en möjlighet att byta sparinstitut. Ett byte innebär att eventuell behållning med motsvarande belopp, eller i tillämpliga fall de faktiska tillgångarna, på en PEPP-spararens begäran överförs från ett PEPP-konto hos det överförande PEPP-sparinstitutet till ett nytt PEPP-konto med samma underkonton som öppnas hos det mottagande PEPP-sparinstitutet, samtidigt som det tidigare PEPP-kontot avslutas (artikel 52.1). I artikel 53 i förordningen och i 2 § finns det särskilda bestämmelser för en begäran om byte, se författningskommentaren till 2 §.

Formkrav vid byte

2 § En begäran om byte av PEPP-sparinstitut ska vara egenhändigt undertecknad av PEPP-spararen. Om begäran ges in på elektronisk väg ska den vara undertecknad med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Det mottagande PEPP-sparinstitutet ska ge spararen en kopia av en godtagen begäran om byte.

Paragrafen innehåller bestämmelser om en begäran om byte av PEPP-institut. Första stycket är delvis utformat efter förebild av 64 kap. 25 § andra stycket socialförsäkringsbalken. Övervägandena finns i avsnitten 6.3 och 11.

I *första stycket första meningen* anges att en begäran om byte av PEPP-sparinstitut ska vara egenhändigt undertecknad av PEPP-spararen. Genom bestämmelsen utnyttjas möjligheten att kräva att en PEPP-sparares begäran om byte ska vara skriftlig (artikel 53.2 andra stycket i PEPP-förordningen). Själva undertecknandet sker då genom egenhändigt undertecknande med penna på papper. Enligt *andra meningen* kan ett undertecknande också ske genom en elektronisk underskrift. Den elektroniska underskriften måste då uppfylla kraven på en avancerad elektronisk underskrift enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i det följande benämnd eIDAS-förordningen. På så sätt möjliggörs att en ansökan om byte av PEPP-sparinstitut kan göras på elektronisk väg. Hänvisningen till eIDAS-förordningen är utformad så att den avser förordningen i en viss angiven lydelse, s.k. statisk hänvisning. I PEPP-förordningen finns det ytterligare bestämmelser om

vad en begäran om byte ska innehålla (se artikel 53.2). Bland annat ska samtycke ges till såväl överförande, som mottagande PEPP-sparinstitut om att vidta de åtgärder som krävs för att genomföra bytet, t.ex. att föra över motsvarande medel till PEPP-kontot som öppnats hos det mottagande PEPP-sparinstitutet. En begäran om byte bör ges in till det mottagande PEPP-sparinstitutet, dvs. det institut som sparandet ska flyttas till (jfr artikel 53.3).

I *andra stycket* anges att PEPP-sparinstitutet ska ge PEPP-spararen en kopia av en godtagen begäran om byte. Genom bestämmelsen utnyttjas möjligheten enligt förordningen att kräva detta (artikel 53.2 *andra stycket*).

6 kap. En PEPP-sparares förfoganden över sparandet

Rätten att göra, ändra och återkalla ett förmånstagarförordnande

1 § En PEPP-sparare har rätt att själv förfoga över sitt PEPP-sparande genom ett förmånstagarförordnande.

Det som sägs i 13 kap. 2 och 3 §§ ärvdabalken om ett testaments ogiltighet gäller också i fråga om ett förmånstagarförordnande.

För ett förmånstagarförordnande till den som inte är född eller avlad när förordnandet ska tillämpas första gången gäller lagen (1930:106) om vissa rättshandlingar till förmån för ofödda.

Paragrafen innehåller bestämmelser om en PEPP-sparares rätt att göra, ändra och återkalla ett förmånstagarförordnande. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 1 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *första stycket* finns en grundläggande bestämmelse om förmånstagarförordnande. Ett förmånstagarförordnande får, i likhet med det som gäller för försäkring och individuellt pensionssparande, anses som ett självständigt rättsinstitut (se prop. 2003/04:150 s. 541). En PEPP-sparare har genom ett förmånstagarförordnande rätt att förfoga över sitt PEPP-sparande. Ett förmånstagarförordnande innebär att PEPP-spararen själv bestämmer vem som i dennes ställe ska ha rätt till PEPP-sparandet. För ett PEPP-sparande gäller detta bara vid PEPP-spararens dödsfall (se 9 § och författningskommentaren till den paragrafen).

I *andra stycket* finns bestämmelser om giltigheten av ett förmånstagarförordnande. Genom hänvisningen till bestämmelserna i ärvdabalken gäller vissa bestämmelser för ett testaments ogiltighet också för förmånstagarförordnanden. Ett förmånstagarförordnande gäller därmed inte om det har upprättats under påverkan av en psykisk störning (13 kap. 2 § ärvdabalken). Ett förmånstagarförordnande gäller inte heller om någon har tvingat PEPP-spararen till att upprätta förordnandet eller förmått spararen därtill genom missbruk av dennes oförstånd, viljesvagheter eller beroendeställning (13 kap. 3 § första stycket ärvdabalken). Detsamma gäller om PEPP-spararen har blivit svikligen förledd att upprätta ett förmånstagarförordnande eller om spararen annars har svävat i villfarelse som varit bestämmande för dennes vilja att göra ett förmånstagarförordnande (13 kap. 3 § *andra stycket* ärvdabalken). Bestämmelser om formkrav för förmånstagarförordnande finns i 3 §.

I *tredje stycket* anges att förmånstagarförordnande till förmån för ofödda regleras av den särskilda lagen om sådana rättshandlingar.

2 § En PEPP-sparare får ändra eller återkalla ett förmånstagarförordnande. Detta gäller dock inte om spararen gentemot förmånstagaren har utlovat att förordnandet ska stå fast (oåterkalleligt förmånstagarförordnande).

Paragrafen innehåller bestämmelser om möjligheterna att ändra eller återkalla ett förmånstagarförordnande. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 2 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Det finns två typer av förmånstagarförordnanden: s.k. vanliga förmånstagarförordnanden och oåterkalleliga sådana. En PEPP-sparare kan när som helst ändra eller återkalla ett vanligt förordnande. Om han eller hon har lovat förmånstagaren att förordnandet ska stå fast gäller dock inte detta. I ett sådant fall är förmånstagarförordnandet oåterkalleligt. En utfästelse om oåterkallelighet ska göras till förmånstagaren. Det ställs inte upp något formkrav för oåterkallelighetsförklaringen och inte heller behövs det någon anmälan till PEPP-sparinstituted för att utfästelsen ska vara bindande för PEPP-spararen. Eftersom den som påstår att ett förordnande till sin förmån har gjorts oåterkalleligt har bevisbördan för att så verkligen är fallet, finns det anledning att tro att förklaringen utan något krav i lagen i de allra flesta fall dokumenteras på tillförlitligt vis. Vanligtvis bör en utfästelse om oåterkallelighet tas in i PEPP-avtalet eller i förmånstagarförordnandet om det görs under sparandetiden. Formkrav för själva förmånstagarförordnandet finns i 3 §. Som framgår av 11 § måste förmånstagaren ibland anmäla sin rätt till PEPP-sparinstituted om denne vill vara skyddad mot nya förfoganden från PEPP-spararens sida.

Formkrav för ett förmånstagarförordnande

3 § Ett förmånstagarförordnande och en återkallelse eller ändring av ett sådant förordnande ska för att vara gällande göras genom ett egenhändigt undertecknat meddelande till PEPP-sparinstituted.

Ett förmånstagarförordnande kan också göras genom att det tas in i PEPP-avtalet. Ett sådant förordnande förlorar sin verkan om ett nytt förordnande görs enligt första stycket.

Första och andra styckena gäller också ett villkor enligt 7 kap. 2 § 5 äktenskapsbalken om att PEPP-förmåner ska vara förmånstagarens enskilda egendom och en återkallelse eller ändring av sådant villkor.

Paragrafen innehåller bestämmelser om formkrav för ett förmånstagarförordnande. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 3 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Ett förmånstagarförordnande ska enligt *första stycket* göras genom ett egenhändigt undertecknat meddelande till PEPP-sparinstituted. Samma krav gäller för en återkallelse eller ändring av ett sådant förordnande. I kravet på ett skriftligt meddelande till PEPP-sparinstituted ligger, som en motsvarighet till det som gäller för förmånstagarförordnanden inom ramen för försäkringar, att meddelandet ska vara riktat till PEPP-sparinstituted och att PEPP-spararen ska ha vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att få meddelandet överbringat till sparinstituted. Giltigheten är inte beroende av att förordnandet på något sätt blivit registrerat hos PEPP-sparinstituted. Det är inte heller nödvändigt att förordnandet har kommit in till sparinstituted när förmåner ska börja betalas ut, dvs. vid PEPP-spararens dödsfall (se 5 §

och författningskommentaren till den paragrafen). Däremot har ett förordnande inte någon verkan om PEPP-spararen bara har upprättat det och sedan inte vidtagit några ytterligare åtgärder. Vilka åtgärder som PEPP-spararen måste ha vidtagit för att få fram meddelandet till sparinstitutet får bedömas med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Vägledning bör kunna hämtas från tillämpningen av motsvarande bestämmelse i försäkringsavtalslagen (14 kap. 3 § första stycket, se även prop. 2003/04:150 s. 544 f.).

Enligt *andra stycket* kan ett förmånstagarförordnande också göras genom att det tas in i PEPP-avtalet. Ett sådant förordnande förlorar sin verkan om ett nytt förordnande görs på det sätt som anges i första stycket, dvs. genom ett egenhändigt undertecknat meddelande till PEPP-sparinstitutet.

I *tredje stycket* anges att samma formkrav som för ett förmånstagarförordnande gäller för villkor att ett PEPP-sparande eller PEPP-förmåner ska vara enskild egendom.

Tolkning av ett förmånstagarförordnande

4 § Vid tolkning av ett förmånstagarförordnande gäller 5 och 6 §§ om inte annat med hänsyn till omständigheterna får anses framgå av förordnandet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tolkning av ett förmånstagarförordnande. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 4 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Ett förmånstagarförordnande kan behöva tolkas. I 5 och 6 §§ finns bestämmelser för tolkning av ett förmånstagarförordnande. De gäller dock bara om inte annat med hänsyn till omständigheterna får anses framgå av förordnandet. Liksom i fråga om förmånstagarförordnanden inom ramen för försäkringar, bör det finnas utredning som med rimlig grad av säkerhet tyder på att PEPP-spararen har haft en annan avsikt med sitt förordnande, för att presumtionen ska ge vika. Tolkningsreglerna ska bara fungera som hjälpreglar när individuella tolkningsdata saknas. Det är bara PEPP-spararens avsikter vid förordnandets tillkomst som kan tillmätas betydelse. Vägledning bör kunna hämtas från tillämpningen av motsvarande bestämmelse i försäkringsavtalslagen (14 kap. 4 §).

5 § Kan ett förmånstagarförordnande inte verkställas i fråga om en viss förmånstagare, gäller förordnandet till förmån för dennes avkomlingar, om de i fråga om arv efter PEPP-spararen hade haft rätt att träda i förmånstagarens ställe. Om sådana avkomlingar saknas men det finns andra förmånstagare, tillfaller hela PEPP-sparandet dem.

Paragrafen innehåller presumtionsregler om när ett förmånstagarförordnande inte kan verkställas mot en viss förmånstagare. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 5 § tredje stycket försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I paragrafen anges vad som ska gälla om ett förmånstagarförordnande inte kan verkställas mot en viss förmånstagare, t.ex. när förmånstagaren är avliden eller avstår från sin rätt. Förordnandet gäller då till förmån för förmånstagarens avkomlingar, om de i fråga om arv efter PEPP-spararen hade haft rätt att träda i förmånstagarens ställe. Avkomlingarna ges en s.k.

representationsrätt som motsvarar det som gäller i fråga om testamente (11 kap. 6 § ärvdabalken). Om ett förordnande inte kan verkställas beträffande en av flera förmånstagare och första meningen inte kan tillämpas, får de övriga förmånstagarna dela på hela PEPP-sparandet. Också detta motsvarar det som gäller i fråga om testamente (11 kap. 7 § ärvdabalken). Denna rätt för övriga förmånstagare gäller dock bara om PEPP-spararen inte har gjort något andrahandsförordnande för denna situation och att det inte heller får anses framgå att de övriga förmånstagarnas rätt under alla förhållanden ska vara begränsad till de belopp som för deras del har angetts i förordnandet.

6 § Om en PEPP-sparare utan att namnge förmånstagaren använt någon av nedan angivna beteckningar, anses detta innebära följande:

1. Med *make* avses den som är gift med PEPP-spararen när förordnandet tillämpas. Om det pågår mål om äktenskapsskillnad mellan makarna, gäller inte förordnandet.

2. Med *registrerad partner* avses den som är registrerad partner med PEPP-spararen när förordnandet tillämpas. Om det pågår mål om upplösning av partnerskapet, gäller inte förordnandet.

3. Med *sambo* avses den som är sambo med PEPP-spararen när förordnandet tillämpas.

4. Med *barn* avses PEPP-spararens bröstarvingar, med fördelning av PEPP-sparandet efter vad som gäller i fråga om arvsrätt efter spararen.

5. Med *make och barn* avses att PEPP-spararens make är förmånstagare till halva PEPP-sparandet och spararens bröstarvingar till återstoden. Om spararen efterlämnar bara make eller bara bröstarvingar, tillfaller hela sparandet maken eller bröstarvingarna.

6. Med *arvingar* avses de som har arvsrätt efter PEPP-spararen, med fördelning av PEPP-sparandet efter vad som gäller för arvsrätten.

Paragrafen innehåller presumptionsregler för vissa beteckningar i ett förmånstagarförordnande. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 6 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Paragrafen gäller bara om PEPP-spararen har använt någon av de beteckningar som anges i paragrafen utan att namnge förmånstagaren. Inget hindrar dock att man i enskilda fall utanför det egentliga tillämpningsområdet hämtar ledning från paragrafen. Några motsatsslut ska inte dras för situationer som faller utanför paragrafens tillämpningsområde (se prop. 2003/04:150 s. 458). Ett förordnande till make gäller till förmån för den som är gift med PEPP-spararen när förordnandet ska tillämpas. Vid PEPP-spararens dödsfall avses den som spararen var gift med vid dödsfallet, även om detta upplöser äktenskapet (jfr 1 kap. 5 § äktenskapsbalken).

Ett förmånstagarförordnandes verkan mot dödsbodelägare

7 § Om en förmånstagare är insatt, ska PEPP-förmåner som utfaller efter en PEPP-sparares död inte ingå i spararens kvarlåtenskap.

I 7 kap. finns bestämmelser om ett förmånstagarförordnandes verkan mot PEPP-spararens borgenärer.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verkan av ett förmånstagarförordnande. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 7 § första och

femte styckena försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *första stycket* anges att PEPP-förmåner som utfaller efter en PEPP-sparares död inte ska ingå i spararens kvarlåtenskap om en förmånstagare är insatt. Motsatsvis gäller att om PEPP-spararen avlider utan att förmånstagare har förordnats, så kommer PEPP-sparandet att ingå i spararens kvarlåtenskap.

I *andra stycket* finns en upplysning om att det i 7 kap. finns bestämmelser om ett förmånstagarförordnandes verkan mot PEPP-spararens borgenärer.

Jämkning av ett förmånstagarförordnande

8 § Om tillämpningen av ett förmånstagarförordnande skulle leda till ett resultat som är oskäligt mot en make eller bröstarvinge efter PEPP-spararen, kan förordnandet jämkas så att PEPP-förmånerna helt eller delvis tillfaller maken eller bröstarvingen. Vid prövningen ska man särskilt beakta skälen för förordnandet samt förmånstagarens och makens eller bröstarvingens ekonomiska förhållanden.

Om en PEPP-sparares dödsfall har inträffat sedan det har dömts till äktenskapsskillnad mellan PEPP-spararen och spararens make eller sedan talan om äktenskapsskillnad väckts men innan bodelning har förrättats, gäller i stället följande. Om maken vid bodelningen inte kan få ut sin andel därför att PEPP-förmånerna tillfaller någon annan som förmånstagare, är förmånstagaren skyldig att avstå det som fattas.

Den som vill begära jämkning ska väcka talan mot förmånstagaren inom ett år från det att bouppteckning efter PEPP-spararen avslutades eller dödsboanmälan gjordes. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till jämkning förlorad.

Paragrafen innehåller bestämmelser om jämkning av ett förmånstagarförordnande. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 7 § andra–fjärde styckena försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *första stycket* anges att ett förmånstagarförordnande ska jämkas om tillämpningen av det skulle leda till ett resultat som är oskäligt mot en make eller bröstarvinge efter PEPP-spararen. Jämkning kan då ske så att PEPP-förmånerna helt eller delvis tillfaller maken eller bröstarvingen. Bestämmelsen omfattar både vanliga förmånstagarförordnanden och oåterkalleliga sådana. Jämkningsfrågan ska avgöras efter en skälighetsbedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Vid prövningen ska man dock särskilt beakta skälen för förordnandet samt förmånstagarens och makens eller bröstarvingens ekonomiska förhållanden. Vägledning torde kunna hämtas från motsvarande bestämmelse i försäkringsavtalslagen (14 kap. 7 § andra stycket, se även prop. 1986/87:86 s. 102–107 och 2003/04:150 s. 549). Det är bara PEPP-spararens make och bröstarvingar som har rätt att begära jämkning. Jämkning kan begäras oavsett vem som är förmånstagare.

I *andra stycket* regleras vad som ska gälla om en PEPP-sparares dödsfall har inträffat sedan det dömts till äktenskapsskillnad mellan PEPP-spararen och dess make eller sedan talan om äktenskapsskillnad väckts men innan bodelning har förrättats. Om en make i ett sådant fall inte kan få ut sin andel vid bodelningen därför att PEPP-förmånerna tillfaller någon annan som förmånstagare, är förmånstagaren skyldig att avstå vad som fattas.

I *tredje stycket* anges att den som vill begära jämkning ska väcka talan mot förmanstagaren inom ett år från det att bouppteckning efter PEPP-spararen avslutades eller dödsboanmälan gjordes. I annat fall är rätten till jämkning förlorad.

En förmanstagares förfoganderätt

9 § En förmanstagare får inte under PEPP-spararens livstid förfoga över den rätt som förordnandet medför, vare sig genom överlåtelse, pantsättning eller på något annat sätt.

Efter en PEPP-sparares dödsfall får en förmanstagare inte göra inbetalningar till PEPP-kontot, ändra vad som bestämts i PEPP-avtalet om utbetalningarnas storlek och utbetalningstid eller själv förordna förmanstagare.

Om flera samtidigt är förmanstagare får ändring av investeringsalternativ eller byte av PEPP-sparinstitut göras bara med samtliga förmanstagares samtycke.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förmanstagares förfoganderätt. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 8 § försäkringsavtalslagen och 4 kap. 12 § första och andra styckena lagen om individuellt pensions-sparande. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *första stycket* anges att en förmanstagare under PEPP-spararens livstid inte får förfoga över den rätt som förordnandet medför, vare sig genom överlåtelse, pantsättning eller på något annat sätt. En rätt enligt ett förmanstagarförordnande inträder således först vid PEPP-spararens dödsfall. Detta gäller både vanliga förmanstagarförordnanden och sådana förordnanden som inte får återkallas. För en förmanstagare innebär det att en rätt enligt ett förmanstagarförordnande inte kan utmätas eller tas i anspråk i konkurs före denna tidpunkt. Inte heller kan en sådan rätt bli föremål för familjerättsliga anspråk, t.ex. i samband med bodelning. Om förmanstagaren trots detta förfogar över sin rätt får, i analogi med vad som gäller om arvsavtal, förfogandet anses som ogiltigt om det angrips av någon som hade ett berättigat intresse av dess undanröjande (jfr 17 kap. 1 § ärvdabalken, se även prop. 2003/04:150 s. 549). Sedan förmanstagarens rätt inträtt kan denne godkänna avtalet med verkan att det anses som giltigt från den tidpunkt då det ingicks.

I *andra stycket* begränsas en förmanstagares rätt att förfoga över den rätt som förordnandet medför. En förmanstagare får inte göra inbetalningar till PEPP-sparkontot, ändra vad som bestämts i PEPP-avtalet om utbetalningarnas storlek och utbetalningstid eller själv förordna förmanstagare.

I *tredje stycket* anges vad som ska gälla om det finns flera förmanstagare. I sådana fall får en ändring av investeringsalternativ eller ett byte av PEPP-sparinstitut bara göras om samtliga förmanstagare samtycker till åtgärden.

En PEPP-sparares rätt att förfoga över PEPP-sparandet på annat sätt än genom ett förmanstagarförordnande

10 § En PEPP-sparare har rätt att förfoga över PEPP-sparandet genom överlåtelse, pantsättning eller på annat sätt än genom förmanstagarförordnande.

Om ett oåterkalleligt förmanstagarförordnande gäller för sparandet, ska spararen anses ha utfäst sig att inte utan förmanstagarens samtycke förfoga över sparandet på ett sätt som inskränker dennes rätt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om en PEPP-sparares rätt att förfoga över ett PEPP-sparande på annat sätt än genom förmånstagarförordnande. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 9 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *första stycket* anges att en PEPP-sparare har rätt att förfoga över PEPP-sparandet på andra sätt än genom förmånstagarförordnande. En PEPP-sparare har därmed en generell rätt att förfoga över sitt eget PEPP-sparande. Detta kan t.ex. ske genom en överlåtelse eller pantsättning.

I *andra stycket* finns en bestämmelse som gäller när en PEPP-sparare har gjort ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande. I ett sådant fall får en PEPP-sparare inte utan förmånstagarens samtycke förfoga över sparandet på ett sätt som inskränker dennes rätt. Detta betyder emellertid inte att ett sådant förfogande under alla omständigheter är ogiltigt. Om en PEPP-sparare i samband med att denne gör förordnandet oåterkalleligt förbehåller sig en rätt att t.ex. pantsätta PEPP-sparandet (jfr rättsfallen NJA 1939 s. 85 och 89), blir pantsättningen giltig, även om panthavaren känner till att förordnandet har gjorts oåterkalleligt. Vidare kan förmånstagaren senare gå med på att PEPP-spararen förfogar över sparandet, och samtycket kan lämnas formlöst. Vilka förfogandemöjligheter som ska anses uteslutna genom ett oåterkalleligt förordnande får avgöras efter en bedömning av de rättsverkningar som ett tänkt förfogande skulle få i det enskilda fallet. Vägledning bör kunna hämtas från motsvarande bestämmelse i försäkringsavtalslagen (14 kap. 9 §, se även prop. 2003/04:150 s. 550 f.).

Verkan av ett förfogande till förmån för flera

11 § Om en PEPP-sparare genom överlåtelse, pantsättning eller oåterkalleligt förmånstagarförordnande förfogar över PEPP-sparandet till förmån för flera, gäller ett tidigare förfogande framför ett senare. Ett senare förfogande gäller dock framför ett tidigare, om meddelande om det senare förfogandet kommer in till PEPP-sparinstitutet först och den till vars förmån förfogandet skett då är i god tro.

Paragrafen innehåller bestämmelser om företrädesrätt vid förfoganden till förmån för flera. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 10 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I paragrafen anges i *första meningen* att ett tidigare förfogande har företräde framför ett senare förordnande, om det finns flera förfoganden. Ett senare förfogande kan dock, enligt *andra meningen*, i vissa fall få företräde framför ett tidigare. Så är fallet om meddelande om det senare förfogandet kommer in till PEPP-sparinstitutet först och den till vars förmån förfogandet har skett då är i god tro.

När ett förmånstagarförordnande förfaller vid en överlåtelse

12 § Om PEPP-sparandet överläts förfaller ett tidigare förmånstagarförordnande som inte är oåterkalleligt, om inte annat har avtalats eller får anses förutsatt vid överlåtelsen.

En pantsättning av sparandet medför inte att ett förmånstagarförordnande förfaller.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som händer med ett förmånstagarförordnande vid överlåtelse och pantsättning av PEPP-sparandet. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 12 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *första stycket* anges en presumtion för vanliga förmånstagarförordnanden vid överlåtelse av ett PEPP-sparande. Om inte annat har avtalats eller får anses förutsatt vid överlåtelsen, faller ett sådant förordnande. Ett oåterkalleligt förordnande står sig dock vid en överlåtelse (se 11 §).

I *andra stycket* finns ett förtydligande tillägg om att en pantsättning av ett PEPP-sparande inte inverkar på ett gällande förmånstagarförordnande. Detta gäller oavsett om förordnandet kan återkallas eller inte.

En panthavares rätt

13 § Om PEPP-sparandet pantsätts får panthavaren rätt att få så mycket av utfallande PEPP-förmåner som svarar mot pantfordringen. Detta gäller även om pantfordringen inte är förfallen till betalning.

En panthavare får under de förutsättningar som anges i 4 kap. 2 § första stycket också kräva inlösen av ett PEPP-sparande. Inlösen får dock ske bara om panthavaren har underrättat PEPP-spararen och denne inte inom två månader har återlöst panten genom att betala det belopp som panthavaren kan få ut från PEPP-sparinstitutet.

Ett förbehåll om rätt att göra panträtten gällande på annat sätt är ogiltigt mot PEPP-spararen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om panthavares rätt. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 13 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *första stycket* anges att en panthavare har rätt att få så mycket av utfallande PEPP-förmåner som svarar mot pantfordringen. Detta gäller även om pantfordringen inte är förfallen till betalning.

En panthavare får enligt *andra stycket* även kräva inlösen av ett PEPP-sparande. För sådan inlösen krävs att det totala värdet av PEPP-förmånerna inte överstiger ett prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken (4 kap. 2 § första stycket). Därutöver krävs att panthavaren har underrättat PEPP-spararen och spararen inte inom två månader har återlöst panten genom att betala det belopp som panthavaren kan få ut från PEPP-sparinstitutet.

I *tredje stycket* anges att ett förbehåll om rätt att göra panträtten gällande på annat sätt (dvs. de sätt som sägs i första och andra styckena) är ogiltigt mot PEPP-spararen. Bestämmelserna i de styckena är därmed tvingande till PEPP-spararens fördel.

Förlust av rätten till ett PEPP-sparande

14 § Om någon genom brott som avses i 15 kap. ärvdabalken har dödat PEPP-spararen eller en förmånstagare, eller medverkat till sådant brott, gäller det som föreskrivs där om förlust av rätt att ta arv eller testamente beträffande rätten till PEPP-sparandet och PEPP-förmånerna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förlust av rätt till PEPP-sparande eller PEPP-förmåner. Paragrafen är utformad efter förebild av 14 kap. 15 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I paragrafen anges att en person som annars skulle ha haft rätt till PEPP-sparandet eller PEPP-förmånerna på grund av brottslig gärning kan gå miste om denna rätt i vissa fall. Detta överensstämmer med det som gäller i fråga om förlust av rätt till försäkring eller försäkringsförmåner enligt försäkringsavtalslagen och anknyter således till 15 kap. ärvdabalken om motsvarande fall när det gäller förlust av rätt till arv och testamente (14 kap. 15 § försäkringsavtalslagen, se även prop. 1990/91:194 s. 56 f. och 2003/04:150 s. 554 f.).

En makes rätt till ett PEPP-sparande till följd av bodelning

15 § Om rätten till ett PEPP-sparande vid bodelning har fördelats till en PEPP-sparares make, gäller bestämmelserna i 9 § andra stycket om förmånstagare för maken.

Paragrafen innehåller en bestämmelse för de fall en rätt till PEPP-sparande har reglerats vid bodelning. Paragrafen är utformad efter förebild av 4 kap. 16 § lagen om individuellt pensionssparande. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I paragrafen anges vad som ska gälla om ett PEPP-sparande vid bodelning har fördelats till PEPP-spararens make, dvs. lagts på makens lott. Bestämmelser om bodelning finns i 9–13 kap. äktenskapsbalken. Genom hänvisningen gäller då att PEPP-spararens make inte får göra inbetalningar till PEPP-kontot, ändra det som bestämts i PEPP-avtalet om utbetalningarnas storlek och utbetalningstid eller själv förordna förmånstagare.

7 kap. Förhållandet till PEPP-spararens borgenärer

1 § Ett PEPP-sparande och förmåner som betalas ut från det får tas i anspråk för PEPP-spararens och någon annan berättigads skulder i enlighet med detta kapitel och lagstiftningen i övrigt.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om möjligheten till utmätning av ett PEPP-sparande och PEPP-förmåner. Paragrafen är utformad efter förebild av 15 kap. 1 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.5.

I paragrafen anges att ett PEPP-sparande och förmåner som betalas ut från det får tas i anspråk för PEPP-spararens och någon annan berättigads skulder i enlighet med detta kapitel, dvs. 2–8 §§, och lagstiftningen i övrigt. Med lagstiftningen i övrigt avses bl.a. utskönningsbalken och konkurslagen.

Verkan av förmånstagarförordnande m.m.

2 § Ett PEPP-sparande eller PEPP-förmåner som tillfaller en förmånstagare till följd av ett förordnande som har kunnat återkallas får tas i anspråk för PEPP-spararens skulder, om fordringen har uppkommit innan förmåner har börjat betalas ut och inte kan betalas ur spararens förmögenhet eller kvarlåtenskap.

Ett PEPP-sparande eller PEPP-förmåner som tillfaller en förvärvare, en pant-havare eller en förmånstagare till följd av ett oåterkalleligt förordnande får inte tas i anspråk för PEPP-spararens skulder efter det att ett meddelande om förfogandet har kommit in till PEPP-sparainstitutet.

Ett PEPP-sparande eller PEPP-förmåner som tillfaller en förmånstagare får aldrig tas i anspråk för PEPP-spararens skulder, om ansökan görs mer än tre år från det att förmånstagarens rätt inträdde.

Paragrafen innehåller bestämmelser som begränsar möjligheten att ta ett PEPP-sparande i anspråk för PEPP-spararens skulder. Paragrafen är utformad efter förebild av 15 kap. 2 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.5.

I *första stycket* ges sparande eller förmåner som tillfaller en förmånstagare till följd av ett vanligt förordnande, dvs. ett förmånstagarförordnande som kan återkallas, ett skydd mot utmätning. De får bara tas i anspråk för PEPP-spararens skulder om fordringen har uppkommit innan förmåner har börjat betalas ut och dessutom inte kan betalas ur PEPP-spararens förmögenhet eller kvarlåtenskap.

I *andra stycket* ges vissa förfoganden ett särskilt skydd mot utmätning. Sparande eller förmåner som tillfaller en förvärvare, en panthavare eller en förmånstagare till följd av ett oåterkalleligt förordnande får inte tas i anspråk för PEPP-spararens skulder efter det att ett meddelande om förfogandet har kommit in till PEPP-sparinstitutet.

I *tredje stycket* anges en yttersta tidsfrist för när ett PEPP-sparande eller PEPP-förmåner som tillfaller en förmånstagare får tas i anspråk. De får aldrig tas i anspråk för PEPP-spararens skulder, om ansökan görs mer än tre år från det att förmånstagarens rätt inträdde. Detta gäller både förordnanden som får återkallas som sådana som inte får återkallas. Om det finns flera förmånsrättstagare med rätt efter varandra, löper en ny frist för varje förmånsrättstagare.

Utmätning av ett PEPP-sparande för spararens skulder

3 § Innan PEPP-pensionsförmåner har börjat betalas ut får ett PEPP-sparande utmätas för PEPP-spararens skulder bara i den mån det under något av de senaste tio åren har betalats in belopp som är mer än dubbelt så stort som genomsnittet av de årliga inbetalningar som har gjorts under den tiden eller den kortare tid under vilken sparandet pågått.

Om prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken har ändrats efter inbetalningen, ändras det belopp som får utmätas i proportion till ändringen av prisbasbeloppet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skydd mot utmätning före PEPP-pensionsförmåner har börjat betalas ut. Paragrafen är utformad efter förebild av 15 kap. 3 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.5.

Ett sparande i en PEPP-produkt skyddas enligt *första stycket* från utmätning om det har varit förhållandevis långsiktigt och någorlunda regelbundet. Av betydelse blir om inbetalningarna under något år markant överstiger genomsnittet under en tioårsperiod. Har sparandet pågått kortare tid beräknas i stället genomsnittet av de inbetalningar som gjorts sedan PEPP-avtalet ingicks. Det är bara det överskjutande beloppet som kan tas i anspråk. En inbetalning som ligger mer än tio år tillbaka i tiden kan inte medföra att någon del av PEPP-sparandet blir utmätningbart. Bestämmelser om vad som gäller efter själva sparandefasen, dvs. sedan pensionsförmåner börjat betalas ut, finns i 4 §.

I *andra stycket* finns en bestämmelse för det fall att prisbasbeloppet har ändrats efter inbetalningen. När man ska fastställa vilket belopp som ska få utmätas på grund av en alltför stor inbetalning, får man räkna med att de inbetalda beloppen under tiden efter betalningen kan ha undergått en värdestegring hos PEPP-sparinstitutet. I sådant fall får borgenärerna ta i anspråk lika många prisbasbelopp eller delar av sådana som PEPP-spararen har betalat för mycket.

4 § Sedan PEPP-pensionsförmåner har börjat betalas ut får ett PEPP-sparande och pensionsförmåner som utfaller från det inte utmätas för PEPP-spararens skulder i den mån pensionsförmånerna tillfaller någon som själv behöver dessa för sin försörjning eller för en underhållsskyldighet. Om pensionsförmånerna tillfaller någon annan än PEPP-spararen, gäller dock detta förbud bara om spararen har försörjt eller varit skyldig att försörja den berättigade. När pensionsförmånerna betalas ut i form av livränta, gäller förbudet bara rätten till livräntan.

Ett sammanlagt belopp som motsvarar sex gånger det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för dödsåret ska, från vad som efter en PEPP-spararens död på grund av förmånstagarförordnande tillfaller spararens make eller spararens eller makens barn som vid dödsfallet inte fyllt 25 år, för varje berättigad alltid undantas från utmätning. Detta gäller även för en sparares sambo eller sådan sambos barn.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skydd mot utmätning efter PEPP-pensionsförmåner har börjat betalas ut. Paragrafen är utformad efter förebild av 15 kap. 5 och 6 §§ försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.5.

PEPP-pensionsförmåner skyddas enligt *första stycket första meningen* från utmätning om de tillfaller någon som själv behöver förmånerna för sin försörjning eller för en underhållsskyldighet. Vid periodiskt utfallande belopp bör bestämmelsen tillämpas på samma sätt som motsvarande bestämmelse i utsökningsbalken (5 kap. 8 §, jfr även 15 kap. 5 § första stycket försäkringsavtalslagen). När det gäller engångsbelopp som utgår från ett PEPP-sparande får man försöka jämföra detta med motsvarande periodiska förmåner (se prop. 2003/04:150 s. 560 f.). Om PEPP-pensionsförmånerna tillfaller någon annan än PEPP-spararen skyddas de, enligt *andra meningen*, bara i den mån PEPP-spararen har försörjt eller varit skyldig att försörja den berättigade. Om PEPP-spararen har varit försörjningsskyldig enligt lag är kravet alltid uppfyllt, men detta kan också vara fallet vid faktisk försörjning t.ex. av en sambo eller ett syskon. PEPP-spararen behöver inte ha stått för hela försörjningen, men det måste i varje fall ha gällt ett regelbundet understöd som utgjort en väsentlig del av den andres försörjning, något som regelmässigt är fallet mellan föräldrar och hemmavarande barn. Ofta gäller detsamma mellan makar och mellan sambor (se samma prop. s. 561). För PEPP-pensionsförmåner som betalas ut som livränta är skyddet, enligt *tredje meningen*, begränsat till att avse rätten till livräntan som sådan. Utfallande belopp kan därmed efter hand tas i anspråk genom utmätning med stöd av 7 kap. utsökningsbalken (jfr 5 kap. 7 § utsökningsbalken).

Enligt *andra stycket första meningen* gäller ett schabloniserat grundskydd för en PEPP-sparares närstående. Bestämmelsen gäller till förmån för PEPP-spararens make samt för PEPP-spararens barn och barn till PEPP-spararens make, under förutsättning att barnet vid dödsfallet inte

fyllt 25 år. Skyddet gäller, enligt *andra mening*en, även för en PEPP-sparares sambo eller sådan sambos barn. Med sambo avses sambo enligt 1 § första stycket sambolagen (2003:376). För varje berättigad får sex prisbasbelopp tas undan utmätning. Detta gäller utan någon prövning av den berättigades behov och utan något krav på att PEPP-spararen ska ha försörjt den berättigade. Barnets ålder vid utbetalningen saknar betydelse. Vid ett PEPP-sparande med annuiteter gäller utmätningsskyddet de belopp som betalas först, dvs. tills summan av gjorda utbetalningar uppgår till sex gånger det prisbasbelopp som gäller för dödsåret. Det är alltså inte möjligt att uppskjuta skyddet till senare utbetalningar (se samma prop.).

Återkrav vid en PEPP-sparares konkurs m.m.

5 § Om PEPP-spararen eller dödsboet efter denne försätts i konkurs och spararen senare än tre år före den fristdag som anges i 4 kap. 2 § konkurslagen (1987:672) har gjort inbetalningar till PEPP-sparandet med belopp som vid betalningstillfället inte stod i skäligt förhållande till spararens villkor, får konkursboet kräva tillbaka mellanskillnaden från tillgodohavandet hos PEPP-sparinstitutet. Om spararen eller en panthavare inte har lämnat sitt samtycke till återbetalningen, ska konkursboet för prövning av dess rätt väcka talan mot denne. Vid en sådan talan tillämpas 4 kap. 19 och 20 §§ konkurslagen.

Om PEPP-förmånerna har betalats ut, är den som har tagit emot beloppet skyldig att till konkursboet betala tillbaka det belopp som konkursboet annars hade kunnat kräva av PEPP-sparinstitutet. Om beloppet har mottagits av en förmånstagare, gäller detta dock bara om utbetalningen har skett senare än sex månader före fristdagen. Återbetalningsskyldigheten kan jämkas om det finns synnerliga skäl. Också vid en talan mot den som har uppburit PEPP-förmånerna tillämpas 4 kap. 19 och 20 §§ konkurslagen.

Första och andra styckena tillämpas också i fråga om offentligt ackord vid företagsrekonstruktion. Vid en talan med anledning av ackordsförhandling tillämpas 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

Krav enligt denna paragraf får inte göras gällande till nackdel för förmånstagare med oåterkalleligt förordnande.

Paragrafen innehåller bestämmelser om återkrav vid en PEPP-sparares konkurs. Paragrafen är utformad efter förebild av 15 kap. 8 § försäkringsavtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.5.

I *första stycket* finns bestämmelser om återkrav innan PEPP-pensionsförmåner har börjat betalas ut. Inbetalningar till ett PEPP-sparande får krävas åter om PEPP-spararen under de tre senaste åren före fristdagen eller därefter gjort inbetalningar som inte stod i skäligt förhållande till dennes villkor. Det som får återkrävas är mellanskillnaden, dvs. det belopp som överstiger det skäliga. Återkravet avser nominella belopp. Konkursboet får vända sig till PEPP-sparinstitutet och kräva åter för mycket erlagda inbetalningar från tillgodohavandet hos institutet. Om PEPP-spararen inte har lämnat sitt samtycke till en sådan återbetalning, ska konkursboet för prövning av dess rätt väcka talan mot spararen. När PEPP-sparandet är pantsatt måste talan väckas också mot panthavaren om panthavaren inte godtar återbetalningen.

I *andra stycket* finns bestämmelser om återkrav när PEPP-förmåner har betalats ut. Den som har mottagit ett belopp är skyldig att till konkursboet betala tillbaka det belopp som konkursboet annars hade kunnat kräva åter av PEPP-sparinstitutet. Förmånstagare har dock ett extra skydd i dessa fall.

Om beloppet har mottagits av en förmånstagare gäller återbetalnings-skyldigheten bara om utbetalningen har skett senare än sex månader före fristdagen. Det finns även möjlighet att jämka en återbetalningsskyldighet. För detta krävs dock synnerliga skäl (jfr 4 kap. 17 § konkurslagen). Jämkning torde kunna ske om mottagaren i god tro förbrukat förmånerna och kravet avser ett stort belopp (se prop. 2003/04:150 s. 563).

I *tredje stycket* anges att första och andra styckena tillämpas också i fråga om offentligt ackord vid företagsrekonstruktion. Vid en talan med anledning av ackordsförhandling tillämpas 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

Enligt *fjärde stycket* gäller ett särskilt skydd för förmånstagare enligt ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande. Krav enligt första–tredje styckena får inte göras gällande till nackdel för en förmånstagare med oåterkalleligt förordnande.

Utmätning av ett PEPP-sparande för den berättigades skulder

6 § Sedan PEPP-pensionsförmåner har börjat betalas ut får ett PEPP-sparande och förmåner som utfaller från det inte utmätas för den berättigades skulder utom i de fall som framgår av 4 §.

Ett pensionsförmånsbelopp som inte hålls avskilt efter utbetalningen får alltid utmätas för den berättigades skulder. När två år har gått från det att beloppet skulle betalas, får också det som hålls avskilt utmätas till den del beloppet inte behövs för den berättigades försörjning eller för att fullgöra en underhållsskyldighet som denne har.

Paragrafen innehåller bestämmelser om utmätning för den berättigades skulder. Paragrafen är utformad efter förebild av 15 kap. 9 § försäkrings-avtalslagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.5.

Ett PEPP-sparande och förmåner som utfaller från det skyddas enligt *första stycket* även från den berättigades borgenärer. Sedan PEPP-pensionsförmåner har börjat betalas ut får utmätning för den berättigades skulder bara ske i de fall som framgår av 4 §.

Det utbetalda beloppet skyddas dock enligt *andra stycket* bara om det hålls avskilt. Efter två år får också det som avskilts utmätas om det inte behövs för den berättigades försörjning eller för att fullgöra en underhålls-skyldighet som denne har.

Om det har skett ett byte av PEPP-sparinstitut

7 § Vid tillämpning av bestämmelserna i 1–6 §§ ska, om det har skett ett byte av PEPP-sparinstitut enligt artikel 53 i EU-förordningen, en överföring av motsvarande belopp eller faktiska tillgångar från ett PEPP-konto hos det överförande sparinstitutet till ett PEPP-konto hos det mottagande sparinstitutet inte anses som en inbetalning.

Prövningen av tidpunkten för PEPP-avtalets ingående och den tid som sparandet har pågått ska ske utifrån det ursprungliga avtalet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kontinuitet vid byte av PEPP-sparinstitut. Paragrafen är utformad efter förebild av 5 kap. 4 § lagen om individuellt pensionssparande. Övervägandena finns i 10.5.

Vid tillämpning av bestämmelserna i 1–6 §§ ska enligt *första stycket*, om ett byte av PEPP-sparinstitut har skett, en överföring av motsvarande

belopp eller faktiska tillgångar från ett PEPP-konto till ett annat inte anses som en inbetalning. Därmed förtydligas att ett byte av PEPP-sparinstitut inte påverkar en PEPP-sparares eller en annan berättigads skydd mot utmätning enligt detta kapitel. Bestämmelser om byte av PEPP-sparinstitut finns i 5 kap. denna lag och i artiklarna 52–56 i PEPP-förordningen. I artikel 53 anges hur ett byte går till.

I *andra stycket* anges att prövningen av tidpunkten för PEPP-avtalets ingående och den tid som sparandet har pågått ska ske utifrån det ursprungliga avtalet, dvs. det avtal som inledde PEPP-sparandet.

8 kap. Tillsyn

Tillsynens omfattning

1 § Finansinspektionen har tillsyn över att PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut följer bestämmelserna i

1. EU-förordningen, och
2. denna lag och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Finansinspektionens tillsyn över svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut ska inte omfatta underkonton för andra länder inom EES.

Finansinspektionens tillsyn över utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut gäller bara underkonton för Sverige.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om Finansinspektionens tillsyn över PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut och vad tillsynen omfattar. Övervägandena finns i avsnitt 16.1.

Paragrafen tar sikte på verksamhet som avser PEPP-produkter och de bestämmelser som gäller för sådan verksamhet. Finansinspektionen har enligt *första stycket* tillsyn över att PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut följer vissa bestämmelser. De bestämmelser som avses är PEPP-förordningen och denna lag och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Finansinspektionens tillsyn omfattar verksamheten hos svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut som bedriver någon form av PEPP-verksamhet i Sverige. Tillsynen omfattar även utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut som tillhandahåller PEPP-produkter i Sverige.

I *andra stycket* finns en bestämmelse om Finansinspektionens tillsyn över svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut. Inspektionens tillsyn över sådana aktörer omfattar inte underkonton för andra länder inom EES. För sådana underkonton gäller i huvudsak de nationella bestämmelser för det land som underkontot avser och tillsynen utövas av behörig myndighet i det landet. Tillsynen över svenska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut gäller i och med det underkonton för Sverige och verksamhet som kan hänföras till dem.

I *trede stycket* finns en bestämmelse om Finansinspektionens tillsyn över utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut. Denna tillsyn gäller bara underkonton för Sverige och verksamhet som kan hänföras till dem (jfr *andra stycket*).

Begäran om att lämna uppgifter

2 § För tillsynen enligt 1 § får Finansinspektionen begära

1. att en fysisk eller juridisk person ska tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och

2. att den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken ska inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Paragrafen innehåller bestämmelser om föreläggande att lämna uppgifter. Paragrafen införs till följd av artikel 40.1 och 40.2 b och c i PEPP-förordningen. Paragrafen är utformad efter förbild av bl.a. 23 kap. 3 § lagen om värdepappersmarknaden. Övervägandena finns i avsnitt 16.2.

Enligt *första stycket 1* får Finansinspektionen – för tillsynen enligt 1 § – begära att en fysisk eller juridisk person lämnar uppgifter eller ger in handlingar eller annat. Med handling avses framställning i skrift eller bild och upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas bara med tekniska hjälpmedel (jfr 2 kap. 3 och 6 §§ tryckfrihetsförordningen).

Enligt *första stycket 2* får Finansinspektionen begära att den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer. Skyldigheten att inställa sig till förhör innebär inte någon skyldighet att yttra sig vid förhöret, oavsett tystnadsplikt (se t.ex. prop. 2016/17:22 s. 142).

I *andra stycket* tydliggörs att en begäran inte får framställas om uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater. Att en begäran inte heller får framställas om uppgiftslämnandet skulle strida mot exempelvis anonymitetsskyddet och efterforskningsförbudet i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen följer redan av principen att grundlag har företräde framför vanlig lag. Med begreppet ”uppgiftslämnande” avses samtliga upplysningar som Finansinspektionen får begära att någon lämnar, dvs. såväl uppgifter som handlingar som annat.

Av 9 kap. 22 § följer att en begäran får förenas med vite.

Platsundersökning

3 § Finansinspektionen får när det är nödvändigt för tillsynen enligt 1 § genomföra en undersökning i verksamhetslokalerna hos ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut.

Paragrafen innehåller bestämmelser om platsundersökning i verksamhetslokaler. Paragrafen införs till följd av artikel 62 i PEPP-förordningen. Den är utformad efter förebild av bl.a. 23 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 630). Övervägandena finns i avsnitt 16.3.

Finansinspektionen får enligt paragrafen – om det är nödvändigt för tillsynen enligt 1 § – genomföra en undersökning i ett PEPP-sparinstituts, en PEPP-distributörs eller ett förvaringsinstituts verksamhetslokaler. Undersökningen kan endast avse den fysiska eller juridiska person som utreds och kan bara genomföras i den personens verksamhetslokaler. Finansinspektionen har inte någon möjlighet att tillgripa tvångsmedel om den person som är föremål för undersökningen inte medverkar till att undersökningen genomförs. Med verksamhetslokal avses utrymmen som huvudsakligen används i verksamhet som medför eller kan antas medföra

bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som bedrivs av en annan juridisk person än ett dödsbo (jfr 3 kap. 18 § skatteförfarandelagen [2011:1244]). Att en undersökning endast får genomföras i verksamhetslokaler innebär att en lokal som enbart används som privatbostad inte får undersökas. Om verksamhet bedrivs i en privatbostad kan emellertid en undersökning genomföras där under vissa förutsättningar. För att en bostad ska kunna anses vara en verksamhetslokal krävs det att bostaden är den plats från vilken verksamheten i fråga huvudsakligen bedrivs. Att så är fallet kan t.ex. framgå genom att verksamheten är registrerad på samma adress som privatbostaden.

Produktgripanden

4 § Bestämmelser om Finansinspektionens rätt att förbjuda eller begränsa marknadsföringen eller distributionen av en PEPP-produkt finns i artikel 63 i EU-förordningen.

Paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse om produktgripanden. Övervägandena finns i avsnitt 16.4.

Paragrafen innehåller en upplysning om att Finansinspektionen får meddela beslut om förbud mot eller begränsning av marknadsföringen eller distributionen av en PEPP-produkt (produktgripanden) enligt artikel 63 i PEPP-förordningen. I 5 § finns bestämmelser om formen för ett sådant beslut (se författningskommentaren till den paragrafen).

Bemyndigande

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. produktgripanden enligt artikel 63 i EU-förordningen, och
2. information som ett PEPP-sparinstitut ska lämna enligt artikel 40.1 i EU-förordningen.

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Övervägandena finns i avsnitten 16.2 och 16.4.

Bemyndigandet i *punkt 1* innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om produktgripanden enligt artikel 63 i PEPP-förordningen. Förutsättningarna för ett beslut om produktgripande regleras i samma artikel. Ett beslut om ingripande enligt 9 kap. är ett förvaltningsbeslut som riktar sig till en eller flera bestämda adressater. Genom bemyndigandet kan ett produktgripande också ske i formen av en föreskrift. En sådan föreskrift blir till skillnad från ett förvaltningsbeslut gällande för en obestämd krets adressater, dvs. samtliga aktörer på marknaden (se prop. 2018/19:3 s. 30).

I *punkt 2* finns ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om den information som ett PEPP-sparinstitut i vissa fall ska lämna till den behöriga myndigheten enligt artikel 40.1 i EU-förordningen. Genom bemyndigandet kan mer detaljerade bestämmelser om arten, omfattningen och formatet avseende informationen anges i myndighetsföreskrifter.

9 kap. Ingripanden

Ingripanden mot PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut

1 § Finansinspektionen ska ingripa mot ett PEPP-sparinstitut som

1. har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 18–48, 50 och 52–56 i EU-förordningen,

2. inte har

– följt villkoren för in- och utbetalningar i 3 och 4 kap.,

– uppfyllt formkraven för byte i 5 kap.,

– följt en begäran enligt 8 kap. 2 §, eller

– gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 8 kap. 3 §,

3. har åsidosatt sina skyldigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, eller

4. tillhandahållit eller distribuerat en PEPP-produkt som inte är registrerad enligt artikel 5.1 i EU-förordningen eller har erhållit en sådan registrering genom att lämna falska uppgifter eller på annat otillbörligt sätt.

I paragrafen anges de olika situationer där Finansinspektionen ska ingripa mot ett PEPP-sparinstitut. Paragrafen införs till följd av artikel 67.2 a–c i PEPP-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 4 kap. 1 § lagen (2018:2024) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden. Övervägandena finns i avsnitten 17.3 och 17.7.

I *punkt 1* anges överträdelse som består i att ett PEPP-sparinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av de artiklar i PEPP-förordningen som anges. Dessa artiklar är de som enligt förordningen ska kunna medföra ingripanden om de överträds (se artikel 67.2 c). De skyldigheter som ett PEPP-sparinstitut har enligt artiklarna avser kravet på erbjudande och information om portabilitetsmöjlighet (artiklarna 18–20), vissa krav avseende distributionen och information till kunder (artiklarna 22–41), krav gällande sparinstitutens investeringar och investeringsalternativ under intjänandefasen (artiklarna 41–47), klagomålshantering (artikel 50) och krav rörande villkor för utbetalningsfasen och utbetalningsformer (artiklarna 57–60).

Av *punkt 2* följer att Finansinspektionen ska ingripa mot ett PEPP-sparinstitut som inte följer villkoren för in- och utbetalningar till och från ett PEPP-sparande (3 och 4 kap.), t.ex. om institutet betalar ut PEPP-pensionsförmåner trots att spararen inte fyllt 65 år (se 4 kap. 1 §). Inspektionen ska också ingripa om PEPP-sparinstitutet inte uppfyller formkraven för byte (5 kap.). Därutöver ska Finansinspektionen ingripa om ett institut inte följt en begäran enligt 8 kap. 2 § eller gett tillträde till verksamhetslokaler eller 8 kap. 3 §. Inspektionen kan således ingripa t.ex. mot den som inte lämnar uppgifter enligt ett föreläggande eller som inte ger tillträde för platsundersökning.

Enligt *punkt 3* ska Finansinspektionen ingripa mot ett PEPP-sparinstitut som har åsidosatt sina skyldigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Bemyndiganden att meddela sådana föreskrifter finns i 1 kap. 11 §, 2 kap. 5 § och 8 kap. 5 §.

I *punkt 4* behandlas två olika överträdelsefall. Dels den situationen att PEPP-sparinstitutet har tillhandahållit eller distribuerat en PEPP-produkt som inte är registrerad enligt förordningen (se artikel 67.2 b), dels den

situationen att ett institut erhållit en sådan registrering genom att lämna falska uppgifter eller på annat otillbörligt sätt (se artikel 67.2 a). I båda fallen ska Finansinspektionen ingripa.

2 § Finansinspektionen ska ingripa mot en PEPP-distributör som

1. har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 22–26, 29, 33, 34, 50 och 67.2 b i EU-förordningen,
2. inte har följt en begäran enligt 8 kap. 2 § eller inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 8 kap. 3 §, eller
3. har åsidosatt sina skyldigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

I paragrafen anges de olika situationer där Finansinspektionen ska ingripa mot en PEPP-distributör. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 4 kap. 1 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden. Övervägandena finns i avsnitten 17.3 och 17.7.

I *punkt 1* anges överträdelser som består i att en PEPP-distributör har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av de artiklar i PEPP-förordningen som anges. De skyldigheter som en PEPP-distributör har enligt artiklarna avser bl.a. vissa krav på tillhandahållande av information i samband med distributionen av PEPP-produkter (artiklarna 22–26 och 33), vissa krav avseende marknadsföringsmaterial (artikel 29), krav på specifikation av kundens krav och behov, krav avseende rådgivning (artikel 34), krav gällande klagomålshantering (artikel 50) och krav på registrering av de PEPP-produkter som distribueras (artikel 67.2 b).

Av *punkt 2* följer att Finansinspektionen ska ingripa mot ett PEPP-distributör som inte följer en begäran enligt 8 kap. 2 eller 3 §. Finansinspektionen ska således ingripa mot en distributör som inte lämnar uppgifter enligt en begäran eller som inte ger tillträde för platsundersökning.

Enligt *punkt 3* ska Finansinspektionen ingripa mot en PEPP-distributör som har åsidosatt sina skyldigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Bemyndiganden att meddela sådana föreskrifter finns i 1 kap. 11 §, 2 kap. 5 § och 8 kap. 5 §.

3 § Finansinspektionen ska ingripa mot ett förvaringsinstitut som

1. inte har fullgjort sina övervakningsplikter enligt artikel 48 i EU-förordningen, eller
2. inte har följt en begäran enligt 8 kap. 2 § eller inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 8 kap. 3 §.

I paragrafen anges de olika situationer där Finansinspektionen ska ingripa mot ett förvaringsinstitut som åsidosätter sina skyldigheter. Paragrafen införs till följd av artikel 67.2 d i PEPP-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 4 kap. 1 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden. Övervägandena finns i avsnitten 17.3 och 17.7.

I *punkt 1* anges att Finansinspektionen ska ingripa mot ett förvaringsinstitut som inte har fullgjort sina övervakningsplikter enligt artikel 48 i PEPP-förordningen. Enligt PEPP-förordningen ska kapitel IV i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG (UCITS-direktivet) tillämpas bl.a. i fråga om förvaringsinstitutets ansvar och dess övervakningsplikter

(artikel 48.2 i förordningen). Det innebär att Finansinspektionen ska ingripa mot ett förvaringsinstitut som inte har fullgjort sina övervakningspliktigheter enligt det direktivet.

Av *punkt 2* följer att Finansinspektionen ska ingripa mot ett förvaringsinstitut som inte följer en begäran enligt 8 kap. 2 eller 3 §. Finansinspektionen ska således ingripa mot ett förvaringsinstitut som inte lämnar uppgifter enligt en begäran eller som inte ger tillträde för platsundersökning.

4 § Ett ingripande enligt 1, 2 eller 3 § mot ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut sker genom beslut om

1. föreläggande att inom viss tid vidta en viss åtgärd eller upphöra med ett visst agerande, eller

2. anmärkning.

Ett ingripande får inte ske om överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och en ansökan om utdömande av vitet har gjorts.

I 23 § finns bestämmelser om ingripanden mot utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur Finansinspektionen får ingripa mot ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut som har gjort sig skyldig till en sådan överträdelse som anges i 1, 2 eller 3 §. Paragrafen införs till följd av artikel 67.3 i PEPP-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 1 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 636). Övervägandena finns i avsnitt 17.2.

Första stycket innehåller en uppräkningslista av de åtgärder och sanktioner som Finansinspektionen kan besluta om vid ett ingripande enligt 1, 2 eller 3 § mot ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut. I de fall en administrativ åtgärd eller sanktion ska påföras en juridisk person saknar det betydelse om verksamheten har överlåtit till någon annan efter det att den aktuella överträdelsen ägde rum (se t.ex. prop. 2003/04:121 s. 158 f.). I 15 och 16 §§ anges omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande.

Föreläggande enligt *punkt 1* kan riktas dels mot PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer som är juridiska personer och mot förvaringsinstitut, dels mot PEPP-distributörer som är fysiska personer. Eftersom en överträdelse även kan bestå i underlåtenhet att uppfylla vissa krav, kan Finansinspektionen även ålägga den ansvarige att vidta en positiv åtgärd för att uppfylla kraven i PEPP-förordningen, denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Ett föreläggande kan inte kombineras med en sanktionsavgift (se 5 §). Ett föreläggande kan däremot förenas med vite enligt 24 §.

En anmärkning enligt *punkt 2* bör användas när det inte finns något att åtgärda, men överträdelsen bör medföra en sanktion. Anmärkning kan på motsvarande sätt som föreläggande riktas både mot juridiska och fysiska personer. En anmärkning kan kombineras med en sanktionsavgift enligt 5 §.

I *andra stycket* regleras möjligheten till ingripande när Finansinspektionen redan har beslutat om ett föreläggande förenat med vite avseende

samma överträdelse. Bestämmelsen syftar till att förhindra att någon prövas två gånger för samma sak på ett sätt som kan strida mot dubbelprövningsförbudet. Om ett föreläggande har förenats med vite och föreläggandet inte följs, kan Finansinspektionen välja att ansöka om att vitet ska dömas ut. Det faktum att föreläggandet finns utgör inte något hinder mot ett ingripande enligt 1, 2 eller 3 §. Den avgörande tidpunkten för när hindret uppkommer är tidpunkten då en domstolsprocess inleds om utdömande av vitet.

I *tredje stycket* finns en upplysning om att det i 23 § finns bestämmelser om ingripanden mot utländska PEPP-sparinstitut, utländska PEPP-distributörer och utländska förvaringsinstitut (se 23 § och författningskommentaren till den paragrafen).

5 § Om ett beslut om anmärkning eller varning enligt 4 § har meddelats, får Finansinspektionen besluta att den som har gjort sig skyldig till överträdelsen ska betala en sanktionsavgift.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om förutsättningarna för Finansinspektionen att besluta om sanktionsavgift mot en svensk juridisk eller fysisk person. Den införs delvis till följd av artikel 67.3 i PEPP-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 8 § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 639 f.). Övervägandena finns i avsnitt 17.3.3.

Bestämmelsen innebär att Finansinspektionen får besluta om sanktionsavgift mot en juridisk eller fysisk person bara om beslut om en anmärkning eller en varning har meddelats enligt 4 §. Det är därmed inte möjligt att kombinera förelägganden eller beslut om avregistrering av en PEPP-produkt med sanktionsavgift. Avgiften kan uppgå till högst de belopp som anges i 12 och 13 §§ (jfr artikel 67.2 d–g i PEPP-förordningen).

6 § I artikel 8 i EU-förordningen finns bestämmelser om avregistrering av en PEPP-produkt vid bland annat allvarliga eller systematiska överträdelser av förordningen.

Vid andra överträdelser av EU-förordningen gäller bestämmelserna om ingripanden i denna lag.

Paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse om avregistrering av en PEPP-produkt. Övervägandena finns i avsnitt 17.3.2.

Första stycket innehåller en upplysning om att det i artikel 8 i PEPP-förordningen finns bestämmelser om avregistrering av en PEPP-produkt. Enligt bestämmelserna i förordningen ska Finansinspektionen besluta om avregistrering av en PEPP-produkt, bl.a. om ett PEPP-sparinstitut har överträtt förordningen på ett allvarligt eller systematiskt sätt.

Av *andra stycket* framgår att lagens bestämmelser om ingripanden gäller vid andra överträdelser av EU-förordningen.

Ingripanden mot vissa företrädare för PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut

7 § Om ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör eller ett svenskt förvaringsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter i ett fall som anges i 1, 2 eller 3 §, ska Finansinspektionen ingripa mot den som ingår i dess styrelse eller är dess

verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem. Ett sådant ingripande sker genom en eller båda av följande sanktioner:

1. beslut att den fysiska personen under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, i ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

Ett ingripande enligt första stycket får ske bara om överträdelsen är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens möjlighet att ingripa mot fysiska personer som ingår i företagens ledning när ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör som är en juridisk person eller ett svenskt förvaringsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter. Paragrafen införs till följd av artikel 67.3 c i PEPP-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 1 c § lagen om värdepappersmarknaden och 3 kap. 7 § lagen (2019:1215) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering (prop. 2016/17:162 s. 749 f. och prop. 2019/20:37 s. 88 f.). Övervägandena finns i avsnitt 17.4.

Finansinspektionen ska enligt *första stycket* ingripa mot den som ingår i styrelsen för ett svenskt PEPP-sparinstitut, en svensk PEPP-distributör som är en juridisk person eller ett svenskt förvaringsinstitut, är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om sparinstitutet, distributören eller förvaringsinstitutet har åsidosatt sina skyldigheter i ett fall som anges i 1, 2 eller 3 §. Ingripandet sker genom beslut att den fysiska personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut eller ersättare för någon av dem, eller genom ett beslut om sanktionsavgift. Dessa två sanktioner kan också kombineras. Bestämmelser om omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande finns i 15 och 16 §§ och bestämmelser om sanktionsavgift i 12, 13 och 17 §§.

Enligt *andra stycket* får ett ingripande mot en fysisk person bara ske om PEPP-sparinstitutets, PEPP-distributörens eller förvaringsinstitutets överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen (se prop. 2014/15:57 s. 40–43 och prop. 2016/17:162 s. 540–542). Av 8 § följer att frågor om ingripanden mot fysiska personer enligt denna paragraf tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande, se författningskommentaren till den paragrafen.

Sanktionsföreläggande

8 § Frågor om ingripande mot fysiska personer enligt 7 § tas upp av Finansinspektionen genom ett sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktion som är bestämd till tid eller belopp.

När ett sanktionsföreläggande har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i sanktionsförelägandet är utan verkan.

Paragrafen reglerar, tillsammans med 9–11 §§, förfarandet för beslut om sanktioner genom ett sanktionsföreläggande. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 10 a § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2014/15:57 s. 72). Övervägandena finns i avsnitt 17.4.

Enligt *första stycket* ska ingripanden mot en fysisk person för överträdelse av ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör eller ett förvaringsinstitut tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

I *andra stycket* anges att ett sanktionsföreläggande innebär att den som bedöms vara ansvarig för en överträdelse föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktion som är bestämd till tid eller belopp. Tidsfristen bör vara så lång att personen i fråga får skäligt rådrum att ta ställning till Finansinspektionens påståenden.

Enligt *tredje stycket* gäller ett godkänt sanktionsföreläggande som domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkänt sanktionsföreläggande som avser sanktionsavgift kan därmed verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser (se 3 kap. 1 § utsökningsbalken). Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i sanktionsförelägandet är utan verkan.

9 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgift om

1. den fysiska person som förelägandet avser,
2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,
3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och
4. den sanktion som föreläggs personen.

Sanktionsförelägandet ska också innehålla en upplysning om att ansökan om sanktion kan komma att ges in till domstol, om sanktionsförelägandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

Paragrafen anger vilka uppgifter ett sanktionsföreläggande ska innehålla. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 10 b § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2014/15:57 s. 73). Övervägandena finns i avsnitt 17.4.

För att kunna identifiera en överträdelse och avgränsa den mot andra förfaranden måste ett sanktionsföreläggande innehålla vissa specifika uppgifter.

I *första stycket* anges vilka uppgifter ett sanktionsföreläggande ska innehålla: den fysiska person som förelägandet avser, överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den, de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och den sanktion som föreläggs personen. Med de omständigheter som behövs för att känneteckna överträdelsen avses en beskrivning av vad som läggs den berörda fysiska personen till last. Genom Finansinspektionens uppgifter ska mottagaren av förelägandet enkelt kunna förstå vad inspektionen hävdar att han eller hon har gjort sig skyldig till och därigenom kunna bedöma hur förelägandet ska bemötas. Av förelägandet bör det framgå under vilken tid och på vilken plats som överträdelsen har ägt rum samt vilken juridisk person som har begått den. Dessutom bör det framgå varför Finansinspektionen anser att den juridiska personens överträdelse är allvarlig och på vilka grunder inspektionen bedömer att den fysiska personen i fråga har orsakat överträdelsen uppsåtligt eller av grov oaktsamhet (jfr 7 § andra stycket). Bestämmelsen är uppbyggd på liknande sätt som 48 kap. 6 § rättegångsbalken, som avser strafföreläggande.

Enligt *andra stycket* ska sanktionsföreläggandet även innehålla en upplysning om att en ansökan om sanktion kan komma att ges in till domstol, om den fysiska personen i fråga inte godkänner sanktionsföreläggandet inom den tid som Finansinspektionen anger.

10 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att en sanktion ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören eller förvaringsinstitutet för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen anger det som gäller i fråga om domstolsprövning för det fall ett sanktionsföreläggande inte har godkänts. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 10 c § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2014/15:57 s. 73). Övervägandena finns i avsnitt 17.4.

Enligt *första stycket* får Finansinspektionen ansöka hos allmän förvaltningsdomstol om att sanktion ska beslutas om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören eller förvaringsinstitutet för samma överträdelse, dvs. Förvaltningsrätten i Stockholm.

I *andra stycket* anges att det krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

11 § En sanktion som anges i 7 § får beslutas bara om sanktionsföreläggandet har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Paragrafen utgör en preskriptionsbestämmelse för sanktionsföreläggen. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 10 d § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2014/15:57 s. 73). Övervägandena finns i avsnitt 17.4.

Paragrafen innebär att en sanktion mot en fysisk person för en överträdelse bara får beslutas om sanktionsföreläggande har delgetts personen inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Vid delgivning av ett sanktionsföreläggande får det i normala fall anses vara olämpligt att använda kungörelsedelgivning och andra delgivningsformer enligt 3 § andra stycket, 34–38 och 47–51 §§ delgivningslagen (jfr 4 § den lagen).

Sanktionsavgifter

12 § Sanktionsavgiften för ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör som är juridisk person eller ett förvaringsinstitut ska, i ett fall som anges i 1, 2 eller 3 §, som högst fastställas till det högsta av

1. ett belopp som per den 14 augusti 2019 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro,

2. tio procent av PEPP-sparinstitutets, PEPP-distributörens eller förvaringsinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

3. två gånger den vinst som PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören eller förvaringsinstitutet gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Avgiften får inte bestämmas till ett belopp som är så stort att PEPP-sparinstitutet därefter inte kan fullgöra sina åtaganden mot PEPP-spararna.

Om en överträdelse har skett under PEPP-sparinstitutets, PEPP-distributörens eller förvaringsinstitutets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas när den högsta sanktionsavgiften ska beräknas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om storleken på sanktionsavgiften för ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör som är en juridisk person eller ett förvaringsinstitut. Paragrafen införs till följd av artikel 67.3 c–e och g i PEPP-förordningen. Den är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 641 och prop. 2013/14:228 s. 319). Övervägandena finns i avsnitt 17.5.

I *första stycket* anges de olika beräkningsgrunderna för den högsta sanktionsavgift som får tas ut av ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör som är en juridisk person eller ett förvaringsinstitut för en överträdelse av PEPP-förordningen.

Enligt *punkt 1* får sanktionsavgiften fastställas till ett belopp som per den 14 augusti 2019 i svenska kronor motsvarade 5 000 000 euro (artikel 67.3 d i PEPP-förordningen). Vid omräkning mellan euro och svenska kronor tillämpas den s.k. fixingkursen som dagligen fastställs av Nasdaq Stockholm AB och publiceras på Riksbankens webbplats. Enligt fixingkursen den 14 augusti 2019 motsvarade 1 euro 10,6708 svenska kronor.

Enligt *punkt 2* får sanktionsavgiften uppgå till tio procent av PEPP-sparinstitutets, PEPP-distributörens eller förvaringsinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå. Omsättningen på koncernnivå bör bestämmas utifrån den senast tillgängliga koncernredovisning som godkänts av ledningsorganet för det yttersta moderföretaget (se artikel 67.3 e i PEPP-förordningen). Med ”motsvarande omsättning” avses det som utgör omsättning enligt de redovisningsregler som gäller för den juridiska personen. Posterna för beräkningen av omsättningen på koncernnivå hämtas ur koncernredovisningen för det yttersta moderföretaget. Ur denna redovisning hämtas alltså de relevanta intäktsposter som motsvarar omsättningen enligt de redovisningsregler som gäller för det företag som ingripandet riktas mot. Utifrån tillämpliga redovisningsregler finns tre typer av omsättning: omsättning från verksamhet som redovisas enligt årsredovisningslagen (1995:1554), omsättning från verksamhet som redovisas enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och omsättning från verksamhet som redovisas enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Om det PEPP-sparinstitut, den PEPP-distributör eller det förvaringsinstitut som en sanktion ska riktas mot upprättar sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen, är den omsättning som ska ligga till grund för sanktionsavgiften summan av nettoomsättningen och övriga rörelseintäkter. Om sanktionsavgiften ska beräknas på koncernnivå ska motsvarande årsomsättning, dvs. summan av nettoomsättningen och övriga rörelseintäkter, ligga till grund för beräkningen av sanktionsavgiften. För

en beskrivning av vilka poster som ska anses utgöra omsättning i ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag, se prop. 2016/17:162 s. 764–766. Om det i koncernen finns verksamhet som redovisas enligt andra författningar än den som gäller för leverantören som ingripandet riktas mot, ska den omsättningen inte räknas med när motsvarande omsättning på koncernnivå bestäms.

I *punkt 3* anges att sanktionsavgiften får uppgå till två gånger den vinst som PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören eller förvaringsinstitutet gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa (artikel 67.3 g i PEPP-förordningen). Begreppet vinst avser ett nettobelopp som omfattar de intäkter som erhållits och de förluster som undvikits, dvs. den fördel som erhållits (jfr samma prop. s. 640).

Avgifterna i beräkningsmodellerna är maximibelopp, vilket innebär att Finansinspektionen har möjlighet att fastställa sanktionsavgiften till det högsta av de beräknade beloppen, eller ett lägre belopp.

I *andra stycket* anges att sanktionsavgiften inte får bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Vidare anges att sanktionsavgiften inte får bestämmas till ett belopp som är så stort att PEPP-sparinstitutet därefter inte kan fullgöra sina åtaganden mot PEPP-spararna (jfr 18 kap. 17 § tredje stycket försäkringsrörelselagen, 25 kap. 9 § tredje stycket lagen om värdepappersmarknaden och 15 kap. 8 § tredje stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse). Avsikten med detta är att sanktionsavgiften inte ska bestämmas till ett så högt belopp att sparinstitutet därefter t.ex. inte uppfyller de krav på soliditet och likviditet som gäller för företaget enligt sektorsspecifik rörelselagstiftning. Syftet med bestämmelsen är att förhindra att uttaget av sanktionsavgiften får till följd att PEPP-sparinstitutets tillstånd att driva verksamhet enligt den aktuella rörelseregleringen måste återkallas och att PEPP-sparare därmed drabbas.

I *tredje stycket* finns bestämmelser om att omsättningen för bestämmandet av den högsta sanktionsavgiften enligt första stycket 2 i vissa fall får uppskattas. Bestämmelsen är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 9 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden och 4 kap. 7 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden. Bestämmelsen är tillämplig om Finansinspektionen ska använda sig av den beräkningsmodell avseende sanktionsavgift som utgår ifrån ett PEPP-sparinstituts, en PEPP-distributörs eller ett förvaringsinstituts (eller, i förekommande fall, koncernens) omsättning och sådana uppgifter saknas.

I 17 § finns bestämmelser om vilka omständigheter Finansinspektionen ska beakta när sanktionsavgiftens storlek fastställs, se författningskommentaren till den paragrafen.

13 § Sanktionsavgiften för en fysisk person i ett fall som anges i 1, 2 eller 3 § ska som högst fastställas till det högsta av

1. ett belopp som per den 14 augusti 2019 i svenska kronor motsvarade 700 000 euro, eller
2. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Paragrafen innehåller bestämmelser om storleken på den högsta sanktionsavgiften för en fysisk person. Paragrafen införs till följd av artikel 67.3 f i

PEPP-förordningen. Den är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 9 a § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2016/17:162 s. 640 f.). Övervägandena finns i avsnitt 17.5.

I paragrafen anges två beräkningsgrunder för beräkning av den högsta sanktionsavgiften för en fysisk person vid överträdelser av PEPP-förordningen eller denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Enligt *punkt 1* får sanktionsavgiften uppgå till ett belopp som per den 14 augusti 2019 i svenska kronor motsvarade 700 000 euro. I fråga om vilken valutakurs som bör tillämpas vid omräkning mellan euro och svenska kronor, se författningskommentaren till 12 § första stycket 1.

Enligt *punkt 2* ska sanktionsavgiften kunna uppgå till två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av överträdelserna, om beloppet går att fastställa. Någon beräkningsgrund baserat på den fördel som erhållits genom överträdelserna finns inte för fysiska personer i PEPP-förordningen. En sådan alternativ beräkningsgrund införs efter förebild av det som gäller för juridiska personer (jfr författningskommentaren till 12 § första stycket 3).

Avgifterna i beräkningsmodellerna är maximibelopp, vilket innebär att Finansinspektionen har möjlighet att fastställa sanktionsavgiften till det högsta av de beräknade beloppen, eller ett lägre belopp.

I 17 § finns bestämmelser om vilka omständigheter Finansinspektionen ska beakta när sanktionsavgiftens storlek fastställs.

14 § Sanktionsavgifter enligt 12 eller 13 § tillfaller staten.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om sanktionsavgifter. Övervägandena finns i avsnitt 17.5.

Finansinspektionen får i vissa fall besluta om sanktionsavgifter (se 5 §). I 12 och 13 §§ finns bestämmelser om sådana avgifter. Enligt paragrafen ska sanktionsavgifter enligt 12 eller 13 § tillfalla staten.

Val av ingripande

15 § Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelserna är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsernas konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, överträdelsernas inverkan på PEPP-spararnas intressen, skador som uppstått och graden av ansvar hos den som har begått överträdelserna.

Paragrafen innehåller, tillsammans med 16 och 18 §§, bestämmelser om omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande. Paragrafen införs till följd av artikel 68.2 i PEPP-förordningen. Den är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 2 § första stycket lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2016/17:162 s. 753). Övervägandena finns i avsnitt 17.6.

I paragrafen anges att Finansinspektionen vid valet av ingripande ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelserna är och hur länge den har pågått (artikel 68.2 a i PEPP-förordningen). Särskild hänsyn ska tas till överträdelsernas konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, överträdelsernas inverkan på PEPP-spararnas intressen, skador som uppstått (artikel 68.2 e) och graden av ansvar hos den som har begått överträdelserna (artikel 68.2 b). Utvärderingen av omständigheter är inte uttömmande,

utan en sammanvägd bedömning av alla relevanta omständigheter ska göras. Sanktionerna ska alltid vara proportionella i förhållande till överträdelsen och ligga på en sådan nivå att de är avskräckande. I fråga om varaktighet gäller att en överträdelse som har pågått under lång tid i allmänhet är mer klandervärd än en som har varat kortare tid.

Att graden av ansvar hos den som har begått överträdelsen ska beaktas innebär att en överträdelse som begås medvetet typiskt sett bör motivera en strängare sanktion än en överträdelse som begås av oaktsamhet. Att en överträdelse begås i vinningssyfte eller för att vilseleda bör i allmänhet inverka i försvårande riktning. I 16 § anges ytterligare några omständigheter som ska beaktas som försvårande respektive förmildrande. Bestämmelser om att Finansinspektionen i vissa fall får avstå från ingripande finns i 18 §. Finansinspektionen kan utifrån vad som är motiverat i det enskilda fallet välja att ingripa med en eller flera sanktionsåtgärder. Om flera åtgärder används, måste inspektionen se till att sanktionerna sammantaget är väl avvägda.

16 § Utöver det som anges i 15 § ska det i försvårande riktning beaktas om den som har begått överträdelsen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om den som har begått överträdelsen

1. i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. snabbt upphört med överträdelsen eller snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

Paragrafen innehåller, tillsammans med 15 och 18 §§, bestämmelser om omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande. Paragrafen införs till följd av artikel 68.2 i PEPP-förordningen. Den är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 2 a § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2013/14:228 s. 319). Övervägandena finns i avsnitt 17.6.

Enligt *första stycket* ska Finansinspektionen, utöver det som anges i 14 §, i försvårande riktning beakta om PEPP-sparinstitutet, PEPP-distributören, förvaringsinstitutet eller den fysiska personen tidigare har begått en överträdelse (artikel 68.2 g i PEPP-förordningen). Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

Enligt *andra stycket 1* ska Finansinspektionen i förmildrande riktning beakta om den som har begått överträdelsen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat inspektionens utredning (jfr artikel 68.2 f i EU-förordningen). Att ett PEPP-sparinstitut, en PEPP-distributör, ett förvaringsinstitut eller dess företrädare endast medverkar i utredningen på Finansinspektionens begäran och svarar på inspektionens frågor är inte tillräckligt för att detta krav ska anses uppfyllt. Det krävs i stället att samarbetet i väsentlig utsträckning har underlättat utredningen. Det kan handla om att personen i fråga självmant för fram viktig information som Finansinspektionen inte redan har. Särskilt stort avseende bör fästas vid om det är personen själv som frivilligt anmäler överträdelsen till Finansinspektionen och det är först genom de uppgifter som personen läm-

nar som inspektionen får tillräckligt underlag för att ingripa mot överträdelsen. När det gäller en juridisk person bör det typiskt sett krävas att det är den juridiska personen som genom ställföreträdare eller ombud medverkar i utredningen. Att en enskild befattningshavare vid den juridiska personen anmäler en överträdelse bör alltså inte beaktas i förmildrande riktning enligt denna bestämmelse. Bestämmelsen ska inte tolkas motsatsvis på så sätt att den som förnekar en överträdelse eller försvårar utredningen drabbas av en hårdare sanktion än vad som annars hade blivit fallet.

Enligt *andra stycket 2* ska Finansinspektionen i förmildrande riktning även beakta om den som har begått överträdelsen snabbt upphört med den samma eller snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av inspektionen.

Uppräkningen av omständigheter i paragrafen är inte uttömmande, utan en sammanvägd bedömning av alla relevanta omständigheter ska göras. Att en person har förlorat sin anställning eller ålagts att betala ett skadestånd på grund av överträdelsen bör t.ex. kunna beaktas i förmildrande riktning.

17 § När sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 15 och 16 §§ samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och, om det går att bestämma, den vinst som gjorts till följd av överträdelsen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka omständigheter som ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek ska fastställas. Paragrafen införs till följd av artikel 68.2 c och d i PEPP-förordningen. Den är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 10 § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2013/14:228 s. 319). Övervägandena finns i avsnitt 17.6.

Enligt paragrafen ska när sanktionsavgiftens storlek fastställs särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 15 och 16 §§, samt till den juridiska eller den fysiska personens finansiella ställning (jfr artikel 68.2 c i PEPP-förordningen) och, om det går att bestämma, den vinst som den personen gjort till följd av överträdelsen (jfr artikel 68.2 d i förordningen). När det gäller begreppet vinst, se författningskommentaren till 12 §. Uppräkningen av omständigheter som ska beaktas är inte uttömmande.

18 § Finansinspektionen får avstå från ingripande, om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig,
2. den juridiska eller fysiska personen i fråga gör rättelse,
3. den fysiska personen har verkat för att den juridiska personen gör rättelse,
4. någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot den juridiska eller fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
5. det annars finns särskilda skäl.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att Finansinspektionen får avstå från ingripande i vissa fall. Den är utformad efter förebild av bl.a. 25 kap. 2 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2016/17:162 s. 753 f.). Övervägandena finns i avsnitt 17.6.

Enligt paragrafen får Finansinspektionen avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om den juridiska personen eller fysiska personen gör rättelse eller om den fysiska personen har verkat för att

den juridiska personen ska göra rättelse eller om någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot den juridiska eller fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga. Finansinspektionen får även avstå från ingripande om det annars finns särskilda skäl. Detta kan exempelvis vara fallet om ett ingripande skulle framstå som stötande och någon annan grund att avstå från ett ingripande inte skulle vara tillämplig.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

19 § En sanktionsavgift enligt 12 eller 13 § ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller ett sanktionsföreläggande har godkänts, eller efter den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet.

20 § Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 19 §.

21 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 19 §, ska Finansinspektionen lämna avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

22 § En sanktionsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Paragraferna innehåller bestämmelser om verkställighet av beslut om sanktionsavgift. De motsvarar det som gäller beträffande verkställighet av beslut om sanktionsavgift enligt bl.a. 25 kap. 25–28 §§ lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 645 och prop. 2015/16:26 s. 150 f.). Övervägandena finns i avsnitt 17.9.

I 19 § anges inom vilken tid en sanktionsavgift ska betalas. Av 3 kap. 1 § första stycket 6 utsökningsbalken följer att en förvaltningsmyndighets beslut får verkställas enligt den lagen om det finns en särskild föreskrift om detta. Bestämmelsen i 20 § innebär att om en sanktionsavgift inte betalas i tid, får Finansinspektionens beslut verkställas enligt 3 kap. 1 § första stycket 6 utsökningsbalken.

Om en avgift inte betalas i tid ska Finansinspektionen enligt 21 § lämna den för indrivning. Om verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes faller sanktionsavgiften bort enligt 22 §.

Ingripanden mot utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut

23 § Ett ingripande enligt 1, 2 eller 3 § mot ett utländskt PEPP-sparinstitut, en utländsk PEPP-distributör eller ett utländskt förvaringsinstitut sker genom beslut om föreläggande att inom viss tid vidta en viss åtgärd eller upphöra med ett visst agerande.

Finansinspektionen får under de förutsättningar som anges i artikel 16.3 och 16.4 i EU-förordningen förbjuda ett utländskt PEPP-sparinstitut eller en utländsk PEPP-distributör att bedriva PEPP-verksamhet i Sverige.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur Finansinspektionen får ingripa mot ett utländskt PEPP-sparinstitut, en utländsk PEPP-distributör eller ett utländskt förvaringsinstitut. Paragrafen införs till följd av artiklarna 16 och 67.3 i PEPP-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 17.7.

Av *första stycket* följer att Finansinspektionens ingripande mot ett utländskt PEPP-sparinstitut, en utländsk PEPP-distributör eller ett utländskt förvaringsinstitut som har gjort sig skyldig till en sådan överträdelse som anges i 1, 2 eller 3 § sker genom beslut om föreläggande. Föreläggandet kan riktas dels mot utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer som är juridiska personer och mot utländska förvaringsinstitut, dels mot utländska PEPP-distributörer som är fysiska personer. Eftersom en överträdelse även kan bestå i underlåtenhet att uppfylla vissa krav, kan Finansinspektionen även ålägga den ansvarige att vidta en positiv åtgärd för att uppfylla kraven i PEPP-förordningen. Ett föreläggande kan inte kombineras med en sanktionsavgift (se 5 §). Ett föreläggande kan däremot förenas med vite (se 24 § och författningskommentaren till den paragrafen). Om överträdelsen består i att en PEPP-produkt distribueras inom Sverige eller att ett underkonto för Sverige har öppnats med överträdelse av de skyldigheter som följer av PEPP-förordningen eller nationella bestämmelser som kompletterar förordningen, ska Finansinspektionen dessutom vidarebefordra sina iakttagelser till behörig myndighet i PEPP-sparinstitutets eller PEPP-distributörens hemmedlemsstat (se artikel 16.1).

Enligt *andra stycket* får Finansinspektionen under de förutsättningar som anges i artikel 16.3 och 16.4 i PEPP-förordningen förbjuda ett utländskt PEPP-sparinstitut eller en utländsk PEPP-distributör att bedriva PEPP-verksamhet i Sverige. Ett sådant ingripande förutsätter bl.a. att Finansinspektionen dessförinnan har informerat behörig myndighet i PEPP-sparinstitutets eller PEPP-distributörens hemland om att sparinstitutet eller distributören har gjort sig skyldig till en överträdelse av PEPP-förordningen eller denna lag på svenskt territorium och att de åtgärder som vidtagits av behörig myndighet i hemlandet med anledning av den informationen visar sig vara otillräckliga (se artikel 16.1 och 16.2 i PEPP-förordningen).

Vite

24 § Ett beslut om föreläggande enligt denna lag får förenas med vite.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att Finansinspektionen får förena ett beslut om föreläggande eller förbud med vite. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 4 kap. 3 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering. Övervägandena finns i avsnitten 16.2, 17.3.1, 17.3.2, 17.4 och 17.7.

Enligt paragrafen får ett föreläggande enligt lagen förenas med vite. Det är däremot inte möjligt att förena ett sanktionsföreläggande enligt 8 § med vite. Exempel på förelägganden som enligt lagen kan förenas med vite är förelägganden att vidta viss åtgärd eller upphöra med visst agerande enligt 4 § första stycket 1, föreläggande om förbud att vara styrelseledamot, verkställande direktör eller ersättare för någon av dem enligt 6 § och en begäran om att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat enligt 8 kap.

2 § första stycket 1. Även förelägganden mot utländska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och förvaringsinstitut (23 §) får förenas med vite. Finansinspektionen har inte rätt att besluta om utdömning av vite, utan får enligt allmänna bestämmelser ansöka hos allmän förvaltningsdomstol om att vitet ska dömas ut. Allmänna bestämmelser om viten finns i lagen (1985:206) om viten.

10 kap. Överklagande och beslut som ska gälla omedelbart

Rätt att överklaga

1 § Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande enligt denna lag får inte överklagas.

Andra beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätten att överklaga. Paragrafen införs till följd av artiklarna 6.5 och 67.4 i PEPP-förordningen och innehåller bestämmelser om överklagande. Den är utformad efter förebild av bl.a. 4 kap. 1 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering. Övervägandena finns i avsnitt 21.

Enligt *första stycket* får Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande inte överklagas. Ett godkänt sanktionsföreläggande kan inte angripas med ordinära rättsmedel. I undantagsfall kan det dock vara möjligt att ansöka om resning enligt 37 b § förvaltningsprocesslagen (1971:291). Resning förutsätter att det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl att pröva saken på nytt (prop. 2014/15:57 s. 64 f.).

Enligt *andra stycket* får Finansinspektionens andra beslut enligt lagen överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Närmare bestämmelser om överklagande finns i förvaltningslagen (2017:900). Av 41 § den lagen följer att Finansinspektionens beslut enligt PEPP-förordningen kan överklagas.

Enligt *tredje stycket* krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

Beslut som kan gälla omedelbart

2 § Finansinspektionen får bestämma att följande beslut ska gälla omedelbart:

1. beslut om föreläggande enligt 9 kap. 4 § första stycket 1, 7 § första stycket 1 eller 23 § första stycket,

2. beslut om avregistrering av en PEPP-produkt enligt artikel 8.1 i EU-förordningen, eller

3. förbud att bedriva PEPP-verksamhet i Sverige enligt 9 kap. 23 § andra stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att Finansinspektionen får bestämma att ett beslut av inspektionen ska gälla omedelbart. Paragrafen införs till följd av artikel 62 i PEPP-förordningen. Den är utformad delvis efter förebild av bl.a. 4 kap. 2 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering (prop. 2019/20:37 s. 97). Övervägandena finns i avsnitt 21.

Enligt paragrafen får Finansinspektionen bestämma att beslut i de angivna fallen ska gälla omedelbart, dvs. beslut om föreläggande (*punkt 1*), beslut om avregistrering av en PEPP-produkt (*punkt 2*) eller beslut om förbud mot att bedriva PEPP-verksamhet i Sverige (*punkt 3*). Möjligheten att bestämma att beslut ska gälla omedelbart kan t.ex. användas om det behövs för att stoppa ett agerande eller se till att rättelse görs med omedelbar verkan. När det gäller andra beslut av Finansinspektionen gäller förvaltningslagens bestämmelser om omedelbar verkställighet (35 § tredje stycket den lagen).

Åtgärder om handläggningen försenas

3 § Om Finansinspektionen i ett ärende om ansökan om registrering av en PEPP-produkt inte meddelar beslut inom tre månader från det att en fullständig ansökan gavs in, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

Paragrafen innehåller bestämmelser för det fall Finansinspektionen inte prövar en ansökan om registrering av en PEPP-produkt inom föreskriven tid. Paragrafen införs för att uppfylla kraven i artikel 6.5 tredje stycket i PEPP-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 21.

I paragrafen finns bestämmelser om vad som ska gälla om Finansinspektionen inte har meddelat beslut beträffande en ansökan om registrering av en PEPP-produkt inom tre månader från det att en fullständig ansökan gavs in. Först och främst ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för att inget beslut har meddelats. Ett PEPP-sparinstitut som har ansökt om registrering av en PEPP-produkt får därefter begära en förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls, dvs. föra en s.k. dröjsmålstalan. En dröjsmålstalan innebär inte att ärendet prövas i sak. I stället har domstolen i princip endast att pröva om ärendet är färdigt för avgörande och att samtliga handlingar och uppgifter som behövs som underlag för beslutet har lämnats in. En begäran om förklaring att ärendet onödigt uppehålls kan i och med det bli aktuell först tre månader efter att en ansökan är fullständig. I 5 § finns bestämmelser om var sökanden ska göra en sådan begäran.

4 § Om Finansinspektionen inte lämnar över de uppgifter som en AIF-förvaltare har lämnat enligt artikel 15.1 i EU-förordningen för att få tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES inom den tidsfrist som anges i artikel 15.2 första stycket i förordningen och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt 1 kap. 4 §, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

Paragrafen innehåller bestämmelser för det fall Finansinspektionen inte lämnar över uppgifter till en behörig myndighet i ett annat land inom EES inom föreskriven tid. Paragrafen införs för att delvis uppfylla kraven i artikel 15.2 andra stycket andra meningen i PEPP-förordningen. Den är utformad efter förebild av 16 kap. 2 § andra stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Övervägandena finns i avsnitt 21.

I paragrafen finns bestämmelser om vad som ska gälla om Finansinspektionen inte lämnar över de uppgifter som en AIF-förvaltare har gett in för att få tillhandahålla en PEPP-produkt i en annan medlemsstat och

inte heller har beslutat att inte göra det. Detta ska ske inom tio arbetsdagar från mottagandet av uppgifterna (artikel 15.2 första stycket i PEPP-förordningen). Först och främst ska Finansinspektionen underrätta sökanden om skälen för att uppgifterna inte lämnats över och att inspektionen inte heller har fattat beslut om att så inte ska ske. En AIF-förvaltare får därefter begära en förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls, dvs. föra en s.k. dröjsmålstalan. En dröjsmålstalan innebär inte att ärendet prövas i sak. I stället har domstolen i princip endast att pröva om ärendet är färdigt för avgörande och att samtliga handlingar och uppgifter som behövs som underlag för beslutet har lämnats in. En begäran om förklaring att ärendet onödigt uppehålls kan i och med det bli aktuell först tio arbetsdagar efter att en begäran om överlämnande är fullständig. I 5 § finns bestämmelser om var sökanden ska göra en sådan begäran.

5 § En begäran om en förklaring som avses i 3 eller 4 § ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om domstolsprövning av en dröjsmålstalan. Paragrafen införs för att delvis uppfylla kraven i artikel 15.2 andra stycket andra meningen i PEPP-förordningen. Den är utformad efter förebild av 16 kap. 2 § tredje stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Övervägandena finns i avsnitt 21.

Enligt paragrafen ska en begäran om förklaring att ett ärende om registrering av PEPP-produkt (3 §) eller begäran om översändande av uppgifter för tillhandahållande av en PEPP-produkt i en annan medlemsstat (4 §) onödigt uppehålls ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Förvaltningsrättens beslut i ett sådant ärende får i sin tur överklagas till kammarrätten. Vid överklagande krävs prövningstillstånd.

6 § Om Finansinspektionen inte har meddelat ett beslut som avses i 3 § inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits.

Om de uppgifter som avses i 4 § inte har lämnats över inom tio arbetsdagar från det att en förklaring har lämnats, ska beslut enligt 1 kap. 4 § anses ha meddelats.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som ska gälla efter en domstols förklaring om att ett ärende onödigt uppehålls. Paragrafen införs för att delvis uppfylla kraven i artikel 15.2 andra stycket andra meningen i PEPP-förordningen. Den är utformad efter förebild av 16 kap. 2 § fjärde stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Övervägandena finns i avsnitt 21.

Första stycket rör en ansökan om registrering av en PEPP-produkt. Om Finansinspektionen inte inom tre månader från en domstols förklaring om att ärendet onödigt uppehålls fattar något beslut, ska en sådan ansökan anses ha avslagits. Ett sådant avslagsbeslut får enligt 1 § andra stycket överklagas till allmän förvaltningsdomstol och kan då komma att prövas i sak.

Andra stycket rör överlämnande av de uppgifter som en AIF-förvaltare har gett in för att få tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES. Om Finansinspektionen inte inom tio arbetsdagar från en domstols förklaring om att ärendet onödigt uppehålls lämnar över sådana uppgifter,

ska ett beslut om att inte lämna över uppgifterna (1 kap. 4 §) anses ha meddelats. Ett sådant beslut får enligt 1 § andra stycket överklagas till allmän förvaltningsdomstol och kan då komma att prövas i sak.

25.2 Förslaget till lag om ändring i föräldrabalken

9 kap

1 § Den som är under arton år (underårig) är omyndig och får inte själv råda över sin egendom eller åta sig förbindelser i vidare mån än som följer av vad som *ska* gälla på grund av lag eller villkor vid förvärv genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid

- försäkring,
- pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande, *eller*
– *sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).*

Paragrafen innehåller bestämmelser om en underårigs bristande rätts-handlingsförmåga. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I paragrafen görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Den som är omyndig kan därmed ges rätt att förfoga över egendom som han eller hon har förvärvat som förmånstagarare vid sparande i en PEPP-produkt, under förutsättning att villkor om det har ställts upp i förmånstagarförordnandet. Detta överensstämmer med vad som gäller i fråga om förmånstagarförordnande vid försäkring eller individuellt pensionssparande. I paragrafen görs även språkliga och redaktionella ändringar.

4 § Om en underårig har fått egendom genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring, pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande *eller sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238*, under villkor att den underårige själv *ska* få råda över egendomen, *ska* 3 § andra stycket tillämpas också beträffande sådan egendom. Överförmyndarens samtycke krävs dock bara om den underårige har fyllt sexton år. Innan samtycke lämnas ska överförmyndaren ge fångesmannen eller hans arvingar tillfälle att yttra sig, om det kan ske utan påtagligt besvär eller större tidsförlust.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överförmyndares samtycke. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I paragrafen görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en sådan finansiell tjänst som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Om en underårig har fått egendom genom ett förmånstagarförordnande vid ett sådant sparande, med villkor att denne själv *ska* få råda över egendomen, får förmyndaren med överförmyndarens samtycke omhändertaga

egendom såvitt det må anses erforderligt med hänsyn till myndlingens uppfostran eller välfärd (3 § andra stycket). Detta överensstämmer med det som gäller för förmånstagarförordnande vid försäkring eller pensions-sparande enligt lagen om individuellt pensions-sparande. I paragrafen görs även språkliga ändringar.

11 kap.

8 § Trots ett förvaltarförordnande enligt 7 § har den som avses med förordnandet rätt att själv

1. sluta avtal om tjänst eller annat arbete,
2. förfoga över vad han eller hon genom eget arbete har förvärvat efter det att förvaltare har förordnats, liksom avkastningen av sådan egendom och vad som har trätt i egendomens ställe samt
3. förfoga över vad han eller hon efter det att förvaltare har förordnats får genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring, pensions-sparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensions-sparande *eller sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238* under villkor att egendomen inte ska omfattas av förvaltarens rådighet.

Om det finns särskilda skäl för det, får dock rätten föreskriva att förvaltar-updraget ska omfatta även förhållanden som avses i första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som den som avses med ett förvaltarskap, trots förvaltarskapet, har rätt att själv göra. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *första stycket 3* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en sådan finansiell tjänst som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). På så sätt tydliggörs att ett förmånstagarförordnande vid ett sådant sparande ska likställas med vad som gäller med förmånstagarförordnanden vid försäkring och individuellt pensions-sparande. Trots ett förvaltarskap enligt 7 § får den som avses med förvaltarskapet förfoga över vad han eller hon efter det att förvaltare har förordnats får genom förmånstagar-förordnande vid sparande i en PEPP-produkt under villkor att egendomen inte ska omfattas av förvaltarens rådighet.

I *andra stycket* görs en språklig ändring.

12 kap.

1 § Förmyndare ska förvalta omyndigas tillgångar och företräda dem i angelägenheter som rör tillgångarna.

Detta gäller inte i fråga om tillgångar som omyndiga enligt lag själva råder över eller som de har förvärvat genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring, pensions-sparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pen-sionssparande *eller sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europa-parlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238* med villkor att egendomen ska stå under förvaltning av någon annan än förmyndaren, utan bestämmanderätt för förmyndaren, och med angivande av vem som ska utöva förvaltningen (särskild förvaltning). Är särskild förvaltning anordnad, ska den som utövar förvaltningen årligen lämna redovisning över förvaltningen till förmyndaren.

Förmyndaren företräder i övrigt den omyndige när detta inte enligt lag *ska* göras av någon annan.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förmyndares grundläggande skyldigheter. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *andra stycket första meningen* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en sådan finansiell tjänst som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). En förmyndares förvaltningsrätt omfattar inte sådan egendom som en omyndig själv råder över eller egendom som står under särskild förvaltning. En omyndig får i vissa fall råda över vad han eller hon har förvärvat som förmånstagare vid ett PEPP-sparande (se 9 kap. 1 § och författningskommentaren till den paragrafen). Sådan egendom omfattas inte av en förmyndares förvaltningsrätt enligt första stycket. Detta överensstämmer med vad som gäller för egendom som en omyndig förvärvar som förmånstagare vid försäkring eller individuellt pensions-sparande.

I övrigt görs språkliga ändringar.

13 kap.

2 § När värdet på en omyndigs tillgångar, som ska förvaltas av föräldrarna, genom arv, gåva, värdestegring eller på något annat sätt har kommit att överstiga åtta gånger gällande prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken, tillämpas bestämmelserna i 3–7 §§ för förvaltningen.

Dessa bestämmelser gäller även egendom som, under villkor om att förvaltningen av den ska stå under överförmyndarens kontroll (särskild överförmyndarkontroll), har tillfallit den omyndige

1. genom arv eller testamente,
2. genom gåva, under förutsättning att givaren skriftligen har anmält gåvan till överförmyndaren, eller
3. genom förmånstagarförordnande vid
 - försäkring med anledning av dödsfall,
 - pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande, eller
 - sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238.

Med egendom som anges i andra stycket jämställs egendom som har trätt i stället för sådan egendom samt avkastning av egendomen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förvaltningen av en omyndigs egendom. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *andra stycket 3* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en sådan finansiell tjänst som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Genom tillägget ska bestämmelserna i första stycket om skärpt kontroll över förvaltningen även gälla egendom som, under villkor om att förvaltningen av den ska stå under överförmyndarens kontroll (särskild överförmyndarkontroll), har tillfallit den omyndige genom förmånstagarförordnande vid sparande i en PEPP-produkt. Detta överensstämmer med

vad som gäller i fråga om förmanstagarförordnanden vid försäkring med anledning av dödsfall eller individuellt pensionssparande. I övrigt görs en redaktionell ändring.

16 kap.

11 § När en omyndig på grund av arv eller testamente har fått pengar till ett värde som överstiger ett prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken eller med villkor om särskild överförmyndarkontroll, ska den som ombesörjer utbetalningen från dödsboet för den omyndiges räkning sätta in medlen hos bank eller kreditmarknadsföretag, med uppgift om att medlen inte får tas ut utan överförmyndarens tillstånd.

Skyldigheten att betala till bank eller kreditmarknadsföretag ska även gälla

1. försäkringsgivare vid utbetalning av försäkringsbelopp som den omyndige har rätt till,
2. pensionssparinstitut vid utbetalning enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande,
3. PEPP-sparinstitut vid utbetalning från sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238.
4. Brottsoffermyndigheten vid utbetalning av ersättning enligt brottsskadelagen (2014:322),
5. huvudman vid utbetalning av skadestånd enligt 6 kap. 12 § skollagen (2010:800), och
6. myndighet som betalar ut ersättning med anledning av skadeståndsanspråk mot staten.

Om betalningen avser en periodisk förmån, gäller skyldigheten att betala till bank eller kreditmarknadsföretag endast när den första utbetalningen görs.

När utbetalning enligt första eller andra stycket görs, ska den som ombesörjer utbetalningen genast göra anmälan till förmyndaren och överförmyndaren. En sådan anmälan ska också göras om en omyndig på grund av arv eller testamente har fått värdehandlingar till ett värde som överstiger *det belopp som anges* i första stycket eller med villkor om att värdehandlingarna ska stå under särskild överförmyndarkontroll.

Bestämmelserna i första–fjärde styckena gäller inte vid utbetalning av medel som den omyndige får förvalta själv. Andra–fjärde styckena gäller inte heller om utbetalning görs från försäkring som har tagits inom ramen för en rörelse.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller också vid betalning eller utgivande av värdehandlingar till någon för vilken det har förordnats god man med uppgift att förvalta egendom eller för vilken det har förordnats förvaltare.

Paragrafen innehåller bestämmelser om situationer då medel som tillfaller en omyndig person eller en person för vilken det utsetts god man eller förvaltare ska sättas in på bankkonto, med uppgift om att medlen inte får tas ut utan överförmyndarens tillstånd. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Genom *andra stycket 3*, som är ny, görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en sådan finansiell tjänst som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Skyldigheten att betala till ett spärrat konto gäller belopp från ett sparande i en PEPP-produkt om det som tillfallit den underårige överstiger ett prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken eller med villkor om särskild överförmyndarkontroll.

Detta överensstämmer med vad som gäller för utbetalningar från försäkringar och individuellt pensionssparande. Hittillsvarande *andra stycket 3–5* överensstämmer med *andra stycket 4–6*.

I övrigt görs språkliga ändringar.

25.3 Förslaget till lag om ändring i ärvdabalken

20 kap.

5 § Om det efter den döde finns ett testamente eller, om han eller hon var gift, ett äktenskapsförord angående förmögenhetsordningen, ska det tas in i bouppteckningen eller i bestyrkt kopia fogas till bouppteckningen som bilaga.

Bouppteckningen ska också innehålla uppgift om livförsäkringar, tillgångar på pensionsparkonto enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande och sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) som till följd av att förmånstagare insatts, inte ingår i kvarlåtenskapen.

Om det bland delägarna finns en laglotsberättigad arvinge ska det, på begäran av en delägare, anges i bouppteckningen vad en arvinge eller hans eller hennes avkomling har mottagit från den avlidne som förskott eller som gåva. Detta gäller också gåva som den efterlevande maken eller hans eller hennes avkomling eller en universell testamentstagare mottagit av den avlidne samt för vad en arvinge har fått i förskott från den efterlevande makens giftorätts gods. Vad som nu angetts gäller dock inte för sedvanliga gåvor vars värde inte står i missförhållande till givarens förhållanden.

Paragrafen innehåller bestämmelser om innehållet i en bouppteckning. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *andra stycket* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). En bouppteckning ska innehålla uppgift om sådant sparande. Det gäller dock bara om sparandet, till följd av att förmånstagare har insatts, inte ingår i kvarlåtenskapen (se 5 kap. 7 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk pensionsprodukt [PEPP-produkt] och författningskommentaren till den paragrafen i avsnitt 25.1). Detta överensstämmer med vad som gäller för en livförsäkring eller ett individuellt pensionssparande.

I övrigt görs språkliga ändringar.

25.4 Förslaget till lag om ändring i äktenskapsbalken

7 kap.

2 § Enskild egendom är

1. egendom som till följd av äktenskapsförord är enskild,
2. egendom som en make har fått i gåva av någon annan än den andra maken med det villkoret att egendomen ska vara mottagarens enskilda,

3. egendom som en make har erhållit genom testamente med det villkoret att den *ska* vara mottagarens enskilda,

4. egendom som en make har ärvt och som enligt testamente av arvlåtaren *ska* vara mottagarens enskilda,

5. egendom som en make erhållit genom förmånstagarförordnande vid livförsäkring, olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring, pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande *eller sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)* som tecknats av någon annan än den andra maken med det villkoret att egendomen *ska* vara mottagarens enskilda, *och*

6. vad som har trätt i stället för egendom som avses i 1–5, om inte annat har föreskrivits genom den rättshandling på grund av vilken egendomen är enskild.

Avkastning av enskild egendom är giftorättsgods, om inte annat har föreskrivits genom en sådan rättshandling som avses i första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om enskild egendom. Övervägandena finns i avsnitten 10.3 och 10.4.

I *första stycket 5* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Egendom som en make har erhållit genom ett förmånstagarförordnande vid sparande i en PEPP-produkt *ska* vara enskild egendom om sparandet har tecknats av någon annan än den andra maken med det villkoret att egendomen *ska* vara mottagarens enskilda. Detta överensstämmer med vad som gäller för en livförsäkring eller ett individuellt pensionssparande.

I övrigt görs språkliga ändringar.

10 kap.

3 § Rättigheter som inte kan överlåtas eller som i annat fall är av personlig art *ska* inte ingå i bodelning om det skulle strida mot vad som gäller för rättigheten. Dessutom *ska* pensionsrättigheter, även om de inte är av sådant slag som avses i första meningen, undantas från bodelning enligt vad som sägs i andra och tredje styckena.

Vid bodelning med anledning av en makes död *ska* en rätt till pension som den efterlevande maken har på grund av pensionssparavtal enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande *eller ett sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238* inte ingå i bodelningen. Detsamma gäller en rätt till pension som den efterlevande maken har på grund av en försäkring, om det belopp som *ska* betalas ut *ska* beskattas som inkomst. Om pensionssparkontot, *PEPP-sparandet* eller försäkringen ägdes av den avlidna maken, tillämpas i stället bestämmelserna i lagen om individuellt pensionssparande, *lagen (2022:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) eller försäkringsavtalslagen (2005:104)*.

Vid bodelning med anledning av äktenskapsskillnad *ska* en rätt till pension som någon av makarna har på grund av pensionssparavtal enligt lagen om individuellt pensionssparande *eller sparande i en PEPP-produkt* helt eller delvis undantas från bodelningen, om det med hänsyn till makarnas ekonomiska förhållanden och

omständigheterna i övrigt skulle vara oskäligt att hela pensionsrätten ingick. Detsamma gäller rätt till pension på grund av en försäkring, om det belopp som *ska* betalas ut *ska* beskattas som inkomst och försäkringen gäller rätt till

1. ålderspension eller sjukpension, eller
2. efterlevandepension om det finns en rätt till utbetalning av pensionen vid bodelningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som ska ingå i bodelning. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.

Andra stycket reglerar bodelning med anledning av makes död. I stycket görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en sådan finansiell tjänst som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Ett sådant sparande hos den efterlevande maken ska inte ingå i bodelningen. Detta överensstämmer med vad som gäller för en pensionsförsäkring eller ett individuellt pensionssparande. Om sparandet i stället tillhörde den avlidna maken gäller bestämmelserna i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). I den lagen anges att sparandet inte ska ingå i den avlidne makens kvarlåtenskap om det finns ett förmånstagarförordnande (se 5 kap. 7 § den lagen och författningskommentaren till den paragrafen i avsnitt 25.1).

Tredje stycket reglerar bodelning med anledning av äktenskapsskillnad. Även i detta stycke görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Om någon av makarna har ett sådant sparande ska det ingå i bodelningen. Sparandet kan dock helt eller delvis undantas om det med hänsyn till makarnas ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt skulle vara oskäligt att hela sparandet ingick, s.k. jämkning.

I övrigt görs språkliga ändringar.

4 § Egendom som har gjorts till enskild genom äktenskapsförord, liksom vad som har trätt i stället för sådan egendom samt avkastning av denna som är enskild egendom, *ska* ingå i bodelning om makarna kommer överens om det vid bodelningen. Detsamma gäller sådan rätt till pension på grund av försäkring, pensionssparavtal *eller sparande i en PEPP-produkt* som avses i 3 § andra stycket.

Har makarna kommit överens om att enskild egendom *ska* ingå i bodelningen, *ska* sådan egendom vid bodelningen anses utgöra giftorättsgoods.

En sådan rätt till pension på grund av försäkring, pensionssparavtal *eller sparande i en PEPP-produkt* som avses i 3 § tredje stycket *ska* inte ingå i bodelning, om makarna kommer överens om det vid bodelningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om makars rätt att komma överens om vilken egendom som ska ingå i en bodelning. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.

I *första stycket* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en sådan finansiell tjänst som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Ett sparande i en PEPP-produkt som tillhör den efterlevande maken ska inte ingå i en bodelning med anledning av makes död (se 3 § andra stycket och författningskommentaren till den paragrafen). Genom tillägget ges makar möjlighet att komma överens om att ett sådant sparande ska ingå i

en bodelning. Detta överensstämmer med vad som gäller för en pensionsförsäkring eller ett individuellt pensionssparande.

Även i *tredje stycket* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Som utgångspunkt ska ett sparande i en PEPP-produkt som tillhör någon av makarna ingå i en bodelning med anledning av äktenskapsskillnad (se 3 § tredje stycket och författningskommentaren till den paragrafen). Genom tillägget ges makar möjlighet att komma överens om att ett sådant sparande inte ska ingå i en bodelning. Detta överensstämmer med vad som gäller för en pensionsförsäkring eller ett individuellt pensionssparande.

I övrigt görs språkliga ändringar.

5 § Bestämmelser om försäkring eller försäkringsbelopp som vid försäkringstagarens död tillfaller en förmånstagare finns i försäkringsavtalslagen (2005:104).

Bestämmelser om förmånstagares rätt enligt pensionssparavtal finns i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

Bestämmelser om förmånstagares rätt enligt ett PEPP-sparande finns i lagen (2022:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

Paragrafen innehåller upplysningsbestämmelser om att det finns bestämmelser om förmånstagare i andra lagar. Övervägandena finns i avsnitten 10.3 och 10.4.

I *tredje stycket*, som är nytt, införs en upplysningsbestämmelse om att det i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) finns bestämmelser om förmånstagares rätt enligt ett PEPP-sparande.

I övrigt görs språkliga ändringar.

11 kap.

4 § Om den ena maken utan den andra makens samtycke inom tre år innan talan om äktenskapsskillnad väcktes i inte obetydlig omfattning genom gåva har minskat sitt giftorättsgods eller använt sitt giftorättsgods till att öka värdet av sin enskilda egendom, *ska* den andra makens andel vid bodelning med anledning av äktenskapsskillnad beräknas som om gåvans värde eller värdet av det använda giftorättsgodset alltså hade ingått i den förstnämnda makens giftorättsgods. Dennes del i det sammanlagda giftorättsgodset *ska* minskas i motsvarande mån.

Det som anges i första stycket om enskild egendom ska även gälla sådana rättigheter som enligt 10 kap. 3 § inte ska ingå i bodelning. Därvid ska med ökning av värdet av en sådan rättighet jämställas förvärv av rättigheten. Vidare ska, om en makes användning av sitt giftorättsgods har medfört att värdet av egen pensionsförsäkring, eget pensionsparkonto eller eget sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 ökat eller att maken förvärvat förmån på grund av sådan försäkring, på grund av pensionsparavtal eller på grund av sparande i en PEPP-produkt, bestämmelserna i första stycket tillämpas även om den andra maken har samtyckt till åtgärden.

Paragrafen innehåller vederlagsregler. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.

I *andra stycket* ändras *meningen* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en sådan finansiell tjänst som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU)

2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Genom tillägget gäller vederlagsregeln även i fråga om en ökning av värdet eller förvärv av en förmån på grund av sparande i en PEPP-produkt att en sådan ökning eller ett sådant förvärv ger rätt till kompensation oberoende av om den andra maken har samtyckt till åtgärden. Detta överensstämmer med vad som gäller för en pensionsförsäkring och ett individuellt pensionssparande.

I övrigt görs språkliga ändringar.

13 kap.

4 § Om en makes andel enligt 11 kap. 4 § andra stycket *har* beräknats som om värde av en pensionsförsäkring hade ingått bland tillgångarna och maken vid bodelningen inte *kan* få ut sin andel, är försäkringsgivaren skyldig att av försäkringstagarens tillgodohavande betala tillbaka vad som fattas. Återbetalningen får göras direkt till försäkringstagarens make. Vad som nu *angetts ska också* tillämpas i fråga om tillgångar på pensionssparkonto *eller ett tillgodohavande vid sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om när en make inte kan få ut sin andel vid bodelningen. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.

I paragrafen görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en sådan finansiell tjänst som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Om en makes andel har beräknats som om ett värde av ett PEPP-sparande hade ingått bland tillgångarna och maken vid bodelningen inte kan få ut sin andel är PEPP-sparinstitutet skyldigt att av PEPP-spararens tillgodohavande betala tillbaka vad som fattas. En sådan återbetalning får göras direkt till PEPP-spararens make. Detta överensstämmer med vad som gäller för en pensionsförsäkring eller ett individuellt pensionssparande. I paragrafen görs även språkliga ändringar.

25.5 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

97 kap.

10 § Vid beräkningen av ett barns förmögenhet ska sådana tillgångar undantas som barnet har förvärvat genom

1. gåva eller testamente,
2. förmånstagarförordnande vid

– *försäkring,*

– *pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande,*
eller

– *sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt), och*

3. avkastning av och sådant som trätt i stället för sådan egendom som avses i 1 eller 2.

Ett undantag enligt första stycket förutsätter dock att förvärvet har skett från någon annan än barnets förmyndare och att det är förenat med villkor

- som innebär att egendomen ska stå under förvaltning av någon annan än förmyndaren, utan bestämmanderätt för denne, och
- som anger vem som i stället ska utöva förvaltningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om beräkningen av ett barns förmögenhet. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

I *första stycket 2* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt PEPP-förordningen. Vid beräkningen av ett barns förmögenhet ska sådana tillgångar undantas som barnet har förvärvat genom förmånstagarförordnande vid sparande i en PEPP-produkt. Detta överensstämmer med vad som gäller i fråga om förmånstagarförordnanden vid försäkring eller individuellt pensionssparande. I punkten görs även redaktionella ändringar.

25.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt

3 kap.

1 § Skattskyldig enligt 2 § första stycket 1–3, 5, 11 och 12 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel har genom avräkning av utländsk skatt rätt att få nedsättning av sådan avkastningsskatt. Om inte annat följer av 3 §, ska avräkning ske av utländsk skatt som har betalats under kalenderåret närmast före beskattningsåret och som belöper på sådan avkastning, på den skattskyldiges utländska tillgångar, som vid beräkning av avkastningsskatt på pensionsmedel ingår i kapitalunderlaget för beskattningsåret.

Skattskyldig enligt 2 § första stycket 4 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel har, till den del den statliga och kommunala inkomstskatten sammanlagt understiger vad som enligt 2 kap. får avräknas, genom avräkning av utländsk skatt rätt att till denna del få nedsättning av sådan avkastningsskatt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om avräkning av utländsk skatt för den som är skattskyldig enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I *första stycket* görs tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Ett sådant sparande beskattas i Sverige enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Genom tillägget ges svenska PEPP-sparinstitut (2 § första stycket 11 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel) och utländska PEPP-sparinstitut som bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige (2 § första stycket 12 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel) rätt till avräkning av utländsk skatt. Avräkning får göras för sådan utländsk skatt som har betalats på avkastning från motsvarande tillgångar som ingår i kapitalunderlaget. För obegränsat skattskyldiga (2 § första stycket 13 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel) finns det bestämmelser om avräkning av utländsk skatt i 10 a § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel.

2 § Innehav i en delägarbeskattad juridisk person som avses i 5 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) anses som en utländsk tillgång till den del som tillgångarna i den delägarbeskattade juridiska personen hade ansetts som utländska om de i stället innehafts direkt av den som är skattskyldig till avkastningsskatt enligt 2 § första stycket 1–3, 5, 11 och 12 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Motsvarande gäller vid indirekta innehav av delägarbeskattade juridiska personer genom sådana personer.

Om den delägarbeskattade juridiska personen har betalat utländsk skatt, ska sådan skatt anses ha betalats av den som är skattskyldig till avkastningsskatt för andelen. Av den delägarbeskattade juridiska personens sammanlagda utländska skatter anses så stor del belöpa på den som är skattskyldig till avkastningsskatt som motsvarar den andel som denne beskattas för.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur vissa innehav ska hanteras. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I *första stycket* görs tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Ett sådant sparande avkastningsbeskattas enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Genom tillägget omfattar bestämmelsen även svenska PEPP-sparinstitut (2 § första stycket 11 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel) och utländska PEPP-sparinstitut som bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige (2 § första stycket 12 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel). Om det i kapitalunderlaget för beräkning av avkastningsskatt för sådana PEPP-sparinstitut ingår tillgångar som består av innehav i svenskt handelsbolag, europeisk ekonomisk intressegruppering eller i utlandet delägarbeskattad utländsk juridisk person ska ett sådant innehav anses som en utländsk tillgång till den del som tillgångarna i den delägarbeskattade juridiska personen hade ansetts som utländska om de i stället innehafts direkt av den som är skattskyldig till avkastningsskatt. Vid denna bedömning ska således bortses ifrån den delägarbeskattade juridiska personen. Motsvarande ska också gälla vid indirekta innehav genom sådana juridiska personer (se prop. 2005/06:17 s. 20).

25.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

2 § Skattskyldiga till avkastningsskatt är

1. svenska livförsäkringsföretag,
2. utländska livförsäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse från fast driftställe i Sverige och utländska tjänstepensionsinstitut som bedriver med försäkringsverksamhet jämförbar tjänstepensionsverksamhet från fast driftställe i Sverige,
3. pensionsstiftelser enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och utländska tjänstepensionsinstitut som från fast driftställe i Sverige meddelar avtal om tjänstepension med villkor som innebär att institutet kan likställas med en pensionsstiftelse enligt samma lag,
4. arbetsgivare som i sin balansräkning redovisar pensionsutfästelse under rubriken *Avsatt till pensioner* enligt lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. eller i sådan delpost som avses i 8 a § samma lag,
5. obegränsat skattskyldiga som innehar pensionssparkonto,

6. obegränsat skattskyldiga och svenska handelsbolag som innehar pensionsförsäkring som är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, eller försäkring som anses som pensionsförsäkring enligt 58 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229),

7. obegränsat skattskyldiga och svenska handelsbolag som under beskattningsåret innehaft en kapitalförsäkring som är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige,

8. obegränsat skattskyldiga och svenska handelsbolag som innehar ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut i en verksamhet som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, under förutsättning att avtalet är jämförbart med en pensionsförsäkring,

9. obegränsat skattskyldiga och svenska handelsbolag som under beskattningsåret innehaft ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut i en verksamhet som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, under förutsättning att avtalet är jämförbart med en kapitalförsäkring,

10. obegränsat skattskyldiga och svenska handelsbolag som ingått ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut i en verksamhet som inte bedrivs från ett fast driftställe i Sverige, om avtalet innehåller villkor som innebär att tjänstepensionsinstitutet kan likställas med en pensionsstiftelse enligt lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,

11. svenska företag som tillhandahåller PEPP-produkter och som inte omfattas av 1,

12. utländska företag som tillhandahåller PEPP-produkter i en verksamhet som bedrivs från fast driftställe i Sverige och som inte omfattas av 2,

13. obegränsat skattskyldiga som under beskattningsåret innehaft ett avtal om sparande i en PEPP-produkt med ett företag som tillhandahåller PEPP-produkter i en verksamhet som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige.

Om en sådan kapitalförsäkring som avses i första stycket 7 inte innehas av någon som är obegränsat skattskyldig eller ett svenskt handelsbolag, ska den som har panträtt i försäkringen anses inneha den.

Bestämmelserna i första stycket 6 och 7 omfattar inte försäkring som enbart avser olycks- eller sjukdomsfall eller dödsfall senast vid 70 års ålder och som inte är återköpsbar. Detsamma gäller ett motsvarande avtal om tjänstepension.

Vad som sägs i denna paragraf om svenska handelsbolag gäller också i fråga om europeiska ekonomiska intressegrupperingar med säte i Sverige.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skattskyldighet för avkastningsskatt på pensionsmedel. Övervägandena finns i avsnitt 22.2.

I *första stycket* finns en uppräknning av vilka som är skattskyldiga för avkastningsskatt. I stycket görs tillägg, tre nya punkter, för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Skattskyldigheten för avkastningsskatt på sparande i en PEPP-produkt motsvarar skattskyldigheten för avkastningsskatt på kapitalförsäkring (jfr punkterna 1, 2 och 7).

Av *första stycket 11* framgår att svenska företag som tillhandahåller PEPP-produkter och som inte omfattas av första stycket 1 är skattskyldiga för avkastningsskatt. Hänvisningen innebär att svenska livförsäkringsföretag som tillhandahåller PEPP-produkter är skattskyldiga för avkastningsskatt bara enligt första stycket 1. Exempel på företag som inte är livförsäkringsföretag och som får tillhandahålla PEPP-produkter är kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare (se avsnitt 7.2). Med tillhandahållande av PEPP-produkt avses ett PEPP-sparinstitut som för ett PEPP-konto, direkt eller indirekt genom förvaltare. Den som endast distribuerar PEPP-produkter, t.ex. en försäkringsförmedlare, är inte skattskyldig.

Enligt *första stycket 12* är även utländska företag som tillhandahåller PEPP-produkter i en verksamhet som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige skattskyldiga för avkastningsskatt. Det gäller dock bara om skattskyldigheten inte följer av första stycket 2. Om det utländska företaget är ett sådant utländskt livförsäkringsföretag eller utländskt tjänstepensionsinstitut som avses i andra stycket 2 följer skattskyldigheten i stället av den bestämmelsen. Om ett utländskt livförsäkringsföretag eller utländskt tjänstepensionsinstitut enbart tillhandahåller PEPP-produkter från det fasta driftstället i Sverige bedriver företaget inte försäkringsrörelse här i landet. Skattskyldighet för verksamheten följer då i stället av denna punkt. Vad som avses med fast driftställe framgår av inkomstskattelagen (1999:1229) (se 2 kap. 29 §).

I vissa fall är PEPP-spararen skattskyldig till avkastningsskatt. Det gäller enligt *första stycket 13* för obegränsat skattskyldiga som under beskattningsåret innehått ett avtal om sparande i en PEPP-produkt med ett företag som tillhandahåller PEPP-produkter i en verksamhet som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige. Vilka som är obegränsat skattskyldiga framgår av 3 kap. 3–6 §§ inkomstskattelagen.

3 a § För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–3 utgörs kapitalunderlaget av värdet av den skattskyldiges tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 2 och sådana utländska tjänstepensionsinstitut som avses i 2 § första stycket 3 medräknas dock endast sådana tillgångar och skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna *verksamheten*.

Vid beräkning av kapitalunderlag enligt första stycket ska det bortses från den del av tillgångar och skulder som

1. inte förvaltas för försäkringstagarnas *eller spararnas* räkning,
2. är hänförlig till avgångsbidragsförsäkringar meddelade enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer,
3. är hänförlig till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar, eller
4. avser sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass 1 och 2 enligt 2 kap. 11 § första stycket försäkringsrörelselagen (2010:2043) och försäkringsklass I b och IV enligt 2 kap. 12 § samma lag eller 2 kap. 11 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

Andra stycket gäller också i tjänstepensionsverksamhet i fråga om avtal som är jämförbara med personförsäkring.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 4 utgörs av avsättningsbeloppet vid ingången av beskattningsåret avseende sådana pensionsutfästelser för vilkas tryggande avdragsrätt föreligger vid inkomstbeskattningen.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 5 utgörs av värdet av de tillgångar som vid ingången av kalenderåret är hänförliga till pensionssparkontot. Avdrag får ske för obetald skatt enligt denna lag som är hänförlig till kontot.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6 och 7 utgörs av värdet vid beskattningsårets ingång av sådana försäkringar som anges där. Detta värde beräknas enligt sjunde och åttonde styckena.

Som värde av försäkringen tas upp dess på försäkringstekniska beräkningsgrunder framräknade återköpsvärde med tillägg för beräknad upplupen andel i livförsäkringsrörelsens överskott.

I fråga om försäkringsavtal som ingåtts före den 1 januari 1997 ska endast den del av försäkringens värde tas upp som överstiger värdet vid denna tidpunkt. Till

det värde som undantas från skatteunderlaget får tillägg göras för årlig värdestegring beräknad enligt 3 d § första och fjärde styckena. Denna begränsning gäller dock inte om försäkringen övergått till ny innehavare efter utgången av år 1996 på annat sätt än genom arv, testamente, gåva, bodelning eller, såvitt gäller försäkring som har samband med tjänst, överlåtelse mellan arbetsgivare på grund av anställds byte av tjänst.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 8–10 utgörs av värdet vid beskattningsårets ingång av de tillgångar som är hänförliga till avtalet om tjänstepension.

Kapitalunderlaget för skattskyldig som avses i 2 § första stycket 11 och 12 utgörs av värdet av den skattskyldiges tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt, som är hänförliga till verksamheten att tillhandahålla PEPP-produkter. För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 12 medräknas dock endast sådana tillgångar och finansiella skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna verksamheten.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 13 utgörs av värdet vid beskattningsårets ingång av de tillgångar som är hänförliga till avtalet om sparande i en PEPP-produkt.

Vid tillämpning av andra stycket 1 ska tillgångar som svarar mot konsolideringsfond enligt 11 kap. 19 §, 12 kap. 70 § eller 13 kap. 22 § försäkringsrörelselagen anses förvaltade för försäkringstagarnas räkning till den del fonden enligt bolagsordningen får användas för återbäring till försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Paragrafen innehåller grundläggande bestämmelser om beräkningen av kapitalunderlaget. Övervägandena finns i avsnitt 22.2.

I *första stycket* görs en ändring för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. En verksamhet som består av tillhandahållande av PEPP-produkter utgör en självständig verksamhet. Således rör det sig inte om försäkringsrörelse eller tjänstepensionsverksamhet.

Även i *andra stycket 1* görs en ändring för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. En person som sparar i en PEPP-produkt är i och med det inte att anse som en försäkringstagare.

I det nya *tionde stycket* anges hur kapitalunderlaget ska beräknas för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 11 och 12, dvs. för svenska företag och utländska företag med fast driftställe i Sverige som tillhandahåller PEPP-produkter men som inte är livförsäkringsföretag eller utländska tjänstepensionsinstitut. Kapitalunderlaget utgörs i dessa fall av värdet av den skattskyldiges tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt som är hänförliga till verksamheten att tillhandahålla PEPP-produkter. För utländska företag gäller dock att endast sådana tillgångar och finansiella skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna verksamheten ska medräknas. Stycket är utformat efter förebild av första stycket. Med hänsyn till att kapitalunderlaget i detta fall består av tillgångar och finansiella skulder i en klart avgränsad del av den totala verksamheten saknas det skäl att tillämpa bestämmelserna i andra stycket. För vad som avses med finansiella skulder, se prop. 1992/93:187 s. 221 f.

Med verksamhet att tillhandahålla PEPP-produkter avses att tillhandahålla sådana produkter till sparare. Ett företag som bara är partner åt ett utländskt företag i syfte att det utländska företaget ska kunna erbjuda svenska underkonton åt sina egna kunder tillhandahåller inte PEPP-produkter och ska därför inte beräkna något kapitalunderlag på sådana

underkonton. Motsatsvis gäller att ett svenskt företag som tillhandahåller PEPP-produkter och som har ingått partnerskap med en utländsk aktör för att erbjuda sina kunder underkonton i en annan stat ska räkna med tillgångarna i dessa underkonton vid beräkningen av kapitalunderlaget.

I *elfte stycket*, som är nytt, anges hur kapitalunderlaget ska beräknas för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 13, dvs. för obegränsat skattskyldiga fysiska personer som själva ska betala avkastningsskatt eftersom de har ingått avtal om sparande i en PEPP-produkt med ett utländskt företag som saknar fast driftställe i Sverige. I dessa fall utgörs kapitalunderlaget av värdet vid beskattningsårets ingång av de tillgångar som är hänförliga till avtalet om PEPP-sparande. Det är således samtliga tillgångar på personens PEPP-konto som avses, inklusive underkonton avseende andra stater än Sverige.

Tofte stycket överensstämmer med det hittillsvarande tionde stycket.

3 b § För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1, 2, 7, 9 och 11–13 ska även värdet av de sammanlagda premier *eller inbetalningar* som har betalats under beskattningsåret till kapitalförsäkring, till sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring *eller till PEPP-produkt* ingå i kapitalunderlaget. Vid beräkning av detta värde ska premier *och inbetalningar* som har betalats under den andra halvan av beskattningsåret beräknas till halva värdet.

Vid beräkning av kapitalunderlag enligt första stycket ska det, för skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1 och 2, bortses från premiebetalningar som

1. är hänförliga till avgångsbidragförsäkringar meddelade enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer,
2. är hänförliga till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar, eller
3. avser sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass 1 och 2 enligt 2 kap. 11 § första stycket försäkringsrörelselagen (2010:2043) och försäkringsklass I b och IV enligt 2 kap. 12 § samma lag eller 2 kap. 11 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att inbetalade premier under innevarande beskattningsår i vissa fall ska läggas till kapitalunderlaget. Övervägandena finns i avsnitt 22.2.

I *första stycket* görs tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. På motsvarande sätt som gäller för kapitalförsäkring ska värdet av de sammanlagda inbetalningar som har gjorts under beskattningsåret till en PEPP-produkt ingå i kapitalunderlaget (*första meningen*). Som för kapitalförsäkring ska dock inbetalningar till PEPP-sparandet i form av ränta, utdelning eller annan avkastning på kapitalunderlaget som PEPP-sparinstitutet har tilldelat sparandet under beskattningsåret inte öka kapitalunderlaget (jfr prop. 2011/12:1 s. 531). Vid beräkningen ska inbetalningar som har gjorts under den andra halvan av beskattningsåret räknas med till halva värdet (*andra meningen*).

3 c § Vid överlåtelse under beskattningsåret av en kapitalförsäkring, ett avtal om tjänstepension som är jämförbart med en kapitalförsäkring *eller ett avtal om sparande i en PEPP-produkt* som avses i 2 § första stycket 7, 9 *eller 13* ska kapitalunderlaget som beräknas enligt 3 a och 3 b §§ fördelas mellan överlåtaren och förvärvaren enligt andra och tredje styckena.

Den överlåtare som vid beskattningsårets ingång innehade en kapitalförsäkring, ett avtal om tjänstepension *eller ett avtal om sparande i en PEPP-produkt* ska ta med det värde som avses i 3 a § sjätte–elfte styckena i kapitalunderlaget.

Överlåtare och förvärvare ska i kapitalunderlaget ta med premiebetalningar *eller inbetalningar* enligt 3 b § som görs till försäkringen, avtalet om tjänstepension *respektive avtalet om sparande i en PEPP-produkt* under den tid då överlåtare, förvärvare *respektive sparare* innehaft försäkringen, avtalet om tjänstepension *respektive avtalet om sparande i en PEPP-produkt*.

Paragrafen innehåller särskilda bestämmelser om hur en överlåtelse av ett PEPP-sparande påverkar kapitalunderlaget. Övervägandena finns i avsnitt 22.2.

I *första stycket* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Vid en överlåtelse under beskattningsåret av ett avtal om sparande i en PEPP-produkt ska kapitalunderlaget fördelas mellan överlåtare och förvärvare på det sätt som anges i andra och tredje styckena. Detta gäller bara för sparande hos ett företag som inte har ett fast driftställe i Sverige och då PEPP-spararen är obegränsat skattskyldig i Sverige (2 § första stycket 13).

Enligt *andra stycket* ska den överlåtare som vid beskattningsårets ingång innehade ett avtal om PEPP-sparande ta med det värde som avses i 3 a § sjätte–elfte styckena i kapitalunderlaget. Det innebär att överlåtaren ska medräkna PEPP-produktens ingående värde i sin del av kapitalunderlaget.

Av *tredje stycket* följer att överlåtaren *respektive förvärvaren* ska ta med de inbetalningar till PEPP-produkten som gjorts under den tid då *respektive person* innehade avtalet om sparande i en PEPP-produkt. Om avtalet överläts den 1 augusti ska således i överlåtarens kapitalunderlag ingå PEPP-kontots värde vid beskattningsårets ingång med tillägg för de inbetalningar som gjorts till kontot till och med den 31 juli. I förvärvarens kapitalunderlag ska ingå endast de inbetalningar som gjorts den 1 augusti eller senare.

3 d § Skatteunderlaget är kapitalunderlaget enligt 3 a §, multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, om inte annat anges i andra eller tredje stycket. Skatteunderlaget är dock lägst 0,5 procent av kapitalunderlaget. För skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 1, 2, 11 och 12 ingår inte den del av kapitalunderlaget som ska tas med vid beräkning av skatteunderlag enligt andra eller tredje stycket.

Skatteunderlag som avser kapitalförsäkring är kapitalunderlaget enligt 3 a §, som är hänförligt till kapitalförsäkring, samt enligt 3 b och 3 c §§, multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret ökad med en procentenhet. Skatteunderlaget är dock lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

Andra stycket gäller även för skatteunderlag som avser

1. sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring,
2. *tillhandahållande av PEPP-produkter, och*
3. *avtal om sparande i en PEPP-produkt.*

Skatteunderlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skatteunderlag. Övervägandena finns i avsnitt 22.2.

I *första stycket* görs ett tillägg för att ta hänsyn till den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Skatteunderlaget ska enligt huvudregeln

beräknas genom att kapitalunderlaget enligt 3 a § multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret. För svenska företag (2 § första stycket 11) och utländska företag som bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige (2 § första stycket 12) utgörs kapitalunderlaget enligt 3 a § första stycket av den skattskyldiges tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder. Kapitalunderlaget enligt 3 a § för sådana skattskyldiga avser således alla tillgångar oavsett om de är hänförliga till PEPP-produkt. Eftersom skatteunderlaget för PEPP-produkter ska beräknas på samma sätt som enligt andra och tredje styckena gäller för kapitalförsäkring, ska det skatteunderlag som avser PEPP-produkter inte tas med vid beräkningen enligt första stycket.

I tredje stycket anges att skatteunderlaget för tillhandahållande av PEPP-produkter (dvs. för PEPP-sparinstituten) och för avtal om sparande i en PEPP-produkt (dvs. för obegränsat skattskyldiga) ska beräknas på samma sätt som avseende kapitalförsäkring. Hur den beräkningen ska gå till framgår av andra stycket. Skatteunderlaget för en PEPP-produkt ska som huvudregel beräknas till kapitalunderlaget enligt 3 a § med tillägg för inbetalningar under beskattningsåret multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret ökad med en procentenhet, dock lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget. I förekommande fall ska kapitalunderlaget justeras enligt 3 c §.

9 § Skatten uppgår till 15 procent av skatteunderlaget enligt 3 d § första och fjärde styckena om inte annat följer av andra, fjärde, sjätte och sjunde styckena.

Skatten uppgår till 30 procent av skatteunderlaget enligt 3 d § andra–fjärde styckena som avser kapitalförsäkring, sådant tjänstepensionsavtal som är jämförbart med kapitalförsäkring *eller PEPP-produkt*.

Med pensionsförsäkring likställs i denna paragraf sådana avtal om tjänstepension som uppfyller villkoren i 58 kap. 1 a § första stycket 2 inkomstskattelagen (1999:1229).

I det fall beskattningsåret är längre eller kortare än 12 månader ska skattesatsen jämkas i motsvarande mån. Sådan jämkning ska också göras om

1. hela behållningen på ett pensionssparkonto avskattas enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen eller avsättning som avses i 3 a § fjärde stycket helt upplöses under beskattningsåret,

2. det kapital som hänför sig till en pensionsförsäkring avskattas enligt 58 kap. 19 eller 19 a § inkomstskattelagen eller 5 § första stycket 6, 6 a eller 7 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, eller

3. en försäkring ska anses som en kapitalförsäkring enligt 58 kap. 2 § tredje stycket inkomstskattelagen.

Överlåts ett helt försäkringsbestånd från ett livförsäkringsföretag som är skattskyldigt enligt denna lag till ett annat sådant företag eller sker fusion mellan sådana företag inträder det övertagande företaget i det överlåtande företagens skattemässiga situation.

Överlåts ett försäkringsbestånd helt eller delvis från ett livförsäkringsföretag som är skattskyldigt enligt denna lag till ett företag som inte är det, ska det överlåtande livförsäkringsföretaget betala avkastningsskatt för den del av året som företaget innehåft försäkringsbeståndet. Skattesatsen ska då jämkas i motsvarande mån. Detsamma gäller också vid överlåtelse genom fusion.

För den som efter överlåtelsen inträder som skattskyldig beräknas skatteunderlaget som om försäkringen innehåfts hela året. Skattesatsen ska dock jämkas med hänsyn till den tid som skattskyldighet förelegat.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skattesats. Övervägandena finns i avsnitt 22.2.

I *andra stycket* görs tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Skattesatsen för avkastningsskatt på en PEPP-produkt uppgår till 30 procent av skatteunderlaget.

10 a § Skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6–10 och 13 har rätt till nedsättning av skatten på försäkring, avtal om tjänstepension och avtal om sparande i en PEPP-produkt med belopp som motsvarar den utländska skatt eller den skatt enligt kupongskattelagen (1970:624) som är hänförlig till försäkringen, tjänstepensionsavtalet eller avtalet om sparande i en PEPP-produkt och som försäkringsgivaren, tjänstepensionsinstitutet, företaget som tillhandahåller PEPP-produkten eller den skattskyldige har betalat. Nedsättning för utländsk skatt medges bara om rätt till avräkning enligt lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt saknas. Med utländsk skatt avses dels sådan skatt som anges i 1 kap. 3 § nämnda lag, dels punktskatt och förmögenhetsskatt. Avräkningsbar skatt som kvarstår outnyttjad får räknas av senare år mot skatt enligt denna lag vilken avser samma försäkring eller samma tjänstepensionsavtal.

Den skattskyldige ska lämna de uppgifter som behövs för prövningen av begäran om nedsättning av skatt. Om det framgår att det finns förutsättningar för nedsättning, trots att den skattskyldige inte kan lämna samtliga de uppgifter som är nödvändiga för tillämpning av nedsättningsreglerna, får nedsättning ske med skäligt belopp.

Paragrafen innehåller bestämmelser om nedsättning av avkastningsskatt i vissa fall. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I *första stycket* görs tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. En obegränsat skattskyldig (2 § första stycket 13) har i vissa fall rätt till nedsättning av avkastningsskatten på sparande i en PEPP-produkt. Nedsättning får ske med belopp som motsvarar den utländska skatt eller den skatt enligt kupongskattelagen som är hänförlig till avtalet om sparande i en PEPP-produkt och som det utländska PEPP-sparinstitutet eller den obegränsat skattskyldige har betalat (*första meningen*). Detta gäller dock bara om bestämmelserna i lagen om avräkning av utländsk skatt inte är tillämpliga på den utländska skatten (*andra meningen*). I 3 kap. 1 § lagen om avräkning av utländsk skatt finns bestämmelser om avräkning av utländsk skatt för svenska företag (2 § första stycket 11) och utländska företag som bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige (2 § första stycket 12).

12 § Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (1999:1229).

Beskattningsåret för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6–10 och 13 ska dock alltid vara kalenderåret.

Beskattningsåret för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 4 och som är svenska handelsbolag eller europeiska ekonomiska intressegrupperingar ska vara räkenskapsåret.

Paragrafen innehåller bl.a. bestämmelser om beskattningsår. Övervägandena finns i avsnitt 22.2.

I *andra stycket* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. För obegränsat skattskyldiga (2 § första stycket 13) ska beskattningsåret alltid vara kalenderåret. För juridiska personer är

beskattningsåret normalt detsamma som räkenskapsåret (se första stycket samt 1 kap. 15 § inkomstskattelagen).

25.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor

1 § Denna lag gäller förhandsbesked om

1. skatt eller avgift som avses i

a) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,

b) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel för dem som avses i

2 § första stycket 1–4 och 6–13 i den lagen,

c) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,

d) lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,

e) inkomstskattelagen (1999:1229), och

f) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift,

2. punktskatt som avses i 3 kap. 15 § skatteförfarandelagen (2011:1244),

3. skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200),

4. taxering enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), och

5. skatt enligt kupongskattelagen (1970:624).

Förhandsbesked lämnas av Skatterättsnämnden efter ansökan av en enskild eller det allmänna ombudet hos Skatteverket.

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I och med PEPP-förordningen införs en ny sparform, sparande i en PEPP-produkt. Avkastningsskatt ska utgå på ett sådant sparande (3 a–3 d och 9 §§ lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel). Genom ändringen i *första stycket 1 b* blir lagen tillämplig även på avkastningsskatt som utgår på sparande i en PEPP-produkt (se 2 § första stycket 11–13 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel och författningskommentaren till den paragrafen). Det blir därmed möjligt att ansöka om förhandsbesked om sådan skatt.

25.9 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

2 kap.

2 § I detta kapitel finns definitioner av vissa begrepp samt förklaringar till hur vissa termer och uttryck används i denna lag. Det finns definitioner och förklaringar också i andra kapitel.

Bestämmelser om betydelsen av följande begrepp, termer och uttryck samt förklaringar till hur vissa termer och uttryck används finns i nedan angivna paragrafer:

pensionssparkonto i 58 kap. 21 §

PEPP-produkt i 37 §

personaloption i 10 kap. 11 §

I paragrafen finns en lista över begrepp, termer och uttryck som definieras i inkomstskattelagen. Listan kompletteras med den nya definitionen av PEPP-produkt i 37 §.

PEPP-produkt

37 § Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

Paragrafen, som är ny, innehåller en upplysning om vad som avses med en PEPP-produkt. Övervägandena finns i avsnitt 22.3.

Genom PEPP-förordningen införs en ny sparform, sparande i en PEPP-produkt. I paragrafen anges att med PEPP-produkt avses i lagen en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt den förordningen. I 8 kap. 14 §, 15 kap. 12 §, 16 kap. 38 §, 44 kap. 40 § och 58 kap. 5 § samt i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel finns bestämmelser för den skattemässiga hanteringen av ett sparande i en sådan produkt. Definitionen får också betydelse för innebörden av uttrycket PEPP-produkt i lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel (12 § första stycket) och i skatteförordningen (2011:1244) (3 kap. 2 §).

8 kap.

Ersättningar på grund av kapitalförsäkring eller PEPP-produkt

14 § Ersättningar som betalas ut på grund av kapitalförsäkring eller PEPP-produkt är skattefria.

Av 44 kap. 40 § framgår att en kapitalvinst vid avyttring av en kapitalförsäkring eller en PEPP-produkt inte ska tas upp.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur ersättningar på grund av kapitalförsäkring ska hanteras vid inkomstbeskattningen. Övervägandena finns i avsnitt 22.3.

I *första stycket* anges att ersättningar som betalas ut på grund av sparande i en PEPP-produkt också är skattefria, på samma sätt som redan gäller för ersättningar från en kapitalförsäkring. Detta gäller både utbetalningar av PEPP-pensionsförmåner (4 kap. 1 och 2 §§ lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk pensionsprodukt [PEPP-produkt]) och inlösen av ett PEPP-sparande (4 kap. 3 § samma lag).

I *andra stycket* finns en upplysning om att en kapitalvinst vid avyttring av en PEPP-produkt inte ska tas upp (se 44 kap. 40 §).

15 kap.

PEPP-produkter

12 § *Inkomster som är hänförliga till tillgångar och skulder i en PEPP-produkt som förvaltas för spararens räkning ska inte tas upp. Detsamma gäller inbetalningar till sådant sparande.*

Om en intäktspost ska delas upp mellan olika delar av verksamheten, ska fördelningen göras på skäligt sätt.

I lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel finns bestämmelser om avkastningsskatt för företag som tillhandahåller PEPP-produkter.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om den skattemässiga hanteringen av inkomster hänförliga till PEPP-produkter hos vissa PEPP-sparinstitut. Övervägandena finns i avsnitt 22.3.

I *första stycket* anges att inkomster som hänför sig till tillgångar och skulder som förvaltas för spararens räkning inte ska tas upp. Detsamma gäller inbetalningar till sådant sparande. Sparandet i PEPP-produkter är i stället föremål för avkastningsskatt vilket upplyses om i tredje stycket.

I *andra stycket* finns en särskild bestämmelse för de fall ett företag ska dela upp en intäktspost mellan olika delar av sin verksamhet. I ett sådant fall ska fördelningen göras på skäligt sätt. Motsvarande fördelning ska i dag göras av försäkringsföretag som ska dela upp verksamheten i en avkastningsbeskattad och en inkomstbeskattad del (se 39 kap. 11 §). Vägledning för en sådan fördelning kan finnas i praxis, se t.ex. RÅ 2010 ref. 8 och RÅ 2010 not. 9.

I *tredje stycket* finns en upplysning om att det i lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel finns bestämmelser om avkastningsskatt för företag som tillhandahåller PEPP-produkter.

16 kap.

PEPP-produkter

38 § *Utgifter som är hänförliga till sådana inkomster som inte ska tas upp enligt 15 kap. 12 §, får inte dras av.*

Om en kostnadspost ska delas upp mellan olika delar av verksamheten, ska fördelningen göras på skäligt sätt.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om utgifter hänförliga till PEPP-produkter hos PEPP-sparinstitut. Övervägandena finns i avsnitt 22.3.

I *första stycket* anges att företag som tillhandahåller PEPP-produkter inte får dra av utgifter som hänför sig till inkomster som inte ska tas upp enligt 15 kap. 12 §. Det är således i huvudsak fråga om utgifter som är hänförliga till de tillgångar och skulder som förvaltas för PEPP-spararens räkning.

I *andra stycket* finns en särskild bestämmelse för de fall ett företag ska dela upp en kostnadspost mellan olika delar av sin verksamhet. I ett sådant fall ska fördelningen göras på skäligt sätt. Motsvarande fördelning ska i dag göras av försäkringsföretag som ska dela upp verksamheten i en avkastningsbeskattad och en inkomstbeskattad del (se 39 kap. 11 §). Vägledning för en sådan fördelning kan finnas i praxis, se t.ex. RÅ 2010 ref. 8 och RÅ 2010 not. 9.

44 kap.

Undantag från skatteplikt för kapitalförsäkringar och PEPP-produkter

40 § En kapitalvinst som uppkommer vid avyttring av en kapitalförsäkring eller en PEPP-produkt ska inte tas upp.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om kapitalvinster som uppkommer vid avyttring av en kapitalförsäkring. Övervägandena finns i avsnitt 22.3.

I paragrafen görs ett tillägg om att en kapitalvinst som uppkommer vid avyttring av en PEPP-produkt inte ska tas upp. Det motsvarar hur sådana kapitalvinster behandlas avseende kapitalförsäkring.

25.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

5 kap.

10 § Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i

– 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument,

– 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

– 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

– 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

– 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

– 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster,

– 19 kap. 46 § försäkringsrörelselagen (2010:2043),

– 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

– 8 kap. 25 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

– 6 kap. 11 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag,

– 16 kap. 37 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag,

– 1 kap. 7 § lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering, *och*

– 1 kap. 7 § lagen (2022:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

I de lagar som anges i första stycket finns även bestämmelser om meddelandeförbud och ansvarsbestämmelser för den som bryter mot ett sådant förbud.

Paragrafen innehåller upplysningar om i vilka andra lagar det finns bl.a. bestämmelser om uppgiftsskyldighet. Övervägandena finns i avsnitt 19.4.

I *första stycket* görs ett tillägg för bestämmelserna i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). I den lagen finns det särskilda bestämmelser om uppgiftsskyldighet för PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer (se 1 kap. 7 §).

I enlighet med upplysningen i *andra stycket* finns det även för PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer bestämmelser om meddelandeförbud och ansvarsbestämmelser för den som bryter mot ett sådant förbud (se 1 kap. 8 och 9 §§ lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk pensionsprodukt [PEPP-produkt]).

25.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

1 kap.

5 a § I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) finns bestämmelser om att ett fondbolag får utveckla och distribuera PEPP-produkter.

I paragrafen, som är ny, finns en upplysningsbestämmelse om att fondbolag får utveckla och distribuera PEPP-produkter. Övervägandena finns i avsnitten 7.1 och 7.2.

Enligt PEPP-förordningen får ett fondbolag både utveckla och distribuera PEPP-produkter under de förutsättningar som anges i den förordningen. Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt (se artikel 2.2 i PEPP-förordningen). Ett fondbolag får med stöd av PEPP-förordningen bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut och i och med det utveckla och distribuera PEPP-produkter som bolaget själv har utvecklat. Inom detta ryms även att ansöka om registrering av en PEPP-produkt (artiklarna 6.1 b och 10.1 i PEPP-förordningen). Med stöd av förordningen får ett fondbolag också under vissa förutsättningar bedriva verksamhet som PEPP-distributör och distribuera PEPP-produkter som bolaget inte själv har utvecklat (artikel 10.2 i PEPP-förordningen).

Motsvarande upplysningsbestämmelser för värdepappersbolag och AIF-förvaltare införs i 2 kap. 4 a § första stycket lagen om värdepappersmarknaden och 3 kap. 2 b § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (se författningskommentarerna till de paragraferna i avsnitten 25.13 och 25.17).

Nuvarande 5 a § får ny beteckning (5 b §).

25.12 Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

3 kap.

7 § Konsumenten har rätt att frånträda avtalet (ångerrätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 8 § (ångerfrist). Vid avtal om livförsäkring, privat individuellt pensionssparande eller sparande i en sådan PEPP-produkt som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) är ångerfristen dock 30 dagar.

Om konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt har lämnat eller sänt ett meddelande enligt första stycket, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den grundläggande rätten för konsumenten att frånträda ett ingånget avtal. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

I första stycket görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en sådan finansiell tjänst som

avses i PEPP-förordningen. I och med tillägget är ångerfristen vid ett avtal om ett sparande i en PEPP-produkt 30 dagar. Detta överensstämmer med vad som gäller för avtal om livförsäkring eller individuellt pensions-sparande.

25.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

2 kap.

4 a § I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) finns bestämmelser om att ett värdepappersbolag som har tillstånd enligt 1 § 4 får utveckla och distribuera PEPP-produkter.

I förordningen finns det även bestämmelser om att ett värdepappersbolag som har tillstånd enligt 1 § 5 får distribuera PEPP-produkter.

I paragrafen, som är ny, finns upplysningsbestämmelser om att värdepappersbolag får utveckla och distribuera PEPP-produkter. Övervägandena finns i avsnitten 7.1 och 7.2.

Av *första stycket* framgår att ett värdepappersbolag som har tillstånd för portföljförvaltning får både utveckla och distribuera PEPP-produkter under de förutsättningar som anges i PEPP-förordningen. Med PEPP-produkter avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt (se artikel 2.2 i PEPP-förordningen). Bestämmelser om tillstånd för portföljförvaltning finns i 1 § 4. Ett sådant tillstånd avser förvaltning av ett eller flera finansiella instrument på diskretionär basis enligt uppdrag från enskilda kunder (1 kap. 4 c §). Ett värdepappersbolag får med stöd av PEPP-förordningen bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut och i och med det utveckla och distribuera PEPP-produkter som bolaget själv har utvecklat. Inom detta ryms även att ansöka om registrering av en PEPP-produkt (artiklarna 6.1 b och 10.1 i PEPP-förordningen). Med stöd av förordningen får ett värdepappersbolag med tillstånd för portföljförvaltning också under vissa förutsättningar bedriva verksamhet som PEPP-distributör och distribuera PEPP-produkter som bolaget inte själv har utvecklat (artikel 10.2 i PEPP-förordningen). Motsvarande upplysningsbestämmelser för fondbolag och AIF-förvaltare införs i 1 kap. 5 a § lagen om värdepappersfonder och 3 kap. 2 b § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (se författningskommentarerna till de paragraferna i avsnitten 25.11 och 25.17).

Av *andra stycket* framgår att ett värdepappersbolag som har tillstånd för investeringsrådgivning får distribuera PEPP-produkter. Bestämmelser om tillstånd för investeringsrådgivning finns i 1 § 5. Ett sådant tillstånd avser tillhandahållande av personliga rekommendationer till en kund i fråga om en eller flera transaktioner som avser finansiella instrument (1 kap. 4 c §). Med distribution av PEPP-produkter avses att ge råd om, föreslå eller utföra annat förberedande arbete inför ingåendet av avtal för att tillhandahålla en PEPP-produkt, att ingå sådana avtal eller att bistå vid förvaltning och fullgörande av sådana avtal, inbegripet tillhandahållande av information om ett eller flera PEPP-avtal i enlighet med kriterier som PEPP-

kunder väljer på en webbplats eller via andra medier och sammanställande av en rankinglista över PEPP-produkter med pris och produktjämförelser eller en rabatt på PEPP-produktens pris, när PEPP-kunden direkt eller indirekt kan ingå ett PEPP-avtal på en webbplats eller via andra medier (artikel 2.8 i PEPP-förordningen).

25.14 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

30 kap.

4 b § Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet eller med avseende på pensionsstiftelser för uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet.

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet enligt lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument, lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter, lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, lagen (2019:414) med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning *eller lagen (2022:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)* för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i en anmälan eller utsaga, om

1. anmälan eller utsagan avser en överträdelse av bestämmelse i lag eller annan författning som gäller för

- a) värdepapperscentralers verksamhet,
- b) kreditinstituts verksamhet,
- c) verksamhet i värdepappersinstitut, börser och leverantörer av data-rapporterings tjänster,
- d) den som utvecklar, ger råd om eller säljer en Priip-produkt,
- e) försäkringsdistributörers verksamhet,
- f) den som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1129 av den 14 juni 2017 om prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad, och om upphävande av direktiv 2003/71/EG, *eller*
g) *den som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt), och*

2. uppgiften kan avslöja den anmäldes identitet och det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att denne lider skada eller men.

Sekretessen enligt andra stycket gäller inte beslut om sanktioner eller sanktionsförelägganden.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sekretess i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn på finansmarknadsområdet. Övervägandena finns i avsnitt 19.2.

I *första stycket* finns det bestämmelser om skydd för den som anmäler överträdelser.

I *andra stycket* finns det bestämmelser om skydd för den som en anmälan avser. I stycket införs en hänvisning till lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) och en ny punkt, *punkt 1 g*. Genom ändringarna utvidgas sekretesskyddet till att även gälla i en statlig myndighets verksamhet enligt den lagen. Sekretess gäller i och med det för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i en anmälan eller utsaga om uppgifter i anmälan eller utsagan avser en överträdelse av bestämmelse i lag eller annan författning som gäller för den som omfattas av PEPP-förordningen och uppgiften kan avslöja den anmäldes identitet. Ett omvänt sekretessrekvisit gäller dock, vilket innebär att sekretess gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att denne lider skada eller men.

Sekretessen gäller enligt *tredje stycket* inte beslut om sanktioner eller sanktionsförelägganden.

I *fjärde stycket* anges att för uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

25.15 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

4 kap.

4 a § Ett försäkringsföretag som har tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse enligt 2 kap. 12 § får utveckla och distribuera sådana PEPP-produkter som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om försäkringsföretags utveckling och distribution av PEPP-produkter. Övervägandena finns i avsnitten 7.1 och 7.2.

I paragrafen anges att ett försäkringsföretag som har tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse får utveckla och distribuera PEPP-produkter. Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt (se artikel 2.2 i PEPP-förordningen). Bestämmelser om tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse finns i 2 kap. 12 §. Ett försäkringsföretag som har ett sådant tillstånd får med stöd av PEPP-förordningen bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut och i och med det utveckla och distribuera PEPP-produkter som företaget själv har utvecklat. Inom detta ryms även att ansöka om registrering av en PEPP-produkt (artiklarna 6.1 b och 10.1 i PEPP-förordningen). Med stöd av förordningen får ett försäkringsföretag också under vissa förutsättningar bedriva verksamhet som PEPP-distributör och distribuera PEPP-produkter som företaget inte själv har utvecklat (artikel 10.2 i PEPP-förordningen).

25.16 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

3 kap.

4 § Vad som avses med beskattningsår framgår av följande uppställning:

<i>För</i>	<i>avses med beskattningsår</i>
1. skatt enligt a) inkomstskattelagen (1999:1229), b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, c) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–4, 11 och 12, och d) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader, samt avgift enligt e) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift	beskattningsår enligt 1 kap. 13–15 §§ inkomstskattelagen eller, för svenska handelsbolag, räkenskapsåret
2. skatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 6–10 och 13	det kalenderår som skatten ska betalas för eller det beskattningsår då skatteunderlag för avkastningsskatt ska tas upp enligt 13 § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel
3. skatt enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta och lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.	det kalenderår då ersättningen betalas ut
4. skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) som ska redovisas för redovisningsperioder	beskattningsår enligt 1 kap. 14 § mervärdesskattelagen
5. annan mervärdesskatt	det kalenderår då den felaktiga debiteringen har gjorts, eller förvärvet eller omsättningen har skett
6. punktskatt som ska redovisas för redovisningsperioder	beskattningsår enligt 1 kap. 14 § mervärdesskattelagen
7. punktskatt enligt a) beslut som avses i 53 kap. 5 §, b) 27–28 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt, c) 26–27 §§ lagen (1994:1564) om alkoholskatt, d) 4 kap. 2–2 b §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi, eller e) 8 a § lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik	det kalenderår under vilket beslutet om återbetalning eller kompensation, eller beslutet om beskattning vid oegentlighet eller felaktiga uppgifter, har meddelats
8. annan punktskatt	det kalenderår då den händelse som medför skattskyldighet har inträffat
9. övriga skatter	det kalenderår som skatten ska betalas för
10. arbetsgivaravgifter och avgifter som ingår i slutlig skatt	det kalenderår som avgiften ska betalas för.
Med beskattningsår för fysisk person avses dock i fråga om preliminär skatt alltid kalenderår.	

Av paragrafen framgår vad som avses med beskattningsår. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I *första stycket 1 c* görs tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Där anges vad som avses med beskattningsår enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. För svenska företag (2 § första stycket 11 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel) och utländska företag som driver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige (2 § första stycket 12 samma lag), avses med beskattningsår samma som enligt 1 kap. 13–15 §§ inkomstskattelagen. Beskattningsår för företag som tillhandahåller PEPP-produkter är således normalt detsamma som räkenskapsåret (se 1 kap. 15 § inkomstskattelagen). För obegränsat skattskyldiga (2 § första stycket 13 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel) avses med beskattningsår det kalenderår som skatten ska betalas för eller det beskattningsår då skatteunderlag för avkastningsskatt ska tas upp enligt 13 § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel, *punkt 2*. Endast i undantagsfall bör beskattningsåret för dessa personer vara annat än det kalenderår som skatten ska betalas för (se 2 § första stycket 13 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel tillsammans med artikel 2.3 och 2.4 i PEPP-förordningen).

14 kap.

1 § Kontrolluppgifter ska lämnas för andra än uppgiftslämnaren själv till ledning för

1. bestämmande av underlag för att ta ut skatt eller avgift enligt
 - a) inkomstskattelagen (1999:1229),
 - b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
 - c) lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
 - d) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–13 den lagen,
 - e) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
 - f) lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
 - g) lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, och
 - h) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift,
2. bestämmande av underlag för att ta ut egenavgifter enligt 3 kap. socialavgifts-lagen (2000:980),
3. registrering av skatteavdrag,
4. bestämmande av skattereduktion,
5. beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt 59 kap. socialförsäkrings-balken,
6. beskattning enligt
 - a) lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, och
 - b) lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., och
7. beskattning utomlands.

I paragrafen anges syftet med kontrolluppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I paragrafen görs tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Ett sådant sparande ska beskattas enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. De skattskyldiga som nu tillkommer enligt den

lagen är svenska företag som inte är livförsäkringsföretag (2 § första stycket 11 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel), utländska företag som driver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige och som inte är livförsäkringsföretag eller tjänstepensionsinstitut (2 § första stycket 12 samma lag) samt obegränsat skattskyldiga som sparar i en PEPP-produkt hos ett företag som inte bedriver verksamhet från fast driftställe i Sverige (2 § första stycket 13 samma lag). Enligt *punkt 1 d* ska kontrolluppgifter lämnas för andra än uppgiftslämnaren själv till ledning för bestämmande av underlag för att ta ut skatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Bestämmelsen utvidgas för att omfatta även avkastningsskatt på sparande i en PEPP-produkt.

22 kap.

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om

- överlåtelse av privatbostadsrätt och andelar i vissa bostadsföretag (2 och 3 §§),
- samfällighet (5 och 6 §§),
- räntebidrag (7 §),
- pensionsförsäkringar och pensionssparkonton (8 och 9 §§),
- avskattning av pensionsförsäkring (10 §),
- tjänstepensionsavtal (11 §),
- underlag för avkastningsskatt på livförsäkringar *och sparande i en PEPP-produkt* (12 §),
- skattereduktion för förmån av hushållsarbete (13 §),
- elcertifikat (14§),
- utsläppsrätter, utsläppsminskningseenheter och certifierade utsläppsminskningar (15 §),
- schablonintäkt vid innehav av ett investeringssparkonto (16 §),
- schablonintäkt vid innehav av andelar i värdepappersfonder, fondföretag, specialfonder och utländska specialfonder (17–21 §§),
- gåva (22§),
- investeraravdrag (23 och 24 §§),
- skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el (25 §), och
- utnyttjande av vissa personaloptioner (26 §).

Paragrafen inleder kapitlet om kontrolluppgift för vissa andra förhållanden och anger dess innehåll. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I paragrafen görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Detta framgår av lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel vars termer och uttryck har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (se 12 § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel tillsammans med 2 kap. 37 § inkomstskattelagen och författningskommentaren till den paragrafen i avsnitt 25.9). Bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om ett sådant sparande finns i 12 §.

Underlag för avkastningsskatt på livförsäkringar och sparande i en PEPP-produkt

12 § Kontrolluppgift ska lämnas om sådan försäkring, sådant avtal om tjänstepension *eller sådant sparande i en PEPP-produkt* som avses i 2 § första stycket 6–10 och 13 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Kontrolluppgift ska lämnas för juridiska personer och fysiska personer av försäkringsgivare, tjänstepensionsinstitut *och företag som tillhandahåller PEPP-produkter*.

I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om kapitalunderlag för försäkringen, avtalet om tjänstepension *eller sparandet i PEPP-produkten* beräknat enligt 3 a–3 c §§ lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Av kontrolluppgiften ska det framgå om försäkringen är en pensionsförsäkring, en kapitalförsäkring *eller en PEPP-produkt* respektive om avtalet om tjänstepension är jämförbart med en pensionsförsäkring eller en kapitalförsäkring. I fråga om en pensionsförsäkring och ett sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med en pensionsförsäkring ska kontrolluppgiften även innehålla nödvändiga identifikationsuppgifter för dessa.

Paragrafen reglerar kontrolluppgiftsskyldigheten för avkastningsskatteändamål. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I *första stycket* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Detta framgår av lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel vars termer och uttryck har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (se 12 § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel tillsammans med 2 kap. 37 § inkomstskattelagen och författningskommentaren till den paragrafen i avsnitt 25.9). Kontrolluppgift ska lämnas om ett sådant sparande som en obegränsat skattskyldig har hos ett utländskt företag som tillhandahåller PEPP-produkter och som inte bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige (2 § första stycket 13 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel).

Även i *andra stycket* görs ett tillägg för den nya sparformen. Kontrolluppgift ska lämnas av sådana företag som tillhandahåller PEPP-produkter (dvs. PEPP-sparinstitut). Detta gäller både för juridiska och fysiska personer.

I *tredje stycket* anges vilka uppgifter som ska lämnas i kontrolluppgiften. Också i detta stycke görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om kapitalunderlag för sparandet beräknat enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel (3 a–3 c §§ den lagen).

Tillägget i *fjärde stycket* innebär att det av kontrolluppgiften ska framgå att den aktuella försäkringen är en PEPP-produkt.

23 kap.

5 § Utländska företag som driver bankverksamhet, värdepappersrörelse, fondverksamhet, finansieringsverksamhet eller försäkringsverksamhet *eller som tillhandahåller PEPP-produkter* i Sverige utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering i landet, ska innan verksamheten inleds ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter i enlighet med

bestämmelserna i denna lag. Detsamma gäller en utländsk AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond eller som marknadsför en utländsk specialfond i Sverige enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Skyldigheten att lämna en sådan förbindelse gäller inte ett utländskt företag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som på grund av bestämmelser i den staten är förhindrat att lämna kontrolluppgifter. Skyldigheten gäller inte heller försäkringsgivare inom EES som bara meddelar pensionsförsäkring enligt 58 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Paragrafen innehåller bestämmelser om att utländska företag i vissa fall ska ge in en förbindelse till Finansinspektionen att lämna kontrolluppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I *första stycket* görs ett tillägg så att även utländska företag som tillhandahåller PEPP-produkter i Sverige utan att ha ett fast driftställe ska lämna en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter. Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt). Detta framgår av lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel vars termer och uttryck har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (se 12 § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel tillsammans med 2 kap. 37 § inkomstskattelagen och författningskommentaren till den paragrafen i avsnitt 25.9). Det är dock i praktiken frivilligt för de utländska företagen att lämna en förbindelse eftersom Skatteverket saknar möjligheter att med tvång förmå företagen att fullgöra skyldigheten och det inte heller finns några tillämpliga sanktioner (se prop. 2010/11:165 s. 779).

29 kap.

1 § Inkomstdeklaration ska lämnas till ledning för

1. bestämmande av underlag för att ta ut skatt eller avgift enligt
 - a) inkomstskattelagen (1999:1229),
 - b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
 - c) 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
 - d) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i de fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–13 den lagen,
 - e) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
 - f) lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
 - g) 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
 - h) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift, och
 - i) lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,
2. bestämmande av underlag för att ta ut egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),
3. bestämmande av skattereduktion, samt
4. beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt 59 kap. socialförsäkringsbalken.

Paragrafen anger syftet med en inkomstdeklaration. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I paragrafen görs tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Inkomstdeklaration ska genom tillägget lämnas till ledning för sådan avkastningsskatt som ska utgå på ett sparande i en PEPP-produkt.

Detta gäller oavsett vem som är skattskyldig enligt den lagen (2 § första stycket 11–13 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel).

56 kap.

3 § I beslut om slutlig skatt ska Skatteverket fastställa underlaget för att ta ut skatt eller avgift enligt

1. inkomstskattelagen (1999:1229),
2. lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
3. lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–13 den lagen,
4. lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
5. lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift, och
6. lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka skatte- och avgiftsunderlag som ska fastställas i ett beslut om slutlig skatt. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I paragrafen görs tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. I ett beslut om slutlig skatt ska Skatteverket i och med tillägget fastställa underlaget för att ta ut skatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel på sparande i en PEPP-produkt. Detta gäller oavsett vem som är skattskyldig enligt den lagen (2 § första stycket 11–13 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel).

65 kap.

6 § Om en slutskatteberäkning enligt 56 kap. 9 § visar att slutlig skatt ska betalas, ska kostnadsränta, om inte annat följer av 4 § andra stycket, beräknas från och med den 13 i andra månaden efter beskattningsåret. Kostnadsränta ska beräknas till och med den dag då betalning senast ska ske.

Innan kostnadsräntan beräknas ska avräkning göras för

1. särskilda avgifter, och
2. skatt enligt 2 § första stycket 6–9 och 13 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Paragrafen innehåller bestämmelser om beräkningen av kostnadsränta när det finns slutlig skatt att betala. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I *andra stycket* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. Innan kostnadsräntan beräknas ska i och med tillägget avräkning göras för skatt som en obegränsat skattskyldig har erlagt på ett PEPP-sparande hos ett utländskt PEPP-sparinstitut som inte bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige (2 § första stycket 13 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel).

9 § Om debiterad preliminär skatt ska betalas den 12 i andra månaden efter beskattningsåret eller senare eller slutlig skatt ska betalas, ska kostnadsränta beräknas från och med den 13 i andra månaden efter beskattningsåret, om inte annat följer av 4 § andra stycket.

För skatt enligt 2 § första stycket 6–9 och 13 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel gäller dock 8 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sent debiterad preliminär skatt och slutlig skatt. Övervägandena finns i avsnitt 22.4.

I *andra stycket* görs ett tillägg för den nya sparformen sparande i en PEPP-produkt. För ett sådant sparande som sker hos ett utländskt PEPP-sparinstitut som inte bedriver verksamhet från ett fast driftställe i Sverige (2 § första stycket 13 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel) gäller inte bestämmelserna i första stycket. I stället gäller att kostnadsränta ska beräknas enligt huvudregeln i 8 §, dvs. från och med dagen efter skattens ursprungliga förfallodag.

25.17 Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

3 kap.

2 b § 1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) finns bestämmelser om att en AIF-förvaltare får utveckla och distribuera PEPP-produkter.

I paragrafen, som är ny, finns en upplysningsbestämmelse om att AIF-förvaltare får utveckla och distribuera PEPP-produkter. Övervägandena finns i avsnitten 7.1 och 7.2.

Enligt PEPP-förordningen får en AIF-förvaltare både utveckla och distribuera PEPP-produkter under de förutsättningar som anges i den förordningen. Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt (se artikel 2.2 i PEPP-förordningen). En AIF-förvaltare får med stöd av PEPP-förordningen bedriva verksamhet som PEPP-sparinstitut och i och med det utveckla och distribuera PEPP-produkter som förvaltaren själv har utvecklat. Inom detta ryms även att ansöka om registrering av en PEPP-produkt (artiklarna 6.1 b och 10.1 i PEPP-förordningen). Med stöd av förordningen får en AIF-förvaltare också under vissa förutsättningar bedriva verksamhet som PEPP-distributör och distribuera PEPP-produkter som förvaltaren inte själv har utvecklat (artikel 10.2 i PEPP-förordningen). Motsvarande upplysningsbestämmelser för fondbolag och värdepappersbolag införs i 1 kap. 5 a § lagen om värdepappersfonder och 2 kap. 4 a § första stycket lagen om lagen om värdepappersmarknaden (se författningskommentarerna till de paragraferna i avsnitten 25.11 och 25.13).

6 kap.

6 a § 1 artikel 15.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 finns bestämmelser om uppgifter som en AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § ska lämna till Finansinspektionen första gången en sådan förvaltare avser att tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES.

I paragrafen, som är ny, finns en upplysningsbestämmelse om att det finns bestämmelser i PEPP-förordningen som gäller när en AIF-förvaltare avser att tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES. Övervägandena finns i avsnitt 8.

Av paragrafen framgår att det i PEPP-förordningen finns bestämmelser som gäller när en AIF-förvaltare för första gången avser att tillhandahålla en PEPP-produkt i ett annat land inom EES. I en sådan situation ska AIF-förvaltaren lämna vissa uppgifter till Finansinspektionen. De uppgifter som ska lämnas är om AIF-förvaltarens namn och adress och om det land inom EES där AIF-förvaltaren har för avsikt att tillhandahålla eller distribuera PEPP-produkter till PEPP-sparare (se artikel 15.1 a och b i PEPP-förordningen). Finansinspektionen ska därefter lämna över uppgifterna till behörig myndighet i det andra landet, såvida inte inspektionen har skäl att tvivla på den administrativa strukturens lämplighet med avseende på tillhandahållandet av PEPP-produkter eller den finansiella situationen för AIF-förvaltaren (se artikel 15.2 första stycket). Utöver detta särskilda uppgiftslämnande ska en AIF-förvaltare, i likhet med det som gäller för övriga PEPP-sparinstitut, dessförinnan ha anmält sin avsikt att öppna ett underkonto för det andra landet i enlighet med artikel 21 i förordningen.

25.18 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution

2 kap.

1 a § I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) finns bestämmelser om att en försäkringsförmedlare som har tillstånd enligt 1 § får distribuera PEPP-produkter.

I paragrafen, som är ny, finns en upplysningsbestämmelse om att försäkringsförmedlare får distribuera PEPP-produkter. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Enligt PEPP-förordningen får en svensk försäkringsförmedlare som har tillstånd att bedriva försäkringsdistribution distribuera PEPP-produkter under de förutsättningar som anges i den förordningen. Med PEPP-produkter avses paneuropeiska privata pensionsprodukter (se artikel 2.2 i PEPP-förordningen). Bestämmelser om tillstånd att bedriva försäkringsförmedling finns i 1 §. En försäkringsförmedlare som har ett sådant tillstånd får med stöd av PEPP-förordningen bedriva verksamhet som PEPP-distributör och i och med det distribuera PEPP-produkter som förmedlaren inte själv har utvecklat (se artikel 10.2 i PEPP-förordningen). Med distribution av avses att ge råd om, föreslå eller utföra annat förberedande arbete inför ingåendet av avtal för att tillhandahålla en PEPP-produkt, att ingå sådana avtal eller att bistå vid förvaltning och fullgörande av sådana avtal, inbegripet tillhandahållande av information om ett eller flera PEPP-avtal i enlighet med kriterier som PEPP-kunder väljer på en webbplats eller via andra medier och sammanställande av en rankinglista över PEPP-produkter med pris och produktjämförelser eller en rabatt på PEPP-produktens pris, när PEPP-kunden direkt eller indirekt kan ingå ett PEPP-avtal på en webbplats eller via andra medier (artikel 2.8 i PEPP-förordningen).

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2019/1238**av den 20 juni 2019****om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)****(Text av betydelse för EES)**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING,

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Unionshushållens sparande är bland det högsta i världen, men merparten av detta sparande hålls på kortfristiga bankkonton. Ett ökat investeringsinflöde till kapitalmarknaderna kan göra det lättare att hantera de utmaningar som följer av befolkningens åldrande och de låga räntorna.
- (2) Ålderspensioner utgör en betydande del av pensionärernas inkomst, och för många människor är en tillräcklig pension skillnaden mellan ett bekvämt liv och fattigdom under ålderdomen. Dessa pensioner är en nödvändig förutsättning för utövandet av de grundläggande rättigheter som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, bland annat artikel 25 om äldres rättigheter, där följande anges: "Unionen erkänner och respekterar rätten för äldre att leva ett värdigt och oberoende liv och att delta i det sociala och kulturella livet."
- (3) Unionen står inför flera utmaningar, bland annat demografiska utmaningar på grund av att Europa är en åldrande kontinent. Karriärmönstren, arbetsmarknaden och förmögenhetsfördelningen genomgår dessutom radikala förändringar, inte minst till följd av den digitala revolutionen.

⁽¹⁾ EUT C 81, 2.3.2018, s. 139.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 4 april 2019 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 14 juni 2019.

- (4) En betydande del av ålderspensionerna tillhandahålls genom de allmänna systemen. Trots att organisationen av pensionssystemen faller under exklusiv nationell behörighet enligt fördragen är tillräckliga inkomster och de nationella pensionssystemens finansiella hållbarhet avgörande för unionens stabilitet i allmänhet. Genom att kanalisera mer av det europeiska sparandet i form av kontanter och insättningar på bankkonton till långsiktiga investeringsprodukter, såsom frivilliga pensionsprodukter med ett långsiktigt pensionsändamål, skulle effekten därför bli gynnsam både för enskilda (som skulle dra nytta av högre avkastning och bättre pensioner) och för ekonomin i stort.
- (5) År 2015 var 11,3 miljoner unionsmedborgare i arbetsför ålder (20–64 år) bosatta i en annan medlemsstat än den medlemsstat där de är medborgare, och 1,3 miljoner unionsmedborgare arbetade i en annan medlemsstat än sin bosättningsmedlemsstat.
- (6) En flyttbar paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) med ett långsiktigt pensionsändamål kommer att öka intresset för den, särskilt hos unga personer och rörliga arbetstagare, och kommer att bidra till att ytterligare underlätta medborgarnas rätt att bosätta sig och arbeta inom hela unionen.
- (7) Privat pensionssparande är viktigt eftersom det kopplar samman långsiktiga sparare med långsiktiga investeringsmöjligheter. En större europeisk marknad för privat pensionssparande kommer att öka tillgången till medel för institutionella investerare och investeringarna i den reala ekonomin.
- (8) Denna förordning gör det möjligt att skapa en privat pensionsprodukt som har ett långsiktigt pensionsändamål och i största möjliga mån beaktar miljö-, samhällsansvars- och bolagsstyrningsfaktorer (ESG-faktorer) enligt Förenta nationernas principer för ansvarsfulla investeringar, och kommer att, så långt som möjligt, vara enkel, säker, rimligt prissatt, transparent, konsumentvänlig och flyttbar i hela unionen och komplettera de befintliga systemen i medlemsstaterna.
- (9) För närvarande fungerar inte den inre marknaden för privata pensionsprodukter friktionsfritt. I vissa medlemsstater finns det ännu inte någon marknad för privata pensionsprodukter. I andra är privata pensionsprodukter tillgängliga, men det finns en hög grad av fragmentering mellan nationella marknader. Till följd av detta är privata pensionsprodukter endast i begränsad omfattning flyttbara. Detta kan göra det svårt för enskilda att utöva sina grundläggande fri- och rättigheter. Det skulle kunna hindra dem från att ta anställning eller pensionera sig i en annan medlemsstat. Att befintliga privata pensionsprodukter inte är standardiserade begränsar dessutom tillhandahållare att utnyttja etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster.
- (10) Eftersom den inre marknaden för privata pensionsprodukter är fragmenterad och diversifierad, skulle effekterna av PEPP-produkter kunna bli mycket olika mellan medlemsstaterna, och målgruppen skulle kunna bli lika varierad. I vissa medlemsstater kan PEPP-produkter erbjuda lösningar för personer som för närvarande inte har tillräckliga pensionsavsättningsmöjligheter. I andra medlemsstater skulle PEPP-produkter kunna bredda konsumenternas valmöjligheter eller erbjuda lösningar för rörliga medborgare. Dock bör PEPP-produkterna inte syfta till att ersätta befintliga nationella pensionssystem, eftersom de utgör en ytterligare och kompletterande privat pensionsprodukt.

- (11) Kapitalmarknadsunionen kommer att bidra till att mobilisera kapital i Europa och kanalisera det till företag, inbegripet små och medelstora företag, och till infrastrukturprojekt och långsiktigt hållbara projekt som behöver kapital för att växa och skapa sysselsättning. Ett av kapitalmarknadsunionens huvudmål är att europeiska sparmedel ska användas på ett bättre sätt och därigenom öka investeringar och valmöjligheter för icke-professionella investerare. Därför kommer en PEPP-produkt att innebära ett steg framåt för att stärka kapitalmarknadernas integration på grund av dess stöd till en långsiktig finansiering av den reala ekonomin, med beaktande av produktens långsiktiga pensionsändamål och investeringarnas hållbarhet.
- (12) I kommissionens handlingsplan för en kapitalmarknadsunion av den 30 september 2015 aviserades att kommissionen "kommer att utvärdera om det behövs en politisk ram för att åstadkomma en välfungerande europeisk marknad för enkelt, effektivt och konkurrenskraftigt privat pensions sparande och om det krävs EU-lagstiftning för en sådan marknad".
- (13) I Europaparlamentets resolution av den 19 januari 2016 om lägesbedömning och utmaningar – *EU:s lagstiftning om finansiella tjänster: konsekvenser och vägen mot en effektivare och mer ändamålsenlig EU-ram för finansiell reglering och en kapitalmarknadsunion* ⁽³⁾, betonade Europaparlamentet att "man måste arbeta för en miljö som stimulerar till innovation inom området finansprodukter, ökar diversifieringen och fördelarna för realekonomin och ger ökade investeringsincitament, samt som dessutom kan bidra till att vi får adekvata, trygga och hållbara pensioner, till exempel i form av en övergripande europeisk pensionsprodukt, som utformats på ett enkelt och transparent sätt".
- (14) I sina slutsatser av den 28 juni 2016 efterlyste Europeiska rådet "snabba och beslutsamma framsteg för att säkerställa att företag lättare får tillgång till finansiering och för att stödja investeringar i den reala ekonomin genom att föra arbetet med agendan för kapitalmarknadsunionen framåt".
- (15) Kommissionen aviserade i sitt meddelande av den 14 september 2016 *Kapitalmarknadsunion – Att påskynda reformarbetet* att den "kommer att överväga förslag till en enkel, effektiv och konkurrenskraftig EU-omfattande privat pensionsprodukt [...]. Till de alternativ som övervägs hör ett möjligt lagstiftningsförslag som kommer att kunna läggas fram under 2017."
- (16) I sitt meddelande av den 8 juni 2017 *Halvtidsöversyn av handlingsplanen för en kapitalmarknadsunion* aviserade kommissionen "ett lagförslag före slutet av juni 2017 om en europeisk privat (PEPP). Förslaget kommer att lägga grunden till en säkrare, mer kostnadseffektiv och transparent marknad för rimligt prissatta och frivilliga privata pensionsprodukter som kan förvaltas på EU-nivå. Detta kommer att tillgodose behoven hos dem som vill komplettera sitt sparande inför pensionen, göra det lättare att hantera den demografiska utmaningen, fungera som ett komplement till befintliga pensionsprodukter och pensionssystem samt göra privat pensions sparande mer kostnadseffektivt genom att erbjuda bra möjligheter till långsiktiga investeringar".
- (17) Utvecklingen av en PEPP-produkt kommer att öka valmöjligheterna när det gäller pensions sparande, särskilt för rörliga arbetstagare, och upprätta en unionsmarknad för PEPP-sparinstitut. Den bör dock bara vara ett komplement till de allmänna pensionssystemen.
- (18) Finansiell utbildning kan bidra till att främja förståelsen av och medvetenheten om hushållens val av sparande vad avser frivilliga privata pensionsprodukter. Spararna bör också ha en rimlig chans att till fullo förstå riskerna och egenskaperna när det gäller PEPP-produkten.

⁽³⁾ EUT C 11, 12.1.2018, s. 24.

- (19) Regelverket för PEPP-produkten kommer att lägga grunden till en framgångsrik marknad för rimligt prissatta och frivilliga pensionsrelaterade investeringar som kan förvaltas på paneuropeisk nivå. Genom att komplettera befintliga lagstadgade tjänstepensionssystem och tjänstepensionsprodukter, kommer det att bidra till att tillgodose behoven hos dem som vill komplettera sitt sparande inför pensionen, göra det lättare att hantera den demografiska utmaningen och erbjuda en ny stark källa av privat kapital till långsiktiga investeringar. Detta regelverk kommer inte att ersätta eller harmonisera befintliga nationella privata pensionsprodukter eller pensionssystem och inte heller kommer det att påverka befintliga nationella lagstadgade tjänstepensionssystem och tjänstepensionsprodukter.
- (20) En PEPP-produkt är en individuell pensionsprodukt som inte är tjänstepensionsbaserad och som en PEPP-sparare frivilligt tecknar sig för i pensionssyfte. Eftersom en PEPP-produkt syftar till att skapa en långsiktig ackumulering av kapital bör möjligheterna till förtida uttag av kapital vara begränsade och kunna bestraffas.
- (21) Denna förordning harmoniserar vissa av PEPP-produktens grundläggande egenskaper som rör väsentliga frågor såsom distribution, minimiinhåll i avtal, investeringspolicy och byte av tillhandahållare, samt gränsöverskridande tillhandahållande och portabilitet. Harmoniseringen av dessa grundläggande egenskaper kommer i allmänhet att medföra att spelreglerna blir mer lika för tillhandahållare av privata pensioner och bidra till förverkligandet av kapitalmarknadsunionen och integreringen av den inre marknaden för privat pensionssparande. Den kommer att leda till en i hög grad standardiserad paneuropeisk produkt, som är tillgänglig i alla medlemsstater, och göra det möjligt för konsumenterna att dra full nytta av den inre marknaden genom att de kommer att kunna överföra sina pensionsrättigheter till utlandet och ha fler tillhandahållare att välja mellan, även gränsöverskridande. Genom att minska hindren för tillhandahållandet av pensionstjänster över gränserna kommer PEPP-produkten att öka konkurrensen mellan tillhandahållare på paneuropeisk nivå och erbjuda stordriftsfördelar som bör gynna spararna.
- (22) Artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) tillåter att rättsakter antas i form av såväl förordningar som direktiv. Antagandet av en förordning är att föredra eftersom den blir direkt tillämplig i alla medlemsstater. Med en förordning skulle PEPP-produkten snabbare kunna komma i bruk och därmed bidra till att tillgodose behovet av ökat pensionssparande och ökade investeringar inom ramen för kapitalmarknadsunionen. Eftersom denna förordning harmoniserar PEPP-produkternas grundläggande egenskaper behöver dessa inte omfattas av särskilda nationella regler, varför en förordning förefaller vara mer lämplig än ett direktiv. De egenskaper som inte omfattas av denna förordnings tillämpningsområde (t.ex. villkoren i intjänandefasen) är emellertid underställda nationella regler.
- (23) Denna förordning bör fastställa enhetliga regler för registrering, tillhandahållande, distribution och tillsyn av PEPP-produkter. PEPP-produkter bör omfattas av bestämmelserna i denna förordning, relevant sektorsspecifik unionsrätt samt motsvarande delegerade akter och genomförandeakter. Dessutom bör de lagar som medlemsstaterna antar för att genomföra sektorsspecifik unionsrätt vara tillämpliga. Medlemsstaternas respektive lagar bör tillämpas om en viss fråga inte redan omfattas av denna förordning eller sektorsspecifik unionsrätt. En PEPP-produkt bör också vara föremål för ett avtal som ingåtts mellan PEPP-spararen och PEPP-sparinstitutet (nedan kallat *PEPP-avtalet*). Det finns ett antal viktiga egenskaper hos produkten som bör inkluderas i PEPP-avtalet. Denna förordning bör inte påverka tillämpningen av unionens regler om internationell privaträtt, särskilt regler om domstols behörighet och tillämplig lag. Denna förordning bör inte heller påverka tillämpningen av nationell avtals-, social-, arbets- och skatterätt.
- (24) Denna förordning bör klargöra att PEPP-avtalet måste följa alla tillämpliga regler. Dessutom bör PEPP-avtalet fastställa parternas rättigheter och skyldigheter och inbegripa en uppsättning viktiga egenskaper hos produkten. Ett PEPP-avtal skulle också kunna ingås av en företrädare för en grupp av PEPP-sparare, t.ex. en oberoende sammanslutning av sparare, som agerar på uppdrag av den gruppen, under förutsättning att detta görs i överensstämmelse med denna förordning och tillämplig nationell rätt och att PEPP-sparare som tecknar sig på detta sätt får samma information och rådgivning som PEPP-sparare som ingår ett PEPP-avtal direkt med ett PEPP-sparinstitut eller genom en PEPP-distributör.

- (25) PEPP-sparinstitut bör få tillträde till hela unionsmarknaden med en enda registrering av produkten, på grundval av en enda uppsättning regler. För att marknadsföra en produkt under beteckningen *PEPP-produkt* bör sökande PEPP-sparinstitut ansöka om registrering hos sina behöriga myndigheter. Denna förordning hindrar inte att en befintlig privat pensionsprodukt som uppfyller de villkor som fastställs i denna förordning registreras. De behöriga myndigheterna bör fatta ett beslut om registrering om det sökande PEPP-sparinstitutet har lämnat alla nödvändiga uppgifter och om det finns lämpliga arrangemang för att uppfylla kraven i denna förordning. Efter det att ett beslut om registrering fattats av de behöriga myndigheterna bör de meddela den europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) (Eiopa), inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010⁽⁴⁾ om detta så att PEPP-sparinstitutet och PEPP-produkten registreras i det centrala offentliga registret. En sådan registrering bör gälla i hela unionen. För att säkerställa en effektiv tillsyn av att de enhetliga kraven i denna förordning efterlevs, bör alla senare ändringar av den information och de handlingar som tillhandahålls i registreringsförfarandet omedelbart anmälas till de behöriga myndigheterna och Eiopa, i tillämpliga fall.
- (26) Eiopa bör upprätta ett centralt offentligt register som innehåller information om de PEPP-produkter som har registrerats och som skulle kunna tillhandahållas och distribueras i unionen samt om PEPP-sparinstitutet och en förteckning över de medlemsstater i vilka PEPP-produkten erbjuds. Om PEPP-sparinstitutet inte distribuerar PEPP-produkter inom en medlemsstats territorium men skulle kunna öppna ett underkonto för den medlemsstaten, för att säkerställa portabilitetsmöjligheten för sina PEPP-kunder, bör det i registret också finnas information om de medlemsstater för vilka PEPP-sparinstitutet erbjuder underkonton.
- (27) Det sätt på vilket tjänstepensionsinstitut, enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341⁽⁵⁾, organiseras och är reglerade skiljer sig i hög grad åt mellan medlemsstaterna. I vissa medlemsstater får dessa institut endast bedriva tjänstepensionsverksamhet medan de i andra medlemsstater, inbegripet de godkända organ som ansvarar för driften av dessa och som agerar för deras räkning när tjänstepensionsinstitutet inte har status som juridisk person, tillåts bedriva tjänstepensionsverksamhet och privat pensionsverksamhet. Detta har inte bara lett till att tjänstepensionsinstitutet har organisatoriska strukturer som skiljer sig åt utan också till att tillsynen av dem på nationell nivå skiljer sig åt. I synnerhet är tillsynen av tjänstepensionsinstitut som är auktoriserade att tillhandahålla tjänstepensioner och privata pensioner bredare än för de tjänstepensionsinstitut som enbart handhar tjänstepensioner.

För att inte äventyra den finansiella stabiliteten och för att beakta skillnaderna i organisatorisk struktur och tillsyn bör endast de tjänstepensionsinstitut som har auktoriserats och som står under tillsyn för att tillhandahålla privata pensionsprodukter enligt nationell rätt få tillhandahålla PEPP-produkter. För att säkra den finansiella stabiliteten bör dessutom alla tillgångar och skulder som hänför sig till en PEPP-produkt hållas fullständigt åtskilda, utan någon möjlighet att överföra dem till institutets övriga pensionsverksamhet. Tjänstepensionsinstitut som tillhandahåller PEPP-produkter bör också vid varje tidpunkt uppfylla de relevanta standarder som fastställs i direktiv (EU) 2016/2341, inbegripet de mer detaljerade investeringsregler som vid införlivandet fastställts av de medlemsstater där de är registrerade eller auktoriserade i enlighet med direktiv (EU) 2016/2341, och bestämmelserna i deras bolagsstyrningssystem. Precis som för andra PEPP-sparinstitut bör denna förordning tillämpas om dess bestämmelser är strängare.

- (28) Ett PEPP-pass kommer att säkerställa upprättandet av en inre marknad för PEPP-produkter.
- (29) PEPP-sparinstitut bör kunna distribuera PEPP-produkter som de har utvecklat och PEPP-produkter som de inte har utvecklat, under förutsättning att detta är förenligt med den relevanta sektorslagstiftningen. PEPP-distributörer bör ha rätt att distribuera PEPP-produkter som de själva inte har utvecklat. PEPP-distributörer bör endast distribuera de produkter för vilka de har lämplig kunskap och kompetens i enlighet med relevant sektorslagstiftning.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten), om ändring av beslut 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/79/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 48).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EUT L 354, 23.12.2016, s. 37).

- (30) PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer bör ge rådgivning till presumtiva PEPP-sparare före ingåendet av PEPP-avtalet med beaktande av produktens långsiktiga pensionsändamål, PEPP-spararens individuella krav och behov och de begränsade möjligheterna till inlösen. Rådgivningen bör särskilt syfta till att informera en PEPP-sparare om investeringsalternativens egenskaper, nivån på kapitalskyddet och formerna av utbetalningar.
- (31) Inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster eller etableringsfriheten kan PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer distribuera en PEPP-produkt inom en värdmedlemsstats territorium efter det att ett underkonto öppnats för den värdmedlemsstaten. För att säkerställa tjänster av hög kvalitet och ett effektivt konsumentskydd bör hem- och värdmedlemsstaterna ha ett nära samarbete i kontrollen av att skyldigheterna i denna förordning fullgörs. Om PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer utnyttjar sin frihet att tillhandahålla tjänster genom att bedriva verksamhet i olika medlemsstater bör det vara hemmedlemsstatens behöriga myndigheter som ska säkerställa att skyldigheterna i denna förordning fullgörs, eftersom de har närmare band till PEPP-sparinstitutet. För att säkerställa en rättvis ansvarsfördelning mellan hem- och värdmedlemsstaternas behöriga myndigheter bör de behöriga myndigheterna i en värdmedlemsstat, om de upptäcker att skyldigheter åsidosätts inom deras territorium, informera hemmedlemsstatens behöriga myndighet, som i sin tur ska vara skyldig att vidta lämpliga åtgärder. De behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten bör vidare ha rätt att ingripa om hemmedlemsstatens behöriga myndigheter underlåter att vidta lämpliga åtgärder eller om de åtgärder som vidtas är otillräckliga.
- (32) Medlemsstaternas behöriga myndigheter bör förfoga över alla medel som krävs för att säkerställa att PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer bedriver sin verksamhet på ett korrekt sätt inom hela unionen, oavsett om verksamheten bedrivs med stöd av etableringsfriheten eller friheten att tillhandahålla tjänster. För att säkerställa en effektiv tillsyn bör alla åtgärder som vidtas av de behöriga myndigheterna stå i proportion till art, grad och komplexitet hos den inneboende risken i ett visst pensionssparinstituts eller en viss distributörs verksamhet.
- (33) PEPP-produktens paneuropeiska dimension kan utnyttjas inte bara av pensionssparinstitut, genom möjligheterna till gränsöverskridande verksamhet, utan även av PEPP-sparare, genom PEPP-produktens portabilitet och möjligheten till byte, och på så sätt bidra till att trygga privata pensionsförmåner för personer som utövar sin rätt till fri rörlighet enligt artiklarna 21 och 45 i EUF-fördraget. Portabilitet innebär att PEPP-spararen kan byta bosättningsort till en annan medlemsstat men behålla sitt PEPP-sparinstitut, medan byte av PEPP-sparinstitut inte nödvändigtvis förutsätter byte av bosättningsort.
- (34) En PEPP-produkt bör omfatta nationella underkonton som vart och ett ska ha de egenskaper för privata pensionsprodukter som gör att inbetalningarna till eller utbetalningarna från PEPP-produkterna kan omfattas av incitament, om det finns sådana, som erbjuds i de medlemsstater för vilka ett underkonto har gjorts tillgängligt av PEPP-sparinstitutet. Underkontot bör användas för att registrera de inbetalningar som gjorts under intjänandefasen och de utbetalningar som gjorts under utbetalningsfasen och som följer rätten i den medlemsstat för vilken underkontot öppnats. För PEPP-spararen bör ett första underkonto skapas i samband med att denne ingår ett PEPP-avtal.
- (35) För att möjliggöra en problemfri övergång för PEPP-sparinstitut bör skyldigheten att tillhandahålla PEPP-produkter med underkonton för åtminstone två medlemsstater tillämpas senast tre år efter denna förordnings tillämpningsdatum. För att inte vilsleda PEPP-spararna bör PEPP-sparinstitut tillhandahålla information om vilka nationella underkonton som är omedelbart tillgängliga efter lanseringen av en PEPP-produkt. Om en PEPP-sparare flyttar till en annan medlemsstat och om inget underkonto är tillgängligt för den medlemsstaten, bör PEPP-sparinstitutet göra det möjligt för PEPP-spararen att omedelbart och utan kostnad byta till ett annat PEPP-sparinstitut som tillhandahåller ett underkonto för den medlemsstaten. PEPP-spararen bör också kunna fortsätta att betala in till det underkonto där inbetalningarna gjordes före bytet av bosättningsort.

- (36) PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer bör med hänsyn till PEPP-produktens långsiktiga pensionsändamål och den administrativa bördan ge presumtiva PEPP-sparare och PEPP-förmånstagare tydlig, lättförståelig och tillräcklig information för att de ska kunna fatta beslut inför sin pensionering. Av samma skäl bör PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer även säkerställa en hög grad av transparens under en PEPP-produkts olika faser, inbegripet i skedet innan avtalet ingås, när avtalet ingås, intjänandefasen (inbegripet tiden före pensionering) och utbetalningsfasen. Information bör särskilt lämnas om intjänade pensionsrättigheter, prognostiserade PEPP-pensionsförmåner, risker och garantier, integreringen av ESG-faktorer samt kostnader. Om de prognostiserade PEPP-pensionsförmånerna grundas på ekonomiska scenarier bör informationen även omfatta ett bästa scenario och ett oförmånligt scenario, vilket bör vara extremt men realistiskt.
- (37) Innan de ingår ett PEPP-avtal bör presumtiva PEPP-sparare få all information som de behöver för att kunna fatta välgrundade beslut. Innan PEPP-avtalet ingås bör pensionsrelaterade krav och behov specificeras och rådgivning tillhandahållas.
- (38) För att säkerställa optimal produkttransparens bör PEPP-sparinstitut upprätta ett PEPP-faktablad med grundläggande information för de PEPP-produkter som de utvecklar innan dessa PEPP-produkter får distribueras till PEPP-sparare. De bör även ha ansvar för PEPP-faktabladets riktighet. PEPP-faktabladet bör ersätta, och vara en anpassning av, faktabladet för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014⁽⁶⁾ som, såsom en följd härav, inte behöver tillhandahållas för PEPP-produkter. Ett fristående PEPP-faktablad bör upprättas för bas-PEPP-produkten. Om PEPP-sparinstitutet erbjuder olika investeringsalternativ bör det också tillhandahållas ett allmänt faktablad för de olika investeringsalternativen som också kan innehålla hänvisningar till andra dokument. Om den information som krävs för investeringsalternativen inte kan tillhandahållas i ett enda fristående faktablad, bör ett separat faktablad för varje investeringsalternativ tillhandahållas. Detta bör dock endast vara fallet om tillhandahållandet av ett allmänt faktablad för de olika investeringsalternativen inte skulle ligga i PEPP-kundernas intresse. När de behöriga myndigheterna bedömer PEPP-faktabladets överensstämmelse med denna förordning bör de därför i tillämpliga fall säkerställa optimal jämförbarhet för olika investeringsalternativ, med särskild hänsyn till aktuell kunskap om beteendeanalys för att undvika kognitiva skevheter som orsakas av presentationen av informationen.
- (39) För att säkerställa PEPP-faktablads allmänna spridning och tillgänglighet bör denna förordning föreskriva att ett PEPP-sparinstitut ska offentliggöra PEPP-faktabladen på sin webbplats. PEPP-sparinstitutet bör offentliggöra PEPP-faktabladet för varje medlemsstat där PEPP-produkten distribueras inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster eller etableringsfriheten, med specifik information om de villkor som gäller för intjänandefasen och utbetalningsfasen för den medlemsstaten.
- (40) Kalkylatorer för privata pensionsprodukter håller redan på att utvecklas på nationell nivå. För att dessa kalkylatorer ska vara så användbara som möjligt för konsumenterna bör de emellertid omfatta de kostnader och avgifter som tas ut av olika PEPP-sparinstitut samt eventuella ytterligare kostnader eller avgifter som tas ut av förmedlare eller andra aktörer i investeringskedjan och som inte redan räknats in av PEPP-sparinstitut.

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) (EUT L 352, 9.12.2014, s. 1).

- (41) Närmare bestämmelser om den information som ska ingå i PEPP-faktabladet och hur denna information ska presenteras bör harmoniseras ytterligare genom tekniska tillsynsstandarder som tar hänsyn till befintlig och pågående forskning om konsumentbeteenden, däribland resultaten av tester avseende effektiviteten i olika sätt att presentera information för konsumenterna. Kommissionen bör ges befogenhet att anta tekniska tillsynsstandarder. Dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder bör utarbetas av Eiopa efter samråd med de övriga europeiska tillsynsmyndigheterna (ESA-myndigheterna); europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten (EBA)) vilken inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 ⁽⁷⁾, och europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA)) vilken inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 ⁽⁸⁾, och i tillämpliga fall också med Europeiska centralbanken, behöriga myndigheter och efter konsument- och branschtestning som framgår av denna förordning, specificera de närmare uppgifterna i och presentationen av den information som ska ingå i PEPP-faktabladet, de villkor enligt vilka PEPP-faktabladet bör ses över och revideras, villkoren för fullgörandet av kravet på att tillhandahålla PEPP-faktabladet, reglerna för att fastställa de antaganden om prognoser för pensionsförmåner, uppgifter om informationen i PEPP-pensionsbeskedet, samt de minimikriterier som riskreduceringsteknikerna ska uppfylla. Vid utarbetandet av förslaget till tekniska tillsynsstandarder bör Eiopa ta hänsyn till de olika möjliga typerna av PEPP-produkter, PEPP-produktens långsiktiga karaktär, PEPP-spararnas förmåga och PEPP-produkternas egenskaper. Innan förslaget till tekniska tillsynsstandarder läggs fram för kommissionen bör konsumenttestning och branschtestning med verkliga data ske. Kommissionen bör anta dessa tekniska tillsynsstandarder med hjälp av delegerade akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget och i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1094/2010. Kommissionen bör också ges befogenhet att anta tekniska genomförandestandarder som utvecklats av Eiopa avseende formerna för samarbete och informationsutbyte samt de krav som ska gälla för att presentera den informationen i ett standardiserat format som möjliggör jämförelser samt, efter samråd med de övriga ESA-myndigheterna och behöriga myndigheter och efter branschtestningar om formatet för tillsynsrapporteringen, genom genomförandekter enligt artikel 291 i EUF-fördraget och i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1094/2010.
- (42) PEPP-faktabladerna bör enkelt kunna särskiljas och vara åtskilda från marknadsföringsmaterial.
- (43) PEPP-sparinstitut bör sammanställa ett pensionsbesked för PEPP-sparare för att ge dem viktig individuell och allmän information om PEPP-produkten och för att säkerställa aktuell information om den. PEPP-pensionsbeskedet bör vara tydligt och fullständigt och innehålla relevant och lämplig information för att underlätta förståelsen av pensionsrättigheter över tiden och mellan olika pensionsprodukter och för att främja arbetskraftens rörlighet. PEPP-pensionsbeskedet bör också innehålla viktig information om investeringspolicyn avseende ESG-faktorer och bör ange var och hur PEPP-sparare kan erhålla ytterligare information om integreringen av ESG-faktorer. PEPP-pensionsbeskedet bör tillhandahållas PEPP-spararna årligen.
- (44) PEPP-sparinstitut bör informera PEPP-sparare två månader före de datum då PEPP-sparare har möjlighet att ändra sina utbetalningsalternativ inför för den kommande starten på utbetalningsfasen, de möjliga formerna för utbetalningar och möjligheten att ändra formen för utbetalningar. Om mer än ett underkonto har öppnats bör PEPP-spararna informeras om den möjliga starten på utbetalningsfasen för varje underkonto.
- (45) Under utbetalningsfasen bör PEPP-förmånstagarna fortsätta att få information om sina PEPP-förmåner och motsvarande utbetalningsalternativ. Detta är särskilt viktigt när PEPP-förmånstagare står för en betydande del av investeringsrisken under utbetalningsfasen.

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 84).

- (46) För att säkerställa ett tillräckligt skydd av PEPP-sparares och PEPP-förmånstagares rättigheter bör PEPP-sparinstitut även ha möjlighet att välja en tillgångsallokering som är anpassad till deras pensionsåtagandens exakta art och duration, inbegripet åtaganden med en långsiktig horisont. Det krävs därför en effektiv tillsyn och investeringsregler som ger PEPP-sparinstitut tillräcklig flexibilitet för att fatta beslut om den mest säkra och effektiva investeringspolicy men som samtidigt ålägger dem att agera på ett aktsamt sätt och i samtliga PEPP-sparares bästa långsiktiga intresse. Tillämpning av aktsamhetsprincipen kräver därför en investeringspolicy som är anpassad till PEPP-sparinstitutets kundstruktur.
- (47) Genom att föreskriva att aktsamhetsprincipen ska vara den grundläggande principen för kapitalinvesteringar och genom att göra det möjligt för PEPP-sparinstitut att bedriva verksamhet över gränserna uppmuntras en omdirigering av sparandet till den privata pensionssektorn, vilket bidrar till den ekonomiska och sociala utvecklingen. Aktsamhetsprincipen bör även ta uttrycklig hänsyn till betydelsen av ESG-faktorer i investeringsprocessen.
- (48) Denna förordning bör säkerställa en lämplig investeringsfrihet för PEPP-sparinstitut. Eftersom PEPP-sparinstitut är mycket långsiktiga investerare med låg likviditetsrisk har de förutsättningar att bidra till kapitalmarknadsunionen genom att inom aktsamma gränser investera i icke-likvida tillgångar som exempelvis aktier och andra kapitalinstrument som har en långsiktig ekonomisk profil och inte är föremål för handel på reglerade marknader, multilaterala handelsplattformar (MTF-plattformar) eller organiserade handelsplattformar (OTF-plattformar). De kan också utnyttja fördelarna med en internationell diversifiering. Det bör därför inte, annat än av aktsamhetsskäl i linje med aktsamhetsprincipen för att skydda PEPP-sparares och PEPP-förmånstagares intressen, finnas några begränsningar för investeringar i aktier i andra valutor än dem som pensionsåtagandena är uttryckta i eller i andra instrument som har en långsiktig ekonomisk profil och inte är föremål för handel på reglerade marknader, MTF-plattformar eller OTF-plattformar.
- (49) För att fördjupa kapitalmarknadsunionen görs en bred tolkning av vad som utgör instrument med en långsiktig ekonomisk profil. Dessa instrument är ej överlåtbara värdepapper och har därför inte tillgång till andrahandsmarknaders likviditet. De kräver ofta tidsbundna åtaganden, vilket begränsar deras säljbarhet och bör tolkas som att de inbegriper andelar och skuldinstrument i och lån som tillhandahålls till onoterade företag. Onoterade företag omfattar infrastrukturprojekt, onoterade tillväxtföretag, fastigheter eller andra tillgångar som kan vara lämpliga för långsiktiga investeringsändamål. Koldioxidsnåla och klimattåliga infrastrukturprojekt är ofta onoterade tillgångar och är beroende av långfristiga krediter för finansiering av projekt. Med tanke på att deras pensionsåtaganden är långfristiga uppmuntras PEPP-sparinstitut att avsätta en tillräcklig del av sin tillgångsportfölj för hållbara investeringar i den reala ekonomin med långsiktigt positiva ekonomiska effekter, i synnerhet för infrastrukturprojekt och företag.
- (50) ESG-faktorer är viktiga för PEPP-sparinstitutens investeringspolicy och riskhanteringssystem. PEPP-sparinstitut bör uppmuntras att beakta sådana frågor i sina investeringsbeslut och ta hänsyn till dem i sina riskhanteringssystem för att undvika att tillgångar blir värdelösa. Informationen om ESG-faktorer bör finnas tillgänglig för Eiopa, de behöriga myndigheterna och PEPP-spararna.
- (51) Ett av målen med att reglera PEPP-produkter är att skapa en säker, kostnadsvänlig och långsiktig pensionssparprodukt. Eftersom investeringarna i privata pensionsprodukter är långsiktiga bör särskild hänsyn tas till de långsiktiga konsekvenserna av tillgångsallokeringen. Särskild hänsyn bör tas till ESG-faktorer. PEPP-sparmedel bör investeras med beaktande av ESG-faktorer såsom de som anges i unionens klimat- och hållbarhetsmål i enlighet med Parisavtalet om klimatförändringar (Parisavtalet), Förenta nationernas mål för hållbar utveckling och Förenta nationernas vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.

- (52) För att säkerställa att PEPP-sparinstitut uppfyller sin skyldighet att utforma en investeringspolicy som är förenlig med aktsamhetsprincipen bör PEPP-sparinstitut inte få investera i icke-samarbetsvilliga jurisdiktioner enligt tillämpliga rådslutsatser med förteckningen över icke-samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet, och inte heller i ett högriskredjeländ med strategiska brister enligt den tillämpliga kommissionens delegerade förordning som antagits på grundval av artikel 9 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849⁽⁹⁾.
- (53) Med tanke på PEPP-produkternas långsiktiga pensionssyfte bör de investeringsalternativ som erbjuds PEPP-sparare anpassas så att de omfattar faktorer som gör det möjligt för investerare att fatta ett investeringsbeslut, inbegripet antalet investeringsalternativ som de kan välja mellan. Efter det första val som görs vid tecknandet av en PEPP-produkt bör PEPP-spararen ha möjlighet att ändra detta val efter minst fem år från tecknandet av PEPP-produkten, eller, vid en efterföljande ändring, från den senaste ändringen av investeringsalternativet, så att pensionsparinstituten ges tillräcklig stabilitet att bedriva en långsiktig investeringsstrategi och samtidigt säkerställa investerarskydd. Det bör dock vara möjligt för PEPP-sparinstitut att låta PEPP-spararna ändra det valda investeringsalternativet oftare.
- (54) Bas-PEPP-produkten bör vara en säker produkt och bör fungera som ett ickevalsalternativ. Det kan ta formen av antingen en riskreduceringsteknik som är förenlig med målet att PEPP-spararen ska få tillbaka sitt kapital, eller en garanti för det investerade kapitalet. En riskreduceringsteknik som är förenlig med målet att PEPP-spararen ska få tillbaka kapitalet skulle kunna vara en konservativ investeringsstrategi eller en livscykelstrategi som gradvis minskar den totala riske exponeringen över tiden. Garantier som tillhandahålls enligt ickevalsalternativet bör åtminstone täcka inbetalningarna under intjänandefasen efter avdrag för alla avgifter. Garantier skulle också kunna täcka avgifter och ge fullständig eller delvis täckning av inflationen. En garanti för det investerade kapitalet bör träda i kraft i början av utbetalningsfasen och i tillämpliga fall under utbetalningsfasen.
- (55) För att garantera PEPP-spararnas kostnadseffektivitet och tillfredsställande resultat bör kostnaderna och avgifterna för bas-PEPP-produkten begränsas till en fast procentandel av det ackumulerade kapitalet. Den gränsen bör fastställas till 1 % av det ackumulerade kapitalet, men det vore lämpligt att ytterligare specificera de typer av kostnader och avgifter som ska beaktas genom tekniska tillsynsstandarder för att säkerställa lika spelregler mellan olika PEPP-sparinstitut och olika typer av PEPP-produkter med deras särskilda kostnads- och avgiftsstrukturer. Kommissionen bör ges befogenhet att anta sådana tekniska tillsynsstandarder som bör utarbetas av Eiopa. Vid utarbetandet av förslagen till tekniska tillsynsstandarder bör Eiopa särskilt beakta den långsiktiga karaktären hos PEPP-produkten, de olika typerna av PEPP-produkter och de kostnadsrelevanta faktorer som är knutna till deras särdrag, för att säkerställa rättvis och lika behandling av de olika PEPP-sparinstituten och deras produkter, samtidigt som hänsyn tas till bas-PEPP-produktens karaktär som en enkel, kostnadseffektiv och transparent produkt som ger en tillräcklig real avkastning på lång sikt. Dessutom bör typen av utbetalningar noggrant bedömas, särskilt när det gäller livslång livränta, i syfte att bevara produktens långsiktiga pensionsändamål. Inom den ramen bör Eiopa, för att säkerställa lika spelregler för de PEPP-sparinstitut som erbjuder kapitalgarantier och andra leverantörer, ta vederbörlig hänsyn till strukturen på kostnader och avgifter. Dessutom bör procentvärdena för kostnader och avgifter ses över regelbundet för att säkerställa att de fortfarande är adekvata med hänsyn till eventuella kostnadsändringar. Kommissionen bör anta dessa tekniska tillsynsstandarder genom delegerade akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget och i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1094/2010.

För att säkerställa fortsatt kostnadseffektivitet och skydda PEPP-kunder från alltför betungande kostnadsstrukturer, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen vad gäller antagande av delegerade akter för att ändra procentvärdet, med beaktande av dess översyner, särskilt den faktiska nivån och förändringar i den faktiska nivån på kostnader och avgifter och effekten av kostnadstaket för tillgången till PEPP-produkter, och lämpligt marknadsstillträde för olika PEPP-sparinstitut som erbjuder olika typer av PEPP-produkter.

- (56) De behöriga myndigheterna bör i utövningen av sina befogenheter ha skyddet av PEPP-sparares och PEPP-förmånstagares rättigheter samt PEPP-sparinstitutens stabilitet och sundhet som sina främsta mål.

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).

- (57) Om PEPP-sparinstitutet är ett tjänstepensionsinstitut eller en EU-baserad förvaltare av alternativa investeringsfonder (EU-baserad AIF-förvaltare) bör det utse ett förvaringsinstitut för förvaringen av de tillgångar som motsvarar PEPP-sparinstitutets verksamhet. Ytterligare skyddsåtgärder behövs avseende den enhet som fungerar som förvaringsinstitut och dess funktioner, eftersom de regler som gäller för förvaringsinstitutet i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU ⁽¹⁰⁾ är avsedda för fonder som endast marknadsförs till professionella investerare med undantag för europeiska långsiktiga investeringsfonder enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/760 ⁽¹¹⁾, som marknadsförs till icke-professionella investerare och den sektorslagstiftning som är tillämplig på tjänstepensionsinstitut inte kräver att ett förvaringsinstitut utses i samtliga fall. För att säkerställa högsta möjliga investerarskydd i samband med förvaring av tillgångar som motsvarar PEPP-verksamheten kräver denna förordning att tjänstepensionsinstitut och EU-baserade AIF-förvaltare som tillhandahåller PEPP-produkter följer Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG ⁽¹²⁾ i fråga om utseende av förvaringsinstitut, utförande av förvaringsinstitutets uppgifter samt dess övervakningsplikter.
- (58) Transparens och rimlighet när det gäller kostnader och avgifter är av grundläggande betydelse för att stärka PEPP-spararnas förtroende och göra det möjligt för dem att fatta välgrundade beslut. Användningen av icke transparenta prissättningsmetoder bör därför förbjudas.
- (59) För att uppfylla de mål som anges i denna förordning bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på fastställandet av villkor för Eiopas och de behöriga myndigheternas utövande av sina befogenheter att ingripa och kriterier och faktorer som ska tillämpas av Eiopa för att avgöra när det finns allvarliga problem avseende skyddet av PEPP-sparare. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ⁽¹³⁾. I syfte att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (60) Utan att detta påverkar PEPP-kunders rätt att väcka talan inför domstol bör lättillgängliga, lämpliga, oberoende, opartiska, transparenta och effektiva förfaranden för alternativ tvistlösning upprättas mellan PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer och PEPP-kunder för att lösa tvister som följer av de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i denna förordning.
- (61) För att upprätta ett effektivt och ändamålsenligt tvistlösningsförfarande bör PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer införa ett effektivt klagomålsförfarande som deras kunder kan använda innan tvister hänskjuts till ett alternativt tvistlösningsförfarande eller domstol. Klagomålsförfarandet bör ha korta och tydligt angivna tidsfrister för PEPP-sparinstituts eller PEPP-distributörers svar på klagomål. Alternativa tvistlösningsorgan bör ha tillräcklig kapacitet för att på ett lämpligt och effektivt sätt delta i ett gränsöverskridande samarbete om tvister som rör rättigheter och skyldigheter enligt denna förordning.

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/760 av den 29 april 2015 om europeiska långsiktiga investeringsfonder (EUT L 123, 19.5.2015, s. 98).

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).

⁽¹³⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (62) För att PEPP-sparare ska kunna få bättre villkor för sina investeringar, och för att även stimulera konkurrensen mellan PEPP-sparinstitut, bör de ha rätt att genom ett tydligt, snabbt och säkert förfarande byta till ett annat PEPP-sparinstitut i samma eller i en annan medlemsstat under intjänandefasen. PEPP-sparinstitut bör emellertid inte vara skyldiga att erbjuda en bytesmöjlighet för PEPP-produkter när spararna mottar utbetalningar i form av livslång livränta. Under bytet bör överförande PEPP-sparinstitut överföra motsvarande belopp eller, i tillämpliga fall, de faktiska tillgångarna från PEPP-kontot och avsluta det. PEPP-spararna bör ingå avtal med mottagande PEPP-sparinstitut om öppnande av ett nytt PEPP-konto. Det nya PEPP-kontot bör ha samma underkontostruktur som det tidigare PEPP-kontot.
- (63) Inom ramen för bytesmöjligheten kan PEPP-sparare välja att överföra de faktiska tillgångarna endast när bytet sker mellan PEPP-sparinstitut t.ex. värdepappersföretag eller andra kvalificerade tillhandahållare som innehar en ytterligare licens, som förvaltar portföljförvaltningstjänster för PEPP-sparare. I det fallet krävs ett skriftligt medgivande från det mottagande sparinstitutet. Vid förvaltning av kollektiva investeringar är det inte möjligt att byta de faktiska tillgångarna eftersom det inte finns någon separation av tillgångar för varje PEPP-sparare.
- (64) Bytesprocessen bör vara enkel och okomplicerad för PEPP-spararen. Det mottagande PEPP-sparinstitutet bör därför vara ansvarigt för att inleda och hantera denna process för PEPP-spararens räkning och på dennes begäran. PEPP-sparinstitut bör på frivillig basis kunna använda andra sätt, t.ex. en teknisk lösning, för att möjliggöra byten. Med tanke på produktens paneuropeiska karaktär bör PEPP-spararna kunna byta utan dröjsmål och utan kostnad när inget underkonto finns tillgängligt i den medlemsstat till vilken PEPP-spararen flyttar.
- (65) Innan PEPP-spararen godkänner bytet bör denne informeras om alla steg i det förfarande och de kostnader som krävs för att genomföra bytet, så att PEPP-spararen ska kunna fatta ett välgrundat beslut om bytesmöjligheten.
- (66) Det överförande PEPP-sparinstitutet måste samarbeta för att bytet ska kunna genomföras. Det överförande PEPP-sparinstitutet bör därför förse det mottagande PEPP-sparinstitutet med all den information som krävs för att överföra betalningarna till det andra PEPP-kontot. Informationen bör dock inte överstiga vad som krävs för att genomföra bytet.
- (67) PEPP-sparare bör inte åsamkas finansiella förluster, inbegripet avgifter och ränta, på grund av misstag som begås av något av de PEPP-sparinstitut som är inblandade i bytesprocessen. Framför allt bör PEPP-sparare inte åsamkas någon finansiell förlust till följd av extraavgifter, ränta eller andra avgifter liksom böter, straffavgifter eller någon annan typ av finansiell skada som beror på att genomförandet av bytet försenas. Eftersom kapitalskyddet bör säkerställas i början av utbetalningsfasen och i tillämpliga fall under utbetalningsfasen, bör det överförande PEPP-sparinstitutet inte vara skyldigt att säkerställa kapitalskyddet eller kapitalgarantin vid tidpunkten för bytet. PEPP-sparinstitutet skulle också kunna besluta att säkerställa kapitalskyddet eller tillhandahålla garantin vid tidpunkten för bytet.
- (68) PEPP-spararna bör ha möjlighet att fatta välgrundade beslut före bytet. Det mottagande PEPP-sparinstitutet bör uppfylla alla distributions- och informationskrav, inklusive tillhandahållande av ett PEPP-faktablad, rådgivning och lämplig information om kostnaderna i samband med bytet och de eventuella negativa följderna för kapitalskyddet när det sker ett byte av en PEPP-produkt med en garanti. Kostnaderna för det byte som tillämpas av det överförande PEPP-sparinstitutet bör begränsas till ett belopp som inte utgör ett hinder för rörligheten, och under alla omständigheter begränsas till 0,5 % av motsvarande belopp eller värdet i pengar av de faktiska tillgångar som ska överföras.

- (69) PEPP-sparare bör ha rätt att i samband med tecknandet av en PEPP-produkt och vid öppnandet av ett nytt underkonto besluta om de utbetalningsalternativ de kan välja mellan (annuitet, engångsbelopp eller annat) under utbetalningsfasen, men ha möjlighet att därefter ändra sitt val ett år innan utbetalningsfasen inleds, vid början av utbetalningsfasen och vid tidpunkten för bytet, så att de kan välja det utbetalningsalternativ som passar deras behov bäst när de närmar sig pensionsåldern. Om PEPP-sparinstitutet erbjuder mer än en form av utbetalningar, bör det vara möjligt för PEPP-spararen att välja olika utbetalningsalternativ för varje underkonto som öppnats i dennes PEPP-konto.
- (70) PEPP-sparinstitut bör få erbjuda PEPP-sparare ett stort antal former av utbetalningar. Detta skulle främja målet att öka användningen av PEPP-produkten genom att ge PEPP-sparare ökad flexibilitet och valfrihet. Det skulle göra det möjligt för pensionssparinstitut att utforma sina PEPP-produkter på det mest kostnadseffektiva sättet. Det är förenligt med unionens politik på andra områden och är politiskt genomförbart, eftersom det ger medlemsstaterna tillräcklig flexibilitet att besluta om vilka utbetalningsformer de vill uppmuntra. I linje med produktens långsiktiga pensionsändamål bör det vara möjligt för medlemsstaterna att anta åtgärder för att främja särskilda former av utbetalningar, såsom kvantitativa gränser för engångsbelopp för att ytterligare uppmuntra livslång livränta och uttag.
- (71) Med tanke på PEPP-produktens paneuropeiska karaktär finns det ett behov av att säkerställa en enhetlig hög nivå på PEPP-spararskyddet på hela den inre marknaden. Detta kräver lämpliga verktyg för att effektivt bekämpa överträdelser och förhindra nackdelar för konsumenterna. Eiopas och de behöriga myndigheternas befogenheter bör därför kompletteras med en uttrycklig mekanism för att förbjuda eller begränsa marknadsföring, distribution eller försäljning av en PEPP-produkt som ger upphov till allvarliga betänkligheter i fråga om PEPP-spararens skydd, inbegripet produktens långsiktiga pensionsändamål, finansmarknadernas korrekta funktion och integritet, eller stabiliteten i hela eller delar av det finansiella systemet, tillsammans med lämpliga samordnings- och beredskapsbefogenheter för Eiopa.

Eiopas befogenheter bör grundas på artikel 9.5 i förordning (EU) nr 1094/2010, så att det säkerställs att sådana mekanismer för ingripande kan tillämpas i fall av allvarliga problem vad avser PEPP-spararskyddet, även med avseende på PEPP-produktens särskilda långsiktiga pensionsändamål. När villkoren är uppfyllda bör de behöriga myndigheterna kunna införa ett förbud eller en begränsning av försiktighetsskäl innan en PEPP-produkt har marknadsförts, distribuerats eller sålts till PEPP-sparare. Dessa befogenheter befriar inte PEPP-sparinstitutet från dess ansvar att uppfylla alla relevanta krav i denna förordning.

- (72) Full transparens när det gäller kostnader och avgifter som rör investeringar i en PEPP-produkt bör garanteras. Lika spelregler skulle skapas för olika pensionssparinstitut samtidigt som konsumenterna skyddas. Jämförbar information skulle bli tillgänglig om olika produkter, vilket skulle stimulera en konkurrenskraftig prissättning.
- (73) Även om den fortlöpande tillsynen av PEPP-sparinstitut ska utövas av respektive behöriga myndigheter bör Eiopa samordna tillsynen av PEPP-produkter för att garantera en konsekvent tillämpning av en enhetlig tillsynsmetod och därmed främja den paneuropeiska karaktären och långsiktiga pensionsändamål för PEPP-produkten.
- (74) För att stärka konsumenternas rättigheter och underlätta tillgången till ett klagomålsförfarande bör PEPP-sparare, antingen enskilt eller kollektivt, kunna inge klagomål via de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där de har sin bosättning, oberoende av var överträdelserna skett.
- (75) Eiopa bör samarbeta med de behöriga myndigheterna och underlätta samarbetet och enhetligheten mellan dem. I detta sammanhang bör Eiopa ha en roll när det gäller de behöriga myndigheternas rätt att besluta om tillsyns-åtgärder genom att lägga fram bevis för PEPP-relaterade överträdelser. Eiopa bör även tillhandahålla bindande medling vid tvister mellan behöriga myndigheter i gränsöverskridande situationer.
- (76) För att säkerställa att denna förordning följs av PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer och för att säkerställa att de omfattas av liknande behandling inom hela unionen bör administrativa sanktioner och andra åtgärder som är effektiva, proportionella och avskräckande föreskrivas.
- (77) I linje med kommissionens meddelande av den 8 december 2010 om att förstärka sanktionssystemen i den finansiella tjänstesektorn och för att säkerställa att kraven i denna förordning efterlevs är det viktigt att medlemsstaterna vidtar nödvändiga åtgärder för att se till att överträdelser av denna förordning blir föremål för lämpliga administrativa sanktioner och andra åtgärder.

- (78) Även om medlemsstaterna kan fastställa regler om såväl administrativa sanktioner som straffrättsliga påföljder för samma överträdelse bör medlemsstaterna inte åläggas att fastställa regler om administrativa sanktioner vid de överträdelser av denna förordning som omfattas av nationell straffrätt. Bibehållandet av straffrättsliga påföljder i stället för administrativa sanktioner för överträdelser av denna förordning bör dock inte minska eller på annat sätt påverka de behöriga myndigheternas möjligheter att i god tid samarbeta och få tillgång till och utbyta information med de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater vid tillämpning av denna förordning, inbegripet efter det att de aktuella överträdelserna har hänskjutits till de behöriga rättsliga myndigheterna för lagföring.
- (79) Behöriga myndigheter bör få befogenhet att påföra böter som är tillräckligt höga för att uppväga de faktiska eller potentiella fördelarna och för att vara avskräckande även för större finansiella företag och deras ledning.
- (80) För att säkerställa en konsekvent tillämpning av sanktioner i hela unionen bör de behöriga myndigheterna beakta samtliga relevanta omständigheter när de fastställer typen av administrativ sanktion eller annan åtgärd och storleken på böter.
- (81) För att säkerställa att de behöriga myndigheternas beslut om överträdelser och sanktioner har en avskräckande effekt på den breda allmänheten och för att förstärka konsumentskyddet genom att varna konsumenterna för PEPP-produkter som distribueras med överträdelse av denna förordning, bör dessa beslut offentliggöras såvida inte ett sådant offentliggörande äventyrar stabiliteten på finansmarknaderna eller en pågående undersökning.
- (82) För att upptäcka potentiella överträdelser bör de behöriga myndigheterna ha nödvändiga undersökningsbefogenheter och upprätta effektiva system för att möjliggöra rapportering av potentiella eller faktiska överträdelser.
- (83) Denna förordning bör inte påverka tillämpningen av medlemsstaternas straffrätt.
- (84) Behandling av personuppgifter som utförs inom ramen för denna förordning, såsom de behöriga myndigheternas utbyte eller överföring av personuppgifter eller PEPP-sparinstituts eller PEPP-distributörers behandling av personuppgifter, bör ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679⁽¹⁴⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG⁽¹⁵⁾. ESA-myndigheternas utbyte eller överföring av information bör ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725⁽¹⁶⁾.
- (85) Personliga finansiella uppgifter är mycket känsliga, och ett starkt dataskydd är av yttersta vikt. Därför bör dataskyddsmyndigheterna vara nära involverade i genomförandet och övervakningen av denna förordning.
- (86) Det förfarande för registrering och anmälan som fastställs i denna förordning bör inte ersätta eventuella ytterligare nationella förfaranden för att kunna utnyttja de förmåner och incitament som fastställs på nationell nivå.
- (87) Denna förordning ska utvärderas genom en bedömning av marknadsutvecklingen, t.ex. uppkomsten av nya typer av PEPP-produkter, utvecklingen på andra områden av unionsrätten och medlemsstaternas erfarenheter. En sådan bedömning bör ta hänsyn till de olika målen och syftena med att upprätta en välfungerande PEPP-marknad, och bör särskilt utvärdera huruvida denna förordning har lett till att fler europeiska medborgare sparar till hållbara och tillräckliga pensioner. Vikten av europeiska minimistandarder för tillsyn av PEPP-sparinstitut kräver också en utvärdering av PEPP-sparinstituten i fråga om efterlevnad av denna förordning och tillämplig sektorslagstiftning.

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (88) Med tanke på de eventuella långsiktiga effekterna av denna förordning är det viktigt att nära övervaka utvecklingen under den inledande tillämpningsfasen. Vid genomförandet av utvärderingen bör kommissionen också ta fasta på erfarenheterna från Eiopa, intressenter och sakkunniga, och rapportera eventuella synpunkter till Europaparlamentet och rådet.
- (89) Denna förordning bör säkerställa att grundläggande rättigheter respekteras och iakttar de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet äldres rätt att leva ett värdigt och oberoende liv och att delta i det sociala och kulturella livet, rätten till skydd av personuppgifter, rätt till egendom, näringsfrihet, principen om jämställdhet mellan män och kvinnor och principen om en hög konsumentskyddsnivå.
- (90) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att stärka skyddet för PEPP-sparare och öka PEPP-sparares förtroende för PEPP-produkter, även när dessa produkter säljs över gränserna, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

Genom denna förordning fastställs enhetliga regler för registrering, utveckling, distribution och tillsyn vad gäller privata pensionsprodukter som distribueras i unionen under beteckningen *paneuropeisk privat pensionsprodukt* eller *PEPP-produkt*.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. privat pensionsprodukt: en produkt som

- a) grundar sig på ett frivilligt avtal mellan en enskild sparare och en enhet och som kompletterar lagstadgade pensions- eller tjänstepensionsprodukter,

- b) möjliggör långsiktig kapitalackumulering med det uttryckliga syftet att tillhandahålla inkomst vid pensionering och med begränsade möjligheter till förtida uttag före denna tidpunkt,
- c) varken är en lagstadgad pensions- eller tjänstepensionsprodukt.
2. paneuropeisk privat pensionsprodukt eller PEPP-produkt: en privat pensionsprodukt för långsiktigt sparande enligt ett PEPP-avtal, som erbjuds av ett finansiellt företag som är godkänt enligt artikel 6.1, och som en PEPP-sparare, eller en oberoende sammanslutning av PEPP-sparare på dess medlemmars vägnar, tecknar sig för inför sin eller deras pensionering, utan eller med mycket begränsade möjligheter till förtida uttag, och som är registrerat i enlighet med denna förordning.
 3. PEPP-sparare: en fysisk person som har ingått ett PEPP-avtal med ett PEPP-sparinstitut.
 4. PEPP-avtal: ett avtal mellan en PEPP-sparare och ett PEPP-sparinstitut som uppfyller villkoren i artikel 4.
 5. PEPP-konto: privat pensionskonto i en PEPP-sparares eller PEPP-förmånstagares namn som används för att registrera transaktioner som gör det möjligt för spararen att regelbundet sätta in pengar inför pensionen och för PEPP-förmånstagaren att erhålla PEPP-förmåner.
 6. PEPP-förmånstagare: en fysisk person som uppbär PEPP-förmåner.
 7. PEPP-kund: PEPP-sparare, presumtiv PEPP-sparare eller PEPP-förmånstagare.
 8. PEPP-distribution: att ge råd om, föreslå eller utföra annat förberedande arbete inför ingåendet av avtal för att tillhandahålla en PEPP-produkt, att ingå sådana avtal eller att bistå vid förvaltning och fullgörande av sådana avtal, inbegripet tillhandahållande av information om ett eller flera PEPP-avtal i enlighet med kriterier som PEPP-kunder väljer på en webbplats eller via andra medier och sammanställande av en rankinglista över PEPP-produkter med pris- och produktjämförelser eller en rabatt på PEPP-produktens pris, när PEPP-kunden direkt eller indirekt kan ingå ett PEPP-avtal på en webbplats eller via andra medier.
 9. PEPP-pensionsförmåner: förmåner som betalas ut med anledning av uppnådd pensionsålder eller förväntat uppnående av pensionsålder, i en av de utbetalningsformer som avses i artikel 58.1.
 10. PEPP-förmåner: PEPP-pensionsförmåner och andra ytterligare förmåner som en PEPP-förmånstagare är berättigad till i enlighet med PEPP-avtalet, särskilt för de strikt begränsade möjligheterna till förtida uttag eller om PEPP-avtalet täcker biometrisk risker.
 11. intjänandefas: perioden under vilken tillgångar ackumuleras till ett PEPP-konto och som under normala omständigheter löper fram till dess att PEPP-utbetalningsfasen börjar.
 12. utbetalningsfas: perioden under vilken de tillgångar som ackumulerats på ett PEPP-konto kan användas för att finansiera pensionering eller andra behov av inkomst.

13. annuitet: belopp som med bestämda mellanrum betalas ut som avkastning på en investering under en period som till exempel kan vara PEPP-förmånstagarens liv eller ett visst antal år.
14. uttag: diskretionära belopp som PEPP-förmånstagaren kan ta ut upp till en viss gräns under en period.
15. PEPP-sparinstitut: ett finansiellt företag enligt artikel 6.1 som har tillstånd att utveckla en PEPP-produkt och att distribuera denna PEPP-produkt.
16. PEPP-distributör: ett finansiellt företag enligt artikel 6.1 som har tillstånd att distribuera PEPP-produkter som det själv inte har utvecklat, ett värdepappersföretag som erbjuder investeringsrådgivning eller en försäkringsförmedlare enligt definitionen i artikel 2.1 punkt 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 ⁽¹⁷⁾.
17. varaktigt medium: varje instrument som
 - a) gör det möjligt för en PEPP-kund att lagra information som riktas till denne personligen, på ett sätt som med tanke på informationens syfte innebär att den är tillgänglig under tillräckligt lång tid, och
 - b) möjliggör oförändrad återgivning av den lagrade informationen.
18. behöriga myndigheter: de nationella myndigheter som utsetts av en medlemsstat för att utöva tillsyn över PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer, beroende på vad som är tillämpligt, eller utföra de uppgifter som föreskrivs i denna förordning.
19. PEPP-sparinstitutets hemmedlemsstat: hemmedlemsstat enligt definitionen i den relevanta lagstiftningsakt som anges i artikel 6.1.
20. PEPP-distributörens hemmedlemsstat:
 - a) om distributören är en fysisk person, den medlemsstat där han eller hon är bosatt,
 - b) om distributören är en juridisk person, den medlemsstat där dess säte är beläget, eller, om distributören enligt sin nationella rätt inte har något säte, den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget.
21. PEPP-sparinstitutets värdmedlemsstat: en medlemsstat, som inte är PEPP-sparinstitutets hemmedlemsstat, där PEPP-sparinstitutet tillhandahåller PEPP-produkter inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster eller etableringsfriheten eller för vilka PEPP-sparinstitutet har öppnat ett underkonto.

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution (EUT L 26, 2.2.2016, s. 19).

22. PEPP-distributörens värdmedlemsstat: en medlemsstat, som inte är PEPP-distributörens hemmedlemsstat, där PEPP-distributören distribuerar PEPP-produkter inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster eller etableringsfriheten.
23. underkonto: en nationell sektion som öppnas inom varje PEPP-konto och som omfattas av de rättsliga krav och villkor som fastställts på nationell nivå för eventuella incitament för investeringar i en PEPP-produkt i den medlemsstat där PEPP-spararen är bosatt; en enskild person kan således vara PEPP-sparare eller PEPP-förmånstagare inom varje underkonto, beroende på de rättsliga kraven för intjänandefasen och utbetalningsfasen.
24. kapital: sammanlagt kapital från inbetalningar, beräknat på grundval av investerbara belopp efter avdrag av alla avgifter och andra kostnader som PEPP-spararna står för direkt eller indirekt.
25. finansiella instrument: finansiella instrument enligt definitionen i avsnitt C i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU ⁽¹⁸⁾.
26. förvaringsinstitut: institut som fått i uppdrag att förvara tillgångar och övervaka att fondbestämmelser och tillämplig rätt efterlevs.
27. bas-PEPP-produkt: ett investeringsalternativ som fastställs i artikel 45.
28. riskreduceringstekniker: metoder för att systematiskt reducera exponeringen mot en risk och/eller sannolikheten för att en risk materialiseras.
29. biometriska risker: risker som är kopplade till dödsfall, invaliditet och/eller livslängd,
30. byte av pensionssparinstitut: överföring på en PEPP-sparares begäran från ett PEPP-sparinstitut till ett annat av motsvarande belopp eller, i förekommande fall, faktiska tillgångar i enlighet med artikel 52.4, från ett PEPP-konto till ett annat, med avslutande av det förstnämnda PEPP-kontot, utan att det påverkar artikel 53.4 e.
31. rådgivning: personlig rekommendation till en PEPP-kund från PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören, avseende ett eller flera PEPP-avtal.
32. partnerskap: samarbete mellan PEPP-sparinstitut för att erbjuda underkonton i olika medlemsstater med beaktande av den portabilitetsmöjlighet som avses i artikel 19.2.
33. miljö-, samhällsansvars- och bolagsstyrningsfaktorer eller ESG-faktorer: miljö-, samhällsansvars- och bolagsstyrningsfrågor såsom de som avses i Parisavtalet, Förenta Nationernas mål för hållbar utveckling, Förenta Nationernas vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter samt Förenta Nationernas principer för ansvarsfulla investeringar.

⁽¹⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).

*Artikel 3***Tillämpliga bestämmelser**

Registrering, utveckling, distribution och tillsyn av PEPP-produkter ska omfattas av

- a) denna förordning, och
- b) när det gäller frågor som inte regleras i denna förordning,
 - i) relevant sektorsspecifik unionsrätt, inbegripet motsvarande delegerade akter och genomförandeakter,
 - ii) de lagar som antagits av medlemsstaterna för tillämpningen av relevant sektorsspecifik unionsrätt och genomförande av åtgärder som specifikt avser PEPP-produkter,
 - iii) annan nationell rätt som är tillämplig på PEPP-produkter.

*Artikel 4***PEPP-avtal**

1. PEPP-avtalet ska innehålla specifika bestämmelser för PEPP-produkten i enlighet med de tillämpliga regler som avses i artikel 3.
2. PEPP-avtalet ska framför allt omfatta följande:
 - a) En beskrivning av bas-PEPP-produkten, som avses i artikel 45, inbegripet information om garantin för det investerade kapitalet eller den investeringsstrategi som är inriktad på att säkerställa kapitalskyddet.
 - b) I tillämpliga fall, en beskrivning av de olika investeringsalternativ som avses i artikel 42.2.
 - c) Villkoren för den ändring av investeringsalternativet som avses i artikel 44.
 - d) Om PEPP-produkten erbjuder täckning av biometrisk risker, närmare uppgifter om denna täckning, inbegripet de omständigheter som skulle utlösa den.
 - e) En beskrivning av PEPP-pensionsförmånerna, särskilt eventuella former av utbetalningar och rätten att ändra den typ av utbetalningar som avses i artikel 59.
 - f) Villkor som rör portabilitetsmöjligheten enligt artiklarna 17–20, inbegripet information om de medlemsstater för vilka ett underkonto finns tillgängligt.
 - g) Villkoren för bytesmöjligheten enligt artiklarna 52–55.

- h) Kostnadskategorierna och de totala sammanlagda kostnaderna, uttryckt i procent och i ett penningbelopp, i tillämpliga fall.
- i) De villkor avseende intjänandefasen för det underkonto som motsvarar den medlemsstat där PEPP-spararen är bosatt, enligt vad som avses i artikel 47.
- j) De villkor avseende utbetalningsfasen för det underkonto som motsvarar PEPP-spararens bosättningsmedlemsstat enligt vad som avses i artikel 57.
- k) I tillämpliga fall, de villkor enligt vilka beviljade förmåner eller incitament ska återbetalas till den medlemsstat där PEPP-spararen är bosatt.

KAPITEL II

REGISTRERING

Artikel 5

Registrering

1. En PEPP-produkt får endast tillhandahållas och distribueras i unionen om den har registreras i det centrala offentliga register som Eiopa för i enlighet med artikel 13.
2. En registrering av en PEPP-produkt ska gälla i alla medlemsstater. Den ger PEPP-sparinstitutet rätt att erbjuda och PEPP-distributörer rätt att distribuera den PEPP-produkt som registrerats i det centrala offentliga register som avses i artikel 13.

Tillsyn över efterlevnaden av denna förordning ska fortlöpande genomföras i enlighet med kapitel IX.

Artikel 6

Ansökan om registrering av en PEPP-produkt

1. Endast följande finansiella företag som auktoriserats eller registrerats enligt unionsrätt får ansöka om registrering av en PEPP-produkt:
 - a) Kreditinstitut som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU⁽¹⁹⁾.
 - b) Försäkringsföretag som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG⁽²⁰⁾ och som är verksamma inom direkt livförsäkring enligt artikel 2.3 i direktiv 2009/138/EG och bilaga II till det direktivet.
 - c) Tjänstepensionsinstitut som har auktoriserats eller registrerats i enlighet med direktiv (EU) 2016/2341 som enligt nationell rätt är auktoriserade och under tillsyn att tillhandahålla även privata pensionsprodukter. I sådant fall ska alla tillgångar och skulder som hänför sig till verksamheten avseende PEPP-produkter hållas fullständigt åtskilda, utan någon möjlighet att överföra dem till institutets övriga pensionsverksamhet.

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1).

- d) Värdepappersföretag som har auktoriserats i enlighet med direktiv 2014/65/EU och som tillhandahåller portföljförvaltning.
- e) Investeringsbolag eller förvaltningsbolag som auktoriserats i enlighet med direktiv 2009/65/EG.
- f) EU-baserade förvaltare av alternativa investeringsfonder (EU-baserad AIF-förvaltare) som är auktoriserade i enlighet med direktiv 2011/61/EU.

2. De finansiella företag som förtecknas i punkt 1 i denna artikel ska inge en ansökan om registrering av en PEPP-produkt till sina behöriga myndigheter. Ansökan ska innehålla följande:

- a) De standardavtalsvillkor för PEPP-avtalet som kommer att erbjudas PEPP-sparare enligt artikel 4.
- b) Den sökandes namn.
- c) Uppgifter om arrangemang avseende portföljförvaltning, riskhantering och administration vad gäller PEPP-produkten, inbegripet arrangemang enligt artiklarna 19.2, 42.5 och 49.3.
- d) En förteckning över medlemsstater där det sökande PEPP-sparinstitutet avser att marknadsföra PEPP-produkten, i tillämpliga fall.
- e) Namn på förvaringsinstitut, i tillämpliga fall.
- f) PEPP-basfakta enligt artikel 26.
- g) En förteckning över de medlemsstater för vilka det sökande PEPP-sparinstitutet omedelbart kommer att kunna öppna ett underkonto.

3. De behöriga myndigheterna ska inom 15 arbetsdagar efter mottagandet bedöma huruvida en ansökan enligt punkt 2 är fullständig.

Om ansökan inte är fullständig ska de behöriga myndigheterna fastställa en tidsfrist inom vilken den sökande ska lämna ytterligare information. När ansökan anses vara fullständig ska de behöriga myndigheterna underrätta den sökande om detta.

4. Inom tre månader efter inlämnandet av den fullständiga ansökan enligt punkt 3 ska de behöriga myndigheterna fatta ett beslut om registrering av en PEPP-produkt endast om sökanden är godkänd att tillhandahålla PEPP-produkter enligt punkt 1 och om de uppgifter och dokument som lämnats i ansökan om registrering enligt punkt 2 följer denna förordning.

5. Inom fem arbetsdagar efter att ha fattat ett beslut om registrering av PEPP-produkten ska de behöriga myndigheterna vidarebefordra beslutet till Eiopa samt den information och de dokument som avses i punkt 2 a, b, d, f och g samt informera det sökande PEPP-sparinstitutet om detta.

Eiopa ska inte ansvara för eller hållas ansvarig för beslut om registrering som fattas av behöriga myndigheter.

Om de behöriga myndigheterna inte beviljar registrering ska de utfärda ett motiverat beslut som kan överklagas.

6. Om det i en medlemsstat finns mer än en behörig myndighet för en viss typ av finansiellt företag enligt punkt 1, ska den medlemsstaten utse en enda behörig myndighet för varje typ av finansiellt företag enligt punkt 1 som ska vara ansvarig för registreringsförfarandet och för kommunikationen med Eiopa.

Alla senare ändringar av den information och de dokument som lämnas i ansökan enligt punkt 2 ska omedelbart anmälas till de behöriga myndigheterna. Om ändringar rör den information och de dokument som avses i punkt 2 a, b, d, f och g, ska de behöriga myndigheterna utan onödigt dröjsmål underrätta Eiopa om dessa ändringar.

Artikel 7

Registrering av en PEPP-produkt

1. Eiopa ska inom fem arbetsdagar från dagen för överlämnandet av beslutet om registrering och de uppgifter och dokument som avses i artikel 6.5 registrera PEPP-produkten i det centrala offentliga register som avses i artikel 13 och utan onödigt dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna om detta.

2. Inom fem arbetsdagar efter mottagandet av en anmälan om registrering av den PEPP-produkt som avses i punkt 1 ska de behöriga myndigheterna informera det sökande PEPP-sparinstitutet om detta.

3. PEPP-sparinstitutet har rätt att erbjuda PEPP-produkten och PEPP-distributörer har rätt att distribuera PEPP-produkten från och med dagen för registreringen av PEPP-produkten i det centrala offentliga register som avses i artikel 13.

Artikel 8

Villkor för avregistrering av en PEPP-produkt

1. De behöriga myndigheterna ska utfärda ett beslut om avregistrering av PEPP-produkten

a) när PEPP-sparinstitutet uttryckligen avsäger sig registreringen,

- b) när PEPP-sparinstitutet har beviljats registrering efter att ha lämnat falska uppgifter eller på annat sätt ha använt otillbörliga metoder,
- c) när PEPP-sparinstitutet har överträtt denna förordning på ett allvarligt eller systematiskt sätt, eller
- d) om PEPP-sparinstitutet eller PEPP-produkten inte längre uppfyller villkoren för beviljandet av registreringen.
2. Inom fem arbetsdagar efter att ha fattat ett beslut om avregistrering av PEPP-produkten ska de behöriga myndigheterna meddela detta till Eiopa och informera PEPP-sparinstitutet.
3. Inom fem arbetsdagar efter mottagandet av underrättelsen om beslutet om avregistrering enligt punkt 2 ska Eiopa avregistrera PEPP-produkten och underrätta de behöriga myndigheterna om detta.
4. Inom fem arbetsdagar efter mottagandet av en anmälan om avregistrering av den PEPP-produkt som avses i punkt 3, inbegripet datumet för avregistreringen, ska de behöriga myndigheterna underrätta det sökande PEPP-sparinstitutet om detta.
5. PEPP-sparinstitutet har inte längre rätt att erbjuda PEPP-produkten och PEPP-distributörer har inte längre rätt att distribuera PEPP-produkten från och med dagen för avregistreringen av PEPP-produkten i det centrala offentliga register som avses i artikel 13.
6. Om Eiopa har fått information om att någon av de omständigheter som avses i punkt 1 b eller c i denna artikel föreligger ska Eiopa, i enlighet med den samarbetskyldighet mellan behöriga myndigheter och Eiopa som avses i artikel 66, begära att PEPP-sparinstitutets behöriga myndigheter kontrollerar att sådana omständigheter föreligger och de behöriga myndigheterna ska lämna sina slutsatser och motsvarande information till Eiopa.
7. Innan de behöriga myndigheterna och Eiopa fattar ett beslut om avregistrering av PEPP-produkten ska de göra sitt bästa för att säkerställa att PEPP-spararens intressen skyddas.

Artikel 9

Beteckning

Beteckningen *paneuropeisk privat pensionsprodukt* eller *PEPP-produkt* får endast användas för en privat pensionsprodukt som registrerats av Eiopa för att distribueras under beteckningen *PEPP-produkt* i enlighet med denna förordning.

*Artikel 10***Distribution av PEPP-produkter**

1. De finansiella företag som avses i artikel 6.1 får distribuera PEPP-produkter som de har utvecklat. De får också distribuera PEPP-produkter som de inte har utvecklat, förutsatt att de följer den relevanta sektorslagstiftningen i enlighet med vilken de tillåts distribuera produkter som de inte har utvecklat.

2. Försäkringsförmedlare som är registrerade i enlighet med direktiv (EU) 2016/97 och värdepappersföretag som auktoriserats i enlighet med direktiv 2014/65/EU för tillhandahållande av investeringsrådgivning enligt definitionen i artikel 4.1.4 i direktiv 2014/65/EU får distribuera PEPP-produkter som de själva inte har utvecklat.

*Artikel 11***Aktsamhetsregler för olika typer av pensionssparinstitut**

PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska följa denna förordning samt även de relevanta aktsamhetsregler som är tillämpliga på dem i enlighet med de lagstiftningsakter som avses i artiklarna 6.1 och 10.2.

*Artikel 12***Offentliggörande av nationella bestämmelser**

1. Texterna till de nationella lagar och andra författningar som fastställer villkoren för intjänandefasen enligt artikel 47 och villkoren för utbetalningsfasen enligt artikel 57, inbegripet information om ytterligare nationella förfaranden som inrättats för att ansöka om förmåner och incitament som fastställts på nationell nivå, ska i tillämpliga fall offentliggöras och hållas uppdaterade av den berörda nationella myndigheten.

2. Alla behöriga myndigheter i en medlemsstat ska på sin webbplats ha en uppdaterad länk till de texter som avses i punkt 1.

3. Offentliggörandet av de texter som avses i punkt 1 ska endast vara i informationssyfte och får inte skapa rättsliga skyldigheter eller ansvar för de berörda nationella myndigheterna.

*Artikel 13***Centralt offentligt register**

1. Eiopa ska föra ett centralt offentligt register som anger varje PEPP-produkt som registrerats enligt denna förordning, PEPP-produktens registreringsnummer, PEPP-sparinstitutet som erbjuder denna PEPP-produkt, de behöriga myndigheterna för PEPP-sparinstitutet, dagen för registrering av PEPP-produkten, en fullständig förteckning över de medlemsstater i vilka PEPP-produkten erbjuds och en fullständig förteckning över de medlemsstater för vilka PEPP-sparinstitutet erbjuder ett underkonto. Registret ska vara allmänt tillgängligt i elektronisk form och ska hållas uppdaterat.

2. De behöriga myndigheterna ska informera Eiopa om de länkar som avses i artikel 12.2 och hålla denna information uppdaterad.

3. Eiopa ska offentliggöra och uppdatera de länkar som avses i punkt 2 i det centrala offentliga register som avses i punkt 1.

KAPITEL III

PEPP-PRODUKTENS TILLHANDAHÅLLANDE OCH PORTABILITET ÖVER GRÄNSERNA

AVSNITT I

Frihet att tillhandahålla tjänster och etableringsfrihet

Artikel 14

Frihet att tillhandahålla tjänster och etableringsfrihet för PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer

1. PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer får tillhandahålla respektive distribuera PEPP-produkter inom en värdmedlemsstats territorium med stöd av friheten att tillhandahålla tjänster eller etableringsfriheten, förutsatt att de följer de relevanta regler och förfaranden som fastställs genom eller enligt den unionsrätt som är tillämplig på dem enligt artikel 6.1 a, b, d och e och artikel 10.2 och efter att ha anmält sin avsikt att öppna ett underkonto för denna värdmedlemsstat i enlighet med artikel 21.

2. Sådana PEPP-sparinstitut som avses i artikel 6.1 c och f ska följa de regler som anges i artikel 15.

Artikel 15

Frihet att tillhandahålla tjänster och etableringsfrihet för tjänstepensionsinstitut och EU-baserade AIF-förvaltare

1. PEPP-sparinstitut enligt artikel 6.1 c och f som avser att tillhandahålla PEPP-produkter till PEPP-sparare inom en värdmedlemsstats territorium för första gången enligt friheten att tillhandahålla tjänster, och efter att ha anmält sin avsikt att öppna ett underkonto för denna värdmedlemsstat i enlighet med artikel 21, ska lämna följande uppgifter till de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat:

a) PEPP-sparinstitutets namn och adress.

b) Den medlemsstat där PEPP-sparinstitutet har för avsikt att tillhandahålla eller distribuera PEPP-produkter till PEPP-sparare.

2. De behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska inom tio arbetsdagar från mottagandet översända uppgifterna till värdmedlemsstaten tillsammans med en bekräftelse på att det PEPP-sparinstitut som avses i punkt 1 i denna artikel uppfyller kraven i artikel 6.1. Informationen ska lämnas till de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten, såvida inte de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten har skäl att tvivla på den administrativa strukturens lämplighet med avseende på tillhandahållandet av PEPP-produkter eller den finansiella situationen för det PEPP-sparinstitut som avses i artikel 6.1 c och f.

Om de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten nekar till att översända uppgifterna till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter ska de underrätta PEPP-sparinstitutet i fråga om skälen till detta inom en månad från mottagandet av alla uppgifter och dokument. Ett sådant nekande, eller underlåtenhet, att lämna besked ska kunna prövas av domstol i PEPP-sparinstitutets hemmedlemsstat.

3. De behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten ska inom tio arbetsdagar bekräfta mottagandet av den information som avses i punkt 1. De behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska därefter informera PEPP-sparinstitutet om att informationen har mottagits av de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten och att PEPP-sparinstitutet kan inleda tillhandahållandet av PEPP-produkter till PEPP-sparare i den medlemsstaten.

4. Om det inte föreligger något mottagningsbevis enligt punkt 3 inom tio arbetsdagar från den dag då den information som avses i punkt 2 översändes, ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten informera PEPP-sparinstitutet om att PEPP-sparinstitutet kan börja tillhandahålla tjänster i den värdmedlemsstaten.

5. Vid ändring av de uppgifter som avses i punkt 1 ska PEPP-sparinstitutet underrätta de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten om ändringen senast en månad innan det genomför ändringen. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska informera värdmedlemsstatens behöriga myndigheter om ändringen så snart som möjligt och senast en månad efter mottagandet av underrättelsen.

6. Värdmedlemsstaterna får inom ramen för detta förfarande utse andra behöriga myndigheter än de som avses i artikel 2.18 för att utöva de befogenheter som tilldelats de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten. De ska underrätta kommissionen och Eiopa om detta, med uppgift om eventuell ansvarsuppdelning.

Artikel 16

Befogenheter för värdmedlemsstatens behöriga myndigheter

1. Om de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten har anledning att anse att en PEPP-produkt distribueras inom dess territorium eller att ett underkonto för den medlemsstaten har öppnats med överträdelse av de skyldigheter som följer av de tillämpliga regler som avses i artikel 3, ska de vidarebefordra sina iakttagelser till de behöriga myndigheterna i PEPP-sparinstitutets eller PEPP-distributörens hemmedlemsstat.

2. Efter att ha bedömt den information som mottagits enligt punkt 1 ska hemmedlemsstatens behöriga myndigheter i tillämpliga fall och utan dröjsmål vidta lämpliga åtgärder för att åtgärda situationen. De ska underrätta värdmedlemsstatens behöriga myndighet om alla sådana åtgärder.

3. Om de åtgärder som vidtagits av hemmedlemsstatens behöriga myndigheter visar sig vara otillräckliga eller saknas, och PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören ändå fortsätter att distribuera PEPP-produkten på ett sätt som står i klart motsatsförhållande till värdmedlemsstatens PEPP-sparares intressen eller till den korrekta funktionen för marknaden för privata pensionsprodukter i den medlemsstaten, får de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten, efter att ha informerat de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten, vidta lämpliga åtgärder för att förhindra ytterligare oegentligheter, inbegripet, i den mån det är strikt nödvändigt, hindra PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören från att fortsätta distributionen av PEPP-produkterna inom deras territorium.

Vidare får de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten eller de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten hän-skjuta ärendet till Eiopa och begära dess bistånd i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010.

4. Punkterna 1–3 ska inte påverka värdmedlemsstatens befogenhet att vidta lämpliga och icke-diskriminerande åtgärder för att förhindra eller bestraffa oegentligheter som begåtts inom dess territorium, i situationer där omedelbara åtgärder är strikt nödvändiga för att skydda konsumenternas rättigheter i värdmedlemsstaten, och om likvärdiga åtgärder i hemmedlemsstaten är otillräckliga eller saknas, eller i fall där oegentligheter strider mot nationella rättsliga bestämmelser till skydd för det allmännas bästa, i den mån det är strikt nödvändigt. I sådana situationer ska värdmedlemsstaten ha möjlighet att hindra PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören från att bedriva ny affärsverksamhet inom deras territorium.

5. Alla åtgärder som vidtas av värdmedlemsstatens behöriga myndigheter enligt denna artikel ska meddelas PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören i ett välgrundat dokument och anmälas till hemmedlemsstatens behöriga myndigheter utan onödigt dröjsmål.

AVSNITT II

Portabilitet

Artikel 17

Portabilitetsmöjlighet

1. PEPP-sparare ska ha rätt att använda en möjlighet till portabilitet som ger dem rätt att fortsätta att betala in till sina befintliga PEPP-konton när de byter bosättningsort till en annan medlemsstat.
2. Om de utnyttjar portabilitetsmöjligheten har PEPP-sparare rätt att behålla alla fördelar och incitament som beviljats av PEPP-sparinstitutet och som är knutna till de fortlöpande investeringarna i deras PEPP-produkt.

Artikel 18

Erbjudande av portabilitetsmöjlighet

1. PEPP-sparinstitut ska erbjuda portabilitetsmöjlighet enligt artikel 17 för PEPP-sparare som har ett PEPP-konto hos dem och som begär detta.
2. När PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören erbjuder en PEPP-produkt ska de ge presumtiva PEPP-sparare information om portabilitetsmöjligheten och om vilka underkonton som är omedelbart tillgängliga.
3. Inom tre år efter denna förordnings tillämpningsdatum ska varje PEPP-sparinstitut på begäran erbjuda nationella underkonton för minst två medlemsstater.

Artikel 19

PEPP-produktens underkonton

1. Om PEPP-sparinstitut erbjuder PEPP-sparare en portabilitetsmöjlighet i enlighet med artikel 17, ska PEPP-sparinstitutet säkerställa att ett nytt underkonto som öppnas inom ett PEPP-konto uppfyller de rättsliga krav och villkor som fastställts på nationell nivå, enligt artiklarna 47 och 57, för PEPP-produkten av den nya medlemsstat där PEPP-spararen är bosatt. Alla transaktioner på PEPP-kontot ska föras in i ett motsvarande underkonto. Inbetalningar till och uttag från underkontot kan vara föremål för separata avtalsvillkor.
2. Utan att det påverkar tillämplig sektorslagstiftning får PEPP-sparinstitut också säkerställa att de krav som avses i punkt 1 är uppfyllda genom att etablera ett partnerskap med ett annat registrerat PEPP-sparinstitut (nedan kallad *partnern*).

Med hänsyn till omfattningen av de uppgifter som ska utföras av partnern ska denne ha kompetens och förmåga att utföra de funktioner som delegerats. PEPP-sparinstitutet ska ingå ett skriftligt avtal med partnern. Avtalet ska vara rättsligt bindande och det ska tydligt ange PEPP-sparinstitutets och partnerns rättigheter och skyldigheter. Avtalet ska följa de relevanta regler och förfaranden för delegering och utkontraktering som fastställts genom eller enligt den unionsrätt som är tillämplig på dem, enligt vad som avses i artikel 6.1. Trots detta avtal ska PEPP-sparinstitutet förbli ensamt ansvarigt avseende kraven enligt denna förordning.

*Artikel 20***Öppnade av ett nytt underkonto**

1. Utan dröjsmål ska PEPP-sparinstitutet, så snart det har informerats om PEPP-spararens ändring av bosättningsort till en annan medlemsstat, informera PEPP-spararen om möjligheten att öppna ett nytt underkonto inom sitt PEPP-konto samt om den tidsperiod då ett sådant underkonto skulle kunna öppnas.

I sådana fall ska PEPP-sparinstitutet kostnadsfritt tillhandahålla PEPP-spararen PEPP-faktabladet med de specifika krav som avses i artikel 28.3 g för det underkonto som motsvarar PEPP-spararens nya bosättningsmedlemsstat.

Om ett nytt underkonto inte finns tillgängligt ska PEPP-sparinstitutet informera PEPP-spararen om rätten att utan dröjsmål och utan kostnad byta samt om möjligheten att fortsätta att spara i det senaste underkonto som öppnats.

2. Om PEPP-spararen har för avsikt att utnyttja möjligheten att öppna ett underkonto ska PEPP-spararen informera PEPP-sparinstitutet om följande:

a) I vilken medlemsstat PEPP-spararen har sin nya bosättningsort.

b) Vilken dag inbetalningarna ska överföras till det nya underkontot.

c) Information som är relevant för andra villkor för PEPP-produkten.

3. PEPP-spararen får fortsätta att betala in till det senaste underkonto som öppnats.

4. PEPP-sparinstitutet ska erbjuda PEPP-spararen en personlig rekommendation som förklarar huruvida det skulle vara mer fördelaktigt att öppna ett nytt underkonto inom PEPP-spararens PEPP-konto och göra inbetalningarna till det nya underkontot än att fortsätta att betala in till det senaste underkonto som öppnats.

5. Om PEPP-sparinstitutet inte kan säkerställa öppnande av ett nytt underkonto för PEPP-spararens nya bosättningsmedlemsstat, ska PEPP-spararen allt efter eget önskemål kunna

a) byta PEPP-sparinstitut utan dröjsmål och utan kostnad, utan hinder av kraven i artikel 52.3 om hur ofta byte av PEPP-sparinstitut kan ske, eller

b) fortsätta att betala in till det senaste underkonto som öppnats.

6. Det nya underkontot ska öppnas genom ändring av det befintliga PEPP-avtalet mellan PEPP-spararen och PEPP-sparinstitutet, i enlighet med gällande avtalsrätt. Dagen för öppnandet ska anges i avtalet.

*Artikel 21***Information om portabilitet till de behöriga myndigheterna**

1. PEPP-sparinstitut som för första gången önskar öppna ett nytt underkonto för en värdmedlemsstat ska anmäla detta till de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten.

2. PEPP-sparinstituten ska i sin anmälan inkludera följande uppgifter och dokument:
 - a) Standardavtalsvillkoren för PEPP-avtalet som avses i artikel 4, inklusive bilagan för det nya underkontot.
 - b) PEPP-faktabladet med de specifika kraven för det underkonto som motsvarar det nya underkontot i enlighet med artikel 28.3 g.
 - c) PEPP-pensionsbeskedet enligt artikel 36.
 - d) I tillämpliga fall, information om de kontraktuella arrangemang som avses i artikel 19.2.
3. De behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska kontrollera att den inlämnade dokumentationen är fullständig och inom tio arbetsdagar från mottagandet av den fullständiga dokumentationen överlämna den till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter.
4. De behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten ska utan dröjsmål bekräfta mottagandet av de uppgifter och dokument som avses i punkt 2.
5. De behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska därefter informera PEPP-sparinstituten om att informationen har mottagits av de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten och att PEPP-sparinstituten kan öppna underkontot för den medlemsstaten.

Om det inte föreligger något mottagningsbevis enligt punkt 4 inom tio arbetsdagar från den dag då den dokumentation som avses i punkt 3 översändes, ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten informera PEPP-sparinstituten om att underkontot för den medlemsstaten kan öppnas.

6. Vid ändring av de uppgifter och dokument som avses i punkt 2 ska PEPP-sparinstituten underrätta de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten om ändringen senast en månad innan ändringen genomförs. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska informera värdmedlemsstatens behöriga myndigheter om ändringen så snart som möjligt och senast en månad efter mottagandet av underrättelsen.

KAPITEL IV

KRAV AVSEENDE DISTRIBUTION OCH INFORMATION

AVSNITT I

Allmänna bestämmelser

Artikel 22

Allmän princip

Vid distribution av PEPP-produkter ska PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer alltid agera hederligt, rättvist och professionellt i enlighet med PEPP-kundernas bästa intresse.

*Artikel 23***Distributionsregler för olika typer av PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer**

1. Vid distribution av PEPP-produkter ska de olika typerna av PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer iaktta följande bestämmelser:

- a) Försäkringsföretag enligt artikel 6.1 b i denna förordning och försäkringsförmedlare enligt artikel 10.2 i denna förordning ska följa den tillämpliga nationell rätt som genomför reglerna i kapitlen V och VI i direktiv (EU) 2016/97, med undantag av artiklarna 20, 23, 25 och 30.3 i det direktivet vid distribution av försäkringsbaserade investeringsprodukter, och annan direkt tillämplig unionsrätt som antagits enligt de reglerna med avseende på distribution av sådana produkter samt denna förordning, med undantag av artikel 34.4.
- b) Värdepappersföretag enligt artikel 10.2 i denna förordning ska följa den tillämpliga nationell rätt som genomför reglerna om marknadsföring och distribution av finansiella instrument i artikel 16.3 första stycket och artiklarna 23, 24 och 25 i direktiv 2014/65/EU, med undantag av artiklarna 24.2, 25.3 och 25.4 i det direktivet, annan direkt tillämplig unionsrätt som antagits enligt de bestämmelserna samt denna förordning, med undantag av artikel 34.4.
- c) Alla övriga PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska följa den tillämpliga nationella rätt som genomför reglerna om marknadsföring och distribution av finansiella instrument som anges i artikel 16.3 första stycket och i artiklarna 23, 24 och 25 i direktiv 2014/65/EU, med undantag av artiklarna 24.2, 25.2, 25.3 och 25.4 i det direktivet, och annan direkt tillämplig unionsrätt som antagits enligt dessa bestämmelser samt denna förordning.

2. Reglerna i punkt 1 a ska endast tillämpas om det inte finns någon strängare bestämmelse i den tillämpliga nationella rätt som genomför bestämmelserna i kapitlen V och VI i direktiv (EU) 2016/97.

*Artikel 24***Elektronisk distribution och andra varaktiga medier**

PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska tillhandahålla alla dokument och uppgifter enligt detta kapitel utan kostnad till PEPP-kunder i elektronisk form, förutsatt att PEPP-kunderna har möjlighet att lagra sådan information på ett sätt som med tanke på informationens syfte innebär att den är tillgänglig under tillräckligt lång tid och att oförändrad återgivning av den lagrade informationen möjliggörs.

PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska på begäran och utan kostnad även tillhandahålla dessa dokument och uppgifter på ett annat varaktigt medium, inbegripet i pappersform. PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska informera PEPP-kunderna om deras rätt att begära en kopia av dessa handlingar på ett annat varaktigt medium, inklusive papper.

*Artikel 25***Produktövervakning och styrningskrav**

1. PEPP-sparinstitut ska upprätthålla, använda och se över en process för godkännande av varje PEPP-produkt eller varje betydande ändring av en befintlig PEPP-produkt innan den distribueras till PEPP-kunder.

Produktgodkännandeprocessen ska vara proportionerlig och ändamålsenlig i förhållande till typen av PEPP-produkt.

Produktgodkännandeprocessen ska ange en fastställd målmarknad för varje PEPP-produkt och säkerställa att en bedömning har gjorts av alla risker som är relevanta för den fastställda målmarknaden, att den planerade distributionsstrategin är förenlig med den fastställda målmarknaden och att rimliga åtgärder vidtas för att säkerställa att PEPP-produkten distribueras till den fastställda målmarknaden.

PEPP-sparinstitutet ska förstå och regelbundet se över de PEPP-produkter som den erbjuder, med beaktande av alla händelser som väsentligt skulle kunna påverka den potentiella risken för den fastställda målmarknaden, för att åtminstone bedöma huruvida PEPP-produkterna fortfarande är förenliga med den fastställda målmarknadens behov och huruvida den avsedda distributionsstrategin fortfarande är lämplig.

PEPP-sparinstitutet ska ge PEPP-distributörer all lämplig information om PEPP-produkten och produktgodkännandeprocessen, inbegripet den fastställda målmarknaden för PEPP-produkten.

PEPP-distributörer ska införa adekvata arrangemang för att få den information som avses i femte stycket och för att förstå varje PEPP-produkts egenskaper och fastställda målmarknad.

2. De riktlinjer, processer och arrangemang som avses i denna artikel ska inte påverka några andra krav enligt denna förordning eller krav som gäller med stöd av denna förordning, inbegripet kraven avseende offentliggörande, lämplighet eller ändamålsenlighet, identifiering och hantering av intressekonflikter, incitament och ESG-faktorer.

AVSNITT II

Information före ingående av avtal

Artikel 26

PEPP-faktablad

1. Innan en PEPP-produkt föreslås för PEPP-sparare ska PEPP-sparinstitutet ta fram ett PEPP-faktablad för PEPP-produkten i enlighet med kraven i detta avsnitt och publicera dokumentet på sin webbplats.

2. PEPP-faktabladet ska utgöra informationsunderlag före ingående av avtal. Det ska vara korrekt, rättvisande, tydligt och får inte vara vilseledande. Det ska ge basfakta och överensstämma med alla bindande avtalshandlingar, med relevanta delar i erbjudandehandlingar och med PEPP-produktens villkor och bestämmelser.

3. PEPP-faktabladet ska vara ett fristående dokument, klart åtskilt från marknadsföringsmaterial. Det får inte innehålla hänvisningar till marknadsföringsmaterial. Det får innehålla hänvisningar till andra dokument, inbegripet prospekt i tillämpliga fall, men endast om hänvisningen rör information som måste ingå i PEPP-faktabladet enligt denna förordning.

Ett separat PEPP-faktablad bör upprättas för bas-PEPP-produkten.

4. Om ett PEPP-sparinstitut erbjuder en PEPP-sparare en rad olika investeringsalternativ, så att all information som krävs enligt artikel 28.3 avseende de underliggande investeringsalternativen inte kan tillhandahållas i ett enda, koncist, fristående PEPP-faktablad, ska PEPP-sparinstituten ta fram något av följande:

- a) Ett fristående PEPP-faktablad för varje investeringsalternativ.
- b) Ett allmänt PEPP-faktablad som åtminstone innehåller en allmän beskrivning av de olika investeringsalternativen och där det anges var och hur mer ingående information kan inhämtas innan avtal ingås om de investeringar som ligger till grund för dessa investeringsalternativ.

5. I enlighet med artikel 24 ska PEPP-faktabladet upprättas som ett kortfattat dokument, skrivet på ett koncist sätt. Det ska

- a) presenteras och utformas så att det är lättläst, med tillräckligt stora tecken,
- b) fokusera på den centrala information som PEPP-sparare behöver,
- c) vara klart formulerat och skrivet på ett språk och i en stil som underlättar förståelsen av informationen, och framför allt på ett språk som är klart, koncist och begripligt.

6. Om färger används i PEPP-faktabladet får detta inte minska informationens begriplighet om PEPP-faktabladet skulle tryckas eller kopieras i svartvitt.

7. Om PEPP-sparinstituten använder sitt eller sin koncerns firmamärke eller logotyp i PEPP-faktabladet får detta inte avleda uppmärksamheten från informationen i faktabladet eller fördunkla texten.

8. Utöver PEPP-faktabladet ska PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer hänvisa presumtiva PEPP-sparare till offentligt tillgängliga rapporter om PEPP-sparinstitutets finansiella ställning, inbegripet dess solvens, och tillse att dessa är lätt åtkomliga för de presumtiva PEPP-spararna.

9. Presumtiva PEPP-sparare ska också få information om det tidigare resultatet för PEPP-spararens investeringsalternativ som täcker resultaten för minst tio år eller, om PEPP-produkten har tillhandahållits i mindre än tio år, för alla de år som PEPP-produkten har tillhandahållits. Information om tidigare resultat ska åtföljas av uppgiften "tidigare resultat är inte vägledande för framtida resultat".

Artikel 27

PEPP-faktabladets språk

1. PEPP-faktabladet ska vara avfattat på de officiella språk – eller på åtminstone ett av de officiella språk – som används i den del av medlemsstaten där PEPP-produkten distribueras, eller på ett annat språk som godtas av de behöriga myndigheterna i den medlemsstaten, eller översättas till något av dessa språk om det har avfattats på ett annat språk.

Översättningen ska ordagrant och korrekt återge innehållet i PEPP-faktabladets originaltext.

2. Om en PEPP-produkt marknadsförs i en medlemsstat genom marknadsföringsmaterial på ett eller flera av medlemsstatens officiella språk ska PEPP-faktabladet åtminstone avfattas på motsvarande officiella språk.

3. PEPP-faktabladet ska på begäran göras tillgängligt i ett lämpligt format för PEPP-sparare med synnedsättning.

Artikel 28

PEPP-faktabladets innehåll

1. Titeln "PEPP-faktablad" ska återges tydligt överst på första sidan i PEPP-faktabladet.

Informationen i PEPP-faktabladet ska presenteras i den ordningsföljd som anges i punkterna 2 och 3.

2. En förklaring ska följa direkt under titeln. Den ska ha följande lydelse:

"Detta faktablad ger dig viktig information om denna paneuropeiska privata pensionsprodukt (PEPP). Det är inte ett marknadsföringsmaterial. Informationen krävs enligt lag för att hjälpa dig att förstå denna privata pensionsprodukts egenskaper, risker, kostnader, möjliga vinster och förluster och för att hjälpa dig att jämföra den med andra PEPP-produkter."

3. PEPP-faktabladet ska innehålla följande information:

a) I början av dokumentet: namnet på PEPP-produkten, huruvida det är en bas-PEPP-produkt, PEPP-sparinstitutets namn och kontaktuppgifter, information om de myndigheter som är behöriga i fråga om PEPP-sparinstitutet, PEPP-produktens registreringsnummer i det centrala offentliga registret och dokumentets datum.

b) Förklaringen: "Den pensionsprodukt som beskrivs i detta dokument är en långsiktig produkt med begränsade möjligheter till inlösen och den kan inte sägas upp när som helst."

c) I ett avsnitt med titeln *Vad innebär denna produkt?*: PEPP-produktens karaktär och huvuddrag, inklusive följande:

i) Dess långsiktiga syfte och hur detta ska uppnås, särskilt huruvida syftet uppnås genom direkt eller indirekt exponering mot underliggande investeringstillgångar, tillsammans med en beskrivning av underliggande instrument eller referensvärden, inbegripet en specificering av de marknader på vilka PEPP-sparinstitutet investerar och hur avkastningen fastställs.

- ii) En beskrivning av den typ av PEPP-sparare som PEPP-produkten är avsedd att marknadsföras för, särskilt i fråga om PEPP-spararens förmåga att bära förluster på investeringar och om investeringshorisont.

- iii) En förklaring om
 - huruvida bas-PEPP-produkten ger en garanti för kapitalet eller har formen av en riskreduceringsteknik som är förenlig med målet att PEPP-spararen ska kunna få tillbaka sitt kapital, eller

 - huruvida och i vilken utsträckning olika investeringsalternativ, i tillämpliga fall, tillhandahåller en garanti eller innehåller en riskreduceringsteknik.

- iv) En beskrivning av PEPP-pensionsförmånerna, särskilt eventuella former av utbetalningar och rätten att ändra den typ av utbetalningar som avses i artikel 59.1.

- v) Om PEPP-produkten täcker biometriska risker: närmare uppgifter om de risker som täcks och om försäkringsförmånerna, inklusive de omständigheter under vilka dessa förmåner får återopas.

- vi) Information om portabilitetsmöjligheten, inbegripet en hänvisning till det centrala offentliga register som avses i artikel 13, med information om de villkor för intjänandefasen och utbetalningsfasen som fastställs av medlemsstaterna i enlighet med artiklarna 47 och 57.

- vii) En förklaring av konsekvenserna för PEPP-spararen av en förtida uppsägning av PEPP-produkten, inbegripet alla tillämpliga avgifter, sanktioner, samt eventuell förlust av kapitalskydd och andra möjliga fördelar och incitament.

- viii) En förklaring av konsekvenserna för PEPP-spararen om PEPP-spararen avslutar betalningarna till PEPP-produkten.

- ix) Information om tillgängliga underkonton och om PEPP-spararens rättigheter enligt artikel 20.5.

- x) Information om PEPP-spararens rätt att byta och rätt att få information om bytesmöjligheten enligt artikel 56.

- xi) Villkoren för den ändring av det valda investeringsalternativet som avses i artikel 44.

- xii) Information, om sådan finns tillgänglig, om PEPP-investeringens prestationer i fråga om ESG-faktorer.

- xiii) Den lag som är tillämplig på PEPP-avtalet om parterna inte kan välja lag, eller, om parterna kan välja tillämplig lag, den lag som PEPP-sparainstitutet föreslår ska väljas.

- xiv) I tillämpliga fall, huruvida det finns en ångerfrist eller uppsägningstid för PEPP-spararen.

- d) I ett avsnitt med titeln *Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?* – en kortfattad beskrivning av risk- och avkastningsprofilen, med följande uppgifter:
- i) En sammanfattande riskindikator kompletterad av en beskrivande förklaring av den indikatorn och dess huvudsakliga begränsningar samt en beskrivande förklaring av materiellt relevanta risker med PEPP-produkten som inte tillräckligt fångas upp av den sammanfattande riskindikatorn.
 - ii) Den möjliga maximala förlusten av investerat kapital, inbegripet information om
 - huruvida PEPP-spararen kan förlora allt investerat kapital, eller
 - huruvida PEPP-spararen bär risken att ådra sig ytterligare finansiella åtaganden eller skyldigheter.
 - iii) Lämpliga resultatscenarier och de antaganden som ligger till grund för dem.
 - iv) I tillämpliga fall, villkoren för avkastning till PEPP-sparare eller inbyggda resultatattak.
 - v) En förklaring om att skatterätten i PEPP-spararens hemmedlemsstat kan inverka på den faktiska utbetalningen.
- e) I ett avsnitt med titeln *Vad händer om [namnet på PEPP-sparinstitutet] inte kan göra några utbetalningar?* – en kort beskrivning av huruvida förlusten täcks av en kompensations- eller garantiordning för investerare och, i så fall, vilken ordning det rör sig om, namnet på garanten och vilka risker som täcks av ordningen och vilka som inte täcks.
- f) I ett avsnitt med titeln *Vilka är kostnaderna?*, kostnaderna för en investering i PEPP-produkten, som ska omfatta både direkta och indirekta kostnader för PEPP-spararen, inbegripet engångskostnader och återkommande kostnader, som ska anges genom sammanfattande indikatorer för dessa kostnader, och, för att säkerställa jämförbarhet, de totala sammanlagda kostnaderna uttryckt i monetära termer och i procent, för att visa de totala kostnadernas samlade inverkan på investeringen.

PEPP-faktabladet ska tydligt ange att PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören ska tillhandahålla detaljerade uppgifter om eventuella distributionskostnader som inte redan ingår i de kostnader som specificerats ovan, så att PEPP-sparare kan förstå den kumulativa effekt som dessa sammanlagda kostnader får på investeringens avkastning.

- g) I ett avsnitt med titeln *Vilka är de särskilda kraven för det underkonto som motsvarar [den medlemsstat där jag är bosatt]?*
- i) I ett underavsnitt med titeln: *Krav under inbetalningsfasen:*

En beskrivning av de villkor för intjänandefasen som fastställts av den medlemsstat där PEPP-spararen är bosatt i enlighet med artikel 47.
 - ii) I ett underavsnitt med titeln *Krav under utbetalningsfasen:*

En beskrivning av de villkor för utbetalningsfasen som fastställts av PEPP-spararens bosättningsmedlemsstat i enlighet med artikel 57.

h) I ett avsnitt med titeln *Hur kan jag klaga?*: information om hur och till vem en PEPP-sparare kan framföra klagomål på PEPP-produkten eller på hur PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören uppträder.

4. Strukturering i olika lager av den information som krävs enligt punkt 3 ska vara tillåten om PEPP-faktabladet tillhandahålls i ett elektroniskt format, varvid detaljerade delar av informationen kan presenteras genom popup-fönster eller genom länkar till andra informationslager. I detta fall ska det vara möjligt att skriva ut PEPP-faktabladet som ett enda dokument.

5. I syfte att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna artikel ska Eiopa, efter samråd med de övriga ESA-myndigheterna och efter att ha utfört konsument- och branschtestning, utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder med närmare uppgifter om följande:

- a) Närmare uppgifter om presentationen, inklusive dokumentets form och längd, och innehållet i var och en av de uppgifter som avses i punkt 3.
- b) Metoden bakom presentationen av risker och avkastning som avses i punkt 3 d i och iii.
- c) Metoden för kostnadsberäkning, inbegripet specificeringen av sammanfattande indikatorer som avses i punkt 3 f.
- d) Om informationen presenteras i ett elektroniskt format med informationsstruktur i olika lager, vilken information som ska placeras i det första lagret och vilken information som kan lämnas i ytterligare detaljlager.

Vid utarbetandet av förslag till tekniska tillsynsstandarder ska Eiopa beakta olika typer av PEPP-produkter, PEPP-produktens långsiktiga karaktär, PEPP-spararnas kompetens samt PEPP-produkternas egenskaper, för att göra det möjligt för PEPP-spararna att välja mellan olika investeringsalternativ och andra alternativ som PEPP-produkten erbjuder, inbegripet om detta val kan göras vid olika tidpunkter eller ändras vid en senare tidpunkt.

Eiopa ska överlämna dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 15 augusti 2020.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera denna förordning genom att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1094/2010.

Artikel 29

Marknadsföringsmaterial

Marknadsföringsmaterial som innehåller specifik information om PEPP-produkten får inte innehålla några uttalanden som strider mot informationen i PEPP-faktabladet eller minskar dess betydelse. Marknadsföringsmaterialet ska innehålla uppgifter om att det finns ett PEPP-faktablad och om hur och varifrån, inbegripet från PEPP-sparinstitutets webbplats, detta kan erhållas.

Artikel 30

Översyn av PEPP-faktabladet

1. PEPP-sparinstitutet ska se över informationen i PEPP-faktabladet minst varje år och ska snabbt revidera handlingen om översynen visar att ändringar behöver göras. Den reviderade versionen ska göras tillgänglig utan dröjsmål.

2. För att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna artikel ska Eiopa, efter samråd med de övriga ESA-myndigheterna och efter att ha genomfört konsument- och branschtester, utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder som specificerar de villkor enligt vilka PEPP-faktabladet ska ses över och revideras.

Eiopa ska överlämna dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 15 augusti 2020.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera denna förordning genom att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1094/2010.

Artikel 31

Skadeståndsansvar

1. PEPP-sparinstitutet ska inte kunna hållas skadeståndsansvarigt endast på grund av PEPP-faktabladet, eller översättningar av detta, såvida det inte är vilseledande, innehåller felaktigheter eller är oförenligt med relevanta delar av rättsligt bindande handlingar med informationsunderlag inför ingående av avtal eller avtalshandlingar, eller med kraven i artikel 28.

2. Om en PEPP-sparare visar att en förlust uppkommit till följd av att denne förlitat sig på ett faktablad, under de förhållanden som avses i punkt 1, vid ingåendet av ett PEPP-avtal för vilket PEPP-faktabladet tagits fram, kan denne kräva skadestånd från PEPP-sparinstitutet för denna förlust i enlighet med nationell rätt.

3. Begrepp som *förlust* eller *skadestånd* som avses i punkt 2 men som inte har definierats ska tolkas och tillämpas i enlighet med tillämplig nationell rätt enligt tillämpliga regler i internationell privaträtt.

4. Denna artikel utgör inte hinder för ytterligare skadeståndskrav i enlighet med nationell rätt.

5. Skyldigheterna enligt denna artikel får varken begränsas eller frångås genom avtalsvillkor.

Artikel 32

PEPP-avtal som täcker biometriska risker

Om PEPP-faktabladet avser ett PEPP-avtal som täcker biometriska risker, ska PEPP-sparinstitutets skyldigheter enligt detta avsnitt endast gälla gentemot PEPP-spararen.

Artikel 33

Tillhandahållande av PEPP-faktabladet

1. Ett PEPP-sparinstitut eller en PEPP-distributör ska ge presumtiva PEPP-sparare alla PEPP-faktablad som utarbetats i enlighet med artikel 26 när de ger råd om en PEPP-produkt eller erbjuder den till försäljning, i god tid innan dessa PEPP-sparare blir bundna av ett PEPP-avtal eller ett erbjudande som avser det PEPP-avtalet.

2. Ett PEPP-sparinstitut eller en PEPP-distributör får uppfylla kraven i punkt 1 genom att ge faktabladet till en fysisk person som har erhållit en skriftlig fullmakt att fatta investeringsbeslut på PEPP-spararens vägnar vad gäller transaktioner som genomförts inom ramen för den skriftliga fullmakten.

3. För att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna artikel ska Eiopa, när så är lämpligt, efter samråd med de övriga ESA-myndigheterna, utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder som specificerar villkoren för fullgörandet av kravet på att tillhandahålla PEPP-faktabladet enligt punkt 1.

Eiopa ska överlämna dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 15 augusti 2020.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera denna förordning genom att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1094/2010.

AVSNITT III

Rådgivning

Artikel 34

Specifikation av krav och behov samt tillhandahållande av rådgivning

1. Innan ett PEPP-avtal ingås ska PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören på grundval av de uppgifter som begärts och erhållits från den presumtiva PEPP-spararen specificera denna presumtiva PEPP-sparares pensionsrelaterade krav och behov, inbegripet det möjliga behovet att förvärva en produkt som erbjuder annuiteter, och ge den presumtiva PEPP-spararen objektiv information om PEPP-produkten på ett begripligt sätt så att PEPP-spararen kan fatta ett välgrundat beslut.

Varje PEPP-avtal som föreslås ska vara förenligt med PEPP-spararens pensionsrelaterade krav och behov, med beaktande av hans eller hennes intjänade pensionsrättigheter.

2. PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören ska ge rådgivning till den presumtiva PEPP-spararen, innan PEPP-avtalet ingås, en personlig rekommendation som förklarar varför en viss PEPP-produkt, inbegripet ett visst investeringsalternativ om så är tillämpligt, bäst motsvarar PEPP-spararens krav och behov.

PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören ska också ge den presumtiva PEPP-spararen en personlig prognos för pensionsförmånerna för den rekommenderade produkten på grundval av det tidigaste datum då vilket utbetalningsfasen kan inledas och en varning som anger att dessa prognoser kan skilja sig från det slutliga värdet av erhållna PEPP-förmåner. Om prognosen för pensionsförmånerna grundas på ekonomiska scenarier ska den informationen också innehålla ett bästa scenario och ett oförmånligt scenario, med beaktande av PEPP-avtalets särskilda karaktär.

3. Om en bas-PEPP-produkt erbjuds utan en garanti för kapitalet ska PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören tydligt förklara att det finns PEPP-produkter med en garanti för kapitalet, skälen till att rekommendera en bas-PEPP-produkt som grundar sig på en riskreduceringsteknik som är förenlig med målet att PEPP-spararen ska kunna få tillbaka sitt kapital och tydligt visa eventuella ytterligare risker som sådana PEPP-produkter skulle kunna medföra i jämförelse med en kapitalgarantibaserad bas-PEPP-produkt med en garanti för kapitalet. Denna förklaring ska göras i skriftlig form.

4. När rådgivning ges ska det PEPP-sparinstitutet eller den PEPP-distributör som avses i artikel 23.1 c i denna förordning uppmana den presumtiva PEPP-spararen att tillhandahålla information om den personens kunskaper och erfarenhet på det investeringsområde som är relevant för den erbjudna eller efterfrågade PEPP-produkten och den personens finansiella situation, inbegripet hans eller hennes förmåga att bära förluster, och hans eller hennes investeringsmål, inbegripet hans eller hennes risktolerans, så att PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören kan rekommendera den presumtiva spararen en eller flera PEPP-produkter som är lämpliga för den personen och, i synnerhet, är förenliga med dennes risktolerans och förmåga att bära förluster.

5. PEPP-sparinstitutets eller PEPP-distributörens ansvar får inte bli mindre på grund av att rådgivningen helt eller delvis tillhandahålls genom ett automatiskt eller halvautomatiskt system.

6. Utan att det påverkar strängare tillämplig sektorslagstiftning ska PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer säkerställa och på begäran visa för de behöriga myndigheterna att de fysiska personer som ger rådgivning om PEPP-produkterna har den kunskap och kompetens som krävs för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt denna förordning. Medlemsstaterna ska offentliggöra de kriterier som använts för att bedöma denna kunskap och kompetens.

AVSNITT IV

Information under avtalets löptid

Artikel 35

Allmänna bestämmelser

1. PEPP-sparinstitut ska sammanställa ett koncist och personanpassat dokument som ska tillhandahållas under intjänandefasen och innehålla grundläggande information för varje PEPP-sparare som tar hänsyn till nationella pensionsystems särart och all relevant rätt, inbegripet nationell social-, arbetsmarknads- och skatterätt (nedan kallat *PEPP-pensionsbesked*). Formuleringen "PEPP-pensionsbesked" ska ingå i dokumentets titel.

2. Den exakta dag som informationen i PEPP-pensionsbeskedet avser ska anges tydligt.

3. Den information som ingår i PEPP-pensionsbeskedet ska vara korrekt och uppdaterad.

4. PEPP-sparinstitutet ska årligen göra PEPP-pensionsbeskedet tillgängligt för varje PEPP-sparare.

5. Alla väsentliga ändringar av informationen i PEPP-pensionsbeskedet i förhållande till föregående år ska anges tydligt.

6. Utöver PEPP-pensionsbeskedet ska PEPP-spararen under avtalets löptid dessutom hållas informerad utan dröjsmål om alla ändringar avseende följande information:

a) Avtalsvillkor som inbegriper allmänna och särskilda villkor.

b) PEPP-sparinstitutets namn, dess juridiska form eller adressen till dess huvudkontor och i förekommande fall till den filial som ingått avtalet.

c) Information om hur investeringspolicyn beaktar ESG-faktorer.

Artikel 36

PEPP-pensionsbesked

1. PEPP-pensionsbeskedet ska åtminstone innehålla följande grundläggande information för PEPP-sparare:

a) PEPP-spararens personuppgifter och det tidigaste datum då utbetalningsfasen kan inledas för eventuella underkonton.

- b) Namn och kontaktuppgifter för PEPP-sparinstitutet och en referens till PEPP-avtalet.
- c) Den medlemsstat där PEPP-sparinstitutet är auktoriserad eller registrerad samt namnen på de behöriga myndigheterna.
- d) Uppgifter om prognoser för pensionsförmåner grundade på den dag som avses i led a och en varning om att dessa prognoser kan avvika från det slutliga värdet av mottagna PEPP-förmåner. Om prognosen för pensionsförmånerna grundas på ekonomiska scenarier ska den informationen också innehålla ett bästa scenario och ett oförmånligt scenario, med beaktande av PEPP-avtalets särskilda karaktär.
- e) Uppgifter om de inbetalningar som gjorts av PEPP-spararen eller en tredje part till PEPP-kontot under de senaste tolv månaderna.
- f) En specificering av alla de kostnader som PEPP-spararen direkt och indirekt debiterats under de senaste tolv månaderna, med angivande av förvaltningskostnad, kostnad för förvaring av tillgångar, kostnader som avser portföljtransaktioner och andra kostnader, samt en uppskattning av hur kostnaderna påverkar de slutliga PEPP-förmånerna. Sådana kostnader bör uttryckas både i pengar och i procent av inbetalningarna under de senaste tolv månaderna.
- g) I tillämpliga fall, arten av och mekanismen för de garanti- eller riskreduceringstekniker som avses i artikel 46.
- h) I tillämpliga fall antal och värde av de andelar som motsvarar PEPP-spararens inbetalningar under de senaste tolv månaderna.
- i) Det totala beloppet på PEPP-spararens PEPP-konto på dagen för det besked som avses i artikel 35.
- j) Information om det tidigare resultatet för PEPP-spararens investeringsalternativ som omfattar resultaten för minst tio år eller, om PEPP-produkten har tillhandahållits i mindre än tio år, för alla de år som PEPP-produkten har tillhandahållits. Information om tidigare resultat ska åtföljas av uppgiften "tidigare resultat är inte vägledande för framtida resultat".
- k) För PEPP-konton med mer än ett underkonto ska informationen i PEPP-pensionsbeskedet specificeras för alla befintliga underkonton.
- l) Sammanfattande information om investeringspolicyn när det gäller ESG-faktorer.

2. Eiopa ska i samråd med Europeiska centralbanken och behöriga myndigheter utarbeta utkast till tekniska tillsynsstandarder som specificerar reglerna för att fastställa de antaganden om prognoser för pensionsförmåner som avses i punkt 1 d i denna artikel och artikel 34.2. Dessa regler ska tillämpas av PEPP-sparinstitut för att, om det är relevant, fastställa investeringens årliga nominella avkastningsgrad, den årliga inflationstakten och trenden för framtida löner.

Eiopa ska överlämna dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 15 augusti 2020. Kommissionen ges befogenhet att komplettera denna förordning genom att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1094/2010.

Artikel 37

Kompletterande information

1. PEPP-pensionsbeskedet ska ange var och hur bl.a. följande kompletterande information kan inhämtas:
 - a) Ytterligare praktisk information om PEPP-spararens rättigheter och valmöjligheter, bland annat när det gäller investeringar, utbetalningsfasen, bytessmöjligheten och portabilitetsmöjligheten.
 - b) PEPP-sparinstitutets årsbokslut och förvaltningsberättelser som är offentligt tillgängliga.
 - c) En skriftlig förklaring om principerna för PEPP-sparinstitutets investeringspolicy som åtminstone ska innehålla uppgifter om metoder för att mäta investeringsrisk, tillämpade riskhanteringsprocesser och den strategiska tillgångsallokeringen när det gäller PEPP-pensionsåtagandenas art och duration samt hur investeringspolicyen beaktar ESG-faktorer.
 - d) I tillämpliga fall, information om de antaganden som används för livräntebelopp, särskilt med avseende på annuitetsränta, typ av PEPP-sparinstitut och annuiteternas duration.
 - e) Nivån på PEPP-förmånerna vid inlösen före de datum som avses i artikel 36.1 a.

2. För att säkerställa en konsekvent tillämpning av artikel 36 och den här artikeln ska Eiopa, efter samråd med de övriga ESA-myndigheterna och efter att ha genomfört konsument- och branschtester, utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder som specificerar presentationsformerna för den information som avses i artikel 36 och den här artikeln. När det gäller presentationen av information om tidigare resultat i enlighet med artikel 36.1 j ska skillnaderna mellan investeringsalternativen beaktas, särskilt om PEPP-spararen bär investeringsrisken, eller om investeringsalternativet är åldersberoende eller inkluderar durationsmatchning.

Eiopa ska överlämna dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 15 augusti 2020.

Kommissionen ska ges befogenhet att komplettera denna förordning genom att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1094/2010.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 34.2 och artikel 36.1 d får medlemsstaterna, för att möjliggöra jämförelser med nationella produkter, ålägga PEPP-sparinstitut att förse PEPP-sparare med ytterligare prognoser för pensionsförmåner när reglerna för att fastställa antagandena fastställs av respektive medlemsstat.

Artikel 38

Information som ska lämnas till PEPP-sparare under tiden före pensionering och till PEPP-förmånstagare under utbetalningsfasen

1. Utöver PEPP-pensionsbeskedet ska PEPP-sparinstitut två månader före de datum som avses i artikel 59.1 a och b eller på PEPP-spararens begäran lämna information om det kommande inledandet av utbetalningsfasen, möjliga former av utbetalningar och möjligheten för PEPP-spararen att ändra formen av utbetalningar i enlighet med artikel 59.1.

2. Under utbetalningsfasen ska PEPP-sparinstitut årligen lämna information om de PEPP-förmåner som ska betalas ut och motsvarande former av utbetalningar.

Om PEPP-spararen fortsätter att göra inbetalningar eller ta på sig investeringsrisk under utbetalningsfasen ska PEPP-sparinstitutet fortsätta att tillhandahålla det PEPP-pensionsbesked som innehåller relevant information.

Artikel 39

Information som på begäran ska lämnas till PEPP-sparare och PEPP-förmånstagare

PEPP-sparinstitutet ska på begäran av en PEPP-sparare eller PEPP-förmånstagare eller deras företrädare tillhandahålla den kompletterande information som avses i artikel 37.1 samt kompletterande information om de antaganden som ligger till grund för de prognoser som avses i artikel 36.1 d.

AVSNITT V

Rapportering till nationella myndigheter

Artikel 40

Allmänna bestämmelser

1. PEPP-sparinstitut ska till sina behöriga myndigheter lämna den information som är nödvändig för tillsynen, utöver den information som lämnas enligt relevant sektorslagstiftning. Denna ytterligare information ska i tillämpliga fall omfatta vad som krävs för att myndigheterna ska utföra följande i samband med tillsynsprocessen:

- a) Bedöma PEPP-sparinstituts bolagsstyrningssystem, den verksamhet de bedriver, de värderingsprinciper som tillämpas i solvenssammanhang, riskexponering och riskhanteringssystem samt kapitalstruktur, kapitalbehov och kapitalförvaltning.
- b) Fatta lämpliga beslut till följd av utövandet av sina tillsynsbefogenheter och tillsynsuppgifter.

2. De behöriga myndigheterna ska, utöver sina befogenheter enligt nationell rätt, ha följande befogenheter:

- a) Att fastställa art, omfattning och format avseende den information som avses i punkt 1, som de kräver att PEPP-sparinstitut ska lämna vid i förväg fastställda tidpunkter, när en i förväg fastställd händelse inträffat eller vid en förfrågan om ett PEPP-sparinstituts situation.
- b) Att från PEPP-sparinstitut erhålla information om avtal som PEPP-sparinstitut ingått eller om avtal som ingåtts med tredjeparter.
- c) Att begära information från externa experter, t.ex. revisorer och aktuarier.

3. Den information som avses i punkterna 1 och 2 ska omfatta följande:

- a) Kvalitativa eller kvantitativa inslag, eller lämplig kombination av sådana.

- b) Historiska, aktuella eller framåtblickande inslag, eller lämplig kombination av sådana.
- c) Uppgifter från interna eller externa källor, eller lämplig kombination av sådana.
4. Den information som avses i punkterna 1 och 2 ska
- a) stå i proportion till art, omfattning och komplexitet hos PEPP-sparinstitutets verksamhet och särskilt till den inneboende risken i denna verksamhet,
- b) vara tillgänglig, fullständig i varje väsentligt hänseende, jämförbar och konsekvent utformad över tiden,
- c) vara relevant, tillförlitlig och begriplig.
5. PEPP-sparinstitut ska årligen lämna följande information till de behöriga myndigheterna:
- a) För vilka medlemsstater PEPP-sparinstitut erbjuder underkonton.
- b) Antalet anmälningar i enlighet med artikel 20.1 som mottagits från PEPP-sparare som har bytt bosättningsort till en annan medlemsstat.
- c) Antal begäranden om att öppna ett underkonto och antal underkonton som öppnats i enlighet med artikel 20.2.
- d) Antal begäranden från PEPP-sparare om byte och faktiska överföringar i enlighet med artikel 20.5 a.
- e) Antal begäranden från PEPP-sparare om byte och faktiska överföringar enligt artikel 52.3.

De behöriga myndigheterna ska vidarebefordra informationen till Eiopa.

6. PEPP-sparinstitut ska ha lämpliga system och strukturer för att uppfylla kraven i punkterna 1–5 samt en skriftlig policy, godkänd av PEPP-sparinstitutets lednings-, tillsyns- eller förvaltningsorgan, som säkerställer att den lämnade informationen är lämplig.

7. På begäran till de behöriga myndigheterna och för att fullgöra de uppgifter som tilldelats genom denna förordning, ska Eiopa ha tillgång till den information som lämnas av PEPP-sparinstitut.

8. Om inbetalningarna till PEPP-produkter och PEPP-förmåner omfattas av förmåner eller incitament ska PEPP-sparinstitutet i enlighet med relevant nationell rätt till den berörda nationella myndigheten, i tillämpliga fall, överlämna all information som är nödvändig för att tillhandahålla eller återkräva sådana förmåner och incitament som mottagits i samband med sådana inbetalningar och förmåner.

9. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 72 som kompletterar denna förordning genom att specificera den ytterligare information som avses i punkterna 1–5 i denna artikel i syfte att i lämplig utsträckning säkerställa konvergens i tillsynsrapporteringen.

Eiopa ska efter samråd med de övriga ESA-myndigheterna och behöriga myndigheter och efter branschtester utarbeta utkast till tekniska genomförandestandarder om formatet för tillsynsrapporteringen.

Eiopa ska överlämna dessa förslag till tekniska genomförandestandarder till kommissionen senast den 15 augusti 2020.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska genomförandestandarder som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1094/2010.

KAPITEL V

INTJÄNANDEFAS

AVSNITT I

Investeringsregler för PEPP-sparinstitut

Artikel 41

Investeringsregler

1. PEPP-sparinstitut ska investera de tillgångar som motsvarar PEPP-produkten i enlighet med *aktsamhetsprincipen* och särskilt i enlighet med följande regler:

- a) Tillgångarna ska investeras på det sätt som på lång sikt bäst gagnar PEPP-spararnas intressen som helhet. Vid en eventuell intressekonflikt ska PEPP-sparinstitutet eller den enhet som förvaltar dess portfölj säkerställa att investeringen görs uteslutande i PEPP-spararnas intresse.
- b) Inom ramen för aktsamhetsprincipen ska PEPP-sparinstitutet beakta risker som är förknippade med ESG-faktorer och investeringsbeslutens möjliga långsiktiga konsekvenser för dessa faktorer.
- c) Tillgångarna ska investeras på ett sätt som säkerställer säkerhet, kvalitet, likviditet och lönsamhet för den samlade portföljen.
- d) Tillgångarna ska till övervägande del investeras på reglerade marknader. Investeringar i tillgångar som inte är föremål för handel på reglerade finansmarknader ska hållas på aktsamma nivåer.
- e) Det ska vara möjligt att investera i derivatinstrument, förutsatt att sådana instrument bidrar till att minska investeringsriskerna eller underlättar effektiv förvaltning av portföljen. Dessa instrument ska värderas enligt aktsamhetsprincipen, med hänsyn till de underliggande tillgångarna, och inkluderas i värderingen av PEPP-sparinstitutets tillgångar. PEPP-sparinstitut ska även undvika överdriven riskexponering mot en och samma motpart och mot annan derivatverksamhet.

- f) Tillgångarna ska vara diversifierade på ett lämpligt sätt för att undvika dels överdrivet beroende av någon särskild tillgång, emittent eller företagsgrupp, dels ackumulation av risker i den samlade portföljen. Investeringar i tillgångar som emitterats av samma emittent eller av emittenter som tillhör samma grupp får inte innebära överdriven riskkoncentration för ett PEPP-sparinstitut.
- g) Tillgångarna får inte investeras i icke-samarbetsvilliga jurisdiktioner enligt tillämpliga rådsslutsatser med förteckningen över icke-samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet, och inte heller i ett högriskredjeland med strategiska brister enligt kommissionens tillämpliga delegerade förordning som antagits på grundval av artikel 9 i direktiv (EU) 2015/849.
- h) PEPP-sparinstitutet får inte utsätta sig självt och tillgångar som är hänförliga till PEPP-produkten för risker till följd av en alltför hög skuldsättningsgrad eller en alltför omfattande löptidsomvandling.
2. De regler som fastställs i punkt 1 a–h ska endast tillämpas i den mån PEPP-sparinstitutet inte omfattas av striktare bestämmelser i relevant sektorslagstiftning.

AVSNITT II

Investeringsalternativ för PEPP-sparare

Artikel 42

Allmänna bestämmelser

1. PEPP-sparinstitut får erbjuda PEPP-sparare upp till sex investeringsalternativ.
2. Investeringsalternativen ska omfatta bas-PEPP-produkten och får omfatta andra investeringsalternativ.
3. Alla investeringsalternativ ska vara utformade av PEPP-sparinstitut på grundval av en garanti eller en riskreduceringsteknik som ska säkerställa ett tillräckligt skydd för PEPP-sparare.
4. Tillhandahållande av garantier ska omfattas av den relevanta sektorslagstiftning som är tillämplig på PEPP-sparinstitutet.
5. De PEPP-sparinstitut som avses i artikel 6.1 c, d, e och f får erbjuda PEPP-produkter med en garanti endast genom samarbete med kreditinstitut eller försäkringsföretag som kan tillhandahålla sådana garantier i enlighet med den sektorslagstiftning som är tillämplig på dem. Dessa institut eller företag ska vara ensamt ansvariga för garantin.

Artikel 43

PEPP-spararens val av investeringsalternativ

PEPP-spararen ska efter att ha mottagit relevant information och rådgivning välja ett investeringsalternativ i samband med att PEPP-avtalet ingås.

Artikel 44

Villkor för ändring av det valda investeringsalternativet

1. Om PEPP-sparinstitutet tillhandahåller olika investeringsalternativ ska PEPP-spararen under intjänandet till PEPP-produkten ha möjlighet att välja ett annat investeringsalternativ efter minst fem år från ingåendet av PEPP-avtalet och, om det gäller senare ändringar, efter fem år från det senaste bytet av investeringsalternativ. PEPP-sparinstitutet får tillåta PEPP-spararen att ändra det valda investeringsalternativet oftare än så.

2. Ändringar av investeringsalternativet ska vara kostnadsfria för PEPP-sparare.

Artikel 45

Bas-PEPP-produkten

1. Bas-PEPP-produkten ska vara en säker produkt och utgöra ickevalsalternativet. Den ska utformas av PEPP-sparinstitut på grundval av en garanti för det kapital som är inestående i början av utbetalningsfasen och, om tillämpligt, under utbetalningsfasen, eller en riskreduceringsteknik som är förenlig med målet att PEPP-spararen ska få tillbaka sitt kapital.
2. Kostnaderna och avgifterna för bas-PEPP-produkten får inte överstiga 1 % per år av det ackumulerade kapitalet.
3. För att säkerställa lika spelregler för olika PEPP-sparinstitut och olika typer av PEPP-produkter ska Eiopa utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder med närmare uppgifter om de typer av kostnader och avgifter som avses i punkt 2 efter samråd med de övriga ESA-myndigheterna i tillämpliga fall.

Vid utarbetandet av förslagen till tekniska tillsynsstandarder ska Eiopa ta hänsyn till olika möjliga typer av PEPP-produkter, PEPP-produktens långsiktiga pensionsändamål och PEPP-produkternas olika möjliga egenskaper, särskilt utbetalningar i form av långfristiga annuiteter eller årliga uttag fram till åtminstone den ålder som motsvarar PEPP-spararens förväntade livslängd. Eiopa ska också utvärdera kapitalskyddets särskilda beskaffenhet i förhållande till kapitalgarantin. Eiopa ska överlämna dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 15 augusti 2020.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera denna förordning genom att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1094/2010.

4. Vartannat år från och med den dag då denna förordning börjar tillämpas ska kommissionen, efter samråd med Eiopa och i tillämpliga fall de övriga ESA-myndigheterna, göra en översyn för att bedöma om det procentuella värde som avses i punkt 2 är adekvat. Kommissionen ska särskilt beakta den faktiska nivån och förändringarna av den faktiska nivån på kostnader och avgifter samt inverkan på tillgången till PEPP-produkter.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 72 för att ändra det procenttal som avses i punkt 2 i denna artikel, mot bakgrund av sina översyner, i syfte att möjliggöra ett lämpligt marknadsstillträde för PEPP-sparinstitut.

Artikel 46

Riskreduceringstekniker

1. Användningen av riskreduceringstekniker ska säkerställa att investeringsstrategin för PEPP-produkten är utformad för att bygga upp en stabil och adekvat individuell framtida pensionsinkomst från PEPP-produkten och säkerställa en rättvis behandling av alla generationer av PEPP-sparare.

Alla riskreduceringstekniker, oavsett om de tillämpas inom ramen för bas-PEPP-produkten eller investeringsalternativen, ska vara sunda, robusta och förenliga med riskprofilen för motsvarande investeringsalternativ.

2. Tillämpliga riskreduceringstekniker kan bland annat inbegripa följande:
 - a) Bestämmelser för att gradvis anpassa investeringsallokeringen för att minska investeringarnas finansiella risker för investerargrupper som motsvarar den återstående löptiden (livscykelanpassning).

- b) Bestämmelser om upprättande av reserver från inbetalningar eller avkastning på investeringar som ska tilldelas PEPP-sparare på ett rättvist och transparent sätt för att reducera investeringsförluster.
- c) Bestämmelser för användning av lämpliga garantier för att skydda mot investeringsförluster.

3. För att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna artikel ska Eiopa, efter samråd med de övriga ESA-myndigheterna och efter att ha genomfört branschtestningar, utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder som specificerar de minimikriterier som riskreduceringsteknikerna ska uppfylla, med beaktande av de olika typerna av PEPP-produkter och deras särdrag, samt de olika typerna av PEPP-sparinstitut och skillnaderna mellan deras tillsynsordning.

Eiopa ska överlämna dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 15 augusti 2020.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera denna förordning genom att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1094/2010.

AVSNITT III

Andra aspekter rörande intjänandefasen

Artikel 47

Villkor rörande intjänandefasen

1. De villkor som rör intjänandefasen av de nationella underkontona ska fastställas av medlemsstaterna, såvida de inte närmare anges i denna förordning.
2. Sådana villkor får i synnerhet innefatta åldersgränser för när intjänandefasen kan börja, intjänandefasens minimilängd, högsta och lägsta inbetalningsbelopp och deras regelbundenhet.

KAPITEL VI

SKYDD AV INVESTERARE

Artikel 48

Förvaringsinstitut

1. De PEPP-sparinstitut som avses i artikel 6.1 c, e och f ska utse ett eller flera förvaringsinstitut för förvaring av tillgångar i samband med PEPP-verksamheten och övervakningsplikter.
2. För utseendet av förvaringsinstitutet, utförandet av dess uppgifter i samband med förvaring av tillgångar och förvaringsinstitutets ansvar samt förvaringsinstitutets övervakningsplikter ska kapitel IV i direktiv 2009/65/EG tillämpas.

*Artikel 49***Täckning av biometriska risker**

1. PEPP-sparinstitut får erbjuda PEPP-produkter med ett alternativ som säkerställer täckning av biometriska risker.
2. Täckning av biometriska risker ska omfattas av den relevanta sektorslagstiftning som är tillämplig på PEPP-sparinstitutet. Täckning av biometriska risker får variera från underkonto till underkonto.
3. Sådana PEPP-sparinstitut som avses i artikel 6.1 a, c, d, e och f får erbjuda PEPP-produkter med en möjlighet till täckning av biometriska risker. I sådana fall ska täckning beviljas endast om detta sker genom samarbete med försäkringsföretag som kan täcka dessa risker i enlighet med den sektorslagstiftning som är tillämplig på dem. Försäkringsföretaget ska vara fullt ansvarigt för täckningen av de biometriska riskerna.

*Artikel 50***Klagomål**

1. PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska införa och tillämpa lämpliga och effektiva förfaranden för att hantera klagomål som lämnas av PEPP-kunder avseende deras rättigheter och skyldigheter enligt denna förordning.
2. Dessa förfaranden ska tillämpas i varje medlemsstat där PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören erbjuder sina tjänster och ska finnas tillgängliga på ett officiellt språk i den berörda medlemsstaten i enlighet med vad PEPP-kunden valt, eller på ett annat språk om PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören kommer överens om detta med PEPP-kunden.
3. PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska göra sitt yttersta för att, antingen elektroniskt eller på något annat varaktigt medium i enlighet med artikel 24, svara på PEPP-kundernas klagomål. I svaret ska varje punkt i klagomålet bemötas, inom rimlig tid och senast 15 arbetsdagar efter det att klagomålet mottagits. Under särskilda omständigheter som PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören inte kan påverka som gör att svaret inte kan lämnas inom 15 arbetsdagar, ska PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören skicka ett preliminärt svar, med klart angivna skäl till förseningen av svaret på klagomålet och med angivande av när PEPP-kunden ska få det definitiva svaret. Tidsfristen för mottagande av det slutliga svaret får under inga omständigheter överskrida 35 arbetsdagar.
4. PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska informera PEPP-kunderna om minst ett alternativt tvistlösningsorgan som har behörighet att hantera tvister avseende PEPP-kunders rättigheter och skyldigheter enligt denna förordning.
5. Den information om förfarandena som avses i punkt 1 ska vara tydlig, begriplig och lätt tillgänglig på PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributörens webbplats, om sådan finns, vid filialen och i de allmänna villkoren för avtal mellan PEPP-sparinstitutet eller PEPP-distributören och PEPP-kunden. Det ska anges var ytterligare information kan inhämtas om det berörda alternativa tvistlösningsorganet och om villkoren för att anlita ett sådant organ.
6. De behöriga myndigheterna ska införa förfaranden som gör det möjligt för PEPP-kunder och andra intresserade parter, inbegripet konsumentorganisationer, att lämna in klagomål till behöriga myndigheter avseende PEPP-sparinstitutets och PEPP-distributörens påstådda överträdelse av denna förordning. Den som klagat ska i samtliga fall erhålla svar.
7. I fall som berör mer än en medlemsstat kan klaganden välja att lämna in sitt klagomål genom de behöriga myndigheterna i sin bosättningsmedlemsstat, oberoende av var överträdelsen inträffade.

Artikel 51

Twistlösning utanför domstol

1. Adekvata, oberoende, opartiska, transparenta och ändamålsenliga alternativa twistlösningsförfaranden för lösning av tvister mellan PEPP-kunder och PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer avseende de rättigheter och skyldigheter som denna förordning medför ska fastställas i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU ⁽²¹⁾, i förekommande fall med hjälp av befintliga behöriga organ. Sådana alternativa twistlösningsförfaranden ska vara tillämpliga på, och det relevanta twistlösningsorganets behörighet utökas till att omfatta, de PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer som förfarandena rör.
2. De organ som avses i punkt 1 ska samarbeta effektivt för att lösa gränsöverskridande tvister avseende de rättigheter och skyldigheter som denna förordning medför.

KAPITEL VII

BYTE AV PEPP-SPARINSTITUT

Artikel 52

Tillhandahållande av bytesmöjligheten

1. PEPP-sparinstitut ska erbjuda PEPP-sparare en bytesmöjlighet som innebär att eventuell behållning med motsvarande belopp eller i tillämpliga fall de faktiska tillgångarna i enlighet med punkt 4, på PEPP-spararens begäran överförs från ett PEPP-konto hos det överförande PEPP-sparinstitutet till ett nytt PEPP-konto med samma underkonton som öppnas hos det mottagande PEPP-sparinstitutet, samtidigt som det tidigare PEPP-kontot avslutas.

När det överförande PEPP-sparinstitutet använder bytesmöjligheten ska det överföra all information som är kopplad till alla underkonton tillhörande det tidigare PEPP-kontot, inklusive rapporteringskrav, till det mottagande PEPP-sparinstitutet. Det mottagande PEPP-sparinstitutet ska registrera denna information i motsvarande underkonton.

En PEPP-sparare får begära ett byte till ett PEPP-sparinstitut som är etablerat i samma medlemsstat (icke-gränsöverskridande byten) eller i en annan medlemsstat (gränsöverskridande byten). PEPP-sparare kan utnyttja rätten att byta PEPP-sparinstitut under PEPP-produktens intjänandefas och utbetalningsfas.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1, ska PEPP-sparinstitut under utbetalningsfasen inte vara skyldiga att tillhandahålla en bytesmöjlighet för PEPP-produkter när PEPP-spararna mottar utbetalningar i form av livslång livränta.

3. PEPP-spararen får byta PEPP-sparinstitut efter minst fem år från och med det att PEPP-avtalet ingåtts och, vid senare byten, efter fem år från det senaste bytet, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 20.5 a. PEPP-sparinstitutet får tillåta PEPP-spararen att byta PEPP-sparinstitut oftare än så.

4. När det gäller byte mellan PEPP-sparinstitut som erbjuder individuell portföljförvaltning för PEPP-sparare får PEPP-sparare välja att överföra de faktiska tillgångarna eller motsvarande belopp. I alla andra fall ska endast överföring av motsvarande belopp tillåtas.

Det mottagande PEPP-sparinstitutet ska lämna sitt skriftliga medgivande när PEPP-spararen begär en överföring av de faktiska tillgångarna.

⁽²¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ twistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

Artikel 53

Bytesmöjligheten

1. På PEPP-spararens begäran, efter det att denne har fattat ett välgrundat beslut på grundval av den information som erhållits från PEPP-sparinstitut enligt definitionen i artikel 56, ska bytet inledas av det mottagande PEPP-sparinstitutet.
2. PEPP-spararens begäran ska upprättas på ett av de officiella språken i den medlemsstat där bytet inleds eller på ett annat språk som parterna kommit överens om. I begäran ska PEPP-spararen
 - a) ge specifikt samtycke till att det överförande PEPP-sparinstitutet utför var och en av de uppgifter som avses i punkt 4 och specifikt samtycke till att det mottagande PEPP-sparinstitutet utför var och en av de uppgifter som avses i punkt 5,
 - b) i samtycke med det mottagande PEPP-sparinstitutet fastställa från vilken tidpunkt betalningar ska göras till det PEPP-konto som öppnats hos det mottagande PEPP-sparinstitutet.

Denna tidpunkt ska vara minst två veckor efter den dag då det mottagande PEPP-sparinstitutet mottar de dokument som överförs från det överförande PEPP-sparinstitutet enligt punkt 4.

Medlemsstaterna får kräva att PEPP-spararens begäran ska vara skriftlig och att PEPP-spararen får en kopia av den godtagna begäran.

3. Inom fem arbetsdagar från det mottagande av begäran som avses i punkt 2 ska det mottagande PEPP-sparinstitutet begära att det överförande PEPP-sparinstitutet utför de uppgifter som avses i punkt 4.
4. På det mottagande PEPP-sparinstitutets begäran ska det överförande PEPP-sparinstitutet göra följande:
 - a) Inom fem arbetsdagar, skicka PEPP-pensionsbeskedet för perioden från och med dagen för det senast upprättade PEPP-pensionsbeskedet till dagen för begäran till PEPP-spararen och det mottagande PEPP-sparinstitutet.
 - b) Inom fem arbetsdagar, skicka en förteckning över de befintliga tillgångar som överförs vid överföring av de faktiska tillgångarna enligt artikel 52.4 till det mottagande PEPP-sparinstitutet.
 - c) Upphöra med att godta inkommande betalningar på PEPP-kontot med verkan från och med det datum som anges av PEPP-spararen i den begäran som avses i punkt 2 b.
 - d) Överföra motsvarande belopp, eller i tillämpliga fall, faktiska tillgångar i enlighet med artikel 52.4 från PEPP-kontot till det nya PEPP-konto som öppnats hos det mottagande PEPP-sparinstitutet vid den tidpunkt som PEPP-spararen angett i sin begäran.

- e) Avsluta PEPP-kontot vid den tidpunkt som PEPP-spararen angett om denne inte har några utestående skyldigheter. Det överförande PEPP-sparinstitutet ska omedelbart informera PEPP-spararen om sådana utestående skyldigheter hindrar avslutandet av PEPP-spararens konto.

5. Det mottagande PEPP-sparinstitutet ska, i enlighet med vad som anges i begäran och i den utsträckning de uppgifter som lämnas av det överförande PEPP-sparinstitutet eller PEPP-spararen gör det möjligt för det mottagande PEPP-sparinstitutet att göra detta, göra de förberedelser som krävs för att ta emot inkommande betalningar och godta dem med verkan från och med den dag som PEPP-spararen angett i sin begäran.

Artikel 54

Avgifter och kostnader i samband med bytet

1. PEPP-sparare ska kostnadsfritt ha tillgång till sina personuppgifter hos antingen det överförande eller det mottagande PEPP-sparinstitutet.
2. Det överförande PEPP-sparinstitutet ska lämna de uppgifter som begärs av det mottagande PEPP-sparinstitutet enligt artikel 53.4 a utan att ta ut någon avgift av PEPP-spararen eller det mottagande PEPP-sparinstitutet.
3. De totala avgifter och kostnader som det överförande PEPP-sparinstitutet får ta ut av PEPP-spararen för att avsluta ett PEPP-konto hos sig ska begränsas till de faktiska administrativa kostnader som PEPP-sparinstitutet ådragit sig och får inte överstiga 0,5 % av motsvarande belopp eller värdet i pengar av de faktiska tillgångar som ska överföras till det mottagande PEPP-sparinstitutet.

Medlemsstaterna får fastställa ett lägre procenttal för de avgifter som avses i första stycket och ett annat procenttal när PEPP-sparinstitutet gör det möjligt för PEPP-sparare att byta PEPP-sparinstitut oftare enligt vad som anges i artikel 52.3.

Det överförande PEPP-sparinstitutet får inte ta ut några ytterligare avgifter av det mottagande PEPP-sparinstitutet.

4. Det mottagande PEPP-sparinstitutet får endast ta ut de faktiska administrativa kostnaderna och transaktionskostnaderna för bytet.

Artikel 55

Skydd av PEPP-sparare mot finansiell förlust

1. Eventuella finansiella förluster – inbegripet avgifter, kostnader och ränta som PEPP-spararen åsamkas som ett direkt resultat av att ett PEPP-sparinstitut som är involverat i bytet underlåter att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 53 – ska utan dröjsmål ersättas av PEPP-sparinstitutet.
2. Ansvar enligt punkt 1 ska inte vara tillämpligt i fall av osedvanliga och oförutsägbara omständigheter som det PEPP-sparinstitut som åberopar dessa omständigheter inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla ansträngningar att göra så eller då ett PEPP-sparinstitut är bundet av andra rättsliga krav som omfattas av unionsrätten eller nationell rätt.

3. Ansvar enligt punkt 1 ska fastställas i enlighet med de rättsliga krav som är tillämpliga på nationell nivå.
4. PEPP-spararen ska bära eventuella risker för finansiella förluster som är hänförliga till inlösen av faktiska tillgångar på PEPP-kontot som erfordras vid överföringen från det överförande PEPP-sparinstitutet till det mottagande PEPP-sparinstitutet enligt artikel 52.4
5. Det överförande PEPP-sparinstitutet ska inte vara ålagt att säkerställa kapitalskydd eller tillhandahålla en garanti vid tidpunkten för bytet.

Artikel 56

Information om bytesmöjligheten

1. PEPP-sparinstitut ska ge PEPP-sparare följande information om bytesmöjligheten så att PEPP-spararen kan fatta ett välgrundat beslut:
 - a) Det överförande respektive mottagande PEPP-sparinstitutets roll under varje steg i bytesprocessen, enligt artikel 53.
 - b) Tidsplanen för att slutföra de olika stegen.
 - c) Avgifterna och kostnaderna för bytesprocessen.
 - d) De möjliga följderna av ett byte, särskilt vad gäller kapitalskyddet eller garantin, och annan information relaterad till bytesmöjligheten.
 - e) Information om möjligheten till överlåtelse av de faktiska tillgångarna, om tillämpligt.

Det mottagande PEPP-sparinstitutet ska uppfylla kraven i kapitel IV.

Det mottagande PEPP-sparinstitutet ska i tillämpliga fall informera PEPP-spararen om att det finns en garantiordning, inbegripet ett insättningsgarantisystem, ett system för ersättning till investerare eller ett försäkringsgarantisystem, som omfattar PEPP-spararen.

2. Den information som avses i punkt 1 i denna artikel ska finnas tillgänglig på PEPP-leverantörens webbplats. Den ska också tillhandahållas PEPP-sparare på begäran i enlighet med kraven i artikel 24.

KAPITEL VIII

UTBETALNINGSFAS

Artikel 57

Villkor rörande utbetalningsfasen

1. De villkor som rör utbetalningsfasen och utbetalningarna från de nationella underkontona ska fastställas av medlemsstaterna, såvida de inte närmare anges i denna förordning.

2. Sådana villkor får i synnerhet omfatta fastställande av minimiålder för starten på utbetalningsfasen, av en maximal period före uppnådd pensionsålder för anslutning till en PEPP-produkt, samt villkor för inlösen före minimiåldern för starten på utbetalningsfasen, särskilt i fall av särskilt svåra omständigheter.

Artikel 58

Utbetalningsformer

1. PEPP-sparinstitut ska erbjuda PEPP-sparare en eller flera av följande utbetalningsformer:
 - a) Annuiteter.
 - b) Engångsbelopp.
 - c) Uttag.
 - d) Kombinationer av ovanstående former.
2. PEPP-sparare ska välja form av utbetalningar under utbetalningsfasen när de ingår ett PEPP-avtal och när de begär ett öppnande av ett nytt underkonto. Formerna av utbetalningar kan variera från underkonto till underkonto.
3. Utan att det påverkar punkt 1 i denna artikel eller artikel 57 eller 59 får medlemsstaterna anta åtgärder till förmån för vissa utbetalningsformer. Sådana åtgärder får omfatta kvantitativa gränser för engångsbelopp för att ytterligare främja de andra former av utbetalningar som avses i punkt 1 i den här artikeln. Sådana kvantitativa begränsningar ska endast tillämpas på utbetalningar motsvarande det intjänade kapitalet i PEPP-underkontot som är knutet till den medlemsstat vars nationella rätt föreskriver kvantitativa gränser för engångsbelopp.
4. Medlemsstaterna får fastställa villkor för återbetalning av beviljade förmåner och incitament.

Artikel 59

Ändringar av utbetalningsformerna

1. Om PEPP-sparinstitutet erbjuder olika former av utbetalningar ska PEPP-spararen ha rätt att ändra formen för utbetalningarna på varje öppnat underkonto
 - a) ett år före inledandet av utbetalningsfasen,
 - b) vid inledandet av utbetalningsfasen,
 - c) vid tidpunkten för bytet.

Ändringar av utbetalningsformerna ska vara kostnadsfria för PEPP-spararen.

2. Efter att ha mottagit en begäran från PEPP-spararen om att ändra form av utbetalningar ska PEPP-sparinstitutet i ett tydligt och begripligt format informera PEPP-spararen om de finansiella konsekvenserna av en sådan ändring för PEPP-spararen eller PEPP-förmånstagaren, i synnerhet när det gäller eventuell inverkan på de nationella incitament som kan tillämpas på de befintliga underkontona i PEPP-spararens PEPP-produkt.

Artikel 60

Pensionsplanering och rådgivning om utbetalningar

1. För bas-PEPP-produkten ska PEPP-sparinstitutet vid inledandet av utbetalningsfasen erbjuda PEPP-spararen en personlig pensionsplanering på grundval av en hållbar användning av det kapital som ackumulerats i PEPP-underkonton, med beaktande av åtminstone följande:

- a) Värdet på det kapital som ackumulerats i PEPP-underkontona.
- b) Det totala beloppet av andra intjänade pensionsrätter.
- c) PEPP-spararens långsiktiga pensionsrelaterade krav och behov.

2. Pensionsplaneringen som avses i punkt 1 ska omfatta en personlig rekommendation till PEPP-spararen om den optimala formen av utbetalningar för denne, såvida inte bara en form av utbetalningar tillhandahålls. Om ett engångsbelopp inte är förenligt med PEPP-spararens pensionsrelaterade behov ska rådgivningen åtföljas av en varning om detta.

KAPITEL IX

TILLSYN

Artikel 61

Behöriga myndigheters tillsyn och Eiopas övervakning

1. De behöriga myndigheterna för PEPP-sparinstitutet ska övervaka efterlevnaden av denna förordning fortlöpande och i enlighet med relevanta sektorsspecifika tillsynsordningar och standarder. De ska även ansvara för att övervaka uppfyllandet av de krav som fastställs i PEPP-sparinstitutets stadgar eller bolagsordning och övervaka huruvida PEPP-sparinstitutet har tillräckliga arrangemang och en tillräcklig organisation med hänsyn till de uppgifter som ska utföras för att tillhandahålla PEPP-produkter.

2. Eiopa och de behöriga myndigheterna ska övervaka privata pensionsprodukter som tillhandahålls eller distribueras i syfte att kontrollera att sådana produkter använder beteckningen *PEPP-produkt* eller presenteras som PEPP-produkter endast när de registrerats enligt denna förordning.

Artikel 62

De behöriga myndigheternas befogenheter

Varje medlemsstat ska säkerställa att de behöriga myndigheterna har alla tillsyns- och utredningsbefogenheter som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt denna förordning.

Artikel 63

Behöriga myndigheters befogenheter att ingripa mot produkter

1. Behöriga myndigheter får förbjuda eller begränsa marknadsföringen eller distributionen av en PEPP-produkt i eller från sin medlemsstat på följande villkor:

- a) De behöriga myndigheterna har förvässat sig om att det finns rimliga skäl att anta att PEPP-produkten ger upphov till allvarliga eller upprepade problem kring spararskyddet eller utgör en risk för finansmarknadernas korrekta funktion och integritet eller för stabiliteten i hela eller delar av det finansiella systemet i minst en medlemsstat.

- b) Åtgärden är proportionerlig med hänsyn till de identifierade riskernas art, de berörda PEPP-spararnas sofistikeringsgrad och den sannolika effekten av åtgärden för de PEPP-sparare som har ingått ett PEPP-avtal.
- c) De behöriga myndigheterna har samrått grundligt med behöriga myndigheter i andra medlemsstater som kan komma att påverkas i betydande grad av åtgärden.
- d) Åtgärden får inte någon diskriminerande inverkan på tjänster eller verksamheter som tillhandahålls från en annan medlemsstat.

När villkoren i det första stycket är uppfyllda får behöriga myndigheter införa ett förbud eller en begränsning av försiktighetsskäl innan en PEPP-produkt har marknadsförts eller distribuerats till PEPP-sparare. Ett förbud eller en begränsning får tillämpas under omständigheter eller omfattas av undantag som de behöriga myndigheterna fastställt.

2. De behöriga myndigheterna får inte införa något förbud eller någon begränsning enligt denna artikel om de inte, senast en månad innan åtgärden är avsedd att få verkan, skriftligen, eller genom ett annat medium som myndigheterna har kommit överens om har underrättat alla övriga berörda behöriga myndigheter och Eiopa om

- a) den PEPP-produkt som den föreslagna åtgärden avser,
- b) det föreslagna förbudets eller den föreslagna begränsningens exakta art och när förbudet eller begränsningen är avsett att få verkan, och
- c) de belägg på grundval av vilka de har fattat sina beslut och har rimliga skäl att anse att alla villkor i punkt 1 är uppfyllda.

3. I undantagsfall då de behöriga myndigheterna bedömer det nödvändigt att vidta brådskande åtgärder enligt denna artikel för att förhindra att skada uppstår från en PEPP-produkt, får de behöriga myndigheterna vidta provisoriska åtgärder, med skriftligt varsel på minst 24 timmar innan åtgärden är avsedd att träda i kraft till alla andra behöriga myndigheter och Eiopa, förutsatt att alla villkor i denna artikel är uppfyllda och att det dessutom tydligt har fastställts att det med en delgivningstid på en månad inte skulle gå att i tillfredsställande grad avvärja problemet eller hotet i fråga. De behöriga myndigheterna får inte vidta provisoriska åtgärder för en period som är längre än tre månader.

4. De behöriga myndigheterna ska på sina webbplatser offentliggöra ett tillkännagivande av varje beslut om att införa ett förbud eller en begränsning som avses i punkt 1. Tillkännagivandet ska innehålla uppgift om förbudet eller begränsningen, den tidpunkt efter offentliggörandet av tillkännagivandet från och med vilken åtgärderna kommer att börja gälla och de underlag med stöd av vilka det kan fastställas att samtliga villkor i punkt 1 är uppfyllda. Förbudet eller begränsningen ska endast tillämpas i samband med åtgärder som vidtas efter offentliggörandet av tillkännagivandet.

5. De behöriga myndigheterna ska återkalla förbudet eller begränsningen om villkoren i punkt 1 inte längre är tillämpliga.

Artikel 64

Stöd och samordning

1. Eiopa ska ha en stödjande och samordnande roll i samband med åtgärder som vidtas av behöriga myndigheter enligt artikel 63. Eiopa ska i synnerhet säkerställa att åtgärder som vidtas av en behörig myndighet är berättigade och proportionella, och att de behöriga myndigheterna i förekommande fall tillämpar en enhetlig strategi.

2. Efter att ha mottagit en underrättelse enligt artikel 63 om ett förbud eller en begränsning som ska införas enligt den artikeln, ska Eiopa avge ett yttrande om förbudets eller begränsningens berättigande och proportionalitet. Om Eiopa anser att andra behöriga myndigheter måste vidta åtgärder för att avvärja risken ska detta anges i yttrandet. Yttrandet ska offentliggöras på Eiopas webbplats.

3. Om en behörig myndighet föreslår att vidta, eller vidtar, åtgärder i strid med ett yttrande som Eiopa har avgett enligt punkt 2 eller avstår från att vidta åtgärder i strid med ett sådant yttrande, ska myndigheten på sin webbplats omedelbart offentliggöra ett tillkännagivande med en fullständig förklaring av skälen till sitt agerande.

Artikel 65

Eiopas befogenheter att ingripa mot produkter

1. Eiopa ska i enlighet med artikel 9.2 i förordning (EU) nr 1094/2010 övervaka marknaden för PEPP-produkter som marknadsförs, distribueras eller säljs i unionen.

2. I enlighet med artikel 9.5 i förordning (EU) nr 1094/2010 får Eiopa, om villkoren i punkterna 3 och 4 i denna artikel är uppfyllda, tillfälligt förbjuda eller begränsa marknadsföring, distribution eller försäljning av vissa PEPP-produkter eller PEPP-produkter med vissa särskilda egenskaper i unionen.

Ett förbud eller en begränsning får tillämpas under omständigheter eller omfattas av undantag som Eiopa fastställt.

3. Eiopa ska fatta ett beslut enligt punkt 2 i denna artikel, i tillämpliga fall efter samråd med övriga ESA-myndigheter, och endast om samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) Den föreslagna åtgärden avser ett allvarligt problem kring skyddet för PEPP-sparare, inbegripet när det gäller produktens långsiktiga pensionsändamål, eller ett hot mot finansmarknadernas korrekta funktion och integritet eller mot stabiliteten i hela eller delar av unionens finansiella system.
- b) Unionens befintliga regelkrav enligt unionsrätten vilka är tillämpliga på PEPP-produkter bemöter inte detta hot.
- c) En behörig myndighet eller behöriga myndigheter har inte redan vidtagit åtgärder för att avvärja hotet eller de åtgärder som har vidtagits är otillräckliga.

När villkoren i första stycket har uppfyllts kan Eiopa av försiktighetsskäl införa det förbud eller den begränsning som avses i punkt 2 innan en PEPP-produkt har marknadsförts, distribuerats eller sålts till PEPP-kunder.

4. Vid vidtagandet av åtgärder enligt denna artikel ska Eiopa säkerställa att åtgärderna inte

- a) påverkar finansmarknadernas effektivitet eller PEPP-spararna på ett negativt sätt som inte står i proportion till åtgärdens fördelar,
- b) ger upphov till risk för regelarbitrage.

Om en eller flera behöriga myndigheter har vidtagit en åtgärd enligt artikel 63, får Eiopa vidta någon av de åtgärder som avses i punkt 2 i den här artikeln utan att avge det yttrande som föreskrivs i artikel 64.

5. Innan beslut fattas om att vidta åtgärder enligt denna artikel ska Eiopa underrätta de behöriga myndigheterna om vilken åtgärd som föreslås.
6. Eiopa ska på sin webbplats offentliggöra ett tillkännagivande om varje beslut om att vidta åtgärder enligt denna artikel. Det tillkännagivandet ska innehålla uppgifter om förbudet eller begränsningen samt om när åtgärderna, efter offentliggörandet, kommer att få verkan. Ett förbud eller en begränsning ska endast tillämpas på åtgärder som vidtas efter det att åtgärderna fått verkan.
7. Eiopa ska ompröva ett förbud eller en begränsning som införts enligt punkt 2 med lämpliga mellanrum och åtminstone var tredje månad. Om förbudet eller begränsningen inte förnyas efter den tremånadersperioden ska det eller den upphöra att gälla.
8. Alla åtgärder som Eiopa vidtar i enlighet med denna artikel ska ha företräde framför varje tidigare åtgärd som vidtagits av en behörig myndighet.
9. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 72 för att komplettera denna förordning med kriterier och faktorer som Eiopa ska tillämpa för att avgöra när det finns ett allvarligt problem avseende skyddet av PEPP-sparare, inbegripet avseende produktens långsiktiga pensionsändamål, eller ett hot mot finansmarknadernas korrekta funktion och integritet eller mot stabiliteten i hela eller delar av unionens finansiella system enligt punkt 3 a i den här artikeln.

Dessa kriterier och faktorer ska inbegripa följande:

- a) En PEPP-produkts komplexitetsgrad och förhållandet till den typ av PEPP-sparare som marknadsföringen och försäljningen riktar sig till.
- b) Innovationsgraden hos en PEPP-produkt, en verksamhet eller en praxis.
- c) De hävstångseffekter som en PEPP-produkt eller praxis innebär.
- d) Vad gäller finansmarknadernas korrekta funktion och integritet, storleken på eller det totala ackumulerade kapitalet i PEPP-produkten.

Artikel 66

Samarbete och enhetlighet

1. Varje behörig myndighet ska bidra till en enhetlig tillämpning av denna förordning i hela unionen.
2. De behöriga myndigheterna ska samarbeta med varandra i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013⁽²²⁾, samt direktiven 2009/65/EG, 2009/138/EG, 2011/61/EU, 2014/65/EU, (EU) 2016/97 och (EU) 2016/2341.
3. De behöriga myndigheterna och Eiopa ska samarbeta med varandra för att fullgöra sina respektive uppdrag enligt denna förordning i enlighet med förordning (EU) nr 1094/2010.
4. De behöriga myndigheterna och Eiopa ska utbyta all information och dokumentation som krävs för att de ska kunna fullgöra de respektive uppgifter som de tilldelas i den här förordningen i enlighet med förordning (EU) nr 1094/2010, särskilt för att konstatera och avhjälpa överträdelser av den här förordningen.

⁽²²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

5. För att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna artikel ska Eiopa utarbeta förslag till tekniska genomförandestandarder som närmare anger formerna för samarbete och informationsutbyte samt de krav som ska gälla för att presentera ovannämnda information i ett standardiserat format som möjliggör jämförelser.

Eiopa ska överlämna dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 15 augusti 2020.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska genomförandestandarder som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1094/2010.

KAPITEL X

SANKTIONER

Artikel 67

Administrativa sanktioner och andra åtgärder

1. Utan att det påverkar behöriga myndigheters tillsynsbefogenheter och medlemsstaternas rätt att föreskriva och utdöma straffrättsliga påföljder, ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser om lämpliga administrativa sanktioner och andra åtgärder för överträdelse av denna förordning och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. De administrativa sanktionerna och andra åtgärder ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Medlemsstaterna får besluta att inte fastställa bestämmelser om administrativa sanktioner som avses i första stycket för överträdelser som är föremål för straffrättsliga påföljder enligt deras nationella rätt.

Senast den dag då denna förordning börjar tillämpas ska medlemsstaterna anmäla de bestämmelser som avses i första och andra styckena till kommissionen och Eiopa. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen och Eiopa om eventuella ändringar av bestämmelserna.

2. De administrativa sanktioner och andra åtgärder som fastställs i punkt 3 i denna artikel ska tillämpas åtminstone på situationer där

- a) ett finansiellt företag som avses i artikel 6.1 har erhållit registrering av en PEPP-produkt genom falska eller vilseledande uppgifter eller på annat otillbörligt sätt, med överträdelse av artiklarna 6 och 7,
- b) ett finansiellt företag som avses i artikel 6.1 utan den krävda registreringen tillhandahåller respektive distribuerar produkter med beteckningen *paneuropeisk privat pensionsprodukt* eller *PEPP-produkt*,
- c) ett PEPP-sparinstitut inte har erbjudit portabilitetsmöjligheten med överträdelse av artikel 18 eller 19 eller den information om denna tjänst som krävs enligt artiklarna 20 och 21, eller inte har uppfyllt kraven och skyldigheterna i kapitel IV, kapitel V, artiklarna 48 och 50 och kapitel VII,
- d) ett förvaringsinstitut inte har fullgjort sina övervakningsplikter enligt artikel 48.

3. Medlemsstaterna ska i enlighet med nationell rätt se till att de behöriga myndigheterna har befogenhet att vidta åtminstone följande administrativa sanktioner och andra åtgärder i fråga om de situationer som avses i punkt 2 i denna artikel:

- a) En offentlig förklaring som anger namnet på den fysiska eller juridiska personen och överträdelsens art i enlighet med artikel 69.

- b) En anmodan om att den fysiska eller juridiska personen ska upphöra med sitt agerande och inte upprepa det.
- c) Ett tillfälligt förbud för varje medlem av det finansiella företags lednings-, tillsyns- eller förvaltningsorgan, eller varje annan fysisk person som hålls ansvarig, att utöva ledningsfunktioner i dessa företag.
- d) För juridiska personer, maximala administrativa böter på minst 5 000 000 EUR eller, i medlemsstater vars valuta inte är euro, motsvarande värde i nationell valuta den 14 augusti 2019.
- e) För juridiska personer får de maximala administrativa böter som avses i led d högst uppgå till 10 % av den totala årsomsättningen enligt de senast tillgängliga räkenskaper som godkänts av lednings-, tillsyns eller förvaltningsorganet; om den juridiska personen är ett moderbolag eller dotterbolag till det moderbolag som ska upprätta en koncernredovisning i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU⁽²³⁾ ska den relevanta totala årsomsättningen vara den totala årsomsättningen eller motsvarande typ av inkomst enligt relevanta redovisningslagstiftningsakter i den senast tillgängliga koncernredovisning som godkänts av lednings-, tillsyns eller förvaltningsorganet för det yttersta moderbolaget.
- f) För fysiska personer, maximala administrativa böter på minst 700 000 EUR eller, i medlemsstater vars valuta inte är euro, motsvarande värde i nationell valuta den 14 augusti 2019.
- g) Maximala administrativa böter till ett belopp motsvarande minst två gånger de vinster som härrör från överträdelsen, om dessa vinster kan fastställas, även om detta belopp överstiger de maximala beloppen i leden d, e respektive f.
4. Alla beslut om tillämpning av administrativa sanktioner eller andra åtgärder som anges i punkt 1 första stycket och i punkt 3 ska vara motiverade och omfattas av rätten att överklaga inför domstol.
5. När de behöriga myndigheterna utövar sina befogenheter enligt punkt 1 första stycket och enligt punkt 3 ska de ha ett nära samarbete för att se till att de administrativa sanktionerna och andra åtgärder leder till de resultat som eftersträvas genom denna förordning och att de samordnar sina åtgärder för att undvika eventuellt dubbelarbete och överlappningar när de tillämpar administrativa sanktioner och andra åtgärder på gränsöverskridande fall.

Artikel 68

Utövande av befogenheten att tillämpa administrativa sanktioner och andra åtgärder

1. Behöriga myndigheter ska utöva sin befogenhet att tillämpa de administrativa sanktioner och andra åtgärder som avses i artikel 67 i enlighet med sina nationella regelverk
- a) direkt,
- b) i samarbete med andra myndigheter,
- c) genom ansökan till behöriga rättsliga myndigheter.

⁽²³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

2. Behöriga myndigheter ska, när de fastställer typen av och nivån för en administrativ sanktion eller annan åtgärd som påförts enligt artikel 67.3, ta hänsyn till alla relevanta omständigheter, inbegripet följande, i förekommande fall:

- a) Överträdelsens väsentlighet, allvarlighetsgrad och varaktighet.
- b) Graden av ansvar hos den fysiska eller juridiska person som gjort sig skyldig till överträdelsen.
- c) Den ansvariga fysiska eller juridiska personens finansiella styrka, såsom den framgår av den ansvariga juridiska personens totala omsättning eller den ansvariga fysiska personens årsinkomst.
- d) Storleken på den vinst som den ansvariga fysiska eller juridiska personen gjort eller den förlust som undvikits, i den mån dessa kan fastställas.
- e) De förluster för tredjeparter som har orsakats av överträdelsen, i den mån dessa kan fastställas.
- f) Den ansvariga fysiska eller juridiska personens vilja att samarbeta med de behöriga myndigheterna, utan att det påverkar behovet av att säkerställa återbetalning av de vinster som personen erhållit eller förluster som denne undvikit.
- g) Den ansvariga fysiska eller juridiska personens tidigare överträdelser.

Artikel 69

Offentliggörande av administrativa sanktioner och andra åtgärder

1. Behöriga myndigheter ska på sin webbplats utan onödigt dröjsmål offentliggöra alla beslut om administrativa sanktioner eller andra åtgärder för överträdelser enligt denna förordning efter det att den administrativa sanktionens eller den andra åtgärdens adressat har underrättats om beslutet.

2. Det offentliggörande som avses i punkt 1 ska omfatta information om överträdelsens typ och art och om vilka personer som är ansvariga och vilka administrativa sanktioner eller andra åtgärder som påförts.

3. Om de behöriga myndigheterna mot bakgrund av en bedömning av det enskilda fallet anser att det är oproportionerligt att offentliggöra juridiska personers namn eller fysiska personers namn och personuppgifter, eller om de behöriga myndigheterna anser att offentliggörandet äventyrar finansmarknadernas stabilitet eller en pågående utredning, ska de behöriga myndigheterna antingen

- a) skjuta upp offentliggörandet av beslutet om påförande av den administrativa sanktionen eller andra åtgärder tills det inte längre finns någon anledning att inte offentliggöra det,
- b) offentliggöra beslutet om att påföra den administrativa sanktionen eller andra åtgärden men under en rimlig period utelämnat den berörda personens namn och personuppgifter, om skälen för anonymisering antas upphöra under denna period och förutsatt att en sådan anonymisering säkerställer ett effektivt skydd av de berörda personuppgifterna, eller

c) över huvud taget inte offentliggöra beslutet om att påföra den administrativa sanktionen eller andra åtgärden om de alternativ som anges i leden a och b inte anses tillräckliga för att säkerställa att

i) finansmarknadernas stabilitet inte äventyras,

ii) offentliggörandet av sådana beslut är proportionellt med avseende på åtgärder som bedöms vara av lindrigare art.

4. Vid ett beslut om att offentliggöra en administrativ sanktion eller annan åtgärd på anonym grund, enligt vad som avses i punkt 3 b, får offentliggörandet av de relevanta uppgifterna skjutas upp. Om ett beslut om en administrativ sanktion eller annan åtgärd överklagas inför relevanta rättsliga myndigheter ska de behöriga myndigheterna utan dröjsmål på sin officiella webbplats lägga till den informationen och eventuell senare information om resultatet av överklagandet. Eventuella rättsliga avgöranden som ogiltigförklarar ett beslut om åläggande av en administrativ sanktion eller annan åtgärd ska också offentliggöras.

5. Behöriga myndigheter ska säkerställa att alla offentliggöranden som avses i punkterna 1–4 ska ligga kvar på deras officiella webbplats i minst fem år efter offentliggörandet. Personuppgifter som ingår i offentliggörandet ska endast hållas på den behöriga myndighetens officiella webbplats under den period som krävs enligt gällande dataskyddsregler.

Artikel 70

Skyldighet att lämna information till Eiopa om administrativa sanktioner och andra åtgärder

1. Behöriga myndigheter ska informera Eiopa om alla administrativa sanktioner och andra åtgärder som påförts men inte offentliggjorts i enlighet med artikel 69.3 c, inbegripet alla överklaganden av dessa och resultatet av överklagandena.

2. Behöriga myndigheter ska årligen ge Eiopa information i aggregerad form om alla administrativa sanktioner och andra åtgärder som påförts i enlighet med artikel 67.

Eiopa ska offentliggöra den informationen i en årlig rapport.

3. Om medlemsstaterna i enlighet med artikel 67.1 andra stycket valt att föreskriva straffrättsliga påföljder för överträdelse av denna förordning, ska deras behöriga myndigheter årligen tillhandahålla Eiopa anonymiserade uppgifter i aggregerad form om alla brottsutredningar som inletts och alla straffrättsliga påföljder som påförts. Eiopa ska i en årsrapport offentliggöra uppgifter i anonymiserad form om påförda straffrättsliga påföljder.

4. Om de behöriga myndigheterna har offentliggjort en administrativ sanktion, annan åtgärd eller straffrättslig påföljd ska de samtidigt informera Eiopa om denna sanktion, åtgärd eller påföljd.

KAPITEL XI

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 71

Behandling av personuppgifter

När det gäller behandling av personuppgifter inom ramen för denna förordning ska PEPP-sparinstitut, PEPP-distributörer och behöriga myndigheter utföra sina uppgifter inom ramen för denna förordning i enlighet med förordning (EU) 2016/679 och direktiv 2002/58/EG. Vad gäller Eiopas behandling av personuppgifter inom ramen för denna förordning ska Eiopa följa förordning (EU) 2018/1725.

Artikel 72

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 40.9, 45.4 och 65.9 ska ges till kommissionen för en period på fyra år från och med den 14 augusti 2019. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av fyraårsperioden. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 40.9, 45.4 och 65.9 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* eller vid ett senare datum som anges i beslutet. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 40.9, 45.4 eller 65.9 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 73

Utvärdering och rapportering

1. Fem år efter denna förordnings tillämpningsdatum, och därefter vart femte år, ska kommissionen genomföra en utvärdering av denna förordning och, efter samråd med Eiopa och i tillämpliga fall de övriga ESA-myndigheterna, lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten för Europaparlamentet och rådet. Denna rapport ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.
2. Rapporten ska särskilt omfatta följande:
 - a) Hur förfarandet för registrering av PEPP-produkter i enlighet med kapitel II fungerar.
 - b) Portabiliteten, särskilt de underkonton som är tillgängliga för PEPP-sparare, och spararens möjlighet att fortsätta att betala in till det senast öppnade underkontot i enlighet med artikel 20.3 och 20.4.
 - c) Utvecklandet av partnerskap.
 - d) Hur bytesmöjligheten fungerar och nivån på avgifterna.

- e) PEPP-produktens marknadspenetration och denna förordnings effekter på pensionsverksamheten i Europa, inbegripet ersättning av befintliga produkter och utnyttjandet av bas-PEPP-produkten.
- f) Klagomålsförfarandet.
- g) Integreringen av ESG-faktorer i PEPP-produktens investeringspolicy.
- h) Nivån på de avgifter och kostnader som direkt eller indirekt bärs av PEPP-sparare, inklusive en bedömning av eventuella marknadsmisslyckanden.
- i) PEPP-sparinstitutens efterlevnad av denna förordning och de standarder som fastställs i den tillämpliga sektorslagstiftningen.
- j) Tillämpningen av olika riskreduceringstekniker som används av PEPP-sparinstitut.
- k) Tillhandahållande av PEPP-produkter enligt friheten att tillhandahålla tjänster och etableringsfriheten.
- l) Huruvida det finns fördelar med att offentliggöra information om produktens tidigare resultat till presumtiva PEPP-sparare, med beaktande av information om de resultatscenarier som kommer att ingå i PEPP-produkten.
- m) Huruvida den rådgivning som ges till PEPP-sparare är adekvat, särskilt när det gäller möjliga former av utbetalningar.

Den bedömning som avses i led e i första stycket ska beakta skälen till att inte öppna underkonton i vissa medlemsstater och bedöma PEPP-sparinstitutens framsteg och ansträngningar när det gäller att utveckla tekniska lösningar för att öppna underkonton.

3. Kommissionen ska inrätta en panel med relevanta berörda parter för att fortlöpande övervaka utvecklingen och genomförandet av PEPP-produkterna. Denna panel ska åtminstone inbegripa Eiopa, de behöriga myndigheterna, bransch- och konsumentföreträdare samt oberoende experter.

Panelens sekretariat ska vara Eiopa.

Artikel 74

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning ska tillämpas 12 månader efter offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning* av de delegerade akter som avses i artiklarna 28.5, 30.2, 33.3, 36.2, 37.2, 45.3 och 46.3.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 20 juni 2019.

På Europaparlamentets vägnar

A. TAJANI

Ordförande

På rådets vägnar

G. CIAMBA

Ordförande

RÄTTELSE

Rättelse till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)

(Europeiska unionens officiella tidning L 198 av den 25 juli 2019)

Sidan 7, skäl 36 sista meningen

I stället för: "Om de prognostiserade PEPP-pensionsförmånerna grundas på ekonomiska scenarier bör informationen även omfatta ett bästa scenario och ett oförmånligt scenario, vilket bör vara extremt men realistiskt."

ska det stå: "Om de prognostiserade PEPP-pensionsförmånerna grundas på ekonomiska scenarier bör informationen även omfatta ett bästa skattning-scenario och ett oförmånligt scenario, vilket bör vara extremt men realistiskt."

Sidan 38, artikel 34.2 andra stycket andra meningen

I stället för: "Om prognosen för pensionsförmånerna grundas på ekonomiska scenarier ska den informationen också innehålla ett bästa scenario och ett oförmånligt scenario, med beaktande av PEPP-avtalets särskilda karaktär."

ska det stå: "Om prognosen för pensionsförmånerna grundas på ekonomiska scenarier ska den informationen också innehålla ett bästa skattning-scenario och ett oförmånligt scenario, med beaktande av PEPP-avtalets särskilda karaktär."
